

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08139

DER GELIBTER FUN LEYDI
TSHADERLEY

D. H. Lawrence

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לאורענס
דער געליבטער
פון ליידן טשאטערליי

ראמאן

יידיש: אברהם צימערמאן

דאס ערשטע בוך

יידישע איניווערסיטעט פאר פארשידענע

1939

ווארשע

Druk. „Grafia“, Wał-wa, Nowolipki 7.

קאפיטל I.

אונזער עפאכע איז אין איר עצם טראגיש, דעריבער מוזן מיר זי נעמען א ביסל לייכטער. דער אויסברוך איז געקומען, אלץ ארום אונז ליגט אין חורבות, מיר הייבן אן זיך ארומצוקוקן וועגן אויפבויען אלץ אויפסניי, מיר באוואפענען זיך ווידער מיט רעשט-לעך האפענונגען. א שווערע ארבעט איז עס: דער וועג אין דער צוקונפט איז גארנישט קיין לייכטער, אבער מיר דראפען זיך דורך אומוועגן, מיר קעמפן זיך אויס א וועג איבער שטרויכלונגען. לעבן מוז מען פארט, ווען אפילו אלע הימלען זאלן האבן אראפגעפאלן אויף אונז.

אומגעפער אין אזא לאגע האט זיך געפונען קאנסטאנציע טשאטערליי. די מלחמה האט איר צעשטערט דעם דאך איבערן קאפ. זי איז דעמאלט געקומען צום שכל, אז מ'דארף לעבן און זיך לערנען לעבן.

אין יאר 1917 האט זי חתונה געהאט מיט קליפארד טשאטערליי, ווען ער איז אהיימגעקומען אויף אורלויב. די האניק-צייט האט געדויערט ממש נישט מער ווי א חודש. דערנאך איז דער מאן אירער צוריקגעפארן קיין פלאנדריע: אין א האלב יאר ארום האט מען אים צוריקגעבראכט קיין ענגלאנד א צעפיצלטן. קאנ-סטאנציע, די פרוי זיינע, איז צו יענער צייט אלט געווען דריי אונצוואנציג יאר, ער, דער מאן, ניינאונצוואנציג.

מיט נסים האט ער זיך געקלאמערט אן לעבן. ער איז נישט געשטארבן, און די צעפיצלטע ברעקלעך גוף האבן זיך אנגעהויבן צונויפוואקסן. צוויי יאר צייט האבן אים די דאקטוירים נישט ארויסגעלאזט פון זייערע הענט. שפעטער האבן זיי געפסקנט, אז דער צעברעקלעכער גוף איז אויסגעהיילט און ער מעג ווידער אנהייב.

לעבן. דאָס אונטערשטע חלק פון צונויפגעשטוקעוועטן קערפער איז געבליבן אזוי שוין אויף תמיד פאַראַליזירט.

דאָס איז געווען אין יאָר 1920. מאָן און ווייב זענען גע- בליבן וווינען אינם אַלטן הויז פון דער משפּחה טשאַטערליי. דער פּאָטער איז געשטאַרבן און קליפּאַרד איז געבליבן ביים טיטל באַ- ראַנעט. סער קליפּאַרד. קאָנסטאַנציע האָט איצט געהייסן - ליידי טשאַטערליי. אין דער פאַרוואַרלאַזטער פּאַמיליע-נעסט האָבן זיי צו- ביסלעך אָנגעהויבן באַלעבאַטעווען און זיך איינלעבן. די מאַטע- ריעלע איינקונפּטן זייערע זענען געווען זייער באַשיידן. קליפּאַרד'ס שוועסטער האָט זיך אַריבערגעקליבן אין דער פרעמד. מער קיין נאַענטע קרובים האָט ער נישט פאַרמאָגט. דער עלטערער ברוזער זייער איז געפּאָלן אין דער מלחמה. אָן אייביקע קאַליקע, אָ דער מינדסטער האָפּענונג צו האָבן אַ קינד, איז קליפּאַרד צוריק געקומען אין דעם פאַררויכערטן מיטל-ענגלאַנד, פּדי ווי לאַנג עו וועט נאָך לעבן צו דערהאַלטן דעם משפּחה-נאַמען טשאַטערליי.

פּולשטענדיק צעריבן איז ער נישט געווען. ער האָט אַליין געקאַנט אַרומפּאַרן אינם פּאָטעל אויף רעדלעך. ער האָט פאַרמאָגט אַ ספּעציעלן פּאָטעל מיט אַ קליין מאַטאַרל און זעלבשטענדיק גע- קענט פּאַמעלעך אַרומפּאַרן איבער זיין סאָד און איבערן שיינענ- מעלאַנאָקאָלישן פּאַרק, מיט וועלכן ער האָט שטאַקצירט, כאַטש ער האָט געמאַכט דעם אָנשטעל, אַז דער פּאַרק מיט זיין זעלטענער שיינקייט אינטערעסירט אים נישט.

קליפּאַרד האָט זיך אזוי פיל געהאַט אָנגעלייטן, אַז ער האָט שוין אינגאַנצן געהאַט אָנגעוויירן די פעיקייט צו ליידן. ער איז אפילו געווען מאַדנע פּריילעך, לעבנסלוסטיק, אויף אַן אייגנאַרטיקן אופן גליקלעך. זיין פנים האָט געשפּראַצט מיט געזונט און היי- טערקייט. זיינע בלאַס-בלויע אויגן האָבן געגלאַנצט, די פלייצענ- ברייטע, די אַרעמס שטאַרקע, דער גאַנצער אויסזען פּריש, מונ- טער. ער האָט זיך געקליידט זאַרגפּעליק, קראַוואַטן געטראָגן עלע- גאַנטע. אַ געניט אויג האָט באַמערקט אויף זיין פנים אַ מין וואַכ- זאַמע פּוסטקייט, די אייגנשאַפט פון פאַרפּאַלענע קאַליקעס.

דער טויט האָט אים אַזוי פעסט געהאַט אַריינגענומען אין זיינע אַרעמס, אַז איצט איז אים דאָס איבערגעבליבענע רעשטל לעבן געווען אויסטערליש טייער. דער גיריקער בליישטש אין די אויגן האָט עדות געזאָגט, אַז ער איז שטאַלץ דערמיט, וואָס נאָך אַלע מעשיות לעבט ער פאַרט. ער איז אָבער געווען אַזוי צעברעקלט, אַז עפעס עיקרדיקס האָט אין אים געפעלט, אַז זייער וויכטיקע געפילן זענען אין אים פאַרלירן געגאַנגען.

די פרוי זיינע, קאָנסטאַנציע, איז געווען יונג, האָט אויסגעזען זען דאָרפיש, מאַסיוו. האָר האָט זי געהאַט זיידענע, קאַשטאַנפאַר-ביקע, באַוועגונגען געזעצטע, פאַמעלעכע, אָבער ענערגישע, אומגעוויינלעך ענערגישע. אויגן האָט זי געהאַט גרויסע, דערשטוינטע, אַ שטימע — אַ ווייכע, אַ האַרציקע; זי האָט אויסגעזען, ווי נאָר-וואָס געקומען פון דאָרף. באַמת איז עס געווען נישט אַזוי. איר פאַטער איז געווען אַן איבעראַל-פאַקאַנטער מיטגליד פון דער קעניגלעכער קונסט-אַקאַדעמיע. איר מוטער — איינע פון די דעמאָל-טיקע געבילדעטע פאַביאַנערינס (פאַביאַן-געזעלשאַפט איז געווען אַ סאַציאַליסטישער אינטעליגענטן-קרייז אין סוף פון פאַריקן יאָרהונדערט. איינער פון די פאַרשטייערס פון די פאַביאַנער איז היינט בערנאַרד שאָו.)

קאָנסטאַנציע און איר שוועסטער הילדאַ זענען דערצויגן געוואָרן אין אַ קרייז פון קינסטלער און אינטעליגענטע סאַציאַליסטן, זייער דערצויגן איז געווען אַן עסטעטיש נישט-קאָנווענציעלע. מען פלעגט ביידע שוועסטערן מיטנעמען קיין פאַריז, פלעאַרענץ, רוים, פדי זיי אַריינצופירן אין די קונסט-קרייזן; מ'האַט זיי אויך מיטגענומען קיין האַאָג און בערלין אויף די סאַציאַליסטישע קאָנגרעסן, וווּ זיי האָבן זיך אָנגעהערט רעדעס אין אַלע קולטור-לשונות וועגן ענינים פון וועלט-צעשטערונג און וועלט-בויאונג.

די מיידלעך האָבן דעריבער פון דער פריסטער יוגנט אַן זיך נישט געשראַקן נישט פאַר קונסט און נישט פאַר אידעאָליסטישער פאַליטיק. ביידע געביטן זענען איינגעזאַפט געווען אין פלייש און בלוט פון די צוויי שוועסטערן. זיי זענען געווען קאַסמאָפּאָליטינס

און פראווינצערניס אין זער זעלבער צייט, זייער קינסטלערישער קאסמאפאליטישער פראווינציאנאליזם האט זיך אזוי ווי געפארט מיט די היינע סאציאליסטישע אידעאלן.

צו פופצן יאָר האָט מען זיי אַרויסגעשיקט קיין דרעזדען, אויך צוליב מוזיקאלישער אויסבילדונג. זיי האָבן זיך דאָרט גוט איינגעאַרדנט. זיי האָבן געלעבט פריי מיט די סטודענטן, געפירט מיט מענער אומאויפהערלעכע דעבאטן וועגן פילאָזאָפיע, סאָציאָלאָגיע און קונסט, זייער ווערט איז געווען דער זעלבער, וואָס די מע-נערס, אירבא, זייער ווערט איז געווען נאָך גרעסער, מחמת זיי זענען געווען פרויען. זיי האָבן אַרומגעפלאַנזשעט איבער די וועל-דער מיט ברייטפלייציקע יונגעלייט, וואָס האָבן זיך אַרומגעטראָגן מיט גיטאַרעס. זיי האָבן געזונגען ווי וואַנדער-פייגל, און געווען פריי, ווי די זעלבע פייגל. פריי! אַ גרויס וואָרט איז דאָס געווען סאַר זיי! דאָ, די וועלט איז אָפן, די וועלדער רום אין פאַרטאַ-גיקער שניין, אין דער געזעלשאַפט פון לוסטיקע, זינגענדיקע, ברייט-בייניקע יונגען - זענען זיי באמת געווען פריי, זיי האָבן געקאַנט טון, וואָס זיי האָט געגלוסט און קודם-פיל - וועדן, וואָס עס האָט זיך געגלוסט. דער עיקר איז זיי טאַקע געגאַנגען אין רעדן: אין ליידנשאַפטלעכן ווערטער-אויסטויש. ליבע איז געווען נישט מער ווי אַ מין אַקאַמפּאַניאַמענט צום רעדן.

הילדא און קאנסטאַנציע זענען געווען נאָך פאַר אַכצן יאָר שוין באַלאַסטעט מיט עקספּערימענטאַלע ליבעס-דערפאַרונגען. די יונגען, מיט וועלכע זיי האָבן אזוי ליידנשאַפטלעך דעבאַטירט, אזוי לוסטיק געזונגען און אזוי פריילעך פאַרברענגט אין די וועל-דער, האָבן אוודאי געוואָלט אויך ליבעס-גענוס. די מיידלעך זענען געווען אין פאַרלעגנהייט, אָבער סוף-פיל-סוף - האָט מען דאָך וועגן דערדאָזיקער זאָך אזוי פיל געשמועסט, געהאַלטן זי פאַר אַזאַ וויכטיקע! און די מענער זענען געווען אזוי הכנעהדיק, אזוי דור-שטיק! פאַרוואָס-זשע זאָל אַ מיידל נישט זיין קעניגלעך ברייטהאַר-ציק, פאַרוואָס-זשע זאָל זי זיך נישט אַוועקשענקען?

און זיי האָבן זיך אַוועקגעשאַנקען, יעדע באַזונדער - דעם

בחור, מיט וועלכן זי האָט געפירט די פאַרוויקלעטסטע און אינטימ־
סטע שמועסן. אַט דיִדאָזיקע שמועסן, דיִדאָזיקע דיִסקוסיעס זענען
געווען דער עיקר: די ליבע, די ליבעס־פאַציונגען זענען געווען
עפעס אַ מין פרימיטיווע רעאַקציע, נישט מער ווי אַן אָפּפרישונג.
נאָך דעם איז מען געווען ווינציקער פאַרלייבט אין בחור, עטוואָס
נוטה אים צו האָסן אפילו, ווי ער וואָלט אומגעבעטן זיך אַריינגע־
ריסן אין אַ געהיים ווינקעלע פון פּריוואַטן לעבן, אינם געביט פון
אינערלעכער פרייהייט. פאַרן מיידל איז איר גאַנצע ווירדע, איר
באַדייטונג אין לעבן באַשטאַנען אין דער אַבסאָלוטער, פולשטענ־
דיקער, ריינער, איידעלער פרייהייט. וואָס איז דען געווען דער
רוך פונם מיידלס לעבן? די באַפרייאונג פון די אַלטע, נידעריקע
פענטעס און פון דער קנעכטשאַפט.

און דאָך, נישט קוקנדיק אויף דער גאַנצער סענטימענטאַל־
לער פּלאַפּלעריי אויף דער טעמע, זענען די אַלע סעקסועלע
מעשים געווען די זעלבע אַלטע, נידעריקע פענטעס, די זעלבע
קנעכטשאַפט. די דיכטער, וועלכע האָבן דאָס געלויבט ביזן זיבעטן
הימל, זענען געווען מערסטנטיילס מאַנספּערשוונען. די מיידלעך
האַפּן געוויסט, אַז עס איז פאַרהאַן אַ סך העכערס, אַ סך וויכט־
קערס פון דעם. און איצט האָבן זיי דאָס געוויסט נאָך מיט מער
זיכערקייט ווי ביז איצט. די הערלעכע, ריינע פרויען־פרייהייט איז
געווען פיל העכער און דערהויבענער, ווי די בעסטע סעקסועלע
ליבע. צום אומגליק אָבער זענען די מענער ווייט הינטערשטעליק
געבליבן אין דיִדאָזיקע זאַכן פון די פרויען. זיי, די מענער, זע־
נען אויף דיִדאָזיקע סעקסועלע ענינים גיריק ווי די הינט.

און די פרוי האָט זיך געמוזט אונטערגעבן. לויט זיין אָפּע־
טיט, איז דער מאַנספּערשוין ענלעך געווען צו אַ קינד. די פרוי
האָט אים געמוזט נאָכגעבן אַלץ, וואָס ער האָט געוואָלט. אַז נישט,
וואָלט ער געוואָרן אומאַרטיק פונקט ווי אַ קינד, ער וואָלט אַנט־
לאָפּן און צעשטערט דאָס, וואָס האָט אַנגעהאַלטן אַלס אַנגענעמע
באַציונג. אָבער די פרוי האָט זיך געקאַנט אָפּגעבן דעם מאַנספּער־
שוין און דערביי נישט אַנווערן איר אינערלעכע פרייהייט. די

קינסטלער און די לייט, וואָס האָבן אַ סך גערעדט וועגן סעקסואַליזם, האָבן דאָס וואַרשיינלעך פאַרזען. די פרוי האָט געקאָנט, נעמענדיק דעם מאַנספערשוי, זיך נישט אָפגעבן. זי האָט געקאָנט מיטמאַכנדיק די סעקסועלע נאַרישקייטן, באַהערשן דעם מאַן. ס'איז בלויז גענוג געווען, זי זאָל בשעת די געשלעכטס-אַקטן זיך איינזאָלן, קאָזן אים צוקומען ביזן סוף און זיך אויסלאָדענען און בשעת מעשה אַליין נישט דערגיין צום קריזיס; דערנאָך פאַרלעבן גערן דעם אַקט און באַקומען איר אייגענעם אָרגאַזם, איר קולמינאַציע-פונקט, ווען ער האָט איר שוין געדינט נאָר אַלס ווערקצייג. אין מאַמענט פון מלחמה-אויסברוך האָבן שוין ביידע שוועכע טערן געהאַט דורכגעמאַכט זייערע דערפאַרונגען; מ'האַט זיי צו ריקגערופן אַהיים. קיינע פון זיי איז קיינמאַל נישט געווען פאַרליבט אין אַ יונגמאַן, זי זאָל זיך מיט אים נישט האָבן פריער דערנענטערט דורך ווערטער: דאָס הייסט אַן טיפע, לייזנשאַפטלעכע שמועסן. און ווען נאָך די גייסטרייכע, לעבשאַפטע דיסקוסיעס איז דאָס געשלעכטלעכע צוזאַמענלעבן געוואָרן מער אָדער ווייניגער אומפאַרמיידלעך, האָט מען דעמאָזיקן פאַקט אויפגענומען גלייכגילטיק. דאָס איז געווען אַזאַ מין סוף פון קאַפיטל. דאָס האָט אויך געהאַט אַ באַזונדערן רייץ: עפעס אַ וונדערלעכער שוידער אין דער טיפעניש פונם קערפער, אַ מין לעצטער קראַמף פון נצחון, אַזוי ווי דאָס לעצטע וואַרט, ענלעך צו אַ שורה שטערנ-לעך, וואָס מ'קאָן אוועקשטעלן צום באַצייכענען דעם סוף פון קאַפיטל, אָדער דאָס אַריבערגיין צו אַ נייער טעמע.

ווען די מיידלעך זענען אַהיימגעקומען אין זומער 1913 (הילדאָ איז דעמאָלט אַלט געווען צוואַנציק יאָר, קאַני - אַכצן האָט זייער פאַטער תיכף געקאָנט באַמערקן, אַז זיי האָבן שוין בעס-דערפאַרונגען.

דער פּאַנעל, אַליין אַ מענטש מיט דערפאַרונג, האָט דאָ לעבן געלאָזט גיין זיין וועג. די מוטער, אַ נערוועזע, אַ שווער קראַנקע, צו יענער צייט איז זי שוין געווען עטלעכע חדשים פאַר טויט, האָט זיך אָבער געוואַנטשן, אַז אירע טעכטער זאָלן בלייבן

„פריי“ און זאלן „דערווערבן זייער איך“. זי אליין האָט קיינמאָל דאָס נישט געקאָנט דערגרייכן: ס'איז איר נישט באַשערט געווען. נאָט ווייסט, פאַרוואָס דאָס איז איר נישט געלונגען, כאָטש זי האָט פאַרמאָגט אי אַן אייגן פאַרמעגן, אי אייגענעם ווילן. זי האָט אין רעם באַשוואַדיקט דעם מאַן אירן. די סיבה דערפון איז באַמת גע-לעגן אין איר אליין: זי האָט זיך נישט געקאָנט באַפרייען פונם אַלטן אויטאָריטעט-געפיל, וואָס האָט זיך געהאַט איינגעגעסן אין איר נשמה. מיטן מאַן אירן האָט דאָס קיין שייכות נישט געהאַט, ער האָט זיין גערוועזער פרוי נישט געשטערט צו טון, וואָס זי האָט געוואָלט, ער אליין איז זיך געגאַנגען מיט זיינע אייגענע דרכים.

די מיידלעך זענען אַלזאָ ווידער געווען „פריי“ און זיי זע-נען צוריקגעפאַרן קיין דרעזדען צו זייער מוזיק, צום אוניווערזי-טעט און צו די בחורים. זיי האָבן זיי ליב געהאַט, די בחורים האָבן אויך זיי ליב געהאַט מיט דער גאַנצער ליידנשאַפטלעכקייט פון גייסטיקן דראַנג. די אַלע הערלעכע זאַכן, וועגן וועלכע די יונגען פלעגן טראַכטן, שרייבן און רעדן – האָבן זיי געטראַכט, געשריבן און גערעדט פאַר די מיידלעך וועגן. קאָניס בחור איז געווען מוזיקאליש, הילדעס – האָט געהאַט טעכנישע פעיקייטן. אָבער געלעבט האָבן זיי אויסשליסלעך פאַר זייערע מיידלעך. דאָס הייטט – אין דער נשמה און אין די גייסטיקע עמאַציעס. אויסער דעם זענען זיי געווען עטוואָס שרעקעוודיק, אליין נישט וויסנדיק דערפון.

אויך אויף זיי איז לייכט געווען צו דערקענען, אַז די ליבע האָט זיי דורכגענומען, נעמלעך, די קערפערלעכע איבערלעבונגען. וונדערלעך איז, וואָס די ליבע ברענגט אַריין שינויים אינם מאַן, ווי אין דער פרוי: די פרוי ווערט בליענדיקער, פאַררונדיקטער, די פאַרשפיצטקייט פונם יונגן קערפער ווערט אויסגעלעט, דאָס פנים ווערט אַנגעשראַקן אַדער יובלדיק; דער מאַן ווערט רויקער, פאַרטיפטער אין זיך, אפילו די פאַרם פון די אַרעמס ווערט ביי אים ווינציקער זעלבסטזיכער, מער וואַקלדיק.

אין וועזנטלעכן, קערפערלעכן געשלעכטס-שוידער זענען ביידע שוועסטערן געווען אונטער דער אויבערמאכט פון דער מענלעכער גבורה. זיי פלעגן זיך אָבער שנעל באַהערשן, דעם גע-שלעכטס-שוידער אויפנעמען ווי אַ סענסאַציע און פאַרבלייבן פריי, אומאַפּהענגיק. די מענער זענען דאַנקבאַר געווען די פרויען פאַרן סעקסועלן גענוס און זיי אָפּגעגעבן די נשמה. דערנאָך האָבן זיי אויסגעזען, ווי זיי וואָלטן פאַרלוירן אַ שילינג און געפונען אַ זעקסערפענס. קאָניס פריינט פלעגט טיילמאַל זיין אַ ביסל אָנגע-כמורעט, היילדאָס - איראַניש, אָבער די מענער זענען דאָך אַזעל-כע! אומדאַנקבאַר און קיינמאַל צופרידן. נעמסטו זיי נישט אויף, האָסן זיי דיך, ווייל דו ווילסט נישט; נעמסטו זיי יאָ אויף, האָסן זיי דיך אויך צוליב אַן אַנדערער סיבה, אָדער גאָר אַן אַ סיבה, פשוט דערפאַר, ווייל זיי זענען אומצופרידענע קינדער און קאָנען נישט זיין צופרידן, וואָס מ'זאָל זיי נישט געבן, וואָס די פרוי זאָל פאַר זיי נישט טון.

די מלחמה איז אויסגעבראָכן. היילדאָ און קאָני האָבן ווידער געמוזט אַהיימפאַרן. אין מאי האָבן זיי שוין באַגלייט די מוטער צו איר אייביקער רוח. פאַר ניי-יאָר 1915 האָבן זייערע ביידנס דייטשישע פריינט שוין נישט געלעבט. די שוועסטערן האָבן באַ-וויינט זייערע געליבטע בחורים, אָבער אינמיטן דער ליבע זיי גאָר אינגאַנצן פאַרגעסן.

קאָני און היילדאָ האָבן געוויינט אין פּאָטערס הויז, און די סביבה זייערע איז באַשטאַנען פון קעמברידזשער יוגנט, וואָס האָט ליב געהאַט די „פרייהייט“, זיך אויסגעצייכנט מיט פּלאַנעלענע העמדער, צעשפיליעטע קראַגנס, אַ געהעריקער מאָס געפילן-אַנאַר-כיע און העכסט-סובטעלע מאַניערן. אָבער היילדאָ האָט פּלאַנלינג חתונה געהאַט מיט אַ מאַן, עלטער פון איר מיט צען יאָר, פון דער זעלבער קעמברידזשער סביבה, וואָס זי, אַ מאַן מיט אַ היפש פאַרמעגן און אַ באַקוועמען רעגירונגס-פּאָסטן; ער האָט אויך גע-שריבן פּילאָזאָפּישע דיסערטאַציעס. זי האָט זיך מיט אים באַזעצט אין אַ קליין הויז אויף וועסטמינסטער און פאַרקערט אין אַ פּיי-

נער געזעלשאפט פון העכערע מלוכה-באאמטע, וואָס געהערן אפילו נישט צו דער סמעטענע, אָבער זענען, אָדער ווילן לפחות זיין, די עכטע אינטעליגענטן. דאָס איז אזא מין מענטשן, וואָס ווייסן, וואָס זיי רעדן, אָדער רעדן אזוי, ווי זיי וואָלטן טאָקע געוואָלט.

קאָני האָט זיך צו ביסלעך פאַרנומען מיט קריגס-באַרמהאַר-צייטי און פאַרקערט אין איר קעמברידזשער געזעלשאפט מיט די פּלאַנעלענע הויזן. די לייט האָבן זיך באַשעפטיקט מיט לייכט אַפּהווקן פון אַלץ און אַלעם. איר „פריינט“ איז צו יענער צייט געווען אַ געוויסער קליפּאַרד טשאַטערליי, אַ יונגערמאַן פון אַ יאָר צווייאוואַנצויגיק. ער איז געקומען אַהיים פון באָן, ווו ער האָט שטודירט די טעכניק פון קוילגערבעריי. פריער האָט ער אַ צוויי יאָר פאַרבראַכט אין קעמברידזש. איצט איז ער געוואָרן אַפּיציר פון אַן עלעגאַנט פּוילק און אין עלעגאַנטן מונדיר האָט אים זייער געקליידט פון אַלעם אַפּצוהווקן.

קליפּאַרד טשאַטערליי האָט געשטאַמט פון אַ העכערן יחוס ווי קאָני. קאָני האָט געהערט צו דער פאַרמעגלעכער אינטעלי-גענץ, ער אָבער, — צו דער אַריסטאָקראַטיע. דער פּאַטער זיי-נער איז געווען אַ באַראָנעט. די מוטער אַ וויצע-גראַפּס אַ טאַכטער.

פונדעסטוועגן, כאַטש קליפּאַרד האָט געשטאַמט פון שענערן יחוס ווי קאָני און געהערט, אזוי צו זאָגן, צו דער „העכערער געזעלשאַפט“, איז ער אין דער באַנעמונג געווען שעמעוודיקער און פּראָווינציערישער פון איר. אין זיין סביבה, צווישן דער גוט-באָזיצערישער אַריסטאָקראַטיע, האָט ער זיך געפילט אויסגע-צייכנט, אָבער אין דער וועלט פון די אזוי גערופענע „נידערי-קערע קלאַסן“, צווישן קליינבירגערטום, באַאַמטנטום, אויסלענדער, האָט אים אַרומגעכאַפט עפעס אַן אומבאַשטימטע שעמעוודיקייט, אַ נערוועזע שרעקעוודיקייט. דעם אמת זאָגנדיק, האָט ער ממש וואַ געזאָגט פאַר די דאָזיקע שיכטן, פאַרן מיטלשטאַנד, פאַרן פּראָלעטאַריאַט, פאַר די פרעמדלענדער, וואָס געהערן נישט צו

זיין קלאס. כאָטש ער האָט געפילט זיין פּריווילעגירטקייט, האָט זיך אים דאָך אויסגעוויזן, אַז ער איז הילפּלאַז, וואָפּלאַז אין פאַרקער מיט מענטשן פון די דאָזיקע שיכטן. דאָס איז אפילו מאַד-נע און אומפאַרשטענדלעך, אָבער עס איז דאָך אַן איבעראַל-באַ-קאַנטע דערשיינונג אין אונזערע צייטן.

דערפאַר טאַקע האָט אויף אים געמאַכט אַ שטאַרקן איינ-דרוק די זעלבסטזיכערקייט פון קאַנסטאַנציע רעיד. אינם כאָאָס פון די געזעלשאַפּטלעכע שאַטירונגען האָט זי זיך פיל בעסער אַריענטירט פון אים.

ער איז אָבער נאָך אַלעם געווען אַ שטיק בונטאַל: ער האָט זיך געבונטעוועט אפילו קעגן זיין אייגענעם קלאָס. דאָס וואָרט בונטאַר איז אפשר דאָ צו שטאַרק... דאָך, — ער איז אַריינגעצויגן געוואָרן אין דער אין אַלגעמיין ביי דער יוגנט באַליב-טער בונטאַרישקייט קעגן יעדן מין קאַנווענציאָנאַליזם, קעגן די איבעראַל אַנערקענטע אויטאָריטעטן. דער עלטערער דור איז גע-ווען לעכערלעך — זיין אייגענער איינגעשפאַרטער פּאַטער נאָך מער לעכערלעך. די רעגירונגען זענען געווען לעכערלעך, אונ-זער אייגענע רעגירונג מיט איר אויסקוקן און אָפּוואַרטן — באַ-זונדערס לעכערלעך. די אַרמיי גישט ווייניקער לעכערלעך, צום מיינסטן די אַלטע שליימזלינקעס, די גענעראַלן, דער עיקר דער רויטפנימדיקער קיטשנער. אפילו די מלחמה איז געווען גאַנץ לע-כערלעך, כאָטש זי האָט אומגעבראַכט מענטשן שוין גאַרנישט אויף קיין געלעכטער.

בכּלל איז אַלץ געווען אַ ביסל קאַמיש, אפילו זייער קאַ-מיש, בפרט דאָס, וואָס האָט געהאַט צו טון מיט אויטאָריטעט, צי אין דער אַרמיי, צי אין דער רעגירונג, צי אין אוניווערסיטעט. דער רעגירנדער קלאָס, אויף וויפיל ער האָט אַרויסגעוויזן זיינע פּרעטענזיעס פאַקטיש צו רעגירן, איז אויך געווען קאַמיש. קליי-פאַרדס פּאַטער איז אויסטערליש קאַמיש געווען, בשעת ער האָט אויסגעהאַקט זיינע וועלדער און געטריבן די גרובן-אַרבעטער אויף דער מלחמה, בלייבנדיק אַליין אויסן פאַטריאַטישן שטייגער.

אין הינטערלאנד. פארן לאנד האט דער אלטער אבער פארשווענדט מער געלט ווי ער האט פארמאגט.

ווען קליפארדס שוועסטער עמא איז אנגעקומען קיין לאַנד-דאָן, כדי צו ווערן אַ קראַנקן-פלעגערין, האָט זי זייער קאַלטבלי-טיק דערציילט דעם ברודער וועגן דעם פאָטער און זיין אַנטשלאַ-סענעם פאַטריאַטיזם, - אירע רייד האָבן אָבער געקלונגען מיט ביטור און אַ היפשער דאָזע חווק. הערבערט, דער עלטערער ברודער, האָט זיך ממש געקאַטשעט פון געלעכטער, כאָטש דאָס האָט מען זיינע וועלדער אויטגעהאַקט אויף צו בויען שוץ-גרויבנס. קליפארד האָט אויך געלאַכט, אָבער עטוואָס אומהיימלעך. יאָ, אַלץ איז טאַקע קאַמיש, אמת. אָבער די לעכערלעכקייט האָט זיך באַשיינפערלעך שוין צוגעקלעפט צו אים אַליין אויך... מענטשן פון אַנדערע געזעלשאַפטלעכע שיכטן, למשל קאַני, זענען לפחות אין איין פרט געווען ערנסט. זיי האָבן לפחות אין איין זאך גע-גלייבט.

זיי זענען זייער ערנסט געווען, ווען עס האָט זיך גע-אַנדערט וועגן די דייטשן, וועגן דער געפאַר פון אַלגעמיינער מי-ליטער-דינסט, וועגן מאַנגל אין צוקער, אָדער אין קאַרמעלקעס פאַר קינדער. אין די אַלע זאַכן האָט די מאַכט אָפגעטון אָן אַ שיעור לעכערלעכע טעותים. אָבער קליפארד האָט נישט געקאָנט זיך דאָס נעמען צום האַרץ. אין זיינע אויגן איז די מאַכט געווען לעכערלעך סתם אָן די צוקערלעך אירע און אָן איר אַלגעמיינער מיליטער-פליכט.

די מאַכט האָט אַליין זיך געהאַלטן פאַר לעכערלעך און אָפגעטון באַמ קאַזע זאַכן, - אַלץ אינאיינעם האָט אויסגע-זען ווי איין גרויסער שוועגער-יו. ביז די געשעענישן אויפן קאַנ-טינענט האָבן זיך אַנטוויקלט און לאַיד דושאַרוש איז געקומען ראַטעווען די סיטואַציע. דאָס האָט שוין איבערגעשטיגן די גרע-נעץ פון לעכערלעכקייט, און די טיכטיקע יוגנט האָט שוין אויפ-געהערט צו לאַכן.

אין יאָר 1916 איז הערבערט טשאַטערליי געפאַרן אין קריג.

און קליפאָרד איז געבליבן דער יורש. אויך דאָס האָט אים גע-
שראַקן. די וויכטיקייט דערפון, וואָס ער איז געבליבן יורש-עצר
פון דער טשאַטערליי-גזע, איז אין אים אזוי געווען איינגעוואַרצלט,
אַז ער האָט זיך דערפון נישט געקאָנט באַפרייען. ער האָט אָבער
געוואוסט, אַז אין אַנבליק פון דער ריזיקער, ברויזנדיקער וועלט
איז דאָס אויך לעכערלעך. איצט איז ער אָבער געווען יורש,
פאַראַנטוואָרטלעך פאַרן פאַמיליע-נאָמען און פאַמיליע-גוט. עס
איז וויכטיק, גרויס, אָבער גלייכצייטיק גאַנץ נאַריש.

דער פּאָטער זיינער, דער אַלטער טשאַטערליי, האָט נישט
אַנערקענט קיין נאַרישקייטן. ער איז געווען בלייך, אָנגעצויגן,
פאַרטיפט אין זיך און גרייט מיט אַלע כוחות צו ראַטעווען זיין
לאַנד און זיין שטאַנד אָן אונטערשיד, ווער עס שטייט ביים רע-
גירונגס-רודער, — לאַידי דזשאַרוז אַדער זמעץ אַנדערש. אזוי
אַפגעשניטן, אזוי אָפגעזונדערט איז ער געווען פון יענעם ענג-
לאַנד, וואָס איז ווירקלעך געווען ענגלאַנד, אזוי פּוהשטענדיק
אומפּעיק איז ער געווען צו באַגרייפן דעם ווירקלעכן מצב. דער
אַלטער איז געשטאַנען פעסט ביי ענגלאַנד און ביי לאַידי דזשאַרוזשן,
פונקט ווי זיינע זיידעס האָבן זיך אָפגעגעבן זייער ענגלאַנד און
דעם הייליקן דזשאַרוזש; פאַרן אַלטן טשאַטערליי איז דאָס קיין
שום חילוק נישט געווען. ער האָט אויסגעהאַקט די בעסטע ביי-
מער און געווען שטאַל און אייזן פאַר לאַידי דזשאַרוזשן און ענג-
לאַנד, פאַר ענגלאַנד און לאַידי דזשאַרוזשן.

ער האָט געוואָלט, אַז קליפאָרד זאָל חתונה האָבן און האָבן
אַ קינד, אַ יורש. קליפאָרדן האָט דער פּאָטער אויסגעזען ווי אַ
פאַרפאַלענער אַנאַכראָניזם. אָבער מיט וואָס איז ער דען געגאַנג-
גען פאַראַויס, מיט וואָס האָט ער דען איבערגעשטיגן דעם פּאָ-
טער אַחוץ מיטן שרעקעוודיקן געפיל פון לעכערלעכקייט בכלל און
פון זיין אייגענער לעכערלעכער לאַגע בפרט? ווייל זיין געזעל-
שאַפּטלעכע לאַגע, זיין אַדעליקייט און זיין ירושה-גוט האָט ער
דאָך ווילנדיק-נישטוויילנדיק גענומען אויסטערליש ערנסט!
די פריידיקע האַפּערדיקייט צוליב דערו מלחמה איז צערוי-

נען, אפגעשטאָרבן... צופיל קרבנות, צופיל גרויל. דער מאן האָט געדארפט האָבן אַ טרייסט, אַ שטיצפונקט. דער מאן האָט גע- דארפט האָבן אַ מקום מקלט, אַ זיכערן אָנשפאַר אין דער וועלט. דער מאן האָט געדארפט האָבן אַ ווייב.

די צוויי ברידער און די שוועסטער טשאטערליי האָבן, ווינענדיק אינאיינעם און לעבנדיק צוזאַמען אינם פאַמיליע-גוט, געהאַט צווישן זיך אַ סך געמיינזאַמס, אָבער זיי זענען געווען אויסטערליש אָפגעזונדערט איינער פון אַנדערן. זייענדיק אָבער נאָכמער דערווייטערט פון דער אַרומיקער וועלט, האָבן זיי גע- האַט באַשלאָסן זיך קיינמאַל נישט צו שיידן. נאָר אַט איז הער- בערט אומגעקומען, און דער אַלטער האָט דווקא פאַרלאָנגט, קלי- פאַרד זאָל חתונה האָבן. איינמאַל האָט ער נאָר אַ זאָג געטון וועגן דעם, ער איז בכלל געווען אַ נישט-פאַרעדעוודיקער. אָבער זיין שווייגנדיקער, אַפּוואַרטנדיק-שטאַרער בליק האָט ממש געצווונגען קליפאַרדן זיך אונטערצוואַרפן.

עמא האָט אָבער געזאָגט - ניין! זי איז געווען מיט צען יאָר עלטער פאַר קליפאַרדן און זי האָט געשפּירט, אַז חתונה האָט פאַר קליפאַרדן באַדייט פאַרראַט. דעזערציע לַגבי יענע אי- דעאַלן. וועלכע די יונגע גענעראַציע פון זייער שניט האָט גע- פרעדיקט.

דאָך האָט קליפאַרד חתונה געהאַט מיט קאַני און מיט איר פאַרבראַכט דעם האָניק-חודש. דאָס איז געווען אין שרעקלעכן יאָר 1917, און זיי האָבן זיך אַזוי צונויפגעלעבט, ווי צוויי מענטשן אויף אַ טרינקענדיקער שיף. קליפאַרד איז ביז דער חתונה געווען אומבאַרירט און דער געשלעכטס-ענין האָט פאַר אים געהאַט אַ גאַנץ קנאַפע באַדייטונג. נישט קוקנדיק אויף דעם, האָבן ביידע, ער און זי, זיך געפילט זייער געבונדן איינער מיטן אַנדערן. קאָ- ני ווידער האָט די דאָזיקע צוגעבונדנקייט, די דאָזיקע נאָענטקייט מחוץ דעם געביט פון סעקסועלן לעבן, מחוץ דער „באַפּרידקונג“ פון מאַן, געהאַלטן פאַר אַ מין קליינעם זיג, אַ מין טריאומף. יעדנפאַלס איז קליפאַרד נישט געווען גיריק אויף דערדאָזיקער

„באפרידיקונג“, ווי א סך אנדערע מענער. ניין, זייער צונויפֿ-
 לעבן איז געווען פיל טיפער, מער פערזענלעכער ווי דאָס. די
 געשלעכטס־ענינים זענען געווען עפעס אזוי ווי א צופעליקייט, א
 מין צולאָג: איינער פון יענע אויסטערלישע אַריגאַנישע פראָצעסן,
 וואָס זענען געבליבן פאַרעקשנט אין זייער ווילגאַרער פאַרם, אָבער
 וואָס מען האָט זיך געקאַנט אָן זיי באַגיין. קאַני האָט אָבער אומ-
 באַדינגט געוואָלט האָבן אַ קינד, זי האָט געוואָלט שטאַרקן איר
 פּאָזיציע לאַנג די דער שוועגערין עמאָ.

דערווייל האָט מען אין יאָר 1918 געבראַכט קליפּאַרדן אַ
 שווער-פּאַרווונדעטן און וועגן קינדער האָט שוין קיין רייד נישט
 געקאַנט זיין. קליפּאַרדס פּאַטער איז פון קרענקונג געשטאַרבן.

קאפיטל II

קאַני און קליפּאַרד זענען אַהיימגעקומען אין האַרבסט 1920.
 פרייליך עמאָ טשאַטערליי, אַלץ נאָך ביז אויפן ברודער פאַר זיין
 פאַרראַטן די יוגנט-אידעאַלן, האָט זיך אַרויסגעצויגן פון גוט און
 זיך אַריבערגעקליבן אין אַ קליין דירהלע אין לאַנדאָן.
 דער פּאַמיליע-שלאָס פון די טשאַטערלייס איז געווען אַ
 אַלטע, נידעריקע און לאַנגע געביידע פון ברוינע ציגל, וועלכע
 איז געבויט געוואָרן אין אַנהייב אַכצענטן יאָרהונדערט, שפעטער
 איז זי אויסגעברייטערט געוואָרן און ענדלעך באַקומען דעם אויס-
 זען פון אַ קרוליקעס-צוכטהויז און געמאַכט נישט קיין עסטעטישן,
 איינדרוק. דאָס הויז איז געשטאַנען אויף אַ בערגל אין אַ זייער
 שיינעם אַלטן דעמבן-פאַרק, ליידער האָט זיך נישט זייער ווייט
 אַנגעזען דער קוימען פונם נאַענטסטן גרובן אין דאָרף טייערס-
 האָל. פון קוימען פלעגן זעצן וואָלקנס רויך און דאַמף. עטוואָס
 ווייטער האָבן זיך פון פייכטן נעפל אַרויסגעזען די שטיבלעך פון
 דאָרף. וואָס איז געלעגן צעזייעט איבער דער גאַנצער געגנט
 און זיך אַנגעהויבן כמעט ביים סאַמע טויער פון פאַרק. די דאָר-

פישע אַרבעטער-הייזלעך האָבן העסלעך געמאַכט די געגנט אַרום, זייערע פאַרושכטע, געמויערטע ווענטלעך, די שוואַרצע שינדל-דעכער האָבן געשאַפן מרה-שחורה-שטימונג.

קאַני פלעגט וווינען אין קענזינגטאָן, אָדער אין די שאַט-לענדישע בערג - דאָס איז געווען איר ענגלאַנד. מיט דער גאַנ-צער סטאַטישקייט פון דער יוגנט האָט זי באַלד פון ערשטן בליק באַנומען די פולשטענדיקע העסלעכקייט פון דעמדאָזיקן קאַנט און האָט מיט דעם שלום געמאַכט: די דאָזיקע העסלעכקייט איז גע-ווען אַזוי האַפנונגסלאָז, אַזוי דערשלאַגנדיק, אַז עס איז אוממעג-לעך געווען אפילו צו טראַכטן וועגן איר. אין די ווייניק-סימפּאַ-טישע צימערן פון הויז האָט קאַני געהערט דאָס רוישן פון די גרובן-מאַשינען, דאָס סאַפּען פון די דאַמף-הייבערס, דאָס קלאַפן פון די וואַגאַנעטקעס און דאָס הייזעריקע, אַפּגעהאַקטע פייפן פון לאַקאַמאַטיוו. די האַלדעס אַרום דעם גרובן האָבן געטלעכט, גע-ברענט שוין לאַנגע יאָרן און ס'זענען נייטיק געווען גרויסע גע-טער זיי צו פאַרלעשן, זיי האָבן דעריבער געמוזט ברענען, אַפּט, ווען דער ווינט האָט געצויגן פון יענער זייט, איז דאָס גאַנצע הויז פול געווען מיט דעם שוועבלדיקן געשטאַנק פון דעם ברע-נענדיקן ערדישן טינאָפּת. אויך אין אַנווייניקע טעג האָט זיך אין דער לופט געשפירט אַ ריח פון אונטער דער ערד: שוועבל, אייזן, שטיינקוילן אָדער זויערשטאָף. אפילו אויף די רויזן אין גאַרטן האָט זיך אַפּגעזעצט אַ שיקט סאַדזע ווי שוואַרצער מאַן. יא, דאָס איז טאַקע שרעקלעך, אָבער צוואַס ברוגז זיין דערויף? רוגז האָט דאָ גאַרנישט געקאַנט העלפן, אַלץ איז זיך געגאַנגען זיין וועג. דאָס לעבן און דאָס איבעריקע! אויף די ניי-דעריקע, טונקעלע כמאַרעס האָבן ביינאַכט געפלאַקערט רויטע שטרייפן, זיי האָבן געציטערט, זיך געשרומפן און ווידער זיך צע-בלאָזן ווי ברענבלאָזן און געשאַפן באַשיינפערלעכע ווייטיק. דאָס זענען געווען די הוטע-אויונס. לכּתחילה האָבן זיי קאַנין צוגע-צויגן מיט זייער אייגנאַרטיקער גרויזאַמקייט, עס האָט זיך איר אויסגעוויזן, אַז זי לעבט אונטער דער ערד. שפעטער האָט

וי זיך צוגעווינט. אינדערפרי פלעגט געוויינלעך רעגענען. קליפארד פלעגט טענהן, אז אים איז ליבער דאָ ווי אין קאָנדאָן. די געגנט האָט עפעס דאָ אַ באַזונדערן, אייגנארטיקן כאַראַקטער און די מענטשן - אויסדויער. קאָני פלעגט דערביי אַ טראַכט טון, אז אַ חוץ אויסדויער באַזיצן דאָ די מענטשן מער גאַרנישט, אפילו קיין אויגן און קיין געהירן נישט. די איינוווי- נער זענען געווען גלייך ווי זייער געגנט, אויסגעטרוקנט, אומגע- לומפערט, מרה-שחורהדיק און אומהעפלעך, בלויז אין זייער צע- צויגענער אויסשפראַך און אינם געקלימפער פון זייערע שווער- נעקאוועטע אַרבעטס-שיך, ווען זיי זענען גרופקעסווייז געגאַנגען איבערן אַספאַלט אַרויס פון דער אַרבעט, איז געווען עפעס אַ מין רעטזלהאַפטיקייט, עפעס אַזויגנס, וואָס דערוועקט פחד.

צוליבן אַנקום פון גוטבאַזיצער איז נישט פאַרגעקומען קיין קבלת-פנים, נישט קיין באַגעגעניש, נישט קיין דעפוטאַציע, אפילו קיין בלימל נישט. בלויז אַ פייכט, קאַלט פאַרן אינם אויטאָ לענג- אויס דער טונקעלער, נאַסער אַלעע צווישן מרה-שחורהדיקע ביי- מער אַזש ביזן עק פאַרק, וווּ עס האָבן זיך געפיטערט גרויע, נאַ- סע שעפסן, אַזש ביזן שפיץ בערגל, וווּ ס'האַט זיך אויסגעשפרייט דער טונקל-ברוינער פראַנט פון הויז און וווּ עס האָבן אַפגעוואַרט דעם פריץ די עקאַנאָמקע מיטן מאַן, ביידע געשעפענסטיקע, ווי נישט קיין זיכערע באַווינער פון דער ערד-אויבערפלאַך, ביידע גרייט אַרויסצושטאַמלען זייער באַגריסונג.

עס איז לגמרי קיין שום קאַנטאַקט נישט געווען צווישן דעם גוט און דעם דאַרף, קיין שום. קיינער האָט די האַנט נישט אויפגעהויבן דאָס היטל צו ציען, קיינער האָט זיך נישט פאַרניגט. די גרובן-אַרבעטער האָבן בלויז געקוקט, די אייגנטימער פון די געוועלבלעך האָבן פאַר קאַנין דאָס היטל אַראַפגענומען, צו קלי- פאַרדן פלעגן זיי אַ שאַקל טון מיטן קאַפּ: דאָס אינגאַנצן, מער גאַרנישט. אַ תהום נישט צום אַריבערשטייגן און פון ביידע זייטן תהום - אַ באַהאַלטענער אַפשיי. אין אַנהייב האָט קאָני געליטן פון דעם באַשיינפערלעכן ווידערווילן, מיט וועלכן דאָס דאַרף האָט

זי באשאנקען. שפעטער איז זי דערצו געווינט געוואָרן, עס איז ביי איר געוואָרן אַ מין אויפמונטערונגס-מיטל קעגן דעם אַר-מיקן אומעט. פונדעסטוועגן דאַרף מען דערפון נישט דרינגען, אַז מ'האַט זי און קליפּאַרדן פיינט געהאַט – זיי האָבן איינפאַך גע-הערט צו אַן אַנדערן מין באַשעפענישן. אַ תּהום, אַ דעקלאַרער אַפּגרונט, וועלכער עקזיסטירט צווישן פּריץ און אַרבעטער אין דעם אינדוסטריעלן טייל פון ענגלאַנד. בלייב דו אויף דיין זייט – איך וועל מיר בלייבן אויף מיין זייט! אַן אויסטערלישע פּאַרלייקענונג פון דעם געמיינזאַמען מענטשלעכקייטס-געפיל.

אַבסטראַקט גענומען האָט דאָס דאַרף מיט קליפּאַרדן און קאַנין סימפּאַזירט. אָבער דערדאָזיקער „לאַז מיר געמאַך!“ איז פּאַרוואַרצלט געווען ביי ביידע צדדים.

דער גלח איז געווען אַ סימפּאַטישער מענטש פון אַ יאָר זעכציק, ער האָט זיך שטאַרק איבערגענומען מיט זיינע פּריסטער-פליכטן און פּערזענלעך איז ער געווען אַזוי ווי דערדריקט דורך דעמדאָזיקן שטיין לאַזונג פון דאַרף „לאַז מיר געמאַך!“ די פּרויען זענען כּמעט אַלע געווען מעטאָדיסטינס. די מענער זענען גאַרנישט געווען. אָבער דאָס פּיצל אונטער, וועלכן דער גייסטלעכער האָט געטראָגן, איז שוין גענוג געווען פּולשטענדיק צו פּאַרטושן דעם פּאַקט, אַז ער איז אויך אַ מענטש ווי אַלע אַנדערע. מיט איין וואָרט, דער פּריסטער איז געווען אַזאַ מין אויטאָמאַט, וואָס זאָגט תּפּילות און האַלט דרשות.

די באַהאַלטענע, אינסטינקטיווע כּוונה פון די דאַרפּסלייט, אויסגעדרוקט אַזוי: „מיר זענען, חלילה, נישט ערגער פון דיר, כּאַטש דו ביסט מאַדאַם טשאַטערליי!“ האָט קאַנין אינאָנהייב פּאַר-שאַפט עגמת-נפש. די פּאַלשע, פּאַרדעכטלעכע העפלעכקייט, מיט וועלכער די פּרויען פון די גרובן-אַרבעטער האָבן זיך צו איר באַ-צויגן, בשעת זי האָט זיך געפרוּווט דערנענטערן צו זיי, דער באַ-ליידיקנדר: „אָוואַ, בין איך דאָך יאָ עפעס ווערט, אויב ליידי טשאַטערליי באַווייקט מיט מיר צו רעדן! פונדעסטוועגן זאָל זי נישט מיינען, אַז איך בין ווינציקער ווערט פון איר!“ – די דאָ-

זיקע הינטער-כוונה, וועלכע האָט זיך געשפירט אין די האַלב-
 חניפהדיקע ריידעלעך פון די ווייבער, איז פאַר איר געווען ממש
 אומדערטרעגלעך. ס'איז עס אוממעגלעך געווען אויסצומיידן. עס
 איז דערין געווען עפעס אויסטערליש, אויפרייצנדיקס, דעפּרי-
 מירנדיקס.

קליפּאַרד האָט די מענטשן אויסגעמיטן, קאַני האָט זיך באַ-
 מיט נאַכצוטון זיין ביישפּיל: פשוט, זי פלעגט פאַרבייגיין און נישט
 קוקן אין זייער זייט; די פרויען פלעגן אַרויסזעצן אויף איר די
 אויגן, ווי זי וואָלט געווען נישט קיין מענטש, נאָר אַ וואַקסענע
 לאַלקע. ווען קליפּאַרד האָט זיך געמוזט מיט זיי צוגויפטערעפן,
 פלעגט ער זיך באַציען צו זיי גאוהדיק, ביטוואַדיק; ער פלעגט
 בכלל מענטשן נישט פון זיין שטאַנד טראַקטירן מיט ביטויל און
 גאוה. די מענטשן האָבן אים נישט ליב געהאַט און אויך נישט
 פיינט געהאַט — גאַרנישט, זיי האָבן זיך צו אים באַצויגן ווי צו
 די האַלדעס, ווי צום רויך פון דעם גרובן-קוימען.

קליפּאַרד איז אָבער אין דער ווירקלעכקייט געווען זייער
 שרעקעוודיק און שעמעוודיק, בפרט איצט, זינט ער איז פאַ-
 ראַליזירט געוואָרן. ער האָט קיינעם נישט געקאַנט פאַרטראַגן
 אויסער דעם דינער זיינעם, וועלכער האָט אים פּערזענלעך באַ-
 דינט. דאָס געצווונגענע זיצן אין פּאַטעל האָט אים אין זיינע אויגן
 דערנידעריקט. נישט קוקנדיק דערויף האָט ער זיך געקליידט פונקט
 אזוי עלעגאַנט ווי פריער, געטראַגן די פּרעכטיקסטע קראַוואַטן און
 די אייבערשטע טייל פון זיין קערפּער האָט זיך פּרעזענטירט גרויס-
 אַרטיק. אָבער קיין פּראַנטישער יונגעראַן פון מאַדערנעם סטיל
 איז ער קיינמאָל נישט געווען, ער האָט אין זיך פאַרמאַגט עפעס
 דאַרפיש אַ דאַנק די רויטלעכע באַקן און די ברייטע פלייצעס.
 נאָר די שטימע זיינע, די זייער געלאַסענע און עטוואַס ציטערדי-
 קע, און די אויגן, אַרויספאַדערנדיקע און גלייכזייטיק שרעקעוודי-
 קע, דער בליק זייערער, צייטנווייז אַ זעלבסטזיכערער און צייטנ-
 ווייז אַ פאַרלירענער, האָבן פאַרראַטן זייער אמתדיקן כאַראַקטער.
 קאַני און איר מאַן האָבן זייער האַרציק צווישן זיך געלעבט,

עס איז נאָר פאַרבליבן צווישן זיי די דיסטאַנץ, וואָס איז כאַראַק-
טעריסטיש פאַר היינטצייטיקע מאַן-און-ווייב-פאַציונגען. קליפּאַרד
האַט צופיל אינערלעך געליטן פון זיין פאַרקריפּלונג, ער זאָל קאָ-
נען זיין פריי און לייכט אין דער פאַציונג מיט וועמען עס איז.
ער איז געווען אַן אייביקע קאַליקע און דערפאַר טאַקע איז קאַני-
געווען צו אים ליידנשאַפטלעך צוגעבונדן.

זי האָט זיך אָבער בשום אופן נישט געקאַנט גענוג אָפּוויג-
דערן, ווי שטאַרק ער איז אין דער ווירקלעכקייט דערווייטערט
פון מענטשן. די גרובן-אַרבעטער זענען אין אַ געוויסער מאָס גע-
ווען זיינע מענטשן, ער האָט אָבער געקוקט אויף זיי ווי אויף
זאַכן, נישט ווי אויף לעבעדיקע מענטשן, נישט ווי אויף חלוקים
פון לעבעדיקן אַרום, ער האָט אויף זיי געקוקט ווי אויף ברוטאַלע,
פאַרמלאָזע דערשיינונגען, נישט ווי אויף נאַענטע פאַשעפענישן,
מיט וועלכע מ'האַט עפעס געמיינזאַמס. זייער רוי, האַרט לעבן האָט
אויסגעזען אומנאַטירלעך אין זיינע אויגן, ווי אַ שטייגער דאָס
לעבן פון מוילווירפן.

ווען ער האָט יאָ אַרויסגעוויזן אַ שטיקל פאַראינטערעסירונג
מיט דער אַרומיקער מענטשן-וועלט, האָט עס אויסגעזען, ווי ער
וואָלט געקוקט אַרויף דורך אַ טעלעסקאָפּ, אָדער אַראָפּ דורך אַ
מיקראַסקאָפּ, אַן קאָנטאַקט. ער האָט בכלל מיט גאַרנישט נישט גע-
האַט קיין קאָנטאַקט, - בלויז מיטן גוט זיינעם - צוליב דעם
טראַדיציע-געפיל - און מיט דער שוועסטער עמאַ - צוליב דעם
פאַמיליע-אינסטינקט. קאַני האָט געפילט, אַז אין תּוֹך גענומען אינ-
טערעסירט זי אים אויך נישט, גאַרנישט, לחלוטין נישט; מעג-
לעך, אַז סוף-כּל-סוף האָט ער גאַרנישט אין זיך פאַרמאַגט אַזוינס,
וואָס זאָל זיין מחוץ דער קאָנטאַקטלאָזיקייט מיטן לעבעדיקן
אַרום.

דאָך איז ער געווען אומבאַדינגט אָפהענגיק פון איר, זי איז
אים נייטיק געווען אין יעדער מינוט. כאַטש ער איז געווען פיזיש
שטאַרק, איז ער דאָך געווען אומבאַהאַלפן. ער האָט געקאַנט
אַרומפאַרן אינם פּאָטעל אויף רעדלעך, ער האָט געקאַנט אינם

מאָטאַריזירטן וועגעלע אַליין אַרומקרייזן דעם פּאַרק. אָבער נישט איינער אַליין, ווייל איינער אַליין איז ער געווען פּולשטענדיק הילפּלאַן. ער האָט געמוזט לעבן זיך האָבן קאַנין, פּדי אַליין צו האָבן די זיכערקייט, אז ער לעבט אינדעראַמתן.

אָבער אַמביציע האָט ער פאַרמאָגט אַ סך. ער האָט אָנגע-הויבן שרייבן נאָוועלעס, מאַדנע, שטאַרק פּערזענלעכע מעשיות וועגן באַקאַנטע מענטשן. קלוגע געשיכטעס, זייער קלוגע און זייער בייזוויליקע, וועלכע זענען אויף אַן אייגנאַרטיקן אופן געווען באַ-דייטונגסלאַן. אַן אויסערגעוויינלעכן באַאַבאַכטונגס-טאַטאַנט האָט ער פאַרמאָגט. קיין געמיינזאַמקייטס-קראַפט, קיין אוממיטלעכער קאַנטאַקט צווישן שרייבער מיטן באַשריבענעם איז אָבער אין זיי גע נאָוועלעס נישט געווען. זיי האָבן געמאַכט אַן איינדרוק, ווי די אַקציע וואָלט זיך אָפּגעשפּילט אין עולם התוהו. און ווייל די אַרענע פון לעבן איז היינט מערסטנטיילס געגליכן צו אַ קינסט-לעך-בילויכטענער בינע, האָבן די דאָזיקע נאָוועלעס אויף אַ מערק-ווירדיקן אופן זיך געפאַסט צום היינטיקן לעבן, בעסער געזאָגט - צו דער היינטיקער פּסיכאָלאָגיע.

בנוגע די דאָזיקע דערציילונגען זיינע איז קליפּאָרד געווען זעלט קרענקלעך פּילבאַר. ער האָט געגאַרט, אז יעדן זאָלן זיי געפעלן, יעדער זאָל זיי האַלטן פאַר דאָס בעסטע. זיי פלעגן זיך דרוקן אין די מאַדערנסטע זשורנאַלן און ווי געוויינלעך באַקומען גוטע און שלעכטע אַפרופן. פאַר קליפּאָרדן פלעגן אָבער די שלעכ-טע אַפרופן זיין אויסטערליש פּיינלעך, ממש ווייטיקלעך, ווי מען וואָלט אים מיט מעסערס געשטאַכן, ווי זיין גאַנצער „איך“ וואָלט זיך געפינען אין די דאָזיקע נאָוועלעס..

קאַני פלעגט אים העלפּן לויט אירע מעגלעכקייטן. לכתחילה איז זי געווען אַנטזיקט. קליפּאָרד פלעגט מיט איר אַרומרעדן אַלץ, ער פלעגט עס אַרומרעדן איינטאַניק, דורכדרינגלעך, עקשנות-דיק, זי האָט מיט היץ געמוזט אויף אַלץ מסכים זיין. גלייך ווי איר גאַנצע נשמה, דער גאַנצער קערפּער, אַלע אירע חושים וואָלטן געמוזט אויפּוואַכן און אַריינדרינגען אין די דאָזיקע דער-

צייִלונגען. דאָס האָט זי באַהערשט און באַשעפטיקט אינגאַנצן.
 קיין פיזיש צוזאַמענלעבן האָבן זיי כמעט נישט פאַרמאָגט.
 קאַני האָט געדאַרפט אַכטונג טון אויף דער באַלעבאַטישקייט. אָבער
 די ווירטין האָט אין דעם הויז געדינט שוין לאַנגע יאָר און די
 אויסגעדאַרטע אַלטיטשקע, וועלכע האָט זיי דערלאָנגט צום טיש,
 האָט די טשאַטערלייס געשפּייזט שוין פּערציק יאָר צייט. אפילו די
 שטוב־מייִדלעך זענען געווען איבערצייטיקע. אַ שרעק האָט אַרומ־
 געכאַפט! וואָס־זשע האָט מען מיט אַזאַ הויז געקאַנט מאַכן? דאָס
 איינציקע מיטל איז געווען אויסמייִדן עס! די אַלע אַנצאַלִיקע, אומ־
 ענדלעכע צאָל צימערן, וועלכע קיינער האָט נישט באַנוצט, די
 גאַנצע מיטל־ענגלישע מאָנאַטאַנישקייט, די מעכאַנישע זויבערקייט,
 די מעכאַנישע אָרדענונג! קליפּאַרד האָט געוואָלט צונעמען אַ נייע
 קעכין, אַ געניטע, וועלכע האָט אים נאָך געקאַכט אין לאַנדאָן,
 בשעת ער האָט דאָרט געווינט אַלס קאַוואַלער. בכלל האָט זיך
 אַלץ דאָ געפירט אויף עפעס אַ מין אַנאַרכיסטישן שטייגער, אַלץ
 איז געווען אין דער בעסטער אָרדענונג, אין דער מוסטערהאַפּט־
 סטער זויבערקייט, אין דער גרעסטער פינקטלעכקייט, אפילו אין
 דער פייערלעכסטער געוויסנהאַפּטיקייט, אָבער קאַני האָט געשפּירט
 אין דעם אַלעם אַ מעטאָדישע, אַ מעכאַנישע אַנאַרכיע. קיין ברעקל
 וואַרעמקייט האָט דאָס אַלץ נישט פאַראייניקט אַרגאַניש, דאָס גאַנ־
 צע הויז איז געווען אַזוי אומעטיק ווי אַ פאַרוואַרלאָזטער שאַסיי.

וואָס־זשע האָט זי דאָ מער געקאַנט טון, ווי לאָון אַלץ
 אויפן אייגענעם באַראָט?... און זי האָט אַזוי געטון. עמאָ טשאַט־
 טערליי פלעגט טיילמאָל קומען צו פאַרן, אַ בליק טון און הנאה
 האָבן, וואָס אַלץ איז דאָ געבליבן ווי געווען, אומגענדערט. זי
 האָט נישט געקאַנט מוחל זיין דער שוועגערין, וואָס זי האָט ביי
 איר צוגענומען דעם ברודער, זי, עמאָ, וואָלט אים באַדאַרפט
 שרייבן די נאָוועלעס, די ביכער; דיִדאָזיקע טשאַטערלייאישע נאָ־
 וועלעס זענען דאָך אַזוינס, וואָס נאָר זיי, די טשאַטערלייס, קאָ־
 נען מיט דעם אַ שייכות האָבן!

קאָניס פּאָטער האָט איינמאַל אָפּגעשטאַט אַ וויזיט און אַ זאַג געטון דער טאַכטער אונטער פיר אויגן:

- קליפּאַרדס שרייבען איז גאַנץ שכלדיק, אָבער ס'איז נישטאַ דערין גאַרנישט. נישטאַ קיין שטאַנד האַפּטיקס! ...

קאָני האָט אָנגעקוקט דעם דיקן שאַטלענדער, וועלכער האָט זיך טיכטיק אָן עצה געגעבן מיטן לעבן און אירע גרויסע, פאַר-הידושטע, בלויע אויגן האָבן באַקומען אַ פאַרנעפּלטן אויסדרוק. ס'איז נישטאַ דערין גאַרנישט! וואָס מיינט ער מיטן „נישט אַ דערין גאַרנישט?“ אויב די קריטיקער לויבן עס, אויב קליפּאַרד איז שיער נישט באַרימט, אויב מ'צאָלט אפילו געלט דערפאַר... וואָס-זשע האָט איר פּאָטער געמיינט זאָגנדיק, אז דאָס, וואָס קליפּאַרד שרייבט, האָט אין זיך גאַרנישט? וואָס דאַרף דען דערין זיין?

ביי זיין צווייטן וויזיט האָט דער פּאָטער צו איר גע-זאָגט:

איך גלייב, קאָני, אז דו וועסט בייקומען די אומשטענדן און נישט בלייבן קיין האַלבע בתולה?

— אַ האַלבע בתולה? — האָט קאָני מיט אומזיכערקייט אַ פּרעג געטון — פאַרוואָס? פאַרוואָס נישט?
— אוודאי נישט! און אפשר געפעלט דאָס דיר! — האָט ער אַליין צוגעגעבן.

דאָס זעלבע האָט ער געזאָגט צו קליפּאַרדן, ווען ער איז מיט אים געבליבן אַליין.

— איך צווייפל, צי פאַר קאָנין איז פאַסיק צו בלייבן אַ האַלבע בתולה.

— אַ האַלבע בתולה! — האָט קליפּאַרד איבערגעחזרט דעם אויסדרוק, פּדי אים איבערצוקייען.

אַ וויילע האָט ער זיך געשלאָגן מיטן געדאַנק, דערנאָך איז ער רויט געוואָרן. ער האָט זיך געפילט אָנגעגריפן און באַ-ליידיקט.

— צום ביישפיל, מיט וואָס איז דאָס פאַר איר נישט פאַ-
סיק? — האָט ער געפרעגט טרוקן.
— זי ווערט דאָר... קנאַכיק. דאָס איז נישט צוגעפאַסט
פאַר איר, זי געהערט נישט צום סאַרט אויסגעווייקטע, אַנעמישע
מיידלעך. זי איז אַ לעבעדיקע, פּוּלברלוטיקע שאַטלענדערין.
— נו, איז וואָס-זשע דערפּון? — האָט קליפּאַרד זיך אַפּ-
געפּטרט.

ער האָט דערנאָך געוואָלט מאַכן אַ שמועס מיט קאַנין וועגן
דעם ענין, וועגן דער האַלב-בתולישקייט, אָבער ער האָט עס
נישט געקאַנט טון. ער האָט זיך מיט איר געפילט אי גענוג צו-
נויפגעלעבט, אי ווייניק איינגעלעבט. ער האָט זיך געפילט מיט
איר פאַראייניקט אין גייסט, אָבער קערפערלעך האָבן זיי די
מינדסטע געמיינזאַמקייט נישט געהאַט און וועגן סעקסועלע ענינים
איז קיינמאָל צווישן זיי קיין מגע-ומשא, קיין רייד נישט
געווען. זיי זענען געווען גאַנץ ענג צונויפגעלעבט, אָבער אַן
קאַנטאַקט.

קאַני האָט זיך אָבער תּיכּף משער געווען, אַז איר פאַטער
האַט געשמועסט מיט קליפּאַרדן וועגן אַזוינס, וואָס האָט איר מאַן
געערגערט. זי האָט געוואוסט, אַז אים גייט עס ווייניק אַן, אָבער
איצט האָט עס אים געערגערט דערפאַר, ווייל מ'האַט אים אויפ-
מערקזאַם געמאַכט דערויף. וואָס דאָס אויג זעט נישט און וועגן
וואָס דער מוח טראַכט נישט — עקזיסטירט נישט.

קאַני און קליפּאַרד האָבן שוין צוויי יאָר צייט געלעבט דאָ
מיט אַן אומבאַשטימט לעבן, וואָס האָט זיך געדרייט אַרום
קליפּאַרדן און זיינע ווערק. זייערע ביידנס פאַראינטערעסירונגען
זענען זיך שטענדיק צונויפגעקומען נאָר אין זיינע ווערק. זיי
האַבן געשמועסט און זיך געראַנגלט בשעת די חבלה-לידה פון די
ווערק און געמיינט, אַז עס טוט זיך עפעס, אַז עס שאַפט זיך
עפעס ווירקלעכס אינם ליידיקן רוים.

און ס'איז באמת געווען — אַ לעבן אין ליידיקן רוים. אַ
חוץ דעם איז עס געווען אַ מיראַזש פון לעבן. ס'האַט עקזיסטירט

דאָס גוט, דער פאַרק, די דינערשאַפט... אָבער זיי האָבן עקזיס-
טירט געשפּענסטיק, נישט ממשותדיק. קאָני האָט אַרומשפּאַצירט אין
פאַרק, אין די וועלדלעך אַרום פאַרק, זי האָט זיך געקוויקט מיט
דער איינזאַמקייט און סודותדיקייט, זי האָט מיט די פּיס גערעטן
די געלע בלעטער אין האַרבסט און אָפּגעריסן די פּרימולקעס אין
פּריילינג. אָבער דאָס אַלץ איז פאַרגעקומען אין חלום, אָדער, בע-
סער געזאָגט, געווען איז דאָס אַלץ אַן אָפּשפּייגלונג פון דער ווירק-
לעכקייט. די דעמבענע בלעטער זענען פאַר איר געווען ווי דעמבע-
נע בלעטער אין שפּיגל, זי אַליין איז געווען אַ פּערזאָן, וועגן
וועלכער עמעץ האָט געלען אין אַ בוך, און געריסן האָט זי פּרי-
מולקעס, וועלכע זענען געווען שאַטנס, אָדער זכּרונות, אָדער גאַר
זערטער... נישט זי, נישט גאַרנישט אַרום האָט נישט געהאַט קיין
ממשות... אָן אַ צוזאַמענהאַנג, אָן אַ קאָנטאַקט. בלויז דאָס לעבן
מיט קליפּאַרדן, דאָס שפּיגען די פּעדעם פון וואַגעוועב, די נאַ-
טיצן פון באַוווסטזיין, די דערציילונגען, וועגן וועלכע איר פּאַטער
האַט געזאָגט, אַז זיי האָבן אין זיך גאַרנישט, אַז זיי זענען נישט
שטאַנדהאַפּטיק. צוואַס זאָל דען אין זיי עפּעס זיין, צוואַס זאָל
זיי זיין שטאַנדהאַפּטיק? גענוג פאַר איין טאַג דאָס בייזע פון
איין טאַג. גענוג פאַר איין רגע די שייך פון דער ווירקלעכקייט.
קליפּאַרד האָט געהאַט אַ סך פּריינט, באַקאַנטע, וועלכע ער
פלעגט פאַרבעטן צו זיך אין גוט. ער פּלעגט איינלאַדן אַלערליי
מענטשן, קריטיקער, שרייבער, די, וועלכע האָבן געקאַנט העלפּ
אינם אַפּלויבן זיינע ביכער. זיי ווידער האָבן שטאַלצירט דער-
מיט, וואָס מ'האַט זיי פאַרבעטן, און זיי פּלעגן לויבן די ביכער אין
טאַג אַרײַן. קאָני האָט דאָס אויסגעצייכנט פאַרשטאַנען. וואָס-זשע
איז דער מער? איינס פון די פאַרביישוועבנדיקע אָפּשפּייגלונגען.
וואָס-זשע איז דאָ דער מער?

זי איז געווען די באַלעבאַסטע, די גאַסטפּריינטלעכע וויר-
טין פאַר די געסט, מערסטנטיילס מאַנספּערשויבען. זי איז אויך
געווען באַלעבאַסטע פאַר קליפּאַרדס קרובים, וועלכע פּלעגן צייטן-
ווייז קומען. און ווייל זי איז געווען אַ באַשעפּעניש אַ וויכט, אַ

ראָזעס, אַ דאָרפֿישס, מיט זומער-שפרענקעלעך, מיט גרויסע בלויע אויגן, געקרייזלטע קאָשטאַנפאַרביקע האָר, מיט אַן איידעלער שטי-מע און ברייטע שטאַרק-אַנטוויקלטע פרויען-היפטן, האָט מען זי געהאַלטן פאַר אַן אַלטמאָדישער באַבע. זי איז נישט געווען קיין היינטמאָדישער „אויסגעווייקטער הערינג“ מיט אַ יינגלערישער פּי-גור, אַ פּלאַכער ברוסט און אַ שמאַלן הינטן. זי איז געווען צו-פיל פרוי און דעריבער ווייניק געשיקט.

דעריבער האָבן די מענער, צום מיינסטן די עלטערע, אַ ביסל זי טראַקטירט מיט צופיל העפלעכקייט. קאַני האָט גוט גע-וואָסט, וואָס קליפּאַרד וואָלט איבערגעליטן, ווען זי פרוווט פּאַר-טעווען מיט וועמען, און זי האָט זיך אָפּגעהאַלטן דערפון. זי איז געווען רויק און אומאַנטשלאָסן, נישט געהאַט מיט די געסט קיין מגע-ומשא און נישט געוואָלט האָבן. קליפּאַרד איז געווען מיט זיך זייער צופרידן.

זיינע קרובים זענען צו איר געווען זייער איידל. זי האָט גוט געוואָסט, אַז זייער איידלקייט שטאַמט פון ביטול, דערדאָזיקער מין מענטשן קאָן אַכטן נאָר יענעם, פאַר וועמען ער האָט מורא. זי האָט אויך מיט זיי קיין געמיינזאַמס נישט געהאַט. זי האָט זיי דערלויבט צו טראַקטירן זי, ווי זיי האָבן נאָר געוואָלט, זי האָט זיי געגעבן אַנצוגעהערן, אַז זי האָלט נישט קיין מעסער הינטערן רוקן.

די צייט האָט זיך גערוקט. וואָס איז אַלץ פאַרגעקומען, איז איינגנטלעך גאַרנישט פאַרגעקומען, ווייל זי האָט דאָך מיט אַלץ און אַלעם קיין קאָנטאַקט נישט געהאַט, זי און קליפּאַרד האָבן געלעבט מיט זייערע אידעען און זיינע ווערק. זי האָט אויפגענומען געסט – שטענדיק פלעגט עמעץ זיין ביי זיי. די צייט האָט זיך גערוקט ווי אַ זייגער – נאָך האַלב אַכט איז געוואָרן האַלב ניין.

קאפיטל III

קאני איז אבער אלץ אומרויקער געוואָרן. דאָס פעלן פון קאָנטאַקט מיט דער סביבה האָט זי געמאַכט עפעס צערייצטער; דער אומרו האָט זי צייטנווייז באַנומען ווי אַ מין משוגעת, זי פלעגט אָפט טון דאָס, וואָס עס האָט זיך איר לגמרי נישט גע-וואָלט טון. די פיס, די הענט, די פלייצעט, זענען אין זייערע באַ-וועגונגען אָפט ווידערשפעניק געווען איר ווילן. זיי האָבן זיך אויסגעגלייכט, ווען זי האָט זיי גאָר געוואָלט איינבייגן. אַזאָ מין געפיל האָט דורכגעדרונגען איר לייב, איר מוטער-לייב, אַז זי פלעגט חשק האָבן אין אָנטון אַריינצושפּרינגען אין אַ וואַסער און אוועקשווימען, אַנטלויפן פון דעם אַלעם; דאָס איז געווען אַ וואַג-זיניקער אומרו. ער האָט איר פאַרשאַפט גאַנץ אָפט שטאַרקע האַרצ-קלאַפעניש אָן אַ שום סיבה, זי האָט אַנגעהויבן אויסצווען ערגער פון טאַג-צו-טאַג.

דאָס איז פשוט געווען אַ לוסט נאָך עמאַציעס, באַוועגונגס-לוסט. פּאָזיטיוו פלעגט זי איבערלאָזן קליפּאַרדן אינמיטן פאַרק, אַנטלויפן אויף אַ ווייט לאַנקעלע און זיך אויסציען צווישן די פאַפּראַט-בלעטער. נאָר אַנטלויפן, אַנטלויפן פונדערהיים... זי האָט געמוזט אַנטלויפן פון שטוב, פון די מענטשן. דער וואַלד איז גע-וואָרן איר איינציקע באַהעלטעניש, איר קודש-קדשים.

ער איז אַבער נישט געווען פאַר איר קיין אמתדיק באַהעל-טעניש, קיין עכטער קודש-קדשים, ווייל זי האָט מיט אים קיין גע-מיינזאַמט נישט געהאַט. ער איז פאַר איר געווען בלויז דאָס אַרט, וווּ זי האָט זיך געקאָנט באַפרייען פון אַלעם איבעריקן. זי האָט קיינמאָל מיט דער עכטקייט פון וואַלד קיין קאָנטאַקט נישט גע-האַט...

זי האָט זיך אומבאַווסטזיניק אָפגעגעבן אַ חשבון דערפון, וואָס עס קוועלט זי. זי האָט אומדייטלעך פאַרשטאַנען, אַז דער קאָנטאַקט

מיט דער ממשותדיקער, לעבעדיקער וועלט פעלט איר. בלויז קליי פארד מיט די ביכער זיינע, וועלכע פארמאגן נישט קיין ממשותדי-קייט... אין וועלכע ס'איז גארנישט פארהאן! פוסט און ליידיק. זי האט דאס אומקלאר באגריפן, אבער ס'האט אויסגעזען, ווי זי וואלט זיך מיטן קאפ געשלאגן אן א שטיין.

דער פאטער פלעגט זי ווארענען נישט איינמאל:

— פארוואס זוכסטו דיר נישט אויס א מאנספערשויך? דאס

וואלט געווען דאס בעסטע פאר דיר.

דעם זעלבן ווינטער איז צו זיי געקומען מיכאעליס אויף עטלעכע טעג. דאס איז געווען א יונגער אירלענדער, וועלכער האט פון זיינע דראמעס געמאכט שיין געלט אין אמעריקע. די עלעגאנטע קלאנדאנער געזעלשאפט האט אים א שטיק צייט אויפגענומען ממש ענטוויאסטיש, ער האט געשריבן געלונגענע פיעסעס פאר דער פיינער געזעלשאפט. דערנאך האט זיך די עלעגאנטע געזעלשאפט מיטאמאל געכאפט, אז דער מיאוסער דובלינער שרין חזקט פון איר אפ אין זיינע טעאטער-שטיק און עס איז געקומען די רעאקציע. מיכאעליס איז געווארן די פארקערפערונג פון מיאוס-קייט און נידערטרעכטיקייט. ער איז דעמאסקירט געווארן אלס שונא פון ענגלישן גייסט — אין די ספערן, וועלכע האבן די אנטדעקונג געמאכט, איז שנאה צום ענגלישן גייסט געווען דער גרעסטער און מיאוסטער חטא. מ'האט אים איינמאל פאר אלעמאל אפגעקוילעט און דאס מת אריינגעווארפן אין מיסטקאסטן.

נישט קוקנדיק דערויף האט מיכאעליס ווייטער געוויינט אין זיינע עלעגאנטע אפארטאמענטן און ווען ער פלעגט זיך באווייזן אין גאס, איז ער אלץ ווייטער געווען דער אידעאלסטער דזשענטלמען, ווייל די בעסטע שניידערס אפילו קאן מען נישט צווינגען, אז זיי זאלן נישט אָננעמען קיין באשטעלונגען ביי געפאלענע שטערנס, אויב די געפאלענע שטערנס האבן נאר די מטבע צו באצאלן.

קליפארד האט איינגעלאדן דעמדאזיקן דרייסיקיעריקן דרא-מאטורג אין דער צייט, וועלכע איז שוין זייער נישט גינציק גע-

ווען פאר מיכאעליסעס געזעלשאפטלעכע אסמיראציעס. אבער קליי פארד האט געוואסט, וואָס ער טוט. מיכאעליסעס נאָמען האָט נאָך געהאַט אַ צויבער פאַר עטלעכע מיליאָן מענטשן; און דווקא דע-ריבער, וואָס ער איז שוין אַ געפאַלענער שטערן, וועט ער געוויס זיין דאַנקבאַר פאַר דער איינלאָדונג צו הער טשאַטערליי, בשעת די רעשט אַריסטאָקראַטן פאַרשטויסן אים. אויס דאַנקבאַרקייט וועט ער געוויס העלפֿן קליפּפאַרדן אין אַמעריקע. און עס קאָן זייער צו-גויץ קומען, ווען מ'רעדט פֿון דיר גוטס, בפרט אין אַמעריקע! קליפּפאַרד איז געווען אַ מענטש מיט אַ ווייטן אַבליק; און ס'איז ממש געווען צו באַווונדערן, וואָס פאַר אַ שטאַרקן אינסטינקט פאַר רעקלאַמע ער האָט פאַרמאָגט. עס איז געקומען דערצו, אַז מ'מיכאעליסעס האָט אים זייער אויף אַ דעליקאַטן אופן פאַראייביקט אין זיינס אַ פיעסע און קליפּפאַרד איז געוואָרן פֿמו אַ פאַלקס-העלד. ביז ס'איז געקומען די רעאַקציע, - ער האָט צאַמערקט, אַז דער אירלענדער האָט פֿון אים אויך אַפּגעחזוקט.

קאַני האָט זיך צופּיסלעך געוונדערט, וואָס קליפּפאַרד שטרעבט אַזוי צו ווערן באַרימט; דאָס הייסט - ווערן באַווואָסט אין דער ריזיקער, געשטאַלטלאָזער וועלט, וועלכע ער האָט נישט געקענט און פאַר וועלכער ער האָט זיך געשראַקן; ווערן באַרימט אַלס ערשטקלאַסיקער, היינטצייטיקער ליטעראַט. קאַני האָט גע-האַט דערציילט דער פּאָטער אירער, אַז קי.סטלער רעקלאַמירן זיך און באַמיען זיך צו פאַרקויפֿן זייער סחורה. דער פּאָטער אירער האָט אויפֿן דאָזיקן געביט געטון דאָס זעלבע, וואָס אַלע קאַלעגן זיינע פֿון דער קעניגלעכער קונסט-אַקאַדעמיע, זיי האָבן זיך באַ-מיט צו פּאַקן קונים אויף זייערע בילדער. אַבער קליפּפאַרד האָט כּסדר דערפֿונדן נייע מינים רעקלאַמע. ער האָט פאַרבעטן צו זיך די פאַרשידנסטע מענטשן. ער האָט באַשלאָסן זיך ווי אַמשנעלסטן אויפֿצושטעלן אַ דענקמאַל פֿון רום און צו דעמדאָזיקן געביי האָט ער באַנוצט פֿל המינים ברוך-מאַטעריאַל, וועלכעס איז אים נאָר געקומען אונטער דער האַנט.

מיכאעליסעס איז געקומען צו פאַרן פּוינקטלעך אין אַ פּיינעם.

אויס מיט א שאַפער און אַ לאַקיי. ער האָט אויסגעזען ווי אַ מוס-טער-דזשענטלמען! אָבער קליפּאַרדס אַריסטאָקראַטישע נשמה האָט אַזש אויפגעשוידערט, ווען ער האָט אים דערזען. מיכאַעליס איז געווען פּולשטענדיק... פּולשטענדיק, טאַקע אַזוי, פּולשטענדיק נישט דער, פאַר וועמען ער האָט זיך געוואָלט אויסשטעלן. פאַר קליפּ-פאַרדן האָט דאָסדאָזיקע מיט איינמאַל פּעסטגעשטעלט זיין באַציונג צום פאַרמאַסקירטן „אַריסטאָקראַט“. ער איז אָבער געווען אויס-טערליש העפלעך צו זיין גאַסט, נישט אַזוי צו אים, ווי צו זיין אומגעזייערן דערפאַלג. די הינטישע געטין פון דערפאַלג, ווי מ'האַט זי גערופן, האָט מיט אויסגעשטשירעטע ציין אָפּגעהיטן דעם הכּנעדיקן און צו גלייכער צייט הויכשטאַפּלערשן מיכאַעליס, און זי האָט עס קליפּאַרדן דעפּרימירט: ווייל אויך ער האָט חשק גע-האַט צו פּראַסטיטואַרן מיט דער הינטישער געטין פון דערפאַלג, ווען זי זאָל זיך נאָר וועלן מיט אים אָפּגעבן.

עס איז בולט געווען, אַז מיכאַעליס איז נישט קיין ענגלענ-דער, נישט קוקנדיק אויף אַלע שניידערס, היטלמאַכערס, פּריזי-רערס און שוסטערס פון עלעגאַנטסטן לאַנדאַנער קוואַרטאַל. ניין, ניין, נישט קיין ענגלענדער: דערדאָזיקער פאַלשער סאַרט, דאָס-דאָזיקע פּלאַכע, בלאַסע פנים, די דאָזיקע האַלטונג, די דאָזיקע פאַר-ביטערונג. ער האָט קודם-בַּל געהאַט אין זיך כּעס און פאַרביטע-רונג, די דאָזיקע צוויי געפילן, וועלכע אַ געבוירענער ענגלענדער וואָלט באַין אופן נישט אַרויסגעוויזן אַזוי בולט. אַרימער מיכאַע-ליס! ער האָט אַזוי פיל שמיץ אין זיין לעבן באַקומען, אַז נאָך איצט האָט ער אַ פנים פון אַ געשלאַגענעם הונט. בלוז דער אינ-סטניקט און נאָכמער די חוצפה האָבן זיינע פיעסעס אַרויפגעפירט אויף דער בינע און אַרויסגערוקט אין פאַדערגרונט. ער האָט אָג-געכאַפט דאָס פּובליקום ביים גאַרגל. איצט האָט זיך אים געדאַכט, אַז די צייט פון שמיץ איז שוין אויף אייביק פאַרביי. אָבער זי איז נישט פאַרביי... זי וועט קיינמאַל נישט פאַרבייגיין, ווייל מיכאַעליס האָט אין אַ געוויסער מאַס פּראָוואַצירט די שמיץ. ער האָט גע-לעכצט נאָר צו איין זאך: געמינען זיך דאָרט, וווּ ער האָט קיין

אַרט נישט געהאַט... צווישן די העכערע ענגלישע ספערן, ווען זיי האָבן אים געקאָנט דערלאָנגען שמיץ! און ווי שטאַרק מיכאַעליס האָט זיי געהאַסט דערפאַר!

נישט קוקנדיק אויף דעם אַלעם, האָט ער גערייזט מיט זיין לאַקיי אין זיין עלעגאַנטן אויטאָ - דער דובלינער פּאַיאָץ!
 ער האָט אָבער פאַרמאַגט אין זיך עפעס אַזעלכעס, וואָס איז קאָנין געפעלן. ער האָט קיין אילוזיעס וועגן זיך נישט געהאַט. מיט קליפּאַרדן האָט ער גערעדט זאַכלעך, קוויץ, פּראַקטיש וועגן אַלץ, וואָס קליפּאַרד האָט געוואָלט וויסן. ער האָט זיך נישט גע-בלאָזן און נישט געמאַכט זיך צו-נאַר. ער האָט געוויסט, אַז דער אַריסטאָקראַט האָט אים איינגעלאָדן, כדי אים אויסצונוצן, און ווי אַ געשמייטענער, דורכגעטריבענער געשעפטסמאַן, אָדער ווי אַ גרוי-סער ביזנעסמאַן, האָט ער געענטפערט אויף יעדער פּראַגע מיט אַ קאַלטער לונג-און-לעבער.

— געלט! — האָט ער אַ זאַג געטון — געלט איז אַזאַ מין אינסטינקט. מאַכן געלט ליגט אין אַ געוויסער מאָס אינם כאַראַקטער. דאָס איז נישט קיין פונקציע, נישט קיין טוריק. דאָס איז אַזוי ווי אַן אייגנאַרטיקע אויסלאָדונג פון דעם מענטשס געבוירענע אייגנשאַפטן. מ'הייבט אָן צו מאַכן געלט, גייט עס שוין אַזוי ווייטער און ווייטער; ביז אַ געוויסער גרענעץ, לויט מיין מיינונג.
 — אָבער מען מוז עס דאָך אָנהייבן, — האָט קליפּאַרד דער-ווידערט.

— זעלבסטפאַרשטענדלעך! מ'דאַרף אַריין אין דעם. מ'קאָן גאַרנישט טון, מ'קאָן נישט אָנהייבן צו טון, אויב מ'לאָזט נישט צו צום פּסוק. מ'דאַרף זיך צורייסן דערצו מיט פּוה. און ווען מ'האַט עס דערגרייכט, קומט דאָס איבעריקע שוין אַליין פון זיך.
 — און איר וואָלט געקאָנט פאַרדינען געלט אויף אַן אַנ-דערן אופן אויסער דורך טעאַטער-פיעסעס? — האָט קליפּאַרד געפרעגט.

— וואַרשיינלעך נישט! איך האָב אַ בוירה צו זיין אַ גוי-טער צי אַ שלעכטער שרייבער, אָבער אַ שרייבער בין איך, און

דער עיקר א דראמאטורג, און איך מוז עס זיין. דאָ זענען קיי צוויי מיינונגען נישט פארהאן.

— און איר האָלט, אז איר מוזט זיין אַ שרייבער פון פאָ-
פולערע פיעסעס? — האָט קאָני געשטעלט אַ פראַגע.

— אַזוי איז עס! — האָט מיכאַעליס געענטפערט, ווענדן-
דיק צו איר פלוצלינג דעם בליק. — אין דעם איז גאַרנישטאָ. עס
איז גאַרנישטאָ אין דער פאָפולערקייט, אין תוך גענומען איז אין
פובליקום אויך גאַרנישטאָ. באמת, אין מיינע פיעסעס איז גאַר-
נישטאָ אזעלכעס, וואָס זאָל זיי מאַכן פאָפולער. נישט אין דעם
האַנדלע זיך עס. זיי זענען אַזוי ווי... דאָס וועטער, זיי זענען
אַזוי, ווי זיי דאַרפן זיין, לפחות אינם געגעבענעם מאַמענט.

ער האָט געווענדט צו קאָנין זיינע פוילע, זייער קיילעכדי-
קע אויגן, וועלכע האָבן אויסגעדריקט די גאַנצע נאַקעטע ברוטא-
ליטעט פון די אַרויסגעזאָגטע אמתן זיינע. קאָני האָט לייכט אַ
ציטער געטון. ער האָט איר אויסגעוויזן אַזוי אַלט... אַזוי אומ-
ענדלעך אַלט, אויסגעוואַקסן אויפן באַדן פון ניכטערקייט, וועלכע
איז אָנגעוואַקסן במשך לאַנגע דורות, ענדלעך צו אַ געאַלאָגישער
שיכט; ער האָט אָבער צו דער זעלבער צייט אויסגעזען ווי אַ
הילפלאַז קינד.

— יעדנפאַלס איז צו באַוונדערן, וויפיל איר האָט אויפ-
געטון אין אַזאַ קורצער צייט, — האָט קליפּאַרד זיך אָנגערופן.

— איך בין אַלט דרייסיק יאָר... יאָ, דרייסיק יאָר! —
האַט מיכאַעליס פלוצלינג אָפגעענטפערט מיט אַ מאַדנע טרוקן,
פוסט, טריאומפירנדיק און ביטערלעך געלעכטער.

— און איר לעבט איינזאַם? — האָט קאָני געפרעגט.

— וואָס מיינט איר דערמיט? צי איך לעב אַליין? איך
האַב אַ דינער. ער איז אַ גריך, אַזוי זאָגט ער, און טויגן טויג
ער צו גאַרנישט. איך האָלט אים אָבער ביי זיך, יאָ, איך האָב
בדעה חתונה צו האָבן. אַ, יאָ, איך מוז חתונה האָבן.

— איר זאָגט עס אַזוי, ווי איר וואָלט אַ שטייגער באַשלאָסן

די צו לאָזן אָפּערירן די מאַנדלען, - האָט קאַני געלאַכט. -
 יז עס דען ביי אייך אן ענלעכע אָפּעראַציע?
 ער האָט זי אָנגעקוקט פאַרווונדערט.

- נו, יא, ליידי טשאטערליי, אין א געוויסער מאָס איז
 אן ענלעכע אָפּעראַציע! איך האָלט... אַנטשולדיקט מיר... אז
 די קאַן נישט חתונה האָבן מיט אן ענגלענדערין, אפילו מיט
 זיין אירלענדערין נישט...

- פרוווט-זשע מיט אן אַמעריקאַנערין, - האָט קליפּאַרד
 ממערקט.

- א, אן אַמעריקאַנערין! - האָט זיך מיכאַעליס מאַדנע
 געלאַכט. - ניין, איך האָב געהייסן מיין זינער, ער זאָל פאַר
 זיך אויסזוכן אַ טערקין אָדער עפעס ענלעכס... עפעס נענטערס
 צום מזרח-טיפּ.

קאַני האָט באַמט באַווונדערט דעם מאַדנעם, מעלאַנכאָלישן
 אַקצעמפּליאַר, וועלכער האָט געהאַט דערפאַלג. מ'האַט געשמועסט,
 אז בלויז פון אַמעריקע האָט ער פּופציק טויזנט דאָלאַר יערלעכן
 ריווח. טיילמאָל פלעגט ער אויסזען זייער שיין; ווען ער פלעגט
 קוקן זייטיק און אויף זיין פנים איז געפאלן די שיין, האָט ער אין
 זיך געהאַט עפעס אַ שטילע, דויערהאַפטיקע שיינקייט פון אַ נע-
 גער-מאַסקע, אויסגעשניצט פון העלפאַנטביין; אין זיינע קיילעכדי-
 קע אויגן און אין די דיקע, כאַראַקטעריסטיש-געוועלבעטע ברעמען,
 אין זיינע אומבאַוועגלעכע, פאַרקוועטשטע ליפּן, אין זיין מערק-
 ווירדיקער אומבאַוועגלעכקייט - דער אייביקער אומבאַוועגלעכ-
 קייט, צו וועלכער בודדאָ שטרעבט און וועלכע עס פאַרמאַגן אין
 זיך, נישט שטרעבנדיק דערצו, טייל נעגערט - האָט זיך געפונען
 עפעס אוראַטעס, עפעס אַ מין ראַסן-אייגנשאַפט! די עאַנען פון
 ראַסן-גורל אַנשטאַט אונזער ענגלישער אינדיווידועלער עקשנות.
 קאַני האָט פלוצלינג דערפילט אַ צושטראַם פון סימפּאַטיע צו דעם-
 דאָזיקן מענטש, סימפּאַטיע געמישט מיט מיטלייד און מיט אַ קא-
 פיטשקע אַנטיפּאַטיע, אַזאָ מין געפיל, וואָס גרענעצט כמעט מיט
 ליבע. אַ היכשטאַפלער! אַ היכשטאַפלער! מ'האַט אים געהאַלטן

פאר א קאריערע-זוכער! אויף וויפיל מער קאריערע-זוכער איז קליפארד פון דעמדאזיקן מענטש, אויף וויפיל מער קריכעריש און איינגעשפארט אין זיין קאריערע-זוכעניש! און אויף וויפיל מער נאריש!

מיכאעליס האט תיכף דערפילט, אז ער האט געמאכט אויף איר אן איינדרוק. מיט אן אויסדרוק פון אבסאלוטער גלייכגילטיג-קייט האט ער אויף איר געווענדט זיינע קיילעכדיקע, ברוינע, עטוואס-ארויסגעזעצטע אויגן. ער האט זי געשאצט און גלייכצייטיק אפגעשאצט דעם איינדרוק, וואס ער האט אויף איר געמאכט. אין דער באציונג צו ענגלענדער האט אים גארנישט געקאנט בא-ווארענען פון צו בלייבן אן אייביקער הויכשטאפלער, אפילו די ליבע. אבער ביי פרויען פלעגט ער טיילמאל האבן דערפאלג... אפילו ביי ענגלענדערינס.

ער האט אויסגעצייכנט פארשטאנען די באציונג צווישן אים און קליפארדן. זיי זענען געווען אזוי ווי צוויי פרעמדע הינט, וועלכע וואלטן גערן אויסגעשטשירעט די ציין איינער אויפן אנ-דערן, אבער דערווייל שמיכלען זיי זיך איבער געצווונגענערהייט. אבער וועגן איר האט ער קיין זיכערע מיינונג נישט געהאט.

דאס פרישטיק פלעגט מען דא געוויינלעך דערלאנגען אין שלאפצימער אריין; קליפארד פלעגט קיינמאל נישט קומען פריער ווי צום מיטאג; דאס עסצימער איז געווען עטוואס אפגעלאזן. נאך דער קאווע האט מיכאעליס, ווי געוויינלעך אן אומרויקע נשמה, נישט געפונען, וואס מיט זיך ווייטער צו טון. דער טאג איז געווען א שיינער, א הארבסטיק-שיינער. מיכאעליס האט ארויס געקוקט צום פארק, צום מעלאנכאלישן פארק. גאט מיינער! א מאדנע געגנט!

ער האט באפוילן מיט דער באדינערין צו דער ליידי, צי זי דארף נישט עפעס דערליידיקן אין שטאט, ווייל ער פארט באלד קיין שעפילד. ליידי טשאטעריי האט געהייסן פארבעטן דעם הער צו זיך.

קאני האט געהאט אירס אן אייגענעם סאלאן וויפן דריטן

שטאק אין דער מיטלסטער טייל פון הויז. קליפארדס צימערן האָבן זיך, פארשטענדלעך, געפונען אינם פארטער. מיכאעליסן האָט גע- שמייכלט, וואָס מ'האָט אים פארבעטן צו דער ליידי אין בודואַר. ער איז נאָכגעגאנגען נאָך דער באַדינערין, נישט באַמערקנדיק גאָר- נישט אַרום זיך, אַזוי איז שוין זיין טבע געווען, נישט צו באַ- מערקן אַרום זיך גאָרנישט. ערשט אינם צימען האָט ער זיך אַרומ- געקוקט, געבליאָנזשעט מיטן בליק איבער די פיינע דייטשישע רע- פראָדוקציעס פון וועלט-באַרימטע ביילדער.

— עס איז זייער פּיין דאָ ביי אייך, — האָט ער אַ זאָג גע- טון מיט אַ מאַדנעם שמייכל, גלייך ווי דערדאָזיקער שמייכל וואָלט אים פאַרשאַפט ווייטיק, און דערביי האָט ער אַ בלישטש געטון מיט די ציין. — עס איז זייער קלוג פון אייער זייט, וואָס איר האָט אייך איינגעאַרדנט אויף דעם העכסטן שטאַק.

— יאָ, געוויס, — האָט קאַני געענטפערט.

דאָס צימער איז געווען דאָס איינציקע באַקוועמע, מאַדער- נע צימער אינם גאַנצן הויז, דאָס איינציקע צימער בכלל אינם נאַנצן גוט, אין וועלכן איר אינדיווידוואַליטעט האָט געקאַנט באַ- קומען אַן אויסדרוק. קליפארד איז דאָ נאָך קיינמאָל נישט געווען און קאַני פלעגט אַהער זעלטן וועמען פאַרבעטן.

איצט זענען זיי דאָ ביידע, זי און מיכאעליס, געזעסן ביים קאַמין און געפלאַפלט. זי האָט אים אויסגעפרעגט וועגן אים אַליין, וועגן זיין מוטער, וועגן פאַטער, וועגן די ברידער. פרעמדע מענטשן זענען פאַר איר פון תמיד אָן געווען אַ מין ווונדער, און ווען עס פלעגט עמעץ אין איר דערוועקן סימפּאַטיע, האָט זי נישט אָנער- קענט קיין קלאַסן-אונטערשיידן. מיכאעליס האָט דערציילט וועגן זיך אַפּנהאַרציק, אָן באַפּוזונגען, ער האָט אויפגעדעקט זיין גאַנ- צע פאַרביטערטע, גלייכגילטיקע נשמה פון אַ פאַרבליאָנזשעטן הונט, און דערביי האָט אַרויסגעבליצט דער נקמה-דורשטיקער שטאַלץ פּוּנעם דערפאַלג זיינעם.

— פאַרוואָס זענט איר אַזאַ איינזאַמער? — האָט אים קאַני

געפרעגט. ער האָט ווידער אַ קוק געטון אויף איר מיטן פאַרשן.
דיקן בליק פון די קיילעכדיקע, ברוינע אויגן.

— עס זענען פאַרהאַן מענטשן, וואָס זענען אזוי שוין גע-
בוירן געוואָרן, — האָט ער געענטפערט און פאַלד צוגעגעבן מיט
אַ צוּדרינגלעכער היימישקייט אינם טאָן: — און ביי אײך ווי זעט
עס אויס? איר זענט אפשר אויך אזאַ מין איינזאַמע ווי אײך?
קאָני האָט זיך עטוואָס צעטומלט און נאָך אַ קורצער וויי-
לע געענטפערט:

— אַ ביסל יאָ, אָבער נישט אויף אזוי פיל ווי איר!
— בין אײך דען אזאַ שרעקלעכער איינזאַמקייטס-טיפּ? —
האָט ער צוריקגעפרעגט מיטן אויסטערלישן שמייכל זיינעם, וועל-
כער האָט אויסגעזען, ווי ער וואָלט זיך פאַרקומט פון ציין-וויי-
טיק; דערביי זענען זיינע אויגן געווען עפעס זייער מעלאַנכאָלי-
שע, אָדער סטאַאישע, אָדער דערשראָקענע.

— וואָס? — האָט קאָני אַ פּרעג געטון כמעט אָן אַטעם,
זען ער האָט אויף איר אזאַ קוק געטון. — איר זענט דען נישט
איינזאַם?

זי האָט דערשפּירט אזאַ שטאַרקע אויפפאַדערונג, וועלכע
האָט געשטראַמט פון דעם מאַן צו איר, און זי האָט שיער נישט
אַנגעוואָרן איר גלייכגעוויכט.

— אַ, איר זענט פּוילקאָם גערעכט! — האָט מיכאַעליס גע-
זאָגט, אַפּווענדנדיק דעם קאַפּ און קוקנדיק אין אַ זייט מיט דער
אויסטערלישער אומבאַוועגלעכקייט פון אַן אַלטער ראַטע, מיט אזאַ
אומבאַוועגלעכקייט, וועלכע איז שוין היינט כמעט נישט פּונמזאַ.
דידאָזיקע אומבאַוועגלעכקייט האָט עס געמאַכט דעם אומבאַזיגלעכן
איינדרוק אויף קאָנין.

ער האָט אויף איר אַ קוק געטון מיט יענעם פּוילן בליק,
וועלכער זעט אַלץ, באַמערקט אַלץ, נאָר גלייכצייטיק האָט אַ קי-
דעריש געוויינ אינמיטן נאַכט אַ רוף געטון צו איר פון זיין ברוסט
אַרויס, דעם רוף האָט זי דערשפּירט טיף אין איר אינגעוויינד

— דאָס איז זייער פֿיין, וואָס איר קלערט וועגן מיר. —
האַט ער קורץ אַ זאַג געטון.

— פאַרוואָס זאָל איך וועגן אייך דען נישט קלערן ? —
האַט קאַני אויסגערופן, קוים באַהערשנדיק דעם אָפּגעהאַקטן
אַטעם.

מיכאַעליס האָט זיך ביטער צעלאַכט, גלייך ווי ער וואָלט
זיך צעסיקעט ווי אַ שלאַנג.

— אַ, אזוי איז עס!... דערלויבט אָננעמען אייער האַנט
אויף איין מינוט, — האָט ער אַ זאַג געטון פֿלוצלינג און מיט אַ
מין היפּאָטזירנדיקער קראַפט געווענדט אויף איר דעם פֿליק, אין
וועלכן עס האָט זיך געזען אַ בעטנדיקע אַרויטפּאַדערונג, וועלכע
איז איר אַריינגעדורנגען גלייך אין מוטערלייב.

זי האָט אויף אים אָנגעשטעלט דעם פֿליק, אַ צערודערטן,
אַ פאַרווירטן. ער איז צוגעגאַנגען צו איר, געקניט ביי אירע
פּיס און זיי אַרומגענומען פעסט, באַהאַלטנדיק דאָס פּנים אין איר
שויס. אזוי איז ער געבליבן אומבאַוועגליך. קאַני איז געווען אינג
גאַנצן באַטויבט און דורכגענומען; זי האָט געקוקט מיט עפעס אַ
באַוונדערונג אויף זיין דעליקאַטן נאַקן און געשפּירט, ווי זיין
פּנים דריקט זיך אַריין צווישן אירע פּיס. אין פּלאַמענדיקער צע-
רודערטקייט האָט זי זיך נישט געקאַנט אָפהאַלטן און מיטליידנדיק
אַרויפגעלייגט איר האַנט אויף זיין שוואַלצן נאַקן; ער האָט מיטן
גאַנצן קערפּער אויפגעציטערט ביי דערדאַזיקער באַרירונג.

דערנאָך האָט ער אַ קוק געטון אויף איר מיט יענער אַרויס-
פּאַדערונג אין די קיילעכדיקע, פּלאַמענדיקע אויגן. קאַני האָט אינג
גאַנצן זיך דערפּילט ווערלאָזן. פּון איר ברוסט האָט געשטראַמט
צו אים אַ גרענעצלאָזע בענקשאַפט; זי האָט אים געמוזט געבן
אַלץ, אַלץ.

אַ מאַדנע דעליקאַטער געליבטער איז דאָס געווען, זייער
דעליקאַט צו דער פּרוי, ציטערנדיק אָן אויפהער, ווי ער וואָלט
אין דער זעלבער צייט געווען עפעס אַ זייטיקער, ניכטערער,
אויפּמערקזאַמער צושויער.

פאר איר האָט דאָס געהייסן נישט מער ווי זיך אים אָפּ-געגעבן. ער האָט ענדלעך אויפגעהערט צו ציטערן און געלעגן שטיל. דעמאָלט האָט קאַני מיט אומאַנטשאַסענע, מיטפילנדיקע פינגער אים אַ גלעט געטון איבערן קאַפּ, וועלכער איז געלעגן ביי איר אויף דער ברוסט.

ווען ער האָט זיך אויפגעהויבן, האָט ער אַ קוש געטון אי-רע ביידע הענט, דערנאָך ביידע פיס אין די זאַמשענע פאַנטאַפע-לעך און איז שטילשווייגנדיק אַריבערגעגאַנגען אין צווייטן עק צימער, וווּ ער איז געבליבן שטיין אויסגעדרייט צו איר מיטן רוקן. עסלעכע מינוט האָט געדויערט דאָס שטילשווייגן. דערנאָך האָט זיך מיכאַעליס אויסגעדרייט און צוגעגאַנגען צו קאַני, וועל-ע איז געזעסן אויף איר פריערדיק אָרט ביים קאַמין.

— און איצט וועט איר מיך געוויס פיינט האָבן, — האָט ער אַ זאַג געטון מיט אַ רוקן, אומדערשיטערטן טאָן.

קאַני האָט אים צוגעוואָרפן אַ האַסטיקן בליק.
— פאַרוואָס זאָל איך אייך פיינט האָבן? — האָט זי גע-פרעגט.

— אַזוי טוען די מערהייט פרויען, — האָט מיכאַעליס גע-ענטפערט און זיך שנעל צוריקגעכאַפט, — אַזוי, אַלפּאַס, זאַגט מען וועגן דער מערהייט פרויען.

— איך זע נישט דאָ קיין סיבה אייך פיינט צו האָבן, — האָט קאַני צעשטרייט געענטפערט.

— כ'ווייס! כ'ווייס! אַזוי דאַרף זיין! איר זענט צו מיר נעוואָלטיק גוט... — האָט מיכאַעליס מיט האַרץ אויסגע-רוסן.

קאַני האָט נישט געקאַנט פאַרשטיין, פאַרוואָס פילט ער זיך אַזוי דערשלאָגן.

— אפּשר וועט איר זיך צוריקזעצן? — האָט זי געפרעגט.
מיכאַעליס האָט געוואָרפן אַ בליק צו דער טיר.

— סיר קליפּאַרד! — האָט ער אַ זאַג געטון, — צי ער...
צי נישט?...

קאָני האָט געשוויגן אַ וויילע, איינהערנדיק זיך.
— אפשר! — האָט זי אַ זאָג געטון און געוואָרפן אַ בליק
אויף אים. — איך וויל נישט קליפּאַרד זאָל וויסן... אפילו נישט
חושד זיין. עס וואָלט אים אזוי וויי געטון! איך גלייב אָבער, אז
קיין בייזס איז נישט געשען. ווי מיינט איר?
— בייזס? גאָט געטרייער, וואָס פאַר אַ בייזס? איר זענט
אזוי אומענדלעך גוט צו מיר... איך קאָן עס כמעט נישט אַריבער-
טראָגן.

ער האָט זיך אַוועקגעדרייט און קאָני האָט באַמערקט, אז
נאָך אַ מינוט און ער וועט אָנהייבן גיסן מיט טרערן.
— אָבער מיר דאַרפן נישט אויסזאָגן קליפּאַרדן, נישט
אמת? — האָט זי זיך געווערט, — דאָס וואָלט אים אזוי וויי גע-
טון, און אויב ער וועט נישט וויסן, אויב ער וועט אפילו נישט
חושד זיין, וועט דערפון קיינעם קיין שלעכטס נישט אַרויס-
קומען.

— פון מיר, — האָט מיכאַעליס כמעט אין פעס אויסגע-
שריגן, — פון מיר וועט ער זיך גאַרנישט דערוויסן. ער קאָן לאַנג
וואַרטן. איך זאָל מיך אַליין פאַרראַטן? כאַ-כאַ! — ער האָט זיך
צעלאַכט ביי דעמדאָזיקן געדאַנק. קאָני האָט אים אָבסערווירט מיט
פאַרווונדערונג. מיכאַעליס האָט צו איר געזאָגט:

— קאָן איך אייך די הענט קושן און אַוועקגיין? אויב איר
וועט דערלאָיבן, וועל איך אָפּפאַרן קיין שעפּילד און דאַרט מיטאַגן,
צו דער אָונט-טיי וועל איך זיין צוריק. אפשר דאַרפט איר דאַרט
עפעס דערליידיקן? איך בין צו אייער דינט. צי קאָן איך האַפן,
אז איר האַסט מיך נישט?... און אז איר וועט מיך נישט האַטן? —
האָט ער פאַרענדיקט מיט אַ פאַרצווייפלטן אָבער צינישן טאָן.

— ניין, ניין, איך האָס אייך נישט, — האָט קאָני געזאָגט. —
איך האָלט אייך פאַר זייער אַ ליבן מענטש.

— אַך! — האָט מיכאַעליס אויסגערוּפן מיט היץ, — דאָס
איז מיר אַנגענעמער, ווי איר וואָלט מיר געזאָגט, אז איר ליבט

מיד! דאָס האָט אַ סך אַ גרעסערן ווערט... אַלזאָ, צום ווידערזען,
בײַן אַוונט וועל איך מוזן אַ סך דורכטראַכטן.
מיט הכנעה האָט ער איר געקוישט די הענט און אַרויסגע-
גאַנגען.

— דאַכט זיך מיר, אַז איך וועל נישט לאַנג קאָנען פאַר-
טראַגן דעמדאָזיקן יונגנמאַן, — האָט קליפּאַרד זיך אַנגערופּן בײַ-
מיטאַג.

— פאַרוואָס? — האָט קאָני געפּרעגט.

— אַ הויכשטאַפּלער אין אַ מאַסקע... אַזעלכער איז פּעיק
צו האַלטן אַ מעסער הינטערן רוקן.

— ער מאַכט אַן איינדרוק, ווי מ'וואַלט אים אין לעבן אַ סך
שלעכטס געטון, — האָט קאָני באַמערקט.

— פאַר דיר איז דאָס אַ ווונדער? צי גלייבסטו, אַז ער איז
פּעיק צו עפעס מער ווי צו נישטיקייטן?

— איך האַלט אים פאַר אַ שטיקל איידלמאַן.

— פּונדוואָנען נעמסטו דאָס?

— סתם אַזוי. אַזאַ איינדרוק האָב איך.

— איך גלייב אים נישט. איך מײַן, אַז דעם מאַנגל אין
געוויסן האָסטו אַנגענומען בײַ אים פאַר איידלקייט.

קאָני האָט פאַרשוויגן. אפשר איז ער גערעכט. מעגלעך.
אַבער מיכאַליסעס מאַנגל אין געוויסן האָט פאַרמאַגט אין זיך
עפעס שטאַרקס, מערקווירדיקס און ווערטפולס. דאַרט, וווּ קלי-
פאַרד וואַלט קוים געמאַכט עטלעכע שטרויכלענדיקע טריט, האָט
מיכאַעליס דרייסט דורכגעמאַכט דעם גאַנצן וועג בײַזן סוף. ער
האַט אויף אַ פּאַזונדערן שטייגער די וועלט דעראַבערט. ער איז
געווען דאָס, וואָס קליפּאַרד האָט ערשט געוואַלט ווערן. די מיט-
לען? די וועגן? ... מיכאַעליסעס מיטלען און וועגן זענען דען
ערגער פּון קליפּאַרדס? צי די מיטלען, דורך וועלכע דערדאָזי-
קער אַרימער הויכשטאַפּלער האָט זיך גערוקט, געשטופּט פאַראַויס
דורך די קיך-טירן זענען מיאוסער ווי קליפּאַרדס רעקלאַמע-מיט-
לען, דורך וועלכע ער רייסט זיך צו באַרימטקייט. נאָך דער הינ-

טישער געטין פון דערפאלג לויפן דאך נאך טויזנטער פארסאפע-
טע הינט מיט ארויסגעהאנגענע לעקערס. דער הונט, וועלכער
דעריאגט זי דער ערשטער, איז דער וויכטיקסטער פון צווישן אלע
הינט, אורטיילנדיק לויט די רעזולטאטן. אלזא, מיכאעליס האט
מיט רעכט געקאנט זיין שטאָלץ מיט זיך.

עס איז נאָר אַ ווונדער, פארוואָס ער איז אזוי שפל ביי
זיך. צו דער טיי איז ער צוריקגעקומען מיט אַ גרויסן בוקעט
לייעס און פיילכן, געהאט האָט ער די זעלבע מינע פון אַן אַפּ-
געשמיסענעם הונט. קאָני האָט זיך צייטנווייז געשטעלט די פראַגע,
צי איז דאָס נישט אַמאָל אַזאַ מאַסקע, כדי צו אַנטוואַפּענען דעם
ווידערשטאַנד. צי איז ער באַמת געווען אַזאַ נעבעכדיק הינטל?
דידאָזיקע באַנעמונג פון אַ נעבעכדיק הינטל האָט אים נישט
אַפּגעטרעטן דעם גאַנצן אַוונט, קליפּאַרד האָט אָבער אונטער דעם
געשפּירט אַן אַרויספּאַדערונג. קאָני האָט עס נישט געשפּירט,
אַפּשר דעריבער, ווייל די אַרויספּאַדערונג איז נישט געווען צום
פרויען-מין, נאָר צו מענער מיט זייערע פרעטענזיעס און זייער
נאוה. די געוואַלטיקע אינערלעכע אומפאַרשעמטקייט ביי דעמדאָ-
זיקן אויסגעמאַגערטן יונגמאַן איז געווען זי סיבה, פארוואָס מע-
נער פלעגן אויף מיכאעליסן זיין אזוי אויפגעטראָגן. בלויז זיין
אַנוועזנהייט איז פאַר מענער פון דער הויכער געזעלשאַפט שוין
אַליין געווען פראַוואַצירנד, ווי ער זאָל זיך נישט אויסבאַהאַלטן
פון זיי.

קאָני איז געווען פאַרליבט אין אים, זי האָט זיך אָבער אויף
אַזוי פיל באַהערשט, אַז זי איז געזעסן מיט איר האַנט-אַרבעט
און נישט געשטערט די צוויי מענער אין זייער שמועס, נישט אויס-
געבנדיק זיך מיט אירע געפילן. מיכאעליס האָט זיך אויסגעצייכנט
געהאַלטן, דער זעלבער מעלאַנכאָלישער, אויפּמערקזאַמער, זיי-
טיקער יונגערמאַן, ווי דעם פאַריקן אַוונט, וועלכער האַלט זיך
מיט מיליאָנען שטאַפלען נידעריקער פון דעם באַלעבאַס, אָבער
וועלכער פאַסט זיך צו אים צו לאַקאָניש, אין אַ געהעריקער מאַס
און פאַלט קיינמאָל נישט אַריין אין פאַטאַס-שטימונג. קאָני האָט

צייטנווייז געהאט דעם איינדרוק, אז ער האט פארגעסן, וואָס עס איז פאָרגעקומען היינט אינדערפרי. ער האָט לחלוטין נישט פאר-געסן. ער האָט אָבער געוואוסט, ווו ער געפינט זיך... אויף דער זעלבער נידעריקער שטופע, וואָס אַלע געבוירענע הויכשטאַפּ-לער. ליבע איז ביי אים געווען נישט בלויז אַ פערזענלעכער ענין. ער האָט געוואוסט, אז ליבע קאָן נישט פון דעם פארוואָר-לאָזטן הונט, וועלכן קיינער פאָרגינט נישט די גאַלדענע קייט, מאַכן אַ סימפּאטיש סאַלאַן-הינטל.

דער אַנטשיידנדיקער פאַקט איז דאָ געווען, וואָס טיף אין דער נשמה איז מיכאַעליס טאַקע געווען אַ הויכשטאַפּלער און אַן אַנטיגעזעלשאַפּטלעכער מענטש, און מיט דעמדאָזיקן פאַקט האָט ער גלייכגילטיק שלום געמאַכט, כאַטש אויסערלעך האָט ער גע-וואָלט מאַכן דעם אַנשטעל פון אַ הונדערטפראָצענטיקן דזשענטל-מען. ביידע זאָכן, די הויכשטאַפּלערישקייט און די דזשענטלמע-נישקייט, זענען פאַר אים געווען אַן אינערלעכע נויטווענדיקייט. אָבער אַ צייטווייליקע ליבע איז אַלס טרייסט און דערלייכ-טערונג אויך געווען אַן ענין נישט צום אַוועקמאַכן מיט דער האַנט. און מיכאַעליס האָט געקאַנט דאָנקבאַר זיין. ער איז געווען ממש גערירט פונם ברעקל נאַטירלעכע, אומגעצווונגענע ליבע - כמעט ביז טרערן. פון הינטער זיין בלאַס, אומבאַוועגלעך, מעלאַנכאָליש פנים האָט אַפּערגעציטערט די גרויסע דאָנקבאַריקייט צו דער פרוי און דער פלאַמיקער באַגער זיך נאַכאַמאָל צונויפצוקומען מיט איר; כאַטש אין דער טיפעניש פון זיין נשמה האָט ער, דער געשמיסענער הונט, געוואוסט, אז ער וועט איר אַפטרעטן פון וועג.

וען זיי האָבן אין קאַרידאָר אַנגעצונדן זייערע נאַכט-לעמפלעך, האָט ער אויסגענוצט די געלעגנהייט זי אַ פרעג צו טון:

- זי קאָן איך קומען?
- איך וועל קומען צו דיר, - האָט קאָני געענטפערט.
- אַך, גוט!

לאנג האָט ער געוואַרט אויף איר... אָבער זי איז גע-
קומען.

מיכאַעל'ס איז געווען אַ ציטעריקער, עקזאַלטירטער גע-
לייבטער; דער קריזיס איז ביי אים שנעל געקומען און זיך שנעל
געענדיקט. עפעס קינדערישס און שוואַלזס איז געווען אין זיין
נאַקעטן קערפּער: אַזוי נאַקעט זען אויס נאָר קינדער. זיינע אַלע
שוץ-מיטלען זענען געלעגן אינם שכל און אין דער כיטרעקייט,
אינם דראַנג צו כיטרעקייט. און ווען דערדאָזיקער דראַנג האָט אים
פאַרפירט, איז ער געווען טאַפּלט-נאַקעט, פּונקט ווי אַ קינד מיט
אַ נישט רייפן, צערטלעכן קערפּער, פּונקט ווי אַ קינד, וואָס שטעלט
אומזיכערע טריט.

ער האָט געוועקט אין דער פרוי געוואַלטיקן מיטלייד, אַ
בענקשאַפט און אַ וואַנזיניקן, דורשטיקן פיזישן באַגער. ער האָט
אָבער אין איר דעמדאָזיקן באַגער נישט באַפרידיקט, אַזוי גיך איז
ער דערגאַנגען צום ציל, דערנאָך איז ער איר געפאַלן אויף דער
ברוסט און צוריקבאַקומען זיין אומפאַרשעמטקייט, בשעת זי איז
געלעגן פולשטענדיק צערודערט, אַנטוישט, הילפּלאָז.

דאָס מאָל האָט ער געוויילט אינם גוט נישט מער ווי דריי
טעג און זיין באַציונג צו קליפּאַרדן איז געווען די זעלבע, וואָס
אינם ערשטן אָונט, צו קאָנין אויך אַזוי. די אויסערלעכקייט זיינע
האַט זיך נישט איינגעבראַכן.

ער האָט דערנאָך געשריבן צו קאָנין בריח אַזעלכע מעלאַנג-
כאַלישע, טרויעריקע און טיילמאָל וויציקע מיט אַ בייגעשמאַק פון
געשלעכטלעךער צוגעבונדנקייט. עס האָט אויסגעזען, ווי ער וואָלט
צו איר געפילט אַ מין האַפּנונגסלאָזע בייגונג און אַז די דערווייטע-
רונג האָט דאָסדאָזיקע געפיל נאָכמער פאַרשטאַרקט. ער איז גע-
ווען האַפּנונגסלאָז דורך-און-דורך און ער האָט ליב געהאַט זיין
האַפּנונגסלאָזיקייט.

קאָני האָט אים אין דער ווירקלעכקייט קיינמאָל נישט פאַר-
שטאַנען, זי האָט אים אָבער אויף אַן אייגנאַרטיקן אופן ליב גע-
האַט און די גאַנצע צייט געפילט אין זיך דעם אַפּשיין פון האַפּ-

נונגסלאזיקייט. אבער די האַפנונגסלאזיקייט זיינע האָט נישט דער-
 לויבט אים פולשטענדיק צו ליבן. ער ווידער, אלס האַפנונגלאַז באַ-
 שעפעניש, איז בכלל אומפעיק געווען צו פולשטענדיקער ליבע.
 אזא איז געווען די באַציונג צווישן זיי אַ שטיק צייט, זיי האָבן
 זיך דורכגעשריבן און פלעגן זיך טיילמאל צונויפטערעפן אין לאַנדאָן.
 קאָני האָט נאָך אלץ געצויגן יענע פיזישע, סעקסועלע עמאַציע,
 וועלכע זי האָט באַקומען מיט אים דורך איר אייגענער אַקטיווקייט,
 אזוי ווי זיין קליינער אַרגאָזם פלעגט נאָר פאַרבייגיין. און ער
 האָט נאָך אלץ געוואָלט איר פאַרשאַפן דיאָזיקע עמאַציע. דאָס
 איז גענוג געווען אויפצוהאַלטן זייערע קעגנזייטיקע באַציונגען.
 דאָס איז אויך גענוג געווען, כדי עס זאָל איר געבן אין אַ גע-
 וויסער מאַס זעלבסטזיכערקייט, עטוואָס בלינדע אַראַגאָנאָן. דאָס איז
 געווען אַ מין צוטרוי צו די אייגענע כוחות, וואָס האָט זיך געפאַרט
 מיט פריידיקער האַפערדיקייט.

זי איז צו יענער צייט זייער צופרידן געווען פון לעבן און
 זי האָט אויסגענוצט איר לעבנסלוסט און באַפרידיקונגס-גיריקייט
 צום דערמונטערן קליפאָרדן, אזוי, אַז אין יענער צייט האָט ער
 אָנגעשריבן זיינע בעסטע ווערק און אויף אַ מאָדנעם, בלינדן אופן
 האָט ער זיך געפילט כמעט גליקלעך. דאָס האָט ער גענאָסן פון
 איר סעקסועלער באַפרידיקטקייט, פון דער באַפרידיקטקייט אַ דאָנק
 מיכאַעליסעס מענלעכער, שטייפער פאַסיוויטעט, אָבער ער האָט
 דערפון, זעלבסטפאַרשטענדלעך, נישט געוואוסט, און ווען ער וואָלט
 יאָ געוואוסט, וואָלט עס פאַר אים געווען אַן אומגליק!
 אָבער ווען עס זענען פאַרביי די טעג פון איר גרויסער,
 פריידיקער האַפערדיקייט און זעלבסטזיכערקייט, ווען זיי זענען
 פולקאָם פאַרביי און קאָנסטאַנציע איז ווידער געווען דערדריקט
 און צערייצט, האָט קליפאָרד אזוי געבענקט נאָך יענע גליקלעכע
 טעג! אפשר, ווען ער זאָל וויסן דערפון, וואָלט ער אַליין געוואָלט,
 אַז קאָני און מיכאַעליס זאָלן זיך ווידער צונויפגיין.

קאפיטל IV

קאני האט זיך פסדר ארומגעטראגן מיטן געדאנק, אז איר אפערע מיט מייך, ווי זי האט מיכאעליסן גערופן, איז א האפענונגסלאזע. דאך האט קיין שום אנדערער מאנספערשוינ פאר איר קיין באדייטונג נישט געהאט. זי איז געווען איבערגעגעבן קליפארדן. ער האט געדארפט האבן א היפש חלק פון איר לעבן, קאני האט עס אים געגעבן. אבער אויך זי האט באדארפט האבן א שפאר חלק פונם מאנספערשוינס לעבן, דאס האט קליפארד נישט געקאנט געבן. פון צייט-צו-צייט זענען אין איר אַנגעקומען מיכאעליס ליישישע פעריאדן. קאני האט אבער געפילט, אז זיי וועלן זיך שנעל פארענדיקן. מיך האט בכלל נישט געקאנט אין קיין שום זאך זיך לאנג האלטן. עס איז געווען אן אייגנשאפט פון זיין כאראקטער, וואס ער האט אפט געמוזט איבעררייסן יעדע באציאונג און ווידער ווערן א פאראיינזאמטער, אפגעזונדערטער, פארבלאנקעטער הונט. דאס איז ביי אים געווען אזא מין העכערע נויטווענדיקייט, כאטש שפעטער פלעגט ער טענהן, אז דאס האט גאר זי אים אוועקגעווארפן!

מיזאגט, אז די וועלט איז פול מיט מעגלעכקייטן, אבער אין די פערזענלעכע איבערלעבונגען פון דער מערהייט מענטשן זענען דידאזיקע מעגלעכקייטן באגרענעצט ביז א מינימום. א סך לייטישע פיש געפינען זיך אין ים... געוויס... אבער די מערהייט זענען שפראטקעלעך און הערינגלעך, און ווען דו ביסט נאך אליין נישט קיין הערינג אדער קיין שפראטל, קאנסטו זייער ווייניק לייטישע פיש געפינען אין ים.

קליפארד האט אַנגעהויבן באַרימט צו ווערן, אפילו געלט מאכן. מ'האט אים א סך באַזוכט. קאני האט שטענדיק געהאט געסט. און אויב ווער פון זיי איז נישט געווען קיין שפראטל אדער א הערינגל, איז ער העכסטנס געווען אן אַקאן.

צווישן די געסט זענען געווען עטלעכע אַפּטע, קליפּאַרדס חברים, וועלכע האָבן מיט אים אינאיינעם שטודירט אין קעמברידזש. איינער פון זיי איז געווען טאַממי דוקעס, ער איז פאַרליבן אין מייליטער-דינסט און אַוואַנסירט אויף אַ בריגאַדע-גענעראַל.

די מייליטער-דינסט האָט איבער גענוג צייט אויף צו דענקען און באַפרייט פון אַנטיילנעמען אין קאַמף פאַר עקזיסטענץ. - פלעגט ער זאָגן.

אַ חוץ אים איז נאָך געווען טשאַרלי מאַי, אַן אירלענדער, וועלכער האָט געשריבן טראַקטאַטן איבער אַסטראָנאָמיע. נאָך איינער, האַמאַנד - אויך אַ שרייבער. אַלע זענען מער-ווייניקער געווען אין די זעלבע יאָרן, וואָס קליפּאַרד, בלוז אינטעלעקטואַל-ליסטן פון דער יונגער גענעראַציע. אַלע האָבן געגלייבט אין אַ גייסטיקן מהות פון לעבן. אַלץ אינם פערזענלעכן לעבן מחוץ דעם גייסטיקן מהות האָט קיינעם פון זיי נישט אינטערעסירט און נישט געהאַט פאַר זיי די מינדסטע באַדייטונג. וועמען גייט עס אָן, ווען איינער גייט אין קלאַזעט אַריין? וועמען קאָן דאָס אינטערעסירן אויסער אים אַליין?

אזוי איז אויך געווען מיט די איבעריקע טאַג-טעגלעכע ענינים... אויף וואָס פאַר אַן אופן דו פאַרדינסט געלט, צי דו ליבסט דאָס ווייב, צי דו האָסט „זייטיקע ליבעס“ - אזעלכע זאַכן, וועמען גייען זיי אָן, אויסער דער פאַראינטערעסירטער פערזאָן? פונקט ווי עס גייט קיינעם נישט אָן, צי דו גייסט אין קלאַזעט אַריין.

- די גאַנצע קונץ פונם געשלעכטס-פראַבלעם, - האָט גע-זאַגט האַמאַנד, אַ הויכער, דאַרער מאַנספערשויך, וועלכער האָט פאַרמאָגט אַ ווייב מיט דריי קינדער, אַבער וועלכער האָט געהאַט פיל נענטערע באַציאָונגען מיט זיין שרייב-מאַשין, ווי מיט זיי, - די קונץ פונם געשלעכטס-פראַבלעם שטעקט אין דעם, וואָס עס איז אינגאַנצן אין דעם פראַבלעם קיין קונץ נישטאָ. איינגלטעך איז דאָס פראַבלעם גאַר קיין פראַבלעם נישט. קיינער האָט קיין חשק נישט מיטצוגיין מיט יענעם אין קלאַזעט אַריין, צוואַקס-זשע נאָכ-

קריכן יענעם, ווען ער גייט מיטן ווייב אין בעט אריין? דאָס איז דאָס גאַנצע פּראָבלעם. ווען מיר זאָלן שענקען דעם סעקס אַזוי פיל אויפּמערקזאַמקייט ווי דעם קלאָזעט, וואָלט דאָס פּראָבלעם געווען אויסגעשעפּט. דאָס אַלץ האָט נישט דעם מינדסטן זין און נישט קיין שכל; ס'איז נישט מער ווי אַ פּראָדוקט פון מיאוסער נייגיריקייט.

— אוודאי, האַמאַנד, אוודאי! נאָר ווען עמעץ שאַרט זיך צופיל צו יוליען, ווערסטו שיער משוגע, און אויב יענער שאַרט זיך אַ ביסל צו האַסטיק, ביסטו גרייט אַרויסצופלאַצן. יוליאַ — מיינט מען האַמאַנדס ווייב.

— אַזוי איז עס. ווייל איך ווער דעמאָלט אויפגערעגט, ווי איך וואָלט געפאַקט עמעצן אָפּגעבן אורין ביי מיר אין סאַלאַן. יעִ דע זאך אויף איר אַרט.

— הייסט עס, אַז דו וואָלסט זיך גאַרנישט געמאַכט דער־פון. ווען איך וואָלט געליבט דיין יוליען אין אַ פאַרבאַרגן אַלקערל.

טשאַרלי מאַיס רייד האָבן געהאַט אין זיך אַ היפשע פאַר־ציע סאַרקאָזם, ווייל ער האָט ווירקלעך צוביסלעך געפלירטעוועט מיט יוליען און האַמאַנד האָט אויף דעם געקוקט זייער קרום.

— איך וואָלט מיר אפילו יאָ געמאַכט דערפון. די גע־שלעכטס־ענינים צווישן מיר און יוליען זענען אונזער פּריוואַט־זאַך. און איך וואָלט געוויס נישט געוואָלט פאַרליידן, אַז אין דערדאָזי־קער זאך זאָל זיך וועלן עמעץ אַריינמישן.

— אַ פאַקט איז, — האָט זיך אָנגערופן דער געלער טאַממי דוקעס, וועלכער האָט אויסגעזען מער אירלענדער ווי מאַי. — אַ פאַקט איז, אַז דו, האַמאַנד, פאַרמאַגסט אַ שטאַרקן אייגנטום־אינ־סטינקט, אַ גרויסן זעלבסטדערהאַלטונגס־אינסטינקט און אַ שטאַר־קע לוסט צו דערפאַלג. פון צייט איך האָב מיך אָפּגערוקט פון עולם־הזה־טומל און בין געבליבן מיליטערמאַן, זע איך ערשט ווי אומפּראָפּאַרציאָנעל גרויס עס איז ביים מענטש דער זעלבסטדע־האַלטונגס־טריב און די לוסט צו דערפאַלג. זינדאָזיקע אינסטינקטן

זענען איבערמעסיק אנטוויקלט. אונזער גאנצע אינדיווידואליטעט פליסט מיט דעמדאזיקן שטראם. און מענער אועלכע ווי דו זענען ערנסט איבערצייגט, אז מיט דער הילף פון דער פרוי וועלן זיי לייכט זיך אן עצה געבן אינם לעבן. דאס איז דער הויפט-קוואל פון דיין אייפערזוכט. דאס איז אייגנטלעך דיין געשלעכטס-פראבלעם... א קליינע וויטאלע דינאמא-מאשין צווישן דיר און יוליען, וועלכע דארף דיר ליפערן דערפאלג. ווען דו זאלסט אויפהערן צו האבן דערפאלג, וואלסטו אנגעהויבן פלירטעווען צוגלייך מיט טשארלין, וועלכער האט טאקע קיין דערפאלג נישט. מענטשן פאר-הייראטע ווי דו און יוליא האבן אויף זיך קוויטלעך ווי באגאזש-פעקלעך. יוליא טראגט אויף זיך דעם עטיקעט „מיסס ארנאלד ב. האמאנד“... פונקט ווי א וואלזקע אין געפעק-מאגאזין טראגט דעם אויפשריפט צו וועמען זי געהערט. דו אליין טראגסט אויף זיך דעם עטיקעט: „ארנאלד ב. האמאנד, אונזער דער אויפזיכט פון מיסס ארנאלד ב. האמאנד“. א, דו ביסט פולקאם גערעכט, פול-שטענדיק גערעכט! א גייסטיק אויסלעבן פאדערט צוגלייך א ווא-רעמע היים און גוטע קעסט. ביסט פולקאם גערעכט. דאס פאדערט אפילו דעם דראג צו קינדלען, אבער דאס אלץ מוז האבן א דער-פאלגס-אינסטיגנט. ער איז עס די אקס, ארום וועלכער אלץ דרייט זיך.

האמאנד איז געווען אין פעס. ער האט דאך שטאלצירט מיט דער אומבאפולעקטייט פון זיין גייסט און מיט דעם, וואס ער איז נישט קיין קנעכט פונם צייט-גייסט. אבער צו דערפאלג האט ער דאך געשטרעבט.

— אמת, זייער ריכטיק, אוממעגלעך צו לעבן אן געלט, — האט מאי צוגעגעבן. — מען מוז באזיצן א געוויסע סומע געלט, כדי צו קאנען לעבן און זיך אן עצה געבן אינם לעבן... אפילו צו קאנען האבן די פרייהייט פון איבערצייגונג און געדאנק מוז מען פארמאגן געלט, ווען נישט שטערט דער מאגן דעם געדאנק. איך גלייב, אז דייןע רייד וועגן וואלזקעס מיט סעקסועלע עטי-קעטן זענען איבערגעטריבן. מיר האבן א רעכט צו רעדן מיט יעדן

מענטש, פארוואָס-זשע זאָלן מיר נישט האָבן דאָס רעכט צו שלאָפן מיט יעדע פרוי, מיט וועלכער עס גלויבט זיך אונז.

— דאָס רעדט פון דיר אַרויס דער נואפדיקער אירלענדער, — האָט זיך קליפאָרד אָנגערופן.

— אַ נואפדיקער זאָגסטו? גוט, זאָל זיין אַזוי. וואָס איז איך פאַרשטיי נישט, מיט וואָס טו איך דער פרוי אַ גרעסער? עוולדע שלאָפנדיק מיט איר, ווי טאַנצנדיק מיט איר... אָדער שמועסנדיק מיט איר וועגן וועטער. דאָס איז איינפאַך — אַנשטאַט אַ ווער טער-אויסטויש, אַ קערפערלעכער איינדרוקס-אויסטויש. וואָס-זשע איז דען דער מער?

— פדי צו פאַרן זיך הי קרוליקעס. — האָט האַמאַנד אַריינגעוואָרפן.

— נו, וואָס-זשע איז? וואָס-זשע געפעלן דיר אַזוי נישט די קרוליקעס? מיט וואָס זענען זיי ערגער פון דער רעוואָלוציאַניזיר-טער מענטשהייט מיט איר קנאה-שנאה?

— מיר זענען אַבער קיין קרוליקעס נישט, — האָט האַמאַנד געענטפערט.

— גערעכט! איך פאַרמאַג אַ נשמה: איך מוז מאַכן געוויסע חשבונות אין געוויסע אַסטראָנאָמישע פראַגן, וועלכע האָבן ביי מיר אַ גרעסערע באַדייטונג ווי לעבן און טויט. טיילמאָל שטערט מיר דער שלאָעכטער מאַגן. הונגער וואַלט מיר קאַטאַסטראָפאַל געשטערט. אויף דעם זעלבן אופן שטערט מיר דער אויסגעהונגערטער סעקסועלער טרייב. נו, וואָס-זשע איז דערפון געדרונגען?

— איך בין זיכער, אַז דאָס איבערפרעסן זיך און איבערזעטיקן דיין סעקסועלן טרייב וואַלט דיר נאַכמער געשטערט, — האָט האַמאַנד איראַגיש באַמערקט.

— אויסגעשלאָסן. איך עס נישט איבער דער מאַס און ט נישט עפעס אַנדערש איבער דער מאַס. יעדער מענטש האָט פרייע אויסוואַל. ווייל ער, זאָל ער איבערכאַפן די מאַס אויך, נישט געפערלעך. אַבער דו וואַלט דאָך מיך געוואַלט אינגאַנצן אויסהונגערן — חלילה! קאַנסט חתונה האָבן.

— פונדאזען ווייסטו, אז איך קאָן? אפשר וואָלט דאָס חתונה האָבן געווען שעדלעך פֿאַר מיין גייסט? חתונה האָבן קאָן אמאָל פֿאַרטעמפֿן מיינע גייסטיקע פעיקייטן, מיך מאַכן פֿאַר אַ גולם... איך וואָלט אָן ספּק טאַקע געוואָרן אַ גולם. מיט איין וואָרט — דאָס איז נישט מיין וועג. נו, דאַרף איך אפשר ווערן אַ פּרוש, אַ נזיר? דאָס איז חזק, מיין טייערער. איך מוז לעבן און מאַכן מיינע אַסטראָנאָמישע חשבונות. צייטנווייז דאַרף איך האָבן אַ פּרוי. אָבער איך וויל נישט צעבלאָזן דעם ענין. איך פּייף אויף אַלע מאַראַלישע אורטיילן און פֿאַרבאַטן. פֿאַר מיר וואָלט געווען גראַד דאָס אַ חרפה, ווען אַ פּרוי וואָלט געטראָגן אַן עטיקעט מיט מיין נאָמען, אַדרעס און באַן-סטאַציע פּונקט ווי אַ וואַליקע. ביידע מאַנספּערשוינען האָבן זיך קעגנזייטיק נישט מוחל געווען זייער באַציונג צו יוליען.

— דאָס איז אַן אינטערעסאַנטע אידעע, — האָט דוקעס געזאָגט, — אז סעקסואַליזם איז בלוז אַן אַנדערע פֿאַרם פֿון אַנט-שיידונג פֿון דער פֿראַגע, די זעלבע פֿראַגע, נאָר אַנשטאַט רעדן — טוט מען. איך גלייב, אז מיט אַ פּרוי קאָן מען אַזוי פֿאַרשידנ-אַרטיק זיך בייטן מיט סעקסועלע איינדרוקן ווי מיט ווערטער וועגן וועטער. דער סעקסואַליזם וואָלט געקאָנט דינען פֿאַר אַ מיטל פֿון נאָרמאַלן געשפּרעך צווישן מאַן און פּרוי. האָט מען נישט מיט אַ פּרוי קיין געמיינזאַמע אינטערעסן, קיין בשותפותע אידעען, קאָן מען מיט איר נישט פירן קיין אינטערעסאַנטע גע-שפּרעך. דאָס זעלבע אויך מיטן שלאַפּן: קאָן מען דען שלאַפּן מיט אַ פּרוי, מיט וועלכער מ'האַט נישט עפעס בשותפותדיקע גע-פילן אָדער סימפּאַטיעס.

— אָבער ווען צווישן אַ מאַן און אַ פּרוי זענען פֿאַרהאָן וועלכע נישט איז בשותפותע סימפּאַטיעס אָדער געפילן, מוזן זיי זיך איבערשלאַפּן. זיי זענען מחויב. — האָט זיך מאַי אַנגערופן. — דאָס איינציקע ערלעכע, וואָס זיי קאָנען טון, איז — ניין אין בעט אַריין. אַזוי ווי עס איז ערלעך, אויב מ'וויל עמעצן עפעס זאָגן, זאָל מען עס נישט האַלטן אין זיך. נישט ערלעך איז

אין אזא פאל צו האלטן די צונג צווישן די ציין. וואָס מ'האַט צו זאָגן, זאָגט מען. אזוי איז אויך מיט יענע זאכן.

— ניין, — האָט האַמאַנד געענטפערט, — נישט אמת. דו אַליין, מאַי, פאַרשווענדסט אַ העלפט פון דייע פּוּחות מיט פּרויען. וועסט דעריבער נישט אויפטון קיין העלפט דערפון, וואָס דו קאַנסט אויפטון מיט דיין סובטעלן אינטעלעקט. ביסט צופיל אויס-ברענגעריש טאַקע אין יענע זאכן.

— מעגלעך... אָבער דו גיסט דיך צו ווייניק אָפּ מיט יענע זאכן, מיין ליבער האַמאַנד. דו קאַנסט דיך מיט דיין גייסט פאַר-קאַנסערווירן, בלייבן ריין און אומבאַפּלעקט, אָבער דו וועלסט זייער שנעל. דיין ריינע פאַרנונפט ווערט אויסגעטרוקנט ווי אַ סמיק פון אַ פּידל. דו קוילעסט זיך אוועק מיטן רעדן, מיטן בלויון רעדן.

טאַממי דוקעס האָט זיך צעלאַכט.

— הערט שוין אויף, שיינגייסטלער!... — האָט ער אויס-בערופּן. — טו אַ קוק אויף מיר... איך טו נישט קיין גרויסע, ריינע גייסטיקע אַרבעט, איך נאָטיר בלויו עטלעכע נישטיקע גע-דאַנקען. פּונדעסטוועגן, נישט איך האָב חתונה, נישט איך בין אַ פּרויען-פאַרפּאָלגער. איך האַלט, אַז טשאַרלי איז גערעכט; וויל ער זיין אַ פּרויען-פּרעסער, זאָל ער, מעג ער, אָבער מיט אַ מאַס. האַמאַנד ווידער איז גערעכט פאַר זיין אייגנטימער-אינסטיגקט. זיין וועג איז דער גלייכער און זיינע טויערן זענען שמאַלע, — דאָס איז אַ טבע-זאַך. איר וועט זען, אַז מיט זיינע אייגנשאַפטן וועט ער נאָך ווערן אַ גרויסער ענגלישער שרייבער. נו, און איך? — איך בין גאַרנישט. אַ גאַנץ פּשוטע ראַקעטע. נו, און דו, קליפּאַרד? ווי האַלטסטו? סעקסואַליזם איז מער ווי אַ דינאַמאַ-מאַשין צו העלפּן דעם מאַן אין דערפּאָלגס-דעראַפּערונג?

קליפּאַרד פּלעגט זעלפּן נעמען אַ וואָרט אין אַזעלכע פּראַגן. זיינע געדאַנקען זענען דערויף געווען ווייניק רירעוודיק. איצט איז ער רויט געוואָרן און האָט עטוואָס שטאַמלענדיק געענטפערט אויף דער אַרויספאַדערונג:

- איך ווייס... דאָ קאָן איך נישט זיין קיין פוסק... איך
בין דאָך פיזיש, אזוי צו זאָגן, נישט אַנגאַזשירט, נישט פעיק...
- דאָס איז נאַרישקייטן, - האָט דוקעס אַריינגעוואָרפן, -
דיין אייבערשטע העלפט קערפער איז געזונט און אומבאַשעדיקט,
דיין גייסטיק באַוווסטזיין איז זיכער מאַסגעבנד אין דער פראַ-
גע. אַרויס מיט דיין מיינונג!
- נו, - האָט קליפּאַרד אַרויסגעשטאַמלט, - דאַכט זיך,
איך האָב גאָר קיין באַזונדערע מיינונג נישט אין דער פראַגע...
איך האָלט, אַז דער דעוויו, „האַב חתונה און ווער פטור דעם
קלאַפּאַט“ איז ענלעך צו מיין בליק וועגן דיִדאַזיקע ענינים. אַבער
איך האָלט, אַז אויב מאַן און פרוי האָבן זיך ליב, קאָנען די גע-
שלעכטס-ענינים זיין אַ וויכטיקער ענין.
- וואָס הייסט ביי דיר אַ וויכטיקער ענין? - האָט טאַממי
געפרעגט.
- אַ... עס קאָן פאַרפּוילקאַמען דאָס צוזאַמענלעבן, - האָט
קליפּאַרד אַ זאָג געטון, פאַררויטלט ווי אַ פרוי ביי אַזאַ מין
זעשפּרעך.
- זייער גוט. איך און טשאַרלי האָלטן מיר, אַז די סעקס-
עלע זאָכן זענען אַזאַ מין פאַרשטענדיקונגס-מיטל צווישן מאַן און
פרוי ווי דאָס לָשון. אויב אַ פרוי האָט מיט מיר אַנגעהויבן זיך
פאַרשטענדיקן געשלעכטלעך, איז די נאַטירלעכסטע זאַך צו גיין
מיט איר אין בעט אַריין. געוויינלעך, אַלץ אין דער געהעריקער
צייט. ליידער, מאַכט מיט מיר קיין שום פרוי דעם אָנהייב נישט,
שלאַף איך דעריבער אַליין און איך פיר מיך נישט שלעכט צוליב
דעם. אדרבא, איך שלאַף מיר שטענדיק גרויס, קיינער שטערט
מיר נישט אין מיינע געדאַנקען, כאַטש איך שרייב נישט קיין אומ-
שטערבלעכע ווערק און צייל נישט די שטערן, גאָר פאַרנעם זיך
מיט מיין רוי זעלנעריש פאַך...
עס איז פּרִוצצלינג שטייל געוואָרן. די פיר מענער האָבן גע-
רייכערט. קאָגני איז געזעסן און געשטריקט... יא, זי איז געזעסן
דערפֿייל! זי האָט געמוזט זיצן אַ שטומע. זי האָט געמוזט זיין

שטיף ווי אַ מייזעלע און נישט שטערן די דאָזיקע הויכגייסטיקע הערן אין זייערע אויסטערליש-וויכטיקע דעבאַטן. אָבער זיצן האָט זי געמוזט. די פיר פריינט וואָלטן נישט אזוי לייכט פאַרטיק גע- מאַכט די טעמע, זייערע געדאַנקען וואָלטן זיי נישט אָנגעקומען אזוי לייכט. ווען קאַני פלעגט נישט זיצן ביים טיש, איז קליפּאַרד געווען פאַרבאַרגענער אין זיך און נערוועזער, דער שמועס פלעגט זיך טאַפּטשען אויף איין אָרט. טאַממי דוקעס פלעגט אין איר אָנ- וועזנהייט באַקומען מער שטימונג. האַמאַנדן האָט זי באמת נישט פאַרטראָגן, דער עיקר זיין גייסטיקן עגאָאיזם. טשאַרלי מאַי האָט ווידער געהאַט אין זיך אַ סך מעלדוּת, אָבער ער איז איר געווען נישט זייער סימפּאַטיש און נישט אָנגענעם, נישט קוקנדיק אויף זיין אַסטראָנאָמיע.

וויפיל אַוונטן איז אזוי קאַני אָפּגעזעסן און אויסגעהערט די פילאָזאָפיעס פון די דאָזיקע פיר מענער! די פיר, אָדער נאָך צוויי- דריי. דאָס, וואָס זיי זענען קיינמאָל צו קיין הסכם נישט געקומען, האָט זי גאַנץ ווייניק געקומערט. זי האָט אויפּמערקזאַם אויסגע- הערט זייערע רייד, בפרט ווען טאַממי איז געווען, דאָס איז פאַר איר געווען אַ שפּיל. מענער, אַנשטאַט צו קושן די פרוי, אָדער זי צו באַרירן מיטן קערפּער, האָבן זי נאָר אַרומגערעדט, אַרומגעשפּו- נען מיט גייסטרייכע מאַמרים. אַ פיינער שפּיל, אָבער קאַלטע מיט- שפּילער, אייז-קאַלטע!

עטוואָס האָט דאָס אויך דענערווירט. זי האָט געהאַט אַ גע- וויסע אַכטונג פאַר מיכאַעליסן און זיי האָבן מיכאַעליסעס נאָמען אַרויסגערעדט מיט צעשמעטערנדיקער פאַראַכטונג, ער איז פאַר זיי געווען נישט מער ווי אַן עקלדיקער צבועק און אַן אומגעלומ- פערטער הויכשטאַפּלער פון ערגסטן מין. ער איז אפשר געווען אַ צבועק און אַ הויכשטאַפּלער, אָבער אַריגינעל איז ער געווען. ער האָט זיך נישט אַרומגעטראָגן מיט מיליאָנען פרעמדע געדאַנקען, נישט געמאַכט קיין אַנשטעל פון אַ שיינגייסטלעך.

קאַני האָט ליב געהאַט דאָס גייסטיקע לעבן, זי האָט דערין געפונען עמאַציעס, זי האָט אָבער געהאַלטן, אַז מען מאַכט דערפון

קײן צו גרויס וועזן. זי פלעגט ליב האָבן צו זיצן בײַ דיִדאָזיקע שמועסן, אײנגעהײלט אײנס פּאַפּיראַסן־רויך פּון דיִדאָזיקע חברים־לעך, ווי זי האָט זיי אין האַרץ גערופּן. עס האָט איר שטאַרק הנאה געטון, וואָס די חברי־מלעך האָבן נאָר אין איר אָנוועזנהייט געקאַנט אַזוי שײן דרשענען. זי האָט אויסערגעוויינלעך געשעצט געדאַנקען־פּרייהייט... און דיִדאָזיקע מענער האָבן לפּחות זיך ערנסט אָנגעשטרענגט צו דענקען פּריי. דאָך האָבן זײערע רײד אויסגע־זען אַזוי ווי אַן עכטער האָז, וואָס קאָן אָבער נישט לױפּן. אַלע האָבן זיי גערעדט וועגן עפעס, אָבער וועגן וואָס אײגנטלעך וואָלט קאָני בשום אופן נישט געקאַנט פּינקטלעך אויסטייטשן. אפילו מיך וואָלט דאָס אויך נישט געקאַנט דערקלערן.

מיך האָט אָבער נישט געפרוווט צו טון מער, ווי דורכ־שלאָגן זיך אײנס לעבן און טון יענעם אַזוי פיל שרעכטס, וויפיל יענער טוט אים. בכלל איז מיכאַעליס געווען אַן אַנטיגעזעלשאַפט־לעכער מענטש און דאָס דער עיקר האָבן קליפּאַרד מיט זײנע חברים־לעך אים נישט געוואָלט מוחל זײן. קליפּאַרד מיט די חברי־מלעך זײנע זענען נישט געווען אַנטיגעזעלשאַפט־לעך; זיי האָבן זיך באַ־מיט מער־ווייניקער צו ראַטעווען די מענטשהייט, אָדער באַשיידע־נער אָנגערופּן די זאך ביים נאָמען - לערנען די מענטשהייט.

זונטיק אָונט איז פאַרגעקומען אַ גרויסע דיסקוסיע צווישן די חברי־מלעך, די טעמע איז ווי געוויינלעך געווען - ליבע.

„געבענטשט זאָלן זײן די קײטן, וואָס שמידן צונויף די הערצער אונזערע...“ דאָכט זיך, אַזוי זאָגט דער פּסוק, אָדער עט־וואָס ענלעכס צו דעם, - האָט טאַממי דוקעס אַ זאָג געטון. - איך בין נײגיריק צו וויסן, וואָס זענען עס די קײטן, וואָס פאַר אַ קײטן... די קײטן, וואָס פּינדן אונז אַלע אַטאַ־דאָ, דאָס איז די בשותפותדיקע גײסטיקע אַטמאָספּערע. אויסער איר, פּינדן אונז, דאָכט זיך, קײן שום קײטן נישט. מיר האָבן זיך קעגנזײטיק גאַנץ ליב, מיר רעדן אײנער אויפן אַנדערן, מיר שטעכן זיך מיט ווערטער, ווערטלעך און מײנונגען, אַזוי ווי אַלע אַנדערע פאַרשאַלטענע אײנ־טעלעקטואַליסטן. בעסער געזאָגט, ווי אַלע, ווייל אַלע מענטשן

טוען אזוי. יעדער צילט צו עפעס אנדערש, און די פיינטשאפט, וואָס מיר שפירן איינער צום אנדערן, דעקן מיר צו מיט פאלשע, אָפגעצוקערטע ריידעלעך. אַ מאָדנע זאך, ווי דאָס גייסטיקע לעבן בלייבט, דאַכט זיך, אין פיינטשאפט, אין אויסטערלישער, גרענעצ-לאָזער פיינטשאפט. ס'איז תמיד אזוי געווען! דערמאָנט אייך סאָ-קראַטן און פלאַטאָנען, דעם ים רייד, וואָס פלאַטאָן האָט אויסגע-גאַסן וועגן סאָקראַטן! איינפאַכע שנאה, פשוטע פיינטשאפט, הנאה פון צערייטן יענעם אויף שטיקער... פראַטאָגאָראַס, צי עמען אַ-דערש דאַרט! און אַלקיביאַדעס, און די איבעריקע הינטלעך, די תלמידים, וועלכע האָבן זיך באַטייליקט אינם צעטרייבערן דעם רבי'ן זייערן! איך מוז מודה זיין, אַז בודדאָ איז העכער, גרע-סער, ווירדיקער, ער איז זיך שטענדיק געזעסן אונטערן בוים „ווייל“, אָדער דער נוצרי, וועלכער האָט זיינע תלמידים דערציילט קלייניקע משלים און דערצו אָן גייסטיקן פייערווערק, מיט אַ רויק געמיט. ניין, אינם גייסטיקן לעבן איז פאָרהאַן עפעס צע-פויילט אינם סאַמע הוט-השדרה. די וואָרצלען פון דער צעפויילט-קייט שטעקן אין דער רשעות, אין דער קנאה-שנאה. לויט די פירות קאָן מען אורטיילן וועגן בוים.

— איך גלייב נישט, אַז מיר זאָלן שוין זיין אַזעלכע רשעים, — האָט קליפאָרד אָפאַנירט.

— טייערער קליפאָרד, נעם בלוז אינ אַכט, ווי צביעותדיק מיר זענען קעגנזייטיק. איך אַליין בין אפשר ערגער פון אַלע, איך האָב גערנער עכטע רשעות ווי פאַרצוקערטע, דאָס איז שוין אמתער סם. ווען איך הייב אָן אַ שטייגער אויסלויבן קליפאָרדן, וואָס פאַר אַ טייערער יונגערמאַן ער איז און אזוי ווייטער און ווייטער, דאַרף מען נעבעך קליפאָרדן באַדויערן. האָט רחמנות, רעדט וועגן מיר בלוז שלעכטס, וועל איך כאַטש וויסן, אַז איר האַלט מיך פאַר עפעס. באַשיט מיך נישט מיט בלוז צוקערלעך, ווייל איך פיל, אַז ס'איז אַן עק צו מיר.

— אַך, איך גלייב אָבער, אַז מיר האָבן זיך באַמת לייב איינס דאָס אנדערע, — האָט זיך האַמאַנד אָנגערופן.

- איך זאג דאך דיר, מיר מוזן זיך קעגנזייטיק ליב האָבן... ווייל הינטער די אויגן רעדן מיר אויס איינער אויפן אנדערן אסור-דאָר! איך בין אין דעם פרט דער ערגסטער.

- און איך האָלט, אז דו מישסט אויס צוויי באַגריפן: גייסטיק צוזאַמענלעבן און קריטישע באַבאַכטונגען. איך בין מסכים, אז סאָקראַט איז געווען דער פּאָטער פון קריטיציזם, אָבער ער האָט דאָך אויפגעטון אַ סך מער ווי בלויז דאָס, - האָט טשאַר-לי מאַי באַמערקט מיט אַ באַלערנדן טאָן,

די חברימלעך האָבן געוויינלעך זייערע פּאָמפּאַטישע דרשות מאַסקירט מיט אַ זייער באַשיידענער טאַנאַציע. אַלץ, וואָס זיי האָבן אַרויסגעזאָגט, איז געווען אזוי פיל אָנגעבלאָזן מיט פּראָפּע-סאַרישקייט, אויף וויפיל עס האָט זיך באַמיט אויסצווען באַשיידן. טאַממי דוקעס האָט זיך נישט געלאָזט אויפרייצן דורכן ביי-שפיל מיט סאָקראַטן.

- אומבאַדינגט גערעכט. קריטיק און וויסנשאַפט זענען נישט איינס און דאָס זעלבע, - האָט זיך האַמאַנד אַריינגעמישט.

- אוודאי, פּולשטענדיק אמת, - האָט זיך אויך אָנגערופן בעררי, אַ שרעקעוודיקער יונגעראַמן, וועלכער איז געקומען זיך זען מיט דוקעסן און געבליבן דאָ נעכטיקן.

אַלע האָבן אים אָנגעקוקט מיט אַזעלכע אויגן, ווי בלעמ אַיירל וואָלט באַקומען לשון.

- איך רעד נישט וועגן וויסנשאַפט, נאָר וועגן גייסטיקן לעבן... - האָט דוקעס אַרויסגעלאַכט. - דאָס עכטע וויסן שטאַמט פונם קאַמפּלעקס פון אַלגעמיינעם באַוווּסטזיין, סיי פון דיין בויך, סיי פונם געשלעכטס-אבר דיינעם, ווי פון דיין שכל און פון דיין נשמה. דער גייסט איז נאָר בכוח צו אַנאַליזירן און ראַציאָנאַליזירן. פרוווי, גיב די איבערגעוויכט דעם שכל, דער נשמה, וועסטו זען, אז מער קאָנען מיר נישט טון, נאָר קריטירן און פרוכפערן טויט-געבוירענע עופּהלעך. איך פאַרזיכער דיך, אז קיין לעבעדיקע זאָך וועט דורכן שכל, דורך דער נשמה קיינמאָל נישט באַשאַפן ווערן. גאָט מיין איינציקער, די וועלט דאַרף היינט האָבן קריטיק... זי

דארף, מען זאל די קריטיקן ביזן טויט אריין. דעריבער לאמיר לעבן מיטן גייסטיקן לעבן, לאמיר שטאלק זיין מיט אונזער רשעות און לאמיר אראפרייסן די שמאטעס פון דערדאזיקער פארבלענדע ניש. אבער איר מוזט מיך פארשטיין: פלזמן איר לעבט דורן אייער לעבן, זענט איר נאך ווי-נישט-ווי א חלק פונם לעבן בכלל. אבער ווען איר הייבט אן גייסטיק צו לעבן, רייסט איר אפ די עפל, איר צערייסט דעם פארבאנד צווישן בוים און די עפל: דעם ארגאנישן צוזאמענהאנג. און אז איר פארמאגט נישט אינם לעבן גארנישט אויסער דעם גייסטיקן לעבן, זענט איר אליין ווי אפגעריסענע עפעלעך... איר זענט אפגעפאלן פון בוים. דעמאלט בלייבט פאר אייך נאר איינס, איר מוזט ווערן רשעותדיק, פונקט ווי דאס אפגעריסענע עפעלע מוז פוילן.

קליפארד האט ברייט געעפנט די אויגן: ער האט דא גאר נישט פארשטאנען. קאני האט צושטימיק געשמייכלט.
 - זענען מיר, הייסט עס, אפגעריסענע עפל, - האט הא מאנד א זאג געטון אומגעדולדיק און עטוואס ביז.
 - לאמיר זשע מאכן פון זיך עפל-קאמפאט, - האט טשארלי צוגעגעבן.

- און וואס-זשע פאר א מיינונג האט איר וועגן באלשע וויזם, - האט דער בריונער בעררי א פרעג געטון, גלייך ווי דאס גאנצע געשפרעך האט געזאלט האבן א שייכות מיט דערדאזיקער פראגע.

- בראווא! - האט טשארלי אויסגעשריגן. - נאט איין גאר באלשעוויזם!
 - זאל זיין אזוי! לאמיר זיך נעמען צום באלשעוויזם! - האט דוקעס אויסגערופן.
 - איך האב מורא, אז דאס איז א צו ברייט פראבלעם, - האט האמאנד באמערקט, שאקלענדיק ערנטט מיטן קאפ.
 - לויט מיין מיינונג, - האט זיך טשארלי אנגערופן, - איז באלשעוויזם די העכסטע מאס שנאה צו דעם, וואס זיי רונ בורזשווא, אבער וואס עס איז אייגנטלעך בורזשווא, דאס איז נישט

דעפיניטיוו פעסטגעשטעלט. צווישן אנדערן מיינט עס אויך דעם קאפיטאליזם. געפילן און איינדרוקן זענען אויך זייער בורזשאז. חוץ דעם איז בורזשאז דער מענטש, וועלכער פארמאגט עפעס פערזענלעכס, אינדיווידועלס אין זיך, דעריבער דארף מען אים אונטערדריקן. דו מוזסט פארזינקען ווערן אינם קיבוץ, אינם סאָ-וויעיטיש-סאָציאלן באַשעפעניש. אפילו דער אַרגאַניזם איז בורזשאז אַז: דער מענטשלעכער אידעאל מוז דעריבער זיין דער מעכאַניזם. די מאַשין איז די איינציקע זאַך, וואָס באַשטייט פון פאַרשידענע זייער וויכטיקע טיילן. יעדער מענטש איז אַ חלק פון דער מאַ-שין, די טרייב-קראַפט אירע איז די שנאה. די שנאה צו אַלעם, וואָס איז בורזשאז. אַט וואָס איך פאַרשטיי אונטערן באַגריף באַלשעוויים.

— פולשטענדיק גערעכט! — האָט טאַממי געזאָגט. — אָבער דיין באַשרייבונג איז דאָך צוגלייך צוגעפאַסט צום אינדוסטריע-אי-דעאל. דאָס איז דאָך אַ מין סכעמע פאַרן אינדוסטריע-אידעאל; דער חילוק איז נאָר דער, וואָס דער אינדוסטריע-אידעאל וואָלט גע-לייקנט, אַז זיין טרייב-קראַפט איז די שנאה. אָבער ס'איז אַ ליגנט, די אינדוסטריע ווערט אויך נאָר דורך שנאה געטריבן, דורך דער שנאה צום לעבן גופא. טוט בלויז אַ קוק אויף אונזער מיטל-ענג-לאַנד — דעם בולסטן באַווייז פאַר מיין באַהויפטונג... אָבער דאָס אַלץ איז אַ חלק פונם גייסטיקן לעבן, איז דער לאַגישער פּועל-יוצא דערפון...

— איך האַלט נישט, אַז דער באַלשעוויזם זאָל האַבן אין זיך עפעס לאַגישס, ער איז די פאַרלייקענונג פון לאַגיק, — האָט האַמאַנד געענטפערט.

— מיין טייערער, אויפן האַרטן געביט פון דער רוייער מאַ-טעריע איז ער ביז גאָר לאַגיש. דער ריינער גייסט איז נישט וויי-ניקער אומלאַגיש, אויסשליסנדיק די מאַטעריע...

— אַלנפאַלס האָט דער באַלשעוויזם דערגרייכט ביזן גרונט, — האָט טשאַרלי דערווידערט.

— ביזן גרונט! דער גרונט איז אַן אַ גרונט! די באַלשע-

וויקעס וועלן אינקורצן האָבן די בעסטע אַרמיי און די בעסטע מי
ליטערישע טעכניק.

— אָבער דאָס קאָן דאָך לאַנג נישט אָנהאַלטן... איך מײן —
די שנאה. עס מוז דאָך קומען די רעאַקציע, — האָט האַמאַנד באַ-
מערקט.

— מיר האָבן אַזוי לאַנג געוואַרט, וועלן מיר נאָך אַ ביסל
צוואַרטן... שנאה וואַקסט פונקט ווי אַלץ אין דער וועלט וואַקסט.
די שנאה איז אַן אומפאַרמיידלעכער פּוּעל-יוצא, ווען מ'וואַרפט אַן
דעם לעבן אידעען, ווען מ'לאָזט נישט די מענטשלעכסטע, פּרימאַ-
טיחסטע אינסטינקטן אויפהייבן דעם קאַפּ, ווען מען צווינגט די
טיפּסטע געפילן איינצושפּאַנען זיך אינם רייטוואָגן פון אידעען. מיר
הייבן זיך אָן אַליין אונטערצוטרייבן דורך אַ וועלכער ס'איז פאַר-
מול, גלייך ווי אַ מענטש וואַלט געקאָנט זיך פאַרוואַנדלען אין אַ
מאַשין. דער לאַגישער געדאַנק מאַכט אַן אַנשטעל, ווי ער וואַלט
מיט אַלעם רעגירט, אַלץ ווערט אָבער פאַרוואַנדלט אין שנאה.
אַלע זענען מיר באַלשעוויקעס, אָבער מיר אַלע זענען אויך צבוּעקעס.
די רוסן זענען כאַטש באַלשעוויקעס אָן צבוּעות.

— עס זענען דאָך פאַרהאַן גענוג וועגן אויסער דעם סאָ-
ויעטישן, — האָט האַמאַנד באַמערקט. — די באַלשעוויקעס פּעלט
שכל.

— ביסט גערעכט. אָבער אַפּטמאַל איז אַ סך קליגער צו זיין
אַ האַלבער נאַר, בפרט ווען מ'ויל דערגרייכן דעם ציל. איך
אָבער האַלט דעם באַלשעוויזם פאַר אַ גרויס שטיק משוגעת; אָבער
אונזער מערב-אייראָפּעאיש געזעלשאַפּטלעך לעבן האַלט אין אויך
נישט פאַר קיין קליין משוגעת. מיר אַלע זענען אַזוי קאַלט ווי די קרע-
טיגען, מיר אַלע זענען אַזוי נישט-ליידנשאַפּטלעך ווי די אידיאָטן...
מיר אַלע אָן אויסנאַם זענען באַלשעוויקעס, מיר רופן אים בלוּיז
אַן מיט אַן אַנדערן נאָמען. מיר גלייבן, אַז מיר זענען געטער...
מענטשן-געטער! דאָס איז פונקט דאָס זעלבע, וואָס באַלשעוויזם.
מען מוז זיין אַ מענטש, אַ מענטש מיט אַ האַרץ און מיט אַ גע-
שלעכטס-אבר, אויב מ'ויל נישט זיין קיין גאַט און נישט קיין באַל-

שעוויק... ווייל געטער און באַלשעוויקעס האָבן איינע און די זעלבע אייגנשאַפט: זיי זענען צו גוט, צו פולקאם פאַר אונזער רעאַלער וועלט.

די שטיקלייט, וועלכע האָט באַהערשט די מיטשמועסער, האָט איבערגעריסן בערריס שרעקעוודיקע פראַגע:

— גלייבסטו אַלזאָ, טאַממי, אין ליבע? נישט אמת?
— זיס יינגל מיינס! — האָט טאַממי אויסגעשריגן. — ניין, מאַכאל מיינס, אויף צען פאַלן גלייב איך נישט אין קיין ניין. ליבע, דאָס איז אין אונזער צייט איינע פון די מיליאָנען משוגענע אילוזיעס. בחורים מיט דיקע הינטנס, וועלכע פאַרן זיך מיט מיידלעך פון דזשאַז, וואָס האָבן צוויי יינגלערישע בריסטעלעך ווי קנעפּלעך! מיינסטו נישט צומאַל אַט דעם מין ליבע? צי אפשר די ליבע צו בשותפותדיק אייגנטום, אַדער די ליבע צום סימפּאַטישן צוזאַמענלעבן, אַדער אפשר גאַר די ליבע פון מאַן און ווייב, ווען ער גייט רעכטס און זי לינקס? ניין, טייער יינגל מיינס, אין דעם אַלעם גלייב איך נישט!

— אָבער דו גלייבסט דאָך פאַרט אין עפעס?
— איך? אודא! איך גלייב, אַז מ'דאַרף האָבן אַ גוט האַרץ, אַ פעסטן פעניס, אַ רירעוודיקן שכל און דעם מוט צו זאָגן אין דער געזעלשאַפט פון אַ גראַנד-דאַמע „כ'באַקאַק מיר“.

— נו, און דו באַזיצסט דאָך דאָס אַלץ, — האָט בעררי צוגעגעבן.

טאַממי דוקעס האָט זיך האַרציק צעלאַכט.
— גאַלדן קינד! ווען איך זאָל דאָס אַלץ באַזיצן! ווען איך זאָל עס טאַקע באַזיצן! ניין, מיין האַרץ האָט אַזוי ווייניק געפילן ווי אַ קאַרטאַפּל, מיין פעניס הענגט ביי מיר אַראָפּ און הייבט קיינמאַל נישט אויף דעם קאַפּ, און איך וואַלט מיר דעם פעניס גיכער געלאָזט אָפּשניידן, איידער אַרויסצורעדן „כ'באַקאַק מיר“ אין דער געזעלשאַפט פון מיין מוטער, אַדער מיין מומע; און וויסן דאַרפט איר, אַז זיי זענען עכטע גראַנד-דאַמען; אפילו

אמתדיק אינטעליגענט בין איך נישט, - איך לעב „א גייסטיק לעבן“. אוי, וואָלט געווען אַ מחיה צו זיין אמתדיק אינטעליגענט. איך וואָלט געווען באמת לעבעדיק אין אלע אויסגערעכנטע און נישט-אויסגערעכנטע אברים. דער דערמאנטער פעניס מיינער וואָלט דעם קאָפּ אויפגעהויבן און צו יעדער לייטישער דאָמע זיך גע-ווענדט מיט אַ ברוך-הבא! רענואַ פלעגט דערציילן, אַז די בעסטע פילדער זיינע האָט ער געמאַלט מיטן געשלעכטס-אבר... אין וואָלט אויך געוואָלט עפעס אויפטון מיט מיינעם. גאָט מיינער! אַז מיר קענען גאַרנישט, נאָר רעדן! דאָס איז אונזער חיבוט-הקבר ביים לעבן! און הייבן הייבט עס זיך אָן פון טאַקראַטן.

- עס זענען אויך פאַרהאַן אויף דער וועלט פרויען מיט האַרץ, - האָט קאָני זיך ענדלעך אָנגערופן, אויפהייבנדיק דעם בליק פון איר האַנט-אַרבעט.

די מענער זענען מבולבֿל געוואָרן... זי האָט געדאַרפט מאַכן דעם אָנשטעל, ווי זי וואָלט גאַרנישט געהערט. זיי זענען מבולבֿל געוואָרן, ווייל מיט איר אַריינמישן זיך האָט זי אַרויס-געוויזן, אַז זי האָט זיך אויפּמערקזאַם צוגעהערט צום שמועס.

- גאָט מיינער! „וואָס גייט מיך אָן זייער האַרציקייט, אַז איך קאָן פאַר זיי נישט זיין האַרציק?“ דאָס איז האַפּנונגסלאָז! איך קאָן איינפאַך נישט האַרמאַנירן מיטן פרויען-האַרץ. נישטאַ די פרוי, וועלכע איך זאָל פאַקטיש וועלן באַזיצן. איך שטיי לעבן איר און איך האָב נישט דעם מינדסטן חשק אפילו זיך צו צווינגען דערצו... גאָט מיינער, איך וועל בעסער פלייבן אַזוי ווי אין בין און לעבן מיין „גייסטיק לעבן“. דאָס איז די איינציקע ערלעכע טאַט, צו וועלכער איך בין פּעיק. איך קאָן זיך פילן פולשטענ-דיק גליקלעך, שמועסנדיק מיט אַ פרוי; אָבער דאָס אַלץ איז זויבער, האַפּנונגסלאָז זויבער. זויבער - בין האַפּנונגסלאָזי-קייט! נו, וואָס-זשע וועסטו דערויף זאָגן, קינד מיינס?

- אַ, די זאַך איז אַ סך פשוטער, ווען מ'פלייבט ריין, טאַ-קע ווי דו זאָגסט, זויבער, - האָט בעררי געענטפערט.

- אַזוי, אַזוי, דאָס לעבן איז טאַקע אַ ביסל צופיר פשוט.

קאפיטל V

איינמאל אין א פראסטיקן פרימארגן, באלויכטן דורך דער קארגער פעברואר-זון, זענען ביידע, קליפארד און קאני, ארויס אויף א שפאציר אין וואלד אריין דורכן פארק. קליפארד איז געפארן אין זייל מאטאר-וועגעלע, קאני איז געגאנגען לעבן אים.

די שארפע לופט איז נאך אלץ געווען דורכגעזאפט מיט שוועבל-ריח, נאך זיי זענען שוין געווען צוגעווינט צו דעם. איבערן האריזאנט האט זיך אויפגעהויבן א ראזער נעפל, דער הימל פון אויבן איז געווען פארצויגן מיט גרויקייט, עס האט זיך אויסגעזאכט, ווי מ'וואלט דא געווען ארומגעצוימט מיט עפעס אן אייביקער צוים. דאס לעבן האט אויסגעזען ווי א חלום, אדער א משוגעת זאך, ארומגערינגלט מיט א געדיכטער צוים.

שעפסן האבן זיך געפאשעט אויף שארסטקע, טרוקן גראז און אלץ איז באדעקט געווען מיט א בלוילעכען נעפל. לענגאויס דעם פארק האט זיך געצויגן א שטעגל ביזן טירל ארויס צום וואלד. דאס שטעגל האט אויסגעזען ווי א שמאלע ראזע סטענגע. קליפארד האט דאס שטעגל געהייסן אויסשיטן מיט גרוז פון די גרובן-האלדעס. די דורכגעברענטע איבערבלייבעכצן פון די האלדעס האבן געהאט א בלאס-ראזע פארב, ענלעך צו דער פארב פון טייל ים-מושעלעך.

קליפארד האט זיך פארזיכטיק גערוקט אין זיין וועגעלע בארג-אראפ ביזן טירל, קאני האט געהאלטן די האנט אויפן אגן לען פון פאטער. פארויס איז געלעגן דער וואלד, צוערשט דאס ניסן-וועלד און נאכדעם די פיאלעטע געדיכטעניש פונם דעמפן-וואלד. פארן וואלד האבן ארומגעשמייעט קרוליקעס. פלוצלינג האט זיך אויפגעהויבן א טשאטע קראצען, ווי א שווארצע כמארע, און אוועקגעפלוין.

קאני האָט געעפנט דאָס טירל אין וואָלד אַרײַן און קליפּאַרד
איז פאַמעלעך אַרויפגעפאַרן אויפן ברייטן וועג, וועלכער האָט זיך
געצויגן צווישן די צוויי געדיכטע ווענט ניטן-ביימער. דער וואָלד
איז געווען אַן איבערבלײבעכץ פון די ריזיקע וועלדער, אין וועל-
כע דער לעגענדאַרישער אַלט-ענגלישער העלד ראָבין הוד האָט
נאָך געמאַכט זיינע יאָגד-אויספּלונגן, דערדאָזיקער וואָלד-וועג איז
געווען אזוי אַלט ווי ענגלאַנדס געשיכטע. איצט איז דאָס אַלץ גע-
ווען נישט מער ווי פּריוואַטער וואָלד און פּריוואַטער וועג פון דער
פאַמיליע טשאַטערליי.

אַלץ איז דאָ געשטאַנען און געלעגן אומבאַוועגלעך, אפילו
די איבערגעבליבענע בלעטער זענען אזוי געהאַנגען מיטן בלו-
לעכן טוי-געפּריי, ווי זיי וואָלטן געווען פאַרבישוּפּט. אַ שפּעטער
האָט פּלוצלינג אַ צוויטשער געטון, אַנדערע פייגעלעך האָבן גע-
ענטפּערט, און ווידער שטיל. קיין פּאַזאַנען, קיין גרעסערע חיות
זענען נישט געווען. בשעת דער מלחמה זענען די גרעסערע חיות
און די פּאַזאַנען אויסגעשאַסן געוואָרן, דער וואָלד איז געווען אַן
אויפזיכט. קליפּאַרד האָט ערשט ווידער זיך אָנגעהויבן פאַרנעמען
מיטן וואָלד און געדונגען אַן אויפזעער.

קליפּאַרד האָט לײַב געהאַט דעם וואָלד, ער האָט לײַב גע-
האַט די אַלטע דעמבעס. ער האָט געפילט, אַז זיי געהערן צו
אים שוין דורות-לאַנג. ער האָט געוואָלט באַשיצן דעם וואָלד,
דערהאַלטן אים אין זיין אוראַלטער, אומבאַשעדיקטער פּראַכט.
דאָס וועגעלע זיינס האָט זיך לאַנגזאַם גערוקט באַרג-אַרויף,
וויגנדיק זיך און אונטערשפּרינגענדיק אויף די גרודעס. פּלוצלינג
האַט זיך אין דער לינקער זייט באַוויזן אַ לאַנקעלע, באַוואַקסן מיט
בלויז פּאַפּראַט-בלעטער, שוין פאַרוועלקטע און אָפּגעדאַרטע. פון
צווישן די געלע פּאַפּראַטן האָבן דאָ און דאָרט אַרויסגעשטאַרטע
שטאַמען פון אָפּגעהאַקטע ביימער.

דאָס איז געווען דאָס אַרט, וווּ דער אַלטער טשאַטערליי,
קליפּאַרדס פּאַטער, האָט געלאָזט אויסהאַקן די ביימער פאַר די
שוצגרויבוס. דאָס בערגל פון דער רעכטער זייט איז אינגאַנצן גע-

ווען אָפּגעגאַלט, נאַקעט און עס האָט אויסגעזען אויסטערליש-הילפּ־
פּאַז. אויפן שפיץ בערגל, וווּ עס זענען אַמאַל געוואָקסן אַלטע
דעמבעס, איז איצט געווען פּולשטענדיק פּיידיק. דאָ האָט מען אָנ־
געזען פּונדערווייטנס די נייע גרובן-געביידעס און דאָס אייזן-
באַנדל. קאָני איז שטיין־געבליבן און זיך אַרומגעקוקט. זי האָט דער־
וען דאָס אָרט און עס אָפּגעשאצט ווי אַן עפענונג אינם פאַרמאכטן
עיגול פון וואַלד, ווי אַן אַרויסגאַנג צו דער פּרייער וועלט. אָבער
דעמדאָזיקן געדאַנק אירן האָט קאָני נישט איבערגעגעבן דעם
מאָן.

קליפּאָרד פּלעגט שטענדיק ממש אין פעס ווערן. זעענדיק
דאָסדאָזיקע אָרט. ער האָט אַליין מיטגעמאַכט די מלחמה, ער האָט
אַליין געזען אירע מעשים. אָבער אין פעס איז ער געוואָרן אויף
איר ערשט דעמאַלט, ווען ער האָט דאָסדאָזיקע פאַרשענדטע בערגל
דערזען. ער האָט באַפוילן, מען זאָל דאָרט ווידער פאַרזעצן ביי־
מער. אָבער דעם האָט צום געשטאַרבענעם פּאָטער האָט ער אַלץ
נישט געקאָנט בייקומען.

קליפּאָרד איז געזעסן מיט אַן אומבאַוועגלעך געזיכט און
דאָס וועגעלע האָט אים דערווייל אַרויפגעבראַכט אויפן שפיץ
בערגל. דאָ האָט ער דאָס מאַטאַרל אָפּגעשטעלט. ער האָט זיך
נישט געקאָנט אַנטשליסן אַראָפּצופאַרן אויף דער צווייטער זייט פון
בערגל, דער וועג איז דאָ געווען שיפער און געשלענגלט. דער
אויסבליק אָבער אויף דער צווייטער זייט פון נאַקעטן בערגל און
דאָס געשלענגלטע שטעגל האָבן דערמאָנט די פאַרצייטישע קאָ-
וואַלקאדעס פון ריטער און דאַמען אויף פערד.

— מיר דאַכט זיך, אַז דאָ איז באמת דאָס האַרץ פון ענג־
לאַנד, — האָט אַ זאָג געטון קליפּאָרד מיט פעסטער איבער־
צייגונג.

— אזוי מיינסטו? — האָט קאָני געענטפערט, זיך זעצנדיק
אויף אַן אָפּגעהאַקטן שטאַם.

— יאָ, דאָ איז דאָס אַלטע ענגלאַנד, דאָס האַרץ פון ענג־

לאַנד, און איך שטרעב עס צו דערהאַלטן אין אומפאַרענד ערטן
צושטאַנד.

— נו, יא! — האָט קאַני געענטפערט.
אינם מאַמענט, ווען זי האָט דאָס געזאָגט, האָט זיך דער-
הערט דאָס פייפן פון דער סירענע אינם קוילנגרובן. קליפּאַרד איז
אַזוי צוגעווינט געווען צו דעם קלאַנג, אַז ער האָט אים אפילו
נישט באַמערקט.

— איך וויל דאָס אָרט, יעם וואָלד דערהאַלטן אין אומבאַ-
רירטן, אין אוראַלטן צושטאַנד. איך וועל קיינעם נישט לאָזן זיך
אַריינרייסן אַהער, — האָט קליפּאַרד געשפּינט זיינע געדאַנקען.

אין די דאָזיקע ווערטער איז געלעגן באַהאַלטן אַ מין פּאַטאַס.
דערדאָזיקער וואָלד האָט נאָך פאַרמאַגט אין זיך אַ טך פונם אַמאָ-
ליקן, ווילדן ענגלאַנד; דאָס אויסהאַקן דעם וואָלד דורך קליפּאַרדס
פּאַטער בשעת דער מלחמה האָט דערדאָזיקער אוראַטקייט דער-
לאַנגט דעם ערשטן קלאַפּ. ווי שטיל עס זענען די דאָזיקע ביימער
מיט די צעפּאַטלטע, פאַרפּלאַנטערטע גושיוועס, וועלכע קוקן אין
הימל אַריין מיט די גרויע, איינגעשפּאַרטע שטאַמען צווישן דער
פאַרוועלקטער פּאַפּראַט-געדיכטעניש! ווי פריי עס פילן זיך דאָ די
פייגל! און אַמאָל זענען דאָ געווען הירשן, און פיילבויגן-שיסער
און מאַנאַכן, רייטנדיקע אויף אייזלען. דאָסדאָזיקע מקום דערוועקט
אַן אַ שיעור זכרונות.

קליפּאַרד איז געזעסן, באַלויכטן פון דער בלאַסער זון, וועל-
כע האָט מאַט געגלאַנצט אויף זיינע גלאַטע, העל-בלאָנדע האָר,
אויף זיין פּויל, ראַזע, געהיימנישפּויל פנים.

— שטענדיק, ווען איך געפין מיך דאָ, וויל איך אַזוי האַפּן
אַ זון, — האָט ער פּלוצלינג אַרויסגערעדט.

— אַבער דער וואָלד איז עלטער פון דיין אַפּשטאַם, —
האָט קאַני באַמערקט.

— געוויס! — האָט קליפּאַרד געענטפערט. — אַבער מיר
האַבן אים אַפּגעהיטן. ווען נישט אונזער משפּוה-שטאַם, וואָלט דער

וואָלד שוין נישט עקזיסטירט... אזוי ווי די איבעריקע וועלדער.
מ'דאַרף עטוואָס אויפהאַלטן פֿונם אַלטן ענגלאַנד!

— מ'דאַרף? — האָט קאַני געפרעגט. דאָס איז דען אזוי
ייטיק, אזוי נויטווענדיק קעגן די אינטערעסן פֿונם נייעם ענג-
לאַנד? עס איז טאַקע טרויעריק. איך פאַרשטיי עס גאַנץ גוט,
בער...

— אויב עס וועט גאַרנישט בלייבן פֿונם אַלטן ענגלאַנד,
וועט ענגלאַנד בכלל אונטערגיין, — האָט קליפּאַרד געענטפערט. —
מיר, וועלכע פאַרמאָגן אַזעלכע גיטער און פילן זייער באַדייטונג,
מוזן דאָס אַלטע ענגלאַנד אויפהיטן.
עס איז איבערגעריסן געוואָרן אויף אַ וויילע דער פּאַדעם
פון שמועס.

— אויפהיטן, — האָט ווידער קאַני אָנגעהויבן, — יא, אויף
אַ קורצער צייט.

— זאָל זיין אויף אַ קורצער צייט! וואָס מיר קאַנען —
טוען מיר. מיר קאַנען נאָר אונזער חלק אָפטוען. יעדער יורש אין
אונזער משפּחה האָט זיין חלק פון דער אויפגאַבע דערפילט.
מען קאָן זיין אַ קעגנער פון קאַנווענצן, אָבער מ'דאַרף אויפהאַלטן
די טראַדיציעס.

ווידער אַ פּויע.

— וועלכע טראַדיציעס? — האָט קאַני געפרעגט.
— די טראַדיציעס פון ענגלאַנד! פון אַט דעם אַלעם!
— יא, — האָט קאַני אויסגעצויגן.
— דעריבער וואָלט גוט געווען צו האָבן אַ זון; מ'פילט
זיך דעמאָלט ווי אַ רינגעלע אין אַ קייט, — האָט קליפּאַרד צו-
געגעבן.

קאַני האָט נישט געהאַט קיין גרויסע סימפּאטיע צו יעדן מין
קייטן, אָבער זי האָט גאַרנישט געזאָגט. זי האָט זיך פאַרטראַכט
דעריבער, ווי אַבסטראַקט עס איז זיין בענקשאַפט נאָך אַ זון.
— עס טוט מיר זייער לייד, וואָס מיר קאַנען נישט האָבן
קיין זון, — האָט זי געזאָגט.

קליפארד האָט אויף איר געקוקט שטאר מיט זיינע קיילעכע-דיקע, בלאַס-בלויע אויגן.

— עס וואָלט אפילו נישט שלעכט געווען, ווען דו וואָלט האָבן אַ קינד מיט אַן אנדערן מאַנספערשוינ, — האָט ער אַ זאָג געטון. — מיר וואָלטן עס דאָ דערצויגן, עס וואָלט געהערט צו אונז ביידע און צו אונזער גוט. איך האָלט סיי-ווי נישט פון פאַ-טער-רעכט איבערן קינד. ווען מיר וואָלטן אַזאַ קינד דערצויגן ביי אונז, וואָלט עס פאַקטיש געווען אונזערס און ס'וואָלט פאַרגעזעצט אונזער ווערק. ווי מיינסטו, עס איז פדאי דעריבער אַ טראַכט צו טון?

קאָני האָט ענלעך אַ קוק געטון אויף אים. אַ קינד, איר קינד, עס וואָלט פאַר אים געווען נישט מער ווי עפעס אַ „דאָס“... אַ דאָס!...

— נו... מיט אַן אנדערן מאַנספערשוינ... אין דער אנדע-רער מאַנספערשוינ? — האָט זי געפרעגט.

— ס'איז נישט קיין גרויסע נפקה-מינה. וואָס פאַר אַ חילוק איז דען?... האָסט דאָך געהאַט יענעם געליבטן אין דייטשלאַנד... וואָס פאַר אַ באַדייטונג האָט דאָס היינט? כמעט קיין שום. איך האָלט, אַז אזעלכע קלייניקייטן שפילן נישט קיין ראָל איןם לעבן. דאָס איז אַלץ פאַרבייגענדיקס. וואָס בלייבט דערפון? וואָס?... וווּ איז ער, דער פאַראַיאַריקער שניי?... נאָר דאָס, וואָס איז דויערהאַפטיק אין אונזער לעבן, האָט אַ באַדייטונג; מיינ אייגן לעבן, מיינ דויערהאַפטיקייט, מיינ אַנטוויקלונג שפילט פאַר מיר אַ ראָל. אָבער וואָס פאַר אַ ווערט האָבן פאַרבייפלענדיקע באַ-ציונגען? בפרט פאַרבייפלענדיקע געשלעכטלעכע באַציונגען? אויב מענטשן מאַכן נאָר נישט דערפון קיין צו גרויס וועזן, לאָזט עס נישט איפער דעם מינדסטן פסיכישן שפור. אזוי דאָרף עס טאָ-קע זיין. וואָס פאַר אַ באַדייטונג האָט דאָס זען? בלייז אַ פאַר-בינדונג אויפן גאַנצן לעבן האָט אַ ווערט. דאָס צוזאַמענלעבן אויף לאַנגע יאָרן, אַט דאָס האָט אַ באַדייטונג, נישט ווען מ'שלאַפט זיך

איבער מיט וועמען. אָט, מיר ביידע האָבן חתונה געהאַט, מיר זענען אמת פאַרבונדן, וואָס עס זאָל נישט מיט אונז געשען. מיר זענען אייבער פאַרן אַנדערן געוואָרן אַ טאַג-טעגלעכע געוווּנהייט, און געוווּנהייט האָט, לויט מיין מיינונג, אַ פיל גרעסערן לעבנס-ווערט, ווי וועלכער עס איז פאַרבייגייענדיקער עפיזאָד. מיר לעבן מיט דעם אַלעם, וואָס איז דויערהאַפטיק, פעסט, בהדרגהדיק, נישט מיט די מאַמענט-געשעענישן, מעגן זיי אונז צייטווייליק מיט-רייסן אפילו. ביסלעכווייז, ביסלעכווייז שפילן זיך צוויי מענטשן צונויף ווי אינסטרומענטן אין אַן אַרקעסטער, יעדער ציטער פון זייערע אינערלעכסטע סטרונגעס האַרמאָנירן קעגנזייטיק. אָט דאָ ליגט דער אייגנטלעכער טוד פון דער הייראַט, נישט אינם סעקס-אַליזם, לפחות נישט אין דער סעקסועלער פונקציע. מיר ביידע זענען צונויפגעפלאַנטערט אין דעמדאָזיקן הייראַטס-טוד. און אויב מיר לעבן אין הייראַט, מוזן מיר באַווייזן די סעקסועלע ענינים אַזוי איינצוואַרדענען, ווי מיר וואָלטן זיך געגרייט אַפצושטאַטן אַ וויזיט ביי אַ דענטיסט, ווייל דער גורל האָט אונז אויפן דאָזיקן געביט געגעבן אַ מאַט.

קאָני איז געוועסן און געהערט זיינע רייד מיט איבערראַ-שונג, געמישט מיט מורא. זי האָט נאָך נישט פעסטגעשטעלט ביי זיך, צי ער האָט רעכט, צי נישט. אָט, מיכאַעליס, וועלכן זי ליבט לויט איר מיינונג. אָבער די דאָזיקע ליבע איז דאָך בלויז אַן אויס-פלוג אויסער די גרענעצן פון איר הייראַט מיט קליפּאַרדן. פון דעם לאַנגזאַמען, דויערנדיקן צוזאַמענלעבן מיט אים, וועלכעס האָט זיך אויסגעפורעמט במשך די צוויי יאָר געדולדיקע ליידן. אפשר דאָרף טאַקע די מענטשלעכע נשמה דורכמאַכן צייטנווייז אַזעלכע אויספלוגן, אפשר דאָרף מען דער נשמה אַזעלכע אויספלוגן פון צייט-צו-צייט צולאָזן. אָבער אין תוך איז דאָך יעדער אויספלוג געמאַכט מיט דער אַפזיכט צוריקצוקומען אַהיים.

— און עס וואָלט דיך נישט אַנגעגאַנגען, מיט וועלכן מאַנס-פערשוין איך זאָל אַ קינד האָבן? — האָט זי געפרעגט.

— געוויינלעך, איך פאַרלאָזן מיך אויף דיין נאַטירלעכן אַנ-

שטענדיקייטס-אינסטינקט און אויף דיין געשמאק. איך בין זיכער, אז דו וואָלסט דיך נישט געלאָזט אַנרירן פון נישט קיין פּאַסיקן מאַנספּערשוין.

זי האָט אַ טראַכט געטון וועגן מיכאַעליסן. ער איז געווען ממש די פאַרקערפּערונג פון דעם, וואָס קליפּאַרד האָט פאַרשטאַנען אונטערן באַגריף „נישט פּאַסיקער מאַנספּערשוין“.

— אָבער מענער און פּרויען האָבן געוויינלעך וועגן אַזעלכע כּע זאַכן פאַרשידענע באַגריפּן און געשמאַקן, — האָט זי גע-ענטפּערט.

— איך גלייב נישט, — האָט ער צוריקגעענטפּערט. — דו האָסט צו מיר געהאַט סימפּאַטיע, אַלזאָ, גלייב איך נישט, אז דו זאָלסט סימפּאַטיזירן מיט אַזאַ מין מענטש, וועלכער איז מיר אַנטימפּאַטיש. דער ריטם פון דיין לעבן וואָלט דאָס נישט דער-לאָזט.

קאַני האָט געשוויגן. אויף דערדאָזיקער לאַגיק האָט זי נישט געהאַט וואָס צו ענטפּערן, בפרט, ווייל זי איז דורכאויס פאַלש געווען.

— אין אַזאַ פאַר וואָלסטו זיך געריכט, אז איך וועל דיר אַלץ פאַרטרויען? — האָט זי געפּרעגט און געוואָרפן אויף אים אַ זייטיקן בליק.

— פאַרקערט, איך טאָר גאָר דערפּין נישט וויסן... אָבער דו ביסט דאָך מספּים מיט מיר, אז אַ צופּעליקע געשלעכטלעכע פאַרבינדונג האָט די מינדסטע באַדייטונג נישט אין פאַרגלייך מיטן דויערנדיקן, בשותפותדיקן צוזאַמענלעבן? גלייבסטו דען נישט, אז די סעקסועלע ענינים מוזן זיך צופאַסן צו די ענינים פונם דויער-האַפּטיקן פּאַמיליען-לעבן? פשוט אויסנוצן זיי, ווען זיי לויבען אונז און ווי זיי לויבען אונז? שליסלעך, פאַרמאַגן זיי דאָך, די צייטווייליקע געלויבטן און די באַפּרידיקונג פון די געלויבטן, קיין שום וועזנטלעכע באַדייטונג. דער גאַנצער אינהאַלט פון אונזער מענטשלעך לעבן איז דאָך אייגנטלעך דאָס, וואָס מיר דאַרפן שאַפן מיט אונזער לעבן עפעס האַרמאָניש, עפעס אַזעלכעס, וואָס זאָל

זיך צופאסן און אריינפאסן אינם אלגעמיינעם לעבן. מיר מוזן לעבן מיט א גאנץ, נישט צעברעקלט לעבן. א צעברעקלט, אפגעזונדערט לעבן האט דאך קייןשום זין נישט. אויב דער מאנגל אין געשלעכט-לעכע באציונגען דראַט דיר צו צעברעקלען דיין לעבן, שאף דיר זיי, בינד אן מיט וועמען א געשלעכטלעכן קאנטראקט. אויב דו וויסט האבן א קינד און עס דראַט דיר דעריבער א צעברעקלט לעבן, מאך דיר א קינד, אויף וואָס פאר אן אופן עס זאָל נישט זיין. נאָר טו עס אזוי, אז דיין לעבן זאָל נישט ווערן צעברעקלט, צעריסן, אז דיין לעבן זאָל זיך ווייטער האַרמאָניש אַריינפאַסן אינם ריטם פונם אלגעמיינעם לעבן. מיר ביידע קאָנען דאָך האָבן אזא מין לעבן... דו האָסט דען אן אַנדערע מיינונג? ... אויב מיר וועלן זיך צופאַסן צו דער אומפאַרמיידלעכקייט און בפרט, ווען מיר וועלן דיִדאַזיקע אומפאַרמיידלעכע צופאַסונג אַריינפאַלעכטן אין אונזער דויערהאַפטיקן לעבן. האָסטו דען אן אַנדערע מיינונג?

קאָני איז געווען עטוואָס צערודערט. געוואָסט האָט זי, אַ טעאַרעטיש האָט ער רעכט. אָבער איר דויערהאַפטיק, אומצע-ברעקלט לעבן מיט אים, ווי ער האָט עס נאָר-וואָס אָנגערופֿן, איז דאָך אין תּוֹך גענומען געווען פאַר איר ממש שוידערלעך! צי איז טאַקע איר מוזל אזא, אז זי מוז שוין איר לעבן ענדגילטיק אַריינ-פליסן אין זיינעם, פאַר זיך אַליין אפילו קיין רעשט נישט איבער-לאָזן?

הייסט עס, אז איר לעבן מוז שוין אזוי בלייבן איינגעוועבט אין זיינעם, שאַפן, אזוי צו זאָגן, אן איינהייטלעך געוועב, אין וועלכן זי קאָן אַריינזעבן א זעלטן בלימעלע פון אן אייגענער, א פערזענלעכער פאַסירונג? צי קאָן זי אָבער פאַראויס וויסן, וואָס מיט איר וועט געשען א שטייגער אין א יאָר אַרום? ווי קאָן מען זאָגן „יא“ אויף יאָרן פאַראויס? א קליין וואָרט „יא“ – אָבער ביים מינדסטן הויך פונם לעבן קאָן דאָך ווערן דערפון גאַרנישט! ווי קאָן מען זיך לאָזן בינדן דורכן אומבאַדייטנדיקן וואָרט „יא“? עס וועט דאָך זיכער פאַרשווינדן ווערן, ווען דאָס לעבן וועט זאָגן „ניין“!

— איך האָלט, אז דו האָסט רעכט, קליפּאַרד. אויף וויפיל מען קאָן אין איצטיקן מאַמענט אורטיילן, בין איך איינשטימיק מיט דיר. דאָס לעבן קאָן אָבער דאָס אַלץ איבעראַנדערשן. — אָבער ווי לאַנג דאָס לעבן האָט נאָך גאַרנישט איבערגעאַנדערשט, ביסטו איינשטימיק מיט מיר?

— דאָכט זיך, יאָ! איך גלייב, אז יאָ! באַמז — יאָ!
 זי האָט געקוקט בשעת-מעשה אויף אַ פרוינעם הונט, וועלכער איז אָנגעלאָפּן פון אַ זייטיק שטעגל און געקוקט אויף איר מיט אַ פאַריסענער מאַרדע, בילנדיק אָפּגעהאַקט און הייזעריק. אַ מאַנספּערשוינ מיט אַ ביקס אין דער האַנט איז נאָכגעקומען נאָכן הונט און זיך תיכף אויסגעדרייט אין זייער זייט, ווי ער וואָלט זי געוואָלט אַטאַקירן; ער האָט זיך אָבער באַלד אָפּגעשטעלט, צוגעלייגט די האַנט צום הוט און נאָך דער שטומער באַגריסונג אַוועק לינקס פון בערגל אַראָפּ. דאָס איז געווען זער נייער וואַלד-אויפֿזעער; קאָני האָט זיך אין פּלוג איבערגעשוואַקן, ווייל זיין פּלוצלינגדיקער אָנקום פון וואַלד האָט אויסגעזען עפעס אַזוי דראַענדיק. אַלפּאַרט, אַזאַ איינדרוק האָט זיין באַווייזן זיך געמאַכט אויף איר, אַ דראַענדיקן און אַן אָפּשרעקנדיקן. דאָס איז געווען אַ מאַנספּערשוינ אין אַ טונקל־גרינעם סאַמעטענעם אָנצוג און אין געטרעס, נאָך דער אַלטער מאַדע. אַ פנים האָט ער געהאַט אַ שטאַרק אָפּגעברענטס, רויטלעך-בלאָנדיג וואַנסעס און אַ צודרינגלעכן, ווייטזיכטיקן בליק. ער איז שנעל אַוועק זיין וועג.

— מעלאָרט! — האָט קליפּאַרד אים צוגערופּן. יענער האָט זיך אומגעדרייט און סאַלויטירט מיט אַ קורצער, אָפּגעהאַקטער באַוועגונג. אַ מייליטערמאַן! אַ זעלנער!
 — זייט אַזוי גוט, דרייט מיר אויס דעם פּאַטעל און טוט אים אַ שטופּ אונטער, וועל איך ווייטער שוין אַליין פאַרן. — האָט זיך קליפּאַרד צו אים געווענדט.
 דער וואַלד-אויפּזעער האָט תיכף אויפּגעהאַנגען די ביקס אויף דעם אַקסל און צוגעגאַנגען נענטער מיט רעגולערע, פּלינקע, אָבער

גלייכצייטיק ווייכע טריט, גלייך ווי ער וואָלט געווען אַ שאַטן, נישט קיין ווירקלעכער מענטש. ער איז געווען אַ מיטל־ווקסיקער, אַ דאַרער, אַ שווייגער. ער האָט קיין בליק אפילו נישט געטון אויף קאַנין, נאָר כסדר געקוקט אויפן פאַטער.

— קאַני, דאָס איז אונזער נייער וואָלד-אויפזעער, מעלאָרס. איר קענט נאָך נישט די לידי טשאטעריי, מעלאָרס?
— ניין, ס'ער! — האָט ער שנעל און גלייכגילטיק גע-
ענטפערט.

נישט רירנדיק זיך פון אָרט, האָט דער וואָלד-אויפזעער אַראָפגענומען דעם הוט, אַנטפלעקנדיק זיין געדיכטן, כמעט ווייזן-העלן קאַפ האָר. ער האָט קאַנין אַ קוק געטון אין די אויגן אַריין מיט אַ שטארן, אומדערשראָקענעם, פולשטענדיק גלייכגילטיקן בליק, ווי ער וואָלט בלוזן געוואָלט פעסטשטעלן, וואָס פאַר אַן אויסזען די לידי פאַרמאַגט; אונטערן איינדרוק פון דעמדאָזיקן בליק האָט קאַני דערפילט עפעס ענלעכס צו מורא. זי האָט צו אים נישט דרייסט אַ שאַקל געטון מיטן קאַפ, ער האָט דעם הוט אַריבער-גענומען פון דער רעכטער אין דער לינקער האַנט אַריין און זיך ליכט פאַרנייגט פאַר איר ווי אַן עכטער דזשענטלמען, אָבער קיין אינציק וואָרט נישט אַרויסגערעדט. אַ וויילע איז ער אַזוי גע-שטאַנען אומבאַוועגלעך מיטן הוט אין דער האַנט.

— איר געפינט זיך שוין דאָ אַ שטיקל צייט, נישט אמת? —
האָט אים קאַני געפרעגט.

— אַכט חדשים, גנעדיקע פרוי... אייער דורכלייכט, —
האָט ער רויק אויסגעבעסערט.

— עס געפעלט אייך דאָ?
זי האָט אים אַ קוק געטון אין די אויגן אַריין. זיינע אויגן

האַבן זיך ליכט פאַרזשמורעט מיט אַן אויסדרוק פון איראַניע און קוים באַמערקבאַרער העזה.

— כ'דאַנק אייך, ליכטיקע פריצה-לעבן. כ'בין דאָך דאָ הי אויפגעהאַדעוועט... — האָט ער געענטפערט אינם פויערישן דיאַלעקט

פון די אַרטיקע דאַרפסלייט.

ער האָט זיך לייכט פאַרנייגט, זיך אויסגעדרייט, אָנגעטון דעם הוט און צוגעגאַנגען צום פּאָטעל. זיין פויערישע אויסשפראַך האָט געקלונגען מיט אַ געוויסער דאָזע איראַניע. עטוואָס פריער האָט ער זיך אויסגעדרוקט אין אַ לייטעראַרישן ענגליש. בכלל האָט ער געקאָנט כמעט אָנגיין פאַר אַן אמתן דזשענטלמען. אַלנפאַלס האָט מען באַלד געקאָנט באַמערקן, אַז דאָס איז אַ מאַדנע מענטש. אַ געשיקטער, עטוואָס כיטערע, איבערהויפט נישט קיין נאַר און נישט קיין שליימזלניק, און אַ מענטש מיט סימנים פון זעלבסט-ווירדע, אָבער אַ טיפּ פון אַן איינזאַמען פאַרשוין, וועלכער דער-ווייטערט זיך פון מענטשן.

קליפּאַרד האָט געלאָזט דעם מאַטאַר, דער וואָלד-אויפזעצער האָט פאַרזיכטיק אויסגעדרייט דעם פּאָטעל און אים אָפּגעפירט צום ברעג פון בערגל, וואָס האָט זיך לייכט אַראָפּגעלאָזט צום טונקעלן ניסן-וועלדל.

— מער דאַרפט איר נישט, סער קליפּאַרד? — האָט מעלאָר געפרעגט.

— בלייבט נאָך. קומט מיט אונז, אפשר וועט זיך דער מאַטאַר טאָר פאַרהאַקן. די מאַשין איז ווייניק צוגעפאַסט צום פאַרן באַרג-אַראָפּ.

דער אויפזעצער האָט אַ קוק געטון צום הונט... דער קוק איז געווען, ווי ער וואָלט זיך געשובט. דער הונט האָט אָנגעקוקט דעם באַלעבאַס זיינעם און אַ מאַך געטון מיטן עק. אַ לייכטער שמייכל, ווי ער וואָלט אָפּגעחוקט פון וועמען, אָדער דער שמייכל וואָלט אונטערגעמונטערט דעם הונט, האָט זיך באַוויזן אויפן וואָלד-אויפזעצערס לייפן און באַלד פאַרשוונדן. דאָס גאַנצע פנים איז גע-בלויבן נישט דורכדרינגלעך. גאַנץ שנעל איז דאָס וועגעלע אַראָפּ-געפאַרן פון בערגל. דער אויפזעצער האָט געהאַלטן די האַנט אויפן אַנלען און פאַרהיטן דאָס וועגעלע פון אויפטרײסלונגען. ער האָט געהאַט אַן אויסזען פון אַ מיליטערמאַן, נישט פון קיין דינער. אין זיין גאַנצער האַלטונג איז געווען עפעס אַן ענלעכקייט צו טאַממי דוקעסן.

ווען זיי זענען צוגעקומען צום ניסן-וועלדל, איז קאָני פלוצלינג
אוועקגעלאָפן פאַראויס און געעפנט דאָס טירל פון פאַרק. ווען זי
איז אזוי געשטאַנען ביים אָפּענעם טירל, האָבן ביידע מאַנספּער-
שוינען דורכפאַרנדיק אַ קוק געטון אויף איר: קליפּאַרד - קרי-
טיש, דער וואָלד-אויפזעער - מיט אַ מאַדנע, קאַלטע באַוונדע-
רונג, ווי ער וואָלט נאַכאַמאָל געוואָלט אַנקוקן, וואָס פאַר אַ פנים
זי האָט. קאָני האָט באַמערקט אין זייע קאַלטע, גלייכגיטטיקע
אויגן אזוי ווי אַן אויסדרוק פון ליידן, געמישט מיט אַ געפיל פון
האַרציקייט. פאַרוואָס-זשע האָט ער אויסגעזען אזוי איינזאַם, אזוי
מענטשן-פּרעמד?

קליפּאַרד האָט אָפּגעשטעלט די מאַשין תּיכּף נאָכן טירל און
דער וואָלד-אויפזעער איז שנעל צוגעגאַנגען און מיט דרן-אַרץ
פאַרמאַכט דאָס טירל.

- צוואָס ביסטו געלאָפן פאַראויס און אַליין געעפנט? -
האַט קליפּאַרד געפּרעגט מיט אַזאַ קאַלטן טאָן, וועלכער איז ביי
אים געווען אַ סימן פון אומצופרידנקייט. - מעלאָרס האָט דאָך עס
געקאַנט טון.

- איך האָב געמיינט, אַז דו ווילסט תּיכּף פאַרן ווייטער, -
האַט קאָני געענטפּערט.

- און דיך וועל איך לאָזן נאַכלויפן? - האָט קליפּאַרד
געזאַגט.

- וואָס מאַכט עס אויס? איך האָב טיילמאָל ליב זיך אים
בערצולויפן.

מעלאָרס איז צוריק צוגעקומען צום פּאַטעל; ער האָט אויס-
געזען גלייכגיטטיק ווי פּריער, אָבער קאָני איז זיכער געווען, אַז
ער האָט אַלץ באַמערקט. אונטערשטופנדיק דאָס וועגעלע באַרג-
אַרויף, האָט ער האַסטיק געאַטעמט. ער איז, ווייזט אויס, געווען
אַ שוואַכער. דער קאָנטראַסט פון זיין פיזישער שוואַכקייט איז גע-
ווען זיין לעבנס-דורשט, וועלכער האָט ממש זיך געוואָרפן אין די
אויגן. ביידע זאָכן האָט איר פּרויען-אינסטינקט בולט אַרויסגע-
שפּירט פון דעמדאָזיקן מענטש.

קאָני איז געבליבן הינטערשטעליק. זײַער טאָג איז מיאוסער, גרויער געוואָרן. דאָס שטיקל בלויע הימל איז צוריק פאַרצויגן געוואָרן, די דעק צום פרייען רוים האָט זיך ווידער צוגעשלאָסן. אַ קאַלטער ווינט האָט פּלאַצלינג אָנגעהויבן בלאָזן. עס האָט זיך געפילט, אַז ס'וועט באַלד אָנהייבן שיטן אַ שניי. גרוי אַלץ, גרוי אַלץ! די וועלט האָט אויסגעזען אָפגעמאַטערט, דערשעפט!

דער פּאָטעל האָט שוין געוואַרט אויפן שפיץ בערגל, אין צווייטן עק פון ראָזן שטעגל. קליפּאַרד האָט זיך אומגעקוקט צו קאָנין.

— ביסט אָפגעמאַטערט? — האָט ער געפרעגט.

— אַ, ניין! — האָט זי געענטפערט.

זי איז ווירקלעך יאָ געווען מיד. ס'האָט עפעס אין איר אויפגעוואַכט אַ מאַדנע, מידע בענקעניש, עפעס אַן אומצופרידנ־קייט. קליפּאַרד האָט דאָס נישט באַמערקט, אַזעלכע זאָכן איז ער נישט געווינט געווען צו באַמערקן. אָבער דער פרעמדער האָט דאָס יאָ דערזען. אַלץ אַרום, די גאַנצע וועלט האָט איר אויסגע־זען מיד, אויסגעמאַטערט, און איר אומצופרידנקייט איז עפעס גע־ווען אַזא אײביקע, אַזא אַלטע, עלטער ווי די־דאָזיקע דעמבעס.

זיי זענען צוגעקומען צום הינטערשטן איינגאַנג אין הויז, דאָרט זענען קיין טרעפ נישט געווען. קליפּאַרד האָט זיך זעלבסט־שטענדיק אַרויסגראַטשקעט פון זיין שפּאַציר־וועגעלע אין אַ שטוב־פּאָטעל אויף רעדלעך, — ער האָט עס געטון מיט דער היילף פון זיינע גאַנץ שטאַרקע הענט. קאָני האָט אים ערשט שפעטער אַרײַבערגעלייגט די משא פון די טויטע פיס זיינע.

דער וואַלד־אויפזעער איז געשטאַנען און געוואַרט דינערמע־סיק, מען זאָל אים פריי־לאָזן, ער האָט אַלץ באַמערקט, קיין זאך איז נישט פאַרלוירן געגאַנגען פאַר זיין בליק. ער איז פון שרעק פּלאַס געוואָרן, ווען קאָני האָט אָנגענומען דעם מאַנס טויטע פיס און זיי איבערגעטראָגן אויפן צווייטן פּאָטעל. ער איז געווען דער־שיטערט.

— איך דאַנק אייך, מעלאָרס, — האָט קליפּאַרד נאַכלעסיק

געזאגט, אויסדרייענדיק דעם פאטעל און וועלנדיק אריינפארן אינם טונקעלן קארדאך.

— אפשר פארלאנגט איר נאך עפעס, סער? — האט זיין קול אפגעקלונגען גלייכגילטיק, ווי פארשלאפן.

— ניין, צום ווידערזען!

— צום ווידערזען, סער!

— צום ווידערזען! א דאנק אייך פארן צוהעלפן ארויפשטופן דעם פאטעל... איך האף, אז איר האט אייך נישט זייער אנגעארבעט, — האט קאני זיך געווענדט צום אויפזעער, וועלכער איז שוין געשטאנען אויף יענער זייט טיר.

— אך, ניין, לעדי, — האט ער אייליק געענטפערט.

און פלוצלינג איז ער איבערגעגאנגען אויף זיין פויערישן

דיאלעקט:

— א גוטן אייך, פריצה-לעבן.

— ווער איז ער, דערדאזיקער וואלד-וועכטער דיינער? —

האט קאני געפרעגט ביים פרישטיק.

— נו, דער-א? מעלאַרס, — האט דאך אים געזען, —

האט קליפארד געענטפערט.

— נישט דאס מיין איך, — ווער איז ער? פונוואנען קומט

ער אהער?

— ער קומט נישט פון ערגעץ, ער איז א היגער, פון טי-

ווערסהאל... דאכט זיך, עפעס א גרובן-ארבעטערס א זון.

— און ער איז אויך געווען א גרובן-ארבעטער?

— אויב איך האב קיין טעות נישט, דאכט זיך, א שמיד,

עפעס א מיסטער אין דער גרובן-שלאַסעריי, צי וואָס. ער איז

נאך פאר דער מלחמה געווען דא וואלד-אויפזעער; איידער ער

איז מאַביליזירט געוואָרן, האט ער דא געדינט. מיין פאטער האט

פון אים זייער שטארק געהאלטן, דעריבער האב איך אים ווידער

צוגענומען; ער איז געקומען צוריק קיין טיווערסהאל און זיך בא-

מיט וועגן א פאסטן אינם גרובן-ווארשטאט, האב איך אים ווידער

אנגעזשירט צו מיר אלס וואלד-וועכטער. איך בין זייער צופרידן,

וואָס ער איז מיר אונטערגעקומען, עס איז פשוט שווער צו קריגן אזא פאסיקן מענטש אויף דעם פאָסטן.

— ער איז אַ באַווייבטער?

— ער איז געווען. דאָס ווייב איז פון אים אַנטלאָפן מיט...

מיט פאַרשידענע מענטשן... לעצטנס מיט עפעס איינעם אַ גרובן אַרבעטער פון שעפילד, זי וווינט מיט אים דאָרט.

— ער לעבט אַזוי איינזאַם?

— דאָכט זיך! ער האָט אַ מוטער אין דאָרף... און, שיינט

מיר, אַ קינד האָט ער אויך.

קליפּאַרד האָט אָנגעקוקט קאָנין מיט זיינע בלאַסע, עטוואָס פאַרזיידושטע אויגן. אויפן פּאָדערגרונט האָט ער אויסגעזען אויפֿ-געהייטערט און אַזוי ווי וואַכזאַם, אויפן הינטערגרונט האָט אָבער געהערשט די אַטמאָספּער פון מיטל־ענגלאַנד, דער נעפּל, די פאַר-רויכערטקייט. און דער פאַררויכערטער נעפּל האָט ביסלעכווייז אָנגעהויבן אַרויסקריכן אויפן פּאָדערגרונט. אזא איינדרוק האָט זי געהאַט, בשעת ער האָט געקוקט אויף איר לויט זיין שטייגער און איר לויט זיין שטייגער געגעבן אָנצוהערן, אַז דער הינטער-גרונט פון זיין נשמה איז פולשטענדיק פאַרוועבט מיט נעפּל, מיט גאַרנישט. דאָס האָט זי באַאומרויקט. ער פלעגט איר אין אַזעלכע מאַמענטן אויסזען אויסגעליידיקט פון אַלץ ביז אידיאָטיזם.

אומדייטלעך האָט זי דערפילט איינס פון די גרונטגעזעצן פון דער מענטשלעכער נשמה: ווען עמעץ באַקומט אַ צעשמע-טערנדיקן קלאַפּ, ווען דער קלאַפּ דערהרגעט אים אָבער נישט, ווערט די נשמה ביסלעכווייז געזונט, צוגלייך מיטן גוף. אַזוי זעט עס לפחות אויס. אָבער עס ווייזט זיך נאָר אויס אַזוי. באמת אַרבעט נאָר דער מעכאַניזם פון געווינהייט. די ווונד אין דער נשמה לאָז זיך אָבער פּסדר שפירן, ביז די ווונד הייבט אָן דאָ-מינירן איבער אַלץ און פילט אָן ביסלעכווייז די גאַנצע פּסי-כיק. און ווען עס קאָן זיך אויסדאַכטן, אַז שוין, די ווונד איז אינגאַנצן פאַרהיילט און פאַרגעסן, דערוועקט זי זיך ערשט אין די ווייטקלעכסטע פאַרמען.

אזוי איז אויך געשען מיט קליפארדן. אזוי ווי ער האָט זיך נאָר אויסגעהיילט, אזוי ווי ער איז נאָר צוריק געווען אין זיין פאמיליע-גוט און אָנגעהויבן שרייבן זיינע נאָוועלעס, — האָט ער אויסערלעך פארגעסן אָן אַלעם און צוריקבאַקומען זיין גייסטיקע גלייכגעוויכט. אָבער איצט, ווען די יאָרן זענען געאַנגען לאַנג-זאָם, לאַנגזאַם, האָט קאָני געזען באַשיינפערלעך, ווי די ווונד, וועלכע ער האָט באַקומען אין זיין פסיכיק, קריכט צוריק אַרויס אויפן פאָדערגרונט און פאַרשפרייט זיך איבער זיין גאַנץ וועזן. אַ שטיק צייט האָט זיך די ווונד געהאַט אזוי טיף פאַרשטעקט, אַז מ'האַט זי צייטנוויי אינגאַנצן נישט אַרויסגעשפירט, ווי זי וואַלט טאַקע פאַרשווונדן. איצט האָט די ווונד אָנגעהויבן קאַפּויערקומען, אירע באַגלייטער זענען געווען די אינערלעכע שרעק און פּמעט שאַרלירנקייט. ער האָט נאָך אַלץ אויסגעזען מונטער. אָבער אין דער ווירקלעכקייט האָט דער פאַראַלזי זיך ביסלעכווייז אויסגע-שפרייט אויך אויף זיין גייסטיק לעבן.

און אין דער זעלבער צייט, וואָס דער פאַראַלזי האָט דורכ-געדרונגען קליפארדן, האָט קאָני געשפירט, אַז ער גנבעט זיך אַריין אין איר אויך. עפעס אָן אינערלעכע שרעק, עפעס אַ פּוסט-קייט, אָן אָפהענטיקייט, אַ גלייכגילטיקייט צו אַלעם האָט פאַמע-לעך זיך אַריינגעשלייכט אין איר בשמה. ווען מ'פלעגט קליפארדן אויפטרעיסלען, פלעגט ער נאָך קאָנען אַ בליץ טון, אַ רעד טון מיט היץ, מיט ברען, וואַרפן אַ בריק פון זיך אין דער צוקונפט אַריין, ווי אַ שטייגער היינט אין וואַלד, ווען ער האָט גערעדט וועגן רעם קינד, וואָס ער האָט געוואַלט האָבן, און וועגן איבערלאָזן נאָך זיך אַ יורש. אָבער באַלד צומאַרגנס פלעגן זיינע רייד באַקומען אַן איינגעשרומפן פנים ווי פאַרוועלקטע'בלעטער, פלעגן צעשאַטן ווערן ווי שטויב, נישט האָבן אין זיך אַבסאָלוט גאַרנישט, דער מינדסטער ווינט פלעגט זיי אַוועקטראַגן. דאָס איז נישט געווען קיין יונג בליעכץ פון אַקטיוון, טעטיקן לעבן, קיין יונגער לעבנס-בוה, וועלכער איז צוגעבוּנדן צום לעבנס-בוים. דאָס זענען גיכער געווען כמאַרעס האַרבסט-בלעטער, וועלכע נוצן שוין צו גאַרנישט.

אזוינס האָט זי געשפּירט אומעטום. די גרובן-אַרבעטער האָבן ווידער געזאָלט שטרייקן, אָבער קאָנין האָט דאָס אויסגעוויזן נישט ווי אַ לעבנס-אַקט, ווי אַ דערשיינונג פון לעבנס-ענערגיע, נאָר ווי אַ ווונד פון דער מלחמה, ווי אַ ווונד, וואָס האָט אַ לאַנגע צייט אויסגעזען פאַרהיילט און וואָס טרעט איצט ערשט אַרויס בולט. לויט איר מיינונג איז דאָס געווען אַ טיפע, טיפע ווונד, וועלכע עס האָט געמאַכט די פאַלשע, אוממענטשלעכע מלחמה. אַ סך דורות וועלן מוזן פריש בלוט אַריינשפּריצן אין דער מענטשהייט, ביז די מאַוסע, שוואַרצע ווונד פון אַנגעוויירענער האָפענונג וועט קאָנען פאַרהיילט ווערן. אַ נייע האָפענונג וועט מוזן געבוירן ווערן.

אומגליקלעכע קאָני! די יאָרן זענען אזוי געפּלויגן, און זי האָט אַרומגעכאַפט אַ שרעק פאַר דער נישטיקייט פון איר אייגן לעבן. קליפּאַרדס גייסטיקע לעבן און איר אייגנס האָבן איר אויס-געזען אזוי גאַרנישטיק. זייער צוזאַמענלעבן, זייער געמיינזאַם לעבן, וועגן וועלכן קליפּאַרד האָט אזוי פיל גערעדט, איז דאָך געווען ממש ליידיק, פּוסט, הוילע גאַרנישט. ווערטער, הוילע ווערטער. די איינציקע ממשותדיקייט אין זייער לעבן איז דאָך גע-ווען די דאָ יקע גאַרנישטיקייט, אַרומגעהילט מיט אַ הילע פון צביעותדיקע ווערטער.

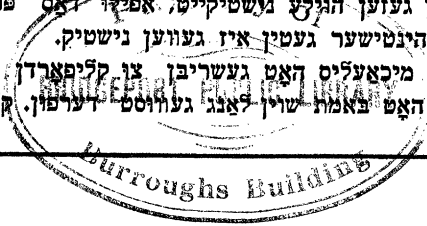
ס'איז נאָך עפעס געווען, קליפּאַרדס דערפּאָלג: די היגטישע געטין! אמת, ער איז געוואָרן באַרימט און זיינע ביכער האָבן אַריינגעטראָגן טויזנטער פּונטן. זיינע בילדער זענען געווען אין אַלע צייטשריפטן. אין איין קונסט-גאַלעריע איז געשטאַנען זיינס אַ ביוסט און אין צוויי אַנדערע קונסט-גאַלעריעס זענען געהאַנגען זיינע פּאַרטערטן. ער איז געווען אויסטערליש פּאַפּולער. אַ דאָנק זיין געוואָלטיקן חוש פאַר רעקלאַמע האָט ער געשמט אַלס איינער פון די גרעסטע צווישן די „יונגע אינטעלעקטואַליסטן“. אין וואָס עס איז באַשטאַנען זיין אינטעלעקט, האָט קאָני נישט געקאָנט דערגיין. קליפּאַרד איז טאַקע געווען קלוג, אויף וויפיל עס האָט זיך געהאַנדלט אין הומאַריסטיש אַנאַליזירן מענטשן און מאַטיוון.

אבער דאסדאזיקע האט געמאכט אן איינדרוק, ווי א יונגישקע הינטעלע וואלט צעריסן און צעביסן אלץ, וואס קומט עס אונטער די ציין; דער חילוק איז בלויז געווען דער, וואס קליפארדס צע-רייסן און אפחוקן האט גיכער געהאט סימנים פון אפגעלעבטקייט און פארריסנקייט. ס'איז אפשר דערין געווען א סך אייגנארטיקס, אבער די אייגנארטיקייט איז אויך געווען נישטיק. דאס איז גע-ווען דאס געפיל, וואס האט אפגעקלונגען טיף אין קאנים נשמה: נישטיקייט, הויצע נישטיקייט, א פרעכטיקער ספעקטאקל פון ניש-טיקייט. הויצע ספעקטאקל. ספעקטאקל, ספעקטאקל, און ווידער אמאל ספעקטאקל.

מיכאעליס האט אויסגעוויילט קליפארדן אלס הויפט-פערוואן פאר איינער פון זיינע פיעסעס; ער האט שוין צוגעטראכט די אקציע און אנגעשריבן דעם ערשטן אקט. מיכאעליס האט נאך בע-סער פון קליפארדן געקאנט מאכן א ספעקטאקל פון נישטיקייט. דאס איז געווען די געבליבענע רעשט פון ליידנשאפט ביי די דא-זיקע לייט: די ליידנשאפט זיך אליין ארויסצושטעלן און מאכן פון זיך א ספעקטאקל. געשלעכטלעך זענען זיי געווען אימפאטענט, ממש טויט. נישט אין געלט איז מיכאעליסן געגאנגען. קליפארד האט אויך קודם-כל נישט אין זין געהאט דאס געלט, כאטש ער האט געהאוועט כסדר ארום דעם געלט, ווייל געלט איז געווען דער סימן פון דערפאלג. דער ציל זייערער איז דאך געווען דער-פאלג. ביידע האבן זיי געשטרעבט צו געבן אן עכטן ספעקטאקל... א ספעקטאקל, ווו מ'שטעלט זיך אליין ארויס, כדי אויף א רגע צו באצווינגען א גרויסן עולם מענטשן.

א מאדנע פראסטיוואירן מיט דער הינטישער געטין! פון זינט קאני האט זיך צוגעקוקט צו דעם פון א זייט, פון זינט זי האט אויפגעהערט זיך צו באצווינגען מיט דער שפיל, האט זי דערין געזען הרגע נישטיקייט, אפילו דאס פראסטיוואירן מיט דער הינטישער געטין איז געווען נישטיק.

מיכאעליס האט געשריבן צו קליפארדן וועגן זיין פיעסע. קאני האט באמת שוין פאנג געוואסט דערפון. קליפארד איז געווען

אנטציקט. ווידער וועט ער אַרויסגעשטעלט ווערן פאַר אַלעמענס אויגן, דאָס מאָל דורך עמעצן אַנדערש, דערצו נאָך אין גינסטי-קער באַלויכטונג. ער האָט איינגעלאָדן מיכאַעליסן צוזאַמען מיט זיין ערשטן אַקט צו זיך אין גוט אַריין.

מיכאַעליס איז געקומען צו פּאַרן: זומער, אין אַ העלן אָנ-צוג, אין ווייסע זאַמשענע הענטשקעס, מיט פּייליכן און אַרכידעען פאַר קאָנין (זיי זענען געווען פרעכטיק) און מיט זיין ערשטן אַקט, וועלכער איז געווען באמת פרעכטיק. אפילו קאָני איז געווען אַנט-ציקט... אַנטציקט, נישט קוקנדיק אויף דער קליינער דאָזע נישט טערקייט, וועלכע איז איר פאַרבליבן... מיכאַעליס, אַן אַנטציקטער פון זיין פּוה צו אַנטציקן, איז געווען ממש ווונדערלעך שיין... אין קאָניס אויגן איז ער אפילו געווען פרעכטיק שיין. זי האָט אין אים געזען די אוראַלטקייט פון זיין ראַסע. אויפן צווייטן פּאַ-לום פון זיין פּראָסטיטואירן מיט דער הינטישער געטין האָט ער אויסגעזען ממש אומבאַפּלעקט-ריין, אַזוי אומבאַפּלעקט-ריין, ווי אַן אַפּריקאַנישע מאַסקע פון העלפּאַנטביין, וועלכע פאַרוואַנדלט אומ-ריינקייט אין ריינקייט דורך אירע ביינערנע ליניעס און קאָנטורן. דער מאַמענט פון באַגייסטערונג אין דער געזעלשאַפט פון ביידע טשאַטערייס, ווען קאָני און קליפּאַרד זענען מיטגעריסן געוואָרן מיט זיין ווערק, איז געווען איינער פון די העכסטע מאַ-מענטן אין מיכאַעליסעס לעבן. עס איז אים געלונגען: ער האָט זיי מיטגעריסן, אפילו קליפּאַרד איז אַ שטיקל צייט געווען אין אים פאַרליבט... אויב מ'קאָן אַזוי אויסטייטשן זיין געפּיל.

באַלד צומאַרגנס איז מיק געווען מער ווי שטענדיק צע-שרויפט: אימרויך, פאַרזאָרגט, די הענט נערוועז פאַרשטעקט אין די הויזן-קעשענעס. קאָני איז צו אים נישט געקומען די נאַכט... ער האָט נישט געוואוסט, וווּ זי צו זוכן. קאָקעטישקייט!... אין אַזאַ מאַמענט פון טריאומף!

פאַר מיטאַג איז ער אַרויפגעקומען צו איר אין סאַלאָן. זי האָט געוואוסט, אַז ער וועט קומען. זיין אומרוינקייט איז געווען נישט מאַסקירט, ער האָט זי געפּרעגט אַ מיינונג אויף זיין

פיעסע - צי זי געפעלט איר. ער האָט געמוזט הערן איר לויב: דאָס האָט אים פאַרשאַפט אַ סך מער לייַדנשאַפטלעכן פאַר-געניגן ווי זיין שוואַכער סעקסועלער אַרגאַזם. קאָני האָט מיט באַ-גייסטערונג געלויבט די פיעסע. און דאָך האָט זי טיף אין דער נשמה שוין געוואָסט, אַז די פיעסע פאַרמאַגט אין זיך גאַרנישט, לגמרי גאַרנישט.

- הער נאָר! - האָט מיכאַעליס ענדלעך אויסגעשאַסן. - פאַרוואָס באַהאַלטן מיר זיך פאַר דער עפנטלעכקייט, פאַרוואָס האָבן מיר נישט חתונה?

- איך בין דאָך פאַרהייראַט, - האָט קאָני געענטפערט מיט אַ פאַרוואַנדערט פנים.

- אָבער... אָבער... ער וועט דאָך געוויס איינשטימען דיך צו גטן... פאַרוואָס האָבן מיר נישט חתונה? איך וויל חתונה האָבן. איך ווייס, אַז דאָס וואָלט געווען דאָס בעסטע פאַר מיר... חתונה האָבן און פירן אַ נאָרמאַל לעבן. איך פיר אַ הינטיש לעבן, איך צערייס מיך אויף שטיקער... זעסט, מיר ביידע זענען אַזוי ווי באַ-שאַפן געוואָרן איינער פאַרן צווייטן... מיר זענען צוגעפאַסט צו זיך, פאַרוואָס-זשע זאָלן מיר נישט חתונה האָבן? ס'איז דען פאַר-פאַרהאַן אַ סיבה מיר זאָלן נישט חתונה האָבן?

קאָני האָט אים אָנגעקוקט פאַרחידושט. זי האָט אָבער נישט געפילט גאַרנישט. מאַנספערשוניען זענען אלע אַזעלכע, זיי טראַכטן נישט. זיי איילן, זיי פליען בלינדערהייט ווי ראַקעטן און זיי דאַכט זיך, אַז יעדער וועט זיך לאָזן מיט זיי מיטרייסן.

- איך האָב דאָך שוין אָבער חתונה געהאַט. - האָט זי אַ זאָג געטון. - איך קאָן דאָך קליפאַרדן נישט פאַרלאָזן. דו ווייסט עס דאָך.

- פאַרוואָס? פאַרוואָס קאָנסטו נישט? - האָט זיך מיכאַע-ליס צעהיצט. - ס'וועט פאַרבייגיין נישט מער ווי אַ האַלב יאָר און דו וועסט פאַר אים לחלוטין שוין נישט עקזיסטירן. ער ווייסט דאָך אפילו נישט, צי עס עקזיסטירט עמעץ אַ חוץ אים. דערדאַ-זיקער מענטש ווייסט דאָך נישט, לויט מיין מיינונג, וואָס מיט זיך

בכלל צו טוה ער איז דאך אויסשליסלעך מיט זיך אליין בא-
שעפטיקט.

קאני האט געשפירט, וויפיל אמת עס ליגט אין די דאזיקע
ווערטער. זי האט אבער אויך געפילט, אז צו מיקן וואלטן זיך
זיינע ווערטער אויך אויסגעצייכנט געפאסט.

— וועלכער מאנספערשוין איז נישט באשעפטיקט מיט זיך
אליין? — האט זי א פרעג געטון.

— יא, כמעט אלע, איך בין מודה. פאר א מאן איז דאס א
מוז-זאך, פדי זיך דורכצושלאגן א וועג אינם לעבן. נישט אין דעם
האנדלט זיך אבער. עס האנדלט זיך אין דעם, וואס דער מאן
קאן געבן דער פרוי. צי ער קאן איר געבן א לעבן א גוטס, צי
ער קאן נישט. אויב ער קאן נישט, דארף ער אויף דער פרוי קיין
רעכט נישט האבן... — ער האט אפגעהאקט און א קוק געטון
אויף איר כמעט היפנאטיש מיט זיינע קיילעכיקע, ברוינע אויגן. —
איך בין אבער זיכער, — האט ער צוגעגעבן, — אז איך בין
פכוה צו געבן א פרוי דאס בעסטע לעבן. איך בין זיכער און איך
קאן קאוירן דערפאר.

— וואס פאר א מין גוט לעבן? — האט קאני געפרעגט,
קוקנדיק אויף אים כסדר מיט עפעס א מין פארוידידושיטקייט, וועל-
כע האט אויסגעזען ווי אנטציקונג; אבער זי האט נאך אלץ גאר-
נישט געשפירט.

— אלערליי מינים, צו אלדי טייוול! אלערליי מינים גוטס,
יעדן מין גוט לעבן! קליידער, צירונג, נאכט-לאקאלן, וויפיל דיין
הארץ וועט גלוסטן, באקאנטשאפט מיט יעדן איינעם, ווער ס'וועט
דיר געפעלן, אנטיייל אין אלעם... רייזעס, שפילן אן אנגעזעענע
ראל, ווו דו וועסט נאר קומען... צום טייוול, יעדן מין גוט
לעבן!

ער האט גערעדט מיט א זיגרייכן טאן, און קאני האט גע-
קוקט אויף אים צעמישט און באמת גארנישט געשפירט. קוים ד
אויבערפלאך פון איר נשמה איז לייכט אויפגערייצט געווארן פון
די צוציענדיקע פערספעקטיוון, וועלכע ער האט איר פארגעשלאגן.

קוים א מינדסט חלק פון איר אויסערלעכסטן איך האָט עטוואָס מיטגעפילט זיינע היציקע רייד. דאָס מינדסטע אינערלעכע געפיל איז אין איר נישט אויפגעוועקט געוואָרן. זי איז פשוט גע- זעסן, געקוקט פאַראויס פאַר זיך, געקוקט אָן געפיל. דאָס איינצי- קע, וואָס זי האָט געשפירט, איז געווען דער עקלדיקער גערוך פון דער הינטישער געטין.

מיק איז געזעסן ווי אויף שפילקעס, איבערגעבויגן און קוקנ- דיך איר גלייך אין די אויגן מיט אַ כמעט היסטערישן בליק: ס'איז שווער געווען צו זאָגן, צי דערוואָרט ער אַזוי דעם ענט- פער „יאָ“, צי האָט ער מורא, טאַמער ענטפערט זי טאַקע „יאָ“! — איך מוז מיך באַטראַכטן, — האָט קאַני געענטפערט. — איך קאָן דיר איצט גאַרנישט זאָגן. עס קאָן זיך אפשר טאַקע אויס- דאַכטן, אַז קליפּאַרד גייט דאָ נישט אַריין אין חשבון, ער גייט אַבער יאָ אַריין אין חשבון. מען דאַרף אין אַכט נעמען, ווי הילפּ- לאָז ער איז...

— אַ, צו אַדי רוחות! אויב אַ מענטש קאָן טאַקע האָבן נוצן פון זיין הילפּלאַזיקייט, וואָלט איך דיר געקאַנט אַנדערציילן, ווי איינזאַם איך בין, ווי איך בין שטענדיק געווען, און נאָך אַזעל- כע שטותים וועגן גייסטיקער פיין און דעסגלייכן! צום טייל! אַ מאַן קאָן דען צוציען דורך זיין צעבראַכנקייט?...

ער האָט זיך אוועקגעדרייט און די הענט זיינע האָבן אין די הויזן-קעשענעס געציטערט פון כעס. דעם זעלבן אַוונט האָט ער צו איר געזאָגט:

— וועסט קומען היינט צו מיר, אמת? איך ווייס דאָך אפילו נישט, וווּ דו שלאָפסט.

— כ'וועל קומען, — האָט קאַני געענטפערט.

קאַני איז געווען פולשטענדיק צערודערט פון זיין אומפאַר- שטענדלעכער ברוטאַלקייט... ער האָט זי באַהאַנדלט נישט ווי אַ

געליבטע, נאָר ווי אַ שונא זיינס. זי האָט נישט געפילט איר שולד.

— דו ווילסט גאַרנישט, איך זאָל מיך אויך באַפרידיקן? —
האָט זי געפרעגט.

— פאַרוואָס נישט? איך בין נישט דאַקעגן. דער טייוול זאָל עס נעמען, עס איז אָבער אַ גאַנץ קנאַפע הנאה פאַר אַ מאַנספער-שוין צו וואַרטן אזוי ביז די פרוי וועט אויך...

דידאָזיקע ווערטער זענען געווען אַ דעצידירנדיקער קלאַפ פאַר קאַנין. זיי האָבן אין איר לעבן עפעס אָפגעטויט. עס האָט זי נישט אזוי ווייט אינטערעסירט דער מיכאַעליס. עס האָט זיך איר געדאַכט, אַז זי האָט אים נישט געדאַרפט, דעם מיכאַעליסן, אַז ס'האָט זי גאָר קיינמאַל צו אים נישט געצויגן. אָבער קוים האָט זי זיך מיט אים אַריינגעלאָזט אין די באַציונגען, קומט איר נאַטירלעך די הנאה און ער דאַרף זי איר צוטיילן. נישט בלויז זי זאָל אים געבן, נאָר אויך ער איר.

אפּשר האָט ער אינסטינקטיוו געוואוסט וועגן וואָס זי קלערט, און אפּשר האָט ער טאַקע דעריבער אזוי ברוטאַל אַלץ צעשמע-טערט, צעוואַרפן ווי אַ קאַרטן-הייזל. איר גאַנץ געשלעכטלעך גע-פיל צו אים, ווי אויך צו יעדן מאַנספערשוין גכלל איז יענע נאַכט איינגעבראַכן געוואָרן. איר לעבן האָט זיך אזוי פולשטענדיק אָפ-געריסן פון זיין לעבן, ווי דערדאָזיקער מיכאַעליס וואָלט קיינמאַל גאַרנישט געווען אויף דער וועלט.

אומעטיק זענען אירע טעג פאַרבייגעגאַנגען. איצט איז איר שוין מער נישט געבליבן ווי דער ליידיקער וואָגן פונם צוואַמענ-לעבן מיט קליפּאַרדן, ווי דאָס צוואַמענלעבן פון צוויי מענטשן, וואָס די געווינהייט האָט זיי צונויפגעשפּאַנט.

אַבסאָלוטער גאַרנישט! שלום מאַכן מיט דער גרויסער, אַב-סאָלוטער נישטיקייט פון לעבן, — דאָס האָט איר אויסגעוויזן צו זיין דער איינציקער ציל פון לעבן. אזוי פיל פלומרשט-וויכטיקע, פלומרשט-וואָגיקע קלענערע און גרעסערע ענינים, וועלכע האָבן אין סך-הכל געגעבן אַבסאָלוט גאַרנישט.

קאפיטל VI

— פארוואס האבן זיך שוין היינט מענער און פרויען נישט
אמתדיק ליב? — האט קאני א פרעג געטון טאממי דוקעסן, וועל-
כער איז געווען איר אויטאריטעט אין דידאזיקע ענינים.
— וואס רעדט איר! מ'האט זיך זייער ליב! לויט מיין מיי-
נונג, איז פון זינט עס איז דערפונדן געווארן דער מין מענטש.
האבן זיך מענער און פרויען אזוי נישט ליב געהאט ווי איצט.
עכטע סימפאטיע! איך אליין, צום ביישפיל... איך האב א סך מער
ליב פרויען ווי מענער. זיי זענען מוטיקער, מקאן מיט זיי זיין
אויפריכטיקער.
קאני האט זיך פארטראכט איבער זיינע ווערטער.
— איר האט אפשר רעכט, אבער איר אליין גיט דאך אייך
נישט אפ מיט קיין פרויען!
— איך? און וואס דען טו איך איצט? גראד די מינוט
שמועס איך דאך מיט א פרוי אויף א העכסט-וויכטיקער טעמע!
— יא, איר שמועסט...
— וואס-זשע נאך וואלט איך געקאנט טון מיט א סאך מער,
ווי שמועסן אויף אן ערנסטער טעמע?
— אפשר טאקע נישט מער, אבער א פרוי...
— א פרוי פארלאנגט, מ'זאל זי ליב האבן, שמועסן מיט
איר, פארליבן זיך אין איר און גלוסטן צו איר. מיר דאכט זיך
אבער, אז דאס אלץ אינאיינעם איז אוממעגלעך!
— עס דארף אבער נישט זיין אוממעגלעך!
— אוודאי! וואסער דארף נישט זיין אזוי נאס ווי עס יז...
עס טרייבט איבער די מאס פון פייכטקייט. עס איז א גליק אזוי,
איך האב ליב פרויען, מיט פארגעניגן שמועסן איך מיט זיי. דערי-
בער בין איך אין זיי נישט פארליבט און איך גלוסט נישט צו זיי.
דידאזיקע צוויי מינים פארן זיך נישט ביי מיר.

- איך האָלט, אַז זיי דאַרפן זיך יאָ פאַרן.
- זייער מעגלעך. דער פאַקט, אַז זאַכן דאַרפן זיין אַזוי
דערש ווי זיי זענען, געהער נישט צו מיין ספעציאַליטעט
קאַני האָט זיך ווידער פאַרטראַכט.
- נישט אמת, - האָט זי אַ זאָג געטון. - מענער קאַנען
זיין פאַרליבט אין פרויען און גלייכצייטיק שמועסן מיט זיי. איך
פאַרשטיי נישט, ווי קאַן מען זיין פאַרליבט און נישט שמועסן צווישן
זיך חבריש.
- זאָל זיין, - האָט טאַממי געענטפערט. - איך ווייס
נישט. כ'האַב נישט בדעה צו פאַראַלגעמיינערן. איך משפט בלויז
לויט זיך אַליין. איך האָב ליב פרויען און גלױסטן צו זיי גלױסט איך
נישט. איך שמועס מיט פרויען זייער גערן, מיר ווערן טאַקע היי-
מיש, אָבער די היימישקייט ברענגט מיך לחלױטין נישט אויפן גע-
ביט פון קושן זיך. דאָס איז עס! אָבער איר דאַרפט נישט משפּאַן.
אַז איך בין די אָפּשפיגלונג פונם כּלל מאַנספערשוינען! אפשר
קאַפּויער. איך בין העכסט-וואַרשיינלעך אַ באַזונדערער טיפּ. איך
געהער צו די מענער, וועלכע האָבן ליב פרויען, אָבער ליבן זיך
נישט איין אין זיי, אדרבא, איך בין אַ שונא דער פרוי, ווען זיי
פרוּווט מיך צווינגען צו מאַכן אַן אַנשטעל פון אַ פאַרליבטן.
- און עס פּעלט איך נישט? עס אַרט איך נישט, וואָס
דאָס געפיל פון פאַרליבטקייט איז אייך פרעמד?
- פאַרוואָס זאָל עס מיך אַרן? פאַרקערט! איך קוק מיך צו
צו טשאַרלי מאַי, צו אַנדערע פאַרליבטע מענער... איך בין זיי
אסור נישט מקנא! אפשר, ווען גאָט שיקט מיר צו אַזאַ פרוי, צו
וועלכער איך זאָל גלױסטן, - אפשר דעמאָלט, - אָבער איך האָב
נאָך נישט געטראָפּן די פרוי, צו וועלכער איך זאָל באַמת גלױסטן,
איך זע נישט אַזעלכע... מעגלעך, אַז איך בין טאַקע אַזאַ קאַל-
טער, אָבער אויפריכטיק, איך האָב טייל פרויען באַמת ליב.
- מיך האָט איר ליב?
- אפילו זייער ליב! אַט זעט איר, צווישן אונז איז לחלױטין
נישטאַ דאָס פּראָבלעם פון קושן זיך?

- ניין, לחלוטין נישטאָ, — האָט קאַני געענטפערט.
אַבער צי דאַרף עס נישט זיין?
— צו וואָס? פאַרוואָס? אים גאַטעס ווילן! איך האָב קליי-
פאַרדן זייער ליב, אַבער וואָס וואָלט איר געזאָגט, ווען איך גיי צו
אים צו און גיב אים אַ קוש?
— עס איז דען דאָ קיין שום חילוק נישט פאַרהאַן?
— וואָס איז דען דער חילוק? מיר אַלע זענען קודם-בֿל-
אינטעליגענטע מענטשן און די מענלעכקייט, צי פרוילעכקייט — דאָס
איז אַ זייטיקער ענין. פשוט אַ זייטיקע זאַך. ווי וואָלט איר גע-
קוקט דערויף, ווען איך הייב אָן אין איצטיקן מאָמענט זיך אויפ-
פירן בנוגע אייך ווי אַ צעהיצטער זכר און אַנווענדן מיין
טעקסוואַליזם?
— איך וואָלט עס באַטראַכט ווי אַן עקלהאַפטע זאַך.
— נו, זעט איר שוין! איך פאַרזיכער אייך, אויב איך בין
טאַקע אין דער אמת אַ זכר, האָב איך נאָך דערווייל נישט באַ-
געגנט די נקבה פון מיין מיין. איך האָב באמת ליב פרויען. אַבער
וואָס קאָן מיך צווינגען צו פאַרליבן זיך, אַדער צו מאַכן דעם אַ-
שטעל פון אַ פאַרליבטן, ווער קאָן מיך צווינגען אַנצווענדן מיין
טעקסוואַליזם?
— איך געוויס נישט. אַבער נישט אַלץ איז נאָך דאָ אין
אָרדענונג.
— אפשר פאַר אייך. פאַר מיר — נישט. פאַר מיר איז דאָ
אַלץ אין אָרדענונג.
— פאַר מיר — נישט. איך פיל, אַז צווישן מאַן און פרוי
איז נאָך נישט אַלץ אין אָרדענונג. די פרוי פאַרמאָגט מער נישט
די צוצינגס-קראַפט פאַרן מאַן.
— און דער מאַן פאַר דער פרוי האָט יאָ אַ צוצינגס-
קראַפט?
קאַני האָט זיך פאַרטראַכט איבער דער צווייטער זייט פון
דעם פּראָבלעם.

— אויך נישט קיין גרויסע, — האָט זי אויפריכטיק גע-
ענטפערט.

— נו, אויב אַזוי, לאַמיר-זשע לאָזן די פאַר העלטענישן אַזוי,
ווי זיי זעען אויס און לאַמיר צוגיין צו זיך קעגנזייטיק פשוט,
קאַרעקט און ערלעך, ווי עס פאַסט פאַר אמתדיקע מענטשן. זאַל
דער רוּח נעמען דאָס קינסטלעכע צווינגען זיך צו געשלעכטלעכ-
קייט! איך לפחות בין ווייט דערפון!

קאַני האָט געוואוסט, אַז ער איז, אין תוך גענומען, גערעכט.
אַבער דאָס האָט אין איר דערוועקט אַזאַ געפיל פון פאַראיינזאַמט-
קייט, פון פאַראיינזאַמטקייט און פאַרבלאַנזשעטקייט. זי האָט זיך
געפילט פונקט ווי אַ שטיקל האַלץ אויפן וואַסער פון אַ מוטנעם
סטאַוו. וואָס-זשע פאַר אַ זין האָט אויף דערדאַזיקער וועלט סיי זי
אַליין, סיי אַלץ אַרום?

דאָס האָט אין איר די יוגנט געבראַציעט. די אַלע מאַנסבילן
אַרום האַבן איר אויסגעזען אַזוי אַלט, אַזוי קאַלט! אַלץ האָט איר
אויסגעזען אַפגעלעבט און קאַלט. אויך מיכאַעליס האָט זי אַפגע-
נאַרט: ער טויג צו גאַרנישט. די מענער ווילן נישט באַזיצן די
פרוי; זיי ווילן פשוט נישט. אַפילו מיכאַעליס.

און די יוגנע שנעקלעך, וועלכע מאַכן די לייבעס-אַנשטעלן
און שפילן דעם געשלעכטס-שפיל, זיי זענען ערגער פון אַלע.
דאָס אַלץ איז טרויעריק, אַבער מען מוז שלום מאַכן דער-
מיט. אמת איז, אַז די מענער האַבן נישט פאַר די פרויען קיין
גרויסע צוציונגס-קראַפט. קאַני האָט זייער גוט פאַרשטאַנען, פאַר-
וואָס מענטשן טרינקען בראַנפן, הערן דזשאַז און טאַנצן טשאַר-
לעסטאַן. זיי טוען עס, ווייל דאָס יוגנע פלוט מוז זיך אויסבראַציען,
אויסלאַדן אין עפעס, ווען נישט וואַלט זיך דער מענטש לעבע-
דיקערהייט אויפגעפרעסן. אַבער ווי עקלהאַפט דידאַזיקע יוגנט
איז! דער מענטש פילט זיך אַלט ווי משותלח, און בשעת מעשה
קיצלט אים זיין נעבעכדיקע יוגנטלעכקייט און לאַזט אים נישט
לעבן רויק, געלאַסן, באַקוועם. אַ נידערטרעכטיק לעבן! אַן די
מינדסטע פערספעקטיוון! זי האָט שוין אפילו געוואַלט אַנטלויפן

מיט מיכאעליסן. און זיך מאכן פון לעבן אזא מין שפילעכל מיט נאכט-לאקאלן, דזשאז און משקה. עס וואלט כאטש בעסער געווען ווי דאסדאזיקע נארישע, אומזיניקע טרוימען ביזן קבר אריין. בשעת אזא מין שלעכטן טאג אירן, איז זי איינמאל אוועק שפאצירן אין וואלד אריין. זי איז אזוי געגאנגען טראכטנדיק, נישט זעענדיק גארנישט ארום זיך, נישט וויסנדיק אפילו ווו זי געפינט זיך. א שאס פון זייער נאענט האט זי אבערגעשראקן און אפילו צעבייזערט.

אין א מינוט ארום האט זי דערהערט מענטשלעכע שטימען און זי האט זיך געוואלט באהאלטן ערגעץ. מענטשן! זי האט נישט געוואלט זען קיין מענטשן! אבער צו איר געהער האט זיך פלוצלינג דערטראגן נאך א קלאנג, וועלכער האט אויפגעוועקט איר נייגיריקייט: זי האט דערהערט א קינדיש געוויין. און באלד האט זי ארוםגעכאפט א קרענקונג, — עמעץ טוט דא שלעכטס א קינד. פלינק האט זי זיך אוועקגעלאזט אין יענער זייט. עפעס אן אומבא- גרייפלעכער פארדרוס האט זיך דערוועקט אין איר. זי האט זיך דערפילט אזוי ווי אַנגעגריפן.

זי האט באלד דערזען צוויי געשטאלטן צווישן די ביימער: דעם וואלד-אויפזעער און א קליין מיידעלע אין א רויט מענטעלע און אין א פוטערן היטעלע. דאס מיידעלע האט געוויינט. — הערסט אויף צו ריטשען, נאריש יאטל! ? — האט זי דער- הערט דעם געבייזער פונם מאנספערשוין. דאס קינד האט זיך נאך העכער צעוויינט.

קאנסטאנציע איז צוגעגאנגען מיט פלאקערנדיקע אויגן. דער וואלד-אויפזעער האט זיך אויסגעדרייט, א קוק געטון אויף איר, זיך לייכט פארנייגט, אבער ער איז געווען בלאס פון בעס.

— וואס איז דא? וואס וויינט זי? — האט קאנסטאנציע אים געפרעגט מיט א באפעלערישן טאן, אבער כמעט אן אטעם. א לייכטער שמייכל, וועלכער האט אויסגעקרוםט זיין פנים, האט אפגעברייט קאנסטאנציען.

— אנו, פרעגט זי טאקיש, פריצה-לעבן, — האָט ער גע-
ענטפערט מיט אַ פאַרעקשנטן פויערישן אַקצענט.
קאָני האָט זיך דערפילט, ווי ער וואָלט איר דערלאָנגט אין
דער באַק אַרײַן. זי איז רויט געוואָרן. דערנאָך האָט זי זיך אָנגע-
נומען מיט פּוּח און אויף אים אַ קוק געטון מיט אירע טונקל-בלויע
אויגן, וועלכע האָבן געפּינקלט שוין אַ ביטל שוואַכער.
— אָבער איך פּרעג דאָך אַ ייִך, — האָט זי אַ זאָג
געטון.
דער אויפזעער האָט זיך עפעס אויסטערליש פאַרניגט און
אַראָפּגענומען דעם הויט.
— אַזוי איז עס, אייער דורכלויכט, — האָט ער אַרויסגע-
רעדט, און פּאַד צוגעגעבן אין זײַן פויערישן דיאַלעקט: — כ'קאָן
עס נישט אויסברײען, פריצה-לעבן.
ער איז געשטאַנען אויסגעצויגן ווי אַ זעלנער, שטייף, אומ-
דורכדרינגלעך, בלויז עטוואָס נאָך בלייך פון פּעס.
קאָני האָט זיך געווענדט צום מיידעלע, אַ פעסט-געבויט קינד
פון אַ יאָר נײַן-צען מיט פעך-שוואַרצע האָר.
— וואָס איז דיר, קליינינקע? זאָג מיר, וואָס ווײַנסטו? —
האָט זי אַ פּרעג געטון מיט אַ זיסלעכן טאָן.
נאָך אַ שטאַרקער, צילבאוויסטער אויסברוך פון געוויינ. נאָך
מער זיסקייט אין קאָניס שטימע.
— אָבער ווײַן נישט, ווײַן-זשע נישט. זאָג מיר, זאָג, וואָס
האָט מען דיר געטון?...
די זיסקייט האָט זי אַקצענטירט. גלייכצײטיק האָט זי אַרײַב-
געשטעקט די האַנט אין קעשענע פון זשאַקעט. צום מזל האָט זי
געפונען אַ זעקסערפענס.
— ווײַן-זשע נישט! — האָט זי זיך אַריבערגעבויגן איבערן
קינדס קעפּל. — זע נאָר, וואָס איך האָב פאַר דיר!
נאָך אַ רגע, און דאָס קינד וואַרפט שוין אַ כּיטרע בליק אויף
דער מטבע. נאָך אַ כליפּע, אָבער שוין שוואַכער.

— נו, נו, זאג-זשע שוין, וואָס איז דיר? וואָס איז דיר
געשען?
קאַנסטאַנציע האָט אַרײַנגערוקט די מטבע אינם קינדס הענטל.
די קליינע האָט תּיכּף פאַרקוועטשט דאָס פּויסטל.
— איבער... איבער... איבער... ס'קעצל...
— וואָס פאַר אַ קעצל, קינד מײַנס?
די קליינע האָט געשוויגן אַ ווײלע, דערנאָך מיט אַ פאַר-
קוועטשט פּויסטל אַ ווייז געטון צו די בערעלעך-קוסטעס.
— אַ-אַ-דאַרטן!
קאַני האָט אַ קוק געטון און דערזען אַ גרויסע שוואַרצע
קאַץ, וואָס איז געלעגן אויסגעצויגן, מיט עטלעכע בלוט-פלעקן
אויף דער פעל.
— אַ! — האָט קאַני מיט עמפּערונג אויסגעשריגן.
— אַ מאַרדער, ליכטיקע פּריצה-לעבן, — האָט דער וואַלד-
אויפזעער אַ זאַג געטון מיט אַ חווק-שטימע.
קאַני האָט אויף אים בײַז אַ קוק געטון.
— עס איז קײן ווּנדער נישט, וואָס דאָס קינד ווײַנט, —
האַט זי אויסגערופן, — אויב איר האָט די חיה דערשאַסן אין
איר אַנוועזנהייט. עס איז קײן ווּנדער נישט, וואָס זי ווײַנט.
דער אויפזעער האָט אַ קוק געטון אין קאַניס אויגן אַרײַן
מיט ביטול, נישט באַהאַלטנדיק זײַן ביטולדיקע באַצײונג צו איר
און אירע רײד. זי איז ווידער רויט געוואָרן; זי האָט געפילט,
אַז דער מענטש האָט צו איר די מינדסטע אַכטונג נישט.
— ווי הייסטו, מיידעלע? — האָט זי געפרעגט מיט זיס-
קײט. — וואָג מיר, קינד מײַנס, ווי הייסטו?
— קאַני מעלאָרס.
— קאַני מעלאָרס! אַך, אַ שײַנער נאַמען! און ביסט אַהער-
געקומען מיטן טאַטעשי, און דער טאַטעשי האָט דערשאַסן דאָס
קעצעלע? אָבער דאָס איז געווען אַ בײַזע קאַץ!
דאָס קינד האָט זי אַנגעקוקט מיט דרייטע שוואַרצע פאַרשנ-
דיקע אויגן, עס האָט אַפּגעשאַצט איר מיטגעפיל.

— כ'האָב געוואָלט בלייבן ביי דער באַביצע, — האָט דאָס
מיידעלע געענטפערט.

— אזוי? און וווּ איז דיין באַבעשי?
דאָס קינד האָט אויפגעהויבן דאָס הענטל און געוויזן אויפן
וועג.

— אַ, דאָרט, אין דער היים,
— אין דער היים! ווילסט אַהיימגיין צו דער באַבעשי?
— אַיאָ!

— נו, קום-זשע! זאָל איך דיך אַהיימפירן? יאָ? זאָל איך
דיך פירן צו דער באַבעשי? זאָל דער טאַטעשי דאָ טון, וואָס ער
וויל. — און ווענדנדיק זיך צום אויפזעער, האָט זי זיך גע-
פרעגט: — אייער קינד?

דער וואָלד-אויפזעער האָט אָנגערירט מיט דער האַנט דעם
הוט און לייכט אַ שאַקל געטון מיטן קאָפּ אויף יאָ.

— קאָן איך זי אַהיימפירן? — האָט קאָני געפרעגט.

— ווי איר ווילט, אייער דורכלויכט.

ער האָט ווידער אַ קוק געטון איר אין די אויגן אַריין
דריקן, פאַרשנדיק און קאַלט, ווי אַ מענטש אַ פולשטענדיק איינזאָ-
מער און אַ זעלבשטענדיק טראַכטנדיקער.

— ווילסט מיט מיר גיין אַהיים צו דער באַבעשי?

דאָס קינד האָט צו איר אויפגעהויבן דעם בליק.

— אַהא, — האָט זי ערנסט געשאַקלט מיטן קעפּל.

קאָנין איז נישט געפעלן דאָס פאַרקרוממע, פאַלשע ווייבע-
לע. זי האָט איר פונדעסטוועגן אויסגעווישט די אייגלעך און אַנ-
גענומען ביים הענטל. דער אויפזעער האָט זיך שווייגנדיק פאַר-
נייגט.

— צום ווידערזען! — האָט קאָני געענטפערט.

זי האָט געדאַרפט דאָס קינד פירן אַ קנאַפּן קיטאַמעטער און
די עלטערע קאָני האָט שוין גענוג געהאַט די קליינע קאָני, זי איז
איר שוין דערעסן געוואָרן. דערווייל האָט זיך וויזן די וווינונג

פון וואָלד-וועכטער. די קליינע איז געווען קאָפּריז ווי אַ מאַלפּעלע
און זייער גרויס ביי זיך.

די טיר פּונם וואָלד-שטיבל איז געשטאַנען אָפּן, פון אינע-
ווייניק האָט זיך געהערט אַ קלאַפּעריי. קאָני איז געבליבן שטיין.
דאָס קינד האָט פון איר אַרויסגעריסן דאָס הענטל און אַריינגע-
לאָפּן אין שטוב.

— באַביצע! באַביצע!

— ס'איז ס'טוטטו דאָ?

די אַלטע האָט פּונקט גערוימט אויף זונטיק; ס'איז געווען
שבת פאַרמיטאָג. זי איז צוגעגאַנגען צו דער טיר מיט אַ נאַכגע-
האַנגען פאַרטוך, מיט אַ פאַרשט אין דער האַנט, מיט אַ שוואַרצן
פאַס סאַדזע לעבן דער נאַז. דאָס איז געווען אַ קליינע, דאַרע
פּרוי.

— הע, ס'איז דאָס? הע? — האָט זי אויסגערופּן, דערווענ-
דיק קאַנסטאַנציען און ווישנדיק דאָס פנים מיטן אַרבל.

— גוט מאַרגן! — האָט קאָני זיך אָנגערופּן. — די קליינע
האַט געוויינט, האָב איך זי צוגעפירט אַהיים.

די באַבע האָט געוואָרפן אַ בליק אויפן קינד.

— און דער טאַטעליו?

די קליינע האָט אָנגעכאַפּט די באַבען ביים קלייד און זיך
ווידער צעכליפּעט.

— ער איז דאָ אין וואָלד, — האָט קאָני אַרויסגעהאַלפּן
דעם קינד. — ער האָט דאָרט דערשאַסן עפעס אַ ווילדע קאַץ, האָט
זיך די קליינע איבערגעשראַקן.

— הייליקע מאַמעליו, ווער איז עס? די פּריצה-לעבן, די
ליכטיקע! זיי האָבן זיך פאַר דיינעטוועגן אַ פּוח אָנגעטון! אַ שיי-
נעם דאַנק, ליכטיקע פּריצה-לעבן! מאַמעלעך געטרייע, אַזוינס איז
דאָך נישט געהערט געוואָרן!

די אַלטיטשקע האָט זיך ווידער געווענדט צום אייניקל.

— זע נאָר, זע, וויפיל דאגה די ליכטיקע פּריצה-לעבן

האָט געהאַט פון דיר! אוודאי זיך זייער איינגעמיד, פריצה-
לעבן!

— איך האָב מיך גאַרנישט אָנגעשטרענגט, נישט מער ווי אַ
שפּאַציר, — האָט קאַני געשמייכלט.

— אינדעראמתן, אַ גרויסע לאַסקע פון זייער זייט, ליכטי-
קע פריצה-לעבן. האָסט זיי כאַטש באַדאַנקט? כ'האַב צופרייער
געוואָסט, ס'עט מוזן עפעס געשען, אַז ז'עט אַוועקגיין מיט אים.
זי שרעקט זעך דאָך פאַר אים. אַז ער גייטעך אַרום ווי אַ דער-
רופענער, ר'איז פרעמד צו איר, אַ פרעמדער צו זיין אייגן פּלוט-
אין-פּליישי! ער גייט עפעס אַרום אזוי צעדראָדלעט.

קאַני האָט נישט געוואָסט וואָס צו זאָגן.
— באַבעזי, זאָל די באַבעזי נאָר זען! — האָט זי קליינע
געפישטשעט.

די אַלטע האָט אַ קוק געטון אויף דעם זעקסערפענס ביים
מידעלע אין לינקן הענטל.

— זעקס פייאים! ניין, פריצה-לעבן ליכטיקע, דאָס נישט,
וויי מיר, דאָס נישט. די פריצה-לעבן טשאַטלי זענען צו דיר צו
נוט! כ'לעבן — אַ קינד האָט ס'מזל!

זי האָט איר נאָמען אַרויסגערעדט גלייך ווי אַלע דאָרפס-
לייט: טשאַטלי. „די פריצה-לעבן טשאַטלי זענען צו דיר צו
נוט!“ — קאַני האָט זיך נישט געקאָנט באַהערשן, זי האָט ווי-
דער אַ קוק געטון אויף דער אַלטיטשקערס נאָז. יענע ווידער האָט
פּסדר געריבן מיטן אַרבל דאָס פנים און בשום אופן נישט גע-
קאָנט אַרויפטרעפן אויפן שוואַרצן סאַדזע-שטרייף.

קאַני האָט זיך אויסגעדרייט אַוועקצוגיין.
— אַ גרויסן דאַנק, פריצה-לעבן טשאַטלי, אַ גרויסן דאַנק.
באָדאַנק-זשע דער פריצה-לעבן! — האָט זי אַלטע באַפוילן דעם
קינד.

— אַ דאַנק... — האָט זי קליינע אַרויסגעפישטשעט.
— ביטע זייער! — האָט קאַני געשמייכלט, אַרויסגעמורמלט
„צום ווידערזען“ און אַוועקגעגאַנגען אַ צופרידענע, וואָס זי איז

זי ענדלעך פטור געוואָרן. זי האָט אַ טראַכט געטון : אזאָ שטאַל-
צער מאַנספּערשוינ איז אַ זון פון אזאָ קליין, דאַר ווייבעלע !

די אַלטע איז באַלד נאָך קאַניס אוועקגיין צוגעלאָפּן גיך
צום שפיגעלע און אַ קוק געטון. ווען זי האָט דערזען דאָס איינ-
געריסטע פנים, האָט זי אזש אַ טופּע געטון מיטן פּוס פאַר
כעס.

— אַ בראַך צום פנים ! פּונקט האָב איך געדאַרפט אַרומ-
גיין אין דער פאַרסמאָליעטער שטשערקע און האָבן אזאָ אויסגע-
ריסט פּרצוף ! אַ פנים ס'האַט ! אזאָ יאָר אויף מיינע גוטע
שונאים !

קאַני איז דערווייַל פאַמעלעך געגאַנגען אַהיים. „אַהיים“ ...!
אַ צו וואָרעם וואָרט פאַר דעם מגושמדיקן, אַנטיפּאַטישן בנין. דאָס
וואָרעמע וואָרט „היים“ האָט זיך איר אויסגעוויזן ווי פון לאַנג
פאַרשווינדן. אָפּגעמעקט פון דער אויבערפלאַך פון לעבן. אַלע וואָ-
רעמע ווערטער זענען אויסגעמעקט פאַר איר דור, אזוי האָט זיך
קאַנין געדאַכט : ליבע, פּרייד, גליק, היים, מאַמע, טאַטע, מאַן, די
אַלע דערהויבענע, דינאַמישע ווערטער, די שוין פאַלד-אָפּגעשטאַר-
בענע, — זיי פאַרשווינדן פון טאַג-צו-טאַג אַלץ מער און מער. אַ
היים — דאָס איז אַ הויז, וווּ מ'ווינט, ליבע — דאָס איז אַ זאָך,
וואָס ס'ווינט זיך נישט מיט איר נאַריש צו מאַכן, פּרייד — איז
אַ וואָרט, וואָס מען באַנוצט ביים טאַנצן טשאַרלעסטאַן, גליק —
איז אַ צביעות, — מיט וועלכער מ'פאַרשטעלט יענעם די אויגן,
טאַטע — דאָס איז אזאָ מין אָפּגעזונדערט באַשעפעניש, וואָס אינ-
טערעסירט קיינעם נישט, מאַן — דאָס איז אזאָ מאַנספּערשוינ, מיט
וועלכן מ'ווינט אינאיינעם און וועלכן מ'דאַרף נישט קאַליע מאַכן
די שטימונג. און דאָס וואָרט : געשלעכט, דאָס לעצטע פון די אָפּ-
שטאַרבנדיקע גרויסע ווערטער, דאָס איז אזאָ מין בראַנפן, וואָס
פאַרשיפורט אויף אַ רגע און דערנאָך לאָזט ער איבער דעם מענטש
אַן אָפּגענוצטן. אָפּגענוצט ! ס'האַט זיך אויסגעוויזן, אַז אַפילו דער
שטאַף, פון וועלכן דער מענטש איז געמאַכט, איז אַ געמיין, ביי-

ליק שטיקל שטאַף, וואָס האָט זיך אויסגעדרייחלט און פון וועלכן
ס'איז שוין גאַרנישט געבליבן.

און ווירקלעך! ס'איז מער גאַרנישט געבליבן אויסער דעם
פחדנותדיקן סטאַאיציזם; אין דעם האָט זיך געפילט אַ מין פאַרגע-
ניגן. אין דעמדאָזיקן איבערלעבן דאָס געפיל פון נישטיקייט, די
נישטיקייט פונם לעבן, שטאַפּל נאָך שטאַפּל, מדרגה נאָך מדרגה,
אין דעם איז געלעגן עפעס אַזאַ גרויזאָמע פאַרגיטיקונג. הייסט
עס - דאָס איז עס אינגאַנצן! היים, ליבע, הייראַט, מיכאַע-
ליס - און בסך-הכל איז עס דאָס אינגאַנצן! און מסתם וועלן
פאַרן טויט די לעצטע ווערטער וועגן פאַרגאַנגענעם לעבן זיין:
אַט דאָס איז עס אינגאַנצן!

געלט? אודאי איז וועגן געלט שווער צו זאָגן דאָס זעלבע.
געלט דאַרף מען שטענדיק. געלט, דערפאַלג, די הינטישע געטין,
ווי טאַממי דוקעס הערט זי נישט אויף צו רופן, - דאָס זענען
זאַכן, וואָס מען מוז האָבן. ס'איז אוממעגלעך אויסצוגעבן דעם
לעצטן גראָשן, דערנאָך זאָגן: - דאָס איז געווען אינגאַנצן!
ווען ס'זאָל אפילו נישט בלייבן מער ווי צען מינוט לעבן, מוז מען
האָבן געלט. בלויז אויפן באַוועגן דאָס מאַשינדל פונם אייגענעם
קערפער, מוז מען האָבן געלט. געלט איז עפעס מער ווי
דאָס? מער גאַרנישט דאַרף מען נישט. דאָס איז דער פאַדעם פון
לעבן!

פאַרשטייט זיך, וואָס ביסטו שולדיק, וואָס דו לעבסט? נאָר
קוים לעבסטו, ווי נישטיק דאָס לעבן זאָל נישט זיין, מוזסטו האָבן
געלט, אָן דעם קאַנסטו זיך בשום אופן נישט באַגיין. אָן אלעם קאָן
מען זיך בשעת הדחק באַגיין, אָבער אָן געלט נישט. הייסט עס:
דאָס איז עס! דאָס איז דער עיקר!

זי האָט אַ טראַכט געטון וועגן מיכאַעליסן; וועגן געלט,
וואָס זי וואָלט ביי אים געהאַט; אָבער אויך צו דעם האָט זי קיין
חשק נישט געהאַט. איר איז ליבער געווען דאָס קאַרגע פאַרדינסט,
וואָס קליפּאַרד האָט געהאַט פון שריפטשטע: ערישער אַרבעט דורך
איר היילי. אודאי, דורך איר היילי, „מיר פאַרדינען, קליפּאַרד און

איך, דורך אונזער ארבעט טויזנט צווייהונדערט פונט יערלעך, אזוי האָט זי געטראַכט אין איר האַרץ. געלט פאַרדינען! געלט! פון גאַרנישט! צאָפן פון דער לופט! די איינציקע טעטיקייט, מיט וועלכער אַ מענטש קאָן שטאַלץ זיין! די רעשט, איז נאַרישקייטן. מיט אַזעלכע געדאַנקען איז זי געגאַנגען אַהיים, צו קליי-פאַרדן, כדי זיך ווידער מיט אים אַוועקצוזעצן און באַשאַפן נאָך אַ נאָוועלע פון גאַרנישט: אַ נאָוועלע - איז געלט. קלייפאַרד האָט זיך באַשיינפערלעך שטאַרק גענומען צום האַרץ, צי מען האַלט זיי-נע דערציילונגען פאַר ערשטקלאַסיקער לייטעראַטור, צי נישט. זי איז דאָס, דעם אמת געזאַגט, לחלוטין נישט אַנגעגאַנגען. איר פאַטער האָט געטענהט, אַז דערין איז גאַרנישט דאָ. זי האָט דערויף גע-קאַנט געבן אַ פשוטן, אָבער וואַגיקן ענטפער: צוועלף הונדערט פונט!

ווען דער מענטש איז יונג, קאָן ער פאַרהאַקן די ציין, זיך נעמען צו אַן אַרבעט און זיך אַרויפאַרבעטן, ביז עס הייבט אים אָן שוויבֿלען און גריבֿלען מיט געלט; דאָס איז געווענדט אין אויסדויער, אין כוח. אַ פראַגע פון ענערגיע, פון ווילנסקראַפט: די זייער סיבטעלע, אָבער מעכטיקע אויסשטראַלונגען פונם ווילן ברענגען דעם מענטש די סודותדיקע נישטיקייט פון געלט: אַ ציי-פער אויף אַ פיצל פאַפיר. דאָס איז אַזאַ מין שוואַרצקינצלעריי, און דער נצחון איז אויך פון די גרויסע זאַכן. זאָל זיין, אַז די געטין איז אַ הינטישע! זאָל זיין! מוז מען ווידער פראַסטיטואירן! זאָל זיין מיט אַ הינטישער געטין. אדרבא, מ'קאָן פראַסטיטואירנדיק זיך ברעקלען מיט איר, דאָס איז גאַר אפשר אַ מעלה.

קלייפאַרד האָט געהאַט אין זיך נאָך אַ סך אַנדערע איינרע-דענישן. ער האָט געוואָלט אַנגיין פאַר „אַ באמת גוטן“ שרייבער; נאַרישקייטן! גוט און אפילו „באמת גוט“ איז דאָס, וואָס געלינגט. צוואַס טויג באמת גוט שרייבעריי, אויב מ'לייגט דערמיט אין דר'ערד. די מענטשן, וועלכע זענען געוויינלעך „באמת גוט“, האָבן נאָך קיינמאָל נישט פאַרכאַפט קיין אַרט אין אויטאָבוס. שליס-לעך לעבט מען דאָך נישט מער ווי איינמאָל, און ווער עס פאַר-

כאפט נישט קיין אַרט אין אויטאָבוס, בלייבט אינדרויסן ווי אַ לץ אין דער בלאַטע, פונקט ווי די אַלע, וועלכע קאָנען זיך אין לעבן צו גאַרנישט דערשלאָגן.

קאָני האָט בדעה געהאַט צו פאַרברענגען דעם אַנקומענדיקן ווינטער אין לאַנדאָן צוזאַמען מיט קליפּאַרדן. זיי זענען דאָך פון די, וועלכע האָבן יאָ באַוווּן צו פאַרכאַפן זעם אויטאָבוס, מעגן זיי זיך טאַקע דורכפאַרן אויף אים און באַוווּן זיך פאַר לייטן.

אינס איז אַ ביסל שלעכט געווען, וואָס קליפּאַרד איז אַזאַ מעלאַנכאָליקער, אַזאַ אינדיפערענטער, טיילמאָל אפילו אַ ביסל דערשלאָגן, אַפאַטיש. דאָס זענען סימנים פון זיין פאַרווונדעטער פּסיכיק. אויף קאָנין האָט דאָס אַבער אַזוי געווירקט, אַז ס'האַט זיך איר טיילמאָל געוואָלט אָנהייבן שרייען. רבנו-של-עולם! אויב דער מעכאַניזם פון באַוווּסטזיין ווערט באַשעדיקט, טאָ וואָס-זשע בלייבט נאָך דעם מענטש איבער! צו אַלדי ריהות, מ'דאַרף טון יעדער זיין אַרבעט! מ'קאָן דאָך נישט פאַרבלייבן אַליין מיט דער אייגענער אוממעכטיקייט!

טיילמאָל פלעגט זי וויינען לאַנג און גיטער, אַבער בשעתן וויינען פלעגט זי טראַכטן: „בהמה, דו וויקסט אומזיסט-אומנישט אויס די נאָזטיכלעך, גלייך דו וואָלסט זערמיט עפעס אויפ-געטון!“

נאָך מיכאַעליסן האָט זי געהאַט באַשלאָסן מער גאַרנישט צו פאַרלאַנגען. דאָס האָט איר אויסגעזען ווי די פשוטסטע לעזונג פון דער סיטואַציע. נישט פאַרלאַנגען גאַרנישט, באַנוגענען זיך מיט דעם, וואָס זי פאַרמאָגט. זי האָט באַשלאָסן זיך איינצואַרדענען בלוז אַ דערטרעגלעך לעבן: קליפּאַרד, די שרייבעכצן, דאָס גוט, דאָס לעבן פון דער היידי טשאַטעראַליי, געלט און רום, אַלץ, אַלץ, וואָס זי האָט געקאָנט פאַרמאָגן... מיט דעם האָט זי זיך געוואָלט איינאַרענען דאָס לעבן. ליבע, געשלעכט און די איבעריקע נאַ-רישקייטן — דאָס איז אַזוי ווי אייז-קרעם! טו אַ לעק און פאַר-געס! אויב מ'זאָל עס נאָר נישט נעמען צו ערנסט, איז עס גאַר-

נישט מיט נישט. דער עיקר געשלעכט - דאָס איז צוויי מאָל גאָר. נישט! מ'דאַרף זיך נאָר פעסט אַנטשליסן, איז שוין דאָס פראַבלעם געלעזט. די סעקסועלע הנאה און אַ טרונק - בראַנפן איינס און דאָס זעלבע - איין סעקונדע דויערט עס און דער סך-הכל פון ביידע איז דער זעלבער.

אַבער אַ קינד, אַ באַבעלע! דאָס גיט דאָך יאָ עפעס צו פילן. זי האָט די זאך באַשלאָסן זייער פאַרויכטיק צו באַהאַנדלען. קודם-כל דאַרף מען עפעס באַשליסן וועגן דעם פאַרטנער, וועגן דעם מאַנספערשוין. אַ מאַדנע זאך: זי האָט נישט באַגעגנט אין דער וועלט דעם מאַנספערשוין, מיט וועלכן זי זאָל וועלן האָבן אַ קינד. אַ קינד פון מיקן! דער געדאַנק אַליין איז עקלדיק! ס'איז דאָס זעלבע, ווי האָבן אַ קינד מיט אַ קרוֹליק. טאַממי דוקעס?... זייער אַ סימפּאַטישער מענטש, אַבער עס איז אוממעגלעך זיך פאַר-צושטעלן דוקעסן אין דער לאַגע פון אַ געשלעכט-פאַרטנער, פון אַ קינדער-מאַכער. ער קאָן קיין שייכות נישט האָבן מיט פאַרזעצן דאָס לעבן. ער ענדיקט מיט זיך אַליין. צווישן אַלע איבעריקע פריינט און באַקאַנטע קליפּאַרדס האָט זי נישט געקאַנט געפינען קיין איינעם, וואָס זאָל נישט אַרויסרופן ביי איר קיין עקל אַלס פאַטער פון איר אַ קינד. אַ סך פון זייערע באַקאַנטע האָבן אין אירע אויגן געטויגט פאַר ליבהאַבער, אפילו פאַר געליבטע, אפילו מיק. אַבער האָבן מיט וועמען פון זיי אַ קינד! בררר! נידעריק און עקל האַפט!

פונדעסטוועגן האָט קאַני נישט אויפגעהערט צו טראַכטן וועגן אַ קינד. געדולדיק! נאָר געדולדיק! זי וועט דורכזיפן אַ גאַנץ דור מאַנספערשויןען, וואָס איז שייך, זי זאָל כאַטש איינעם קיין פאַסיקן נישט געפינען? „גייט אַרויס אויף די גאַסן און מערק פון ירושלים און זעט, צי איר וועט געפינען אַ מאַ אָן.“ דער נביא האָט אין גאַנץ ירושלים קיין מאַן נישט געקאַנט געפינען, כאַטש דאָרט האָבן זיך געפונען טויזנטער איינוווינער פון מענ-לעכן געשלעכטן. אַבער זי וויל דאָך נישט מער ווי אַ פאַסיקן מאַנספערשוין, נאָר אַ מאַנספערשוין!

טיילמאָל פֿלעגט זי טראַכטן, אַז דאָס מוז אומבאַדינגט זיין אַן אויסלענדער. נישט קיין ענגלענדער און נישט קיין אירלענדער, נאָר אַן עכטער אויסלענדער.

געדולד! געדולד! דעם קומענדיקן ווינטער וועט זי אַרויספאַרן מיט קליפּאַרדן קיין לאַנדאָן; דעם צווייטן ווינטער קיין אויסלאַנד - קיין דרום־פראַנקרייך, קיין איטאַליע. געדולד! נאָר גע-דולד! זי איילט זיך נישט אַזוי. זי האָט צייט צום קינד. דאָס איז אירס אַן אייגענער ענין, דער איינציקער ענין, וועלכן זי האָט ערנסט באַהאַנדלט, עפעס באַזונדערס ערנסט אויף אַן אייגנאַרטיקן, אויף אַ פּרילעכען שטייגער. זי וועט זיך נישט ריזיקירן אויף אַזאַ זאַך מיט וועלכען ס'איז, אַ, ניין! אַ געליבטן קאַן מען זיך נעמען יעדע מינוט, אָבער אַ מענטש, מיט וועמען אַ קינד צו האַבן... געדולד! נאָר געדולד! דאָס איז גאָר אַן אַנדערע זאַך. „גייט אַרויס אויף די גאַסן און מערק פון ירושלים...“ דאָס איז נישט קיין ענין פון ליבע; דאָ גייט אינם מאַנסערשויין. מ'קאַן אים אפילו פּמעט פיינט האַבן. ווען ער זאָל נאָר זיין דער ריכטיקער, וואָס פאַר אַ ראָל שפּילט דען פּערזענלעכע פיינטשאַפט? דאָ גייט דאָך וועגן עפעס אַנדערש, וועגן דער צווייטער העלפט פון אייגענעם „איך“.

עס האָט פּסדר גערעגנט, ווי געוויינלעך, די וועגן זענען געווען צעווייקט און קליפּאַרד האָט נישט געקאַנט אַרויספאַרן אין זיין וועגעלע. קאַני האָט אַ-ער געוואָלט מאַכן אַ שפּאַציר. יעדן טאָג פֿלעגט זי אַרומשפּאַצירן איינע אַליין, מערסטנטיילס אין וואַלד. דאָרט האָט זי זיך באַמת געפּילט איינע אויף דער וועלט. קיינער האָט זי נישט געזען און זי האָט קיינעם נישט געזען. דעמאָזיקן טאָג האָט קליפּאַרד געדאַרטט עפעס איבערגעבן דעם וואַלד-אויסזען. דאָס שיקיינגל איז קראַנק געווען אויף גריפע - דאָ פֿלעגט שטענדיק עמעץ קראַנק זיין אויף גריפע - דעריבער האָט זיך קאַני אונטערגענומען אויסצופירן די שליחות. די לופט איז געווען שלאַבעריק, טויט, ווי די גאַנצע וועלט וואַלט געהאַלטן אינמיטן גוססן. אַלץ איז גרוי, נאַס, שטיף, אפילו

ביים גרובן זעט מען נישט קיין לעבעדיק נפש, מ'ארבעט לעצטנס גאר קנאפ, האלבע וואכן, היינט ארבעט מען אינגאנצן נישט. גע- שטארבן אלץ!

אין וואלד האט געהערשט אן אויסטערלישע רח, אן אימה-דיקע שטילקייט, די נאקעטע צווייגן האבן נאר פון צייט-צו-צייט פארלירן גרויסע טראפנס אויף דער אויסגעוויקטער ערד. אינאנהייב איז קאני געגאנגען ווי אין טראנס. פונם אור-אלטן וואלד האט צו איר געשטראמט א בראשיתדיקער טרויער. אזא זיסער, לינדער טרויער, וועלכער האט געמאכט פארגעסן די ברוטאלע געפילראזיקייט פון דער אויסערלעכער וועלט. זי האט שטענדיק ליב געהאט דאס שווייגן פון די אלטע בייער, די פארקערפערונג פונם אוראלטן וואלד-גייסט. דאס האט אויסגעזען, ווי די פארקערפערטע גבורה פון שווייגן און גלייכצייטיק ווי עפעס מער ממשותדיקס פון דער גאנצער אויסערלעכער וועלט. אויך זיי, די בייער, האבן געווארט, געדולדיק, עקשנותדיק געווארט, פאר-שפרייטנדיק ארום די גבורה פון שווייגן. אפשר האבן זיי געווארט פרויז אויף זייער סוף: אויפן האלצהעקער, אויף ארויסגעפירט צו ווערן פון וואלד, — אויס וואלד, און פאר זיי איז אויס וואלד — אויס וועלט. און אפשר איז זייער שטרענג, אריסטאקראטיש שווייגן, דאס שווייגן פון מעכטיקע בייער, א סימן פון גאר עפעס אנה-דערש.

ווען זי איז ארויס פונם וואלד פון דער צפון-זייט, האט דאס וואלד-שטיבל, די טונקעלע געביידע פון ברוינע ציגל מיטן שפי-ציקן דאך און שלאנקן קוימען איר אויסגעזען ווי פארלאזט, ווי נישט באווינט, אזוי איז געווען שטיבל ארום. פון קוימען האט זיך אבער געטראגן א שיטערער רויך, און דאס קליינע גערטנדל ארום הויז איז געווען באארבעט און זארגפעליק פארזעצט מיט גרינס די טיר איז געווען געשלאסן.

ווען זי האט זיך ארומגעקוקט, האט זי דערפילט עפעס א שטיקל פחד פאר דעם מאדנעם מאנספערשוינ מיט די פארטראכטע ווייטזיכיקע אויגן. זי האט חרטה געהאט, וואס זי איז אהערגע-

קומען, בפרט מיט א באפעל פון באַלעבאַט, זי האָט חשק געהאַט אוועקצוגיין. זי האָט פונדעסטוועגן אַנגעקלאַפּט, קיינער האָט נישט געענטפערט. זי האָט ווידער אַנגעקלאַפּט, אַלץ נישט הויך. מען ענטפערט נישט. זי האָט אַריינגעקוקט אין פענסטער און דערזען אַ טונקל, קליין צימער, שטיף, טרויעריק, ווי דער מענטש דאָ וואָלט נישט צוגעלאָזט צו זיך קיין זאָך פון דער אַרומיקער וועלט.

זי איז געשטאַנען און זיך איינגעהאַרכט. עס האָט איר אויסגעוויזן, ווי זי וואָלט געהערט עפעס אַ גערודער הינטערן הויז. זי האָט זיך דעצידירט צוצוגיין פון דער אַנדערער זייט. דאָ האָט זיך דער הויף אַראָפּגעלאָזט אין טאָל און איז געווען אַרומגערינגלט מיט אַ נידעריקן געמויערטן פּלויט. זי איז אַרויס פון ראַג און געבליבן שטיין. אויפן קליינעם הייפל עטלעכע טריט פאַר איר איז געשטאַנען דער וואָלד-אויפזעער, נישט וויסנדיק פון איר אַנוועזנהייט, און זיך געוואָשן. ער איז געווען נאָך קעט ביז דער העלפט און די סאַמעטענע הויזן האָבן זיך אים עטוואָס אַראָפּגערוקט פון די שלאַנקע לענדן. זיין ווייסע, שמאַלע פלייצע איז געווען אַריבערגעבויגן איבער אַ גרויסער שיסל זייף-שוים, אין וועלכן ער האָט אַריינגעשטעקט דעם קאַפּ און זיך געוואָשן מיט אויפגעוויבענע ווייסע, דאַרע הענט. ער האָט אויסגעווען פּלינק, רירעוודיק ווי אַ לאַסקע און בויגעוודיק ווי אַ וואַסער-שטעקעלע. קאַני האָט זיך אַ רוק געטון צוריק אין ווינקל פון הויז און אַנטלאָפּן אוועק אין וואָלד אַריין. זי איז אויפגעטרייסלט געוואָרן און געקעמפט איבערלעך מיט זיך. וואָס איז דאָ אייגנטלעך געווען? וואָס איז דען? אַ מאַנספערשין, וועלכער וואַשט זיך; אַ געוויינלעכע זאָך. בלויז דער הימל איז אַן עדות!

און דאָך איז דאָס געווען אַ וויזיע, אַ וויזיע פון ווונדער-לעכער לעבנס-באַדייטונג: עס האָט זי דורכגענומען דורך-און-דורך. זי האָט געזען די אומגעלומפערטע קורצע הויזן, ווי זיי רוקן זיך אַראָפּ פון די ריינע, איידעלע, ווייסע לענדן, אויף וועלכע די ביינער האָבן עטוואָס אַרויסגעשטאַרצט, און דער איינדרוק פון דער

איינזאמקייט, פון דעם ריינעם, איינזאמען וועזן האָט זי דורכגע-
דרונגען דורך-און-דורך. די אידעאַלע וויסקייט פון דער איינזאמער
נאַקעטקייט, וועלכע האָט געלעבט אַליין, פאַר זיך, אפילו אינער-
לעך אַליין, איינזאַם. און אויסער דעם - עפעס אַ מין באַזונדערע
שיינקייט פון אַ ריין וועזן. נישט אַזוי פיל שייך, ווי שטראַלנדיק, -
אַ הייסער, וויסער שטראַל פון אַן איינאיינציק לעבן, וואָס
אַנטפלעקט זיך אין קאַנטורן, אין ממשותדיקע קאַנטורן.

די פּלוצלינגדיקייט פון דערדאַזיקער וויזיע האָט קאַנן טיף
באַנומען. אָבער אין תוך האָט זי זיך אויסגעחזקט. וואָס איז אַ
מאַנספערשין, וואָס וואָשט זיך אין הויף! און דערצו מסתם מיט
געלן, עיפּושדיקן זייף! זי האָט פאַרדראַסן, וואָס עס איז איר אויס-
געקומען צוצוקוקן זיך צו אַזאַ ווילגאַרער זאַך.

זי איז געגאַנגען ווייטער, אָבער אין אַ וויילע אַרום האָט
זי זיך צוגעזעצט אויף אַן אָפּגעהאַקטן שטאַם. זי איז עפעס גע-
ווען אַזוי צערודערט, אַז זי האָט אַזש נישט געקאַנט צוויפּנעמען
די געדאַנקען. אָבער פון מיטן ווירואַר אין אירע געפילן האָט
זיך אַרויסגערוקט דער פעסטער באַשלוס ווידער אַהינצוגיין צום
וואַלד-שטיבל און איבערגעבן דעמדאַזיקן מענטש דעם באַפעל פון
איר מאַן. זי וועט נאָר אַזוי לאַנג אָפּוואַרטן, ביז עס דאַרף ביי אים
געדויערן זיך אָנצוטוין.

זי האָט זיך ווידער אומגעקערט צום וואַלד-שטיבל און זיך
איינגעהערט. דאָס שטיבל האָט אויסגעזען פּונקט אַזוי איינזאַם ווי
פריער. פּלוצלינג האָט אַ הונט אָנגעהויבן בילן. קאַני האָט
אָנגעקלאַפט אין דער טיר און נישט געקאַנט באַהערשן איר האַרצ-
קלאַפּונג.

זי האָט דערהערט טריט. דער אויפּזעער האָט אַן עפּן גע-
טון די טיר. זי האָט זיך איבערגעשראַקן. ער אַליין איז אויך גע-
ווען צערודערט, נאָר באַלד האָט זיך אַ שמייכל צעגאַסן איבער
זיין פנים.

- לידי טשאטערליי! - האָט ער אַ זאַג געטון, - אפשר
וועט איר אַריינגיין אין שטוב?

זיין האַלטונג איז געווען פריי און קאַרעקט. קאַני איז אַריינגעקומען אין אַ קליין, טונקל שטיבל.

— איך האָב אייך איבערצוגעבן עפעס אין סער קליפּאַרדס נאַמען, — האָט זי אַ זאָג געטון עטוואָס פאַרסאַפּעט.

דער וואָלד-אויפזעער האָט אויף איר אַ קוק געטון מיט זייערע בלויע, אַלץ-זעענדיקע אויגן, זי האָט געמוזט אַפּווענדן איר בליק. זי האָט אים אין דעם מאַמענט אויסגעזען ווונדערלעך שיין, פּערט די שרעקעוודיקייט, וועלכע האָט זיך אויסגעדריקט אין איר פנים. ער האָט מאַמענטאַל באַהערשט די סיטואַציע.

— זיצט, — האָט ער זי פאַרבעטן. ער איז זיכער געווען אַז זי וועט זיך נישט זעצן. די טיר איז געבליבן אָפּן.

— איך דאַנק אייך. סער קליפּאַרד וויל, אַז איר זאַלט... —

און זי האָט אים איבערגעגעבן, וואָס איר מאַן האָט פון אים פאַר-לאַנגט, בשעת-מעשה האָט זי אומבאַווסט געקוקט אים אין די אויגן אַריין. איצט האָבן זיינע אויגן געקוקט אויף איר מיט וואָ-רעמקייט און מילדקייט, די פרוי אין איר האָט הנאה געהאַט פון דעמדאָזיקן אויסדרוק פון זיינע אויגן, אויסטערליש-וואַרעם, און מילד, און פריי.

— גוט, אייער דורכלויכט, איך וועל עס שוין דער-ליידיקן.

ווען ער האָט אויסגעהערט דעם באַפּעל, האָט זיין גאַנצע האַלטונג זיך אומגעביטן, ער איז געוואָרן אַפיציעלער, טרוקענער און זייער דערווייטערט. קאַני האָט אַ וויילע זיך געוואַקלט, זי האָט שוין געוואָלט אַוועקגיין. אָבער זי האָט נאָך אַלץ אַרומגע-קוקט דאָס קליינע, ציכטיקע, אָבער מרה-שחוויהדיקע שטיבל.

— איר ווינט דאָ אינגאַנצן אַליין? — האָט זי געפרעגט.

— אינגאַנצן אַליין, אייער דורכלויכט.

— און אייער מוטער?

— מיין מוטער ווינט אין איר אייגענער שטוב אין דאָרף.

— מיטן קינד? — האָט קאַני געפרעגט.

— מיטן קינד!

זיין פשוט, אויסגעמאָנערט פנים האָט עפעס אָנגעצויגן אויף
 ויך אַזאַ אומבאַשטימטן, שמייכלענדיקן אויסדרוק. אַ מאָדנע פנים
 איז עס געווען, עס האָט יעדע רגע געביטן דעם אויסדרוק.
 זעענדיק, אַז קאַני קוקט נאָך אַלץ אַזוי נייגיריק אַרום די
 שטוב, האָט ער צוגעגעבן, ווי פאַרענטפערנדיק זיך:
 — יעדן שבת קומט אַהער מיין מוטער און רוימט מיר צו;
 דאַס איבעריקע טו איך מיר אַליין.

קאַני האָט אויף אים ווידער אַ קוק געטון. זיינע אויגן האָבן
 ווידער געשמייכלט, עטוואָס חזקדיק, נאָר אַלץ נאָך וואַרעם, בלוי
 און מילד. זי האָט אים אָנגעקוקט פאַרווונדערט. איצט איז ער גע-
 ווען אָנגעטון אין לאַנגע הויזן, אַ פלאַנעלן העמדל און אַ גרויען
 קראַוואַט, די האָר זיינע זענען נאָך געווען פייכט, דאַס פנים בלאַס
 און אָפגעצערט. ווען זיינע אויגן האָבן נישט געשמייכלט, האָט ער
 געהאַט אַ פנים, ווי ער וואַלט פיל דורכגעליטן, אָבער די אינער-
 לעכע מילדקייט נישט אָנגעוויירן. עס האָט אָבער געווייעט פון אים
 מיט אַזאַ צוריקגע האַלטנקייט, אַן אָפגעזונדערטקייט; ווי די וועלט
 וואַלט פאַר אים נישט עקזיסטירט רעאל.

זי האָט נאָך עפעס געוואַלט זאָגן, נאָר זי האָט גאַרנישט
 געזאָגט. זי האָט נאָר אַ קוק געטון אויף אים און אַרויסגע-
 מורמלט:

— איך גלייב, אַז איך האָב אייך נישט געשטערט?
 אַ לייכטער, אַפּחוּקנדיקער שמייכל האָט שמעלער געמאַכט
 זיינע אויגן.

— איך האָב מיך דאָ געצוואָגן, אייער דורכלויכט. אַנטשול-
 דיקט, וואָס איך בין אַן אַ מאַרינאַרקע, איך האָב נישט געוואָסט,
 ווער עס קלאַפט אין מיין טיר. דאָ קלאַפט קיינמאַל קיינער נישט
 אָן. און יעדע אומגעריכטע זאָך איבערראַשט געוויינלעך.

זי איז אַרויסגעגאַנגען, ער נאָך איר, אין הויף האָט ער זי
 אויסגעמיטן און אַוועקגעגאַנגען פאַראויס אויפּעפענען פאַר איר
 דאַס טירל פון גאַרטן. פון הינטן האָט זי ערשט בולט דערוען זיין
 אויסגעמאַגערטקייט און אַז ער האַלט די פלייצע עטוואָס געהוי-

קערט. אָבער אין זיינע אויגן און האָר איז געווען עפעס יוגנט-
לעכס, מונטערס און לעבנסלעסטיקס. ער איז געוויס אַלט געווען אַ
יאָר זיבן-אַכטאונדרייסיק.

זי איז שוין געגאַנגען מיטן וואָלד-שטעגל, ווען זי האָט
נאָך אַליץ געפילט, אַז ער קוקט איר נאָך. זאָס האָט זי צערודערט
און אפילו דענערווירט.

ווען ער איז צוריקגעקומען צו זיך אין שטיבל, האָט ער אַ
טראַכט געטון: „זייער אַ סימפּאַטישע, מער סימפּאַטיש ווי איך האָב
מיר פּאַרגעשטעלט, אַ סך מער סימפּאַטיש, ווי זי אַליין מיינט
וועגן זיך“.

קאַני איז זייער איבערראַשט געווען. ער האָט אויסגעזען
נישט ווי אַ געוויינלעכער וואָלד-אויפזעער, יעדנפאלס איז ער גע-
ווען נישט ענלעך צו די גרובן-אַרבעטער, כאַטש ער האָט געהאַט
אין זיך אַ סך געמיינזאַמס מיט די אַרטיקע איינוווינער. אָבער
עס האָט זיך אין זיין האַלטונג, אין זיין גאַנעמונג געפילט עפעס
אַזוינס אומגעוויינלעכס, נישט דורכשניטלעכס.

— דער וואָלד-אויפזעער מעלאָרס איז עפעס גאָר אַ מאַדנע
מענטש, — האָט זי געזאָגט צו קליפּאַרדן. — ער וואָלט כמעט
געקאַנט זיין אַ דזשענטלמען.

— אַזוי? — האָט קליפּאַרד געענטפערט. — איך האָב עס
נישט באַמערקט.

— ער פאַרמאַגט אין זיך עפעס נישט דורכשניטלעכס, —
האָט זיך קאַני געהאַלטן ביי אירס.

— דאַכט זיך, אַ גאַנץ פיינער יונג, איך קען אים אָבער
ווייניק. ער איז ערשט פאַראַיאָרן צוריקגעקומען פון מיליטער,
נאָך קיין גאַנץ יאָר נישט. אויב איך האָב קיין טעות נישט, האָט
ער געדינט אין אינדיע. אפשר האָט ער דאָרט זיך עטוואָס אַויס-
געשליפּן, געכאַפט אַ ביסל מאַניערן, אפשר האָט ער געדינט אַלט
אַרדינאַנס ביי אַן אַפיציר און זיך אַ ביסל אויסגעפיינערט, צוגע-
לערנט. מעגלעך, טייל פון זיי ווערן אפילו גאַנץ לייט. קיין מעלה
פאַר די דאָזיקע מענטשן איז עס אָבער נישט: ווען זיי קערן

זיך אום אהיים, מוזן זיי צוריק פארנעמען זייער געהעריק אָרט.

קאָני האָט אַ קוק געטון אויף קליפּאַרדן פּאַרטראַכטערהייט. זי האָט אין אים דערשפּירט אַ פּאַזונדער ווידערגעפּיל צו מענטשן פּון נידעריקן שטאַנד, וועלכע האָבן פעיקייטן זיך אויפצוהייבן הע-כער, אַ ווידערגעפּיל, וואָס איז כאַראַקטעריסטיש פאַר דזשענטל-לייט פּון קליפּאַרדס טיפּ.

— מיינסטו, אַז ער האָט אין זיך גאַרנישט קיין מערקוויר-דיקס? — האָט זי אַ פּרעג געטון.

— איך גלייב, אַז גאַרנישט. אַלנפּאַלס, איך האָט גאַרנישט דערווען אין דעם מענטש.

ער האָט אויף איר אַ קוק געטון פאַראינטערעסירט, האַלב פאַרדעכטיק, און קאָני האָט געשפּירט, אַז ער זאָגט נישט דעם אמת, אַז ער פּאַהאַלט דעם אמת פאַר זיך אַליין, אין דעם האַנדלט זיך גראָד. ער האָט נישט געקאַנט פאַרטראַגן, ווען מען האָט אים אַנגעוויזן אויף עמעצנס מערקווירדיקייט. אַלע מענטשן האָבן לויט זיין מיינונג געדאַרפט זיין נידעריקער פּון אים, אָדער אין אויסנאַמפּאַלן גלייך מיט אים. מערקווירדיקייט שמעקט שוין אַמאָל מיט העכערקייט.

קאָני האָט נאָכאַמאָל דערפּילט ווי פאַרשטאַרט, ווי אויסגע-ליידיקט פּון אַלעם האַרציקן די מאַנסבילן פּון איר דור זענען; זיי זענען אַזוי פאַרשטאַרט, אַזוי פּחדנותדיק ביים אַנבליק פּון לעבן!

קאַפיטל VII

ביינאַכט, ווען קאָני איז אַריינגעקומען צו זיך אין שלאָפּצי-מער, האָט זי געטון אַזאַ זאַך, וואָס זי האָט שוין לאַנג נישט גע-טון: זי האָט זיך אויסגעטון אינגאַנצן נאַקעט און אַזוי נאַקעטער-הייט זיך געשטעלט פאַרן גרויסן טרעמאַ-שפּיגל. זי האָט אַליין

נישט געוואסט, וואָס זי וויל דאָרט זען, זי האָט אפילו נישט גע-
וואָסט, וואָס זי זעט דאָרט, אָבער זי האָט אוועקגעשטעלט דעם
פֿאַמפֿ אזוי, אַז דאָס גאַנצע ליכט זאָל פֿאַלן אויף איר נאַקעטן
קערפער.

און עס איז איר דורכגעפֿאַפֿן דער געדאַנק, וועלכער פֿלעגט
שטענדיק איר דורכלויפֿן אין אַזעלכע פֿאַלן: ווי נעבענדיק, ווי
טרויעריק, ווי רירנדיק עס איז דאָס נאַקעטע מענטשלעכע לייב;
אזוי ווי אַ נישט אויסגעפֿאַרטיקטע, אַ נישט פֿאַרענדיקטע זאַך!

זי האָט געהאַלטן, אַז זי האָט אַ גאַנץ פיניע פיגור, איצע
איז זי אָבער געווען שוין נישט יונג: צופֿיל ווייבעריש, צופֿיל
פרוילעך, צו ווייניק ענלעך צו די יינגלערישע פֿרויען-פיגורן. זי
איז געווען נישט גענוג וואַקסיק, צופֿיל ברייטפֿלייציק, עטוואָס
דאָרפֿישמעסיק; זי האָט אָבער פֿאַרמאַגט אַ מין עלִאַסטישע גראַ-
ציע, וועלכע איז געווען דאָס שטאַנדהאַפֿטיקסטע אין איר שיינ-
קייט. איר הויט – עטוואָס ברוינלעך, די הענט און די פֿיס איידל
פֿאַררונדיקט, איר גאַנצער קערפער וואַלט געווען פֿוישטענדיק, ווען
עס זאָל אים נישט פֿעלן עפעס.

אַנשטאַט צו אַנטוויקלען די געזונטע, פֿולע, פֿאַררונדיקטע
ערטער, האָט איר קערפער אָנגעהויבן ווערן קאַנטיק, פֿלאַך. עס
האַט זיך געקאַנט דאַכטן, אַז עס פֿעלט דעם קערפער זון, וואַרעם-
קייט; ער איז געווען עטוואָס גרוילעך, אָן זאַפֿטן.

דעמדאָזיקן לייב, וואָס איז אָפֿגענאַרט געוואָרן אין דער
עכטער פֿרוילעכקייט, איז נישט געלונגען צו ווערן יינגלעריש,
קערפערלאָז, דורכזיכטיק; פֿאַרקערט, עס איז געוואָרן שווער, אומ-
דורכדרינגלעך.

ברוסטן האָט זי געהאַט גאַנץ קליינע, באַרנפֿאַרמיקע. זיי
זענען אָבער געווען אומצייטיק, עטוואָס אייליק און געהאַנגען אָן
אויסדרוק. און איר בויך האָט פֿאַרלוירן זיין אַמאָזיקן פֿרישן, רונ-
דיקן גלאַנץ, וועלכען ער האָט געהאַט, ווען קאַני איז געווען יונג,
אין די צייטן פֿון איר דייטשישן געליבטן, וועלכער האָט זי אמת-
דיק פֿיזיש געליבט. דעמאָלט איז איר לייב געווען יונג, לויטערדיק,

עס האָט פאַרמאָגט באַמט אָן אייגן, באַזונדער אויסזען. איצט איז עס געוואָרן שלאָבעריק, פּלאַך, עס איז טאַקע געווען שלאָג-קער, אָבער מיט אַ שלאָבעריקער שלאָגקייט. אפילו די היפטן, וועלכע האָבן אזוי רייצנד און גלאַנצנדיק שעמעריט אין זייער פּרוילעכער רונדיקייט, אפילו די היפטן אירע זענען געוואָרן עפעס פּלאַכער, שלאָבעריקער, אָן אויסדרוק.

איר לייב האָט אָנגעווירן דעם אויסדרוק, די באַדייטונג, עס האָט פאַרלוירן דעם גלאַנץ, דעם שימער, די דורכזיכטיקייט, ווי עס וואָלט געווען אַ שטיקל אומנוצלעכער שטאַף. דאָס האָט זי אָנגעפילט מיט נידערגעשלאָגנדיקייט, מיט האַפּטונגסלאָזיקייט. וואָס-זשע פאַר אַ האַפּטונג איז דאָ פאַרהאַן? זי איז אַלט, אַלט, נישט קונג-דיק אויף אירע זיבנאונזואַנציק יאָר, אָן גלאַנץ, אָן אַ פונק אין איר לייב. אַלט צוליב פאַרנאַכלעסיקונג און צוליבן אַפּזאָגן זיך פון לעבן; אזוי איז עס, זי האָט אַליין זיך אַפּגעזאָגט פונם לעבן. די מאַדערנע פּרויען האַלטן אויף זייער קערפּער מיט אויסטערלישער זאַרגעוודיקייט אין אַ בלענדנדיקן, גלאַנצפולן צושטאַנד, זיי פלעגן דאָס לייב ווי אַ טייערן פאַרצעליי. דיזאָזיקע פאַרצעלייענע לייב-בער האָבן אין זיך טאַקע גאַרנישט; זי האָט אָבער אפילו ווי פאַרצעליי נישט געגלאַנצט. יא, דאָס גייסטיקע לעבן! זי האָט עס פלוצלינג אזוי פיינט געקריגן, אזוי שרעקלעך פיינט, דעמדאָזיקן נידערטרעכטיקן שווינדל!

זי האָט אַ קוק געטון אין קעגנאיבערדיקן שפיגל, אויף דער אַפּשפיגלונג פון אירע פלייצעס, פון דער טאַליע, פונם הינטן. אַרץ איז געווען שלאָגן, אָבער ס'האָט אין אַלעם עפעס געפעלט. ווען זי האָט זיך אַריבערגעבויען, האָט זיך פאַרלייגט ביי איר טאַליע אַ פאַלב, וועלכע האָט אונטערגעשטראַכן די פּרוילעכקייט; די לענגלעכדיקע שיפּקייט פון איר הינטן האָט אָנגעווירן דעם גלאַנץ, די אויסדריקלעכקייט. פאַרשוונדן! נישטאַ מער! דער דייטשישער בחור אירער האָט אַמאָל לייב געהאַט דאָס אַרץ, אָבער ער לעבט שוין נישט צען יאָר, באַלד צען יאָר. ווי שנעל דאָס איז אַוועק! ער לעבט שוין נישט צען יאָר באַלד און זי איז איצט אַלט זיבנ-

אונזואַנציק. יענער געזונטער בחור מיט דער הייטערער, אומגע-
שיקטער ליידנשאפטלעכקייט, וועלכע זי האָט אזוי אַפט מבזה גע-
ווען! וווּ נעמט מען היינט אַזאַ ליידנשאפט? די מאַנספערשוינען
האַבן זי אַנגעווירן. די מאַנספערשוינען האָבן נישט מער ווי צוויי
סעקונדן ספּאַזמעס, ווי מיכאַעליס; זיי האָבן אָבער מער נישט
קיין געזונטע, מענטשלעכע ליידנשאפט, וועלכע צעהיצט דאָס בלוט
און פרישט אויף דורך-און-דורך.

זי האָט אַ טראַכט געטון - דאָס שענסטע איז געבליבן:
דער שיפער אויסבויג פון דעם רונדיקן, פאַרהלומטן הינטן. ווי צוויי
זאָמד-היגלען, רופן עס די אַראַבער, אזוי שטיף, אזוי ווייך פאַר-
רונדיקט. דאָ, אויף דעם אָרט, האָט נאָך דאָס לעבן געלויערט, גע-
וואַרט מיט האַפענונג. אָבער אויך דאָ איז זי מאַגערער געוואָרן,
אַנגעוויירן די רייפּקייט, איינגעשרומפן.

אָבער די פּאָדערשטע טייל פון איר קערפער האָט זי שרעק-
לעך געערגערט. זי הייבט שוין אָן ווערן שלאַבעריק, עפעס צע-
קראַכן, כמעט וועלקנדיק, זי ווערט אַלט, נאָך איידער זי האָט
באַוויזן אַנצוהייבן צו לעבן. עס איז איר דורכגעפליגן אַ גע-
דאַנק וועגן דעם קינד, וואָס זי וועט אַמאָל טראַגן אין בויך. צי
איז עס פאַר איר? צי דאָס פעלט איר טאַקע? צי טויג עס גאָר
פאַר איר?

זי האָט אַרויפגעוואָרפן אויף זיך דאָס נאַכט-העמד, אין בעט
ליגנדיק האָט זי ביטער געוויינט. אין דער ביטערקייט האָט גע-
פלאַקערט אַ קאַלטע אויפגעגונג קעגן קליפּאַרדן, קעגן זיינע שריי-
בעכצן, קעגן זיינע רעדערייען, אויף די אַלע מענער פון זיין שניט,
וועלכע האָבן אָפּגענאַרט די פרוי, באַרויבנדיק זי, צונעמענדיק ביי
איר אפילו דעם קערפער אירן.

אַן עוולאַ! אַ הימל־שרייענדע עוולאַ! דאָס געפיל פון אַ גרוי-
סער, פיזישער אומרעכט האָט אין איר געברענט.
אינדערפרי איז זי אויפגעשטאַנען און אַראַפּגעגאַנגען צו קלי-
פאַרדן. זי האָט אים געמוזט העלפן אין אַלע אינטימסטע נויטוועג-
דיקייטן, ער האָט נישט געהאַט קיין פּערזענלעכן דינער, און

פרעמדע פרוי זאל אים באדינען, האָט ער נישט געוואָלט. דער הויז-פאָרוואַלטערינס מאַן, וועלכער האָט אים נאָך געקענט אַלס קינד, פלעגט אים טיילמאָל באַדינען, צוהעלפֿן, אויפהייבן, דער-לאַנגען, וואָס ער האָט באַדאַרפט; אָבער די אינטיםסטע זאַכן פלעגט אים דערליידיקן קאַני, זי פלעגט עס טון גערן. עס האָט געפאָדערט ממש אָפּפערווייליקייט, אָבער זי פלעגט עס דערפילן זייער גערן, אָן דעם מינדסטן ווידערגעפיל.

זי פלעגט דעריבער זעלטן-ווען אַרויספאַרן און ווען זי פלעגט מוזן פאַרלאָזן דאָס גוט, פלעגט זי זיך איילן אַהיים, וויסנדיק ווי שווער קליפאָרדן איז אָן איר; זי האָט געפילט, וואָס פאַר אַן עוולד זי ליידט, אָבער דאָס געפיל איז אין איר אַנטשטאַנען פון גאָר נישט לאַנג. זי האָט זיך אָנגעהויבן פילן פון עפעס אָפּגע-נאַרט. ווען דער מענטש הייבט אָן באַוווסטזיניק זען עפעס אָן עוולד, וואָס ווערט קעגן אים באַגאַנגען, איז דאָס זייער אַ געפער-לעכער צושטאַנד פון דער נשמה. דאָס געפיל מוז אויסברעכן, אַרויסקומען פון אויבן, זיך אויסלאָזן, אַנדערש פרעסט עס אויף דעם מענטש. זי האָט נישט געקאָנט האָבן די מינדסטע טענה צו קליפאָרדן. דאָס אַלץ איז דאָך נישט מער ווי אַ טייל פון דער אַל-געמיינער קאַטאַסטראָפּע.

אָבער צי איז ער נישט אין אַ געוויסער מאָס שולדיק? די-דאָזיקע לעבֿלעכקייט, די־דאָזיקע טאַקטלאָזיקייט... צי דאָס אַליין איז אַ קליינע שולד? ער איז קיינמאָל נישט געווען באַמת וואַרעם, אפילו נישט אין דער מינדסטער מאָס האַרציק, שטענדיק העפלעך, אפּשר עטוואָס פריינטלעך, טאַקטפול און מעסיק-קיל. אָבער קיינ-מאָל נישט אַזוי וואַרעם ווי דורכשניטלעכע מענער זענען צו אַ פרוי, אפילו נישט אַזוי ווי קאַניס פאַטער האָט געקאָנט זיין צו איר. ער האָט שטענדיק געהאַט צו טון בלויז מיט זיך אַליין, גע-טראַכט בלויז וועגן זיך, דערצו פולקאָם באַוווסטזיניק, נישט האָבנ-דיק אין זין אויך עמעצן אַנדערש צו באַשענקען מיט אַ פונק פון זיין אינערלעך וועזן.

קליפאָרד איז געווען באַשאַפן אַזעלכער. זיין ראַסע איז גע-

ווען אזא. זיי אלע זענען געווען טרוקענע, פארשלאסענע אין זיך. ווארעמקייט איז ביי זיי געווען סימן פון טאקטלאזיקייט, פון געשמאקלאזיקייט. זי האט ג' דארט זיך דורכשלאגן א וועג אין לעבן אליין, אן אים, אליין פארטיידיקן איר שטאנדפונקט; דאס אלץ וואלט געווען גאנץ גוט, ווען זי זאל געהערן צום זעלבן קלאס, צו דער זעלבער ראסע, וואס ער. ווען זי זאל האבן זיין ראסן-געפיל, וואלט זי געוויס געווען אויף איר אופן גליקלעך: זי וואלט אויך געווען קאלט, ערנסט, פארטיידיקט איר שטעלונג און געהאט דערפון באפרידיקונג. זי האט אבער געהערט צו אן אַנ-דערן קלאס, צו אן אנדערער ראסע, טויג דאס נישט פאר איר. נישטאָ אין דעם קיין אינהאלט, קיין לעבנסאינהאלט אינם בלויון אָפהיטן דעם אייגענעם שטאנדפונקט, די אייגענע שטעלונג, און האָבן דאָס געפיל פון צוגעהערקייט צום העכסטן געזעלשאַפטלעכען קלאַס. וואָס פאַר אַ זין האָט די שטעלונג, די שטאַלצע פאַרטיי-דיקונג פון די קלאַסן-פּריווילעגיעס, ווען אפילו די העכסטע אַריס-טאַקראַטן האָבן אייגנטלעך גאַרנישט צו פאַרטיידיקן, קיין שום פּאַזיטיווס; זייער העכערקייט איז דאָך נישט מער ווי אַ פּוּרים-שפּיל, נישט קיין פאַקטישע העכערקייט. וואָס-זשע פאַר אַ זין האָט דאָס? עס איז דאָך נישט מער ווי אַ געפּוּרירענער אַבסורד.

דאָס געפיל פון בונט האָט געטליעט אין קאַנין. וואָס איז דער ציל פון דעם אלעם? וואָס פאַר אַ ציל האָט איר קרבן? צו וועלכן ציל איז זי מקריב איר לעבן פאַר קליפּאַרדן? וואָס טוט זי דערמיט אויף? דעם קאַלטן, פּאַסן עגאָיזם, וועלכער ווייסט נישט פון די לעבעדיקע, מענטשלעכע באַרירונגס-פּונקטן און וועל-כער איז אזוי פאַרדאַרבן פון פּראַטיטואירן מיט דער הינטישער געטין פון דערפאַלג, ווי דער ערשטער בעסטער הויכשטאַפּלער. אפילו די קאַלטע, צוריקגעהאַלטענע זעלבסטווירדע קליפּאַרדס, זיין גאווה צוליב דער אָנגעהערקייט צום הערשנדיקן קלאַס האָט אים נישט אָפּגעהאַלטן פּונם נאַכלויפן נאָך דער הינטישער געטין פאַר-סאַפעט און מיט אַן אַרויסגעהאַנגענער צונג. אין דער ווירקלעכקייט איז מיכאַעליס געווען מער ווירדיק פאַר אים און דערפאַלג האָט

ער געהאַט אָן אַן ערך מער פון אים. ווען מ'זאָל זיך נאָר גוט צו-
קוקן צו קליפּאַרדן, איז ער דאָך איינגוטלעך אַ פּאַיאָץ, און זיין אַ
פּאַיאָץ איז דאָך פיל נישטיקער, פיל געמיינער, ווי זיין אַ הויכ-
שטאַפּלער.

פון דיִדאַזיקע צוויי מענער האָט זי געקאַנט מיכאַעליסן אַ
סך מער נוצן ברענגען ווי קליפּאַרדן. זי איז מיכאַעליסן אפילו
מער נויטווענדיק געווען. מיט קליפּאַרדס טויטע פיס קאָן זיך די
ערשטע בעסטע קראַנקן-פּלעגערין פאַרנעמען. און אויב עס גייט
אין אַ פּאַקטישער העלדנשאַט, איז מיכאַעליס געווען אַ העראַזישע
מוזי, קליפּאַרד האָט אָבער געהאַט אַ פנים פון אַ צירק-הינטל, וואָס
מאַכט קונצשטיק.

עס איז געקומען צו-גאַסט די מומע עוואַ, ליידִי בענערליי.
דאָס איז געווען אַן אויסגעדאַרטע פרוי פון אַ יאָר זעכציק, מיט אַ
רויטער נאָז, אַן אלמנה, אַזאַ מין גראַנד-דאַמע. זי איז געווען פונם
שענסטן יחוס און זי האָט פאַרמאַגט גענוג כאַראַקטער אונטערצו-
שטרייכן איר געזעלשאַפּטלעכע שטעלונג. קאַני האָט זי ליב גע-
האַט, ווייל זי איז געווען אויסערגעוויינלעך אָפּנהאַרציק און פשוט
אין דער באַנעמונג (אויף וויפיל זי האָט געוואָלט אַרויסווייזן איר
פשוטקייט). באַמת איז זי אָבער געווען אַן עכטע קינסטלערין אין
אונטערשטרייכן די דיסטאַנץ צווישן זיך און יעדן אַנדערן. סנאָ-
ביש איז זי אָבער נישט געווען, זי האָט צופיל געהאַלטן פון זיך.
זי האָט מייסטערהאַפט געקענט אָפּערירן אין געזעלשאַפּט, איר
מייסטערשאַפט איז באַשטאַנען דערין, וואָס זי האָט זיך אויסטער-
ליש קאָלט געהאַלטן און געצווונגען יעדן איינעם צו רעספעקטירן
איר געזעלשאַפּטלעכע שטעלונג.

צו קאַנין איז זי געווען זייער העפּלעך און זיך באַמיט מיטן
עקבוער פון אירע געשיקטע אָבסערוואַציעס אַריינצודרונגען אין
קאַניס נשמה.

— איך האָלט דיך פאַר אַ ווונדערלעכער פרוי, — האָט זי
געזאָגט צו קאַנין. — דו האָסט מיט קליפּאַרדן נסים אויפגעטון.

קיינמאל וואָלט מיר נישט איינגעפאַלן, אז אין אים ליגט פאַר-
פאַרגן אַ גאונות. אזוי פּלוצלינג איז ער געוואָרן באַרימט!
די מומע עוואַ איז געווען איבערגעטריבן-שטאַלץ מיט קליי-
פאַרדס דערפאַלג. אַ נייער קאַרבער-קראַנץ פאַר דער משפּחה! אי-
בעריקנס האָבן זי די ביכלעך קליפּאַרדס לחלוטין נישט אינטערע-
סירט. באַרישקייטן! מיט אַזעלכע זאַכן אינטערעסירט מען זיך
נישט!

— איך בין נישט די סיבה פון קליפּאַרדס דערפאַלג, — האָט
זיך קאַני געווערט.

— ווער דען, אז נישט דו? נאָר דו! קיינער האָט אין אים
נישט אויפגעוועקט זיין טאַלאַנט; און וואָס האָסטו נעבעך פון דעם
אַלעם?

— וואָס מיינט די מומע?

— איך מיין גאַרנישט! רעכן נאָר איבער אַליין, ביסט אזוי
איינזאַם. איך האָב קליפּאַרדן געוואָרנט: אויב קאַני וועט זיך צע-
בונטעווען, אַרעסטו אַליין זיין שוילדיק דערין.
— קליפּאַרד שטערט מיר אין קיין זאַך נישט, — האָט קאַני
דערווידערט.

— טו אַ קוק אויף מיר, קינד מיינס, — און ליידי בענער-
ליי האָט אַרויפגעלייגט די האַנט אויף קאַניס אַקסל, — אַ פרוי מוז
זיך אירס אויסלעבן, ווען נישט, קומט איר שפעטער אויס אַפצוקוק-
מען דערפאַר. מעגסט עס מיר גלייבן!

און זי האָט ווידער אַ זופ געטון אַ ביסל בראַנפן, וועלכער
איז, ווייזט אויס, געווען די אַפקומעניש אירע.
— אָבער איך פאַרזיכער די מומע, אז איך לעב מיך אויס
זולשטענדיק.

— נישט אזוי לעבסטו, ווי איך. פאַרשטיי עס. קליפּאַרד
דאַרף זיך אַרויספירן קיין קאַנדאַן און דיר דערלויבן צו ומען אין
געזעשאַפט. זיינע חברים טויגן בלויז פאַר אים. פאַר זיך זענען
זיי קיין געזעלשאַפט נישט. איך וואָלט אויף דיין אָרט מוחל גע-
ווען דאָס אַלץ. דו וועסט פאַרשלאָפן זיינע יונגע יאָרן און שפע-

טער וועסטו האָבן איין זאך אין לעבן - וועסט נישט אויפהערן צו באַדייערן.

זי האָט אַ זופ געטון און זיך שטילשווייגנדיק פאַרטראַכט. קאַני האָט אָבער קיין חשק נישט געהאַט אַרויסצופאַרן קיין לאַנדאָן, פּדי די מומע עוואַ זאָל זי פירן אין געזעלשאַפט. זי האָט זיך געפילט ווייניק געשיקט דערצו און אויסער דעם האָט זי געוואָלט, ווי נאָך מער אומעטיק עס איז אין דערדאָזיקער געזעלשאַפט ווי אין איר איינזאַמקייט דאָ אויפן אָרט. זי האָט געקאַנט די כאַראַקטעריסטישע קעלט, וואָס בלאָזט פון דער געזעלשאַפט, ווי די דאָזיקע קעלט טרוקנט אַלץ אויס: אזוי ווי דאָס האַלב-אינזל לאַבראַדאָר, וואָס איז פון אויבן אויסגעצירט מיט קליינע, לוסטיקע בלימעלעך און אַ האַלבן מעטר טיפער איז דער גרונט דורכגעפרוירן.

ביי זיי איז דעמאָלט געווען צו-גאַסט אויך טאַממי דוקעס און נאָך איינער אַ הער מיטן נאַמען העררי אוינטערסלאָו און אַ חוץ זיי דזשעק סטרענגוועיס מיט זיין פרוי אַליוואַ. דער שמועס איז געווען אַ סך ווייניקער איינהייטלעך ווי בשעת די „חברים-לעך“ זענען געזעסן ביים טיש. אַלע האָבן זיך געפילט עטוואָס פאַרמאָטערט: דאָס וועטער איז געווען העסלעך, די איינציקע פאַרוויילונג איז געווען דער בילאַרד און אַ טשאַרלעסטאַן אונטער דער פּיאַנאָ-מוזיק.

אַליוואַ האָט נישט אויפגעהערט צו רעדן וועגן אַ ביכל, וואָס האָט געשילדערט די צוקונפט, ווען מ'וועט קינדער האַדעווען אין סלאַקלעך און די פרויען וועלן סטעריליזירט ווערן.

— אַ, דאָס וועט זיין אַ גליקלעכע צייט! — האָט זי זיך באַגייסטערט. — פרויען וועלן ערשט דעמאָלט וויסן פון אַן אמת-דיק לעבן.

איר מאַן האָט געוואָלט האָבן אַ קינד, זי האָט בשום אופן נישט געוואָלט.

— איר וואָלט געוואָלט סטעריליזירט ווערן? — האָט זי אויבן טערסלאָו געפרעגט מיט אַ העסלעך שמייכלע.

— איך פיל זיך סיי-ווי סטעריליזירט, פון דער נאטור
 סטעריליזירט, — האט אַליווא געענטפערט. — יעדנפאלס וועט
 אין דער צוקונפט די פרוי זיין קליגער, זי וועט נישט לאָזן פון
 זיך אַ תל מאכן דורך דידאָזיקע עקלהאַפטע געשלעכטס-פונקציעס.
 — אפשר וועט זי דעמאָלט אוועקפליען אין די הימלען
 אריין, — האט דוקעס צוגעגעבן.

— איך האָלט, אז אַ געהעריקע מאָס ציוויליזאַציע וואָלט
 איינגעשפאַרט אַ סך פיזישע ליידן, — האט קליפּאַרד באַמערקט. —
 די אַלע ליבעס-ענינים אַ שטייגער וואָלטן געמעגט אינגאַנצן אַנזי-
 לירט ווערן. עס וואָלט געוויס אזוי געוואָרן, ווען מיר זאָלן טאַקע
 קאַנען האַדעווען קינדער אין סלאַיקעס.

— ניין! — האט אַליווא געזאָגט. — דאָס וואָלט געווירקט.
 מ'זאָל זיך אדרבא נאָך מער פאַרנעמען מיט דעם שפּיל.

— איך מיינ, — האט ליידע בענערליי זיך אָנגערופן, — ווען
 די ליבעס-ענינים זאָלן ליקווידירט ווערן, וואָלטן מענטשן אויסגע-
 טראַכט עפעס אַנדערש אָנשטאַט דעם. אפשר מאַרפּיום. די לופט
 זאָל אומעטום האַבן אין זיך אַ ביסל מאַרפּיום. דאָס וואָלט אויך
 געווען נישט שלעכט.

— די מאַכט וואָלט געמוזט אויף יעדן זונטיק באַזאָרגן דעם
 עולם מיט אַ פאַרציע נאַרקאָטיק! — האט דזושעק פאַרגעשלאָגן. —
 עס וואָלט געווען דאָס אמתע פאַרגעניגן, אָבער אַרום מיטוואָך
 וואָלטן מיר אַלע אויסגעגאַנגען פון בענקשאַפט צום קומענדיקן
 זונטיק.

— אזוי לאַנג ווי מ'קאָן פאַרגעסן דעם קערפּער, פילט מען
 זיך נאָך ווי עס איז גליקלעך, — האט ליידע בענערליי געזאָגט. —
 אָבער קוים דערמאַנען מיר זיך אינם קערפּער אונזערן, ווערן מיר
 אומגליקלעך. ווייל די ציוויליזאַציע באַמת צונוצקומען, מוז זי אונז
 העלפן פאַרגעסן אונזער קערפּער. דעמאָלט וועט אונזער לעבן
 פליסן גליקלעך.

— העלפן פטור ווערן דעם קערפּער. — האט זיך אויפ-
 טערסלאָז אָנגערופן. — שוין צייט, כילעבן, דער מענטש זאָל אַ

ביסל אָנהייבן פאַרריכטן זיין נאַטור, דער עיקר די פיזישע זייט אירע.

— שטעלט אייך פאַר, — מיר אַלע וואָלטן געשוועבט אינ- דערלופטן ווי פאַפיראַסן-רויך, — האָט קאַני באַמערקט.

— דאָס וועט נישט געשען, — האָט דוקעס געענטפערט — אונזער גאַנצע אַלטע בויד וועט באַנקראַטירן; די ציוויליזאַציע וועט חרוב ווערן. די גאַנצע וועלט אונזערע וועט פאַלן אין קה- הקלע, אָבער די לעצטע בריק איבער דעם תהום, מעגט איר מיר גלייבן, וועט זיין דער סעקס.

— אַך, הער גענעראַל, זייט-זשע נישט אַזוי אומדערטרעג- פֿעך! — האָט אַליוואַ אויסגערופן.

— איך בין אויך זיכער, אַז אונזער ציוויליזאַציע וועט זיך איינברעכן, — האָט די מומע עוואַ געזאָגט.

— און וואָס וועט זיין דערנאָך? — האָט זיך קליפּאַרד גע- פרעגט.

— איך האָב די מינדסטע אַנונג נישט, איך גלייב אָבער, אַז גאַרנישט, — האָט די אַלטע געענטפערט.

— קאַני זאָגט, אַז מענטשן וועלן זיך טראַגן ווי פאַפיראַסן- רויך, אַליוואַ פאַרויכערט, אַז פרויען וועלן סטעריליזירט ווערן או קינדער וועלן וואַקסן אין סלאַיען, דוקעס וויל אונז איינרעדן, אַז דער סעקס וועט זיין די בריק צו דער צוקונפט. איך וואָלט אָבער געוואָלט וויסן, וואָס וועט טאָקע אינדעראמתן זיין אַמאָל, האָט קליפּאַרד געזאָגט.

— אפשר וועלן אין דער צוקונפט עקזיסטירן אפילו עכטע מאַנספערשיגען, — האָט טאַממי דוקעס באַמערקט. — עכטע, אינ- טעליגענטע, געזונטע מענער און געזונטע, שיינע פרויען. דאָס וואָלט דען נישט געווען קיין איבעראַנדערשונג? אַ קאַלאַסאַלע ענ- דערונג אין פאַרגלייך מיט אונזער היינט! מיר זענען קיין מאַנס- פערשיגען נישט, די פרויען זענען קיין פרויען נישט. מיר זענען בלויז מוח-אַרבעטער, קליגלידיקע פיגוראַנטן, אינטעלעקטועלע, מעכאַנישע עקספערמענטן. אפשר וועט נאָך אונז קומען אַ ציוויל-

ליזאציע פון עכטע מענער און עכטע פרויען, אַט דאָס וואָלט גע-
ווען אַ גרעסער ווונדער ווי מענטשן פון פּאַפּיראַסן-רויך און קינ-
דער אין סלאָקעס.

— אַ, ווען די מענטשן הייבן אָן רעדן וועגן עכטע פרויען,
מוז איך אָפּטרעטן, — האָט אַליוואַ אויסגערופן.
— גערעכט, אויסער אונזערע געסט האָבן מיר פּאַקטיש מער
גאַרנישט קיין וויכטיקס, — האָט אוינטערסלאָו געזאָגט.
— אזוי מיינסטו? און פאַר מיר איז וויכטיקער דער גוף,
דער קערפּער! — האָט זיך ווידער דוקעט צערעדט. — נאָר עס
וועט קומען די צייט און מענטשן וועלן דעם אבן-נגף פונם מוח
עטוואָס אַוועקרוקן, זיי וועלן אויך אַוועקרוקן פון זיך דאָס געלט
און אַלדאָס איבעריקע, ערשט דעמאָלט וועלן מיר דערלעבן צו
דער דעמאָקראַטיע פון מענטשלעכן קאָנטראַקט, אַנשטאַט אונזער קע-
דענע-קאָנטראַקט.

אַ ווידערקול האָט זיך אָנגערופן אינעווייניק אין קאַנין:
„ווי איז זי, די דעמאָקראַטיע פון קאָנטראַקט, ווי איז זי, די ווי-
דערגעבורט פונם קערפּער!“ זי האָט נישט קלאָר באַגריפּן דעם
מהות פון דעם אַלעם, אָבער אַ טרייסט האָט זי געפונען אין דעם,
ווי מ'טרייסט זיך אַמאָל מיט אַן אומבאַקאַנטער זאַך.

יעדנפאַלס איז דאָס אַלץ געווען אזוי אומבאַגרייפליעך, אזוי
פאַרוויקלט און זי האָט אזוי נישט געקאַנט הערן די אַלע לייט:
קליפּאַרדן, די מומע עוואַ, דזשעקן, אַליוואַן, אוינטערסלאָו, אפילו
דוקעסן. מ'רעדט, און מ'רעדט, און מ'רעדט! ממש אַ גיהנום איז
פאַר איר געווען דאָס פּסדרדיקע פּלוידערן!

ווען די אַלע לייט זענען זיך שפּעטער פּונאַנדערגעפאַרן,
איז אָבער נישט בעסער געוואָרן. קאַני האָט זיך אזוי ווייטער
אַרומגעשליפּט, אָבער די איבערגעזעטיקטיקייט און די צערייניגט-
קייט האָבן איר קערפּער פּולשטענדיק באַהערשט, זי האָט פון זיי
נישט געקאַנט אַנטרווען ווערן. די טעג האָבן זיך עפעס אזוי
שרעקליעך צעצויגן און געשען איז גאַרנישט. זי איז אפילו אַפּגע-
זאַלן פון פּנים. די הויז-פאַרוואַלטערין האָט דאָס אפילו באַמערקט

אן זי געפרעגט אויפן געזונט. אפילו טאממי דוקעס האָט גע-
האַלטן. אַז עס איז איר עפעס, כאָטש זי האָט פאַרזיכערט, אַז
עס פעלט איר גאַרנישט. זי האָט זיך בלוז אָנגעהויבן שרעקן
פאַר די ווייסע מצבות, וועלכע האָבן אין זייער אויסטערליש-העס-
לעכער וויסקייט, ווי עקלהאַפטע אַריינגעשטעלטע ציין, זיך צע-
וואַקסן איבערן בערגל ביים טיווערסהאַלער קלויסטער און האָבן
זיך אַזוי שוידערלעך בולט אָנגעזען פון פאַרק. די אומבאוועגלע-
כע, שפיציקע, אַריינגעשטעלטע ציין אויף דעם בערגל האָבן אין
איר אויפגעוועקט דערשיטערונג און עקל. זי האָט געפילט, אַז
נישט לאַנג וועט געדויערן און זי וועט אויך דאָרט ליגן צווישן
דעם שרעקלעכן געזעמל מצבות און דענקמעלער פון דעם שוי-
דערלעכן מיטל-ענגלאַנד.

זי האָט געדאַרפט הייף און זי האָט זיך דערפון אָפגעגעבן
אַ קלאַרן השבון. זי האָט אַוועקגעשריבן צו איר שוועסטער הייל-
דא אַ בריוו מיט אַ האַרציקן ווייגעשריי. „איך פיל מיך לעצטנס
זייער נישט גוט און איך ווייס נישט, וואָס עס פעלט מיר.“
הילדא איז געקומען פון שאַטלאַנד, וווּ זי האָט זיך באַ-
זעט זי איז געקומען אין מערק, אַליין אָנפירנדיק אַ שיינעם
צוויי-פערזאַניקן אויטאָ. זי איז אַריינגעפאַרן מיטן הויפט-וועג, אַ
פייף געטון ביים בערגל, אַרומגעקרייזט דאָס אַוואַלע גראַן-לאַג-
קעלע, וווּ עס זענען געשטאַנען פאַרן הויז צוויי ווילדע בוקנ-
ביימער.

קאַני איז אַרויסגעלאָפן אויף די טרעפּ. הילדא האָט פאַר-
האַלטן דעם אויטאָ, אַרויסגעשטיגן און זיך צעקושט מיט דער
שוועסטער.

— קאַני! — האָט זי אויסגעשריגן. — וואָס איז געשען?
— גאַרנישט! — האָט קאַני געענטפערט עטוואָס פאַרשעמט;
זי האָט אָבער געוואוסט, וויפיל אומגליקלעכער זי איז פון הילדען.
ביידע שוועסטערן האָבן געהאַט כמעט די זעלבע מאַט-גלאַנצנדיקע
צערע, האָר ווייכע, פרוינע, און פון געבוירנשאפט אַ שטאַרקע,
היציקע סטרוקטור פון קערפער. קאַני איז אָבער איצט געווען מאַ-

גער, איר צערע איז געווען ערד-פארביק און דער דארער געלפ-
לעכער האלז האט ארויסגעשטארצט פון דזשעמפער.

— דו ביסט דאך קראנק, קינד מיינס! — האט היילדא א פאר-
סאפעטע ארויסגערעדט מיט א מילדער שטימע.

היילדא איז געווען מיט קנאפע צוויי יאר עלטער פון
קאנין.

— ניין, קראנק בין איך נישט. איך בין גיכער פארמא-
טערט, — האט קאני עטוואס פאטעטיש געענטפערט.

היילדא איז געווען געשטימט קריגעריש, דאס האט מען אָנ-
געזען אויף איר פנים. נישט קוקנדיק אויף איר אויסערלעכער רוי-
קייט און מילדקייט, איז זי געווען א טיפ פון א פארצייטישע
אמאזאנקע, אזא מין פרוי, וועלכע איז נישט באשאפן צו האַרמאָ-
נירן מיט מאַנספערשוניגען.

— אן עקלהאפטע געגנט דא! — האט זי אויסגערופן, אָנ-
קוקנדיק דעם רואנירטן פאלאץ מיטן פאַרזאָטן פארק ארום. זי
אליין האט אויסגעזען ווי א ווייכע, זאפטיקע באַרנע און געווען איז
זי אן עכטע אמאזאנקע פון אַלטן שניט.

זי איז אַריינגעגאַנגען צו קליפּאַרדן. ער האט א טראכט גע-
טון, ווי שייך זי איז, אָבער אויך ער האט עפעס זיך געשראָק
פאר איר. זיין ווייבס קרובים פארמאָגן נישט זיינע מאַניערן,
נישט זיין האַלטונג. ער האט זיי געהאַלטן פאר שטיקלעך הויכ
שטאַפלער.

ער איז געזעסן אין זיין פאַטער א צוגעשמידטער און אן אויס
געכאַליעטער, מיט גלאַט-פאַרקעמטע בלאַנדע האַר, מיט אַ פּוּנ-
א פרישס, מיט בלאַסע, עטוואַס אַרויסגעזעצטע אויגן, מיט אן אומ-
דורכדרינגלעכע, אָבער העפלעכע מינע. היילדא האט געהאַלטן זיין
מינע פאר א נאַרישע, און ער האט געשוויגן. עס האט זיך גע-
שפירט אין זיין האַלטונג באַהאַלטענער פאַטאָס, אָבער היילדא האָט
זיך נישט געמאַכט דערפון. זי איז געווען גוט באַוואָפנט, ווען קלי-
פאַרד זאָל זיין פּוּפּסט אָדער קייסער, וואָלט עס זי אויך נישט
אַנגעגאַנגען.

— קאָני זעט אויס זייער קראַנק, — האָט זי געזאָגט מיט איר
ווייכער שטימע, קוקנדיק אויף אים דורכדרינגלעך מיט די שיינע,
גרויע אויגן, וועלכע האָבן געהאַט אַ מאַטן גלאַנץ. זי האָט אויס-
געזען ווי אַ מיידעלע, ווי אַ צאַרט מיידעלע, פּונקט ווי איר
שוועסטער, ווי קאָני. קליפּאַרד האָט אָבער געוואוסט, אַז אונ-
טער דערדאָזיקער צאַרטקייט שטעקט אַ האַרטער שאַטלענדישער
קיוולשטיין.

— זי איז עטוואַס מאַגער געוואָרן, — האָט ער גע-
ענטפּערט.

— מ'האַט דערצו גאַרנישט געטון ?

— איז עס דען נייטיק ? — האָט קליפּאַרד געפרעגט מיט
דער העפלעכסטער ענגלישער שטייפקייט, ווייל שטייפקייט און העפּ-
לעכקייט פאַרן זיך ביים ענגלישן דזשענטלמען.

הילדא האָט נישט אָפּגעענטפּערט, זי האָט נאָר אַ קוק גע-
טון אויף אים דראַענדיק. זי האָט נישט געקאָנט באַד ענטפּערן,
דאָס איז געווען אַ געווינהייט פון ביידע שוועסטערן, זיי האָבן
געמוזט גוט באַטראַכטן זיך, איידער זיי האָבן געקאָנט אָפּענט-
פּערן. זי האָט קליפּאַרדן בלוז אָפּגעמאַסטן מיט איר דראַענדיקן
בליק און ער האָט זיך געפילט ערגער, ווי זי וואַלט אים גע-
זאָגט די ערגסטע זאַכן, ווי זי וואַלט אים אפילו אויסגע-
וידלט.

— איך וועל מיט איר גיין צו אַ דאָקטאָר, — האָט הילדא
ענדלעך מודיע געווען. — אין אייער געגנט איז פאַרהאָן עפעס אַ
לייטישער דאָקטאָר ?

— ליידער איז נישטאָ.

— אויב אַזוי, פאַר איך מיט איר קיין לאַנדאָן צו מיינס אַ
פאַקאָנטן דאָקטאָר, אַ גרויסן ספעציאַליסט.

קליפּאַרדס בעס איז דערגאַנגען ביז צו דער העכסטער שטו-
פּע, ער האָט אָבער געשוויגן.

— געוויס קאָן איך דאָ בלייבן נעכטיקן, — האָט הילדא גע-

זאגט, אַנטווענדיק די הענטשקעס. -- מאַרגן פאַר איך מיט איר אין שטאָט אַרײַן.

קליפּאַרד איז נאָך מער געל געוואָרן פון פעס, אַ גאַנצן טאָג זענען אפילו זיינע אויגן-ווייסלעך געל געווען. די גאַל איז אין אים צעגאַסן געוואָרן. אָבער הילדאָ איז געווען אַלץ אַזאַ שטילע, אַלץ אַזאַ באַשיידענע.

— דו דאַרפסט האָבן אַ קראַנקן-פּלעגערין, אָדער ווע-מען אַנדערש, וואָס זאָל אַרומגיין אַרום דיר. צום גלייכסטן וואָלט געווען אַ דינער — אַ מאַנספּערשויך, — האָט הילדאָ אַ זאָג גע-טון, ווען אַלע דריי זענען זיך רויק געזעסן אין אַוונט ביי דער קאַווע. זי האָט גערעדט רויק, פּלומרשט מילד, אָבער קליפּאַרדן האָט זיך אויסגעוויזן, אַז זי זעצט אים מיט אַ דראַנג איבערן קאַפּ.

— אַזוי? — האָט ער טרוקן אַ פּרעג געטון.

— אַזוי, אַזוי. דאָס מוז זיין. קוים נעמסטו נישט צו אַ מענטש צו דיר, נעם איך צו פּונדאַנען קאַנין אויף עטלעכע חדשים. אַזוי קאָן עס מער נישט זיין.

— וואָס קאָן מער נישט זיין?

— האָסט דיר גאַרנישט צוגעקוקט צו קאַנין? — האָט היל-דאָ געפּרעגט, קוקנדיק קליפּאַרדן גלייך אין פנים אַרײַן.

ער איז אין דעם מאַמענט ענלעך געווען צו אַ ריזיקן אָפּ-געקאַכטן ראַק, אַזוי רויט איז ער געווען.

— איך וועל וועגן דעם רעדן מיט קאַנין, — האָט ער גע-זאָגט.

— איך האָב שוין מיט איר אַלץ אָפּגערעדט, — האָט היל-דאָ געענטפּערט.

קליפּאַרד האָט אַ לאַנגע צייט געהאַט צו זיין דינסט פּלע-גערינס. ער האָט זיי נישט געקאַנט פאַרטראַגן, זיי האָבן אים כּסדר פּאַאומרויקט. אַ דינער וואָלט אָבער געווען נאָך ערגער! ... ער האָט אפילו נישט געקאַנט פאַרטראַגן דעם געדאַנק, אַז אַ מאַנספּיל

זאָר ויך פאַרען מיט אים. זאָר כאַטש זיין אַ פרוי, אַבי נישט קיין מאַנסבייל. אַבער פאַרוואָס זשע נישט קאָני?

די שוועסטערן זענען באַלד אינדערפרי אַוועקגעפאַרן. קאָני האָט געהאַט אַ פנים ווי אַן אומגליקלעך שעפעלע, וועלכע די אַמאָ זאָנקע היילדאָ האָט גענומען אונטער אירע פליגל. דעם פאַטער האָבן זיי נישט געטראָפן אינדערהיים.

דער דאָקטאָר האָט זאָרגפעליק באַטראַכט קאָנין און זי אויס געפרעגט וועגן אַלע פרטים פון איר לעבן.

— איך האָב נישט איינמאָל געזען אייערע און סער קליי פאַרדס פאַרטערען אין די איילאסטריטע בלעטער. איר ביידע זענט דאָך כמעט באַרימט, אמת? אַזוי, אַזוי וואַקסן עס אויס פרויען פון יונגע מיידעלעך, כאַטש, אין תוך גענומען, זענט איר נאָך איצט אויך אַ מיידעלע, נישט קוקנדיק אויף אַלע איילאסטריטע בלעטער. אַ, ניין! דער אַרגאָניזם איז אין דער בעסטער אָרדע נונג, אַבער אַזוי קאָן ווייטער נישט זיין. זייט אַזוי גוט און זאָגט דעם הער קליפאָרד, אַז ער מוז מיט אייך אַרויספאַרן אין שטאַט אַריין, אַדער אַוועקפאַרן קיין אויסלאַנד. איר דאַרפט זיך צע שטרייען. איר מוזט האָבן צעשטרייאונג, איר מוזט! איר האָט אין זיך אַ שוואַכן לעבנסלאָסט, רעזערוון פעלן, רעזערוון. די האַרץ גערוון זענען נישט אין געהעריקער אָרדענונג, אַזוי, אַזוי! עס איז אַ שפיל פון גערוון; איך וואָלט אייך געמאַכט פולשטענדיק געזונט, ווען איר פאַרברענגט איין חודש אין קאָן, אַדער ביאַריק. צו דער איבטיקער לאַגע אייערער מוז אַ סוף נעמען, עס מוז אַ סוף נעמען, אַז נישט, ווער ווייסט, וואָס עס קאָן ווייטער זיין. איר פאַרשווענדט אייער לעבן און איר פרישט עס נישט אויף. איר מוזט האָבן צעשטרייאונג, עכטע, געזונטע צעשטרייאונג. איר פאַרנוצט אייער לעבנס-ענערגיע און איר שאַפט אייך נישט צו ריק קיין פרישע. אַזוי טאָר ווייטער נישט זיין, איר פאַרשטייט? די נידערגעשלאַנגקייט! איר מוזט זען אויסצומיידן נידערגע-שלאַנגקייט!

הילדא האט דערביי באקומען א וויכטיקע, אנטשלאסענע מינע.

מיכאעליס איז געוויר געוואָרן, אז קאָני געפינט זיך אין שטאַט און ער איז געקומען צו לויפן מיט אַ בוקעט רויזן.
 — וואָס איז מיט דיר? — האָט ער אויסגערופֿן. — זעסט דאָך אויס ווי אַ שאַטן, אַזוי פֿאַרענדערט ביסטו! וואָס טוט זיך מיט דיר? פֿאַרוואָס האָסטו מיר גאַרנישט מודיע געווען? פֿאַר מיט מיר קיין ניצע! לאַמיר פֿאַרן קיין סיצייליע! קום, לאַמיר תּיכּף פֿאַרן קיין סיצייליע, איצט איז דאָרט ווונדערלעך שיין. דו דאַרפסט האָבן אַ סך זון! אַ סך לעבן! דו גייסט דאָך איין צווענדיק! קום, לאַמיר אוועקפֿאַרן! לאַמיר פֿאַרן קיין אַפֿריקע! כאַפּט אים דער טייוול, סער קליפֿאַרדן! וואַרף אים אוועק און פֿאַר מיט מיר. איך האָב תּיכּף חתונה מיט דיר, אַזוי ווי קליפֿאַרד וועט דיך נאָר גטן. מאַך עס שנעלער! באַדענק דיך, הייב אָן אַ ניי לעבן! גאַט מיינער! דאָס שרעקלעכע גוט דאָרט וועט דיך אומברענגען. עס וואָלט יעדן איינעם אומגעברענגט אויף דיין אַרט! אַ שרעק לעך מקום! לאַמיר אוועקפֿאַרן צו זון! דו דאַרפסט נאָר זון! נישט מער ווי זון און עטוואָס מער נאַרמאַל לעבן!

אַבער קאָניס האַרץ האָט אָנגעהויבן ווייטיקן בלויז ביים געדאַנק צו פֿאַרלאָזן קליפֿאַרדן. זי האָט עס נישט געקאָנט פֿאַר-טראַגן, אַזוינס וועט זי בשום-אופן נישט טון! ... ניין! ... ניין! בשום-אופן. זי מוז זיך אומקערן אַהיים צו קליפֿאַרדן.

מיכאעליס איז געווען אויפגעבראַכט. הילדא האָט מיכאַ-עליסן נישט ליב געהאַט, אַבער ער איז איר ליבער געווען ווי קליפֿאַרד. די שוועסטערן זענען צוריקגעפֿאַרן קיין מיטל-ענגלאַנד. הילדא האָט זיך דורכגערעדט מיט קליפֿאַרדן; ער האָט נאָן אַרץ געהאַט געלע אויגן-ווייסלעך, ער איז געווען זייער דענער-ווירט, אַבער ער האָט געמוזט אויסהערן אַרץ, וואָס הילדא האָט אים דערציילט, וואָס דער דאָקטאָר האָט געזאָגט, פֿאַרשווייגנדיק נאַטירלעך, וואָס מיכאַעליס האָט געזאָגט. זי האָט אים געשטעלט אַן אוילטימאָטום און ער איז געווען שטום ווי אַ פּיש.

— איך קאָן דיר אָנווייזן אַ גוטן באַדינער, וועלכער איז געווען ביי אַ קאַליקע. דער דאָקטאָר האָט מיר געגעבן זיין אַד-רעס. די קאַליקע איז ערשט נישט לאַנג געשטאַרבן און דער די-נער איז פריי אַנצונעמען אַן אַנדערע שטעלע. דער דאָקטאָר פאַר-זיכערט, אַז דער דינער איז אַ געניטער אין אַזעלכע זאַכן, איך קאָן אים אַנגאזשירן פאַר דיר.

— איך בין נישט קיין קאַליקע און איך וויל נישט קיין באַ-דינער, — האָט קליפּאַרד געענטפערט מיט רעזיגנאַציע.
— ווילסט נישט קיין דינער, האָב איך אַדרעסן פון צוויי פרויען. מיט איינער האָב איך שוין אפילו איבערגערעדט. זי איז מחויב צו זיין אַ גוטע פלעגערין. אַ פרוי פון אַ יאָר פּופציק. אַ שטילע, אַ געזונטע, אַ פיינע, דאַכט זיך, און דערצו אַ געניטע אין דעם פאַך...

קליפּאַרד האָט פאַרעקשנט און ביז גאַרנישט געענטפערט.
— ווי דו ווילסט, קליפּאַרד. אויב מיר וועלן זיך ביז מאַרגן נישט צונויפרעדן, וועל איך טעלעגראַפירן צו מיין פאָטער און מיר וועלן אַוועקנעמען קאַגין פונדאָנען.
— קאַגין וועט נישט אַוועקפאַרן, — האָט קליפּאַרד דער-ווידערט.

— זי וויל טאַקע נישט, זי וועט אַבער מוזן. זי ווילסט אַליין, אַז זי מוז. אונזער מוטער איז געשטאַרבן פון אַ קרעבס, זי האָט אים באַקומען פון צרות. מיר ווילן נישט ריוויקירן. צומאָרגנס האָט קליפּאַרד אַליין פאַרגעלייגט, מען זאָל ברענ-גען די פרוי באַלטאַן, אַ קראַנקן-פלעגערין פון טווערסהאַלער גע-מיינדע-שפיטאַל. די הויז-פאַרוואַלטערין האָט פאַרגעלייגט איר קאַנ-דידאַטור. פרוי באַלטאַן האָט בדעה געהאַט צו רעזיגנירן פון איר פאָסטן אין שפיטאַל און אַנצונעמען די שטעלע ביי סער קליפּאַרדן. ער ווידער האָט גיכער געוואַלט זי איידער אַן אַנדערע, ווייל ער האָט זי געקענט פון לאַנג. זי האָט אים געפלעגט, ווען ער האָט אַמאָל געהאַט שקאַרלאַטינע.

ביידע שוועסטערן האָבן תיכף זיך געזען מיט דער פרוי

באַלטאָן, וועלכע האָט געוווינט אין אַ ניי הויז אין טיווערסהאָל.
 זי איז געווען אַ שיינע פרוי פון אַ יאָר פערציק, אירע פלעגע-
 ריין-מלבושים, דער איבערגעלייגטער ווייסער קאָלנער און דאָס
 ווייסע פאַרטוך האָבן נאָך מער אונטערגעשטראַכן איר שיינקייט;
 זי האָט געהאַלטן אינמיטן טייטרינקען, ווען די געסט זענען צו
 צו איר געקומען.

די פרוי באַלטאָן איז געווען אויסטערליש גערירט פון דער
 איינלאַדונג צו די טשאַטערלייס. זי האָט געמאַכט אויף אירע געסט
 אַ גוטן איינדרוק; איר אויסשפראַך אפילו, דער לייכטער פראַווינ-
 צער דיאַלעקט, וועלכער האָט לחלוטין נישט קאָליע געמאַכט איר
 פיינעם ענגליש, איז זיי אויך געפעלן. זי האָט לאַנגע יאָרן גע-
 האָט צו טון מיט נידעריקערע פון זיך און דאָס האָט זי געמאַכט
 אַ ביסל גרויס ביי זיך און איינגעבילדעט אין אירע אייגענע
 מעלות לגבי אַנדערע. מיט איין וואָרט, אַ פרוי, וועלכע איז גע-
 ווען די העכסטע פערזאָן אין איר סביבה און וועלכע דאָס דאָרף
 האָט שטאַרק געשעצט.

— יאָ, יאָ! די ליידי טשאַטערליי זעט אויס נישט צום
 בעסטן! זי איז דאָך שטענדיק געווען אַזאַ געזונטע, נישט אמת?
 דעם גאַנצן ווינטער האָט זי אויסגעזען וואָס אמאָל ערגער. אַ, אַ
 שווער עסק, זייער אַ שווערס! דער אומגליקלעכער סער קלי-
 פאַרד! אוי, די מלחמה, די מלחמה! וויפיל צרות זי האָט אָנגע-
 מאכט!

און די פרוי באַלטאָן האָט תיכף איינגעשטימט צו פאָרן,
 אויב דער דאָקטאָר זאָגט זי נאָר באַפרייען פון איר אַמט. לויט די
 פאַרשריפטן מוז זי נאָך אָפאַרבעטן צוויי וואַכן, דער דאָקטאָר
 קאָן זי אָבער באַפרייען פאַרן טערמין.

הילדאָ איז אוועקגעגאַנגען צום דאָקטאָר. דעם צווייטן זונ-
 טיק איז פרוי באַלטאָן געקומען צו פאָרן מיט צוויי גרויסע קי-
 פערטס און זיך באַזעצט אין גוט. הילדאָ האָט זיך מיט איר צע-
 שמועסט; די פרוי באַלטאָן איז שטענדיק געווען אויפגעלייגט צו
 כאַפן אַ שמועס. זי האָט בכלל אויסגעזען זייער יונג, אירע באַק-

פלעגן זיך ביי דער מינדסטער געלעגנהייט באדעקן מיט א יוגנט־
 לעכער רויטקייט. אלט איז זי געווען זיבנאונפערציק יאָר.
 איר מאַן, טעדדי באַלטאָן, איז געשטאַרבן מיט צווייאַונג
 צוואַנציק יאָר צוריק (אויף וויינאכט ווערט פונקט צווייאַונגאַנ-
 ציק יאָר). זי איז געבליבן מיט צוויי קינדער, דאָס קלענערע איז
 נאָך געווען ביי דער ברוסט. דאָס עופהלע נעבעך האָט געהייסן
 עדיטאַ, זי האָט ערשט נישט לאַנג חתונה געהאַט מיט אַ האַנדלס-
 אַנגעשטעלטן פון שעפילד, די עלטערע איז אַ לערערין אין טשעס-
 טערפילד. יעדן זונטיק קומט זי אַהיים צו דער מוטער, סײַדן זי
 איז ערגעץ־וווּ פאַרבעטן. די היינטיקע יוגנט ווײלט זיך, נישט
 ווי אין די פריערדיקע צייטן, ווען זי, איוויאָ באַלטאָן, איז נאָך
 געווען יונג.

טעדדי באַלטאָן איז אלט געווען אַכטאונצוואַנציק יאָר, ווען
 ער איז אומגעקומען בשעת אַ קאַטאַסטראָפּע אין גרובן. דער אוי-
 בער־שטיגאַר האָט אַ געשריי געטון, מען זאָל זיך לייגן אויף דער
 ערד. אלע זענען אַ פאַל געטון באַצייטנס, בלויז טעדדי האָט נישט
 באַוווּן און ער איז געהרגעט געוואָרן. דערנאָך, בשעת דער אויס-
 פאַרשונג, האָט דער אויבערשטיגאַר געזאָגט, אַז טעדדי איז אַליין
 שולדיק אין זיין טויט, ער האָט מורא געקריגן און אַנשטאַט זיך
 צו לייגן אויף דער ערד, האָט ער גאָר אַנגעהויבן אַנטלויפן. צו-
 ליב דעם האָט מען איר צוגעפסקנט קוים דרייהונדערט פונט אַנט-
 שפּאַנדונג, און דאָס געלט האָט מען איר געגעבן נישט אויס פליכט,
 נאָר אויס רחמנות, ווייל איר מאַן איז פלומרשט אַליין שולדיק גע-
 ווען אין זיין אומקום. מ'האַט איר די סומע נישט באַצאָלט מיט-
 אמאָל: זי וואָלט זיך באַלד געעפנט אַ געוועלפּל. מ'האַט געטענהט,
 אַז זי וועט נאָך דאָס געלט צערענצלען, אָדער גאָר פאַרשיכורן!
 זי האָט געמוזט די סומע אָפּנעמען ביסלעכווייז, צו דרייסיק שי-
 ללינג אַ וואָך. יעדן מאָנטיק האָט זי געמוזט קומען אין קאַנטאָר
 און אָפּשטיין אין דער רייע צוויי שעה צייט. יאָ, כמעט צוויי יאָר
 איז זי געקומען יעדן מאָנטיק נאָך די דרייסיק שיללינג. וואָס־זשע
 דען האָט זי געקאָנט טון מיט צוויי פיצלעך קינדער. טעדדיס מו-

טער איז אָבער געווען גוט צו איר. ווען די קלענערע האָט נאָך אָנגעהויבן גיין, האָט זי די קינדער גענומען צו זיך אויף אַ גאַנצן טאָג, און זי, איז אַ באַטאַן, פלעגט פאַרן יעדן טאָג קיין שעפילד זיך לערנען זיין אַ קראַנקן-פלעגערין. נאָך פיר יאָר לערנען זיך האָט זי אפילו אַ גאַנץ יאָר באַזוכט אַ ספעציעלן קורס און באַ-קומען אַ דיפּלאָם, זי איז געוואָרן זעלבשטענדיק און גענומען די קינדער צו זיך. אַ געוויסע צייט איז זי געווען געהילפּס-פלעגערין אין אַ שפיטאַל, אָבער ווען די טיווערסהאָלער גרופּן-געזעלשאַפּט האָט זי אָנגאַזשירט אויפן פּאַסטן, וועלכן זי האָט ביז איצט פאַר-נומען, האָט זי זיך דערפילט אינגאַנצן אויסגעהיילט פון שרעקלעכן קלאַפּ, וואָס האָט זי געטראָפּן מיט טעדדיס טויט. אַרבעט איז אָבער אין טיווערסהאָל געווען צופיל און זי פילט זיך שוין אָפּ-געמאַטערט. זי וויל לייכטערע אַרבעט, דעריבער האָט זי טאַקע דאָ אָנגענומען די שטעלע.

— יא, די טיווערסהאָלער געזעלשאַפּט האָט מיך זייער גוט באַהאַנדלט. איך האָב קיין שום טענה נישט. אָבער איך וועל זיי קיינמאָל נישט פאַרגעסן, וואָס זיי האָבן געזאָגט אויף מיין אומגע-קומענעם מאַן, אַז ער איז געווען אַ פּחדן. באמת איז ער געווען אַ העלדישער שטיגאַר, זעלטן עס טרעפט זיך אַזאַ טיכטיקער גרופּן-אַרבעטער, ווי ער איז געווען. און זיי האָבן געהאַט אַ האַרץ אים צו שטעמפלען אַלס פּחדן, בפרט ווען ער האָט שוין נישט געלעבט און זיך נישט געקאַנט ריינוואַשן פון פאַרווורף. ווען די דאָזיקע פרוי האָט גערעדט, האָט זיך אין אירע רייד אויסגעדריקט אַ מאַדנע געמיש פון געפילן. זי האָט ליב גע-האַט די אַרבעטס-מענטשן, מיט וועלכע זי האָט געהאַט צו טון אַלס קראַנקן-פלעגערין אזוי פיל יאָרן, גלייכצייטיק האָט זי זיך געפילט העכער פון זיי. זי האָט זיך געפילט כמעט ווי אַן אָנגע-העריקע צו דער העכערער געזעלשאַפּט. אין דער זעלבער צייט האָט אָבער געטליעט אין איר אַ פעס צו דעם הערשנדיקן קלאַס. פריצים! אין די סיכסוכים צווישן די פריצים און די אַרבעטער ווען איז זי שטענדיק געווען אויף דער זייט פון די אַרבעטער. ווען

עס האָט זיך אָבער געהאַנדלט נישט אין קאַמף, האָט זי געגאַרט זיך אויסצוגלייכן מיט די פּריצים, זיין אַ מיטגלידערין פון דער העכערער געזעלשאַפט. די אַריסטאָקראַטיע האָט זי געצויגן ווי אַ מאַגעס, זי האָט געוועקט אין איר די כאַראַקטעריסטישע לֹסט פון די ענגלענדער צו שטיין אויף אַ העכערן שטאַפּל אויף דער געזעל־שאַפטלעכער לייטער. עס האָט איר געשמייכלט דאָס וווינען אינם גוט, שמועסן אַמאָל מיט ליידי טשאַטערליי, וועלכע איז דאָך באַמח געווען גאַר פון אַן אַנדערן סאָרט ווי די אַרבעטערס וויבער. זי האָט וועגן דעם גערעדט גאַנץ עפנטלעך. אָבער אין אירע ווער־טער איז עפעס אין הינטערגרונט געלעגן אַ ווידערגעפיל צו די טשאַטערלייס, אַזאַ מין ווידערגעפיל, וואָס שטעקט אין האַרץ פון יעדן פּאָלקסמענטש צו פּריצים.

— נאַטירלעך, נאַטירלעך, די ליידי וואָלט דאָך אונטערגע־גאַנגען! צום גליק האָט זי אַ געטרייע שוועסטער, וועלכע איז גע־קומען איר העלפּן. מענער פאַרזאָרגן נישט יענעם — סיי די פינג־סטע, סיי די געמיינסטע — אַלע זענען זיי אַזעלכע. וואָס די פּרוי טוט נישט פאַר זיי, דאַכט זיך זיי, אַז עס קומט זיי. איך האָב נישט איינמאָל די מענער עס פאַרגעוואָרפן גאַנץ אָפּנטלעך. פאַר סער קליפּפּאָרדן איז עס אָבער אויך אַ גרויס אומגליק: אויפן גאַנצן לעבן פאַראַלזירט! די טשאַטערלייס זענען פון שטענדיק אָן אַ שטאַלצע משפּחה, זיי האַלטן פון זיך שטאַרק און מיט רעכט. אַזאַ קלאַפּ! אַזאַ קלאַפּ! אַ שרעקלעכע זאַך פאַר דער ליידי טשאַטערליי, אפּשר פאַר איר נאָך שרעקלעכער ווי פאַר אים. זי מוז אַ סך אויסשטיין! אַ קלייניקייט — אַזאַ מאַן! איך האָב געלעבט מיט מיין טעדידי סך־הכל דריי יאָר. אָבער די דריי יאָר האָב איך געוואוסט, אַז איך האָב אַ מאַן מיטן פּוילן מויל, איך קאָן אים טאַקע נישט פאַרגעסן. אַ פּריילעכער ווי אַ זונען־טאַג, איינער אויף טויזנטער. ווער וואָלט זיך געקאַנגט ריכטן, אַז ער וועט אומקומען מיט אַזאַ טויט! עס גלייבט זיך מיר נישט ביזן היינטיקן טאַג, כ'האַב קיינמאָל רעכט נישט געגלייבט, כאַטש כ'האַב אים אַליין אויסגעריכט אין קבר אריין, מיט מיינע אייגענע הענט אים זיין רעכט געטון. פאַר מיר

איז ער אָבער קיינמאָל נישט געשטאַרבן, קיינמאָל נישט! איך קאָן נישט בין היינט שלום מאַכן מיט דעם פּאַקט.

דאָס איז געווען אַ פּריש ווינטל אין יער טויטער אַטמאָ-ספּער, אין וועלכער קאַני האָט זיך אַרומגעדרייט. די רייך פון דער כּסדר-פּלאַפּלענדיקער מאַדאָם באַלסטאַן האָבן אין קאַנין געוועקט אַלערליי געפּילן.

דעם ערשטן חודש האָט זיך די פּלעגערין אַרומגעדרייט נאָך ווי עס איז שטיל; זי האָט אָנגעווירן איר לוסט צו באַלעבאַטעווען, אַרויסצוגעבן באַפּעלן, זי איז געווען עטוואָס דעפּרימירט. אין קליי פּאַרדס אָנוועזנהייט איז זי געווען ממש שרעקעוודיק, שוויגנדיק. דאָס איז אים געפּעלן, און ער האָט זיך צוגעווינט צו איר אַזוי, אַז ער האָט זיך געלאָזט באַדינען גלייכגילטיק, ווי ער וואָלט זי גאַרנישט באַמערקט.

— אַ נוצלעכער נול, — פּלעגט ער זאָגן יועגן איר.

קאַני פּלעגט באַווונדערן זיין קאַלטבלויטיקייט, אָבער געזאָגט האָט זי אים גאַרנישט.

ביסלעכווייז האָט אָבער קליפּאַרד אָנגעהויבן זיך באַציען צו דער פּלעגערין גאוהדיק, לאַרדיש. זי האָט זיך פון זיין זייט גע-ריכט דערויף. ווען זי פּלעגט האָבן צו טון מיט קראַנקע גרופּן-אַרבעטער, האָט זי זיך געפּילט ממש ווי אַן אויבער-מענטש לגבי זיי; ווען זי האָט אָבער באַדינט קליפּאַרדן, האָט זי זיך געפּילט אַזוי קליין, אַזוי נישטיק-קליין ווי אַ פּשוטע דינסט. אָבער דאָס האָט זי נישט געאַרט, זי האָט עס אָנגענומען ווי די נאַטירלעכסטע זאַך, זי האָט זיך בלויז צוגעפּאַסט צו דער העכערער געזעל-שאַפט.

ווען זי האָט אים געדאַרפט באַדינען, פּלעגט זי אַריינקומען שטיל, מיט אַ ליבער, באַשיידענער מינע אויפן שיינעם, לענגלעכ-דיקן פנים און מיט אַראַפּגעלאָזטע אויגן. זי וואָט גערעדט מיט אַ ציטערדיקער שטימע:

— וואָס דאַרף איך פאַר אייך טון, הער קליפּאַרד?

— וואַרט נאָר אַ רגע. איך וועל אייך באַלאַד זאָגן.

— ווי איר ווילט, סער קליפארד.
— קומט אריין אין א האלבער שעה ארום. איך וועל אייך
שפעטער זאגן.

— ווי איר ווילט, סער קליפארד.
— איר גייט? נעמט-זשע מיט די צייטונגען.

— ווי איר ווילט, סער קליפארד.

שטיף גייט זי ארויס און אין א האלבער שעה ארום קומט זי
צוריק אריין אויך אזוי שטיף. זי איז געווען פיל מיט הכנעה און
מורא, אבער זי האט עס אנגענומען פאר ליב, זי לעבט דאך צווישן
העכערע כפערן! צו קליפארדן האט זי געפילט נישט קיין סימ-
פאטיע, נישט קיין אנטפאטיע. ער איז פאר איר געווען א מין
פענאמען, א מוסטער פון דער הויכער געזעלשאפט, וועלכע זי האט
ביז איצט נישט געקענט און מיט וועלכער זי שליסט איצט אן א
נייעם קאנטאקט. די לידי טשאטערליי האט זי שוין גיכער פאר-
שטאנען, איבעריקנס, איז זי דאך א פרוי, און א פרוי, מעג זי
זיין אפילו א לידי, איז גאר עפעס אנדערש.

די פרוי באַלטאן האט קליפארדן געהאלפן ביים לייגן זיך
שלאָפן, זי איז אויך געשלאָפן אין א צימער קעגנאיבער זיין
שלאָפציימער; אויף יעדן קלונג פלעגט זי אויפשטיין פון בעט און
קומען אויף זיין רוף. זי האט אים אויך געהאלפן אינדערפרי ביים
אַנטון. זי האט אים אפילו ראזירט מיט איר וויכער, ציטערדיקער
פרויען-האנט. זי איז געווען א געשיקטע, געניטע פלעגערין און
נישט לאַנג וואָלט געדויערט, זי זאָל פאקטיש הערשן איבער אים.
ווי זי פלעגט הערשן איבער אירע פריערדיקע פשוטע פאציענטן,
איבעריקנס, בשעת זי פלעגט אים אַנזיפן און גאָלן די באַרד, האט
ער זיך נישט קיין סך אונטערשיידט פון די גרובן-ארבעטער. דע-
מאלט האט זי זיך ווייניק אינטערעסירט מיט זיין יחוס, מיט זיין
גאוועהדיקער האַלטונג, דאָס איז פאר איר געווען א נייע דער-
פאַרונג.

קליפארד האט אבער אינערלעך נישט געקאנט מוחל זיין
קאַפּין, וואָס זי האט זיך אָפגעזאָגט אים צו באַדינען און עס

איבערגעגעבן א פרעמדער, געדונגענער פרוי. ער האט געגלייבט, אז דאס האט אפגעטויט די בליטן פון זייער אמתדיקער פארבינדונג. דונג קאנגי האט עפעס ענלעכס נישט געשפירט. דידאזיקע בליטן פון פארבינדונג זענען געווען ווי א גיפטיקע ארכידעע, ווי א פאראזיטישער אנווקס אויף איר לעבנס-בוים; לויט איר מיינונג האט דאס פאראזיטירן אויף איר לעבן ארויסגעגעבן זייער נישטיקע פירות.

איצט, ווען זי האט געהאט מער צייט, פלעגט זי לענגער זיצן אליין ביי זיך אין איבערשטן צימער, שפילן שטיף אויפן קלאוויר און זינגען:

„שפילט נישט מיט קיין פייער...
שווער צו רייסן ליבעס-קייטן“.

ווי לאנג איז, אז זי האט נאך נישט געוואסט, ווי שווער עס איז צו צערייסן די ליבעס-קייטן? אבער צו דאנקען גאט – זי האט זיי צעריסן! זי האט זיך געקוויקט מיט דער איינזאמקייט, מיט דעם, וואס זי מוז שוין נישט שטענדיק זיין מיט אים, שטענדיק שמועסן מיט אים. ווען ער פלעגט בלייבן אליין, פלעגט ער אומאויפהערלעך קלאפן אויף זיין שרייב-מאשין, קוים פלעגט זי אבער אריינקומען, פלעגט זיך אנהייבן דאס שמועסן, דאס רעדן, דאס ענדלאזע רעדן. זיין פסדריק אנהייבן מענטשן, מאטיוון, געשענישן, כאראקטערן, אינדיווידועלע אייגנשאפטן – דאסדאזיקע אומאויפהערלעכע פלודערן איז איר שוין צוגעגעסן געווארן. יארן לאנג האט זי זיך געקוויקט מיט דעם, ליב געהאט עס, אבער גענוג, זי האט עס שוין איבערגענוג, עס איז איר נישט דערווידער, אבער זי האט זיך שוין איבערגעגעסן מיט דעם מאכל. זי דאנקט און וויל בעסער זיין אליין מיט זיך.

דאס האט אויסגעזען, ווי מיינאנען קליינע ווארצעלעך און פעדעם פונם באוואוסטזיין וואלטן זיך ביי זיי ביידע צונויפגעוואקסן און אזוי צונויפגעפלאנטערט, אז זיי האבן זיך שוין מער נישט געקאנט שטיקן אינאיינעם און דאס געוויקס האט אנגעהויבן אפדארן.

איצט האָט קאָני פאָמעלעך אָפּגעוויקלט דעם פּלאַנטער פון זייער ביינדס באַוווטזיין, אַוועקגעריסן פאָדעם נאָך פאָדעם און געדולד-דיק, אָבער גלייכצייטיק אומגעדולדיק געצילט צו פולשטענדיקער זעלבסט-באַפרייזונג. אָבער די פעדעם זענען שטאַרק ווי קייטן! און די קייטן פון ליבע איז שווערער צו צערייסן ווי אַלע אַנדערע מינים קייטן; כאַטש די פרוי באַלטאָן האָט איר אַ סך געהאַלפּן אין דעם.

קליפּאַרד האָט אָבער נאָך אַלץ געגאַרט צו פאַרברענגען מיט קאָנין די אַוונטן אין אינטימע שמועסן און לייענען צוואַ-מען. קאָני פלעגט הייסן די פרוי באַלטאָן אַריינקומען צען אַ זייגער און איבעררייסן. צען אַ זייגער איז זי ווידער געווען פריי ביי זיך אין צימער. קליפּאַרד האָט זיך געפונען אין די הענט פון פרוי באַלטאָן.

די פלעגערין פלעגט עסן אינאיינעם מיט דער הויז-פאַרוואַל-טערין פרוי בעטס, די ביידע פרויען האָבן זיך זייער ליב געהאַט. דערמיט איז די דינערשאַפט עטוואָס דערנענטערט געוואָרן צו די באַלעבאַטיים, דער קאָנטאַקט פון די ביידע מינים וועלטן איז גע-ווען די פרוי באַלטאָן. די פרוי בעטס פלעגט שענהלאַנג זיין ביי דער פלעגערין אין צימער און קאָני האָט, ווילנדיק-נישט-ווילנדיק, געהערט אָפּגעריסענע ווערטער פון זייערע שמועסן; זי האָט גע-פילט, ווי דער אויסטערלישער ריטם פון די אַרבעטס-מענטשן דרינגט אַריין אין דער איינזאַמקייט, וועלכע זי מיט קליפּאַרדן האָבן גע-וועבט. אויף אַזוי ווייט האָט זיך געענדערט דאָס גוט, זינט עס איז אָנגעקומען די פרוי באַלטאָן.

און קאָני האָט זיך געפילט ווי באַפרייט, ווי זי וואַלט אַריין עפעס אין אַנדערער וועלט, ווי זי וואַלט אפילו געאַטעמט אַנדערש ווי ביי איצט. זי האָט אָבער אַלץ נאָך מורא געהאַט, אַז צופיל פע-דעם פון איר לעבן זענען צונויפגעוואַקסן מיט קליפּאַרדס לעבן און אַז ס'איז זיי אוממעגלעך אַרויסצורייסן. פונדעסטווען האָט זי גע-אַטעמט פרייער, אין איר לעבן האָט זיך אָנגעהויבן אַ נייע תקופה.

VIII קאפיטל

פרוי באַלטאַן האָט מיט גרויס אויפמערקזאמקייט נאָכגעקוקט דער ליידי, זי האָט געהאַט דאָס געפיל, ווי אויך אויף איר וואָלט זי געדאַרפט אַכטונג טון, זי אויך פלעגן. זי פלעגט מאַטערן די ליידי, זי זאָל אַרומגיין שפּאַצירן, אַטעמען מיט פּרישער לופט. דורכפאַרן זיך אין דאָרף אַריין, אַדער קיין שעפּילד, ווייל קאָג האָט זיך ביסלעכווייז צוגעוויינט צו פאַרטראַכטן ביים קאַמין, אַדער מאַכן דעם אָנשטעל, אַז זי לייענט אַדער שטריקט און בכלל נישט אַרויסגעקומען גאַנצע טעג פון איר צימער.

איינמאָל, באלד נאָכדעם ווי הילדא איז אוועקגעפאַרן, האָט פּרוי באַלטאַן אַ זאָג געטון:

— פאַרוואָס גייט נישט אייער דורכלויכט שפּאַצירן? עס וואָלט פּדאי געווען צו מאַכן אַ שפּאַציר צום וואַלד-אויפּזעערט שטיבל, דאָרט בליען שוין די געלע וואַלד-נאַרציון. דאָס שענסטע, וואָס איז פּדאי אָנצוקוקן אין מערץ. עס וואָלט נישט שלעכט געווען, אוען אייער דורכלויכט ברענגט זיך עטלעכע נאַרציון אַהייב און שטעלט זיי אוועק ביי זיך אין צימער. די ווילדע נאַרציון מאַכן אַזאָ אויפהייטערנדיקע שטימונג, נישט אמת?

קאָג האָט דאָס אַלץ אויסגעהערט רויק, מילד. ווילדע נאַרציון! שליסלעך איז דאָך נישט מעגלעך שטענדיק צו זיצן און איבערקייען די אייגענע געדאַנקען. ווידער איז דער פּרילינג געקומען...

„די יאָר-צייטן בייטן זיך,
זיי גייען און קומען ווידער,
פאַר מיר אָבער קומט דער טאָג —
ווי די נאַכט — אַ מידער...“

און דער וואַלד-אויפּזעער! זיין שלאַנקער, וויסער קערפּער

איז ווי אן איינזאם שטענגל פון א פארבארגענער בלום! זי האָט
גאָר פאַרגעסן וועגן אים אין איר אויסטערלישער דערשלאָנגקייט.
איצט האָט זיך עפעס געוועקט...

„בלאָס הינטער טיר און טויער...“

זי האָט נאָר געדאַרפט אַדורך די טיר און טויער.
זי האָט זיך געפילט געשטאַרקט, עס איז איר לייכט געווען
דער גאַנג און דער ווינט וועט נישט אזוי רייסן אין וואַלד, ווי
ער פליקט און רייסט אין פאַרק. זי האָט געוואָלט פאַרגעסן, פאַר-
געסן די וועלט, די אַלע האַלב-פאַרפעסטע מענטשן.

„איר דאַרפט ווערן אויפסניי געבוירן!
כ'גלייב - דער קערפער לעבן זוכט!
ווערט דאָס קערנדל נישט פאַרלוירן,
מוז עס געבן נייע פרוכט.
קאַנען זאָפערן ווידער בליען,
מוז איך אויך צו זון זיך ציען.“

אויפן פריילינגס-ווינט פלעגן אַזעלכע פערזן איר אַליין אויפ-
שווימען אין זפרון.
די קליינע ליכט-פלעקן האָבן זיך מאַדנע קונציק דורכגע-
שאַרט צווישן די געדיכטע ניס-קוזשאַקעס און געטאַנצט אויף דעם
געלן האָזן-שטשאַוו. דער וואַלד איז געשטאַנען שטיל, אויסטערליש-
שטיל, אָבער דאָך דורכגעזאַפט מיט לעבעדיקע זון-שטראַלן. די
ערשטע מערק-גלעקעלעך האָבן זיך שוין אַרויסגעטויכט און דער
גאַנצער וואַלד האָט אויסגעזען בלייך פון די בלייכע הונדערטבלע-
טערלעך, וועלכע האָבן באַדעקט די גאַנצע אויפגעוואַכטע, פרי-
לינגדיקע ערד.

„די וועלט איז בלייך געוואָרן פון דיין אַטעם.“

אָבער דאָס איז געווען דער אַטעם פון דער געטין פערסע-

פאנייא, וועלכע האט זיך אין א שיינעם פרימארגן ארויסגעגנבעט פון איר אונטערערדישן מלכות. דער קילער אטעם אירער האט זיך געטראגן אונטן, און אויבן האט געבושעוועט דער כעס פונם שטו-רעם-ווינט, וועלכער האט זיך פארפלאגטערט צווישן די צווייגן און זיך געריסן, געוואלט באפרייען זיך פון זיי, ווי אבשלום, דוד המלכס זון. ווי געפרוירענע קינדערלעך האבן אויסגעזען די מערק-גלעקעלעך, זיי האבן געציטערט מיט די ברוינע-בלויע לייבעלעך. זיי האבן אבער אויסגעהאלטן די קעלט, געציטערט — און גע-טון זייערס, געוואקסן, זיך ארויסגערוקט פון אונטער דער ערד. דאס זעלבע איז אויך געווען מיט די עטלעכע פאראיינזאמטע גאלד-שליסעלעך ביים וועג אינמיטן וואלד, זיי האבן זיך נאר-וואס גע-האט אויסגעפיקט.

אויבן האט געפייפט, האט געוואיעט, אונטן איז דערגאנגען בלויז א קילער ווינט-צוג. קאני איז געגאנגען אזוי ווונדערלעך האפערדיק, דאס בלוט האט איר געשלאגן אין פנים אריין, די אויגן האבן געברענט ווי צוויי בלויע שטורקאצן. זי איז געגאנגען גען פאראויס מיט וואקלדיקע טריט און געריסן די גאלדשליסע-לעך, די ערשטע ברידערלעך, וואס האבן געשמעקט אזוי קיל און אזוי זיס, אזוי זיס. און זי איז געגאנגען, געגאנגען, נישט וויסנ-דיק, ווו זי גייט.

ביז זי איז אָנגעקומען אויף אַ לאַנקעלע אין צווייטן עק וואלד און דערנען פאר זיך א ציגל-הייזל, באצירט מיט גרינס, די ראַזקייט פון הייזל איז ענלעך געווען צום היטל פון א שוואם אויף דער פארקערטער זייט; די ציגל פונם הייזל זענען צעצונדן געווען פון דער מערק-זון. און ביי דער טיר האט געשימערט דער פריער, געלער זשאסמין — ביי דער פארמאכטער טיר. קיין שאַרף האט זיך אָבער נישט געהערט; פון קוימען איז קיין רויך נישט געגאנגען; עס האט זיך נישט דערטראגן קיין ביל פון אַ הונט. שטיל האט זי אַרומגעקרייזט דאָס הויז, אַרויסגעקומען אויף דער הינטערשטער זייט, ווו דער באַדן איז געווען העכער. זי האט געהאַט אַן אויסרייד — זי וויל באַקוקן די נאַרציון.

זי האָט זיי דערזען, די בלומען אויף די הויכע שטענגעלעך.
זיי האָבן געשוורשעט, געפלאַטערט, געציטערט, אַזעלכע ליכטיקע,
אַזעלכע לעבעדיקע, נישט געפינענדיק קיין אָרט, וווּ צו באַהאַלטן
די פּנימלעך פּונם שאַרפּן ווינט.

פאַרזאָרגט און פאַרצווייפּלט האָבן זיי געשאַקלט מיט זייערע
ליכטיקע פענדלעך. און אפשר האָבן זיי דערפּון גאָר הנאה גע-
האַט; אפשר איז עס זיי גאָר געפעלן, וואָס דער ווינט טרייסלט
זיי אַזוי.

קאָנטאָנציע האָט זיך אַנידערגעזעצט, אָנגעשפּאַרט די פּליי-
צעס אָן אַ יונג נאָדל-ביימל, וואָס האָט זיך תּיכּף אַ ניג גע-
טון צו איר, פּוּל מיט לעבן, און עלאַסטישט, אַ מעכטיקס. אַזאַ
אויסגעגלייכט, לעבעדיק באַשעפעניש, מיטן קאַפּ אויפּגעהויבן צו
דער זון! זי האָט דערזען, ווי די נאַרציון האָבן זיך פּלוצלינג אָנ-
געטון אין גאַלדענע קליידלעך אונטער דער צעגליטער מאָרגן-זון,
וועלכע האָט זיך אַוועקגעלייגט אַ וואַרעמע אויף אירע הענט, אויף
איר שויס. זי האָט שוין אפּילו דערשפּירט דעם שוואַכן זשוויצע-
ריח פּון די בלומען. און אַזוי, זיצנדיק שטיל און צעהושט, האָט
זיך איר אויסגעוויזן, אַז דאָ איז זי אַריין אינם איינגוטלעכן שטראַם
פּון איר ווירקלעכן לעבן. עפעס גלייך ווי זי וואַלט געווען ביז
איצט צוגעבונדן אויף אַ שטריק, גלייך זי וואַלט זיך געריסן און
געפּייניקט אויף אַ קייט; און איצט איז זי פּריי און זי שווימט ווייט
אין דער וועלט אַריין.

די זון איז פאַרשוונדן, ס'איז פּלוצלינג קיל געוואָרן;
די נאַרציון האָבן זיך מיט שאַטן באַדעקט און זיך שוויינג-
דיק געוויגט. אַזוי וועלן זיי זיך דאָ וויגן אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנ-
צע נאַכט; אַזעלכע שטאַרקע, כאַטש עס דאַכט זיך, אַז זיי זענען
אַזוי שלאַבעריק.

זי האָט זיך אויפּגעשטעלט, אָפּגעריסן עטלעכע נאַרציון און
אַראָפּ פּון בערגל. בלומען פּלעגט זי רייסן נישט גערן, אָבער זי
האַט געוואַלט עטלעכע מיטנעמען אַהיים. זי האָט געמוזט אַהיים-
גיין, צוריק זיך איינשליסן אין די דיקע מויערן, און איצט האָט

זי אזוי פיינט באקומען די היים, דער עיקר די דיקע מויערן.
מויערן! שטענדיק די מויערן!

ווען זי איז אהיימגעקומען, האָט זי קליפּאַרד געפרעגט.

— וווּ ביסטו געווען?

— כ'האַב שפּאַצירט איבערן וואַלד! טו נאָר אַ קוק, ווי שיין

די דאָזיקע קליינע נאַרציון זענען? אַזאַ קינסטלעך געוויקס גיט
אַרויס די פשוטע ערד!

— מיט דער הייליך פון דער זון און דער לופט, — האָט

קליפּאַרד באַמערקט.

— אָבער געפורעמט האָט עס די ערד, — האָט זי אָפּאַ-

נירט מיט אַ מאָדנעם טאַן.

צומאָרגנט נאָכמיטאָג איז זי ווידער אַוועק אין וואַלד אַריין.

זי איז געגאַנגען מיטן ברייטן וועג, וועלכער שלענגלט זיך באַרג-

אַרויף צווישן בוקן-ביימער אַזש ביזן קוואַל, וועלכער רופט זיך

„יונג-קוואַל“. דאָ איז געווען אויסטערליש קייל און אינם שאַטן

פון די ביימער איז קיין איינציק בלימל נישט געוואַקסן. בלויז

דאָס אייז-קאַלטע קוועלעכל האָט אַרויסגעשפּריצט פונם געלעגער

זייגעם, פונם רויטלעך-ווייסן זשוויר. ווי אייז-קאַלט עס איז

און ווי לויטער! ווי בלאַנקענדיק לויטער! דער נייער וואַלד-

אויפזעער האָט מסתם דאָס געלעגער פונם קוועלעכל אויסגעשאַטן

מיט זשוויר. זי האָט זיך צוגעהערט צום שטילן פליעסקען פונם

וואַסערל.

דאָסדאָזיקע אָרט איז געווען עטוואָס מרה-שחורדיק, קייל

און פייכט. דאָסדאָזיקע קוועלעכל האָט געוויס הונדערטער יאָרן

געדינט אלס טריינק-אָרט פאַר די וואַלד-חיות. איצט שוין נישט.

דאָס קלאַנקלע אַרום איז געווען קייל, פייכט און פאַרלאַזט.

קאָני האָט זיך אויסגעדרייט אַהיימצוגיין. גייענדיק אזוי,

האָט זי דערהערט פון דער רעכטער זייט, ווי עס וואַלט עמען

געקלאַפט. זי איז שטיין געבליבן און זיך איינגעהאַרכט. אַ האַ-

מער קלאַפט, צי אַ פיקפויגל? דאַכט זיך — אַ האַמער.

צוהאַרכנדיק זיך איז זי ווייטער געגאַנגען. דערנאָך האָט

זי צווישן די יונגע נאָדל-ביימער דערוען אַ שמאַל שטעגעלע. זי איז אַ נייגריקע אוועק מיט דעם שטעגעלע. באַלד האָבן זיך די נאָדל-ביימלעך געענדיקט, עס האָט זיך אָנגעהויבן אַן אַלטער דעמפן-וואַלד. דאָס שטעגל האָט זיך ווייטער געצויגן און דאָס קלאַפן פונם האַמער האָט זיך געהערט אַלץ בולטער, אַלץ גענטער.

זי האָט דערוען אַן אָפגעזונדערט קליין לאַנקעלע און אַ קליין שיערל דערויף. דאָס שיערל איז געווען צונויפגעשלאָגן פון רויע, אומגעטעסעטע בעלקעס, זי האָט נאָך קיינמאָל נישט באַזוכט דאָסדאָזיקע אָרט. זי האָט אַ טראַכט געטון, אַז מסתם ווערן עס דאָ געהאָדעוועט די יונגע פּאָזאַנען; דער וואַלד-אויפ-זעער האָט געקלאַפט עפעס מיט אַ האַמער, שטייענדיק אויף די קני אויסגעדרייט צו איר מיטן ריקן, אָן אַ רעקל. אַ הונט האָט זי באַגעגנט מיט אַ הויך, אָפגעהאַקט בילן. דער אויפזעער האָט פּלוצלינג אויסגעדרייט דעם קאַפּ און זי דערוען. אין זיינע אויגן האָט אַ בלישטש געטון אַן אויסדרוק פון פאַרוונדערונג.

ער האָט זיך אויפגעשטעלט, זי באַגריסט און שווינגנדיק געקוקט, ווי זי דערנענטערט זיך צו אים מיט אָפגעשוואַכטע גלי-דער. עס האָט אים פאַרדראָסן דער אומגעבעטענער גאַסט. ער האָט זייער ליב געהאַט זיין איינזאַמקייט - די איינציקע און ענדגילטיקע פרייהייט אינם לעפן.

- איך האָב מיך פאַראינטערעסירט, - ווער זאָל עס דאָ קלאַפן? - האָט קאַני אַ זאַג געטון; בשעת ער האָט אַזוי געקוקט איר אין די אויגן אַריין, האָט זי זיך דערפילט אַזוי שוואַך, אַזוי אַן אַטעם, שיער נישט דערשראָקן.

- כ'מאָך אַ שטעלעכל, די פּאָזאַנען זאָלן זעך אויסלעבן-גען, - האָט ער געענטפערט מיט אַ שטאַרק-אַקצענטירטן פּויע-רישן דיאַלעקט.

קאַני האָט נישט געוואוסט, וואָס ווייטער צו זאָגן, זי האָט זיך דערפילט זייער שוואַך.

- איך וואָלט זיך געוואָלט צוועצן, - האָט די אַ זאָג געטון.

- זאָל די פּריצה אַריינקריכן אין שאַפּע און זיך גיטיקס צוועצן, - האָט דער אויפזעער געענטפערט. דערנאָך איז ער צו געגאַנגען צום שייער, אַוועקגענומען דאָס אָנגעוואָרפענע האָלץ און אַוועקגעשטעלט פאַר איר אַ טאַבורעטקע פון ניסן-צווייגלעך. - זאָל איך פאַר זיי פייער מאַכן? - האָט ער אַ פּרעג געטון אויף זיין מאַדנע נאַיוו לָשון.

- אַ, באַמיט זיך נישט, - האָט קאַני געענטפערט. דער וואָלד-אויפזעער האָט אַבער אַ קוק געטון אויף אירע הענט, וועלכע זענען בלוי געווען פון קעלט. ער האָט פּלינק אַ כאַפּ געטון עטלעכע טרוקענע צווייגעלעך, צוגעלייגט צו די טלעינע דיקע קוילן אינם אייוועלע, אין איין מינוט אַרום האָט דאָס פייער זיך פּריילעך צעקנאַקט. מעלָאַרס האָט פאַר איר געמאַכט אַן אַרסט ביים פייער.

- זאָלן זיי זיך צוועצן צום פייער, וועט זיי וואַרעמער ווערן.

קאַני האָט אַזוי געטון. דער אויפזעער האָט פאַרמאַגט אַזאָ מין אויטאָריטאַטיווע קראַפּט, אַז זי האָט אים געמוזט פּאַלגן. זי איז געזעסן און געוואַרעמט ביים פייער די הענט, אונטערלייגנדיק אַלע מאָל אַ העלצן, אַ ביסל דאַרע צווייגעלעך, ער האָט דערווייל ווייטער געהאַקט מיטן האַמער אינדרויסן. זי האָט זיך ענדלעך אָפּ גערוקט פון קיבל, צוגעגאַנגען צו דער טיר פון שייער און צוריק אויסדרייענדיק זיך, אַרוםגעקוקט זיך.

דאָס שייער איז געווען זייער פיין, פון אינעווייניק אויסגעשאַליעוועט מיט געהוּבלעוועטע ברעטער. אַ הויך דעם טאַב־רעט, אויף וועלכן זי איז געזעסן, איז געשטאַנען נאָך איינער, אַ גרעסערער, אַ דאָרפישער טיש, אַ לאַנגע באַנק, אַ קאַסטן, עס זענען געלעגן סטאַליער-בלים, פּרישע ברעטער, טשוועקעס, אויף איין וואַנט איז געהאַנגען אַ האַק, אַ קלענער העקל, נעצן אויף פיילג צו כאַפּן, פאַרשידענע מינים פּולאַפּקעס; נענטער צום גלעינע

דיקן קיכל איז געהאנגען אַ מאַנספּיליש רעקל. קיין פענסטער איז דאָ נישט געווען, ליכטיק איז געווען פון דער אָפּענער טיר. בכלל האָט דאָס אַלץ אויסגעזען ווי אין אַ מישמאַש, נישט צום פּונאַג דערקלויבן זיך, אָבער אין דעם איז עפעס געווען פון אַ קליינעם קדשי־קדשים.

זי האָט זיך צוגעהאַרט צום קלאַפּן פּונם האַמער: ס'האָט אויסגעזען, ווי די קלעפּ הילכן שוין נישט אָפּ אַזוי פּריילעך. ער איז געווען צערודערט. אין זיין שטילער רו האָט זיך אַריינגע־ריסן אַ פרעמדער, דערצו נאָך אַ געפערלעכער פרעמדער. אַ פּרוי! ער האָט שוין דערגרייכט יענעם פּונקט אין זיין לעבן, וווּ אַלע זיינע פּאָדערונגען צו זיך און צום אַרום האָבן זיך קאָנצענטרירט אויף איין פּונקט: איינזאַמקייט. און דאָ קאָן ער אפילו די קלייני־קייט נישט אויספועלן פאַר זיך! אַ געדונגענער מענטש, — און די באַלעבאַטיים זיינע, די פּריצים, שטערן אים, ווען זיי געפּעלעט.

דער עיקר האָט אים געערגערט די באַגענעניש מיט אַ פּרוי. ער האָט זיך פשוט געשראַקן פאַר דעם; ער איז שוין גענוג גע־פּלאַגט געוואָרן ביי די פּריערדיקע באַגענענישן מיט זיי. ער האָט געפילט, אַז ער וועט אומקומען, אויב מ'וועט אים נישט לאָזן אַליין, אויב מ'וועט אים שטערן זיין איינזאַמקייט. ער איז אַנטלאָפּ פון דער אויסערלעכער וועלט; זיין לעצטער אַנטרינונגס־פּונקט איז געווען אַט דערדאָזיקער וואָלד: דאָ האָט ער זיך פאַר־באַרגן.

קאָנין איז שוין הייס געוואָרן אין שייער, אַזוי שטאַרק האָט געהיצט דאָס קיכל. זי האָט צוגערוקט איר טאַבורעט צו דער טיר און אַזוי זיצנדיק זיך צוגעקוקט צו מעלאַרס אַרבעט. עס האָט זיך געדאַכט, אַז ער באַמערקט זי נישט, ער האָט אָבער געשפּירט איר אַנוועזנהייט. פּונדעסטוועגן האָט ער כּסדר געאַרבעט, ווי ער וואָלט זיך בכיוון פאַרטיפּט אין זיין באַשעפּטיקונג. און זיין ברױן־האַריקער הונט איז געזעסן ביי אים און אויפּמערקזאַם זיך אַרומ־געקוקט, ווי ער וואָלט קיינעם נישט געטרױט. דער שלאַנקער, שווינגדיק־געשיקטער מאַנספּערשוין האָט

געענדיקט די ארבעט איבער דעם שטייגל, וואָס ער האָט גע-
 מאַכט, אַ פרוּוו געטון, צי דאָס טירעלע פאַרוקט זיך, און אַוועק-
 געשטעלט דאָס שטייגל. דערנאָך האָט ער גענומען אין דער האַנט
 אַריין אַ צווייט שטיק אַרבעט און צוגעגאַנגען דערמיט צום
 קלעצל, וואָס האָט אים געדינט פאַר אַ וואַרשטאַט. ער האָט אויס-
 געפרווט די פרענטלעך ביים צווייטן שטייגל, טייל האָבן זיך אי-
 בערגעבראַכן; ער האָט אָנגעהויבן אַרויסשלעפּן די טשוועקעס.
 דערנאָך האָט ער דאָס שטייגל איבערגעקערט מיט דער דנאָ אַרויף
 און זיך פאַרטראַכט דעריבער. ס'איז קיין סימן נישט געווען צו
 באַמערקן, צי ער געדענקט גאָר בכלל, אָז די פּריצה איז דאָ
 פאַרהאַן.

קאָני האָט אים נישט אַראָפּגעלאָזט פון אויג. די זעלבע
 איינזאַמקייט, וואָס זי האָט געזען אין אים דעמאָלט, בשעת ער
 איז געווען נאַקעט, האָט זי אין אים געזען אויך אָנגעטוענערהייט:
 איינזאַם, פאַרטון אין זיין איינזאַמקייט, ווי אַ חיה, וועלכע טוט
 עפעס פאַר זיך, אָדער ווי אַ נשמה, וואָס רוקט זיך אַוועק, אַוועג
 פון יעדע באַרירונג מיט מענטשן. שוויגנדיק, געדולדיק האָט ער
 זיך אויך איצט אָפּגערוקט פון איר. די דאָזיקע רויקייט, די דאָזיקע
 געדולדיקייט פונם אומגעדולדיקן מענטש האָט צום מיינסטן אויפ-
 גערודערט קאָניס נשמה. זי האָט דאָס אַלץ באַמערקט סיי אי-
 זיין איינבייגן דעם קאַפּ, סיי אין די פלינקע, זיכערע באַוועגונג-
 גען פון זיינע הענט, סיי אין דעם אויסבויג פון זיינע שלאַנקע,
 איינדרוקספולע פיס: עפעס אַזאָ אומגעדולדיקייט געמישט מיט
 סבלנות. זי האָט געפילט, אָז ער האָט אַ סך מער פון איר אי-
 בערגעלעבט, אָז זיינע איבערלעבונגען זענען אַ סך ברייטער און
 טיפער פון אירע. דאָס איז פאַר איר געווען עפעס אַזוי ווי אַ
 דערלייכטערונג, עפעס אַ מין סאַטיספאַקציע.

זי איז אַזוי געזעסן ביי דער טיר פונם שיער, אַ טרויער-
 דיקע, פאַרלירנדיק דאָס באַווסטזיין פון צייט און אַרט. זי איז
 אַזוי פאַרנומען געווען מיט אירע געדאַנקען, אָז דער וואַלד-אויפ-
 זעער האָט האַסטיק אויפגעהויבן אויף איר דעם בליק און באַ-

מערקט אויף איר פנים אן אויסדרוק פון שטילער דערווארטונג. אים האָט זיך פֿלוצלינג אויסגעדאַכט, אַז דאָס דערוואָרט זי עפעס פֿון אים. און אַ קליין, שמאַל פֿלעמעלע האָט אומגעריכט אַ פֿלאַ-קער אויף געטון אין זיינע לענדן, ביים וואָרצל פֿונם רוקן, אַזוי, אַז ער האָט אַזש איבערלעך אַ קרעכץ געטון. אים האָט ממש גע-שראַקן און געעקלט פֿון אַ נענטערן צוזאַמענקום מיט מענטשן, ער האָט דערפֿאַר געציטערט ווי פֿאַרן טויט. פֿאַר אַלעם האָט ער זיך געוונטשן דיִדאַזיקע פֿרוי ווי צום שנעלסטן פֿטור צו ווערן פֿונדאַ-נען. ער האָט מורא געהאַט פֿאַר איר און מורא געהאַט פֿאַר זיך מער ווי פֿאַר איר. ער האָט מורא געהאַט, אַז ער וועט נישט קאָנען ביישטיין איר עקשנות. מער פֿון אַלעם האָט ער זיך געשראַקן פֿאַר איר קאַלטער אומפֿאַרשעמטקייט, וועלכע ער האָט גוט געקענט ביי פֿרויען פֿון די העכערע ספֿערן, ווען זיי ווילן עפעס, ווען זיי גלויסט זיך עפעס, ווען זיי האָבן צו עפעס אַ תּאוּוה. שליסלעך איז ער דאָך נישט מער ווי אַ געדונגענער מענטש. ער האָט נישט גע-קאָנט פֿאַרטראָגן איר אַנוועזנהייט דאָ.

קאָני איז פֿלוצלינג געקומען צו זיך און זיך דערפֿילט עפעס אַזוי ווי נישט מיט אַלעמען. זי האָט זיך אויפגעשטעלט. עס האָט שוין צוגערוקט דער אַוונט און זי האָט בשום אופן נישט געקאָנט אַוועקגיין. זי איז צוגעגאַנגען צום מאַנספֿערשוין, ער האָט זיך אויסגעגלייכט אין אַ דינסטפֿאַרטיקער פֿאַזע; זיין פנים, מאַגער און צעאָקערט פֿון זאָרגן, איז געווען אומבאַוועגלעך און פּוסט, די אויגן — געווענדט אויף איר מיט פֿאַרויכטיקער אַפּוואָרטונג.

— דאָ איז אַזוי שיין, אַזוי רויק, — האָט זיך קאָני אָנגע-רופֿן. — כּיִּין נאָך קיינמאַל דאָ נישט געווען.

— גיין?

— איך וועל פֿון היינט אָן קומען דאָ צייטנווייז זיצן אַ

ביסל.

— אַזוי!

— איר פֿאַרשליסט דאָ דעם שייער, ווען איר גייט אַוועק

פֿונדאַנען?

- יא, אייער דורכלויכט.
— אפשר וואָלט איך געקאָנט באַקומען אַ שליסל, כ'זאָל דאָ קאָנען קומען זיצן אַ ביסל? איר האָט נאָר איין שליסל?
— כ'ווייס צומאָר נישט, מעגלעך — ט'זענען דאָ צוויי שליסלען.
ער האָט ווידער אָנגעהויבן רעדן פּויעריש. קאָני האָט פאַר-שטאַנען, — ער שטעלט איר אַ ווידערשטאַנד. דער שייער איז זיין פּרוּוואַטער.
— אפשר וואָלטן מיר געקאָנט צומאָכן נאָך אַ שליסל? — האָט זי אַ פּרעג געטון מיט אַ טאָן פון אַ פּרוי, וואָס האָט באַ-שלאָסן אויסצופירן אירס.
— נאָך איינעם? — האָט ער נאָכגעזאָגט און געטון אַ בליק אויף איר פול מיט פּעס און חוּק אינאיינעם.
— יא, נאָך איינעם, — האָט קאָני געזאָגט, רויט ווערנדיק.
— אפשר ווייסן זיי, דער פּריץ מיין איך, — האָט ער גע-ענטפּערט.
— אפשר! — האָט קאָני אָפּגעענטפּערט. — אפשר האָט ער נאָך אַ שליסל. קוים האָט ער נישט, קאָנען מיר באַשטעלן ביי אַ שלאָסער. אין אַ טאָג-צוויי וואָלט ער געמאַכט אַ צווייטן שליסל. איר וואָלט זיך געקאָנט באַגיין אַ טאָג-צוויי אָן אַ שליסל?
— אַ שלאָסער? כ'ווייס, כ'לעבן, נישט, צי ט'אי דאָ דאָ אַ שלאָסער.
קאָני האָט זיך מיטאַמאָל אָנגעצונדן פון פּעס.
— נו, גוט! — האָט זי אַרויסגערעדט. — איך וועל שוין זען.
— גוט, ליכטיקע פּריצה, זאָלן זיי טון, ווי זיי ווילן.
זייערע בליקן האָבן זיך באַגעגנט. אין זיינע אויגן האָט זיך אָנגעזען אַ מיאוס געפיל פון ווידערווילן, פון שפּאַט, פון גלייכ-גיילטיקייט צו אַלץ, וואָס עס זאָל נישט געשען. אירע אויגן האָבן געפלאַקערט פון עמפּערונג.
אַבער איר האַרץ איז פאַרציטערט געוואָרן, זי האָט דערזען,

ווי ער פאציט זיך צו איר מיט ווידערשטאנד, ווי זיין גאנץ וועזן
דריקט אויס פארצווייפלונג.

— אדיע!

— אדיו, פריצה-לעבן!

ער האָט זיך פאַרנייגט און תיכף זיך אַוועקגעדרייט. עס
האַבן זיך אויפגעוועקט אין אים די שוין לאַנג איינגעשלאָפּענע הינט,
די פאַרביסענע הינט פון צאַרן, פון פעס, פון אויפּרעגונג קעגן דער
איינגעשפאַרטער „זי“, דער פאַרעקשנטער נקבה. און ער אַליין איז
אוממעכטיק, אוממעכטיק און הילפּלאַז. ער האָט דאָס אויסגעצייכנט
געוואָסט!

זי האָט אויך געפילט אַן אומאיינגעהאַלטענעם צאַרן צום
איינגעשפאַרטן „ער“, צום פאַרעקשנטן זכר. און ווער איז ער עס,
מ'שטיינס-געזאַגט, אַ דינער, אַ „מענטש“ ביי איר. זי איז אַהיימ-
געגאַנגען אַן אויפּערעגטע.

ביי די גרויסע בוקן-ביימער אויפן בערגל האָט זי דערזען
די פרוי באַלטאַן, וועלכע האָט זי אויסגעקוקט.

— איך האָב מיר געטראַכט, אַז אייער דורכלאַיכט גייט שוין
טאַקע, — האָט די פלעגערין געזאַגט.

— איך האָב דען פאַרשפעטיקט? האָט זי קאַני געפּרעגט.

— ניין! — סער קליפּאַרד וואַרט נאָר אויף דער טיי... ער
וואַרט אויף אייך, איר זאָלט די טיי דערלאַנגען.

— איר האָט דאָך געקאַנט דערלאַנגען?
— עס פאַסט דאָך נישט... סער קליפּאַרד וואַלט אומצופרידן
געווען, אייער דורכלאַיכט...

— איך פאַרשטיי נישט פאַרוואָס, — האָט קאַני אַ קנייטש
געטון מיט די אַקסלען.

זי איז אריינגעגאַנגען אין קליפּאַרדס קאַבינעט. אויפן טיש
האַט געזאַטן דער אַלטער זילבערנער טיי-קאַכער.

— איך האָב מיך פאַרשפעטיקט, קליפּאַרד, — האָט זי אַ
זאַג געטון, אַוועקגעלייגט די פלומען, און שטייענדיק אין הוט און

אין וואַל, אַראָפּגענומען די טיי פונם קאַך-מאַשינדל. — איך באַ-

דייער עס זייער. פארוואס האסטו נישט געהייסן פרוי באַלטאַן, זי זאל דיר דערלאנגען די טיי?

— עס איז מיר נישט איינגעפאלן, — האָט קליפּפּאַרד געענטפּערט מיט איראַניע. — עס איז מיר שווער זיך פאַרצושטעלן זי אלס באַלעבאַסטע, וועלכע דערלאנגט מיר טיי.

— אינם זילבערנעם טשייניק איז, לויט מיין מיינונג, נישטאַ קיין הייליקטום, — האָט קאַני אָפּגעענטפּערט.

קליפּפּאַרד האָט אויף איר אַ קוק געטון מיט פאַראינטערעסירונג. — וואָס האָסטו געטון דאָרט ביז איצט!

— איך האָב שפּאַצירט, אַ ביסל געזעסן, געריסן בלומען. דו ווייסט: די יעזשינע וועט ווידער האָבן שיינע בערעלעך דאָס יאָר.

זי האָט פאַרשאַרצט דעם וואָל און זיך געזעצט אין דעם סערווירן די טיי. דער קעקס מוז שוין זיין האַרט ווי אַ לעדער. זי האָט ווידער אַרויפגעשטעלט דעם טשייניק אויף דער קאַך-מאַשינע. קע און געגאַנגען ברענגען אַ פּלאַקאַן אויף די פּיילכן. די אַרימע בלימעלעך האָבן געבען אַראָפּגעלאָזט די קעפלעך.

— זיי וועלן זיך צוריק דערכאַפּן, — האָט זי אַ זאַג געטון, אַריינשטעלנדיק די פּיילכן אין וואַסער און אונטערטראַגנדיק קלייפּפּאַרד אַ שמעק צו טון.

— „זיסער ווי יונאַנאַס וויעס“, — האָט קליפּפּאַרד רעציטירט.

— דער מינדסטער פאַרגלייך איז נישט פאַרהאַן אין דעם פּערז מיט אמתדיקע פּיילכן, — האָט קאַני באַמערקט. — די דיכער טער פון עליזאַבעטישן פּעריאָד זענען געווען צופיל אָנגעבלאָזן. זי האָט אים אָנגעגאַסן טיי.

— אפשר ווייסטו, צי ס'איז פאַרהאַן נאָך אַ שליסל צום שיייער נישט ווייט פּונם „יוניקוואַל“, דאָרט וווּ מ'האַדעוועט די פּאַזאַנען? — האָט זי געפּרעגט.

— אפשר. צוואַס דאַרפסטו?

— איך האָב היינט אַנטדעקט דאָס אַרט, כּיבין נאָך ביז איצט דאָרט קיינמאַל נישט געווען. אויסטערליש הערלעך איז דאָרט.

ממש צויבערהאפט. איך וואָלט דאָרט געקאָנט זיצן טיילמאָל, נישט אמת ?

— מעלאָרס איז דאָרט געווען ?

— יאָ. איך האָב טאָקע אַ דאַנק אים אַנטדעקט דעם שייַער, ער האָט דאָרט געקלאָפט מיט אַ האַמער. ער איז, ווייזט אויס, גאַרנישט צופרידן געווען, וואָס איך בין אַהינגעקומען. ער איז עפעס אַזוי בייז געווען, ווען איך האָב אים געפרעגט וועגן נאָך אַ שליסל צום שייַער.

— וואָס האָט ער געזאָגט ?

— גאַרנישט. איך האָב עס בלויז באַמערקט אין זיין האַל-טונג, ער האָט געזאָגט, אַז ער ווייסט נישט פון קיין צווייטן שליסל. — אפשר איז דאָ נאָך אַ שליסל, בעטס מוז וויסן. איך וועל אים הייסן אַ קוק טון.

— איך בעט דיך זייער ! — האָט קאָני געדאַנקט.

— אַזוי, זאָגסטו, אַז מעלאָרס איז געווען בייז ?

— נאַרישקייטן! מיר דאַכט זיך, ער וואָלט זייער נישט צו-פרידן געווען, ווען איך קום אָפּט אין זיין באַהעלטעניש. — מסתם.

— איך פאַרשטיי נישט, וואָס אים קאָן דאָס אַרן. ער וויינט דאָך נישט דאָרט ? איך קאָן נישט פאַרשטיין. וואָס גייט עס אים אָן ? איך האָב חשק צו זיצן דאָרט, וועל איך קומען. נישט אַזוי ? — געוויס ! — האָט קליפּאַרד געענטפערט. — מעלאָרס איז צו גרויס ביי זיך.

— מיר דאַכט זיך אויך אַזוי.

— אַזוי איז עס. עס דאַכט זיך אים אויס, אַז ער איז עפעס. דו ווייסט, ער האָט געהאַט אַ ווייב, מיט איר האָט ער נישט גוט געלעבט. האָט ער אין יאָר 1915 זיך אָנגעגעבן אַלס פרייוויליקער אין מיליטער און מ'האַט אים, דאַכט זיך, אָפּגעשיקט קיין אינדיע. ער איז נאָך געווען עפעס אַ שטיקל צייט אַ שמיד ביי דער קאַ-וואַלעריע אין עגיפטן, ער האָט שטענדיק זיך געפאַרעט מיט פערד. ער טויג זיך צו פערד. דערנאָך איז עפעס אַ פולקאוויק אין

אינדיע פארליבט געוואָרן אין אים און אים געמאַכט פאַר אַ פאַרוטשניק. ער האָט אַזוי אַרום באַקומען דעם אָפיצירישן ראַנג, נאָך דאַכט זיך מיר, אַז שוין נאָך דער מלחמה איז ער צוואַמען מיט זיין פּולקאַוויניק ווידער געפאַרן קיין אינדיע. דאָרט איז ער קראַנק געוואָרן און איצט האָט ער עמעריטורע. פאַראַיאָרן ערשט איז ער אַוועק פּון מיליטער-דינסט. איצט איז אים טאַקע שווער זיך צוריק אַריינצופאַסן אין זיין אַמאָליקער סביבה. ער איז דערי-בער אויף שריט און טריט ווי נישט אין זיין הויט. פאַר מיר איז אָבער דאָס וויכטיקסטע, וואָס ער איז אַ טיכטיקער און געטרייער דינער. זיין אָפיצירן-ראַנג ערגערט מיך אַ ביסל, אָבער, איבע-ריקנס, וואָס אַרט עס מיך ?

— ווי אַזוי האָט מען אים געקאַנט מאַכן פאַר אַן אָפיציר ער רעדט דאָך אַזוי אַרדינער, זיין דיאַלעקט איז דאָך ממש אומ-דערטרעגלעך!

— ער רעדט נישט אַזוי... טיילמאַל נאָר, אין אויסנאַמפּאַלן. ער קאָן רעדן מיט דער פּיינסטער אויסשפּראַך... אויף וויפיל אַזא שטייגער מענטש פאַרשטייט זיך בכלל אויף פּיינקייט פון שפּראַך. איך גלייב, אַז זיין פּויערישער דיאַלעקט נעמט זיך דערפון, וואָס אים דאַכט זיך, אַז קוים איז ער צוריק אַריין אין דער סביבה פון פשוטע מענטשן, מוז ער אויך רעדן ווי זיי.

— אינטערעסאַנט! פאַרוואָס האָסטו מיר ביז איצט גאַרנישט דערציילט וועגן אים?

— איך בין נישט קיין גרויסער ליבהאַפּער פון די ראַמאַנטישע געשיכטעס. די דאָזיקע מעשיות מאַכן חרוג יעדן געזעלשאַפט-לעבן סדר. די גרעסטע צרה, וואָס די מלחמה האָט געברענגט מיט זיך, זענען אַזעלכע און ענלעכע פּאַסירונגען. קאָני איז מסכים געווען מיט אים. צוואַס טויגן זיי, די אומ-צופרידענע מענטשן, וואָס ברענגען נישט זיך און נישט קיינעם קיין נוצן.

ווען די טעג האָבן זיך געשטעלט נאָך שענערע, האָט קליי-פאַרד באַשלאָסן אויך צו מאַכן אַ שפּאַציר איבערן וואַלד. דער

ווינט איז נאך געווען גאנץ קאלט, אבער די זון האָט שוין נישקשה
דיק געברייט און אָנגעפילט די וועלט מיט לעבן.

— מערקווירדיק, — האָט קאַני אַ זאָג געטון, — ווי דער
מענטש פילט זיך גאָר אַנדערש אין אַ שיינעם, זוניקן טאָג, בפרט,
ווען מ'זעט אַרום קיין מענטשן נישט. אפילו די לופט איז אזוי
מחיהדיק אַנדערש אין אַ טאָג פול זון און אַן מענטשן. מענטשן
טויטן אפילו די לופט.

— אַ מאַדנע מיינונג! — האָט קליפּאַרד באַמערקט.
— איך בין פולשטענדיק איבערצייגט. די אויסדעמפונגען
פון אזוי פיל נודעקייט, אוימופרידנקייט, רשעות מוזן פשוט אומ-
ברענגען דעם לעבנס-פּוח פון דער לופט. איך בין זיכער, אַז אזוי
איז עס.

— אפשר פאַרקערט? אפשר ווירקט גאָר דער שלעכטער צו-
שטאַנד פון דער אַטמאָספּער אויף די מענטשנס לעבנס-קראַפט.

— ניין, נאָר דער מענטש פאַרפעסטעט די גאַנצע וועלט, —
האָט קאַני מיט פעסטקייט געזאָגט.

— שפייט אינם אייגענעם ברונעם אריין...

דער באַוועגלעכער פּאַטעל האָט זיך גערוקט פאַראַויס. אי-
דער געדיכטעניש פון די ניסן-ביימער האָבן אַראַפּגעהאַנגען העל-
גאַלדיקע קיזשעלעך, אויף די זוניקע ערטער האָבן די פּלויגלע-
קעלעך זיך ברייט צעעפנט, ווי עס וואָלט געשפּריצט פון זיי לעבנס-
פרייד, פונקט ווי אין די אַמאַליקע צייטן, ווען מענטשן האָבן נאָך
פאַרמאַגט די פעיקייט זיך צו קוויקן מיט זיי, זיי האָבן געהאַט אַ
ריח, ענלעך צו עפּל-פּליעכק. קאַני האָט פאַר קליפּאַרדס וועגן אַפ-
געריסן עטלעכע פּלימעלעך.

ער האָט זיי געהאַלטן אין דער האַנט און אויפּמערקזאַם
באַטראַכט.

— „אומבאַשמוצטע, שטילע געליבטע פון פרידן“, — האָט
ער רעציטירט. — דערדאָזיקער זאָץ פאַסט זיך אזוי צו בלומען,
ווי צו גריכישע וואַועס.

- שמוץ, באשמוצט, שמוצן - אן עקלהאפט ווארט! -
האט זיך קאני אָנגערופן. - בלויז מענטשן זענען פעיק עפעס צו
באשמוצן.

- שווער צו זאָגן... שלימאקעס און נאך אַזעלכע באשעפע
נישן... - האט קליפארד אָפאָנירט.

- ניין, אפילו שלימאקעס נישט, נאָר מענטשן...

ער האט זי געערגערט דערמיט, וואָס אויף אַלץ האט ער
געהאט אַ גרייטע ציטאט. אַלץ איז ביי אים פארוואנדלט געוואָרן
אין ווערטער, אין הוילע ווערטער. פּייליכן זענען ביי אים געווע
יוואַגעס וויַעס, בלויגלעקעלעך - אומבאַשמוצטע געליבטע. אַך
האט זי פיינט געהאט די ווערטער! ווערטער! ווערטער! אומע-
טום שטופן זיי זיך אַריין און פארשטעלן דאָס אמתיקע לעבן! אַט
ווער עס שמוצט, עס באשמוצט אַלץ - די ווערטער! גרייטע, פאָר-
טיקע ווערטער, זאָצן גאַנצע, וועלכע זייגן אויס דעם זאפט פון
אַלעם, וואָס לעבט.

דער שפאציר זייערער האט זיך נישט איינגעגעבן צווישן
קליפארדן און קאנין האט אָנגעהאַלטן אַ נערוועזע, אָנגעצויגענע
שטימונג, און כאַטש ביידע האָבן זיי זיך געהאַלטן, ווי זיי וואָלטן
גאַרנישט באַמערקט, איז דאָך די אָנגעצויגנקייט צווישן זיי נישט
אַנטשפאנט געוואָרן. עפעס גאָר פלוצלינג האט קאני מיט איר
פרויען-אינסטינקט אָנגעהויבן דערווייטערן, אַפּשטויסן פון זיך קליי-
כאַרדן, אַפּשטופן אים, אַרויסשטויסן אים מיטן האַרץ, מיט די גע-
דאַנקען. זי האט זיך מיט געוואָלט געוואָלט באַפרייען פון אים.
צום מיינסטן לויז ווערן פון זיין באַווסטזיין, פון זיינע ווערטער,
פון זיין וואַניגיקער פאַרנומענקייט מיטן אייגענעם „איך“ זיינעם,
פון זיין משוגעת, וואָס בייט אַלצדינג אויס אויף קלינגענדיקע, פוס-
טע ווערטער.

דאָס וועטער איז שלעכט געוואָרן, ט'האַט כסדר געטריפט
פון הימל. נאָך עטלעכע אַזעלכע טעג האט קאני נישט אויסגע-
האַלטן און אוועק אין רעגן אין וואַלד אַריין. זייענדיק אין וואַלד.

איז זי צוגעגאנגען צום שייער. ס'האט גערעגנט, אָבער קאַלט איז נישט געווען, דער וואַלד האָט אויסגעזען אזוי מאַדנע, אזוי ווילד-פרעמד אין דער הילע פונם שפּריי-רעגנול.

זי איז אַרויס אויפן פֿאַנקעלע. קיינער נישטאָ! דער שייער איז געווען געשלאָסן. זי האָט זיך אָבער אַנידערגעזעצט אונטערן אָדעכל אױף דער שוועל און זיך צונויפגעקוליעט, כדי זיך צו דערוואַרעמען. זי איז אזוי געזעסן, קוקנדיק ווי דער רעגן האָט געזייעט און זיך צוגעהערט צום סודותפולן שאַרכן אין דער טי-פעניש פונם וואַלד, צו די אומהיימלעכע זיפצן פון ווינט דאָרט אויבן צווישן די שפיצן פון די ביימער. די דעמבעס אַרום זענען געשטאַנען גרויע, מעכטיקע, פאַרשוואַרצטע פון רעגן, אָבער זייער רונדיקייט, זייער בייכיקייט האָבן עדות געזאָגט, אַז זיי זע-נען איבערפולט מיט לעבן און זיי ציען אזוי אויס זאַרגלאָז די מעכטיקע גלידער זייערע, נישט מאַכנדיק קיין וועזן פונם שלעכטן וועטער. דער גרונט איז דאָ געווען כמעט אינגאַנצן נישט פאַ-וואַקסן, בלויז ווי-נישט-ווי האָט געשפּראַצט אַ בלויגלעקעלע, אָדער געשטאַרצט אַן איינזאַמער בערעלעך-קוסט. דאָ איז עס מסתם איינס פון יענע אומבאַשמוצטע ערטער אויף דער וועלט. אומבאַ-שמוצטע! ווען די גאַנצע איבעריקע וועלט איז טאַקע באַשמוצט!

אַ סך זאַכן איז גאָר אוממעגלעך צו באַשמוצן. ס'איז אומ-מעגלעך למשל צו באַשמוצן אַ פּודעלע פון סאַרדין. פרויען זענען אויך פאַרהאַן אַ סך אַזעלכע. און מענער אויך. אָבער די ערד!... דער רעגן האָט ביסלעכווייז אויפגעהערט. מ'האָט אים שוין אַנגעזען נישט מער, ווי אַ דינינקן שליער צווישן די דעמבעס. קאַני האָט שוין געוואַלט אַוועקגיין, זי איז אָבער ווייטער געבליבן זיצן. כאַטש ס'איז איר קאַלט געווען, איז זי אַלץ נאָך געזעסן: איבער איר קערפער איז געווען צעגאַסן אַן אויסטערלישע פּויל-קייט, זי איז געווען ווי פאַראַלזירט.

באַשמוצט! ווי קאָן מען ווערן באַשמוצט, אַז קיינער האָט זיך נאָך נישט אַנגערירט אפילו. באַשמוצט דורך ווערטער, דורך

מוציקע ווערטער, דורך שמוציקע אידעען, וועלכע זענען פאר-
אנדלט געווארן אין משוגעת.

אן אויסגעווייקטער, ברוינער הונט איז אָנגעלאָפֿן, נישט
בילנדיק. אַ מאַנספּערשוינ אין אַ נאַס, שוואַרץ, לעדערן רעקל איז
זיך נאָכגעקומען. דער וואַלד-אויפזעער האָט זי דערזען און זיך
עטוואָס פאַרוויטלט. קאַני האָט באַמערקט, ווי ער האָט לייכט
אויפגעצייטערט. זי האָט זיך אויפגעשטעלט, ער איז צוגעקומען
ענטער און זיך שטום פאַרנייגט. קאַני האָט זיך געלאָזט גיין
והיים.

— כ' האָב נאָר-וואָס באַשלאָסן טאַקע אוועקצוגיין, — האָט
זי צוגעוואָרפֿן.

— זיי האָבן געוואַרט, פּריצה, זיי האָבן געוואַלט אַרייַן-
גיין? — האָט ער געפרעגט, קוקנדיק נישט אויף איר, נאָר אויפֿן
שייער.

— ניין, איך האָב מיך נאָר צוגעזעצט אויף עטלעכע מי-
נוט אונטערן אָפּדעכל, — האָט קאַני רויק און מיט ווירדע גע-
שטפּערט.

ער האָט אַ קוק געטון אויף איר. קאַני האָט אים אָפּגע-
ענטפּערט מיט אַ קאלטן בליק.

— זיי האָבן טאַקע נישט געהאַט קיין שליסל, כ'מיינ די
ליכטיקער פּריצה? — האָט מעלאָרס געברענגט.

— ניין, אָבער עס שאַדט נישט. איך קאָן זיצן דאָ אונטערן
אָפּדעכל, ס'איז גאַנץ באַקוועם. אַ גוטן טאָג.

זי האָט נישט געקאָנט פאַרליידן קיין גייעקע מענטשן. זי
האָט נישט געקאָנט ליידן זיין בכיוונדיק רעדן אויף דעם אויס-
טערלישן פּויערישן דיאלעקט.

ווען זי איז שוין אָפּגעגאַנגען אַ שטיקל, האָט דער וואַלד-
אויפזעער נישט אויפגעהערט איר נאָכצוקוקן. ערשט דערנאָך האָט
ער אַרייַנגעשטעקט די האַנט אין דער הינטערשטער הויזן-קעשענע
און אַרויסגענומען אַ שליסל.

— די ליכטיקע פריצה קאָנען זיך נעמען מיין שליסל, כ'וועל מיר שאַפן אַן אַנדער שטיקל מקום פאַר די פּאַזאַנען.

קאָני האָט זיך אומגעקוקט.

— וואָס מיינט איר דערמיט? — האָט זי געפרעגט.

— נו, פּראָסט-פּשוט, פּריצה-לעבן, כ'קאָן דאָך מיר אויפֿ, שטעלן ערגעץ-אַנדערש-וואָ אַ שטעלעכל אױסצולענגען די פּאַזאַנדלעך. ווילן זיי קומען אַהער, ליכטיקע פּריצה, קאָנען זיי זיך קומען, זייער זאָך, נישט מיינע!

קאָני האָט געוואָרפן אויף אים אַ בליק און דורכן קוואַטש פון זיין דיבור, האָט זי זיך משער געווען זיין פּוונה.
— פאַרוואָס רעדט איר נישט פּשוט? — האָט זי אים גע-
פרעגט.

— האָ? כ'מיין — כ'רעד פּראָסט-פּשוט.

קאָני האָט געשוויגן אַ ווילע, שטאַרק אין פעס.

— ווילן זיי דווקא אַ שליסל? וואָס דאַרפן זיי, מיין איך, אַן אַנדערן, קאָן דאָך זיין דער שליסל. בעסער מאַרגן, מאַרגן וועל איך די שמאַכטעס מיינע אַרויסנעמען, וועל איך מאַרגן זיי אָפּגעבן דעם שליסל. זיי באַשטיין דערויף, פּריצה-לעבן?

קאָני איז אַריין אין אַ שטאַרקערן פעס.

— איך וויל נישט ביי אייך קיין שליסל, — האָט זי געענט-
פערט האַסטיק, — איך פאַרלאַנג גאַרנישט, איר זאָלט פון דאַרט אַרויסנעמען אייערע זאַכן. איך האָב נישט דעם מינדסטן ווילן אייך אַרויסצוטרייבן פון אייער שייער. איך דאַנק אייך! איך האָב נאָר געוואָלט זיצן דאָ אַמאָל, ווען עס וועט מיר אויסקומען, אַ שטייגער, ווי היינט. איך וועל אָבער קאָנען גאַנץ באַקוועם זיצן אונטערן אָפּדעכל. איך דאַרף, אַלואַ, קיין שליסל נישט.

מעלאַרס האָט ווידער אַ קוק געטון אויף איר מיט אַזעלכע בייזע, בלויע אויגן.

— נו, אַט... אַט... — האָט ער אַנגעהויבן מיט זיין זינגענ-
דיק פּויעריש לשון, — זיי האָבן דאָך אָבער רעכט צו אַלדינג

א-דאָ, צו דער-אָ שאַפע און צו דעם-אָ שליסל און צו אַלצדינג, זיי זענען דאָך די פריצה-לעבן... נאָר אין דער צייט בין איך פארפאָרעט דאָ מיט אַרבעט, דאָ דאָס, דאָ יענץ, דאָ וויל דער פריץ-לעבן אויסלענגען דאָ יונגע פאָזאָנען... די פריצה-לעבן פאָר-שטייט, איך קאָן דאָך דאָ נישט האַלטן מיינע שמאַכטעס, אַרומפאַ-רען זיך דאָ, אויב די ליכטיקע פריצה וועלן דאָ זיצן...

קאָני האָט נישט פארשטאַנען.

— וואָס קאָן דען מיר שטערן אייער אַנוועזנהייט דאָ?
 ער האָט זי אַנגעקוקט מיט אַ מאַדנע בליק.
 — אזוי, פאַר מיר איז עס נישט קיין עסק... אזוי... —
 האָט ער קורץ און באַדייטנדיק געענטפערט.

— נו, זאָל זיין אזוי, — האָט זי געזאָגט מיט פעסטקייט. —
 איך וועל אייך גאַרנישט שטערן. אדרבא, מיר וועט זייער אַנגע-
 נעם זיין צו זען, ווי איר וועט האַדעווען די יונגע פאָזאָנען. דאָס
 אינטערעסירט מיך זייער. קיים אַבער ווילט איר נישט, וועל איך
 מער אַהער נישט קומען, איך וויל אייך בשום-אופן נישט שטערן.
 איבעריקנס, איר דינט נישט ביי מיר, נאָר ביי סער קליפאָרדן.

די לעצטע ווערטער זענען אפילו געווען נישט זייער פאַ-
 טיק, אזוי האָט זיך קאָנין אויסגעוויזן, אַבער זי האָט זיי נישט!
 צוריקגעכאַפט.

— אַבער וואָס רעדן זיי, ליכטיקע פריצה! וואָס רעדן זיי!
 ס'איז אַלצאיינס, דער ליכטיקער פריץ, צי די ליכטיקע פריצה,
 אַלצאיינס! ווי זיי ווילן, ווי זיי פאַרלאַנגען, ווי זיי באַפעלן גי-
 טיקס. זיי קאָנען מיך אַרויסוואַרפן, ווען ס'געפעלט זיי... מיר גייט
 נישט אין דעם...

— אין וואָס דען? — האָט קאָני אַ צערייצטע געפרעגט.
 דער אויפזעער האָט זייער לעכערלעך זיך פאַררוקט דעם
 הוט אויפן נאַקן.

— ס'גייט מיר, אַז מסתם וועלן זיי נישט וועלן, כ'זאָל באַ-
 לעבאַטעווען אין שאַפע, ווען זיי וועלן זיין...

— פארוואס דען נישט? — האט שוין קאָני נישט געקאָנט
איינהאלטן דעם כעס. — איר זענט דאָך, דאָכט זיך, אַ ציווי-
ליזירטער מענטש! וואָס מיינט איר דערמיט? איך דארף מיך דען
אָפשרעקן פאַר אייך? וואָס קאָן עס מיך אַרן, צי איר זענט דאָ,
צי נישט? וואָס דארף דאָס מיך אָנגיין?

מעלאָרס האָט זי אָנגעקוקט און זיין פנים האָט זיך אויסגע-
קומט פונם ביזן שמייכל.

— נישט דאָס, פריצה, כ'לעבן, נישט דאָס.

— וואָס-זשע דען? — האָט קאָני געפרעגט.

— זאָל איך מיך באַמיען צו שאַפן נאָך אַ שליסל, הע?

— ניין, אַ דאָנק. איך דארף נישט.

— כ'וועל מיך באַמיען, יאָ, יאָ, כ'וועל שאַפן פאַר זיי אַ

באָזונדערן שליסל, פריצה-לעבן, ס'עט גלייכער זיין — יעדער זיין

שליסל — איך אַ באָזונדערן און זיי אויך באָזונדערן.

— איר זענט אַ חוצפהניק? — קאָני איז רויט געוואָרן ווי

פייער, זי האָט קוים געקאָנט דעם אַטעם כאַפן פון אויפּרעגונג.

— וואָס רעדן זיי! אויף מיין ערלעך וואָרט? וואָס האָב

איך דען געזאָגט? אסור, שלעכטס, כ'האָב, ח'לילה, נישט געמיינט

קיין שלעכטס, כ'האָב נאָר געמיינט, טאָמער קומט אַהער די פריצה,

וועל איך מיך מוזן אָפּטראָגן, אַנמאָכן מיר אַ גרויסן האַרמידער, אַ

קלאָפּאַט, זוכן אַן אַנדער שטיקל מקום. אָבער אזוי, אַז כ'וועל דער

ליכטיקער פריצה נישט שטערן, איז אדרבא... אדרבה... אַז

כ'וועל נישט שטערן — נו, פארוואָס נישט? דער פריץ איז דאָך

איבער אַלץ באַלעבאָס און זיי זענען דאָ איבער אַלץ באַלעבאָס-

טע! ווי זיי ווילן, ווי זיי פאַרשטייען, ווי זיי באַפעלן...

קאָני איז אוועקגעגאַנגען אין גרויס פאַרלעגנהייט: זי האָט

נישט געוואָסט, צי זי זאָל זיך פילן באַליידיקט, צי נישט. אפשר

האָט דערדאָזיקער מענטש פאַקטיש נישט געהאַט עפעס אַנדערש

אין זיך, אפשר האָט ער ערנסט געמיינט, אַז זי וועט פאַרלאָנגען, ער

זאָל זיך אָפּטראָגן פון דעם אַרט, ווייל זי וויל עס פאַרנעמען?

א מאַדנער איינפאל! עס וואָלט איר גאָר קיינמאָל אויפן זיין נישט
געקומען! וואָס פאַר אַ ראָל שפּילט פאַר איר אזאָ מין מענטש, צי
ער איז דאָ, צי ער איז נישטאָ? אַ נאַרישער איינפאל פון אַ
פּראָסטן מענטש!

בייז און צערודערט איז זי אַוועקגעגאַנגען. זי האָט אליי
רעכט נישט געוואָסט, וואָס זי טראַכט און וואָס זי פּילט.

סוף פון ערשטן בוך

„ידישע אוניווערסאלי-פּיליאַטעק“

ליטעראַרישע לייטונג: שלמה שיינבערג

פּ י נ פ ט ע ר י אַ ר ג א נ ג

1939

וואַרשע

לארענס
דער געליבטער
פון ליידן משאטערליי

ראאן

יידיש: אברהם צימערמאן

דאס צווייטע בוך

יידישע אוניווערסאל-ביבליאטעק

1939

ווארשע

Druk. „Grafia“, Warszawa

קאפיטל IX

קאני האט נישט געקאנט פארדייען איר פלוצלינג אָנגעקוי-
מען ווידערגעפיל צו קליפארדן. נאָך מער, זי האָט ערשט רעכט
פאָגריפן, אַז אַייגנטלעך האָט זי אים קיינמאָל נישט לייב גע-
האַט. נישט קיין שנהא האָט זי צו אים געפילט, איר ווידערגעפיל
איז געווען נישט זייער טיף, נישט מער, אַ מין עקל, אַ פיזישן
עקל האָט ער אין איר אַרויסגערופן. עס האָט איר אפילו אויסגע-
וויזן, אַז חתונה געהאַט האָט זי מיט אים אויך דעריבער, ווייל
זי האָט אים פיזיש נישט פאַרטראָגן. אין דער ווירקלעכקייט האָט
זי אָבער דערפאַר מיט אים חתונה געהאַט, ווייל ער האָט פאַר
איר געהאַט אַ גייסטיקע צוציונגס-קראַפט. ער האָט אין אירע
אויגן אויסגעזען דעמאָלט, ווי אַ מענטש פון אַן אַנדערער, הע-
כערער וועלט.

איצט איז די גייסטיקע צוציונגס-קראַפט אויסגעוועפט, איינ-
געבראַכן געוואָרן, און קאני האָט בלויז געשפירט דאָס פיזישע
ווידערגעפיל. דאָסדאָזיקע ווידערגעפיל איז געלעגן טיף אין איר
פאַווסטזיין און איצט האָט עס אַרויסגעשטראַמט פון איר מיט אַן
אומגעצוימטער קראַפט. זי האָט ערשט איצט פאַרשטאַנען, וויפיל
שאַדן דאָסדאָזיקע געפיל האָט איר געבראַכט אין לעבן.
זי האָט געפילט איר שוואַכקייט, איר הילפלאָזיקייט און זי
האַט זיך אומגעקוקט אַרום זיך, זוכנדיק אַן אָנשפאַר פאַר זיך. קיין
הילף האָט זי אָבער נישט געזען. נישטאָ קיין הילף פאַר איר אין
דער אַרומיקער וועלט. די ציוויליזירטע געזעלשאַפט איז שרעק-
לעך, זי איז וואַנזיניק, משוגע. געלט און זנות — דאָס זענען אי-
רע צוויי גרויסע משוגעתן, קודם-כל — געלט. דער מענטש, דער
איינציקער מענטש, דער יחיד האָט זיך געקאָנט דערהאַלטן אין

דעמדאזיקן שוידערלעכן משוגעת נאָר דורך די צוויי זאכן: געלט און ליבע, דאָס הייסט געלט און זנות. אזא שטייגער מיכאַעליס: זיין לעבן, זיין טועכץ איז געווען איינפאַך משוגעת. די ליבע זיי נע איז אויך אַ מין משוגעת.

מיט קליפּאַרדן - אויך דאָס זעלבע: זיין באַרעדעוודיקייט! זיין סובטעל שרייבעריי! זיין פּלאַפּלעריי! זיינע ווילדע אָנשטרענג-גונגען און דאָנגלענישן, פּדי אַרויסצוקריכן אויבנאָן! דאָס איז דען מער ווי משוגעת, איינפאַך משוגעת! און דאָסדאָזיקע משוגעת ווערט אַלע מאָל געפערלעכער. מאַניאַקישער.

קאָני האָט זיך איצט ווייניקער געשראַקן דערפאַר: קליפּאַרדס משוגעת האָט זיך צופיסלעך פון איר אָפגעקלעבט און זיך געגרייט צוצוקלעבן צו דער פרוי באַלטאָן. פאַר אים איז דאָס נאָך דערווייל אַ סוד. ווי ביי פיל משוגעים, האָט מען קליפּאַרדס פּסיכישן צושטאַנד געקאָנט דערקענען לויט דער צאָל לעבנס-ענינים, וועלכע האָבן זיך נישט געקלעבט צו זיין באַווסטזיין, לויט די בלייזן אין זיין פּסיכישער אויפנאַמט-פעיקייט.

פרוי באַלטאָן איז אין אַ געוויסער מאָס געווען אַ ווונדער-לעכע פרוי. זי האָט פאַרמאָגט יענעם מין מאַכט-גיריקייט, יענע אַרט דאָמינירנדיקע מאַכט-גיריקייט, וועלכע איז ביי היינטצייטיגע פרויען דער בולטסטער סימן פון משוגעת. זי האָט זיך איינגערעדט, אַז איר ווילן מוז אָן שום פאַרבאַהאַלט דערפילט ווערן און אַז דאָס איז די בעסטע פאַרם פון דערפילן די אויף זיך גענוג מענע פליכטן, דער בעסטער אופן פון זיינען די מיטמענטשן, פון אָפגעבן דאָס לעבן פאַר יענעם. קליפּאַרד האָט זי אַריינגעבראַכט אין אָפטער פאַרלעגנהייט, ווייל מיט זיין סובטעלערן ווילן האָט ער פאַראַלזירט אירע ווילנס-דערפילונגען. זיין ווילן איז געווען סובטעלער, געשיקטער פון אירן. אָבער דערין איז געלעגן זיין איינפלוס, זיין מאַכט איבער איר.

אפשר האָט די דאָזיקע אייגנשאַפט קליפּאַרדס געווירקט אויך אויף קאָנין.

- אַ הערלעכער טאַג היינט, - האָט צום ביישפיל פרוי

באלטאן געזאגט מיט א טאן פון חניפהדיקער צורעדונג. - לויט
מיין מיינונג וואָלט פאַר אייך זייער גוט געווען זיך דורכצושפּאַ-
צירן אינם פּאַטעל; די זון איז ממש פּרעכטיק.

- אזוי? דערלאַנגט מיר, זייט אזוי גוט, דאָס ביכל, וואָס
ליגט אַ-דאָרט, יענץ-אַ. דאָס געלע. מיר שיינט, אַז מ'מעג שוין
אַרויסוואַרפן די פּלומען.

- וואָס רעדט איר? זעט נאָר, ווי פּריש זיי זענען נאָך.
זיי שמעקן דאָך ווונדערלעך. - רעדט זי אַרויס, לייגנדיק דעם
טרעפּ אויפן לעצטן זאַץ.

- אַ, טאָקע דעם ריח זייערן קאָן איך נישט פאַרטראַגן,
ענטפּערט קליפּאַרד. - עפעס ווי אַ לוויה-ריח.

- איר מיינט דאָס ערנסט? - פּרעגט פּרוי באלטאָן צער-
דערט און עטוואָס באַליידיקט.

אַבער די פּלומען פּלעגט זי אַוועקנעמען פון צימער.
- זאָל איך אייך היינט ראַזירן, צי איר וועט אייך ראַזירן
אַליין?

שטענדיק דער זעלבער חניפהדיקער, אונטערטעניקער, אַבער
גלייכצייטיק באַפעלערישער טאָן.

- איך ווייס נישט. וואָרט נאָך צו אַ וויילע. איך וועל צו
אייך אָנקלינגען, ווען איך וועל זיין גרייט.

אַבער יעדער אַפּאָג האָט אין איר אויפגעוועקט אַ נייע
ענערגיע-צופלוס.

- צו אייער דינסט, סער קליפּאַרד, - פּלעגט זי ענטפּע-
רן געהאַרכזאַם, אַבער אזוי ווי דראַענדיק.

אין אַ וויילע אַרום פּלעגט קליפּאַרד קלינגען צו איר, זי
קומט תּיכּף אַריין.

- עס שיינט מיר, אַז עס וועט זיין גלייכער, איר זאָלט מיך
היינט ראַזירן.

אַ לייכטער ציטער פון פּרייד און סאַטיספּאַקציע פאַרכאַפּט
איר האַרץ; זי ענטפּערט מיט אַ פאַרגיטיקונגס-טאָן:

- צו אייער דינסט, סער קליפּאַרד!

זי איז געווען זייער געשיקט, זי האָט געהאַט ווייכע, פלייב-קע הענט. אינאַנהייב האָט קליפּאַרד נישט געקאַנט ליידן, ווען זי פלעגט לייכט באַרירן זיין פנים. איצט האָט ער עס לייב באַקוי-מען, אַ תּענוג פלעגט עס וועקן אין אים. כּמעט יעדן פּרימאַרגן פלעגט ער זיך הייסן אַפּראַזירן. דאָס פנים האָט זי געהאַלטן אַזוי נאַענט צו זיינעם, אין אירע אריגן האָט זיך אַנגעזען די פלייסי-קייט און אויפּמערקזאַמקייט. אין קורצן האָבן שוין אירע פינגער אויסגעצייכנט געקענט זיינע באַקן, די ליפּן, די גאַמבע, דעם האַלז. ער איז געווען גוט געפלעגט, אויסגעזען פּרעכטיק, זיין פנים, זיין האַלז זענען געווען שיין, אַן אמתדיקער דזשענטלמען. אויך זי איז געווען אַ שיינע, אַ בלאַסע, מיט אַ לענגלעכדיק געזיכט, גלאַנצעדיקע אויגן, רויק, פאַמעלעך, אויסטערליש מילד, כּמעט מיט לייבשאַפט האָט זי באַרירט זיין באַרד, זיין האַלז, און ער האָט זיך איר מיט תּענוג אונטערגעגעבן.

זי האָט איצט אַלץ פאַר אים געטון און ער האָט זיך פאַר איר הייניקער זשענירט, ווי פאַר קאַנין. פרוי באַלעטן האָט אייג-מאַל אַ זאָג געטון צו קאַנין:

— אַלע מענער זענען אייגנטלעך נישט מער ווי קינדער, ווען מ'קוקט זיך צו זיי צו פון דער נאַענט. איך פלעג האָבן צו טון אַלס קראַנקן-פלעגערין מיט די גרעסטע ווילע יונגען אין טי-וערסהאַל, נאָר קוים טוט זיי עפעס וויי, קוים דאַרף מען זיך נאָר מיט זעמען פון זיי פאַרנעמען ווי מיט אַ חוּלָה, ווערט ער תּיפּף אַ קינד, ממש ווי אַ פּיצל קינד. זיי זענען אַלע אַזוי!

פריער האָט פרוי באַלעטן געמיינט, אַז דזשענטללייט, עכ-טע דזשענטללייט, אַזעלכע ווי סער קליפּאַרד, זענען אַנדערש. שפעטער אָבער, ווען זי האָט אים גרינטלעך דערקענט, האָט זי זיך איבערצייגט, אַז ער איז דער זעלבער, וואָס אַנדערע מענער, אַז ער איז אַ קינד, אַ פּיצל קינד, וואָס איז נאָר אויסגעוואַקסן און זעט אויס ווי אַ דערוואַקסענער מאַנספּערשוין, אַ קינד מיט אַ מאַד-עם טעמפּעראַמענט און סובטלע מאַניערן, מיט אַ כּוח צו הערשן זיבער זיך און מיט פאַרשידענע מאַדנע אייגנשאַפטן און קענטע-

נישן, וועלכע ברענגען זי ביי טיילמאל ביז היינט אריין אין שוועק
און פארלעגנהייט.

קאני פלעגט טיילמאל נישט קאנען ביישטיין דעם נסיון, איר
האט זיך געוואלט אים זאגן:

— וואס טוט זיך מיט דיר? גיב זיך נישט אזוי פיל אונטער
דעם איינפלוס פון דערדאזיקער פרוי!

זי האט זיך אבער איבערצייגט, אז קליפארד האט ביי איר
נישט אזא ווערט ווי פריער און אז עס איז גאנץ איבעריק איב
צו באפרייען פון אונטער פרוי באַלטאָנס איינפלוס.

זי פלעגט נאך אלץ מיט אים פארברענגען יעדן אָונט ביי
צען אַ זייערע. זיי פלעגן שמועסן אָדער ליינען צוזאַמען, אָדער
דורכקוקן מאַנוסקריפטן. דער אַמאָליקער אינטערעס איז אָבער שוין
ביי ביידע פאַרשוואַנדן. קליפארדס מאַנוסקריפטן האָבן קאָני גע-
לאָנגווייליקט, זי פלעגט זיי אָבער נאָך אלץ איבערשרייבן און
דער מאַשין. זי האָט אָבער צוגעגרייט די פרוי באַלטאָן צום אי-
בערנעמען אויך די דאָזיקע פונקציע. זי האָט די פלעגערין אָנגע-
הויבן לערנען שרייבן אויף דער מאַשין. פרוי באַלטאָן האָט זיך
מיט פלייס גענומען צום לערנען. אין קורצן פלעגט איר שוין קלי-
פארד טיילמאל דיקטירן אַ בריוו, זי האָט געקלאַפט אויף דעו-
מאַשין לאַנגזאַם, אָבער גוט. קליפארד האָט אַרויסגעוויזן פיל גע-
דולד, ווען ער האָט איר געמוזט דיקטירן אות-ביי-אות די שווערע
ווערטער, אָדער ווען ס'פלעגט זיך טרעפן אַ פראַנצויזישער אויס-
דרוק. זי האָט אַרויסגעוויזן אזוי פיל פלייס, אז ס'איז ממש גע-
ווען אַ נחת זי צו לערנען.

קאני פלעגט פלומרשט קראַנק ווערן, כדי באַלד נאָכן נאַכט
עסן אַוועקצוגיין צו זיך אין אייבערשטן צימער.

— אפשר זאָל פרוי באַלטאָן שפילן מיט דיר אין קאַרטן? —
פלעגט זי פאַרלייגן קליפארדן.

— האָב נישט קיין זאַרג וועגן מיר, טייערע. גיי, לייג זיך
צו, וועט דיר בעסער ווערן.

אזוי ווי זי פלעגט אָבער אַרויסגיין, קלינגט ער תיכף נאָך

פרוי באַלטאָן און שפּילט מיט איר אין קאַרטן אַדער אפילו אים שאַך. ער האָט זי אויסגעלערנט די אַלע שפּילן. קאַני האָט נישט געקאַנט באַהערשן דאָס געפיל פון עקל, ווען זי פלעגט זען דאָס באַרר שפּילן אין קאַרטן און פרוי באַלטאָן פלעגט ווי אַ מיידעלע רויט ווערן, ווען עס פלעגט איר אויסקומען איינצונעמען אַ לעז קליפּאַרד פלעגט זי לערנען אַריסטאָקראַטישע קאַרטן-מאַניערן:

— פאַס — זאַגט מען. פאַס — נישט פאַס.

פרוי באַלטאָן פלעגט אים אַנקוקן אַ פאַרווונדערטע מיט פינקלענדיקע אויגן און נאָכגעזאָגט געהאַרכזאַם און שרעקעוודיק — כ'פאַס.

אַזוי האָט ער זי צוביסלעך אויסגעפיינערט. און עס האָט אים הנאה געטון, זי ווידער האָט זיך געפילט איבערגליקלעך מיט איר אַריסטאָקראַטישער דערציִונג. זי איז געווען אַנטזיקט. ביסל לעכווייז האָט זי זיך איינגעשאַפן די אַלע זאַכן, וועלכע זענען גע- ווען דאָס אייגנטום פון דער עלעגאַנטער וועלט, וואָס האָט דעצי- דירט וועגן דער אַנגעהעריקייט צו דער העכערער געזעלשאַפט, געוויינלעך אַ הויז געלט. זי איז ממש געווען אין זיבעטן הימל. גלייכצייטיק האָט עס אַפגעווישט דעם מהלך צווישן איר און קליפּאַרדן.

קאַני האָט געהאַט דעם איינדרוק, אַז ערשט איצט באַווייזט זיך פאַר איר קליפּאַרד אין זיין גאַנצער בולטקייט: עטוואָס וויל- גאר, עטוואָס וואַכעדיק און גשמיותדיק; פשוט — אַ צו דינקען מאַנספערשוין, אַ פעטלייביקער. די קונצשטיקלעך פון פרוי באַלטאָן, די פלומרשטע הכנעהדיקייט און די זיכערקייט אין איר ממשלה איבערן אַריסטאָקראַט זענען שוין געווען צו בולט. אָבער קאַני איז איבעראַשט געווען, ווי די פשוטע פרוי האָט אין קלי- פּאַרדן אויפגעוועקט עכטע, נישט-געקינצלטע געפילן. פאַרליבט אי אים איז זי נישט געווען. זי איז געווען באַגייסטערט דערפון, וואָס זי געפינט זיך אין אַ נענטערן קאַנטאַקט מיט אַ הער פון דער העכערער געזעלשאַפט, אַן אַריסטאָקראַט און אַ דזשענטלמען, אַ שריפטשטעלער, וועלכער שאַפט דערציילונגען און פאַעזיעס, ווע-

מענס ביילדער עס געפינען זיך אין די איילוסטרירטע צייטונגען. איר ענטוויאזום איז דערגאנגען אַזש ביז פאַרליבטקייט אין זיך אַליין און אַ ביסל אין אים אויך. דאָס, וואָס ער איז איר דער-ציער, האָט אים אין אירע אויגן אַזוי אויפגעהויבן, אַזוי באַשיינט, אַז זי איז פּמעט געווען ווי פאַרליבט אין אים. דער פּאַקט אָבער, וואָס קיין עכטע ליבע-פּאַסירונג איז אין דעם פּאַר נישט מעגלעך געווען, האָט דעם מאַן נאָך העכער דערהויבן אין אירע אויגן. די דאָזיקע מאַדנע ליבע האָט אויף דער פּרוי באַלטאַן גע-ווירקט צויבערדיק. זי האָט פּון טאַג-צו-טאַג אויסגעזען שענער, יינגער, אירע גרויע אויגן זענען געווען טיילמאַל הערלעך. אין דער זעלבער צייט האָט געשלאַגן פּון איר אַזאַ סאַטיספּאַקציע-שטימונג, אַזאַ הייטערע זיכערקייט אין זיך, אַזאַ באַהאַלטענער זיג און זעלבסטצופּרידנקייט. אַך, די זעלבסטצופּרידנקייט, די באַהאַל-טענע זעלבסטצופּרידנקייט! וויפּיל עקל קאַני האָט צו איר געהאַט אין אַזעלכע מאַמענטן!

פּונדעסטוועגן איז גאַר קיין ווונדער נישט געווען, וואָס קליי-פּאַרד האָט זיך אַזוי געלאָזט פענטען פּון דערדאָזיקער פּרוי. זי האָט אים ממש אַרומגעשפּינט מיט איר עקשנות און זיך איבערגע-געבן פּולשטענדיק צו זיין דינסט, — זאַל ער זיך אַזוי פּיל באַנוצן מיט איר, וויפּיל ער וועט נאָר אַליין וועלן. זי האָט אים גענומען דורך דעם, וואָס זי האָט זיך אים אינגאַנצן אַוועקגעגעבן. גע-וויינלעך אויף אַזוי פּיל, וויפּיל ער האָט געקאַנט פּון איר גע-ברויכן.

קאַני פּלעגט זיך צוהערן צו זייערע לאַנגע שמועסן. גע-רעדט האָט צום מיינסטן פּרוי באַלטאַן. זי פּלעגט זיך צעלאָזן אין גיסן, גיסן מיט מעשיות, רכיחותלעך און וויציקע באַאָבאַכטונגען וועגן אירע באַקאַנטע אין דאָרף. ווען זי פּלעגט זיך צעלאָזן, האָט זי דערציילט שענער און פאַרביקער ווי די מעשה-ביכלעך פאַר די פּאַלֶקס-מאַסן. זי האָט אויסגעצייכנט געקענט דאָס פּאַלֶקס-לעבן, זי האָט אַזוי פּיל אינטערעס געהאַט פאַר אַלעם, וואָס דאָס פּאַלֶקס האָט איבערגעלעבט, אַז עס איז געווען צייטנווייז אַ דערני-

דעריקונג זיך צוצוהערן צו אירע מעשיות. אינאנהייב איז זי נישט געווען דרייסט צו דערציילן וועגן טיווערסהאָל. שפעטער איז עס שוין ביי איר געגאנגען ווי געשמירט. קליפאָרד האָט זיך באַמייט אויפצוכאָפן מאַטעריאַל פאַר זיינע שרייבעכצן. קאָני האָט פאַרשטאַנען, אַז זיין טאַלאַנט איז טאַקע באַשטאַנען אינם אויפֿ-זאַפן אַזעלכע מינים פֿליאַטקעלעך. פֿרוי באַלֿטאַן האָט זיך גע-וויינלעך זייער געהיצט ביים דערציילן אירע דאַרפֿישע געשיכטעס. זי איז געווען באַמת דורכגענומען מיט אירע דערציילונגען. עס איז געווען צו באַוונדערן, וויפֿיל מעשיות זי האָט געוואָסט און וויפֿיל פֿרטים פֿון יעדער מעשה זי האָט געקאָנט איבערגעבן. זי וואָלט געקאָנט אַנרעדן, אַנפֿלאַפֿלען צענדליקער בענדער.

קאָני פֿלעגט זיך צוהערן מיט נייגיריקייט, אָבער שפעטער האָט זי זיך פֿאַר זיך אַליין געשעמט. זי האָט זיך נישט געקאָנט שענקען איר נייגיריקייט ביים אויסהערן די פֿליאַטקעס. זי וואָלט נאָך פֿאַרשטאַנען, ווען זי האָט כאַטש דעם מינדסטן מיטגעפֿיל צו די מענטשן, וועגן וועלכע זי האָט געהערט דערציילן. ווען זי האָט כאַטש אַ חוּק-באַציאָנג, אַ באַציאָנג פֿון גרינגשעצונג, אָבער זי האָט דאָ צו די לייט און זייערע פֿאַסירונגען אין פֿרוי באַלֿ-טאָנס מעשיות קיין שום באַציאָנג נישט געהאַט, אויסער נייגיר, פֿוסטן נייגיר.

פֿרוי באַלֿטאַן פֿלעגט אין אירע דערציילונגען שטענדיק זיך שטעלן אויף דער זייט פֿון די אַזוי-גערופֿענע אידעאָלע מענטשן, פֿון די מלאכים אין מענטשן-געשטאַלט, וועלכע זענען די באַליבטע העלדן פֿון די אַלטפֿרענקישע מעשה-שרייבערס. „ער איז געווען אַזוי געמיינ און זי איז געווען אַזוי איינזלי“ אַזוי האָט פֿרוי באַלֿטאַן געוויינלעך באַצייכנט איר פֿערסאָנאַזש. קאָני האָט זיך פֿון די דערציילונגען אַליין געקאָנט איבערצינגן, אַז נישט זי איז געווען „אַזוי איינזלי“ און נישט ער איז געווען „אַזוי גע-מיינ“. פֿרוי באַלֿטאַנס איבערגעטריבענע ערלעכקייט האָט זי אָבער געטריבן פֿמעט שטענדיק צו באַשענקען דעם מאַנספֿערשוין מיטן

עפיטעט „געמיין“ און איר בארעדעוודיקייט ווידער האָט ביי דער פרוי געמוזט צוגעבן דעם טיטול „איידל“.

אירע פליאַטקעס זענען אפשר דעריבער אזוי דערנידעריקן. דיק, צוליב דעם זעלבן טעם איז די אזוי-גערופענע פאַפּולערע ליי, טעראַטור אויך דערנידעריקנדיק. דאָס לייענער-פּובליקום ענטפערט היינט בלויז אויפן רוף פון זיינע אייגענע חטאים.

דאָך האָט מען פון פרוי באַלסטאַנס מעשיות געקאַנט באַקומען אַ פאַרשטעלונג וועגן טיווערסהאַל. דאָס דאָרף האָט אויסגעזען ווי אַ שרעקלעכע, פאַרוויקלטע קנױל פון עקלדיקייטן, אָבער נישט אזוי פּלאַך און איינטאַניק, ווי ס'האַט זיך אויסגעדאַכט פונם ערשטן בליק. קליפּאַרד האָט משמעות טייל אַרבעטער פון דאָרף געקענט פערזענלעך. קאָזי האָט ווייניק פון זיי געקענט. אָבער פון פרוי באַלסטאַנס דערציילונגען האָט אַרויסגעבליקט נישט דאָס פאַר זיי באַקאַנטע מיטל-ענגלאַנד, נאָר די מיטל-אַפריקאַנישע דזשונגל.

פון אירע דערציילונגען האָט קליפּאַרד ביסלעכווייז אָנגע-הויבן באַקומען אַ נייעם בליק אויף זיין דאָרף. עס האָט אים שטענ-דיק עטוואָס געשראַקן, אָבער איצט ? —

— ס'זענען עפעס פאַרהאַן צווישן זיי אַ סך סאַציאַליסטן. באַלשעוויקעס ? — האָט ער געפרעגט.

— אַ ! — האָט זי געענטפערט, — עס זענען פאַרהאַן עס-לעכע שרייערס. צום מיינסטן זענען עס פרויען, וועלכע זענען אויף צרות און די חובות וואַקסן זיי איבערן קאַפּ אַריבער. די מע-נער האָבן ווייניק דערמיט צו טון. איך גלייב נישט, אַז אונזערס אַן אַרבעטער זאָל באמת קאַנען ווערן אַ קאַמוניסט. אונזערע אַר-בעטער זענען צו פיין, צו באַשיידן דערצו. די יוגנט בריקעוועט צוביסלעך. אָבער עס איז ביי זיי צייטווייליק און זייער נישט ערנסט. זיי נייטיקן זיך נאָר אין אַ ביסל געלט אין קעשענע, פדי עס דורכצולאָזן אין זייער סאָלקס-הויז, אַדער אין שעפּילד. דאָס איז עס — נישט מער. אַ ביסל געלט. בלויז דעמאָלט, ווען די קעשע-נע איז ביי זיי אויסגעליידיקט, האַרכן זיי זיך עטוואָס צו אַ די

רויטע איינרעדענישן. באמת גלייבן זיי אָבער דערין אויף דער מינדסטער האָר ייִשט.

— גלייבט איר, הייסט עס, אַז קיין געפאַר איז נישטאָ ?
 — אויסגעשלאָסן! פּלֶ-זמן זיי פאַרדיגען נאָך, איז געוויס נישטאָ די מינדסטע געפאַר. ווען עס זאָל אָבער אַ לענגערע צייט זיין שלעכט, קאָנען די יונגען ווערן אומפאַרזיכטיק און דערמיט אפשר אויך געפערלעך. איך פאַרזיכער אייך, סער, — איינס-ביי-איינס אָן געאַיטטישע, געלט-גייציקע באַנדע. איך גלייב אָבער, אַז זיי וועלן קיינמאָל נישט ריזיקירן אויף עפעס אַ וויכטיקן שריט. פאַר זיי איז נישט פאַרהאַן קיין שום ערנסטע זאַך, אויסער אַרומ-פליען אויף מאַטאַציקלען און פאַרברענגען אַ לוסטיקע מינוט אין „פאַלע דע דאָנס“ אין שעפּילד. נישט מעגלעך זיי צוצווערדן צו עפעס ערנסטס. די ערנסטע צווישן זיי פראַנטעווען זיך אויס און גייען אַוועק אין טאַנץ-זאַל אַרומשמייען צווישן די מיידלעך און טאַנצן אַ נייעם טשאַרלעסטאָן. טיילמאָל זענען די אויטאָבוסן פול מיט פּלוז אונזערע אַרבעטער, יונגע שניקעס אין פראַקן, וועלכע פאָרן קיין שעפּילד אויף אַ טענצל, אַ חוץ די עלעגאַנטן, וועלכע פאָרן צו דעם זעלבן צוועק אינאיינעם מיט זייערע מיידלעך אין אייגענעם אויטאָ אָדער אויפן אייגענעם מאַטאַציקל. זיי טראַכטן קיינמאָל נישט וועגן עפעס אַנדערש אַ חוץ פערד-געיעגן. אַלע ווי אייבער זענען אין די געיעגן פּלוטיק פאַראינטערעסירט, און ס'איז נישט פאַרהאַן דער אַרבעטער, וועלכער זאָל נישט מאַכן קיין גע-וועטן ביי יעדן פערד-געיעג. און דערצו דער פוטבאָל! אָבער דער פוטבאָל איז שוין מער נישט פאַר זיי דאָס, וואָס ער איז געווען אַמאָל. זיי טענהן, אַז דער פוטבאָל איז אַ צו גרויסע אַנשטרענגונג. זיי האָבן מער חשק שבת נאַכמיטאָג צו קנאַקן אויפן מאַטאַציקל קיין שעפּילד.

— און וואָס טוען זיי אין שעפּילד ?

— אַ דאָרט שלענדערן זיי זיך אַרום... זיי טרינקען טיי אין וועלכער עלעגאַנטער קאָנדיטעריי, זיי גייען מיט זייערע מיידלעך אין „פאַלע“, אין „מיקאדאָ“, אין „פיקטיר“, אָדער אין „אַמפיר“. די

מיידלעך פירן זיך אויף פונקט אזוי ווי די יונגען. זיי טוען, וואָס
עס גלויבט זיך זיי נאָר.

— און ווי איז דער שטייגער, אָז זיי האָבן נישט אויף דעם
אַלעם קיין געלט?

— ע, זיי באַקומען שוין געלט. זיי מוזן שוין ערגעץ באַקאָ-
מען. דערנאָך הייבן זיי אָן זייער ניבול־פה. אָבער איך פאַרשטיי
נישט, ווי קאָן דאָ אַנטשטיין באַלשעוויזם, אָז די בהורים ווילן דאָ
גאַרנישט נאָר געלט אויף אַ לעב צו טון און די מיידלעך אויך
דאָס זעלבע און דערצו אויף שיינע קליידער, און מער קיין שום
זאָך אינטערעסירט זיי נישט. זיי האָבן צו ווייניק שכל אויף צו
ווערן סאָציאַליסטן. זיי האָבן צו ווייניק ערנסטקייט אויף צו באַ-
האַנדלען אַ זאָך, ווי ס'באַדאַרף צו זיין — שכל און ערנסט וועלן
אונזער חברה קיינמאָל נישט פאַרמאָגן.

קאָגני האָט זיך געטראַכט: ווי אויסטערליש ענלעך די נידע-
ריקערע געזעלשאַפטלעכע שיכטן זענען צו די העכערע, משפּטנדיק
לויט דעם, וואָס זי האָט דאָ געהערט. דאָס איז איינס און דאָס
זעלבע, נאָר אין אַן אַנדערער פאַרם: דער מינדסטער אַרבעטער
אין שאַכט, קליפּאַרד, מיכאַעליס, איר פּאַטער, צי זי אַליין. נישטאַ
קיין קלאַסן-אונטערשידן ביים היינטיקן טאַג. איין איינציקער קלאַס:
געלט-זוכער, געלט-באַדאַרפער, געלט-ליב־האַבער. מענער געלט-
ליב־האַבער און פרויען געלט-ליב־האַבערינס. דער איינציקער חילוק
איז נאָר אין דעם, וויפיל געלט מ'פאַרמאָגט און צו וויפיל געלט
מ'שרעבט.

אונטער פרוי באַלסטאַנס השפּעה האָט קליפּאַרד זיך אָנגעהויבן
אויפּסניי אינטערעסירן מיט די אַרץ-גרובנס. ער האָט מיטאַמאָל
דערשפּירט זיין שייכות מיט זיי. עס האָט זיך אין אים אַנטוויקלט
אַ געוויסער מין זעלבסטזיכערקייט. שליסלעך איז ער דאָך געווען
באַלעבאַס איבער טיווערסהאַל, איבער די אַרץ-גרובנס. אים האָט
באַהערשט אַ נייער מין פּוח, וועלכן ער האָט ביז איצט אויס-
געמיטן.

די טיווערסהאַלער גרובנס האָבן וואָס אַמאָל ווייניקער פּראַ-

דוצירט. טעטיק זענען געווען נישט מער ווי צוויי שאַכטעס : „טיי ווערסהאַל“ און „ניי-לאַנדאָן“. „טיווערסהאַל“ איז אַמאָל געווען אַ באַרימטער גרובן און איינבערענגט היפּשן ריווח. אָבער דאָס אַלץ איז געווען אַמאָל. „ניי-לאַנדאָן“ איז קיינמאָל נישט געווען רייך אין אַרץ און זיך שטענדיק קוים געהאַלטן. איצט אָבער זענען די צייטן געווען שלעכטע און „ניי-לאַנדאָן“ איז אינגאַנצן געשטאַנען. בלויז אַ דאַנק פּרוי באַלטאַנס מעשיות האָט זיך אין קליי-פּאַרדן אויפגעוועקט אַ פּרישע ענערגיע. פּרוי באַלטאַן האָט אַווי געקירעוועט אירע דערציילונגען, אַז קליפּאַרד זאָל דערזען, אַז פּון זיינע גרובנס קאָן מען נאָך ציען רווחים, אַז בכלל איז נאָך פּאַר-האַן מיט זיי וואָס אויפצוטון. אים איז באמת נישט אַזוי פיל געגאַנגען גען אין די גרובנס, ווי אין דער טעטיקייט אַרום זיי.

ערשט איצט האָט ער אָנגעהויבן אונטערשיידן צווישן דער פּאַלג אויפן געביט פּון פּאַפּולאַריטעט און דערפּאַלג אויפן געביט פּון אַרבעט צווישן מענטשן. וואָס אַרבעטן און געניסן פּון זייער אַרבעט. ער האָט ביז איצט געליפּערט זיין טעטיקייט, זיין ליטע-ראַרישע טעטיקייט פּאַר דער געניסנדיקער טייל פּון דער געזעל-שאַפט, אָבער נישט פּאַר דער אַרבעטנדיקער. ער האָט דערביי נישקשהדיקע געשעפטן געמאַכט. אָבער אונטער דערדאָזיקער גע-ניסנדיקער שיכט געפינט זיך נישט די אַרבעטער-באַפעלקערונג, אַ ריזיקע מאַסע ביזע, איינגעריסטע, שרעקלעכע מענטשן. אויך זיי האָט געדאַרפט האָבן אירע פּאַרוואַרגער, און עס איז אַ סך ווייניקער אָנגענעם געווען צו פּאַרוואַרגן די טייל באַפעלקערונג, וועלכע אַר-בעט, אָנגענעמער איז צו פּאַרוואַרגן יענע, וועלכע זוכט גענוס, פּאַרוויילונג. אין דער זעלבער צייט, וואָס ער האָט געשריבן זיין ליטעראַטור און „דערגרייכט צו עפעס“, איז דערווייל טיווערסהאַל אַוועק אויף שלעכטע וועגן.

ער האָט ערשט איצט פּאַרשטאַנען, אַז די הינטישע געטין פּון דערפּאַלג האָט אַפעטיט צו צוויי זאַכן : צו חניפּה, רום, שם, — דאָס גיבן איר קינסטלער און דיכטער, און צו פשוט פלייש און ביינער. און פלייש און ביינער שטעלט צו דער הינטישער געטין

אן אנדערער סאָרט מענטשן, מענטשן, וואָס מאַכן געלט, מענטשן, וואָס מאַכן געשעפט.

יא, צוויי מינים הינט יאָגן זיך נאָך דער הינטישער געטין:
דער ערשטער מין שטעלט איר צו פאַרווילונגען, ליטעראַטור, פיל-
מען, טעאַטער און אנדערע קונסט; דער צווייטער מין גיט איר
געמיותדיקערע שפייז - געלט, געלט און נאָכאַמאָל געלט. די
געצערטע לוקסוס-הינט, די קונסט-ליטעראַטור קעמפן צווישן זיך,
פילנדיק איינס אויפס אנדערע; אָבער דערדאָזיקער קאַמף איז אַ
קינדער-שפילעכל אין פאַרגלייך מיט יענעם צווייטן מין קאַמף,
וואָס עס פירן צווישן זיך די ליטעראַטור פון פלייש און ביינער
פאַר דער הינטישער געטין, זייער קאַמף איז אַ געראַנגל אויף
לעבן און טויט.

אונטער דער השפעה פון פרוי באַלסטאָן האָט קליפּאַרד גע-
וואָלט אַ פרוו טון אַנטוילנעמען אינם צווייטן קאַמף און באַקו-
מען פאַר זיך די הינטישע געטין דורך די ברוטאַלע מיטלען פון
אינדוסטריע-קאַמף. עס האָט אים ביסלעכווייז פאַרכאַפט דערדאָ-
זיקער קאַמף, פרוי באַלסטאָן האָט באַוויון אין איין פרט צו מאַכן
קליפּאַרדן פאַר אַן עכטן מאַן; קאַני וואָלט דאָס קיינמאָל נישט
געקאַנט באַוויוון. קאַני האָט אים געהאַלטן אָפגעזונדערט פון אַלע-
מען, זי האָט אים צוגעשטעלט אַזעלכע עמאַציעס, אַז ער זאָל
האַבן דאָס באַוווסטזיין פון זיין אייגענעם „איך“ און פון זיין
שטאַנד. פרוי באַלסטאָן האָט אים איצט געמאַכט באַוווסטזיניק פאַר
אויסערלעכע דערשיינונגען. אינערלעך האָט ער אָנגעהויבן ווערן
ווייך ווי אַ טייג, אָבער אויסערלעך האָט ער ביסלעכווייז אָנגע-
נומען ענערגיע.

ער איז דערגאַנגען דערצו, אַז ער האָט איין מאָל באַזוכט
דעם גרובן. דאָרט זייענדיק, האָט ער זיך געהייסן אַראָפּלאָזן אין
שאַכט און אפילו געפאַרן איבער די קאַרידאָרן אין אַ וואַגנעט-
קע. דאָס, וואָס ער האָט שטודירט פאַר דער מלחמה און וואָס ער
האַט שוין אינגאַנצן געהאַט פאַרגעסן, האָט ווידער אויפגעלעבט
אין זיין זכרון. ער, דער קריפּל, איז געזעסן איינגעקוליעט אינם

וואָגאַנדל און דער עלטסטער שטיגאַר האָט אים געוויזן די אַרץ-
שיכטן, באַפֿייכטנדיק זיי מיט זיין לאַמטער. קליפּאַרד האָט גע-
שוויגן די גאַנצע צייט, אָבער דער גייסט אין אים האָט אָנגעהויבן
רעדן ווערטער.

ער האָט אָנגעהויבן ווידער איבערקוקן זיינע טעכנישע ווערק
וועגן פאַרג-וועזן, שטודירן די רעגירונגס-פאַריכטן אויף דעם גע-
ביט, ליינענען מיט התמדה די נייעסטע דייטשישע ווערק וועגן
דער פיזיק און כעמיע פון שטיינקוילן און שיפער. די וויכטיקסטע
דערפינדונגען זענען ווי געוויינלעך נישט געווען אָפּגעדרוקט אין
די ווערק, זיי האָלט מען פאַרבאַרגן בסוד-סודות. קליפּאַרד האָט
ווידער דערזען, ווי גרויס די קראַפט פון מענטשלעכער פאַרשונוג
איז, ווי טיילווייז-מעכטיק עס איז די נבואהדיקשע פאַראויסזעאונגס-
קראַפט פונם ניי-צייטיקן טעכנישן גייסט, גלייך ווי דער טיילווייז-
אַליין וואָלט די טעכנישע אינדוסטריע-וויסנשאַפטן געשאַנקען אַן
איבערנאַטירלעכן גיהנום-כוח. אַ, דאָס איז אינטערעסאַנטער, וויכ-
טיקער, גרעסער פון דער ליטעראַטור, פון דער קונסט. פיל מער
עמאַציאָנעל ווי די נישטיקע געפיל-מאַכערייקעס, די האַלב-אידיאַ-
טישע פּלאַפּלערייען, וועלכע רופן זיך קונסט-לייסטונגען. אויפן
פעלד פון טעכנישער אינדוסטריע-קונסט זענען די מענטשן געווען
גלייך צו געטער, אָדער צו טיילוואַנים, זיי זענען געווען פול מיט
דערפינדונגס-גייסט. אויפן דאָזיקן געביט זענען די אויפטוען ווייט,
ווייט איבערגעשטיגן אַלע דערוואַרטונגען. קליפּאַרד האָט אָבער
גלייכצייטיק געשפירט נישט דעם ריח פון מענטשלעכן פּראַגרעס,
פון דערהייבונג פונם מענטשלעכן מין, נאָר דעם גערון פון דער
הינטישער געטין.

אָבער זאָל זיין אזוי. זאָל דער מענטש אויפן געביט פון
פילבאַרקיט, אויפן געביט פון מענטשלעכקייט זיך קייקלען צום
אָפּגורנט יון פולשטענדיקן אידיאַטיזם. דאָס איז קליפּאַרדן לחלוטין
נישט אָנגעאַנגען. ווער דאַרף די אַלע רוחניותדיקע שאַצעמויזן!
אים איז נאָר אָנגעאַנגען איינס: די טעכניק פון היינצטייטיקן

אינדוסטריע-וועזן און דאָס אויסהייבן טיווערסהאַל צו אַ הויכער
 מדרגה פון פּראָדוקטיווקייט.

טאַג-ביי-טאַג פלעגט ער איצט קומען צו דער אַרבעט אין
 גרובן, שטודירט, קאָנפּערירט מיטן הויפט-דירעקטאָר, מיטן טעכ-
 נישן לייטער, מיטן אויבער-שטיגאַר, מיט די אינזשיניערן, וועלכע
 עס וואָלט זיך קיינמאַל אפילו נישט געהלומט, סער קליפּאַרד זאָל
 זיך פּלוצלינג פאַרנעמען מיט זיי. מאַכט! ער האָט דערשפּירט דעם
 פּוּח פון מאַכט! די מאַכט איבער די אַלע מענטשן, איבער די
 הונדערטער אַרבעטער. ער האָט זיך אָנגעהויבן אַריענטירן; ער
 האָט אָנגעהויבן אַריינעמען אַלץ אין זיינע אייגענע הענט.

און געדאַכט האָט זיך, אַז ער איז באמת באַנייט געוואָרן.
 ערשט איצט איז ער געוואָרן באמת פּוּל מיט לעבן! לעבנדיק מיט
 קאַנין, אין פּערזענלעכער איזאָלאַציע צוזאַמען מיט אַ הייפּל קינסט-
 לער, באַוווּסזיניקע דענקער און גרייפּלער, איז קליפּאַרד בהדרגה-
 דיק אָפּגעשטאַרבן. איצט האָט ער דאָס אַלץ געשיקט צום טיילוּל.
 ער האָט ממש געפּילט, ווי פּונם אַרץ-גרובן, פון די שטיינקוילן
 האָט אַריינגעשטראַמט אין אים אַ נייער, מעכטיקער לעבנס-
 שטראָם. אפילו די ענגע לופט אין שאַכט איז אים לייבער געווען
 פון דער פּרישער אַטמאָספּער אין וואַלד. זי האָט אים געמאַכט
 פּילן די באַדייטונג פון מאַכט, פון זיין מאַכט! ער האָט עפּעס
 אויפגעטוּן און ער האָט געציילט נאָך מער אויסצוטון. ער
 האָט געשטרעבט צו זיג, צו זיג: נישט ווי אין זיין פּריערדיקן
 וועג, ווען מיט זיינע נאָוועלעס איז ער אויסן געווען נישט מער
 ווי פּאַפּולאַריטעט. איצט איז ער געאַנגען מיטן וועג פון מענ-
 לעכקייט, פון מענלעכן קאַמף און נצחון.

אינאַנהייב האָט זיך אים אויסגעוויזן, אַז זיין וועג איז —
 עלעקטריציטעט: פאַרוואַנדלען די שטיינקוילן אין עלעקטרישער
 קראַפּט. דערנאָך איז אים אונטערגעקומען אַן אַנדערער געדאַנק.
 דייטשלאַנד האָט דערפּונדן אַ נייעם מין פּאַקאַמאַטיוו, וועלכער
 האָט נישט געדאַרפט קיין הייצער און וועלכער ווערט געטריבן

דורך א נייעם מין באהייצונג, וואָס גיט אַרויס אַן אומגעהייער-
טרויסע היץ.

דידאָזיקע זאָך האָט קליפּאַרדס אויפּמערקזאַמקייט צוגעשמידט
צו זיך. ער האָט באַשלאָסן צו פּרוּוון פּראָדוצירן פּון זיינע שטייב-
קוילן אזאָ מין ניי הייץ-מאַטעריאַל. ער האָט אָנגעהויבן דורכפירן
עקספּערימענטן און צו דעם צוועק האָט ער אַראָפּגעברענגט אַ
דייטשישן טעכניקער, אַ ספּעציאַליסט אויף דעם געביט.

ער האָט פּאַרגעפילט דעם זיג. ער האָט געפילט, אַז דאָ
שטייגט ער זיך אַליין איבער. עס ווערט דערפילט דער הויפט-
טרוים פּון זיין לעבן - איבערשטייגן זיך אַליין. די קונסט, מיט
וועלכער ער האָט זיך ביז איצט פּאַרנומען, האָט אים דאָס נישט
געגעבן, נישט געקאָנט געבן. אָבער איצט, איצט!...

ער האָט אפילו קיין אָנונג נישט געהאַט, וויפיל פּרוי באַל-
טאָן העלפט אים צו, ער האָט גאַרנישט געוואוסט, אויף וויפיל ער
איז אָפהענגיק פּון איר. נישט קוקנדיק דערויף, האָט ער זיך זייער
שטאַרק לעצטנס דערנענטערט צו איר, אַזש ביז ווילגאַרער אינ-
טימקייט.

צו קאָפּן האָט ער זיך באַצויגן אינגאַנצן אַנדערש, עפעס
אזוי ווי שטייף, אָנגעצויגן. ער האָט געפילט, וויפיל דאַנקבאַרקייט
ער איז איר שולדיק, וויפיל זי האָט פאַר אים געטון און ער האָט
פאַר איר אַרויסגעוויזן גרויס אַכטונג, ממש רעספעקט, ווי לאָנג זי
האָט אים לפּחות אויסערלעך רעספעקטירט. עס איז אָבער קלאַר
געווען צו באַמערקן, אַז אין געהיים שרעקט ער זיך פאַר איר.
דער נייער אַכילעס, וועלכער איז אין אים געבוירן געוואָרן, האָט
זיך געהאַט זיין אַכילעס-פּיענטע. און אין דערדאָזיקער אָנגעוויי-
טיקטער פּיענטע האָט אים קיינער נישט געקענט אזוי ווייטיקדיק
אַריינטרעפּן, ווי דווקא דידאָזיקע פּרוי, דידאָזיקע קאָני, די פּרוי
זיינע. ער האָט געלעבט לגבי איר אין אזאָ מין פּאַטאַלער מורא,
אזאָ מין פּאַרבאַהאַלטענער, אונטערטעניקער שרעק, וועלכע האָט
אים געצוונגען אומגעוויינלעך-צאַרט, אויסטערליש-העפלעך און
איידל זיך צו באַציען צו איר. אָבער ער פלעגט האָפּן אַן אָנגע-

שטרענגטע, א געצוונגענע שטימע, ווען ער האָט גערעדט צו איר. ביסלעכווייז האָט ער אָנגעהויבן פשוט שווייגן אין איר אָני-וועזנהייט.

אַבער ווען ער איז געווען אַליין מיט פרוי באַלסטאָן, האָט ער זיך ערשט געפילט אַלס העלד, אַלס אויפטוער, און בשעת זיי האָבן גערעדט צווישן זיך, האָט זיין שטימע אָפגעקלונגען אַזוי פריי, אַזוי זיכער, אַזוי פעסט. זי האָט אים גערעאַזירט, געצוואַנגן, געפאַדן, געוואָשן אים דאָס גאַנצע לייב מיט אַ שוואַם, ווי ער וואָלט געווען אַ קליין קינד, טאַקע פּונקט ווי ער וואָלט געווען אַ קליין קינד.

X קאַפיטל

קאַני האָט לעצטנס פאַרברענגט די צייט אין איינזאַמקייט. ווייניקער געסט פלעגן קומען צו זיי. קליפּאַרד האָט זיי איצט נישט געדאַרפט. די „חבריימלעך“ זיינע זענען אויך ביסלעכווייז אַנטרו-גען געוואָרן. ער האָט לייב פאַקומען ראַדיאָ און זיך אינסטאַלירט זייער אַ טייערן אַפאַראַט. ער האָט פאַרברענגט די צייט אין הערן מאַדריד, פראַנקפורט, אַדער בעלגראַד. שעהנלאַנג פלעגט ער אַזוי אָפּזיין און הערן דאָס גרילצן פונם הילכער. קאַני האָט די נייע מאַניע זיינע נישט געקאַנט פאַרשטיין. ער פלעגט זיצן גאַנצע טעג מיט אַן אומבאַוועגלעך, הילצערן פנים, ווי אַ חסר-דעה, און אויס-הערן די שטותים, אַלפּאַלס האָט זיך געדאַכט, אַז ער הערט דאָס אַלץ אויס.

צי ער האָט פאַקטיש געהערט, צי דאָס איז מער נישט גע-ווען, ווי נאָר אַזאַ מין באַטיבונגס-מיטל, וועלכעס ער האָט איינגענו-מען, פדי צו קאַנען זיין טעטיק אויף אַן אַנדער געביט ? קאַני האָט זיך דאָס נישט געקאַנט דערקלערן. זי האָט זיך פאַרשפאַרט אין איר צימער, אַדער אַנטלאָפן אין וואַלד אַריין. עס פלעגט זי אַרומכאַפן טיילמאַל אַ פּחד, אַן אימה פאַר דער גאַנצער ציווילי-זאַט.

זירטער וועלט, אן אט-אט און זי ווערט אינגאנצן משוגע, די ווא
זיניקע וועלט.

זי האט געזען, ווי קליפארד ווערט אלץ מער אריינגעצויג
אין דער אומהיימלעכער אינדוסטריע-טעטיקייט, ווי ער ווערט אל
מער פארוואנדלט אין א באשעפעניש מיט א הארטן פאנצער א
א קלעפיקן קערפער, לויטן מוסטער פון די היינטיגייטיקע שלימ
קעס פון דער אינדוסטריעלער און פינאנציעלער וועלט, שלימ
קעס אן א רוקנביין, מיט א שטאלערנעם פאנצער ווי א מאש
און מיט א גוף פון ווייכן, גליטשיקן שליים; - קאני איז אינ
גאנצן פארווירט געווארן.

אבער באמרייט פון אים איז זי נישט געווארן, ער האט ז
נאך אלץ געמוזט האבן לעבן זיך. ער האט זיך משמעות אינע
לעך געשראקן, זי זאל אים נישט פארלאזן אינגאנצן. זיין קלעפ
זע, שליימיקע טייל אונטער דעם הארטן פאנצער, זיין עמאצי
עלע, מענטשלעך-אינדיווידועלע טייל איז פול געווען מיט שרע
זאר איר, מיט קינדישער, כמעט אידיאטישער שרעק פאר איר. ז
האט געמוזט דא זיין, זיך געמינען דא בי אים, אלס די ליי
ושאטערליי, אלס די פרוי פון סער קליפארד, אלס זיין פרוי
אנדערש וואלט ער ווי אן אידיאט דערטרונקען געווארן אינ
לעבנס-זומפ.

קאני האט געשפירט דידאזיקע אפהענגיקייט זיינע פון איר
און דאס האט זי ממש געשראקן. זי האט געהערט ווי קליפארד
שמועסט מיט זיינע דירעקטארן, מיט די מיטארבעטער, מיט די
יונגע וויסנשאפטלער און זי האט באוונדערט זיין טיפן שכל, זיין
באנעמ א זאך, זיין איבערגעוויכט איבער די פאכלייט, וועלכע
האבן זייערע ציין אויפגעגעסן ביי דער אינדוסטריע. דאס זענע
געווען מענטשן פון טאט. קליפארד אליין איז געווארן א
פון טאט, פון מעשים, פון טאג-טעגלעכער טאט. ער איז
פיקחותדיק, ווייטזעוודיק, ממש דורכגעטריבן. קאני האט געו
אן דאס האט ער צו פארדאנקען דער השפעה פון פרוי באקלעט,

וועלכע איז אים אונטערגעקומען אין א דעצידירנדיקן מאַמעט פון זיין לעבן.

צבער זייענדיק געשיקט, פראַקטיש, פאַראויסווענדיק אין די געשעפטן, איז ער גלייכצייטיק געווען כמעט אַן אידיאָט, ווען עס האָט זיך געהאַנדלט אין געפילן, אין איבערלעכע נשמה-עמאַציעס. ער האָט ממש פאַרגעטערט קאַנין, זי איז געווען זיין פרוי, אַ הע-כער וועזן, ער האָט זי פאַרהערלעכט עפעס אזוי פחדנותדיק, זעצנדיגעריש, ווי אַ ווילדער מענטש; דאָסדאָזיקע געפיל זיינס צו זיך האָט זיך גענומען פון זיין פחד, אָדער גאַר פון זיין שנאה; ו דעם אָפּנאַט זיינעם. דער איינציקער פאַרלאַנג זיינער איז גע-יען, אַז קאַני זאָל אים געבן די הייליקסטע שבועה, אַז זי וועט אים קיינמאָל נישט פאַרלאָזן, אַז זי וועט אים נישט איבערלאָזן אויף גאָטס באַראַט.

— קליפּאַרד, — האָט זי צו אים איינמאָל געזאָגט (געווען איז דאָס נאָכדעם, ווי זי האָט שוין געהאַט ביי זיך דעם שליסל פון וואַלד-שייער), — זאָג מיר, וואַלסט באמת צופרידן געווען, ווען זיך זאָל האָבן אַ קינד?

קליפּאַרד האָט זי אָנגעקוקט מיטן בולטן אומרו אין זיינע בלאַסע אויגן.

— איך וואָלט גאַרנישט געהאַט קעגן דעם, ווען אונזערע באַציונגען זאָלן ווייטער בלייבן ווי געווען, — האָט ער גע-טפערט.

— האָט הייסט: די באַציונגען זאָלן בלייבן ווי געווען? — זאָט קאַני געפרעגט.

— איך מיין אונזערע קעגנזייטיקע באַציונגען, אונזער געזונטיקע ליבע זאָל בלייבן. ווען אונזער ליבע זאָל דערפון רפן לייזן, וואַלט איך געווען אַנטשלאָסן קעגן דעם. עס איז דאָך מעגלעך, אַז פון מיר זאָלסטו קאַנען אַ קינד האָבן.

קאַני האָט אים אָנגעקוקט מיט פאַרוונדערונג.
— דאָס הייסט, אַז די פעיקייט צו געשלעכטלעכער באַציונג זאָל איך צוריק באַקומען.

זי האט אים נאך אַלץ אזוי שטאַר און דערשטוינט אָנגע-
זאָקט. קליפּאַרד האָט זיך פאַרלוירן.

— הייסט עס, ווילסטו נישט, איך זאָל האָבן אַ קינד? —
האַט קאַני ווידער געפרעגט.

— איך זאָג דאָך דיר, — האָט איר קליפּאַרד אייליק גע-
זאָגטערט מיט אַ מינע פון אַ געפּלאַגטן הונט, — איך פאַרזיכער
דיך, אַז איך וואָלט גאַרנישט געהאַט קעגן דעם. אדרבא, איך בין
וואָלטענדיק מסכים דערויף, אויב עס זאָל נאָר נישט אַנריירן אונ-
זער באַצוינגען, אונזער ליבע. קוים דאַרף דאָס שטערן אונזער
ליבע, בין איך דורכאויס קעגן דעם.

קאַני האָט געשוויגן, דערויף האָט זי בלויו געקאַנט שוויגן
אין קאַלטער אַנגסט און מיט אַ געפיל פון איבלידיקייט. דאָס זע-
לען געווען רייד פון אַ פאַקטישן אידיאָט.

— זיי זיכער, דאָס וועט מיינע געפילן צו דיר נישט ענ-
דערן, — האָט זי געענטפערט מיט איינגעהאַלטענעם שפּאַט.

— דאָס איז עפעס אַנדערש! — האָט קליפּאַרד זיך צע-
היצט. — אזוי איז עפעס אַנדערש! אזוי — בין איך פולשטענדיק
מסכים. מיר שיינט, אַז עס וואָלט געווען זייער, זייער ליב, ווען
עס זאָל דאָ אַרומלויפן ביי אונז אַ קינד און מיר זאָלן פילן, אַז
אַלץ, וואָס מיר טוען אויף, טוען מיר פאַר דעם קינדס וועגן. אַ,
געמאַלט וואָלט איך געהאַט דעם אייגנטלעכן ציל פאַר מיינע באַ-
זוינגען, איך וואָלט געוואוסט, אַז דער ציל — דאָס איז דיין קינד.
אמת אזוי, טייערע? און עס וואָלט געווען מיין קינד, גלייך ווי
יינס. אמת? מיר גייט דאָך בלויו אין דיר, טייערע? דו ווייסט
עס דאָך אַליין, דו פילטט עס דאָך. אמת? איך בין דאָך דאָ גאַר-
נישט, איך שפיל דאָך דאָ קיין שום ראָל נישט, איך גיי דאָך נישט
אַריין אין חשבון. אויב מ'רעדט וועגן פאַרזעצן דאָס לעבן, ווי
קאָן איך-זשע גאַר גענומען ווערן אין חשבון אַריין. דאָס הייסט —
איך אלס איך, איך אָן דיר בין דאָך אַ פולשטענדיקער נול, אַ

זעראָ. איך לעב דאָך בלויז פאַר דיר און פאַר דיין צוקונפט. פאַר זיך אַליין בין איך דאָך ממש גאַרנישט.
 קאַני האָט דאָס אַלץ אויסגעהערט מיט טיפן ווידערגעפיל
 און עקל. אין די רייד האָט געשטעקט איינער פון יענע האַל-
 בע אמתן, וועלכע האָבן אָפגעסמט דאָס מענטשלעכע לעבן. וועל-
 כער מאַנספערשויך מיט נאַרמאַלע געהירן וואָלט אזעלכעס דער-
 קלערט פאַר זיין ווייב! ווו נעמט מען אָבער דעם מאַנספערשויך
 מיט נאַרמאַלע געהירן? וועלכער מאַנספערשויך מיט אַ ברעקל
 אַכטונג צו זיך וואָלט אָנגעוואָרפן אַ פרוי אַזאַ אומגעהייערן עול
 אויף די פלייצעס און דערנאָך זי איבערגעלאָזט אַליין זיך ראַנג-
 לען מיטן לעבן?

אין אַן איינציקער האַלבער שעה אַרום האָט קאַני געהערט,
 ווי קליפּפּאַרד האָט מיט אַ הייזעריקלעך קול זיך אויסגעשמועסט
 מיט פרוי באַלטיאָן. און זיין שמועס, דער טאָן פונם שמועס איז
 געווען אַזאַ אינטימער, ווי די פרוי וואָלט געווען זיין האַלב-גע-
 ליבטע, האַלב-גיאַנקע. די פרוי באַלטיאָן האָט אים אָנגעטון דעם
 סראַק - אין הויז זענען געווען געסט.

אין יענער צייט פלעגט קאַני האָבן אַזאַ מין געפיל, ווי זי
 וואָלט בקרוב געדאַרטט שטאַרבן. זי האָט געפילט, אַז די אַטמאָ-
 ספער פון אויסטערלישן שקר און ברוטאַלן עגאָיזם וועט זי בקרוב
 אַריינטרייבן אין קבר. דער ווונדערלעכער אינטערעס, וועלכן
 קליפּפּאַרד האָט פלוצלינג אַרויסגעוויזן צו אינדוסטריע-ענינים, האָט
 זי אָנגעפילט מיט אַן אומבאַשטימטער מורא פאַר עפעס, זיין
 עפנטלעכע דערקלערונג פון דער ליבע צו איר האָט אין איר
 אויפגעוועקט אַ געפיל פון אומהיימלעכן פחד. עס איז דאָך צווישן
 זיי מער קיין פיצל געמיינזאַמקייט נישט געווען. זי האָט מער
 מיט אים אפילו קיין איין באַרירונגס-פונקט נישט געהאַט. איבער-
 געריסן דער קאַנטאַקט. ער האָט לעצטנס אפילו איר האַנט נישט
 גענומען אין זיינער, נישט געווענדט זיך צו איר מיט האַרציקייט,
 ווי פריער. טאַקע דעריבער האָט זי אַזוי געערגערט זיין ליבעס-
 דערקלערונג. זי האָט עס אויסגעטייטשט ווי אַן אַכזריות פון אַ

פולשטענדיקן אימפאטענט. קאני האט געהאט אן איינדרוק, אז לענגער ווי זי עס נישט אויסהאלטן, זי וועט שטארבן, אדער צראפ ט' ין.

יך וויפיל עס איז מעגלעך געווען, פלעגט זי אנטלויפן אין אלד אריין, איינמאל נאכמיטאג איז זי אזוי געזעסן און גע-ט אכט ביי דעם יוני-קוועלעכל, באווייזט זיך פון וואלד ארויס דער וואלד-אויפזעער.

ער איז צוגעקומען, ארויסגעמורמלט די באגריסונג און דער-לאנגט איר א שליסל.

— איך האב געלאזט מאכן א צווייטן שליסל פאר אייער דורכלויכט.

— איך דאנק אייך זייער, — האט קאני א זאג געטון, אויפ-וואנדליק פון אירע געדאנקען.

— דער שייער איז נישט אין ארדענונג, אבער איך פאר-האף, אז אייער דורכלויכט וועט נישט פאראיבאל האבן, — האט ער געזאגט. — איך האב דארט צוגערוימט, וויפיל ס'איז מעגלעך געווען.

— צוואַס האט איר זיך באמיט? כ'האב דאך אייך געזאגט, אז עס איז נישט נייטיק.

— א קלייניקייט. עס מאכט נישט. אין א וואך ארום וועל איך שוין איבערזעצן די פאזאן-הינער, איר זאלט זיך פאר זיי נישט איבערשרעקן. איך וועל אריינבלייבן צו די פאזאן-הינער נאר צוויי מאל אין טאג, פארטאג און פארנאכט, איך גלייב, אז איך וועל אייך נישט שטערן.

— איר וועל גארנישט שטערן, פארקערט! — האט קאני אויסגערופן. — אויב איר וועט אייך אין עפעס שטערן, וועל איך דעם שליסל נישט אויסנוצן און נישט קומען אין שייער.

דער וואלד-אויפזעער האט אויף איר געווארפן א שארפן בליק. ער האט געמאכט אן איינדרוק פון א שוואכן מענטש, זיין פנים איז געווען אפגעצערט און אינגאנצן איז ער געווען אזא מא-גערער. ער וואָט געהוסט.

— איר הוסט? — האט קאני באמערקט.
 — נארישקייטן, ס'איז גארנישט — געכאפט א פארקילונג.
 בכלל הוסט איך אפט, דאס איז מיר איבערגעבליבן פון א לונגען-
 אנטצינדונג.

ער איז געשטאנען דערווייטערט פון איר
 די ווייטערדיקע טעג פלעגט זי אפט קומען צום שייער,
 אבער קיין איין מאל אים נישט געטרעפן דארט. ווייזט אויס, ער
 האט זיך באמיט זי אויסצומיידן. ער האט געוואלט ווי פיו איצט
 בלייבן דערווייטערט פון מענטשן.

דער שייער איז געווען צוגערוימט. א קליין טישל מיט א
 שטול זענען געשטאנען פאר אירעטוועגן ביים אייוועלע, עס איז
 געווען צוגעגרייט א ביסל שפענער און א פאר העלצער צום אונ-
 טערהייצן. זיינע נעצן, דאס געצייג און אנדערע זאכן זיינע האט
 ער פאררוקט אין די ווינקלען, ווי ער וואלט געוואלט יעדן שפור
 נאך זיך פאררוישן. ביי דעם שייער פונדרויסן האט ער איינגע-
 ארדנט אן אפדעכל, אונטער וועלכן עס זענען געווען פינף שטייגן
 פאר די קוואקעס. איינמאל איז קאני געקומען פארמיטאג און דער-
 זען צוויי קוואקעס אונטערן אפדעכל. זיי זענען געזעסן צעפעדערט
 און אנגעבלאזן. זיי זענען געזעסן אויף פאזאן-אייער, מ'האט תיכף
 געקאנט באמערקן אין זיי דעם שטאלץ און די אייפערקייט, מיט
 וועלכע עס אונטערשיידן זיך קוואקעס ביים אויסזיצן אייער. קאני
 האט דער אנבליק פון די אייפערקע הינער-מוטערס גערירט ביים
 הארץ. זי אליין, זי גופא איז אזא אומטויגלעכע, אזא אומנוצלעכע,
 אזא נישט-פרויילעכע ממש, א הילצערנע, א טויטע.

אין קורצן זענען שוין אויף אלע פינף ערטער געזעסן די
 קוואקעס: דריי ברוינע הינער, איינע א געפלעקטע, א העלע און
 נאך איינע א שווארצע. אלע זענען זיי געזעסן אויף די אייער
 גלייך, מיט אנגעבלאזענע פעדערן, אבער דעליקאט, לייכט, מיט
 מוטערלעכער ווירדיקייט. מיט גלאנצעדיקע אייגלעך האבן זיי
 נאכגעקוקט קאנין, ווען זי האט זיך אראפגעזעצט טשיפקע און זיי

נענטער באטראכט. זיי האבן ארויסגעלאזט פון די הערלעך אויפ-
גערעגטע, ביזנע קלאנגען.

קאני האט אויסגעזוכט א קעסטעלע מיט פראסע און דער-
לאנט די הינער אויף דער האנט. זיי האבן נישט געגעסן. איי-
נע, די שווארצע, האט איר א שטארקן פיק געטון אין דער
האנט, קאני האט זיך אזש איבערגעשראקן. עס האט זי אבער גע-
צויגן עפעס צו דערלאנגען די קוואקעס, די דאזיקע מוטער-הינער,
וועלכע האבן אזוי אייפערק אפגעהיטן זייער מוטערשאפט אומגע-
געסן און אומגעטרונקען. זי האט זיי צוגעטראגן וואסער אין א
פלעכן טעפעלע, און איר גליק איז געווען גרויס, ווען איין הון
האט עטוואס אפגעטרונקען פונם טעפעלע.

יעדן טאג איז זי געקומען צו די קוואקעס, איר הארץ
פלעגט זיך שמעלצן פון פרייד, בשעת זי האט געקוקט אויף זיי.
איר קאלטקייט אין די באציאונגען צו קליפארדן, צו פרוי באַל-
טאן, צו די געסט, וואס פלעגן גראד קומען צו זיי, איז גע-
שטיגן פון טאג-צו-טאג. פון מיכאעליסן איז אָנגעקומען א בריוו,
זי האט דעם בריוו אויך אויפגענומען זייער קאלט. זי האט גע-
פילט, אז טאמער געדויערט דערדאזיקער צושטאנד לענגער, וועט
זי געוויס שטארבן.

ס'איז אבער געווען פריילינג, די ווילדע היאצינטן האבן זיך
צעבליט אין וואַלד, אויף די ניסן-ביימלעך האבן געפלאצט די
קנאספן און א גרינער רעגן האט באשפרענקלט זי ערד. א שרעק!
דאָ קומט אַן דער פריילינג און ביי קאנין אין הארץ איז אזוי קאלט,
אזוי קאלט! נאָר די קוואקעס אויף די אייער זענען אזוי צעפע-
דערט, אזוי צעפאטלט, אזוי הייס, אזוי הייס זייערע לייבער, וועל-
כע ברען אויס די קינדערלעך. קאני האט געפילט, אז איר לעבן
געפינט זיך אויפן ראַנד פון טויט-הלשות.

און שפעטער, שפעטער אַ ביסל, אין אַ הערלעכן, זוניקן
טאָג, אונטער די ניסן-ביימלעך שפראַצן גאַנצע מחנות גאַלדשלי-
סעלעך, ביי די ראַנדן פון די וואַלד-שטעגן טוילען זיך זיס-
שמעקנדיקע פיילעך, איז זי געקומען נאָכמיטאָג צום זייער און

דערזען א קליין, חוצפהדיק עופהלע אַרומשפרינגען, אַרומהיפן נישט ווייט פונם צפדעכל, און די מאַמע-קוואַקע האָט דערשראָקן אַרויס-געשטעקט דעם קאָפּ צו איר אַנטרונען עופהלע און מוראדיק גע-קוואַקעט. דאָס עופהלע איז געווען ברוין-און-בלוי, אַ געפּלעקט גופּ; קאָני האָט אין דעם ניי-געבוירענעם נפּשל געזען דאָס גרעס-מע ווונדער אין דער וועלט, דעם נס פון יצירה, פון באַשאַפונג. אַזא פּיצל, אַזא באַשעפעניש און ס'איז שוין אַזוי פּולקאָס און אַזוי דרייטט, אַזוי אומדערשראָקן. ווען עס איז היפּודיק און פּאַלנ-דיק, אויפשטייענדיק און ווידער פּאַלנדיק צוריק צוגעפּאַלן צו דער מוטער און אַרונטערגעקראַכן אונטער אירע פּליגל, האָט עס אויך נישט אַרויסגעוויזן די מינדסטע שרעק; דאָס אַלץ: דער מוטערס יעלות, דעם גאַנצן אַרום, די אייגענע דרייטקייט, די באַשיצערישע פּליגל פון דער קוואַקע האָט עס באַטראַכט ווי אַזא מין שפּיל, אַ לעבנס-שפּיל. אין איין רגע אַרום האָט דאָס ברוינע קעפּעלע שוין ווידער אַפּערגעקוקט פון אונטער דער קוואַקעס גאַלדיק-ברוינע פעדערן און מיט נייגיריקייט זיך אַרומגעקוקט אויף דעם קאַסמאַס. קאָני איז געשטאַנען אַ פּאַרבישוּפּטע. דערביי האָט זי אויס-טערליש געשפּירט איר אייגענע פּרוילעכע אומטויגלעכקייט. זי האָט דאָס געפּיל ממש נישט געקאָנט איבערטראַגן.

פון דעמאָלט אָן האָט זי באַהערשט איינאיינציקער דראַנג: גיין אין וואַלד אַריין צום שייער. מער האָט פאַר איר נישט עק-זיסטירט. אַפּטמאָל פּלעגט זי אַבער מוזן איבערבלייבן אינדער-היים. אין אַזעלכע טעג האָט זי געהאַט אַן אַנונג, אַז זי און אַלץ אַרום איר איז אַזוי אויסגעליידיקט פון יעדן הוכן, אַז נישט זי האָט וואָס צו טון אין דער פּוסטער, אינהאַלטסלאָזער וועלט, נישט זי וועלט קאָן עפעס אויפטון מיט דער פּוסטער, אינהאַלטסלאָזער קאָני.

אינמאָל אינאַוונט האָט זי נאָך דער טיי זיך אַרויסגעגנבעט אין וואַלד אַריין, כאַטש עס זענען ביי זיי געווען געסט. עס איז שוין געווען גאַנץ שפעט, און קאָני איז געלאָטן דורכן פּאַרק. ווי מ'וואַלט זי נאָכגעיאָגט. ווען זי איז אַריין אין וואַלד, האָט זיך שוין

די זון געזעצט רויט, זי האָט ווייטער געאיילט. אויפן בערגל איז נאָך געווען גאַנץ ליכטיק. אַ דערשוויצטע, אַ שווער-אַטעמענדיקע איז זי אָנגעקומען צום פֿאַנקעלע. דער וואָלד-אויפזעער איז גע- שטאַנען אין די בלויווע העמד-אַרבעט און אויף ביינאַכט באַוואָרנט דאָס שייערל, אין וועלכן די קוואַקעס זענען געזעסן.

— עס האָט מיך אַזוי געצויגן אַהער! — האָט קאָני פֿאַר- סאַפעט אַרויסגערעדט. — איך האָב נאָך היינט נישט געזען די עופּהלעך. ס'איז עפעס היינט צוגעקומען? — האָט זי אַ פֿרעג גע- טון, קוקנדיק זייטיק אויפן וואָלד-אויפזעער.

— סך-הכל האָבן מיר שוין זעקסאונדרייסיק, גאַנץ נישקשה- דיק, — האָט ער געענטפֿערט.

אויך ער האָט זיך מיט פֿאַרגעניגן צוגעקוקט צו די עופּהלעך. קאָני האָט זיך אַראָפּגעזעצט פֿאַר דער לעצטער קוואַקע. די פֿאַזאַנדלעך האָבן זיך שוין אַלע געפונען אונטער די פֿאַשיצערישע מוטער-פֿליגל, אָבער פֿון צייט-צו-צייט האָבן נאָך לעבנסלוסטיקע קעפֿלעך אָפּערגעבליקט פֿון אונטער דער מאַמעס פֿוך, צוריק זיך באַהאַלטן, און ווידער באַווייזט זיך אַ קעפעלע מיט פֿערלמוטערנע אייגעלעך פֿון אונטערן ריזיקן גוף פֿון דער קוואַקע.

— איך וואָלט זיי געוואָלט אָנרירן, אָנטאַפֿן איינס, — האָט קאָני נישט דרייסט אַרויסגערעדט און דורכגעשטעקט אַ פינגער דורך די פֿרענטלעך פֿון דער שטייג.

די קוואַקע האָט אַ פֿיק געגעבן מיטן שוואַבל אין דער ריכ- טונג פֿון איר דורכגעשטעקטער האַנט און קאָני האָט האַסטיק מיט מורא אַרויסגעכאַפֿט דעם פינגער.

— זעט נאָר, ווי זי פֿיקט מיך! זי האָט מיך פֿיינט! — האָט זי מיט פֿאַרווונדערונג געזאָגט ווי צו זיך אַליין. — איך וויל דאָך איר קיין שלעכטס נישט טון.

דער אויפזעער האָט זיך צוגעזעצט לעבן איר טשיפקע און מיט זיכערקייט אַרײַנגעשטעקט די האַנט אין שטייג. די קוואַקע האָט אויך אין זיין זייט אַ פֿיק געטון, אָבער נישט מיט אַזאַ האַט- טיקייט. ער האָט רוק, מיט געניטע פינגער אַ טאַפֿ געטון צווישן

די פערערן פון דער מוטער און ארויסגענומען א פישטשענזייק עופהלע.

— ביטע, — האָט ער איר אונטערגערוקט זיין האַנט מיטן ציטערנדיקן באַשעפעניש.

קאָני האָט אין ביידע הענט גענומען דאָס געל-ברוינלעכע נפּש; עס האָט זיך געהאַלטן אויף אויסטערליש פיזעלעך פּיסע-לעך, ווי שוועבעלעך, די נשמה פונם קלייניקן לייבעלע האָט גע-פלאַטערט אין קאָניס הענט. אָבער דאָס באַשעפעניש האָט מוטיק אויפגעהויבן דאָס שיינע קעפעלע, זיך אויפמערקזאָם אַרומגעקוקט און אַרויסגעלאָזט אַ שטילן פּישטש.

— ווי זיס דאָס איז! ווי מוטיק עס איז! — האָט קאָני שטיף געפליסטערט.

דער אויפוער, וועלכער איז געזעסן טשיפקע ביי איר זייט, האָט זיך אויך צוגעקוקט צום עופהלע מיט נחת, מיט באַשיינפער-לעכער פרייד. פּלינגלינג האָט ער דערזען, ווי אויף איר האַנט איז אַרצוגעפלאָן אַ טרער.

ער האָט זיך תּיכף אויפגעשטעלט, אַוועקגעגאַנגען אין אַ זייט צו דער צווייטער שטייג. ער האָט מיטאַמאָל דערשפּירט דעם אַמאָליקן ברי אין די לענדן און ווי פון די שטייף-געוואָרענע לענדן האָט זיך אויפגעהויבן העכער דער ברי, יענער ברי, וועלכן ער האָט געהאַלטן שוין פאַר אַן איינגעשטילטן אויף אייביק. ער האָט דאָס געוואָלט בייקומען, ער האָט זיך אָפּגערוקט פון דער פרוי. אָבער דער ברי איז פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ פלאַם און ער האָט זיך גערוקט נידעריקער, פאַרנעמענדיק אויך די קני.

ער האָט זיך ווידער אויסגעדרייט אין איר זייט און אַ קוק געטון. זי איז געשטאַנען אויף די קני, אויסגעצויגן פאַראויס ביי-דע הענט מיטן עופהלע, געוואָלט צוריקגעבן עס דער מוטער. און אַזוי פיל הילפּלאַזיקייט, אַזוי פיל שטומע באַרמהאַרציקייט איז גע-ווען אויף איר אויסגעגאַסן, אַז אין זיינע געדערים האָט אויפגע-פלאַקערט אויסטערלישע רחמנות, געוואָלטיקע מיטלייד.

נישט טראַכטנדיק פון גאַרנישט, איז ער שנעל צוגעגאַנגען

צו איר, זיך ווידער אראפגעזעצט ביי איר זייט, צוגענומען ביי איר פון די הענט ארויס דאס עופהלע, ווייל קאני האט זיך גע- שראקן פאר דער קוואקע, און עס צוריק אריינגעלייגט אין שטייג. אין די לענדן זיינע האט דער פלאס זיך נאך שטארקער צע- גליט.

ער האט א קוק געטון אויף איר מיט חשד. זי איז אזוי געזעסן מיטן פנים אועקגעדרייט פון אים און געוויינט אן אפ- האלט מיט אזוי פיל מוראדיקער פיין, מיט אזוי פיל הילפלאזיקייט. זיין הארץ איז מיט איין מאל צעגאנגען געווארן ווי א טראפן וואסער אין פייער, ער האט אויסגעשטרעקט די האנט און געלייגט די פינגער אויף איר קני.

— וויינט נישט, — האט ער ווייך ארויסגערעדט.

זי אָבער האט פלוצלינג פארדעקט דאס פנים מיט די הענט און דערשפירט די גאנצע צעבראָכנקייט פון איר הארץ, אז עס איז איר שוין טאקע אַלצאיינס, אַלצאיינס.

מעלאַרס האט אָנגערירט איר אַקסל, דערנאָך האט די האַנט זיינע זיך אָנגעהויבן רוקן פאַמעלעך און מילד-גלעטנדיק צו דעם אויסבייג פון אירע לענדן, דערנאָך בלינד-טאַפנדיק ביז צו די היפטן, ווו זיי זענען געבויגן אונטער די קני. און צאָרט, צאָרט האַבן זיינע פינגער געגלעט אירע היפטן אין בלינדער, אינסטינק- טיווער מיטליידנדיקער ליידנשאַפטלעכקייט.

זי האט ענדלעך אָפגעזוכט דאָס נאָז-טיכעלע און זיך אומגע- לומפערט אָנגעהויבן אויסווישן דאָס פנים.

— אפשר ווילט איר אריינגיין אין שיעור? — האט ער גע- פרעגט מיט אַ רויקער, אָנפאַרביקער שטימע.

און לייכט אָננעמענדיק זי אונטערן אַרעם, האט ער זי אויפ- געשטעלט און פאַמעלעך אריינגעפירט אין שיעור, נישט אַפלאָז- דיק איר אַרעם, ביז זיי האַבן זיך געפונען אינעווייניק. דערנאָך האט ער אַוועקגעשטעלט דאָס טישל מיט דער שטול, אַרויסגענומען פון אַ קאסטן אַ מיליטערישן קאַץ און אים לאַנגזאַם אויסגעשפרייט

אויף דער פאדלאגע. קאָני האָט אים געקוקט אין פנים אַרײַן,
שטייענדיק אױמפּאַוועגלעך אױסן אָרט.
זײַן פנים איז געווען בלייך, אָן אַן אױסדרוק, ווי אײנער,
וואָס גיט זיך אונטער זײַן גורל.

קאָני האָט דערזען די לבנה, וואָס האָט זײער העל געגלאַנצט
אײבער דער ראָזער שקיעה הינטער די שפיצן פון די דעמבעס. זי
האַט זיך שנעל אױפּגעהויבן, אױסגעגלייכט דאָס קלייד; צוריק
אין אָרדענונג. דערנאָך איז זי צוגעגאַנגען צו דער טיר פון
שײער.

אונטן איז דער וואַלד געלעגן אין נאַכטיקן שאַטן, אָבער
דער הימל איז נאָך געווען קרישטאָליק-העל.
דער מאַנספערשױן האָט זיך דערנענטערט צו איר פון צווישן
די שאַטנס. זײַן פנים האָט געלויכטן ווי אַ בלאַסער פלעק אין
דער אַרומיקער פינסטערניש.

— מיר גייען שוין? — האָט ער געפרעגט.

— ווהיין?

— איך וועל אייך צופירן ביזן טויער.

ער האָט דערליידיקט אַלץ, צוגעשלאָסן דעם שײער און צו-
געגאַנגען צו איר.

— איר האָט נישט קיין חרטה, אמת? — האָט ער זי גע-
פרעגט, גייענדיק לעבן איר.

— ניין, ניין! און איר?

— איך? ניין! — האָט ער רויק געענטפערט, און באַלד
צוגעגעבן:

— און אַ חוץ דעם...

— וואָס אַ חוץ דעם? — האָט קאָני געפרעגט.

— סער קליפּאַרד, מענטשן, די אַלע קאָמפּליקאַציעס...

— וועלכע קאָמפּליקאַציעס? — האָט קאָני געפרעגט אַזוי ווי
מיט אַנטוישונג.

- עס וועלן שוין זיין. פאר אייך, פאר מיר. שטענדיק מוזן שוין זיין קאמפליקאציעס. אזוי איז שוין.
ער איז געגאנגען ביי איר זייט א פארטרעכטער.
— און עס טוט אייך באנג? — האָט קאַני ווידער גע-
זעגט.
— אין איין הינזיכט טוט עס מיר באנג, — האָט מעלאָרט געענטפערט, קוקנדיק צום הימל. — מיר האָט זיך געדאַכט, אַז איך בין שוין דאָס אַלץ פטור. איצט הייבט זיך עס ווידער אָן ביי מיר.
— וואָס הייבט זיך אָן ביי אייך?
— דאָס לעבן.
— דאָס לעבן! — האָט קאַני נאָכגעזאָגט מיט אַ שוידער אים בערן גאַנצן לייב.
— יא, דאָס לעבן, — האָט מעלאָרט איבערגעזאָגט, — אוממעגלעך צו אַנטלויפן פונם לעבן. אַז מ'הייבט אָן צו אַנטלויפן פונם לעבן, איז גלייכער שוין תּיכּף צו שטאַרבן. מוז איך אָן הייבן אויפּסניי, איז פאַרפאַלן, מוז מען.
קאַני האָט דערויף געקוקט עטוואָס אַנדערש, פונדעסטוועגן...
— דאָס איז דאָך ליבע, גאַנץ פשוט — ליבע, — האָט זי מוטיק אַרויסגערעדט.
— זאָל זיין ליבע, אָבער פשוט איז עס נישט, — האָט ער געענטפערט.
זיי זענען ווייטער געגאנגען דורכן וואַלד, דורכן פינסטערן וואַלד ביזן טירל פון פאַרק.
— אָבער איר האָסט מיך נישט? — האָט קאַני אַ פאַרטראַכטע געפרעגט.
— ניין, ניין, — האָט ער געענטפערט און מיט איינמאַל זי צוגעדריקט צום האַרץ מיט דער פריערדיקער ליידנשאַפט. — אַ, ניין, פאַר מיר איז דאָס זייער גוט, זייער גוט, און פאַר אייך?
— אַ, פאַר מיר אויך, — האָט קאַני געענטפערט נישט אינא-

גאנצן אויפריכטיק, זי האט זיך נאך דעמאלט נישט אָפּגעגעבן קיין קלאַרן חשבון פון דעם אַלעם.

ער האָט זי געקושט מיט, צערטלעך, מיט ווייכע, וואַרע-מע קושן.

— ווען אויף דער וועלט זאָלן זיך נישט געפונען אזוי פיל מענטשן, — האָט ער מרה-שחורהדיק געזאָגט.

זי האָט אַרויסגעלאַכט. זיי זענען געשטאַנען ביים פאַרק. דאָס טירל האָט מעלאָרס געעפנט פאַר איר.

— איך גיי נישט ווייטער, — האָט ער געזאָגט.
— גייט נישט!

זי האָט אויסגעצויגן די האַנט צו אים. ער האָט זי אַ כאַפּ געטון אין זיינע ביידע הענט אַריין.

— זאָל איך ווידער אַמאָל קומען? — האָט קאָני מיט בענק-שאַפט געפרעגט.

— יאָ, יאָ!

זי האָט זיך אויסגעדרייט און אַוועק פון אים.

מעלאָרס האָט זיך אָפּגערוקט פון טירל און זיך צוגעקוקט,

ווי זי דערווייטערט זיך אין דער טונקלקייט. נישטאָ מער! ער האָט

געקוקט אין דער פינסטערניש מיט אַ פאַרביטערט האַרץ. ער איז

ווידער אַ געבונדענער, ער, וועלכער האָט געוואָלט זיין פריי,

אַיין. זי האָט אים געבונדן. זי האָט ביי אים צוגענומען יענע

זינזאָמקייטס-ביטערניש, וועלכע איז כאַראַקטעריסטיש פאַר יעדן

זאַנספערשוין, וואָס וויל מיט אים ענדלעך איבערלאָזן אַליין.

ער איז צוריק אַוועק אין דער פינסטערניש פון וואַלד. אַלץ

אַרום איז געשטאַנען אין שטילקייט. די לבנה איז פאַרגאַנגען.

אַבער צו זיין געהער איז דערגאַנגען דאָס גערויש פון דער נאַכט:

די מאַשינען אין טיווערסהאַל האָבן געאַרבעט מעשים און אויפן

זאַסיי האָבן זיך געהערט אויטאָמאָביל-סיגנאַלן און אַ גערויש פון

יעדער. מעלאָרס איז פאַמעלעך אַרויס אויפן נאַקעטן בערגל. די

אַנצע געגנט איז געלעגן פאַר אים: דאָרט ליכטן די גרויסע

בלעקערישע לאַמטערן פונם גרובן, נענטער ווינקען די שטיבער

פון די אַרבעטער מיט זייער געלער ליכט, ווייטער ביים האַרי-
זאַנט לוייערן די ריזיקע פייערן פון שעפילד. פון אלע זייטן - פייער,
פייער! דאָס נאָענטע בליצן פון די ביזע, שטענדיקע עלעקטרישע
לאַמפן! וויפיל בייזקייט, וויפיל רשעות עס שטעקט אין יעדן פון
זיי! און דאָס גאַנצע מיטל-ענגלאַנד, ווי ביז עס שטערט די ביי-
נאַכטיקע ר.ו. ער האָט געהערט ווי די ווינדעס גרייצן מיט די
פאַרזשאַווערטע קייטן. די צווייטע שיכט אַרבעטער האָט פונקט
איצט זיבן אַ זיגער געטוישט די ערשטע שיכט ביי דער אַרבעט.
מ'האַט געאַרבעט אין דריי שיכטן.

ער איז לאַנגזאַם אַראָפּגעגאַנגען פון באַרג און ווידער אַריין
אין חשכות און איינזאַמקייט פון וואַלד. ער האָט אָבער געוואוסט,
אַז די איינזאַמקייט פון וואַלד איז אַן אילוזיע; דאָס גערודער פון
דער אינדוסטריע צעשטערט די דאָזיקע איינזאַמקייט, די ביזע,
שטענדיקע פייערן, כאַטש מ'זעט זיי דאָ נישט, חזקן אָפּ פון איר.
אַ מענטש קאָן דאָ נישט לעבן אין איינזאַמקייט, אַליין, פאַר זיך
אַליין. די דאָזיקע וועלט פאַרטראַגט נישט קיין איינזאַמקייט. און
איצט האָט ער גענומען די דאָזיקע פרוי און זיך אַליין אויסגעשטעלט
אויף די קלעפּ פונם גורל. ער האָט גוט געוואוסט פון דער פראַטיק,
אַז אַזוי איז עס.

נישט די דאָזיקע פרוי איז דאָ שולדיק געווען, אפילו נישט
די ליבע, נישט דער געשלעכטס-דראַנג. שולדיק איז דאָ געווען
יענץ ביזע ליכט דאָס עלעקטרישע, דער גיהנומדיקער מאַשינען-
געקראַך. דאָרט, אין דער דאָזיקער וועלט פון ליידנשאַפטלעכער
מעכאַניזירונג און מעכאַניזירטער ליידנשאַפט, וועלכע בליצט מיט
אירע טויזנט אויגן, וועלכע שפייט מיט צעהיצטן מעטאַל און אַרץ,
וועלכע וואַיעט מיט אירע קאַמוניקאַציע-מיטלען, דאָרט, דאָרט,
אין דער דאָזיקער וועלט האָט זיך געפונען די עקלדיקע, אומגע-
הייערע רשעות, וואָס איז להוט אַלץ צו פאַרניכטן, אויב עס פאַסט
זיך נאָר נישט און וויל זיך נישט צופאַסן צו איר. אין קורצן וועט
די דאָזיקע אומגעהייערע וועלט-רשעות פאַרניכטן אויך דעמדאָזיקן
וואַלד און קיין היאַצינטן וועלן שוין אויך דאָ מער נישט בליען.

אלע, אלע הערלעכע זאכן מוזן פארשווינדן ווערן אונטער די רע-
 דער, אונטערן משוגענעם געגרילץ פון אייזן.
 מיט אויסטערלישער הארציקייט האָט ער געטראַכט וועגן
 דערדאָזיקער פרוי. דאָס אומגליקלעכע, פאַרבלאָנזשעטע באַשעפּע-
 ניש האָט גאַרנישט געוואָסט ווי ליב זי איז און אויף וויפיל צו גוט
 זי איז פאַר דער גראַבֿהויטיקער כאַליאַסטרע, צווישן וועלכער זי
 לעבט. דאָס אַרימע באַשעפּעניש, דיִדאָזיקע ליבע, גוטע פרוי האָט
 אויך אין זיך עפעס פאַרמאָגט פון די וואַלד־היאַצינטן, זי איז נישט
 באַשטאַנען פון בלוין קאָטשוק־אויסאַרבעטונגען און פּלאַטין, ווי
 די היינטיקע פּריילינס. זי וועט אָבער אומקומען צווישן זיי! עס
 אונטערלויגט נישט קיין שום ספק, זיי וועלן זי אומברענגען, פונקט
 ווי זיי ברענגען אום אַלץ, וואָס איז פיין, איידל, דעליקאַט פון
 דער נאַטור. דעליקאַט! דיִדאָזיקע פרוי איז אַזוי דעליקאַט, ווי עס
 זענען דעליקאַט די וואַלד־היאַצינטן, אַזאָ דעליקאַטקייט פאַרמאָגן
 נישט די היינטיקע פרויען פון צעללאָזע. ער וועט זי אָבער באַ-
 שיצן, באַשיצן מיט זיין האַרץ. ווען אפילו אויף נישט לאַנג, זאָל
 זיין אויף אַ קורצן אויגנבליק; ער וועט באַשיצן אַזוי לאַנג, ווי
 לאַנג עס וועט מעגלעך זיין, דערנאָך זאָלן זיי ביידע אינאיינעם
 פאַלן אונטער דער אייז־קאַלטער וועלט פון דער מעכאַניזירטער
 גירדיקייט. זאָל ער פאַלן צוזאַמען מיט איר.
 ער איז אַהיימגעגאַנגען צו זיך אין זיין וואַלד־שטיבל מיט
 דער ביקס און מיטן הונט. ער האָט אָנגעצונדן דעם לאַמפּ, אונט-
 טערגעהייצט דאָס קיכל, אָפּגעגעסן נאַכטעסן: ברויט, קעז, ציבע-
 לע און פאַרטרונקען מיט דערוואַרעמט ביר. ער איז געווען אַליין,
 פולשטענדיק אַליין אין דער שטילער רוב, וועלכע ער האָט אַזוי
 ליב געהאַט. זיין וווינונג איז געווען גאַנץ פיין און ריין, נאָר
 כמעט ליידיק. אָבער דער לאַמפּ האָט העל באַלויכטן די צעראַטע
 אויפן טיש. ער האָט אויפגעמישט אַ ביכל וועגן אַ רייזע איבער
 אינדיע, נאָר לייצענען האָט ער אינם היינטיקן אָונט נישט געקאָנט.
 ער איז געזעסן ביים ברענענדיקן קיכל אָן אַ רעקל, מיטן גלאַז ביר
 ביי דער האַנט, און געטראַכט וועגן קאַנין.

ווען מ'זאָל זיך גוט באַטראַכטן, האָט ער צרות פון דעם, וואָס איז פאַרגעקומען צווישן זיי, נישט צוליב זיך האָט ער צרות, נאָר צוליב איר. עס האָט זיך אים אויסגעוויזן, אַז דאָס קאָן זיך גוט נישט ענדיקן. דאָס האַרץ האָט אים פאַראַוויסגעזאָגט שלעכטס. ניין, ער האָט זיך אין גאָרנישט באַשוואַדיקט, קיין חרטה האָט ער נישט געפילט, קיין עוולה האָט ער נישט געטון, ניין, ער האָט קיין געוויסנסביסן נישט געהאַט. ער האָט געוואָסט - געוויסן איז קודם-בֿל די מורא פאַר מענטשן, אָדער פאַר זיך אַליין. ער האָט אין דעם פאַר פאַר זיך אַליין נישט געהאַט וואָס מורא צו האָבן. אָבער פאַר מענטשן - יא, פאַר מענטשן, פאַר דער מענטשלעכער געזעלשאַפט, וועלכע ער האָט געקענט, וועלכע ער האָט אינסטינקטיוו אָפּגעשאַצט אַלס משוגענע חיה-רעה.

דידאָזיקע פרוי! אַך, ווען זי וואָלט געקאָנט דאָ זיין מיט אים, עס זאָל מער קיינער אויף דער וועלט נישט זיין! די ליידיג-שאַפטלעכקייט האָט זיך ווידער געוועקט. און גלייכצייטיק איז אויף מעלאַרס פלייצעס געלעגן אַזאָ מין לאַסט. אַזאָ מין שרעק, טאָג מער ווערן זיי ביידע, ער און זי, אַ רויה פאַר דער אויסערלעכער כער וועלט, פאַר דער וועלט, וועלכע בלייצט אַזוי אויסגעלאָסן מיט אירע עלעקטרישע אויגן. זי, די ליבע יונגע פרוי, איז געווען פאַר אים איינפאַך אַ ליבע יונגע פרוי, אָבער יענע ליבע יונגע פרוי, וועלכע איז געווען זיינע און וועלכע ער האָט ווידער געוואָלט האָבן דאָ אויפן געלעגער.

ער האָט זיך אויסגעצויגן מיט אַ מאַדנעם ליידיגשאַפטלעכן גענעץ; שוין פיר יאָר צייט איז ער אַזוי איינזאַם, אָן קאָנטאַקט מיט אַ פרוי, צי מיט אַ מאַן. דערנאָך האָט ער זיך אויפגע-שטעלט, אָנגעטון דאָס רעקל, גענומען די ביקס, אַריינגעדרייט דעם לאַמפּ און אַרויסגעגאַנגען מיטן הונט צו דער אויסגעשטערנ-טער נאַ. צוויי געפילן האָבן זיך געראַנגלט אין אים - דער ליידיגשאַפטלעכער באַגער און די מורא פאַר דער אויסערלעכער וועלט; און ער איז אַזוי פאַמעלעך און שטיל געגאַנגען איבערן וואַלד. ער האָט ליב געהאַט די פינסטערניש, זי האָט אים פאַר

וויקלט אין זיך. די פּינסטערניש האָט זיך אַזוי געפאַסט צו זיין אויפגעברויזטער ליידנשאפט, וועלכע איז, נישט קוקנדיק אויף אַלעס, געווען פאַר אים אַ גרויסער אוצר; די פּינסטערניש האָט זיך אַזוי געפאַסט צום שטייגנדיקן אומרו פון זיין מענערשאפט, צום שטייגנדיקן פלאַם אין זיינע לענדן ווי גוט וואָלט געווען, ווען עס זאָלן עקזיסטירן אויף דער וועלט אַ סך אמתדיקע מאַנס-פערשוינען, מיט וועלכע מען זאָל קאַנען אינאיינעם באַקעמפן די וועלט פון די עלעקטרישע חיות-אויגן און פאַרהיטן פון אונטער-אַנג דאָס אמתדיקע, איידעלע לעבן! די איידלקייט פון דער גמתער פרוי און די נאַטירלעכע אוצרות פון מענלעכער און ווייב-לעכער גלוסטונג. ווי גוט וואָלט געווען, ווען עס זאָלן זיין אַזעל-כע מענער, מיט וועלכע מיזאָל קאַנען קעמפן אינאיינעם! אַבער אַלע מאַנספערשוינען געפינען זיך אויף דער קעגנערשער זייט, ווי שטאַלצירן מיט זייער וועלט, זיי רייטן אויף אַנדערע, אַדער לאָזן יענעם אויף זיך רייטן, אַבער אַזיך מיטן דעוויו פון דער מעכאַניזירטער ליידנשאפט אַדער ליידנשאפטלעכער מעכאַניזירונג. דערווייל איז קאַנסטאַנציע געלאָפן אָן געדאַנקען דורכן פאַרגהיים. זי האָט נישט געטראַכט וועגן קיין אויסרייד. זי וועט נאָך קומען באַצייטנט צום נאַכטעסן. אַבער צו איר גרויסער אויפּרע-ונג האָט זי געטראָפן די טיר געשלאָסן, זי האָט געמוזט אַנקלייב-ען, געעפנט איר האָט פרוי באַלעטן.

— אייער דורכלויכט? ענדלעך, ענדלעך זענט איר דאָ! איך האָב שוין געמיינט, אַז איר האָט פאַרבלאָנזשעט, — האָט זי שפאַסיק אַרויסגערעדט. — סער קליפּאַרד ווייסט גאַרנישט, ער זיצט מיטן הער ליבליי, זיי רעדן וועגן געשעפט. דער הער וועט מסתם בלייבן אויף נאַכטעסן, ווי מיינט איר, אייער דורכלויכט? — איך מיין אויך אַזוי, — האָט קאַני געענטפערט.
— דערלאַנגען צום טיש שפעטער מיט אַ פערטל שעה? איר וואָלט אייך געקאַנט רויקער איבערטון.
— יא, אַזוי וועט בעסער זיין.
הער ליבליי איז געווען הויפט-דירעקטאָר פון טיווערסהאַ-

לער גרופן. דאָס איז געווען אַן עלטערער מאַן, געשטאַמט האָט ער פון צפון-ענגלאַנד; דער מאַנגל אין ענערגיע האָט אים גע- מאַכט שלאָבעריקער, ווי ער איז געווען אין דער ווירקלעכקייט ער איז נישט דערוואַקסן צו די היינטיקע אידעאַלן פון דעו בערג-עקספּלואַטאַציע, ער האָט נישט געקאַנט דעריאָגן דעם היינטי- צייטיקן אינדוסטריע-לאָזונג: כאַט אַריין וויפיל דו קאַנסט! קאַני האָט דעם הער גערן אויפגענומען, אָבער זיין צעקראַכן ווייב האָט זי נישט געקאַנט אַנקוקן.

דער הער לינליי איז געבליבן אויף נאַכטעסן, קאַני האָט געשפּילט די ראָל פון אַ טיכטיקער באַלעבאַסטע, אַזאַ ראָל, וועל- כע געמעלט יעדן מאַנספּערשוינ. זי האָט מכבד געווען מיט אויפ- מערקזאַמקייט, באַשיידנקייט און מיט אַ ליבן שמייכל אויפן שיי- נעם געזיכט. אירע גרויסע, מילדע אויגן האָבן געפינקלט מיט היימישער לייטזעליקייט און גוט מאַסקירט דאָס, וואָס קאַני האָט בשעת-מעשה געטראַכט. קאַני האָט אָפט געשפּילט אַזאַ ראָל און די די מאַסקע פון אַ ליבנסווירדיקער באַלעבאַסטע האָט זיך אַזוי צו- געקלעפט צו איר, ווי זי וואָלט געווען איר נאַטירלעכע הויט. עס איז ממש געווען צו באַהוּנדערן, ווי איבערגעאַנדערשט זי פלעגט ווערן, ווען זי האָט געשפּילט די דראַזיקע ראָל.

זי האָט געדוילדיק אָפּגעוואַרט, ווען זי וועט ענדלעך קאַנען אַרויף צו זיך און צוריק ווערן דאָס, וואָס זי איז אין דער ווירק- לעכקייט. דערווייל איז זי געווען לפחות אויסערלעך אַ ליבע באַ- לעבאַסטעמטשקע, ווי עס הינטשן זיך די מענער.

ווען זי איז אַרויפגעקומען צו זיך אין צימער, האָט זי זיך מיטאַמאָל דערשפּירט אַזוי פאַרווירט, אַזוי צעשרויפט. וואָס הייבט מען איצט אָן צו טראַכטן? וואָס פאַר אַ מענטש איז ער, מע- לאָרס? ווי איז זיין באַציונג צו איר? צי האָט ער זי טאַקע ליב? ווי האָט געפּילט, אַז נישט זייער. ער פאַרמאַגט עפעס אין זיך אַזאַ מין וואַרעמקייט, אַ מין נאַיווע גוטסקייט. די דראַזיקע גוטסקייט זיי- גע באַנעמט אַזוי יענעם, די דראַזיקע וואַרעמקייט זיינע האָט זי ממש געצווונגען צו עפענען איר ליב פאַר אים. קאַני האָט אָבער גע-

האָט דעם איינדרוק, אַז פאַר יעדע פּרוי וואָלט ער געווען אַזוי גוט ווי פאַר איר. אָבער דאָס האָט זי עפּעס לחלוטין נישט גע- אַרט, אדרבא, ס'האָט זי גאָר באַרויקט. אַזאַ ליידנשאַפטלעכער מאַנספּערשוינ, אַ מאַנספּערשוינ מיט אַ געזונטן סעקסואַליזם. אַמער נישט זייער אינדיווידועל, אַמער וואָלט ער אַזעלכער געווען צו יעדע פּרוי, נישט בלויז צו איר. קיין באַזונדער אינדיווידועל געפיל צו איר האָט זי אין אים נישט געשפירט. זי איז, וויינט אויס, פאַר אים נישט מער ווי אַ פּרוי, אַ פּרוי, וועלכע ער האָט געוואָלט באַשאַפּן און ער האָט זיינס אויסגעפירט.

און אַפּשר איז גלייכער אַזוי. שליסלעך האָט ער געהאַט צו איר אַ ליבע, אַנגענעמע באַציאָנג, ווי וועלכער ס'איז נאַרמאַלער מאַן צו וועלכער ס'איז נאַרמאַלער פּרוי, דאָס איז אַזאַ מין געפיל, וואָס זי האָט אַזעלכעס נאָך ביי קיין שום מאַנספּערשוינ נישט באַ- געגנט. מענער זענען ליב, מילד, צערטלעך נאָר צו דער פּערזאָן, אָבער ווען די פּערזאָן ווערט פאַר זיי פאַרוואַ:דלט אין אַ נקבה, אַ נקבה צום באַהעפטן זיך מיט איר, ווערן זיי ברוטאַל, אכזריות- דיק, די פּערזאָן אין דער נקבה זענען זיי נאָך פעיק צו אַכטן, אָבער די נקבה, די בלויזע, נאַקעטע נקבה באַהאַנדלען זיי מיט גרינגשעצונג, זיי איגנאָרירן זי. די מענער פלעגן שטאַרק שעצן קאָנסטאַנציע רעיד, אָדער ליידי טשאַטערליי, אָבער נישט איר טראַכט, נישט איר נאַקעטן, זיך באַהעפטנדיקן גוף. ער ווידער, דערדאַזיקער דורכאויס-סעקסועלער מאַנספּערשוינ, - אים איז לחלוטין נישט אַנגעגאַנגען דאָס, וואָס זי איז די ליידי, צי עמעץ אַנדערש; ער האָט פשוט געלעט, געפיעשטשעט, אירע ברוסטן, אירע היפטן.

דעם צווייטן טאָג איז זי אַוועק אין וואַלד אַריין. עס איז געווען נאַכמיטאָג. דער טאָג איז געווען אַ גרויער, אַ שטילער; דער טונקל-גרינער פאַפּראַט האָט געחלומט אונטער די ביימער, די גיס-קוסטעס האָבן זיך באַשיינפערלעך אַנגעשטרענגט צו עפע- נען די נאָך פאַרמאַכטע קנאַספּן זייערע. זי האָט היינט ממשותדיק געפילט מיטן גאַנצן קערפּער, ווי די זאַפּטן פון די ביימער דאָ

ארום שטופן זיך, רייסן זיך מיט אן אומגעהייערער קראפט ארויף, ארויף צו די שטיצן, כדי די קנאָספּן זאָלן פּלאַצן און אַרויס-שפּראַצן מיט קליינינקע, רויטלעך-ברוינע בלעטלעך, וועלכע זענען אויס ווי פאַרבלוטיקט. דאָס האָט אויסגעזען ווי אַ מעכטיקער שטראַם, וואָס הייבט זיך אויף פּון די ערדישע טיפענישן, פּלייגט אַרויף אין דער ווייטער הייך און צעגיסט זיך ביז איבערן גאַנצן הימל.

זי איז צוגעקומען צום לאַנקעלע, ער איז דאָרט נישט גע-ווען. זי האָט זיך נישט שטאַרק געריכט אויף אים. די פּאַזאָנען-עופּהלעך זענען אויף זייערע שטעקעלע-פיסלעך אַרומגעלאָפּן ביי די שטייגן און די קוואַקעס האבן שרעקעוודיק געקוואַקעט. קאָני האָט זיך אַנידערגעזעצט און זיך צוגעקוקט צו זיי. זי האָט גע-וואַרט, בלויז געוואַרט. די עופּהלעך, אויף וועלכע זי האָט גע-קוקט, האָט זי כמעט נישט באַמערקט, זיי זענען איר נישט גע-לעגן אין זין. זי האָט געוואַרט.

די צייט איז געקראַכן אזוי שלעפּעריק און ער איז נאָך נישטאַ. זי האָט זיך כמעט נישט געריכט, אַז ער זאָל קומען. נאָכמיטאָג פּלעגט ער קיינמאָל נישט אַהערקומען. און זי האָט געמוזט זיין אינדערהיים. זי האָט זיך ממש געמוזט אַנטון אַ פּוח, זיך צווינגען אַוועקצוגיין פּונדאָנען.

ווען זי איז געגאַנגען אַהיים האָט געטריפט אַ דראַפּנע רעגנדר.

— עס רעגנט ווידער? — האָט קליפּאַרד געפרעגט, זענען-דיק ווי קאָני שאַקלט אָפּ דעם הוט.
— עס טריפט קוים.

שווייגנדיק האָט זי אַנגעגאַסן די טיי, אירע געדאַנקען האָבן זי אויף קיין איין מינוט נישט פאַרלאָזט. זי האָט ביי זיך אָפּגעמאַכט, אַז נאָך היינט מוז זי זיך זען מיטן וואַלד-אויפּזעער, זי מוז זיך ממשותדיק איבערצייגן, צי דאָס, וואָס איז נעכטן פאַרגע-קימען, איז נישט אַמאָל געווען אַ חלום, נאָר אַ ווירקלעכקייט.

— זאל איך דיר עפעס פארלייענען? — האט זי קליפארט א פרעג געטון.

קאני האט געווארפן אויף אים א בליק: צי האט ער נישט עפעס באמערקט אויף איר.

— איך בין אזוי מיד, מסתם ווירקט אזוי דער פריילינג אויף מיר. איך וועל מיך עטוואָס צולייגן.

— ווי דו ווילסט, און אפשר פילסטו זיך נישט געזונט?

— ניין! איך בין נאָר זייער אָפגעמאַטערט — מסתם צולייבן פריילינג. ווילסט אפשר, פרוי באַלטאָן זאל מיט דיר שפילן אין עפעס?

— ניין! איך וועל גלייכער הערן ראָדיען.

זי האט אַרויסגעשפירט פון זיין טאָן, ווי ער וואָלט איר דערמיט געטון אַ טובה. זי איז אַריין צו זיך אין שלאָפצימער. פון דאָרט האָט זי געהערט, ווי דער הייליכער האָט אָנגעהויבן גרעבצן מיט אַן אידיאָטיש קול וועגן ענטזיאַסטישע אויסרוסן פון המון אויף די גאַסן פון עפעס אַ שטאָט. קאָני האָט זיך איינגעהילט אין אַן אַלט פּיאָלעט רעגנמאַנטל און דורך דער הינטער-טיר איז זי אַנטלאָפן פונדערהיים.

דאָס דראָבנע רעגנדל האָט אויסגעזען ווי אַ גרוילעכער שליער, וועלכער איז אַרויפגעוואָרפן געוואָרן אויף דער געהיימ־נישפולער וועלט. עס האָט זי אַרומגעכאַפט אַ קאַלט ווינטל. אַפֿֿ לויפנדיק אזוי האַסטיק איבערן פאַרק ביז צום טירל אין וואַלד אַריין, האָט זי דערשפירט אַזאָ וואַרעמקייט אין אַלע גלידער, אַז זי האָט אינסטינקטיוו צעקנעפֿלט דאָס מאַנטל.

דער וואַלד האָט געשוויגן שטיל און סודותדיק אינם דורכ־זייענדיקן שליער פונם רעגנדל. דער וואַלד האָט געאַטעמט מיט סודות פון פייגל־מוטערס, וואָס זיצן אויף אייער, פון קנאַספן, וואָס האַלטן אין צעפיקן זיך, פון בלומען, וואָס ווילן צעבליען. אין דער דעמערונג האָבן דאָ די ביימער אויסגעזען ווי נאַקעטע, ווי זיי וואַלטן געווען אַנטבלויזט פון זייערע אינעווייניקסטע סודות, דאָס

גרינס אונטן אויף דער ערד - ווי אן אויסגעשפרייט רובין-געלע-
גער פאר דער מעוברתער מאמע-ערד.

אויסן פאנקעלע איז נאך אלץ קיינער נישט געווען. כמט אלע
עופהלעך זענען געזעסן פארבארגן אונטער די קוואקעס פליגלעך,
בלויז עטלעכע אונטוריסטישע באשעפענישלעך האבן געפיקט
דאס טרוקענע זאמד אונטערן שטריענעם אפדעכל.

אזוי! איז ער, הייסט עס, נאך נישט געווען. אפשר מיידט
ער מיך אויס בכיוון, אדער ס'איז עפעס געשען מיט אים. אפשר
צוגיין צום וואלד-שטיבל און געוויר ווערן.

זי האט אבער געקאנט ווארטן, זי איז געווען אויסטערליש
געדולדיק. געעפנט דעם שייער, איז זי אריין אינווייניק. אלץ
איז שוין געווען אין ארדענונג: די פראסע אינם קעסטל, די
קאדדעס זענען געלעגן אויף זייער ארט אויף דער באנק, דאס
שטרוי איז געווען צוגעקערט אין ווינקל אריין. די לאמטער איז
געהאנגען אויפן שוואק. דאס טישל מיטן בענקל זענען צוריק
געשטאנען דארט, ווי זיי ביידע זענען געלעגן.

זי האט זיך אועקגעזעצט אויף דער שטול ביי דער אפע-
נער טיר. ווי שטיל! דאס מילדע רעגנדל האט געשפרייעט, דורכ-
זיכטיק ווי א טיול, קיין שארך האט זיך נישט געהערט. די ביי-
מער האבן אויסגעזען ווי לעבעדיקע, שוויגנדיקע באשעפענישן,
וואס די איבערנאטירלעכע קראפט שארט ארויס פון זיי. שוויגנ-
דיק לעבן! שוויגנדיקע לעבנס-קראפט!

די נאכט פאלט פאמעלעך צו; מען מוז צוריק אהיימגיין.
ער מיידט זי אויס.

פלוצלינג אבער איז ער אונגעקומען אין זיין שווארץ לעדערן
רעקל, ווי א שאפער, דער רעגן האט אראפגעלאזט פון אים.
ער האט א האסטיקן בליק געטון צום שייער, זיך פארנייגט, דער-
נאך זיך אויסגערייט און צוגעגאנגען צו די שטייגן. ער האט
דארט אלץ זארגפעליק באטראכט, צוגעמאכט די שטייגן און פאר-
שלאסן די קוואקעס מיט די עופהלעך אויף איבער נאכט.
ענדלעך איז ער מיט פאמעלעכע טריט צוגעגאנגען צו

איר. זי איז געזעסן שטיל אויף איר אָרט. ער האָט זיך אָפּגע-
שטעלט לעפּן איר.

— די פּריצה איז ווידער געקומען, — האָט ער געזאָגט אין
פּויערישן דיאַלעקט.

— יאָ, — האָט קאַני געענטפּערט, אויפהייבנדיק דעם בליק
צו אים, — איר קומט דאָ אַהער אַזוי שפּעט.

— אַהאָ, — האָט ער אַרויסגעמורמלט און געקוקט אַרויס
צום וואַלד.

קאַני האָט זיך לאַנגזאַם אויפּגעהויבן און אָפּגערוקט די
שטול.

— איר דאַרפט אַריינגיין? — האָט זי אים געפּרעגט.

ער האָט אויף איר געוואָרפּן אַ כּיטרע בליק.

— און וואָס וועלן לייט זאָגן, אַז איר וועט צי מיר קומען

אַלע אַוונט?

— וואָס וועט מען זאָגן? — האָט זי אים אָנגעקוקט אַ פּאַר-

ווונדערטע. — איך האָב דאָך געזאָגט, אַז איך וועל קומען. קיי-
נער ווייסט דאָך נישט.

— אָבער מ'עט שוין וויסן, — האָט ער געענטפּערט. — און

וואָס עט דעמאָלט זיין?

קאַני איז געשטאַנען אָן לשון.

— פאַרוואָס זאָל מען וויסן? — פּונדאָנען וועט מען וויסן? —

האָט זי ענדלעך געפּרעגט.

— לייט וויסן אַלצדינג, מ'עט שוין וויסן, — האָט ער גע-

ענטפּערט.

— אירע ליפּן האָבן לייכט געציטערט.

— איך קאָן דערצו גאַרנישט העלפּן, — האָט זי קיים אַרויס-

געמורמלט.

— נאָ, — האָט ער געזאָגט, — די פּריצה קאָנען דאָ יאָ

העלפּן, זיי האָבן אַ ברירה נישט צו קומען — און שוין, —

ס'הייסט, ווי די פּריצה וויל, — האָט ער צוגעגעבן שטילער.

— איך וויל אָבער יאָ, — האָט קאַני אַרויסגערעדט.

ער האָט ווידער אַרויסגעקוקט צום וואַלד און געשוויגן.
 – און וואָס עט זיין, אַז לייט וועלן דערשנאַפן? – האָט
 ער ענדלעך אַ פּרעג געטון. – זאַל נאָר די פּריצה איינזען, זאַלן
 זיי נאָר באַרעכענען, ווי מיאוס ס'עט זיין פאַר זיי – מיטן פאַ-
 ראַבעק שלעפּן זיי זעך אַרום, האָ?
 קאָני האָט לאַנג געקוקט אויף זיין פּראָפּיל.
 – הייסט עס, – האָט זי אַרויסגעדריקט פון האַרץ, – הייסט
 עס, אַז איר ווילט מיך נישט?
 – טראַכטן זיי נאָר איבער אַ ביסל, – האָט ער אַלץ גע-
 קוקט צום וואַלד. – נו, אדרבה, זאַלן זיי אַ ביסל באַקלערן, וואָס
 עט זיין, לייט וועלן זיך דערוויסן, דער פּריץ עט זיך דערוויסן...
 נו, און די רייד, וואָס מ'עט רעדן, האָ?
 – איך קאָן אַוועק פּונדאַנען.
 – וווּהיין?
 – וווּ נישט איז. איך האָב מיין אייגנס גענוג געלט. און
 מיין מוטער האָט מיר איבערגעלאָזט אַ ירושה, איבער וועלכער
 מיין מאַן האָט נישט צו שאַפן. איך וועל קאָנען אַוועק פּונ-
 דאַנען.
 – מיר דאַכט זיך, די פּריצה וועט נישט וועלן אַוועק
 פּונדאַנען.
 – פאַרוואָס? אדרבא, איך וועל יאָ אַוועק. וואָס האָב איך
 דען אַנצווערן?
 – ניין, פּריצה, דאָס איז נישט מער ווי גערעדט. עס דאַכט
 זיך נאָר אַזוי. אָבער שפּעטער וועלן זיי אַנדערש רעדן, אַלע זע-
 נען זיי אַזעלכענע. פאַרגעסן זיי נישט, אַז די ליכטיקע פּריצה האָבן
 פער מיט אַ פּראָסטן וואַלד-אויפזעער, נישט מיט אירס גלייכן, אַ
 פיינעם פּריץ. אַהאָ, זיי וועלן זיך באַטראַכטן, וועלן זיי רעדן אַג-
 דערע דיבורים. יאָ, אויפן גאַנצן זיכער.
 – ניין, איך מאַך מיר גאַרנישט פון דער „דורכלויכט“ מיי-
 נער. איך האָס זי בלוין. מיר דאַכט זיך, אַז מענטשן לאַכן פון
 מיר, ווען זיי רופן מיך אַזוי. אַזוי איז עס טאַקע. עס איז געוויס

אזוי. איר אויך. ווען איר זאגט מיר „פריצה“, זאכט איר דען
נישט פון מיר ?

— איך ?

ער האָט ערשט איצט אויף איר אַ קוק געטון, אַ קוק געטון
גלייך אין די אויגן אַריין.

— איך האָב קיינמאָל אפילו נישט געטראַכט פון אייך צו
שפּאַסן, — איז ער פּלוצלינג מיט אַ טאָן פון ערנסט אַריבער אויף
אַ ריינעם ענגליש.

און ווען ער האָט איר אזוי געקוקט אין די אויגן אַריין,
האָט זי דערזען, ווי זיינע אויגן ווערן טונקעלער, טונקעלער און
די שוואַרצאַפּלען ווערן גרעסער.

— אזוי, — האָט ער אויסגעצויגן מיט אַ דומפיקער שטיי-
מע, — איר מאַכט אייך פון דעם אַלעם גאַרנישט ? איר מוזט
אייך אָבער באַרעכענען... די קאַנסעקווענצן פאַר אייך... איר מוזט
זיך גוט באַדענקען, ווייל עס איז נאָך נישט שפּעט.
אַ מאַדנע, בעטנדיקע וואַרנונג האָט געקלונגען אין זיי-
נע רייד.

— איך האָב נישט וואָס אַנצוווערן, — האָט קאַני אומגע-
דולדיק אָפּגעענטפּערט. — ווען איר זאָלט באַגרייפן, וואָס פאַר אַ
ווערט מיינ לעבן האָט, וואָלט איר ערשט פאַרשטאַנען, ווי גליק-
לעך איך וואָלט געווען, ווען איך ווער עס פּטור. נאָר אפשר האָט
איר גאָר מורא נישט פאַר מיר, נאָר פאַר זיך אַליין ?

— נו, אזוי איז עס טאַקע. — האָט ער קורץ געענטפּערט. —
כ׳האַב מורא. כ׳האַב טאַקע מורא.

— פאַר וואָס האָט איר מורא ?

— ער האָט עפעס מאַדנע פאַרוואַרפן דעם קאַפּ אַרונטער,
מיט דערדאָזיקער באַוועגונג האָט ער געמיינט די גאַנצע וועלט
אַרום.

— פאַר אַלץ. פאַר אַלעמען. פאַר יעדן. פאַר אַלע.

פלוצלינג האָט ער זיך צוגעבויגן צו איר און אַ קוש געטון
דאָס אומגליקלעכע פנים אירס.

- אָבער ס'איז מיר אַלצאיינס. כ'מאָך זיך נישט דערפון.
אַבי מ'נעמט זיך נאָר אַליין פעסט אין די הענט אַריין, מעג דאָס
איבעריקע דער טייוול נעמען. נאָר דו זאָלסט פאַלד קיין חרטה
נישט האָבן...

- שטויס מיך נישט אָפּ, - האָט קאַני געבעטן.
ער האָט איר אַ גלעט געטון איבער דער באַק און געשווינד
וידער אַ קוש געטון.

- נו, לאַמיר-זשע אַריינגיין, - האָט ער אַ זאָג געטון. -
און טו-זשע שוין אויס דאָס מאַנטל.

ער האָט אויפגעהאַנגען די ביקס, אַראַפגעוואָרפן פון זיך
דאָס נאַסע לעדערנע רעקל און זיך גענומען אויסשפרייטן די וואַ-
לענע קאַלדרעס.

- כ'האַב נאָך אַ קאַלדרע געברענגט, - האָט ער גע-
זאָגט. - וועלן מיר זיך קאַנען צודעקן, אַז ס'וועט זיך אונז
גלוסטן.

- לאַנג קאָן איך נישט פאַרבלייבן, - האָט קאַני געזאָגט. -
האַלב אַכט מוז איך זיין אין שטוב צום נאַכטעסן.

ער האָט שנעל אַ קוק געטון אויף איר און דערנאָך געוואָרפן
אַ בליק אויפן האַנט-זייגערל.

- נו, שוין פאַרטיק, - האָט ער געזאָגט.

ער האָט צוגעשלאָסן די טיר, אַנגעצונדן די לאַמטער אויף
דער וואַנט און טיף אַריינגעדרייט די קנויט, איבערלאָזנדיק אַ קליי-
נעם בלישטש.

זי איז געלעגן אומבאַוועגלעך און פאַרטראַכטערהייט גע-
קוקט אויף אים. אַ פרעמדער! אַ ווילד-פרעמדער! זי האָט צו אים
געפילט עפעס אַזוינס ווי פיינטשאַפט אפילו.

ער האָט אַנגעטון דאָס לעדערנע רעקל און אַפגעזוכט דעם

הוט, ער איז געלעגן אויף דער פאדלעגע. דערנאך האט ער אויס-
געהאנגען די ביקס אויפן אקסל.

— דו קאנסט שוין גיין, — האט ער פאמעלעך ארויסגע-
רעדט, קוקנדיק אויף איר מיט זיינע רויקע, הייסע אויגן.

קאני האט זיך לאנגזאם אויפגעהויבן. עס האט זיך איר
נישט געוואלט אוועקגיין, גלייכצייטיק האט זי בשום אופן מער
נישט געוואלט דא פארבלייבן. מעלאַרס האט איר געהאלפן אנטון
דאס רעגנמאטל, אויסגלייכנדיק עס און אפּווישנדיק דערפון די
צוגעקלעפטע שטריעלעך.

דערנאך האט ער אויפגעשלאָסן די טיר. אינדרויסן איז גע-
ווען שטאַק-פינסטער. דער הונט האט מיט פרייד זיך אויפגעריסן
פון זיין אַרט אונטערן דאַך און א קורצן, צופרידענעם האַווקע
געטון. דאָס רעגנדל האט נאָך אַלץ געטריפט.

— איך וועל מיטנעמען די לאַמטער, — האט מעלאַרס אַ
זאָג געטון. — מ'וועט דאָ קיינעם נישט באַגעגענען.

ער איז געגאנגען פאַראויס פאַר איר מיטן שמאַלן שטעגל,
די לאַמטער האט ער געהאַלטן נידעריק, באַלייכטנדיק דאָס נאַסע
גראַז און די שוואַרצע ביימער-וואַרצלען, וועלכע זענען ענלעך גע-
ווען צו מוראדיקע, שלאַפנדיקע שלאַנגען. ווייטער איז אַלץ גע-
ווען פאַרהילט אינם גרויען רעגן-שלייער און אין דער שטאַק-
פינסטערניש.

— דו מוזסט אַמאָל קומען צו מיר אין מיין שטיבל! — האט
מעלאַרס געזאָגט. — גוט? וועסט קומען?

עס איז פאַר איר געווען אַ רעטעניש די גיריקייט זיינע, די
אומפאַרלעשבאַרע ליידנשאַפט, מיט וועלכער ער האט זי ווידער
גערופן צו זיך. זי האט אים אָבער נישט געקאָנט מוחל זיין דעם
בפיוונדיקן שלעכטן ענגליש זיינעם און די פויערישע ווענדונג צו
איר: „מוזסט אַמאָל קומען“. ער רעדט צו איר ווי צו אַ פויער-
טע. זי האט לויט די בלימלעך ביי די זייטן פונם שטעגל דער-
קענט, וווּ זיי געפינען זיך. זי האט גענומען מאַכן ברייטערע
שפרייזן.

- עס איז א פערטל אויף אַכט, - האָט מעלאָרס באַמערקט. -
 איר וועט באַווייזן צו קומען צו דער צייט.
 ער האָט געענדערט די אויסשפראַך און דעם ווילגאַרן טאָן.
 משמעות דערפילנדיק קאָניס געדאַנקען. ווען זיי זענען צוגעקוי-
 מען צום ניסן-וועלדל און עס האָט זיך דערזען פונדערווייטנס דאָס
 טירל פונם פאַרק, האָט ער אויסגעלאָשן די לאַמטער.
 - דאָ איז שוין ליכטיקער, - האָט ער געזאָגט און זי אָנ-
 גענומען פאַרויכטיק אונטערן אַרעם.
 עס איז שווער געווען צו גיין, עס האָט זיך אויסגעדאַכט,
 אַז מ'גייט אויף אַ נישט זיכערן באַדן, אַדער ביי אַן אַפּגרינט, אין
 וועלכן מ'קאָן צו יעדער מינוט אַריינפאַלן. ביים פאַרק-טירל האָט
 ער איר דערלאָנגט זיין עלעקטריש טאַשן-לעמפל.
 - אין פאַרק איז עטוואָס ליכטיקער, - האָט ער געזאָגט. -
 דאָס לאַמטערל נעמט אַבער מיט, איר קאָנט זיך נאָך אַנשלאָגן אָן
 אַ בוים.
 קאָני האָט זיך אַוועקגעדרייט, אַבער תיכף צוריקגעווענדט צו
 אים דאָס פנים :
 - טו מיר אַ קוש.
 ער האָט זיך צוגעבויהן צו איר אין דער פינסטערניש, זיין
 קוש האָט איר געטראָפן אין לינקן אויג. זי האָט אים אונטערגע-
 שטעלט די ליפן, ער האָט איר ליכט אַ קוש געטון און זיך תיכף
 אָפּגערוקט. ער האָט נישט פאַרטראָגן קיין קוש אין די ליפן.
 - מאַרגן וועל איך ווידער קומען, - האָט קאָני אַרויסגע-
 זאָגט פון דער פינסטערניש. - אויב איך וועל קאָנען, - האָט זי
 צוגעגעבן, דערווייטערנדיק זיך.
 - גוט, קום, אַבער נישט אַזוי גיך, - האָט מעלאָרס אָפּגע-
 ענטפערט פון דער חשכות.
 זי האָט אים שוין אינגאַנצן נישט אָנגעזען.
 - אַ גוטע נאַכט, - האָט זי נאָך אַהינגעשיקט די גע-
 זענענונג.

— א גוטע נאכט, אייער דורכלויכט, — האָט פּייערלעך גע-
קלונגען זיין ענטפער.

קאָגני האָט זיך אָפּגעשטעלט און צוריק אַ קוק געטון אין
דער פּייכטער פּינסטערניש אַריין. זי האָט אומדייטלעך אונטער-
שיידט זיין סילועט.

— פאַרוואָס האָסטו מיך אזוי אָנגערופּן!

— נו, ס'אי דען? כ'זאָג דאָך — אַ גוטע נאכט, — האָט
מעלאָרט פּלאַצלינג איר געענטפערט מיטן פּויערישן לשון. — נו,
מאָך שוין פּיס, גיכער!

זי איז שנעל אַוועק אין דער ריכטונג פון איר הויז. די הינ-
טערשטע טיר איז געווען אָפּן. זי האָט אַריינגעשלייכט און
אומבאַמערקט אַרויף צו זיך. אזוי ווי זי האָט נאָר אַריבערגעטרעטן
די שוועל פון איר צימער, האָט זיך דערהערט דאָס קלינגען פון
גלאַק צום נאכטעסן. זי האָט זיך נאָך אומבאַדינגט געוואַלט אויס-
באָדן — זי האָט זיך געמוזט אָפּוואַשן.

— איך וועל מיך מער נישט פאַרשפּעטיקן, — האָט זי גע-
טראַכט, — אזאָ אומאָנגענעמלעכקייט.

צומאָרגנס איז זי נישט געווען אין וואַלד. זי איז אַרויסגע-
פאַרן מיט קליפּפאַרדן אין שטאַט אַריין. ער פלעגט פלעצטנס אָפּט
אַרויספאַרן מיט זיין אויטאָ. צו דעם צוועק האָט ער צוגענומען
אַ יונגן, געזונטן שאַפּער, וועלכער פלעגט אים אַריינזעצן און
אַרויסטראָגן פון אויטאָ. קליפּפאַרד האָט זיך אינאיינוועגס געווען
מיט זיין טויפּפאַטער סער ווינטער, וועלכער האָט געהאַט זיין
גוט נישט ווייט פון דער שטאַט. סער ווינטער איז געווען אַן אַל-
טער קאָוואַליער, אַ שטיינרייכער, אַן אייגנטימער פון די רייכסטע
קוילן-גרובנס. קעניג עדוואַרד פלעגט אים אָפּט באַזוכן, דער קעניג
האָט ליב געהאַט די דאָרטיקע יאָגד-ערטער. סער ווינטערס פא-
לאַץ איז געווען איינער פון די עלעגאַנטסטע פּאַלאַצן אין מיטל-
ענגלאַנד; דער אַלטער קאָוואַליער האָט שטאַלצירט מיט זיין פּרעכ-
טיקער רעזידענץ. קליפּפאַרדן, זיין טויפּזון, האָט ער זייער ליב
געהאַט, אים איז אָבער נישט געפּעלן זיין פאַטשקען זיך מיט לי-

טעראטור און דאָס, וואָס זיינע בילדער ווערן געדרוקט אין די בלעטער. דער אַלטער סער איז געווען אַ דזשענטלמען פון קעניג עדואַרדס צייטן, — ער האָט געהאַלטן, אַז אַריסטאָקראַטיע דאַרף זיין אַריסטאָקראַטיע און נישט מישן זיך מיט די ביכער-און ציי-טויג-שמירער. צו קאָנן איז דער אַלטער דזשענטלמען געווען זייער איידל און האַרציק, ער האָט זי געהאַלטן פאַר אַ פּיין, לייב מיידל, וועלכע ברענגט זיך אום פאַר קליפּאַרדן. ער האָט זיך זייער געקומערט, וואָס זי קאָן נישט ברענגען אויף דער וועלט קיין טשאַטערליי-יורש. ער אַליין איז געבליבן אָן אַ יורש.

קאָני האָט זיך אין האַרץ געפרעגט: וואָס וואָלט דער אַל-טער געזאָגט, ווען ער זאָל וויסן, אַז זי איז ערשט נעכטן גע-שלאָפן מיט איר מאַנס וועכטער, וועלכער האָט צו איר געזאָגט „דו מוזסט אַמאָל קומען צו מיר אין שטיבל אַריין.“ עס וואָלט אים געעקלט פאַר איר, ווייל סער ווינטער האָט געהאַסט די נייע שטרעבונגען פון די נידעריקע פּאַלקס-שיכטן צו דערהייבן זיך אויף אַ העכערן שטאַפל. ווען זי וואָלט געשלאָפן מיט וועמען עס איז פון די אַריסטאָקראַטישע לייט, וואָלט ער עס איר לַחלוּטין פאַר אומגוט נישט גענומען, עס איז אַ נאַטירלעכע זאַך. ער וואָלט עס נאָך אפשר פאַר גוט גענומען, אדרבא, דער מאַן איז אימפּאַ-טענט, זאָל זי אָפּנעמען אירס, אַבי פּיין, אַבי ריין, אַבי באַשיידן, און דער עיקר — דערהאַלטן די בלוט-קרובהשאַפט. קאָני האָט בכלל געהאַט מזל צום אַלטן, ער האָט זי אַנדערש נישט גערופן ווי „מיין קינד“. ער פלעגט אין איר שטענדיק וועקן סימ-פּאַטישע, הייטערע געפילן, זי פלעגט אים טראַקטירן ווי אַ לייבן אַלטן פעטער.

איצט אָבער זענען קאָניס געדאַנקען פּאַרנומען געווען מיט דעם וואָלד-אויפזעער. אַט דער הער ווינטער האָט זיך צו איר באַצויגן, ווי צו אַ שטאַרק אינדיווידועלער, באַזונדערס אויסגע-צייכנטער פּערזאָן, ער האָט זי נישט אויסגעמישט אין איין זאַק מיט אַלע אַנדערע פּערזאָנען פון דער אים באַקאַנטער פּרויען-וועלט.

דעמדאזיקן טאג איז זי נישט געגאנגען אין וואַלד אַרײַן, צו מאַרגנס אויך נישט, איבערמאַרגן אויך נישט. זי איז אַזוי לאַנג נישט אַהינגעגאַנגען, ווי לאַנג זי האָט געפילט, אָדער זיך אײנגע-רעדט, אַז דער מאַנספּערשױן דאָרט וואַרט אויף איר, לעכצט נאָך איר. אָבער דעם פּערטן טאָג האָט זי אַרומגעכאַפּט אַ שרעקלעכע אומרויקייט, וועלכע האָט בײ איר אַוועקגענומען די גלײכגעוויכט. זי האָט אָבער בשום-אופן נישט געקאַנט פּוועלן בײ זיך צו גײן אַהין אין וואַלד אַרײַן און צעשפּרייטן די פּיס פאַר יענעם מאַן. זי האָט געטראַכט און זיך באַמיט צו טראַכטן פּון זײטיקע ענינים — דורכפאַרן זיך קײן שעטלד, מאַכן וויזײטן, — אָבער עס האָט נישט געהאַלפּן: איר גלײכגעוויכט איז צעשטערט געווען. צום סוף איז זי אַרויס אויף אַ שפּאַציר, אָבער נישט אין וואַלד אַרײַן, נאָר אין דער פאַרקערטער ריכטונג. זי איז אַוועק קײן מאַרהיי דורך דעם אײזערנעם טירל, וואָס האָט זיך געפּונען אין דער קעגנאײ-בערדיקער זײט פּון פאַרק.

עס איז געשטאַנען אַ שײנער פּרײלינג. דער פּרימאַרגן איז געווען דורכזיכטיק, מילד. זי איז געגאַנגען פאַרטיפּט אין אומפּאַ-שטימטע רעיונות. פּלוצלינג האָט זי אויפגעוועקט דאָס בילן פּון אַ הזנא. זי איז שוין געווען אין דער פאַרם. די לאַנקעס פּון דער פאַרם האָבן זיך געפּונען אין גאַענטער שכנות מיטן פאַרק. קאַני איז ביים אַרענדאַר שוין לאַנג נישט געווען.

— בעלאַ! בעלאַ! — האָט זי גערופּן דעם גרויסן ווייסן בולדאָג, וואָס איז זי באַפּאַלן, — דערקענסט מיך נישט, בעלאַ? זי האָט מורא געהאַט פאַר הינט. בעלאַ איז געבליבן שטיין האַרט לעבן איר מיט אַ פאַרריסענער מאַרדע און נישט אויפגע-זערט צו בילן. קאַני האָט מורא געהאַט צו מאַכן אַ טריט וויי-זער. די פּרוי פלינט, די באַלעבאַסטע, האָט זיך פּאַוויון אין דער טיר. זי איז געווען אין דער זעלבער עלטער, וואָס קאַנסטאַנציע, זי איז אַמאָל געווען דאָרפּס-לערערין. קאַני האָט זי געהאַלטן פאַר אַ פּאַלשער פּרוי.

— אַך, לײדי טשאַטערליי! אַך! — די פּרוי פלינט האָט זיך

פארוויטלט ווי אַ מיידעלע, אירע אויגן האָבן אויפגעלאָאָנצט. —
בעלזא! בעלזא! בילסט אויף דער ליידי? אַוועק, בעלזא! הער אויף
צו בילן! שטילער זאָל זיין!

זי איז צו צום הינט און אים אַוועקגעטריבן מיטן טיכל.
וואָס זי האָט גראָד געהאַט אין דער האַנט.

— דער הונט דערקענט מיך נישט, — האָט קאַני געזאָגט.
דערלאָנגענדיק דער באַלעפאַסטע די האַנט.

דער הער פלינט האָט אַרענדירט די פאַרם ביי קליפּאַרדן.
— אַך, ער דערקענט אייער דורכלויכט, ווי דען! אָבער אַזאַ

הונטישע טבע, נאָר געהאַוקעט! — זי האָט אַ קוק געטון אויף
דער ליידי מיט פאַרשעמטע אויגן, — איר זענט שוין אַזוי לאָנג
דאָ נישט געווען. איך האָף, אַז איר פילט איך גוט.

— אַ דאַנק, איך פיל מיך זייער גוט.
— אַ גאַנצן ווינטער כמעט זענט איר דאָ נישט געווען.

קומט אפשר אַריין אינעווייניק, וועט איר אַנקוקן מײן פיצלס.
— מיט פאַרגעניגן! — האָט קאַני געענטפערט. — אָבער

נישט אויף לאָנג.

פרוי פלינט איז פאַראויס אַריינגעלאָפן צורוימען, קאַני איז
נאָך איר אַריינגעגאַנגען פאַמעלעך און צוגעוואַרט אין דער טונ-
קעלער קיך, וווּ אַ קעסל וואָסער האָט געזאָטן אויף דער פליטע.
פרוי פלינט איז באַלד אַרויסגעקומען.

— זייט מוחל, אייער דורכלויכט, אפשר וועט איר אַריי-
גיין?

זיי זענען אַריין אין צימער, וווּ אויף אַ סאָפּע איז געזעסן
אַ קינד, און אויפן טיש איז געווען געדעקט פיבוד: אַ פשוטער,
דאַרפישער טיי-סערוויז. אַ יונג דינסט-מיידל האָט זיך שעמעוודיק
און אומגעלומפערט אַרויסגערוקט פון צימער.

דאָס קינד איז געווען אַ הערלעך-שיין באַשעפעניש פון אַ
צען חדשים מיט געלע האָר ווי ביים פאַטער און מיט העל-בלויע
אויגן, אַ מיידעלע. עס האָט זיך לחלוטין נישט געשראַקן פאַרן

גאסט. עס איז געזעסן אַרומגערינגלט מיט קישעלעך און מיט אַן
אַ שיעור לייאָלקעס און אַנדערע שפּילעכלעך.

— ווי שיין, ווי הערלעך זי איז! — האָט קאַני געזאָגט. —

ווי גרויס זי איז געוואָרן! אַ גרויסע מויד!

ווען דאָס קינד איז געבוירן געוואָרן, האָט זי עס געשענקט
אַ מתנה אַ וואָלענעם שאַל, אויף וויינאַכט האָט זי עס געשיקט אַ
סטאָדע צעללאָזענע קאַטשקעס.

— זע נאָר, זע, יוליאַ, זע נאָר, ווער ס'איז געקומען צו

דיר? ווער איז דאָס, יוליאַ? ליידי טשאטערליי — קענסט דאָך די
ליידי טשאטערליי.

דאָס קליינע באַשעפעניש האָט מיט ווונדערלעכן ערנסט גע-

קוקט אויף קאַנין. פאַר איר איז אַ ליידי, צי אַן אַנדערע פרוי גע-
ווען משמעות אַלצאיינס.

— קום צו מיר, קום! וועסט גיין צו מיר? — האָט זיך קאָ-

ני געווענדט צום קינד.

די קליינע האָט אויך די איינלאָדונג אויפגענומען מיט מערק-

ווירדיקער קאַלעטפּלוטיקייט, קאַני האָט זי גענומען צו זיך אויף די

פּני. ווי גוט עס איז צו האַלטן דאָס וואַרעמע קינדער-קערפּערל

ביי זיך אויף דער שויס, די קליינע, ווייכע הענטעלעך, די מוטי-

קע, דיקלעכע פיסעלעך.

— איך האָב נאָר-וואָס אויסגעטרונקען אַ גלאַז טיי, דער מאַן

מיינער איז אויפן יריד, טרינק איך אַליין. אפשר באַווייליקט איר

טיי, ליידי טשאטערליי? געוויס זענט איר געווינט צו אַנדערער

טיי, איר וועט מיר אַבער צוליב טון...

קאַני האָט באַווייליקט, כאַטש זי האָט פיינט געהאַט, ווען

מ'האַט איר געזאָגט, צו וואָס זי איז אַלץ געווינט. דער טיש איז

אויפסני סערווירט געוואָרן, מ'האַט אַריינגעטראַגן די שענסטע טע-

דער און שאַפּן.

— באַמיט אייך נישט אַזוי פיל, — האָט זיך קאַני געווענדט

צו דער ווירטין.

ווען פרוי פלינט זאָל זיך נישט פאַרען, וואָס-זשע פאַר אַ

גחת וואָלט זי אָבער געהאַט ? קאָני האָט געהאַלטן דאָס קינד און זיך געשפּילט מיטן קליינעם, אומדערשראַקענעם ווייבעלע : די וויי. כע יונגע וואַרעמקייט פון קערפּערל האָט זי דורכגענומען. אַזאַ יונגס ! און אַזאַ דרייסטס ! אַזאַ אומדערשראַקנס און אַזאַ פּיצלס ! אַלע, אַלע דערוואַקסענע לעבן אין כסדרדיקער שרעק און דאָס פּיצלס איז אַזוי מוטיק, אַזוי האַפּערדיק !

זי האָט אויסגעטרונקען אַ שאַץ גאַנץ שטאַרקע טיי און צו געביסן מיט אַ שטיקל אויסגעצייכט ברויט מיט פוטער און קאָני פּיטור. די פרוי פלינט האָט זיך אָן אויפהער בערוויטלט, געקוקט אויפן גאַסט מיט גלאַנצעדיקע אויגן פון אויפהייטערונג, נישט גע. קאָנט איינזיצן אויפן אָרט. זיי האָבן טאַקע געפלאַפלט, ווי דער שטייגער איז ביי פרויען, ווען דעם און וועגן יענעם, אָבער קאָני האָט געפילט די געוואַלטיקע מחיצה, וואָס טיילט זיי ביי דע אַפּ.

— אמת, נישט קיין געהויבענע טיי ? — האָט פרוי פלינט פאַרשעמט געפרעגט.

— אַ, אַ סך בעסערע ווי ביי מיר אין דער היים, — האָט אָני פאַרזיכערט, וואָס איז אגב געווען פולשטענדיק אמת.

— אַך, וואָס רעדט אייער דורכלויכט ! — האָט די ווירטין אויסגערופן, נישט גלייבנדיק געוויינלעך.

אין אַ וויילע אַרום איז קאָני אויפגעשטאַנען.

— איך דאַרף שוין גיין, — האָט זי געזאָגט, — מיין מאַן ווייסט גאַרנישט, וווּ איך בין אַהינגעקומען. ער וועט נאָך איבער קלערן גאָט ווייסט וואָס.

— עס וועט אים נישט איינפאַלן, אַז איר געפינט זיך דאָ, — האָט די פרוי פלינט זיך אָנגערופן אָן אויפגעהייטערטע. — עס וועט אים גאַרנישט איינפאַלן.

— פאַ, פאַ, יוליא, — האָט קאָני זיך געזעגנט מיטן קינד, אַ קוש טוענדיק און גלעטנדיק עס איבער די געקרייזלטע געלע. ערעלעך.

פרוי פלינט האָט פייערלעך געעפנט די פאַרשלאָסענע און

פארריגלטע פאראדנע טיר. קאני איז ארויסגעגאנגען אינם קליי.
נעם גערטנדל מיט די קיילעכדיקע בלומען-בייטן. רעכטס און
לינקס האבן זיך געצויגן שטעגלעך, ארומגערעמט מיט פארשידנ-
פארביקע סאמעטענע ברידערלעך.

- ווי שיין די בלומען זענען דא, - האט קאני גע-
זאגט.

- נעמט אייך מיט עטלעכע בלימעלעך, - האט די פרוי
געבעטן.

זי האט תיפה גענומען צונויפשטעלן פארן הויכן גאסטס וועג
א בוקעט.

- גענוג! גענוג! - האט קאני נישט געלאזט מער צו-
רייסן.

זיי זענען צו צום טירעלע אין פלויט.

- דורך וועלכן וועג ווילט איר גיין? - האט פרוי פלינט
א פרעג געטון.

- דורכן וועלדל.

- ווארט-זשע צו א וויילע. די בהמות זענען נאך דא אויף
דער לאנקע. דאס טויער איז נאך געשלאסן. איר וועט מוזן ארי-
בערקריכן איבערן פלויט און דאס איז דאך אוממעגלעך!

- איך האב דאס ליב, זאגט אייך נישט, איך קאן עס
באווייזן.

- איך וועל אייך צופירן.

זיי זענען געגאנגען דורך א מאגער שטיקל לאנקע; קרילי-
קעס זענען געשפרונגען; פייגעלעך האבן אויסגעפיסן זייער אונט-
ליד; א פאסטוך האט ערגעץ ווייט צונויפגערוסן די בהמות.

- מ'טרייבט היינט שפעט אריין די בהמות, - האט די
פרוי פלינט ארויסגערעדט שטרענג. - מיין מאן וועט ערשט צו-
ריקקומען ביינאכט, טוען זיי נישט קיין האנט אין קאלטן האסער.

זיי זענען צוגעקומען צום פלויט, פון יענער זייט האט זיך
נעזען דאס יונגע נאדל-וועלדל. דאס טויער איז טאקע נאך גע-

ווען פארמאכט. פון דער זייט טויער איז געשטאנען אויסן גראץ
א ליידיק פלעשל.

— דער וואלד-אויפזעער לאָזט דאָ איבער זיין פלאַש אויף
מילך, — האָט די פרוי פלינט באַמערקט. — יעדן טאָג גיסט מען
אים אָן מילך אין דער פלאַש, ער נעמט זי פונדאנען שפע-
טער צו.

— ווען? — האָט קאַני אַ פּרעג געטון נישט-וויילנדיק.

— ווען ער געפינט זיך גראָד דאָ. צום מיינסטן צומאָרגנס
אינדערפרי. נו, זייט געזעגנט, לייד טשאַטערליי. זייט נישט קיין
נאַסט, אייער דורכלויכט, קומט נאַכצמאַל אַריין. איר פאַרשאַפט
מיר אַזוי פיל פרייד, אַזוי פיל כבוד!

קאַני איז אַריבערגעשפרונגען איבערן פלוים און אַרויס אויפן
שמאַלן שטעגל צווישן די ענגע, געדיכטע, יונגע כאַינעס. די פרוי
פלינט איז צוריק אַהיימגעלאָפן איבער דער לאַנקע. קאַנסטאַנציע
האַט נישט ליב געהאַט דאָסדאָזיקע וועלדל. עס האָט אויסגעזען
אַזוי אַרים, אַזוי שפּלדיק. זי איז געגאַנגען פאַרויס מיט אַן אַראַפּ-
געלאָזטן קאַפּ און כּסדר געזען פאַר די אויגן דער פרוי פלינטס
מיידעלע מיט די רויטע קרייזעלעך. אַ זיס פאַשעפעניש, עס וועט
אַבער האָפּן עטוואָס קרומע פיסלעך, ווי דער פאַטער. מ'דערקענט
עס שוין אַצינד. אפשר וועט עס נאָך אויסוואַקסן דערפון. וואָס
פאַר אַ גרויסע פרייד עס איז צו האָפּן אַ קינד, ווי גליקלעך די-
דאָזיקע פרוי פילט זיך! יעדנפאַלס פאַרמאָגט די דאָזיקע פרוי אַזעל-
כעס, וואָס זי, קאַני, וועט קיינמאַל מסתם נישט פאַרמאָגן. די פרוי
פלינט איז אַזוי שטאַלץ מיט איר מוטערשאַפט. און זי, קאַני, איז
זי אַ ביסעלע, אַ קליין ביסעלע מקנא. זי האָט עס געמוזט אין
זיך מודה זיין.

זי האָט זיך אויפגעכאַפט פון די געדאַנקען און אַרויסגעלאָזט
אַ קורצען געשריי פון שרעק. האַרט פאַר איר איז געשטאַנען אַ
מאַנספערשוין.

דאָס איז געווען מעלאָריס. ער איז געשטאַנען אינמיטן

שטעגל, גלייך ווי פארציטנט בלעמס אייזל, און איר פארשטעלט
דעם וועג.

— וואָס זאָל דאָס באַדייטן? — האָט ער אַ פּרעג געטון
מיט פאַרוונדערונג.

— פּונדאָנען קומט איר דאָ אַהער? — האָט קאַני אַרויס-
געפּליסטערט.

— און איר פּונדאָנען? איר זענט געווען ביים שייער?

— ניין! נישט געווען. איך בין דאָ געווען אין דער

פאַרם.

ער האָט זי פאַרשנדיק אָנגעקוקט. זי האָט פאַרשולדיקט

אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ.

— איר האָט אפשר איצט געזאָלט גיין צום שייער? — האָט

ער געפרעגט האַרט.

— ניין! אַצינד קאָן איך נישט. איך האָב מיך פאַרווימט

אויף דער פאַרם. קיינער אין דער היים ווייסט נישט, וווּ איך

געפין זיך. כ'האַב מיך פאַרשפעטיקט. כ'האַב איצט נישט קיין

צייט.

— אפשר ווילסטו שוין פון מיר פטור ווערן? — האָט זיך

מעלאָרס אָנגערופן מיט אַן איראַנישן חוּק-טאַן.

— ניין, ניין. אָבער...

— אַזוי? נו וואָס-זשע דען? — איז ער צו איר האַרט צו-

געגאַנגען און זי אַרומגענומען. זי האָט מוראדיק נאָענט און לע-

בעדיק דערשפירט זיין לייב.

— ניין, ניין, נישט אַצינד, נישט אַצינד! — האָט זי אויס-

געשריגן און זיך באַמיט אים אָפּצושטופן פון זיך.

— פאַרוואָס נישט? עס איז ערשט זעקס אַ זייגער. האָסט

נאָך צייט אַ האַלבע שעה.

— ניין! ניין! כ'ויל נישט!

ער האָט זי פעסט אַרומגעהאַלטן, זי האָט געשפירט זיין

ליידנשאַפטלעכן אַטעם. אין איר האָט זיך אויפגעוועקט איר אַמאָ-

ליקער דראַנג צו קעמפן פאַר איר זעלבסטשטענדיקייט. אָבער איר

קערפער איז געווען אויסטערליש פויל, אויסטערליש שווער. זיין
קערפער האָט אזוי צודרינגלעך זיך געקלעבט צו אירן, זי האָט
נישט געהאַט קיין האַרץ מער צו קעמפן.

ער האָט זיך אַרומגעקוקט אַרום-און-אַרום.

— קום, אָהער קום! אָט דאָ! דאָ! — האָט ער אַרויסגע-
רעדט. אָנווייזנדיק מיטן בליק אויף דער געדיכטעניש צווישן די
יונגע קאַנינעס, וועלכע זענען געשטאַנען צונויפגעקנאָדערט און
פאַרחידושט.

ער האָט זי אָנגעקוקט. זיינע אויגן, האָט זי באַמערקט, זע-
נען געווען הייסע, ווילדע, פיבערנדיקע, אָבער נישט קיין פאַר-
ליבטע. נאָר די פּוּחות האָבן זי שוין אינגאַנצן געהאַט פאַרלאָזט.
די גלידער זענען איר אזוי ווי געליימט געוואָרן. און זי האָט זיך
אונטערגעגעבן.

זי האָט געקוקט אויף זיין פנים און די ליידנשאַפט צו אים
האַט זיך געוועקט אין איר אינגעווייד. זי האָט זיך לאָנג געראַנגלט
מיט דעמדאָזיקן געפיל, זי האָט געפילט, אַז קוים וועקט עס זיך
אויף אינגאַנצן, ווערט איר „איך“ בטל, פאַרלוירן פאַרן געפיל
פון צוגעהעריקייט צו דעמדאָזיקן ליידנשאַפטלעך-לייבנדיקן מאַן.

מעלאַרס האָט צוריק אָנגעטון דאָס וועסטל און דאָס רעקל,
און צענעמענדיק די שטעכיקע צווייג, געמאַכט פאַר ביידן אַ וועג
צוריק צום שטעגל. די לעצטע, האַריזאָנטאַלע שטראַלן פון דער
וון האָבן געשלייכט איבערן וואַלד.

— איך וועל דיך נישט באַגלייטן, — האָט מעלאַרס גע-
זאָגט, — לאַמיר זיך גלייכער פּונאַנדערגיין.

זי האָט אים לאָנג און פאַרקלערט אָנגעקוקט, דערנאָך האָט
זי זיך אויסגעדרייט און אַוועק. זיין הונט האָט געבילט אזוי שרע-
קעוודיק און ער אַליין איז געשטאַנען אָן אַ וואָרט צו זאָגן. ער איז
געשטאַנען און איר נאָכגעקוקט. מער גאַרנישט.

און קאָני האָט, גייענדיק אַהיים, אויפגענומען מיטן גאַנצן

באווסטזיין דאָס נייע געפיל, וואָס איז אין איר געבוירן געוואָרן. עפעס איז אין איר געבוירן געוואָרן אַ נייער „איך“. דערדאָזיקער נייער „איך“ האָט געפלאַקערט טיף אין אירע געדערים און אָט דערדאָזיקער נייער „איך“ אירער האָט דעמדאָזיקן ווונדערלעכן מאַנספערשין פאַרגעטערט. יאָ – פאַרגעטערט! – אירע קני האָבן אינמיטן גאַנג אַזש אָנגעהויבן ציטערן. אירע געדערים זענען עפעס אַזוי ווי צעגאַנגען געוואָרן, צעשמאַלצן געוואָרן אונטער דער אי-נערלעכער היץ, און ווי לעבעדיק, ווי פילבאַר, ווי גליקלעך און גלייכצייטיק ווי הילפלאַזן זי האָט זיך דערפילט מיט איר נייעם „איך“, מיט דעם נייעם געפיל פון פאַרגעטערונג!

– מיר ווייזט זיך אויס, אַ קינד פיל איך אין מיר, – האָט זי געפליסטערט, – אַ קינד פיל איך.

און דאָס איז עס געווען טאַקע. גלייך ווי איר מוטער-לייב, וואָס איז געווען פעסט פאַרשלאָסן, וואָלט זיך צעעפנט און אָנגע-פולט מיט אַ ניי לעבן, מיט אַ שווערער אָבער גליקזעליקער משא.

„זאָל איך טאַקע האָבן אַ קינד“, האָט זי געטראַכט. „זאָל איך טאַקע האָבן פון אים אַ קינד“.

און אַלע גלידער זענען איר ווי צעשמאַלצן געוואָרן ביי דעם געדאַנק. זי האָט ערשט איצט אונטערשיידט די צוויי באַ-גריפן „האַבן אַ קינד“ און „האַבן אַ קינד פון אים“ – געהייסן האָט עס, אַז עפעס אַנדערש איז באַשענקען זיך אַליין מיט אַ קינד און גאַר עפעס אַנדערש – געבוירן אַ קינד פון יענעם מאַן, וועלכן דו פאַרגעטערסט, צו וועלכן עס בענקט דיין מוטער-לייב. דאָס ערשטע איז אַ נאַרמאַלע זאַך. אָבער געבוירן אַ קינד פון דעם און פאַר דעם מאַנס וועגן, וועלכן דיין נשמה און דייע געדערים פאַר-געטערן, דאָס איז אַזאַ מין געפיל, וואָס שמעלצט איבער דעם ביז-איצטיקן מענטש אין אַן אַנדער וועג, וואָס דרינגט דורך טיף, טיף ביזן סאַמע מיטלפונקט פון דער פרוילעכקייט, ביזן אַקט פון יצירה, פון נייער וועלט-באַשאַפונג.

נישט די ליידנשאַפט איז פאַר איר געווען אַ נייעם, נאַר די

נאָגנדיקע בענקשאַפט. זי האָט קיינמאָל נישט געוואָלט, זי האָט שטענדיק געטריבן פון זיך דאָסדאָזיקע געפיל, זי האָט געוואוסט, אז דאָסדאָזיקע געפיל מאַכט היילפלאַז, אָפהענטיק און דער עיקר אָפהענגיק פון דעם, צו וועמען דאָס געפיל איז געווענדט; די אייגענע פערזענלעכקייט ווערט אָפגעמעקט, פאַרשוונדן, אויסגע-לאָשן; זי האָט נישט געוואָלט אויסגעלאָשן ווערן, זי האָט נישט געוואָלט ווערן קיין שקלאַפּין. זי האָט זיך אַלזאָ פאַר דעם פאַרגעטערונגס-געפיל געשראַקן, אָבער קעמפן דערמיט האָט זי אויך קיין חשק נישט געהאַט. זי האָט גע-וואוסט, אז זי וואָלט דאָסדאָזיקע געפיל באַזיגט. זי האָט פאַרמאָגט אין זיך אַ טיילוועלשע עקשנות, וועלכע וואָלט געקאָנט מנצח זיין די אומבאַרגענעצטע, אויפגעברויזטע פאַרגעטערונג, געקאָנט די פאַר-געטערונג דערשטיקן; עס האָט זיך איר געדאַכט, אז זי וואָלט עס געקאָנט טון אפילו שוין איצט. זי האָט אָבער אויך געקאָנט אָפ-לאָזן די לייצן און לאָזן דאָס מעכטיקע געפיל צעשפּילן זיך אומ-באַצווונגען אין אירע געדערים.

א. ווערן ליידנשאַפטלעך-וואַנזיניק ווי אַ באַקאָנטין, ווי אַ מענאָדע אַרומשטיפן אין די וועלדער, אַרויסרופן צו זיך דעם מענ-לעכן געשלעכטס-גאַט, דעם הערלעכן פאַלוס, דעם אור-גאַט פונם מענלעכן געשלעכטס-אבר, איינבייסן זיך אין אים, צעטרייבערן אים אויף-שטיקער פון לױסט, פון וואַנזין. א. דער פאַלוס, דאָס הער-לעכע געשלעכטס-אבר פון אייביקער מענלעכקייט, דער אומפער-זענלעכער דינער, דער צושטעלער פון לױסט און גענוס פאַר דער פרוי! דער אינדיווידואַל, דער מאַנספערשוין — וואָס פאַר אַ רעכט האָט ער זיך אין דעם תאוה-טאַנץ אַריינצומישן! ער, דער אינדי-ווידעלער מאַנספערשוין, וואָס איז ער דען מער, ווי דער באַדי-נער ביים היכל, דער טרעגער און היטער פונם געטלעכן פאַלוס, דעם אומפערזענלעכן, הערלעכן געשלעכטס-אבר, וועלכער איז דאָס אייגנטום פון איר, פון דער פרוי.

אַזוי אַרום האָט אינם צעברויזן פון איר נייער דערוואַכונג געפלאַקערט דאָס מעכטיקסטע סעקסועלע געפיל פון אַלע צייטן.

די אומגעצוימטע נקבה, די אוראלטע, אייביקע נקבה, ביי וועל-
כער דער מאן איז נישט מער ווי א צופעליק, זייטיק, באדינע-
ריש באשעפעניש, דער טרעגער פונם אבר, פונם פאלוס, א באשע-
פעניש, וועלכעס מצערייסט אויף שטיקער, ווען עס האט זיין
חוב, זיין דינסט אָפּגעטון. זי האט געפילט אין יעדן אבר, אין
גאַנצן לייב די מאַכט, די קראַפּט פון אַ באַקאַנטן, פון אַן אור-
אַלטער נקבה, וועלכע איז ווי אַ בליץ, וואָס דערהרגעט דעם מאַן.
פילנדיק אַזוי, איז איר אָבער שווער געווען אויפן האַרץ. דאָס
האַט זי נישט געוואָלט, דאָס איז איר צו גוט באַקאַנט געווען, דאָס
איז די פרוכטלאַזיקייט, די קינדערלאַזיקייט; און די פאַרגעטערונג,
וואָס האַט געברויזט אין איר, איז דאָך איר אוצר. דערדאָזיקער
נייער אוצר איז אַזוי זיס, אַזוי טיף, אַזוי נחתידיק! ניין, ניין! זי
באַשטייט שוין ליבערשט זיך אַפּצוזאָגן פון איר קלאַרער, שטרענג-
גער פרויען-קראַפּט; זי האַט זיך שוין מיט דערדאָזיקער קראַפּט
איבערגעזעטיקט, איבערגעגעסן, איצט וויל זי זיך אונטערטוקן אין
דעמדאָזיקן נייעם לעבנס-קוואַל, וועלכער פליעסקעט טיף אין איר
מוזער-לייב, אין אירע געדערים, וועלכער זינגט דאָס ליד פון
פאַרגעטערונג. גאָך צו פרי פאַר איר צו שרעקן זיך פאַרן מאַן,
דעם טרעגער פון פאַלוס.

— איך בין געווען אין מערהיי און כ'האַב טיי געטרונג-
קען ביי פרוי פלינט, — האַט זי דערציילט קליפּאַרדן. — איך
האַב דאָרט געזען דאָס קינד אירס. אַ הערלעך באַשעפעניש'ל מיט
הערעלעך ווי רויט שפינוועבס. אַ זיס קינד! דער מאַן אירער איז
זויפן יריד, האָבן מיר אין דרייען געטרונקען טיי, איך, זי און
דאָס קינד. דו האַסט זיך מסתם געוונדערט, וואָס מ'זעט מיך נישט
אַזוי לאַנג.

— ס'איז מיר טאַטע אויפפאַלנד געווען, כ'האַב מיך אָבער
משער געווען, אַז דו ביסט מסתם ערגעץ געבליבן אויף טיי, —
האַט קליפּאַרד געענטפערט מיט אַ טאָן פון אייפערזיכטיקייט.
ער האַט פּלוצלינג דערשפירט אין איר עפעס נייעס, עפעס
פולשטענדיק אומפאַרשטענדלעכס פאַר אים, ער האַט עס זיך אויס-

געטייטשט, ווי אייפערזוכט צו דער פרוי פלינט. ער האָט גע-
 מינט, אַז קאַני ליידט אינערלעך צוליב דעם, וואָס זי האָט קיין
 קינד נישט, וואָס זי קאָן זיך נישט מאַכן קיין קינד אויטאָמאָטיש.
 דאָס און נישט מער האָט ער אַרויסגעשפירט פון איר נייער שטימונג.
 — איך האָב געזען אייער דורכלויכט, איר זענט געגאַנגען
 פון דער פאַרם, — האָט זיך פרוי באַלטאַן אַנגערופן, — איך האָב
 באַלד פאַשטאַנען, וווּ איר זענט געווען.

— איך האָב זייער הנאה געהאַט פונם שפּאַציר, — האָט
 קאַני געענטפערט.

די אויגן פון ביידע פרויען האָבן זיך באַגעגנט: פרוי
 באַלטאַנס אויגן — גרויע, גלאַנצנדיקע, פאַרשנדיקע; קאַניס אויגן —
 בלויע, פאַרנעפלטע און ווונדערלעך-שיינע. פרוי באַלטאַן איז גע-
 ווען כמעט זיכער, אַז קאַני האָט אַ געליבטן. אַבער וווּ און ווער?
 וווּ האָט זי דאָ אַזאַ מאַנספערשוין?

— דאָס איז זייער גוט פאַר אייך, וואָס איר צעשטרייט אייך
 צייטנווייז, אייער דורכלויכט, וואָס איר גייט שפּאַצירן, וואָס איר
 זעט אייך מיט מענטשן, — האָט פרוי באַלטאַן געזאָגט. — איך
 האָב נאָר-וואָס געזאָגט צו סער קליפּאַרדן, אַז אייער דורכלויכט
 גייטיקט זיך אין געזעלשאַפט, אַז איר וואַלט געדאַרפט אַפטער קוי-
 מען צווישן מענטשן.

— איך בין באמת צופרידן, וואָס איך האָב באַזוכט די פאַרם.
 אַזאַ זיס, אַזאַ דרייסט קינד. הערעלעך האָט עס פונקט ווי שפיני-
 וועבס, ווי רויטער שפינוועבס און אַזעלכע ליכטיקע, דרייסטע,
 בלאַס-בלוייע, פאַרצעלייענע אויגן. אַ מיידעלע איז עס. בכלל איז
 יעדעס מיידעלע דרייסטער ווי אַ יינגעלע.

— איר האָט רעכט, אייער דורכלויכט. אַזוי איז עס בכלל, —
 האָט פרוי באַלטאַן באַמערקט.

— וואַלט עס געדאַרפט זען, קליפּאַרד; וואָס וועט עס דיך
 אַרן? איך האָב די פרוי פלינט איינגעלאָדן אויף טיי, וועסטו קאָ-
 נען זען איר קינד.

— וועמען? — האָט קליפּאַרד געפרעגט.

— נו, די פרוי פלינט מיט איר קינד, זי וועט דאָ זיין מאַנטיק.

— וועסט זי קאָנען אויפנעמען אויבן ביי זיך. — האָט קליי פאַרד געזאָגט.

— ווילסט נישט זען דאָס קינד? — האָט קאָני גע- פּרעגט.

— אדרבה, איך וויל עס יאָ זען, איך וויל אָבער נישט זיצן און גענעצן מיט זיי ביי איין טיש, — האָט קלייפאַרד גע- ענטפערט.

— אַהאַ! — האָט קאָני אויסגעצויגן און אַ קוק געטון אויף אים מיט ברייט-געעפנטע, פאַרנעפלטע אויגן.

זי האָט אים פאַקטיש נישט געזען, ער האָט איר אויסגעזען גאָר אַן אַנדערער.

— אייער דורכלויכט, איר קאָנט ביי זיך אין צימער איינ- אַרדענען אַ פיינע טיי-אויפנאַמע. די פרוי פלינט וועט זיך דאָרט פילן באַקוועמער, ווי אין דער אַנוועזנהייט פון סער קלייפאַרד, — האָט מאַדאַם באַלסטאָן צוגעגעבן.

זי איז זיכער געווען, אַז קאָני האָט אַ געליבטן און עפעס אַ שטימע האָט אין איר אינערלעך געיובלט. אָבער ווער איז ער? אפשר וועט איר פרוי פלינט עפעס אויפקלערן.

דעם אַוונט האָט קאָני נישט געהאַט קיין חשק זיך אויסצו- באַדן. דער גערוך פון זיין לייב, פון זיין שוויס אפילו איז איר געווען טייער, כמעט הייליק.

קלייפאַרד האָט זיך געפילט עפעס מאַדנע אומרויק. ער האָט געוואָלט, זי זאָל בלייבן מיט אים נאָכן נאַכטעסן, זי האָט אָבער שטאַרק חשק געהאַט צו בלייבן אַליין מיט איר ניי געפיל. זי האָט אויף אים געוואָרפן אַ בליק, אָבער געבליבן מיט אים, זיך אונ- טערגעוואָרפן זיין ווילן.

— לאַמיר שפילן אין עפעס, און אפשר דיר עפעס פאַרליי- ענען, אָדער לאַמיר עפעס אַנדערש טון? — האָט קלייפאַרד מיט אַ וואַקלדיקער שטימע געפּרעגט.

— לייען עפעס, — האָט קאָני געזאָגט.
— וואָס זאָל איך דיר פאַרלייענען? פּאָעזיע? פּראָזע?
דראַמע?

— לייען ראַסינס עפעס.
דאָס פאַרלייענען ראַסינען אין עכטן פּראָנציוזישן סטיל איז
געווען זיין ליבלינג, ער האָט רעציטירט די אָנגעפלאָזענע פּערזן
מיט פּאָמפּאָטישער מייסטערשאַפט. איצט האָט ער זיך געקרקט,
געפילט משמעות אַ ביסל נישט אין דער בחינה, ער וואָלט פאַר
ליבער גענומען אין איצטיקן מאַמענט דעם ראַדיאָ-הילכער. קאָני
האָט געשטריקט, זי האָט געשטריקט אַ קליידעלע פון פּיאָלעטער
וולוטשקע פאַר דער פּרוי פּלינטס קינד. זי האָט געאַרבעט מיט
אַן אומגעוויינלעכן נחת און בשעת מעשה זיך צוגעהערט צו זיין
לייענען.

אין דער טיפעניש פון איר וועזן האָט זי געהערט דעם גע-
רודער פון די ליידיגשאַפטן, אַזוי ווי אַ מיין גלאַקן-געקלאַנג.
ער האָט איר עפעס דערקלערט וועגן ראַסינס ווערק, זי
האָט דעם תוך פון זיינע ווערטער קוים אויפגעכאַפט.
— אוודאי, אוודאי, — האָט זי מאַשינעל צוגעשאַקלט מיט
קאָפּ. — עס איז אויסגעצייכנט שיין.

ער האָט ווידער דערשפּירט עפעס אַ שרעק פאַר דעם טיפּן.
בלויזען פלעמל אין אירע אויגן, פאַר דער מילדער רו, מיט ווע-
כער זי איז געזעסן אַריבערגעבויגן איבער איר אַרבעט. זי איז
נאָך קיינמאָל נישט געווען אַזוי אַבסאָלוט רויק, אַזוי אַבסאָלוט
מילד. ער איז עפעס געוואָרן אַזוי צערודערט, אַזוי אָפהענגיק פון
איר אַנוועזנהייט דאָ איצט לעבן אים. ער האָט אַזוי ווייטער אָפּ
הענטיק געלייענט און די האַלז-טענער פון זיין פּראָנציוזישער אויט
שפּראַך האָבן איר אויסגעזען ווי דער ווינט, וואָס רוישט אין
קוימען. קיין וואָרט פון ראַסינען האָט זי נישט געהערט.
זי איז געווען פאַרזונקען אין איר אויפגעברויזטער נשמה.
יורונג, אַזוי ווי אַ וואַלד, וועלכער נעמט ביים ערשטן הויך פונם
פּריינג אַרויסלאָזן זיס-קרעכצנדיק די ערשטע קנאַספּן זיינע. זי

האָט געפילט, אַז אין איר וועלט געפינט זיך יענער מאָן, יענער נאַמענלאָזער מאָן, וועלכער שפּאַנט אויף זיינע פּרעכטיקע פּיס אין דער הערלעכקייט פון זיין מעכטיקן פעניס. און אין זיך, אין גאַנצן לייב האָט זי געשפּירט זיין אַנוועזנהייט, די אַנוועזנהייט פון זיין קינד. דאָס קינד זיינס האָט זי געפילט אין יעדן אַדער פּונם לייב, ווי עפעס אַזא מילדן זון-אונטערגאַנג.

— „און זי האָט נישט — נישט קיין הענט, נישט קיין אויגן, נישט קיין פּיס, נישט קיין גאַלדענעם אוצר פון פּאַקן...“ — האָט זיך דערטראָגן צו איר קליפּאַרדס רעציטאַציע.

קאַני האָט זיך געפילט ווי אַ וואַלד, ווי די פינסטערע גע-דיכטעניש פון די דעמבן-צווייגן, וועלכע זשומען טויב מיט מי-ליאַרדן אויפגעדראַלענע קנאַספּן. דאָס האָבן די קנאַספּן פון גלוס-טונג געדרימלט אין דער פאַרפלאַנטערטער געדיכטעניש פון די צווייגן אין איר אייגן לייב.

אַבער קליפּאַרדס שטימע האָט אָן אויפהער געשליידערט מיט אומבאַגרייפּלעכע ווערטער און קלאַנגען. ווי מאַדנע דאָס איז! ווי מאַדנע ער איז, דער קליפּאַרד, אינגאַנצן אַריבערגעבויגן איבערן בוך, אַזא אויסטערלישער, אַזא קולטורעלער, אַזא וויסנדורשטיקער, אַזא גייציקער, אַזא ברייטפלייציקער און אַזא אַנפּסיקער! אַ מאַד-נע באַשעפעניש מיט אַ שטרענג, קאַלט פּנים. ווי אַן ענערגי-שער רויב-פּויגל. אַן אַ פּונק וואַרעמקייט! אַן דעם מינדסטן פּונק! עפעס אַזא מין צוקונפּטס-באַשעפעניש אָן אַ נשמה, נאָר מיט בלוין ווילן, בלוין קאַלטן ווילן. זי האָט זיך כמעט גע-שראַקן פאַר אים. אַבער איר אינערלעך לעבנס-פּייער, איר פאַר-באַרגענער, הייליקער פּלאַם איז געווען שטאַרקער פון אים.

ער האָט אויפגעהערט ליינען. קאַני האָט אַ ציטער גע-טון. זי האָט אויפגעהויבן די אויגן און זיך נאָך מער דערשראַקן, דערזענדיק, ווי קליפּאַרד אַבסערווירט זי מיט עפעס אַ מין האָס אין די בלאַסע, אויסטערלישע אויגן.

— איך דאַנק דיר זייער! דו ליינעסט ראַסינען באמת מיט-טערהאַפט, אויסגעצייכנט. — האָט זי שטיל אַרויסגערעדט.

— איך לייען כמעט אזוי גוט, ווי דו הערסט גוט, — האָט קליפּאַרד האָרט געענטפערט.

— איך מאַך דאָך אַ קליידעלע פאַר פרוי פלינטס קינד!
קליפּאַרד האָט אָפּגעווענדט פון איר די אויגן מיט פאַרדרוס.
קינד! קינד! זי איז משוגע געוואָרן אויף דעם פונקט. אַלץ האָט ביי איר צו טון מיט „קינד“!

— שליסלעך, — האָט ער אַ זאַג געטון מיט אַ דעקלאַמאַ-
טאָרישן טאָן, — קאָן מען ביי ראַסינען שעפן אַלץ, וואָס אַ מענטש
געברויכט פאַר זיין נשמה. געפילן אויסגעדרטע און קאָאַרדיניר-
טע האָבן אַ גרעסערן ווערט, ווי כאַאָטישע געפילן און שטימונגען.
קאָני האָט אים אָנגעקוקט מיט ברייט-געעפנטע אויגן און
געטראַכט אירס.

— יאָ. יאָ. איך בין אויך ביי דער זעלבער מיינונג, — האָט זי געמורמלט.

— די מאַדערנע געזעלשאַפט האָט די געפילן געמאַכט וויל-
פאַר, זיי אָפּגעלאָזט פונם שטריק, זיי זאָלן אַרומלויפן פראַנק-און-
בריי. אונז פּעלט דער עיקר די קלאַסישע קאָנטראַר אַיבער די
געפילן.

— ביסט גערעכט, — האָט זי צוגעשאַקלט מיטן קאָפּ און
זיך דערמאַנט, מיט וואָס פאַר אַן אידיאָטיש פנים ער הערט זיך
צו צום ראַדיאָ. — ביסט גערעכט, — האָט זי איבערגעחזרט, — טייל
גענטשן מאַכן דעם אָנשטער, אַז זיי פילן עפעס, ווען באמת פילן
יי גאַרנישט. דאַכט זיך, מ'רופט דאָס אָן מיטן נאָמען — ראָ-
יאַנטיזם.

— אזוי איז עס! — האָט קליפּאַרד צוגעשטימט.

ער איז געווען מיד. דאָס לייענען און דער אַוונט האָבן אים
אָפּגעמאַטערט. ער וואָלט צופרידענער געווען צו פאַרברענגען
דעם אַוונט מיט די אינוזשיניערן זיינע, אַדער הערן ראַדיאָ.

פּרוי באַלעטאָן איז אַריינגעקומען, טראַגנדיק צוויי גלעזער
היימישן פאַרטער. פאַר קליפּאַרדן איז עס געווען אַ שלאָף-מיטל.

פאר קאנין - א סגולה דיקער צו ווערן. דאס איז געווען זייער רעגולער געטראנק פארן שלאָף, וואָס פרוי באַלטאָן האָט גע- האָט איינגעפירט.

קאני האָט געדאַנקט גאָט, וואָס זי קאָן שוין נאָכן אויסטרייבן קען דעם פאַרטער אַרויף צו זיך און פאַרשפּאַרט קליפּאַרדן צוצו- העלפּן אויסטון זיך. זי האָט ביידע אויסגעליידיקטע גלעזער אַרויס- געשטעלט צוריק אויף דער טאַץ, גענומען די טאַץ און זיך אויס- געדרייט צו דער טיר.

- אַ גוטע נאַכט, קליפּאַרד! איך האָף, אַז דו וועסט ריפּן שלאָפּן, ראַסין איז דאָס בעסטע מיטל צום אַנטשלאַפּן ווערן. אַ גוט- טע נאַכט!

זי איז אַרויסגעגאַנגען אָן דעם געוויינטן קוש צום געזעגע- נען. קליפּאַרד האָט איר נאַכגעקוקט מיט אַ קאַלטן, אויסמערקאַ- מען בליק. אַזוי! נישט קיין קוש געטון אַזילי צום געזעגענען, און ער האָט איר דעם גאַנצן אַוונט אַוועקגעגעבן, געלייענט פאַר איר! הייסט עס, אַזוי דאַנקבאַר איז זי! דער קוש איז אַ נאַרישקייט, אַזאַ פאַרמאָליטעט, נישט מער, דאָס גאַנצע לעבן באַשטייט אַבער פון אַזעלכע פאַרמאָליטעטן. אַ באַלשעוויסטישע נשמה ביי איר! באַמת - אַ באַלשעוויסטישע! געפילן האָט זי אויך באַלשעוויסטי- שע! ער האָט פאַרביסן און קאַלט געקוקט צו דער טיר, דורך וועלכער זי איז נאַר-וואָס אַרויסגעגאַנגען. ער איז געווען אין בעס.

עס האָט ווידער זיך דערוועקט אין אים אַזאַ קינדערישע זרעק פאַר דער נאַכט. ווען ער פלעגט זיין שלעכט געשטימט, ווען די נערוון פלעגן זיך ביי אים צעשפילן, האָט ער נישט געקאַנט נישט אַרבעטן; נישט הערן דעם ראַדיאָ, עס פלעגט אים אין אַזעל- כע מאַמענטן אַרומכאַפּן אַ שרעק פאַר דער נאַכט, פאַר דער אייני- זאַמקייט, פאַרן ליידיקן חלל אַרום אים, ווי אויף אים וואָלט אַ פאַרבאַרגענע געפאַר געלויערט אַבער ווען קאני זאָל נאָר וועלן, האָט זי אים פון דעם אַלעס געקאַנט אויסהיטן. עס איז אַבער קלאַר: זי וויל נישט, זי וויל נישט. זי איז גלייכגילטיק צו אים,

זי פילט נישט, וואָס ער טוט פאַר איר. ער גיט איר דאָס גאַנצע לעבן אַוועק און זי האָט צו אים דאָס מינדסטע געפיל נישט. זי ווייסט נאָר פון זיך אַליין, זי קען נאָר זיך, זי פילט נאָר זיך אַליין.

אַצינד האָט זי אַ קינד-משוגעת באַקומען. זי וויל האָבן אַ קינד, און אייגן קינד, עס זאָל זיין נאָר אירס אַליין, נישט זיינס!

שליסלעך, איז ער, קליפּאַרד, דאָך פולשטענדיק געזונט. ווי גוט ער פילט זיך, ווי שיינ ער זעט אויס, ווי מעכטיק זיינע פליי-צעס זענען, ווי מאַסיוו דער ברוסט-קאָסטן, ער איז אפילו דיקער געוואָרן. אָבער וואָס שרעקט ער זיך אזוי פאַרן טויט? עס דאַכט זיך אים כסדר, אַז עס לויערט אויף אים אַזאַ מוראדיקער אָפּגורנט, אַ פּוסטער חלל, אין דעמדאָזיקן חלל מוז זיך זיין לעבנס-ענער-גיע ברעכן. אָן ענערגיע - דאָס האָט ער טיילמאַל געשפירט - וואָס איז ער? - אַ מאַת, אַ פולשטענדיקער בר-מינן.

זיינע אַרויסגעזעצטע, בלאַסע אויגן האָבן דעריבער צייטן-ווייז געוואָרן אַזעלכע מאַדנע אומצוטרוילעכע בליקן, אַזעלכע פאַרשנדיקע, קאַלטע, כמעט גלנישע און עפעס אזוי ווי חוצפתדי-קע, אַרויספאַדערנדיקע בליקן. אזוי מאַדנע האָט אויסגעזען די אַרויספאַדערונג פון זיינס אַ בליק, ווי ער וואָלט צו-להכעיס דעם לעבן טריאומפירט איבערן לעבן. „ווער עס ווייסט דעם טוד פון ווילן, דער קאָן אפילו מלאכים באַזיגן“...

צום מיינסטן אָבער האָט ער זיך געשראַקן פאַר די נעכט, ווען ער האָט נישט געקאָנט איינשלאָפּן. עס האָט אים אָנגעפילט מיט אימה די חשכות פון פּוסטן חלל, די וויזיע פון פאַרניכטונג. עס האָט אים אַרומגעכאַפט די פיינלעכע שרעק פאַר דער עקזיס-טענץ אָן לעבן. די לעבנסלאָזע עקזיסטענץ זיינע איז אים שוין דערלער. אַפויער געקומען אין דער שטיקלייט פון דער שלאָפּלאַג-זער נאַכט.

איצט אָבער קאָן ער אָנקלינגען צו פרוי באַלטאַן. זי וועט וועגן קומען. דאָס איז אַ גרויסע טרייסט. זי וועט אַריינקומען אין

שלאַפראָק, די האַר פאַרפלאַכטן אין אַ צאַפּ, אַזאָ ווי אַ מיידל
 נאָך, ווי אַ יונג מיידל, כאַטש די קאַשטאַנפאַרביקע האַר אירע האַבן
 אין זיך אַ שפּאַר ביסל גרויע. אַ ווונדערלעכע אייגנשאַפט האַט
 זי, די דאַזיקע פרוי: ווען זי איז שוין אפילו דרייפערטל שלעפע-
 ריק, קאָן זי נאָך אַזוי אויסגעהאַלטן שפּילן אין שאַך, אַז ס'זאָג
 זיך לוינען ביי איר צו געווינען. זיי זיצן טיילמאָל אַזוי אין דער
 שווינגדיקער נאַענטקייט פון דער נאַכט, אָדער זי זיצט און ער
 ליגט אין בעט, דאָס נאַכט-לעמפל וואַרפט אַן איינזאַמע שוין אויף
 איר פאַרשלאָפן פנים און אויף אים, וועלכער איז אַזוי אינגאַנצן
 אַרומגעכאַפט פון שרעק, און זיי שפּילן, שפּילן ביידע - דערנאָך
 טרינקען זיי אויס צו שעלעכלעך קאַווע, פאַרבייסנדיק מיט קעקס,
 זיי רעדן צווישן זיך נישט אויס קיין וואָרט, אָבער עס דאַכט זיך,
 ווי איינער וואָלט אָפּגעהיטן דעם צווייטן.

די היינטיקע נאַכט איז פרוי באַלטיאָן אויך אַזוי געזעסן. זי
 האַט געטראַכט וועגן דעם, ווער עס קאָן זיין דער געליבטער פון
 ליידי טשאַטערליי. זי האַט אויך געטראַכט וועגן איר פאַרשטאַר-
 בענעם מאַן, וועלכער לעבט שוין אַזוי לאַנג נישט, אָבער פאַר
 איר האַט ער גאָר קיינמאָל נישט אויפּגעהערט צו לעבן. און בשעת
 זי האַט אַזוי געטראַכט, האַט זיך אין איר אויפּגעוועקט די אַלטע
 שנאה צו דער גאַנצער וועלט, איבערהויפּט צו די פריצים, ווייל
 זיי האַבן דאָך אומגעבראַכט איר טעדן. זיי האַבן אים נישט דער-
 הרגעט ממש, אָבער לויט איר איינזען, זענען זיי זיינע מערדער
 געווען, און אין אַ באַזונדער געהיים ווינקעלע פון איר נשמה
 איז זי טאַקע דעריבער געווען אַ ניהיליסטקע, אַן אמתדיקע
 אַנאַרכיסטקע.

אין האַלב-דרימל האַבן זיך ביי איר אין געדאַנק אויסגע-
 מיט איר פאַרשטאַרבענער טעד מיט דער ליידי טשאַטערליי
 אומבאַקאַנטן געליבטן און זי האַט אין אונטערבאַווסטזיין גע-
 טייכט דעם זעלבן גורל, וואָס די ליידי טשאַטערליי, און צוגלייך
 מיט איר געהאַסט דעם פאַר איר זיצנדיקן סער קליפּאַרד צוזאַמען
 מיט דעם אלעם, וואָס ער שטעלט מיט זיך פאַר. גלייכצייטיק

אבער האט זי מיט אים געשפילט אין קארטן צו זעקס פענס א קאן. און עס איז פאר איר געווען נישט בלויז א סאטסיספאקציע, נאך אויך א גרויס פארגעניגן און געוואלטיקער פבוד, וואס זי שפילט מיט א לארד אין קארטן און אפילו דאס, וואס זי פאר-שפילט ביי אים געלט.

זיי האבן שטענדיק געשפילט אין געלט. קליפארד האט זיך צוליב דעם לייכטער געקאנט פארגעסן. ער פלעגט שטענדיק גע-ווינען. די נאכט האט ער אויך געהאלטן אין איין געווינען. ער האט אזויארום זיך אפגעהאלטן פון שלאפן, ביז די זון איז אויפ-געגאנגען. צום גליק גייט אויף די זון שוין האלב פינף.

קאני איז געלעגן אין בעט און געשמאק געשלאפן. אבער דער וואלד-אויפווער האט לאנג נישט געקאנט צומאכן קיין אויג. ער האט פארשלאסן די הינער-שטייגן, דורכרעוידירט דעם גאנצן וואלד, געקומען אהיים, אפגע-גאנגען נאכטעסן. ער האט זיך אבער נאך נישט געלייגט. ער איז געזעסן ביים ברענענדיקן אייוועלע און געטראכט.

ער האט געטראכט פון זיינע יינגלערישע יאָרן אין טיווערס-האל און וועגן די פינף-זעקס יאָר פון זיין פארהייראט לעבן. ער האט געטראכט וועגן דעם ווייב, וועגן איר האט ער שטענדיק געטראכט מיט ביטערקייט אין האַרץ. ער האט פון איר א סך זיך אָנגעליטן. ער האט זי שוין נישט געזען פון יאָר 1915 אָן, זינט ער איז אַוועק צום מיליטער. זי ווינט דאָך אינגאַנצן דריי מייל פונ-דאַנען. ער וועט זי שוין מסתם קיינמאל נישט זען.

ער האט געטראכט וועגן זיינע יאָרן ביים מיליטער. אינ-דיע, עגיפטן, וידער אינדיע ; אַזאַ בלינד, זינלאָז לעבן מיט פערד ; וועגן פולקאָוויק, וועלכן ער האט ליב געהאַט און וועלכער האט אים ליב געהאַט ; וועגן די יאָרן, ווען ער איז געווען אַפיציר מיט גוטע אויסזיכטן צו אַוואַנסירן ; וועגן טויט פון זיין פולקאָוויק ; וועגן דעם, ווי ער אַליין איז באַלד דערנאָך קראַנק געוואָרן אויף לוינגען-אַנטצינדונג און שיער נישט געשטאַרבן ; וועגן זיין אַפגע-שוואַכטן געזונט-צושטאַנד ביז היינט ; וועגן זיינע ספּקוּת אין אַלץ

און אלעמען; וועגן זיין אוועקגיין פון מיליטער-דינסט און וועגן זיין צוריקקומען אהיים, ווו ער האט באשלאסן צוריק צו ווערן א פשוטער ארבעטער.

ער האט איצט וועגעטירט, געמיינט, אז דא אין דעם וואלד וועט ער זיין לפחות באווארנט פון אויפטרייסלונגען. ער האט גע-וואלט אזוי שטיל, רויק און איינזאם אויסלעבן זיך. ער האט גע-האדעוועט פאזאנען. אבער קיין הארמאטן-פלייש האט ער מער נישט געוואלט האדעווען. גענוג. ער וויל אזוי לעבן אליין, דער-ווייטערט פון מענטשן. מער האט ער נישט פארלאנגט. ער וויל אזוי אפלעבן דא, ווו ער איז געבוירן געווארן, ווו זיין מוטער לעבט נאך ביו איצט. אמת, די מוטער האט א קנאפע ראץ גע-שפילט אין זיין לעבן. ער וואלט אזוי אן איר, אן אלץ און אלע-מען געקאנט אפלעבן א לעבן. קיין אינהאלט אינם לעבן איז נישטא.

נישטא קיין אינהאלט. ער איז שוין געווען עטלעכע יאר אפיציר, ער האט פארקערט אין די קרייזן פון אפיצירן און באצאמ-טע, ער ווייסט דעם ווערט פון זייער „געזעלשאפט“, ער האט מער קיין אמביציעס נישט, ער וויל עס מער נישט. ער האט דער-קענט דעם מיטלשטאנד, די אריסטאקראטיע: זיי פארמאגן אין זיך עפעס אזא שטייפקייט, אזא מין אומבוזאמקייט, וועלכע מאכט זיי אזוי אייז-קאלט, אזוי פרעמד.

ער האט דעריבער זיך אומגעקערט צום אייגענעם קלאס זיינעם, כדי אינם ארבעטער-קלאס צו געפינען דאס, וואס ער האט דארט, אין יענע קלאסן, בחינם געזוכט. ער האט אבער דא אויך געפונען נישט מער ווי קליינלעכקייט און שלעכטע זיטן, וועלכע האבן אים אויך דארט אויסגעזען אזוי עקלדיק. ער האט פארשטאנען, אז דעם קלאס זיינעם פעלט דערצינונג. ער האט פארשטאנען, אז דער מענטש דארף לפחות מאכן אן אנטשעל, אז ער מאכט זיך גארנישט פון געלט און פון די איבעריקע נאריש-קייטן, מיט וועלכע דאס לעבן איז אָנגעפולט. ער האט אבער נלייכצייטיק געוויסט, אז צי חזיר-פעטס איז טייערער אָדער ביי-

ליקער געוואָרן מיט אַ גראַשן, שפּילט ביי מענטשן אַ גרעסערע
רעל, ווי אַ שינוי אין דער עוואַנגעליע, און ער האָט עס נישט
געקאַנט פאַרטראַגן.

און דערצו נאָך די אייביקע לויין-קאַמפּן. ער האָט דאָך אַזא
צייט געלעבט צווישן די באַזינדליקע קלאַסן, האָט ער זייער גוט
געוואָסט, ווי האַפּנונגסלאָז עס איז יעדער פּרוּוו צו לעזן די אַר-
בעטער-פּראַגע. די איינציקע לעזונג איז נאָר דער טויט. די איינ-
ציקע לעבנס-חכמה איז זיך נישט אומצוקוקן אויף די זאַכן, לעזן
זיי לויפן, נישט אַנטייל נעמען אין די אַלע קאַמפּן.

ווען מ'איז אָבער אַ קבצן, אַ נויטבאַדערפטיקער, מ'ו
מען אָבער אין די אַלע זאַכן יאָ אַנטיילנעמען. און פּאַקטיש איז
דאָס געביט געבליבן דאָס איינציקע, ביי וועלכן מיטוט נאָך עפעס.
די געלט-און לויין-זאַרג איז היינט דער קרעפּס, וואָס פּרעסט אויף
די מענטשהייט. ער האָט זיך געשטאַרקט נישט צו מאַכן זיך גאַר-
נישט פּון דער געלט-פּראַגע.

וואָס-זשע בלייבט אויסער דעם? וואָס-זשע גיט דאָס לעבן
אַ הויך די זאַרג וועגן געלט? גאַרנישט.

יעדנפאַלס האָט ער געקאַנט לעבן אַליין און האָבן די קנא-
פע באַפּרידיקונג פּון זיין איינזאַמקייט; ער האָט געקאַנט האַדע-
דען פּאַזאַנען, כדי די אַנגעפּרעסענע פּריצים זאָלן האָבן, וואָס צו
דערשיסן. אַלץ איז געווען צייללאָז, צייללאָז אַן אַ ברעג.

עס לוינט אָבער נישט צו האָבן צרות דערפּון. ער נעמט
עס זיך טאַקע זייער ווייניק צום האַרץ. איצט אָבער האָט די
פּרוי זיך ווידער אַריינגעריסן אין זיין לעבן. די דאָזיקע פּרוי איז
געוויס מיט צען יאָר יינגער פּון אים. בנוגע זיין לעבנס-דערפּאַ-
רונג איז ער אָבער טויזנט מאַל פּון איר עלטער, ווייל ער האָט
אַנגעהויבן דאָס לעבן פּון די אונטערשטע שיכטן. ער פאַרבּינדט
זיך מיט איר, ווייזט אויס, נישט אויף קאַטאַוועס. ער פּילט שוין
פאַראַויס דעם טאַג, ווען ער וועט מוזן אָנהייבן מיט איר אַ
בשותפּוהדיק לעבן. „ווי ווער עס איז צו צערייסן די קייטן פּון
דער ליבע?“

און וואָס וועט דעמאָלט זיין? וואָס וועט זיין? ווידער אַג-
הייבן פון אָנהייב? אַריינזען אין דעם די פרוי? פירן אַ מורא-
דיקן קאַמף מיט איר מאַן? פירן נישט קיין קלענערן קאַמף מיט
זיין אייגן ווייב, וועלכע איז אים ערגער פון אַ שונא? עס גרוילט
ממש! עס גרוילט און עס עקלט! ער איז דאָך שוין נישט קיין
ינגערמאַן!

ווען זיי זאָלן שוין אפילו זיך באַפרייען פון הער קליפּאַרד
און אויך פון זיין משוגענער בערטע, וואָס וואָלט ווייטער גע-
ווען? וואָס זאָל ער ווייטער טון? מען מוז דאָך עפעס טון אויף
דער וועלט! ער קאָן דאָך נישט לעבן ווי אַן אומזיסטער פרע-
סער, לעבן פון איר געלט און פון זיין קליינער עמעריטורע.
ער האָט נישט געקאָנט לעזן די אויפגאַבע. קיין אַנדערע
ברירה וועט נישט זיין, נאָר צו אַנטלויפן קיין אַמעריקע, פטור
ווערן פון אַלעמען און פאַרוזכן דאָרט אַן אַנדער לעבן. אפשר וועט
דאָרט נישט זיין אַזוי אומעטיק, אַזוי האַפנונגסלאָז-אומעטיק ווי דאָ.
קיין גרויסע האַפענונגען האָט ער אויך אויף אַמעריקע נישט גע-
לייגט. דאָס דאָלאַר-לאַנד האָט אים ווייניק אימפּאָנירט פונדער-
ווייטנס. נאָר אפשר איז דאָרט פאַרהאָן נאָך עפעס אַ חוץ
ראַלאָרן.

ער האָט נישט געקאָנט פועלן ביי זיך צו גיין שלאָפן. ער
איז אַזוי אַפגעזעסן ביים אויסגעגאַנגענעם אייוועלע ביז אין דער
שפעטער נאַכט אַריין. פּלוצלינג האָט ער זיך אויפגעשטעלט, גע-
כאַפט אויף זיך דאָס רעקל מיט דער ביקס.

— קום, אַלטע, — האָט ער אַ רוף געטון די צויג. — מיר
ביידע פילן זיך צום בעסטן אין וואָלד.

דער הימל איז געווען אויסגעשטערנט. מעלאָדריס איז פאַמע-
לעך דורכגעגאַנגען דעם וואָלד. זיינע נערוון האָבן זיך עטוואָס
איינגעשטילט, ער האָט זיך באַמיט צו טראַכטן וועגן זייטיקע זאַכן
און עס איז אים געלונגען.

ווען ער איז דורכגעגאַנגען ביזן סוף פון וואָלד, האָט ער
דערשפירט אַ מידקייט אין אַלע אברים. ער איז אַרויף אויפן הויפן

בערגל און זיך אַרומגעקוקט. קיין איינציקער שאַרף איז נישט דערגאַנגען צו זיין געהער, אויסער דעם געוויינלעכן אונטערער-דישן זשומעריי פון קוילן-גרובן, וועלכער איז געווען טעטיק ביי טאָג און ביינאַכט אָן איבעררייס. קיין שום שיין אויסער די וויי-טע עלעקטרישע לאַמפן איז נישט געווען צו זען. די וועלט איז געלעגן און געשלאָפן, זי האָט שווער געאַטעמט פון שלאָף. עס איז געווען האַלב דריי אַ זייגער. אויך שלאָפנדיק איז דידאַזיקע וועלט געווען אומרויק, ביז, וואָרטשענדיק. אויטאָס זענען דורכ-געפליגן העט-חייט, אַ צוג האָט געמאַכט אַ געקלומפער, דער ריי-ניקער הוטע-אויחן האָט אַהערגעשיקט דעם געמורמל פון זיין הע-דיש אויג. דאָס איז געווען די וועלט פון אייזן און שטייניקלין, פון דעם אייזן-געגרילץ און פון קוילן-געשטאַנק און פון אומענדלעכער, אומבאַגרענעצטער גיריקייט, וועלכע איז געווען די נשמה פון דעם אַלעם. אַזאָ שרעקלעכע, אומהיימלעכע גיריקייט, וועלכע וואָרפט זיך אין שלאָף.

אַ קאַלט ווינטל האָט געבלאָזן, דער וואָלד-אויפזעער האָט געהוסט. ער האָט געהוסט און געטראַכט וועגן יענער פרוי. ער וואָלט אין דער מינוט אַוועקגעגעבן אַלץ, וואָס ער פאַרמאָגט און וואָס עס שטייט אים פאַר צו פאַרמאָגן, אַבי זי צו האַלטן דאָ פּעכט אין זיינע אַרעמס, זי צו האָבן לעבן זיך, איינצווייקלען זיך מיט איר אינאיינעם אונטער איין קאַלדרע, נאַקעט לייב ביי נאַקעט לייב. אַלע טרוימען אויף דער צוקונפט, אַלע דערגרייכונגען פון דער פאַרגאַנגענהייט וואָלט ער אַוועקגעגעבן, אַבי זי צו האָבן איצט אויף זיין געלעגער און טוען מיט איר וואָס זיין האַרץ גלוסט.

ער איז אַוועקגעגאַנגען צום שיעור, אים אויפגעשלאָסן. אַרויסגענומען די קאַלדרע, מיט וועלכער זיי האָבן זיך ביידע גע-האַט צוגעדעקט, ווען זיי זענען דאָ געלעגן. ער האָט זיך אויס-געשפּרייט די קאַלדרע אויף דעם זעלבן אָרט און זיך געלייגט אויף דער ערד שלאָפן. ער האָט אַבער נישט געקאַנט איינשלאָפן, עס איז אים געווען קאַלט. ער איז עפעס אינגאַנצן געווען געדרייט.

ער האָט גאָר פּלוצלינג דערפילט זיין איינזאַמקייט אויף דער גאַנצער צער רוישיקער וועלט. זי, זי זאָל נאָר דאָ זיין מיט אים, ווי פּויל זיין לעבן וואָלט געוואָרן, ווי שטאַרק ער וואָלט זי צוגעדריקט צו זיך און געשלאָפּן, געשלאָפּן מיט איר.

ער האָט זיך אויפגעהויבן פון דער ערד און אַוועק צום פאַרק. עס איז שוין געווען באַלד פיר אַ זייגער. עס איז נאָך אַלץ געווען פינסטער און קאַלט. נאָך ווייט צו זון-אויפגאַנג. ער איז געגאַנגען.

דער גרויסער, מגושמדיקער פּאַלאַץ האָט אים פּאַנגזאַם גע-צויגן צו זיך ווי אַ מאַגנעט. עס האָט אים געצויגן, געצויגן צו איר. נישט די גלוסטונג צו איר לייב, ניין, עפעס אַנדערש. דאָס איז געווען דאָס געפיל פון איינזאַמקייט, וועלכעס האָט געגאַרט צו האָבן נאָענט לעבן זיך דידאַזיקע פרוי. וווּ זאָל ער זי זוכן? אפשר זאָל ער זי אַ רוף טון? אפשר זוכן דעם אַריינגאַנג צו איר? ער קאָן עס מער נישט איבערהאַלטן.

שטיל האָט ער זיך צוגעשלייכט צום הויז. ער זעט שוין די צוויי ריזיקע בוקן-ביימער ביים אַריינגאַנג. אַט איז ער שוין ביים טויער. אין איינאיינציקן פענסטער לייכט זיך נאָך – דאָס איז פון סער קליפּאַרדס צימער. אָבער אין וועלכן צימער געפינט זיך זי, דידאַזיקע, וועלכע האָלט אין איר האַנט דעם צווייטן עק פון פּאַ-דעם, וועלכער שלעפט אים אַזוי, וועלכער ציט אים אַזוי אומ-רחמנותדיק?

ער איז נאָך נענטער צוגעגאַנגען מיט דער ביקס אין דער האַנט און געבליבן אַזוי שטיין מיטן שטאַרן בליק געווענדט צום הויז. אפשר פרווון עפענען אַ טיר? אפשר וועט ער פאַרט קאַנען צוקומען צו איר? אַ מינוט איז ער אַזוי געשטאַנען און איבער-געלייגט אין געדאַנק, וואָס צו טון. הינטער אים האָט אומבאַמערקט אָנגעהויבן צו טאָגן. ער האָט באַמערקט, ווי די שניין אין איינ-ציקן באַלויכטענעם פענסטער איז פאַרלאָשן געוואָרן, ער האָט אָבער נישט באַמערקט, ווי צו דעם זעלבן פענסטער איז צוגעקומען פרוי באַלטאַן, צערוקט די פאַרהאַנגען פון בלויען זייד און

ארויסגעקוקט צום טאָגן אינדרויסן, דעם סיגנאַל פאַר סער קליי-
פאַרדן צום איינשלאָפן, דעם מאַמענט פאַר דער פרוי באַלסטאָן זיך
צו באַפרייען פון געצווונגענעם קאַרטן-שפּיל. קליפאַרד פלעגט גע-
וויינלעך תּיכּף איינשלאָפן, ווען ער האָט נאָר דערזען, אַז עס הייבט
אָן צו טאָגן.

פרוי באַלסטאָן האָט שיער נישט אַ געשריי געטון פון שרעק
און אומדערוואַרטקייט. אונטן, פאַרן הויז, האָט זי דערזען אַ גע-
שטאַלט פון אַ מענטש. זי איז אָבער תּיכּף צו זיך געקומען, אויך
די שלעפּערקייט איז מאַמענטאַל אָפּגעטרעטן פון איר. זי האָט זיך
שטיל און פאַריכטיק אָפּגערוקט ווייטער פון פענסטער, נישט וועלנ-
דיק איבערוועקן סער קליפאַרדן און נישט ווערן באַמערקט דורך
דעם מענטש, וואָס שטייט ביים טויער.

דאָס שוואַכע פרימאַרגן-ליכט האָט פאַר איר אַנטפלעקט צום
ערשט די ביקס, דערנאָך די לעדערנע, גלאַנציקע קורטקע -
אזוי! איז דאָס גאָר דער וואַלד-וועכטער אַליווער מעללאָרס. זי האָט
שוין געזען גאַנץ בולט דאָס פנים זיינס און אפילו דעם הונט
זיינעם.

אָבער וואָס טוט ער דאָ איצט? וואָס וויל ער דאָ? וואָס
שטייט ער ווי אַ צוגעקאָועטער אויף איין אָרט און קוקט צו די
פענסטער, ווי אַ פאַרליבטער הונט פאַר אַ שטוב, וווּ עס געפינט
זיך אַ צויג?

גאָט מיין איינציקער! ווי אַ בליץ וואָלט פלוצלינג דורכגע-
שניטן פרוי באַלסטאָנס געהירן. דאָס איז ער דאָך! דאָס איז ער
דאָך, דער געליבטער פון דער ליידי טשאַטערליי! ער! ער!
ווער וואָלט זיך געריכט! אָבער זי, איוואַ באַלסטאָן, איז דאָך
אַליין געווען אַמאָל נישט גלייכגילטיק צו אים! זי איז דעמאָלט
אַלט געווען אַ יאָר זעקסאונצוואַנציק און ער סך-הכל זעכצן! זי
האָט זיך דעמאָלט געגרייט צום עקזאַמען אַלס קראַנקן-פלעגערין.
ער האָט איר צוגעהאַלפן אין אַנאַטאָמיע, אין אַנדערע לימודים.
ער איז געווען אַזאַ ווילער, אַזאַ קלוגער יונג, ער האָט באַקומען
אַ סטיפּענדיע אין שעפּילדער גימנאַזיע, זיך געלערנט פראַנצויזיש

און נאך אנדערע זאכן. אמת, שפעטער איז ער געוואָרן אַ פשוטער שמיד, ווי זיין פאָטער.

ער איז אָבער געווען אַ שיינער בחור און אַ לייטישער ; ער האָט איר אַ סך געהאַלפֿן אין לערנען. ער איז אפשר נישט ווייניקער געלערנט ווי סער קליפּאַרד אפילו און צו פרויען האָט ער פון שטענדיק אָן מזל. מענער ליידין אים נישט, אָבער זייערע פרויען האַלטן פון מעלאָרסן זייער שטאַרק.

אַזוי איז עס! נישט אַנדערש! אַזוי! די לייטיקע פריצה, הייסט עס, האָט זיך אויף אים פאַרקוקט! אַהאָ! זי איז נישט די ערשטע פריצה, מיט וועלכער ער האָט צו טון. נו, נו! אַזאַ זאָך! אַ יונג, געבוירן אין דאָרף, אין טיווערסהאַל, דאָ דערצויגן – און זי, די לייטיקע פריצה, די ליידי, ליידי טשאטערליי! נו, נו! אויף מיין ערנוואָרט, דאָס הייסט, אַ פאָטש די פריצים, דאָס הייסט, אַ פאָטש די לייטיקע טשאטערליי גלייך אין פנים אַריין!

דער וואָלד-אויפוער האָט באַמערקט, אַז עס טאָגט און זיך אָפגעשאַקלט פון זיין פאַרגאַפונג. בחינם דאָס שטיין דאָ, בחינם דאָס וואָרט, אויפן נעכטיקן טאָג! בחינם זיינע באַמיונגען זיך אויסצו-לייזן פון איינזאַמקייט. דאָס גאַנצע לעבן זיינס וועט ער שוין אַזוי בלייבן. טיילמאָל נאָר, טיילמאָל בליצט אויף אַ שפאַרונקעלע פון האַפענונג אויף דערלייכטערונג. טיילמאָל נאָר, אָבער אויף אַזעלכע שפאַרונקעלעך מוז מען לאַנג וואַרטן און זיי קומען און פאַרגייען אויגנבליקלעך. אויף אַזעלכע זעלטענע מאַמענטן וואַרט ער דאָס גאַנצע גרויע לעבן, ער וואַרט און זיי בליצן אויף, ער וואַרט גע-דולדיק, ביז אַזאַ שפאַרונקעלע וועט ווידער אויפבליצן. אַזעלכע ווי ער קאָנען דאָס גליק נישט צווינגען צו קומען צו זיך, עס העלפט נישט קיין זוכן, מען מוז זיין געדולדיק און וואַרטן, ביז עס וועט קומען אַליין.

אין איין אויגנבליק איז די נאַגנדיקע גלוסטונג, וועלכע האָט אים געצויגן אַהער, אויסגערוגען געוואָרן. ער האָט זי דערשטיקט אין זיך. ביידע מוזן גלוסטן, ער און זי. זי וועט נישט קומען

צו אים, וועט ער איר מער נישט נאָכלויפן. ער טאָר נישט. ער
 מוז וואַרטן, ביז זי וועט קומען צו אים.
 ער האָט זיך אויסגעדרייט אַ טיף פאַרטראַכטער, די איינ-
 זאַמקייט האָט אים ווידער איינגעזאָפּט אין זיך. אַזוי איז גליי-
 כער! אַזוי מוז זיין גלייכער! זי מוז קומען צו אים. איר נאָכלויפן
 איז אומזיניק און צוועקלאָז. צוועקלאָז און אומזיניק!
 פרוי באַקלאָפּטן האָט געזען, ווי מעלאָרס גייט אַוועק און ווי
 דער הונט לויפט אים נאָך.

— יאָ, יאָ! — האָט זי געזאָגט צו זיך. — דאָס איז דער
 איינזיקער מאַנספּערשוין, וועלכער איז מעגלעך אין דעם פּאַל און
 וועלכער איז איר בשום-אופן נישט איינגעפּאַלן. ער איז שטענדיק
 געווען אַ לייטישער, פיינער יונג. אוודאי! נישט אַנדערש! זי האָט
 אַ געשמאַק, די ליידי טשאַטערליי! אַבער וואָס וואָלט ער דער-
 צו געזאָגט, ווען ער זאָל געוויר ווערן?
 דערביי האָט זי געוואַרפן אַ ריאומפּירנדיקן בליק אויף
 קליפּאַרדן, וועלכער איז שוין געשלאָפּן, און זי איז שטיל אַרויס-
 געגאַנגען פון צימער.

קאַפיטל XI

קאָני האָט געמאַכט אַרדענונג אין אַ ווינקלדיק צימער פון
 הויז. אַזעלכע צימערן זענען געווען אין הויז עטלעכע; אומעטומ
 איז געווען אַן אַ שיעור אַלטע גראַטעס, די טשאַטערלייס האָבן
 קיינמאָל קיין זאך נישט פאַרקויפט. קליפּאַרדס זיידע האָט געזאַמלט
 אַנטיקע בילדער, די באַבע איז געווען אַ ליידנשאַפּטלעכע זאַמלע-
 רין פון פאַרצייטישע מעבל-שטיקער. דער פּאַטער קליפּאַרדס איז
 ווידער געווען אַ זאַמלער פון קינסטלעך-אויסגעאַרבעטע קופּערטס.
 אַזוי האָט זיך געפירט ביי זיי פון דורות אָן. קליפּאַרד אַליין האָט
 זיך איינגעקויפט אַ קאַלעקציע מאַדערנע בילדער צו זייער ביליקע
 פרייזן.

אין דעמדאזיקן ווינקל-צימער האָבן זיך אַלע געפונען סיי פאַרטאַטשע בילדער פון אומבאַקאַנטע קינסטלער, סיי שמירעכצן פון סתם פאַרטאַטשעס, סיי אומגעלונגענע נאַכאַמונגען פון גרויסע מייסטער ווערק און אַנדערע מינים אַקאַדעמישע פאַטשקערייען. בכלל האָבן דיאָזיקע בילדער געמאַכט אַ דערשיטערנדיקן איינדרוק אויף קאַנין, דער טאַכטער פון אַ מיטגליד פון דער קעניגלעכער קונסט-אַקאַדעמיע. זי האָט זיך אונטערגענומען איינמאַל פאַר אַלעמאַל דאָס אַלץ דורכצוסאַרטירן און אַ סך אַרויסוואַרפן. איין זאַך האָט זי יאָ אינטערעסירט - דאָס זענען די גראַטעסקע מעבל-שטיקער.

געשטאַנען איז דאָרט אין דעם ווינקל-צימער צווישן אַנדערע רע חפצים אויך אַן אַלט משפּחה-וויגל פון דער פאַמיליע טשאַטערילי. דאָס וויגל איז געווען פון רויזן-האַלץ, עס איז געווען גוט פאַרפאַקט און באַוואַרנט. קאַני האָט עס אויפגעפאַקט, זי האָט עס געוואַלט אַנקוקן. דאָסדאָזיקע מעבל-שטיק האָט געהאַט אין זיך עפעס אַ באַזונדערן חן, זי האָט לאַנג עס באַטראַכט פון אַלע זייטן.

- אַ גרויסער שאַד, וואָס דאָסדאָזיקע וויגל וועט שוין מער קיינמאַל נישט צונויזן קומען, - האָט די פרוי באַלטאַן אַ זיפּז גע-טון. זי איז געווען דערביי און געהאַלפן קאַנין אויפפאַקן דאָס וויגל.

- כאַטש וויגלעך ווערן שוין היינט נישט באַנוצט, - האָט זי צוגעגעבן, - נאָר איך האַלט בכלל...

- אפשר וועט עס נאָך צונויזן קומען, - האָט איר קאַני איר בערגעריסן, - אפשר וועל איך נאָך האָבן אַ קינד.

זי האָט דאָס געזאַגט מיט אַזאַ פשוטן טאָן, ווי זי וואַלט דערציילט, אַז זי האַלט זיך ביי קויפן אַ נייעם הוט.

- איר גלייבט, אַז סער קליפאַרד קאַן נאָך געהיילט ווערן? - האָט פרוי באַלטאַן אַרויסגעמורמלט.

- איך גלייב נישט, נאָר איך זאָג, דאָס וואָס איז. סער קליפאַרד איז נאָר פאַראַליזירט טיילווייז, נאָר טייל מוסקולן זענען,

באהערשט פונם פארצאליו, אבער ווייטער גארנישט, - האָט קאַני געענטפערט גלייכגילטיק, ווי זי וואָלט געזאָגט פולשטענדיק אמת.

קליפּאַרד האָט איר דעמדאָזיקן געדאַנק אַריינגעשלאָגן אין קאַפּ. ער האָט איר איינמאַל אַזוי געזאָגט:

- נאַטירלעך, עס קאָן נאָך געשען, אַז איך זאָל קאָנע קינדער האָבן. מיין סעקסועלע פּאַטענץ איז נאָך מעגלעך צו היילן, ווייל ביי מיר זענען בלויו די מוסקולן פון די פיס באַשעדיקט.

בשעת זיינע ענערגישע פעריאָדן, בשעת ער איז באַשעפּטיקט געווען מיט דער קוילן-פּראָדוקציע פון טיווערסהאַלער גרופּן, פלעגט זיך אים טיילמאַל באמת אויסווייזן, אַז זיין סעקסועלע פּאַטענץ קערט זיך אום. קאַני פלעגט אין אַזעלכע מאָמענטן קוקן אויף אים אַ דערשראָקענע. זי האָט אַבער פּאַרשטאַנען, ווי אַזוי זיינ געדאַנקען אויסצונוצן פאַר אירע אייגענע צילן. זי האָט געוואָלט האָבן אַ קינד, אַבער נישט פון אים.

פרוי באַלטאַן האָט, דערהערנדיק קאַניס ווערטער, פאַרלוירן דאָס לשון, ווי אַ דונער וואָלט זי געטראָפּן. זי האָט זיך נישט געקאַנט צוגלייבן. אוממעגלעך, דאָקטוירים טוען דאָך אַבער אויף נסים די לעצטע צייטן. אפשר קאָן מען שוין היינט מאַכן קינסט-לעכע באַפרוכפּערונג.

- אַזוי! נו, זאָל טאַקע גאָט געבן מיט מזל און מיט גליק. אייער דורכלויכט, אַך, וואָלט דאָס געווען אַ פרייד פאַרן גאַנצן הויז! באמת! אַ קינד, אַ קינד! אַ יורש פון דער טשאַטערליי-משפּחה! אַך, ווי אַלץ וואָלט זיך דאָ געענדערט!

- באמת? - האָט קאַני אַ זאָג געטון.

זי האָט אויסגעקליבן דריי אַקאַדעמישע קיטשן, אַפּגעשאַצט זייער עלטער אויף אַן ערך זעכציק יאָר און באַשלאָסן די בילדער אַריינצושיקן דער פירשטין שאַרטלענד אויפן קינסטיקן ווילטעטי-קייטס-באַזאַר. מ'האַט זי גערופן „באַזאַר-פירשטין“, ווייל זי פלעגט פּסדור בעטן ביי אַלע גוטבאַזיצער פון דער געגנט, מען זאָל איר

עפעס מנדב זיין צום פארקויפן אויף ווילטעטיקע צוועקן. זי וועט זיך באגייסטערן פון די בילדלעך. אפשר וועט זי אפילו צוליב דעם אפשטאטן דא א וויזט. ווי אויפגערעגט פלעגט קליפארד ווערן שטענדיק, ווען זי קומט דא אהער מיט א וויזט!

„אזוי, טייערע ליידי!“ – האָט זיך אין האַרץ די פרוי באַל־טאָן געטראַכט: „ווילסטו, הייסט עס, צוגרייטן א געזעצלעכן וועג פאַר אַליווער מעלאָרס' קינד? גאַט געטרייער, דאָס איז באמת אַן ענין, אַן אינטערעסאַנטער ענין! אַ קינד פון אַ טיווערסהאַלער פויער אין לאָרדן-וויגל! באמת, אינטערעסאַנט!“

צווישן אַנדערע העסלעכקייטן איז אין דעמדאָזיקן ווינקל־צימער געשטאַנען אויך אַ גאַנץ גרויס קעסטל פון יאַפּאַנישן לאַק, אַ חפץ פון פאַר זעכציק אָדער זיבעציק יאָר, אויסטערליש-קינציק און פּרעציו אויסגעאַרבעט. די אייבערשטע טייל איז געווען אַ טוי־אַלעט־אַפטיילונג: דאָרט האָבן זיך געפונען בערשטלעך, פּלאַקאָנען, אַ שפיגל, קאַמען, פּודער־שאַכטלעך, אפילו דריי אויסטערליש־קליינע גאַל־מעסערלעך אין שיידלעך, אַ זיף־שיסעלע און נאָך און נאָך. אונטער דער פּאָך האָט זיך געפונען אַ פּאָך פון שרייב־גע־צייג: קלעקערס, פענעס, האַלטערס, טינטערס, פּאַפּיר, קאַנווערטן, נאָטעסן. אונטער דערדאָזיקער פּאָך ווידער איז געווען ניי־געצייג: דריי פּאַר שערלעך פון פאַרשידענער גרייס, פינגער הויטן, נאָדלעך, זייד צום נייען, פּאַדעם, שידעלקעס, שפיזלעך, אַלץ אין דער בעס־טער אָרדענונג און אַלץ פון בעסטער קוואַליטעט און פיינסטער אויסאַרבעטונג. צום סוף איז געווען אַ פּאָך פאַר מעדיקאַ־מענטן: פּלעשלעך, שאַכטלעך און סלאַיקלעך מיט פאַרשידענע אויפשריפטן – אַלע ליידיקע.

אַלץ איז געווען פּולשטענדיק ניי, פאַרמאַכטערהייט האָט עס אויסגעזען ווי אַ קליין דיק וואַלזקעלע, צוגעמאַכט האָט עס זיך אזוי קינציק, אַז מ'האַט געדאַרפט וויסן דעם סוד פון די שליסע־לעך און זאוועסעס. פון די פּלעשעלעך האָט קיין טראַפן זיך נישט געקאַנט אויסגיסן, ווייל ס'איז קיין אַרט נישט געווען וווּ. דאָס גאַנצע קעסטעלע איז געווען ווונדערלעך אויסגעאַר־

פעט, בכלל אַ ווונדערלעכער אויפטו. דאָס איז געווען אַ קונצ-
שטיק פון וויקטאָריאַנישן סטיל. אָבער אין אַלגעמיין איז עס גע-
וען עפעס אַזוי אָפּשטויסנדיק-מאַנסטרוועל. מ'האַט זיך דערפון
געוויס אָפּגעגעבן רעכענונג אויך אין די פריערדיקע דורות. דער
בעסטער סימן איז געווען, וואָס דאָס קעסטעלע איז קיינמאָל נישט
גאַנצט געוואָרן. עפעס אַ מאַנסטרוועלע קעלט, אַ נשמהלאָזע
פּוסטקייט האָט געווייעט דערפון.

פרוי באַלטאָן איז אָבער אַנטציקט געווען.

— זעט נאָר, זעט, די ווונדערבאַרע בערשטעלעך! אַך, ווי
ברעכטיק דאָס איז! אפילו בערשטעלעך צום ראַזירן, דריי ווונ-
דערבאַרע פענזעלעך! אַך! זעט נאָר די מעסערלעך! אַזעלכעס
פיל נישט פאַרהאַן מער אויף דער גאַנצער וועלט! זעט נאָר, ווי
אויסטערליש שיין! ווי ווונדערלעך שיין!

— אַזוי? — האָט קאַני אַ זאָג געטון. — טאָ נעמט עס

איין.

— אַך! ניין! וואָס רעדט איר, אייער דורכלויכט?

— באמת, נעמט עס איין. דאָ וועט עס אַזוי ליגן ביז
משיח וועט קומען. ווילט איר נישט, שיק איך עס דער פירשטיין
זוזאמען מיט די בילדער. זי איז אָבער נישט ווערט, מען זאָל
איר געבן אַזוי פיל מיטאַמאָל. נעמט עס גלייכער איר!

— אַך, אייער דורכלויכט! איך קאָן אייך נישט גענוג אָפּ-
דאַנקען.

— צוואַס דאַרפט איר מיר גאָר דאַנקען, — האָט זיך קאַני

בעלאַכט.

פרוי באַלטאָן איז מיט גרויס פרייד אַרויסגעלאָפּן, האַלטנ-
דיק אויף די הענט דאָס גרויסע שוואַרצע קעסטל, אַליין איז זי
געווען רויט פון שמחה.

זי האָט זיך תיכף פאַרנומען מיט דער מציאה קיין טיווערס-
האַל, וווּ זי האָט געהאַט איר אייגן הייז. דאַרט האָבן זיך פאַר-
זאַמלט אירע פריינדנס: דעם אָפּטייקערס פרוי, די לערערין, פרוי
ווידאָון, די קאַסירערין. אַלע האָבן געהאַלטן דאָס קעסטעלע פאַר

א ווונדערלעכער זאך. דערנאך האט זיך אנגעהויבן דאס שושקען
וועגן ליידי טשאטעריי קינד.

— עס געשען נאך נסים אויף דער וועלט! — האט פרוי
וידאָן א זאג געטון.

פרוי באַלטאָן האָט אָבער אַרויסגעזאָגט איר פּעסע
א י ב ע ר צ י י ג ו ג , אַז דאָס קינד, אויב עס וועט געבוירן
ווערן, וועט עס זיין פון סער קליפּאַרדן. אַן סעק!
אין א קורצער צייט אַרום האָט דער פּריסטער געפרעגט
קליפּאַרדן:

— צי קאָן מען זיך באמת ריכטן אויף א יורש פון דער
טשאטעריי-גזע? דאָס וועלט פּאַקטיש געווען א געטלעכער
חסד!

— לאַמיר האַפּן, — האָט קליפּאַרד געענטפּערט מיט לייב-
טער איראַניע, אָבער גלייכצייטיק מיט א שטיקל איבערבייגונג אין
טאָן. ער האָט שוין אַליין אויך אנגעהויבן גלייבן, אַז עס וועט נאָך
געבוירן ווערן זיינס א קינד.

שפעטער איז געקומען צו פאַרן סער ווינטער, א דאַרער
הער, ווי א שפּענדל, אַן אַלטער מאַן פון א יאָר זיבעציק, א
דזשענטלמען פון אויבן ביז אַראָפּ, ווי פרוי באַלטאָן פלעגט זאָגן
וועגן אים. באמת, א דזשענטלמען מיט אַלע פיטשעווקעס! צוליב
זיין אַלטערענקישער נאָז-אויסשפּראַך האָט ער איר אויסגעוויזן נאָך
מער דזשענטלמעניש, ווי צוליב זיין פאַרמבולדיקן פאַרוק מיטן צע-
פּעלע. די צייט וואַרפט פון זיך אָפּ אין איר לויף אַזעלכע אַלטע
אַריסטאָקראַטיש-פּראַכטפולע פעדערן.

ער האָט געשמועסט מיט קליפּאַרדן וועגן דער קוילן-פּרע-
דוקציע. קליפּאַרדס אידעע איז באַשטאַנען אין דעם, וואָס ער האָט
געהאַלטן, אַז זיינע שטיינקוילן, אפילו פון געמיינסטן סאַרט, וואָלטן
געקאָנט איבערגעאַרבעט ווערן אויף האַרט, קאַנצענטרירט ברען-
מאַטעריאַל, וועלכעס זאָל אַרויסגעבן א גרויסן קוואַנטום הייץ-
שטאַף, ווען מ'זאָל אַריינפאַמפּעווען אין די קוילן-שאַכטן א גרויסן
טכום פייכטע לופט, דורכגעזאַפט מיט זייער-שטאַף. ס'איז שוין פון

לאנג באמערקט געוואָרן, אז ביי אַ שטאַרקן, פייכטן ווינט פלאַך-
קערן די האַלדעס באַזונדערס שטאַרק און רויכערן פּמעט אינגאַנצן
נישט, דערביי בלייבט נאָכן אויסברענען אַ נישטיק-קליינער סכּום
אַפּפאַל.

— וווּ וועסטו אָבער נעמען אַזעלכע פאַבריקן, וווּ דו זאָלסט
קאַנען אויסנוצן דיין ברען-מאַטעריאַל? — האָט ווינטער גע-
פרעגט.

— איך אַליין וועל בויען. איך וועל מיר אַליין מיין ברען-
מאַטעריאַל אויסנוצן. איך וועל פּראָדוצירן עלעקטרישע קראַפּט.
דאָס וועט זיך מיר געוויס איינגעבן.

— ווען עס זאָל דיר געלינגען, וואָלט עס געווען אַן אויס-
געצייכנטער אויפטו, יינגל מיינס! הם! אויסגעצייכנט וואָלט עס
געווען! איך וואָלט העכסט גליקלעך געווען דיר צו העלפּן אין
דעם. איך האָב נאָר מורא, צי בין איך שוין נישט צו אַלט, צו
אַלטפּרענקיש, איך און מיינע קוילן-גרויבנס. אָבער ווער קאָן וויסן,
אפּשר, ווען איך וועל שוין נישט זיין אויף דער וועלט, וועלן
אַלע, אַלע זיין אַזעלכע ווי דו, מיינ יינגל? אַן אויסגעצייכנטער
אויפטו! דאָס וועט געבן מענטשן ברויט, אַרבעט, מיזאַלט מער
נישט געווען געצווונגען צו זוכן קונים אויף די קוילן. אַן אויס-
געצייכנטער אויפטו! איך בין זיכער, אַז ער וועט געלינגען. ווען
איך זאָל האָבן אַ זון, וואָלט אים מסתם אויך איינגעפאַלן עפעס אַ
היינטוועלטליקע המצאה, געוויס! אגב, מיינ טייער יינגל, צי זענען
טאַקע באַגרינדעט די קלאַנגען, אַז מיר קאַנען זיך ריכטן אויף אַ
ירוש פון טשטערליי-הויז?

— קלאַנגען? עס זענען פאַרהאַן אַזעלכע קלאַנגען? —
האַט קליפּאַרד געפרעגט.

— צרהאַן, פאַרהאַן, יינגל מיינס! שוין עטלעכע מענטשן
האַבן געפרעגט ביי מיר. זעלבסטפאַרשטענדלעך, וועל איך די
קלאַנגען נישט פאַרשפּרייטן ווייטער, אויב זיי זענען גרונדלעך.

יא, — האָט קליפּאַרד געענטפערט מיט אַן אומהיימלעך

געפיל, די אויגן האָבן אָבער מאַדנע געגלאַנצט ביי אים. - אַ
האַפענונג איז פאַרהאַן. יאָ, פאַרהאַן אַ האַפענונג.
ווינטער האָט זיך צוגענענט צו קליפּאַרדן און אים גע-
דריקט די האַנט.

- טייער יינגל, ליב יינגל! דו קאַנסט דיר גאַרנישט פאַר-
שטעלן, וואָס דייע ווערטער באַדייטן פאַר מיר! ביי דיין אַר-
בעט, ביי דייע באַמיונגען צו האָבן די האַפענונג אויף אַ יורש,
אַ זון! דו וויסט דען, וואָס דאָס באַדייט פאַר מיר? און דערצו
דיין אויפטו, די מעגלעכקייט ווידער צו געבן באַשעפטיקונג אַלע
אַרבעטער פון טיווערסהאַל! אַך, יינגל מיינס! אויפהאַלטן. פאַר-
זעצן דעם שטאַם און האָבן די מעגלעכקייט צו באַשעפטיקן יעדן,
ווער עס וויל אַרבעטן!...

דער אַלטער הער איז געווען אויפריכטיק געריט.

צומאַרגנס האָט קאַני אַריינגעשטעלט די געלע טולפאַנען
אין גלעזערנעם וואַזאַן ביי קליפּאַרדן אין צימער.

- קאַני, - האָט ער אַ פרעג געטון, - האָסט געהערט,
אַז עס גייען אַרום קלאַנגען וועגן אַ זון, אַ יורש, וועלכן דו זאָלסט
האַבן?

קאַני האָט זיך אַזש דער קאַפּ פאַרדרייט פון איבערראַשונג.
זי איינער געבליבן שטיין אויסערלעך רויק מיט די בלומען איי-
נער.

- ניין! - האָט זי געענטפערט. - וואָס איז עס - אַ
ווייץ? אַ שטאָך?

קליפּאַרד האָט נישט פאַלד געענטפערט.

- איך גלייב, אַז נישט קיין ווייץ און נישט קיין שטאָך. דאָס
איז, גלייב איך, אַ נבואה.

קאַני האָט זיך ווידער גענומען פאַרען מיט די בלומען.

- איך האָב היינט באַקומען אַ בריוו פון מיין פאַטער, -
האָט זי זיך אַנגערופן אין אַ ווילע אַרום. - ער פרעגט מיך אָן,
צי איך געדענק נאָך, אַז ער האָט אין מיין נאָמען אַנגענומען די

איינלאדונג פון סער אלעקסאנדער קופער צו אים אין דער וויליע
עסמעראלדי אין ווענעציע אויף יולי און אויגוסט.
— אויף יולי און אויגוסט? — האָט קליפאָרד איבערגע-
פרעגט.

— איך קלער נישט צו בלייבן דאָרט אזוי לאַנג. אפשר
פאָרסטו אויך מיט?

— איך וויל נישט אַרויספאַרן קיין אויסלאַנד, — האָט קלי-
פאָרד אייליק געענטפערט.

קאָני האָט אַוועקגעשטעלט די בלומען אויפן פענסטער.
— אפשר ביסטו קעגן מיין אַרויספאַרן? — האָט זי גע-
פרעגט. — וויסט דאָך, די זאך איז דאָך אויף דעם זומער אָפגע-
רעדט געוואָרן.

— אויף ווי לאַנג ווילסטו פאַרן?

— אפשר אויף דריי וואָכן.

א וויילע האָבן ביידע געשוויגן.

— גוט, — האָט קליפאָרד געזאָגט מיט וואַקלעניש און
עטוואָס טרויעריק, — איך האָלט, אַז דריי וואָכן וואָלט איך אויס-
געהאַלטן, ווען איך זאָל האָבן די אַבסאָלוטע זיכערקייט, אַז דו
וועסט צוריקקומען.

— איך וועל זיכער צוריקקומען, — האָט קאָני געענטפערט
מיט אַ פשוטער רוקייט און מיט פול אַנענדיקער איבערגייגונג. זי
האָט געטראַכט וועגן יענעם מאַנספערשויך.

קליפאָרד האָט אַרויסגעשפירט די איבערצייגונג פון אירע
ווערטער און זיך באַרויקט. ער איז געווען זיכער, אַז דאָס האָט אַ
שייכות צו אים. עס איז אים גרינג געוואָרן אויפן הויך און ער
האָט תיכף באַקומען אַ הייטערע שטימונג.

— אויב אזוי, — האָט ער אַ זאָג געטון, — וואָלט אַלץ
געווען אין אַרדענונג. אמת?

— איך מיין אויך אזוי, — האָט קאָני געענטפערט.

— די ענדערונג וועט דיר פאַרשאַפן פאַרגעניגן?

קאָני האָט אים אָנגעקוקט מיט אַ מאַדנע בליק.

- איך וואָלט זייער געוואָלט ווידער אָנקוקן ווענעציע, -
האַט זי געזאָגט, - באַדן זיך אין דער לאַגונע. דו וויסט דאָך,
איך קאָן נישט אָנקוקן די לידאַ! איך גלייב נישט, אז סער אַלעק-
סאַנדער קופער און ליידי קופער זאָלן אויף מיר מאַכן אַ סימפּא-
טישן איינדרוק. הילדאַ, די שוועסטער מייע, וועט אָבער אויך
דאַרט זיין, מיר וועלן האָבן אַן אייגענע גאַנדאָלע און עס וועט
מיר געוויס זיין אָנגענעם. וואָס אַרט עס דיך - פאַר אויך מיט.
זי האָט עס געמיינט אויפריכטיק. זי האָט אים אויך גע-
וואָלט פאַרשאַפן פרייד.
- אָבער איך שטעל מיר פאַר, וואָס פאַר אַ פנים איך וועל
האַבן אויף גאַר-די-באַר אַדער ביים האַפן אין קאַלע.
- וואָס איז דען? מ'זעט דאָך גענוג מאַנספערשוניען, פאַר-
וונדעטע אין קריג, אויף טראַג-פעטלעך אפילו. איבעריקנס, מיר
וועלן די רייזע דורכמאַכן אין אייגענעם אויטאָ.
- מיר וואָלטן געמוזט מיטנעמען צוויי דינערס.
- צוואַס? איך מיטן שאַפער וואָלטן מיר זיך אַן עצה גע-
געבן, נאָך אַ מענטש וואָלט מען געדווגען דאַרט אויפן אַרט.
קליפּאַרד האָט נישט איינגעשטימט.
- גיין! גיין, מיין טייערע, נישט דאָס היינטיקע יאָר. אי-
בעראַיאָר וועל איך אפשר פרוּבירן.
קאָני איז אַרויסגעגאַנגען. ער איז געפליען זיצן אין אַ
מרה-שחרהדיקער שטימונג. איבעראַיאָר! ווער וויסט, וואָס אי-
בעראַיאָר וועט זיין? זי האָט אַליין, דאַכט זיך, נישט קיין השק
צו פאַרן.
זי האָט טאַקע נישט געהאַט קיין איבעריקן השק דערצו:
בפרט איצט, איצט, ווען זי האָט יענעם מאַנספערשוין. זי האָט זיך
אָבער איינגעשפאַרט, זי מוז זיך דיסציפלינירן אין אַ געוויסער מאָס;
אויסער דעם האָט זי געוואָלט מאַכן די רייזע, כדי קליפּאַרד זאָל
מיינען, אז זי האָט געהאַט אין ווענעציע אַ געליבטן, סאַמער האָט
זי אַ קינד.
עס איז געווען מאַי. אין יוני האָט זי געוואָלט אַרויספאַרן.

דאָס גאַנצע לעבן איז אַזוי איינגעטיילט אויף חלקים! אַזוי ווי דער מענטש וואָלט געטריבן געוואָרן אָן זיין ווילן דורך עפעס אַ גע- היימנישפּולער מאַשין.

דעם חודש מאַי איז נאָך געווען גאַנץ קיל און פייכט. אַ קי- לער, פייכטער מאַי, גינסטיק פאַר דער תּבואה, פאַרן היי. תּבואה און היי! צוויי זאַכן זייער וויכטיקע. קאָני איז צוגעפאַרן אין נאָ- ענטסטן שטעטל אַריין עפעס דערליידיקן. זי איז געפאַרן אין איי- גענעם אויטאָ.

כאַטש ס'איז געווען מאַי און דאָס גראָז האָט געלאַנצט מיט פּרישער גרינקייט, האָט די געגנט אויסגעזען מרה-שחורהדיק. עס איז געווען פּראַסטטיק און דער רעגן איז דורכגעזאַפט געווען מיט רויך. מ'האַט געמוזט איבערדויערן, לעבן מיט אויסדויער. עס איז דעריבער קיין ווונדער נישט, וואָס די היגע מענטשן זענען אַזוי מיאוס און אַזוי האַרט.

דער אויטאָ האָט זיך געגליטשט באַרג-אָרויף דורך דער לאַנג-אויסגעצויגענער גאַס פון טיווערסהאָל, לענגאויס די פאַר- שוואַרצטע געמויערטע הייזלעך מיט די שוואַרצע שיפער-דעכער, וועלכע האָבן געלאַנצט פונם רעגן. די בלאַטע אויפן שאַסיי איז געווען שוואַרץ פון קוילן-שטויב, די טראַטוואַרן - נאָס און שוואַרץ. אַלץ איז געווען ווי דורכגעזאַפט מיט מרה-שחורה. ס'האַט ממש געשוידערט פונם מאַנגל אין נאַטירלעכער שיינקייט, ס'האַט זיך געדאַכט, אַז דאָ איז אַלץ דורכגענומען מיט דער פאַרלייקענונג פון מענטשלעכער לעבנס-פּרייד, מיט דער פאַרלייקענונג פון ווי- טאַלער שיינקייט, וועלכע איז אייגנשאַפטלעך פאַר יעדן עוף, פאַר יעדער חיה, עפעס אַזוי ווי דאָ וואָלט דער טויט געלייגט זיין הותם אויף יעדער אינטואיטיווער מענטשלעכער פעקייט. די זייף- טוועמלעך אין די קראַמען, רומבאַרבאַרום און ציטרינען אין די שפייז-געוועלבלעך! שרעקלעך-מיאוסע דאַמען-היטן אין די פענ- סטער ביי די מאַדיסטקעס! דאָס אַלץ האָט פאַרביידעפילירט פאַר די אויגן, אַלץ העסלעך, העסלעך, אין דער אומגעבונג פון די שוידערלעך-מיאוסע גיפסענע קינאָ-פּראַנטאַנען, באַקלעבט

מיט נאסע אפישן: „דאָס פאַרליבטע וויבעלע“, און באַלד דער-
 לעבן אַ הויכע קירך פון רויטע אומגעטונקטע ציגל מיט
 גרינלעכע און בלוילעכע שייבעלעך אין די פענסטער. ווייטער –
 נאָך אַ קירך פון אַפגעשוואַרצטע רויע ציגל הינטער אייזערנע
 שטאַכעטן און פאַרשוואַרצטע קוסטעס. נישט ווייט – די נייע שול-
 בנינים, לוקסוס-געביידעס, אַרומגערינגלט מיט ברויחדיקע שפיל-
 פלעצער, אונטער אייזערנע קראַטן, אַלץ זייער פאַרנעם און ענ-
 לעך צו אַ קאַמפּינאַציע פון אַ קלויסטער מיט אַ תּפּיסה פאַראיי-
 ניקט אינאיינעם. די שילערינס פון פינפטן קלאַס האָבן געהאַט אַ
 לעקציע געזאָנג, זיי האָבן נאָר-וואָס פאַרענדיקט די גאַמעס-איבונג-
 גען און אויפגעזונגען „דאָס לידל פון אַרטיקן קינד“. עס איז
 אוממעגלעך געווען זיך פאַרצושטעלן עטוואָס ווייניקער ענלעכע צו
 געזאָנג; דאָסדאָזיקע זינגען האָט דערמאַנט עפעס אַן אויסטערליש
 קוויטשענדיק וואַיען, וואָס איז אַריינגעקוועטשט געוואָרן אין קאַנ-
 טורן פון אַ מעלאָדיע. נישט ווי ביי חיות אפילו: חיות, ווען זיי
 וואַיען, האָבן זיי אויך עפעס אין זין. נישט ווי ביי ווילדע
 מענטשן, דאָס געזאָנג פון ווילדע האָט אַ געוויסן סובטעלן ריטם.
 דאָסדאָזיקע איז געווען עפעס אויסטערליש, נישט ענלעך צו
 גאַרנישט, און געהייסן האָט עס געזאָנג. קאַני איז געזעסן און גע-
 הערט, דאָס האַרץ האָט זיך איר אַראָפּגעלאָזט ביז צו די קנעכ-
 לעך, בשעת דער שאַפער האָט צוגעגאַסן בענזין אין מאַטאָר
 אַריין. וואָס קאָן דען אַרויסקומען פון אַזאַ פאַלק, פון אַזאַ פאַלק,
 ביי וועלכן די לעבעדיקע אינטואַטיווע פעקייטן זענען טויט ווי
 די טשוועקעס, ביי וועלכן ס'איז מער גאַרנישט פאַרהאַן, אַ חוץ
 אַ מעכאַניש וואַיען און אומהיימלעכע ענערגיע?

אַ וואָגן קוילן איז אַראָפּגעפאַרן פון באַרג, רוישנדיק אונט-
 טערן רעגן. קאַניס אויטאָ האָט גערירט, פאַרבייגעפאַרן שמוציג-
 קע סחורות-לאַגערן און מלבושים-סקלאַדעס, דערנאָך די פאַסט-
 געביידע און דעם מאַרק-פּלאַץ, וווּ סעם בלעק אַליין האָט אַרויס-
 געקוקט פון דער טיר פון זיין האַטעל „די זון“, וועלכער איז אין
 דער ווירקלעכקייט געווען אַ פינסטערע אכסניה, וווּ עס פלעגן

איינשטיין האנדלסט-אגענטן. סעם האָט זיך טיף געבוקט פאַרן אויטאָ פון דער ליידי טשאַטערליי.

עטוואָס ליינס האָט זיך וויטער געפונען אַ קירך, אַרומגע- שטעלט מיט שוואַרצע ביימער. דער אויטאָ איז ווידער אַראָפּגע- פאַרן באַרג-אַראָפּ פאַרביי דעם „אַרבעטער-ווינקל“ — אַזאַ מין פאַרוויילונגס-קלאַפּאַל. פריער האָט דער אויטאָ שוין געהאַט אויס- געמיטן „וועלינגטאָן“, „נעלסאָן“, „דריי פעסלעך“, „די זון“, איצט ווידער „דאָס אַרבעטער-ווינקל“ און באַלד דערנאָך „דאָס מעכאַני- קער איינפאַר-הויז“ און דאָס נייע, רוישיקע „קוילנרגעבער-הויז“. אויסמיידנדיק נאָך עטלעכע אַזעלכע געזעלשאַפטלעכע געביידעס, איז דער אויטאָ אַריינגעפאַרן אין אַן אַלעז פון צוויי רייען טונג- קעלע קוזאַקעס. די אַלעז האָט געפירט צום שאַסי אין נאַענטן שטעטל אַריין, וווּהין קאָני איז אַיינגוטלעך געפאַרן.

טיווערסהאַל! דאָס איז טיווערסהאַל! דאָס, פריילעכע ענג- לאַנד! דאָס ענגלאַנד פון שעקספירן! ניין, דאָס איז דאָס היינטי- קע ענגלאַנד, קאָני האָט זיך דערפון אָפּגעגעבן אַ קלאָרן חשבון, פון זינט זי האָט זיך דאָ באַזעצט, פון זינט זי וווינט אין דערדאָ- קער געגנט. דאָסדאָזיקע נייע ענגלאַנד האָט אַרויסגעגעבן אויף דער וועלט אַ נייע ראַסע מענטשן, אַ העכסט-באַווסטזיניקע אין געלט-ענינים, אין געזעלשאַפטלעכע ענינים, אין פּאַליטישע ענינים, — אַבער דאָרט, וווּ עס האָט זיך געהאַנדלט אין ספּאַנטאַ- נע, אין אינטואַיטיווע ענינים, איז די דאָזיקע ראַסע געווען טויט. זיי אַלע דאָ זענען כמעט מתים, האַלב-מתים, זיי האָבן געהאַט אַ גרויליקן, אַן עקסנוטזיקן באַווסטזיין פאַר זייער צווייטער העלפט. אין דעם אַלעם האָט געשטעקט עפעס אַזאַ מין אומהיימלעכקייט, אַן אונטערערדישקייט. עס איז אוממעגלעך געווען צו פאַרשטיין זייערע מעשים, זייערע פּונוות. גיי, ווייס, וואָס אַ האַלב-טויטער האָט אין זיין?

בשעת קאָני האָט דערזען די ריזיקע לאַסט-אויטאָס, אָנגע- פּולטע מיט אַרבעטער פון די שעפּילדער גיסערייען, די אומהיימ-

לעכע, דראָבנע באַשעפענישלעך, ענלעכע צו מאַנספערשוונען, —
איז איר כמעט נישט גוט געוואָרן ביים געדאַנק:

„אַך, גאַט מיינער, וויפיל שלעכטס איין מענטש טוט דעם
אַנדערן! וויפיל ביז די פירער פון דער מענטשהייט האָבן אָנגע-
טון זיערע נאַענטע? זיי האָבן די מענטשהייט דערפירט צו דער
מדרגה פון באַשעפענישן, וואָס שטייען נידעריקער, ווי מיט טויזנט-
טער יאָרן צוריק! נישטאַ מער קיין בשותפותדיק מענטשהייטס-גע-
פיל! די וועלט לעבט דאָך אין אַ קאַשמאַר!“

זי האָט בולט געפילט די גאַנצע גרויזאַמע נישטיקייט, די
גרויקייט, די זאַמדיקייט, די האַפנונגסלאָזיקייט פונם לעבן. אויב די
אַרבעטער-מאַסן באַשטייען פון בלוז אַזעלכע נישטיקע ברואים
און די העכערע קלאַסן זענען דורכאויס אַזעלכע, ווי זי קען זיי,
איז נישטאַ מער קיין האַפענונג, אוממעגלעך יעדע האַפענונג! און
דאָ וויל זי אַ קינד האָבן, אַ יורש פאַר קליפּאַרדן! בררר!... זי
האַט אויפגעשוידערט אינגאַנצן.

אַבער מעלָאַרס שטאַמט דאָך פון דעמדאָזיקן לעבן! — יא,
אַבער ער שטייט דאָר אויך אַזוי ווי זי אין אַ זייט פון לעבן. ער
האַט דאָך אויך נישט קיין געפיל פון געמיינזאַמקייט מיט דער
טביבה. ער לעבט דאָך ווי זי בלוז מיט זיין איינזאַמקייט, מיט
זיין האַפנונגסלאָזער באַציונג צו דער אַזוי גערופענער געזעלשאַפט.
אַנדערש זענען אַבער די ריזיקע ענגלישע מאַסן, דאָס היינטיקע
ענגלאַנד; קאַני האָט דאָס אַלץ געטראַכט, פאַרנדיק אין אויטאָ אין
מיטן האַרץ פונם אינדוסטריעלן ענגלאַנד.

דער רעגן האָט אויפגעהערט. די לופט איז אָנגעזאַשט גע-
וואָרן מיט אַזאַ מין דורכזיכטיקייט. נאָך עטלעכע מינוט — און
דער אויטאָ האָט זיך אָנגעהויבן דערנענטערן צו דער שטאַט. פונם
דערווייטנס האָט זי אויסגעזען ווי אַ ריזיקער הערלעכער האַטעל,
וועלכער טינקט זיך אין פורפור און גאַלד. נענטער אַ ביסל האָט
מען ערשט געקאָנט באַמערקן די באַזונדערע רייען פּרעכטיקע,
מאָדערן-געבויטע געביידעס, וועלכע זענען אויסגעשטעלט געווען
ווי די דאַמינאַ-ביינדלעך, יעדע געביידע באַזונדער אַרומגערינגלט

מיט איר גערטנדל ; אויסגעזען האט עס ווי א ריזיקע דאָמינאַַ פאַרטיע, אויסגעשפילט דורך עפעס געהיימנישפולע „הערן“ אויף דער דערשראָקענער ערד-אויבערפלאַך. אָבער הינטער די דאָזיקע שפילעוודיקע הייזער האָבן זיך געשוואַרצט שרעקלעכע, ווונדער-לעכע, ריזנהאַפטע קאַנסטרוקציעס פון עכט-מאָדערנע גרובנס, פאַ-בריקן פון כעמיקאַליען און לאַנגע גאַלערייען, עפעס אַזעלכע אויס-טערלישע, אימהדיקע, אומבאַקאַנטע דעם מענטשלעכן אויג. די הייב-טורעמס, די גרובן-האַלדעס האָבן אין פאַרגלייך מיט די דאָזיקע ריזן אויסגעזען ווי קאַרליקלעך. און פאַראויס, ווי פאַרשטעלנדיק דאָס אַלץ, איז געשטאַנען די אומגעהייערע דאָמינאַַ-פאַרטיע, וועל-כע די געהיימנישפולע „הערן“ האָבן איבערגעריסן אינמיטן שפיל, די דאָמינאַַ-ביינדלעך האָבן ווי דערשראָקענע געקוקט צוריק הינ-טער זיך, ווי זיי וואָלטן געוואַרט, מיַזאַל דעם איבערגעריסענעם שפיל באַנייען.

דאָס איז געווען די נייעסטע אַרכיטעקטור-קונסט פון נאָך דער מלחמה. באַמת איז אָבער געשטאַנען אַ האַלבן קילאָמעטער פונדאַנען, כאַטש קאָני האַט דערפון נישט געוואוסט, דאָס אַלטע שטעטל מיט דעם קליינעם פאַרעלעטערטן קוילן-גרובן, מיט די אַלטע פאַרשוואַרצטע שטיבעלעך, מיט די עטלעכע קלויסטער-לעך און די עטלעכע געוועלבעלעך און מיט איינער אָדער צוויי קרעטשמעס.

דאָסדאָזיקע שטעטל איז שוין אָבער נישט געקומען אין חשבון. די שרעקלעכע וואָלקנס רויך און דאַמף האָבן זיך אויפ-געהויבן פון די נייע פאַבריקן און פאַרטרונקען דאָס אַלטע שטעטל. די נייע דאָמינאַַ-פאַלאַצן, זיי האָבן איצט געהערשט אָן קלויס-טערן, אָן קרעטשמעס, אפילו אָן קראַמען, בלוז מיט זייערע אַלטראַ-מאָדערנע „אונטערנעמונגען“, וועלכע זענען דער היינט-צייטיקער אַליינ פּ מיט זיינע טעמפלען פאַר אַלע געטער, די מוס-טערהאַפטע אַרבעטער-קאַלאָניעס און די פרעכטיקע האַטעל-גע-ביידעס.

דערווייל איז קאָניס אויטאָ געפאַרן באַרג-אַרויף. אַרום האַט

זיך אויסגעשפרייט דאָס גאַנצע גראַפנטום. אַמאָל איז דאָס געווען אַ שטאַלץ, אַ הערלעך גראַפנטום. עס האָט זיך נאָך אויפן שפיץ פון העכסטן באַרג דערהויבן איבער דער גאַנצער געגנט דער פעל-זיקער גרויזאַמער שלאָס מיט זיינע פּרעכטיקע גאַטיק-פענסטער, איינער פון די הערלעכסטע שלעסער פון די עליוואַבעטישע צייטן. די ערגיזיקע ריזן-נעסט איז געשטאַנען איינזאַם אינם אוראַלסן, פאַרצייטישן פאַרק. אַלץ איז דאָ געבליבן ווי פאַרגליוערט פון דורות, קאַנסערווירט ווי אַ זכר אויף דור-דורות: „זעט, ווי מאַגנאַ-טיש אונזערע אורעלטערן האָבן געלעבט!“

דאָס איז געווען די פאַרגאַנגענהייט. די קעגנוואַרט איז גע-לעגן דאָרט אונטן. אָבער וווּ די צוקונפֿט וועט זיך געפינען, ווייסט איין גאָט. דער אויטאָ האָט זיך שוין איצט געגלייטשט צווישן קליי-גע, פאַרשוואַרצטע אַרבעטער-הייזלעך. דאָס איז געווען דאָס שטעטל אוטוואַיט. דאָס שטעטל האָט טאָג און נאַכט געדעמפט צום הימל מיט כמאַרעס רויך און דאַמף, אַזא מין קטורת צו עפעס אומבאַ-קאַנטע געטער. שטענדיק פלעגט אוטוואַיט מאַכן אויף קאַגין אָן אומהיימלעכן איינדרוק מיט די שטאַלערנע רעלסן-פעדים, מיט וועלכע עס איז צוגעבונדן געווען צו שעפילד, מיט די אייזן-און-קוילן-הוטעס, וועלכע האָבן דורך זייערע לאַנגע רערן-העלזער פאַר-שפרייט אַרום זיך רויך און היץ, דער עיקר מיטן האַלב-איינגעפאַ-לענעם קלויסטער-טורעמל, וואָס האָט ווי אין טויט-אַנגסטן אויס-זיכטלאָז געקעמפט מיט דער נייער וועלט פון נעפל און אומעט. אָן אַלט שטעטל איז דאָס געווען, דער האַנדלס-צענטר פון דער סביבה. די גרעסטע קרעטשמע אין שטעטל האָט געטראָגן דעם נאַמען „טשאַטעריי-איינפאַר-הויז“. דאָ האָט מען די פריצים טשאַטעריי געקענט אַלס טשאַטעריי, אַלס אמתע לאַרדן, אַלס אַמאָליקע מאַגנאַטן.

די אַרבעטער-הייזלעך זענען געשטאַנען לענגאויס די טראַג-טוואַרן, פאַרסאָזשעטע, מרה-שחורהדיקע, ווי מיט הונדערט יאָר צו-ריק. דאָ האָט זיך דער מענטש געפונען אינמיטן קוויל פון באַן-

שינעס, רויך-קנולעך, אומענדלעכער ריי מויערן און מויערן. אייזן-געגרייך, סיגנאלן-געליארם, באטיבנדיקער געקלימפער.

אָבער ווייטער, באַרג-אַראָפּ, פּאַרנדיק אינם סאַמע האַרץ פון שטעטל, אינם לאַבירינט פון די געסעלעך אויף יענער זייט קלויס-טער, האָט מען זיך ווידער געפונען אין אַ וועלט פון מיט צוויי הונדערט יאָר צוריק. דאָרט, אין אַ צעהויקערט געסעלע, איז טאַקע געשטאַנען דאָס „טשאַטערליי-איינפאַר-הויז“, נאָענט ביי דעם איינפאַר-הויז – די אַלטע אַפטייק. ווייטער האָט דער וועג געצירט צו דער ווילדער, פאַרוואַקסענער, אַלטערטימלעכער וועלט פון שלע-סער און פאַרצייטישע מאַגנאַטישע רעזידענצן.

אָבער אין ראָג איז פונדעסטוועגן געשטאַנען דער פּאַליס-מען מיט אַן אויפגעהויבענער האַנט, דורכלאַזנדיק די מעכטיקע לאַסט-אויטאָס, אָנגעלאָדענע מיט אייזנוואַרג. בשעת די שווערע אויטאָס זענען דורכגעפאַרן, האָט דאָס בידנע קלויסטערל געצייטערט אינגאַנצן. דער פּאַליסמען האָט פריער נישט געקאַנט צולייגן די האַנט צום דאַשעק, פּדי צו באַגריסן איר דורכלויסט, די ליידי, ביז די לאַסט-אויטאָס זענען נישט אַוועק זייער וועג.

אַזאָ פנים האָט עס געהאַט: אויף די אַלטע, קרומע געסעלעך זענען געשטאַנען צונויפגעשטויסן קופּעס אַלטפרענקישע, פאַר-חושכטע אַרבעטער-הייזלעך. נאָך זיי, אין טאַל, האָבן זיך שוין אָנגעהויבן ציען די רייען רויטע און ווייס. מאַדערנע וויליעס – די הייזער פון דער נייער, אויפגעקומענער אַרבעטער-ראַסע. הינטער זיי ווידער האָבן זיך אויף גאַנצע מיליָן געצויגן כמאַרעט רויך און זאַמף. אינמיטן דידאַזיקע נייע איינריכטונגען זענען נאָך ערגעץ. וווּ פאַרבליבן נעבעכדיקע רעשטלעך פון פאַרצייטישן ענגלאַנד, דעם ענגלאַנד פון פּאַסט-וואַגנס און פויערישע כאַטעס, דעם ענג-לאַנד פון ראַבין הוד – דאָרט פלעגן די בערג-אַרבעטער נישט רויק איינזיצן ביי דער אַרבעט און פון צייט-צו-צייט זיך אַוועק-לאָזן אויף אומלעגאַלער יאָגד נאָך פריזישן געוילד אין די פריזישע פאַרקן, בפרט, ווען זיי האָבן קיין אַרבעט נישט געהאַט. ענגלאַנד! ענגלאַנד מיינס! אָבער וועלכעס איז דאָס מ יי נ

ענגלאַנד ? די פּרעכטיקע בנינים פון ענגלאַנד מאַכן אַ פּיינעם אייני-
 דרוק אויף די פּאַטאַגראַפיעס, זיי שאַפן אַ פּלומרשטן קאַנטאַקט מיט
 דער צייט פון עליוואַבעט, מיט דער צייט פון דער קעניגין אַנאַ.
 אָבער אויף דערדאַזיקער אידייליע האָט זיך טאַג-טעגלעך אָפּגע-
 זעצט אַלץ מער סאַזשע, פאַרשוואַרצנדיק די שטוקאַטור, אָפּמעקנ-
 דיק די פאַרגילדעטקייט פון די קאַרניזן. פאַרוואַרלאָזט, אומבאַ-
 וויינט, פאַרגעסן שטייען זיי אַזוי און וואַרטן, מ'זאָל זייער פאַר-
 וואַרלאָזטע אַלטקייט באַוונדערן און אָפּפאַטאַגראַפירן. איצט הייבט
 מען זיי שוין ביסלעכעווייז אָן צו צעלייגן.

מ'צעלייגט די פּרעכטיקע שלעסער, די פּאַלאַצן, די הויפּן
 פונם דזשאַרדזש-פּעריאַד. זיי פאַרשווינדן פון דער ערד-פּלאַך.
 פּריטשליי, אַ מוסטער-פּאַלאַץ פון אַלט-דזשאַרדזשישן פּעריאַד, האָט
 מען פונקט דעמאָלט צעלייגט, בשעת קאַני איז פאַרבייגעפאַרן אין
 איר אויטאָ. דער הויף האָט זיך געפונען אין מוסטערהאַפּטן צו-
 שטאַנד : ביזן אויסברוך פון דער מלחמה איז ער נאָך געווען באַ-
 וויינט. איצט אָבער האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז ער איז צו האַמעט-
 גע, צו גרויס, און זיין אויפהאַלטן קאַסט אָפּ צופיל געלט, אוי-
 סער דעם איז די געגנט געוואָרן אַזוי פּרעמד, אַזוי נישט היימיש.
 די מאַגנאַטן האָבן זיך אָנגעהויבן אַרויסציען אין היימלעכערע
 מקומות, אַלפּפּאַלס אַהין, וווּ מ'קאָן אויסגעבן געלט, נישט אומקוקנ-
 דיק זיך דערויף, ווי אַזוי מ'פאַרדינט עס.

אַזוי האָט אויסגעזען דער לויף פון דער געשיכטע. איין
 מין ענגלאַנד פאַרניכטעט דאָס צווייטן מין. די גרובנס באַרייכערן
 די פּאַלאַצן. איצט האָבן די זעלבע גרובנס פאַרניכטעט די פּאַלאַצן,
 פונקט ווי זיי האָבן פּריער פאַרניכטעט די דאָרפישע שטיבלעך.
 איין וועלט-אַנשוואַונג שטויסט אַרויס די צווייטע. דאָס אינדוס-
 טריעלע ענגלאַנד צעשטויבט דאָס אַגראַרע ענגלאַנד, דאָס גייע
 ענגלאַנד פאַרנעמט דאָס אַרט פונם אַלטן. און דערדאַזיקער פּראַ-
 צעס איז פון דער נאַטור זיינער נישט קיין אַרגאַנישער, נאָר אַ
 מעכאַנישער.

קאַני, געהערנדיק צום באַזיצנדיקן קלאַס, האָט זיך געקלאַ-

מערט אָן די רעשטלעך פֿונם אַלטן ענגלאַנד. עס האָבן געמוזט דורכגיין יאָרן, ביז זי האָט ענדלעך איינגעזען, אַז דאָס אַלטע ענגלאַנד גייט אין דער ווירקלעכקייט אונטער אַ דאַנק די טויט־קלעפּ פֿונם נייעם ענגלאַנד, אַז דער אינדוסטריע־שטייגער באַ־גראַבט אונטער זיך דעם אַגראַר־שטייגער. איין וועלט־אַנשוואַנג פֿאַרניכטעט די צווייטע. און דאָס דאָזיקע פֿאַרניכטונגס־ווערק וועט דערפֿירט ווערן ביזן סוף. פֿריטשליי איז אונטערגעגאַנגען, עסט־ווד איז אונטערגעגאַנגען, איצט קומט די ריי אויף שיפֿליי, טער ווינטערס שיפֿליי.

קאָני האָט אָפּגעטרעטן ביי סער ווינטער. דאָס הינטערשטע טויער פֿונם פֿאַרק האָט זיך געעפֿנט האַרט ביי די שינעס פֿון דער קליין־באַן, וועלכע האָט געפֿירט צום קוילן־גרובן; דער גרובן האָט זיך געפֿונען צוויי טריט פֿונם פֿאַרק. דאָס טויער איז שטענדיק געווען אָפֿן, ווייל די אַרבעטער פֿלעגן גיין צו דער אַרבעט דורכן פֿאַרק. איבערן פֿאַרק האָבן זיך אַרומגעשלענדערט פֿאַר־שידענע פרעמדע מענטשן.

קאָניס אויטאָ האָט זיך פֿאַרבייגעגליטשט צווישן די סאָשלי־קעס, אין וואַסער זענען אַרומגעשוומען שטיקלעך צייטונגס־פֿיר, מונדשטוקן פֿון פֿאַפֿיראַסן און סתם מיסט, וואָס דורכגייען פֿלעגן דאָרט אַריינזאָרפֿן. דאָס הויז איז געשטאַנען אויף אַ בערג־עטוואַס זייטיק; געווען איז דאָס זייער אַ שיינע געביידע, באַ־צירט מיט שטראָקטעריע, אין סטיל פֿון אַכצענטן יאָרהונדערט. צום הויז האָט געפֿירט אַ הערלעכע בוקן־אַלעע, דאָס הויז אַליין האָ געמאַכט אַן איינדרוק פֿון אַ הייטער־באַווינטער מאַגנאַטן־געסט. עס האָט אַנטקעגנגעגלאַנצט מיט די דושאַרדזשיאַנישע פענסטער־שוּיבן. הינטערן הויז האָט זיך אויסגעשפּרייט אַ באַמת פֿרעכט־קער גאַרטן.

אינעווייניק איז דאָ קאָנין אַלץ מער געפֿעלן געווען ווי ביי איר אין דער היים. עס איז געווען ליכטיקער, לעבעדיקער, גראַ־ציעזער און עלעגאַנטער. די צימערן זענען געווען טאַפעטירט מיט לאַקירטע, קרעם־פֿאַרביקע באַזועריען, די סופּיטן לייכט באַ־

גילדט, אלץ אין מוסטערהאפטער אַרדענונג, פולשטענדיקער קאַמ-
פאַרט אין יעדער קלייניקייט, נישט געקוקט אויף די גרויסע אויס-
גאַבן, וואָס זענען דערמיט געווען פאַרבונדן. אפילו די קאַרי-
דאַרן זענען געווען שיין און בריווחדיק, די אַקערלעך חנעוודיק
און לעבנספול.

אַבער דער אַלטער ווינטער איז געווען עפעס אזוי איינזאַם,
אזוי פאַרוואַרלאָזט. ער האָט זיין פאַמיליע-נעסט לייב געהאַט, ממש
פאַרגעטערט, אַבער זיין פאַרק איז פון דריי זייטן אַרומגערינגלט
געווען מיט זיינע קוילן-גרובנס. סער ווינטער איז געווען אַ
מענטש מיט אַלטפּרענקיש-ליבעראַלע איבערצייגונגען, אַ פאַרציי-
טישער ליבלעכער דעמאָקראַט. מיט פרייד כמעט פלעגט ער זען
ביי זיך אין פאַרק די קוילנגרעבער. פון די קוילנגרעבער איז ער
דאָך ריין געוואָרן! זיי האָט ער דאָך זיין ווילשטאַנד צו פאַר-
דאַנקען! ער פלעגט גערן זען די אַרבעטער ביי זיך אין פאַרק.
אַרומשלענדערן ביי די סאַזשקעס, ווייטער נישט – ווייטער איז
געווען די גרענעץ. ער פלעגט בלויז זאָגן:

— נו, יא, אַרבעטער זענען נישט אַזאַ צירונג פאַרן פאַרק
ווי געוויילד, זיי זענען אַבער נוצלעכער.

דאָס איז נאָך געווען אין יענע גאַלדענע צייטן, אין דעו
צווייטער העלפט פון דער וויקטאָריאַנישער תקופה. קוילנגרעבער
זענען דעמאָלט אַנגעגאַנגען פאַר „גוטע אַרבעטער“.

סער ווינטער האָט די דאָזיקע מיינונג אַרויסגעזאָגט אַמאָל
אַלס אַ שטיקל זעלבסטפאַרעכטיקונג פאַרן פרייז פון אועלס. דעו
פרייז האָט געענטפערט אויף זיין האַלז-אויסשפראַך:

— איר זענט פולשטענדיק גערעכט. ווען אין קעניגלעכן
פאַרק זאָלן זיך געפינען שטיינקוילן אונטער דער ערד, וואָלט איך
אַליין געהייסן פאַרניכטן דעם פאַרק לטובת אַ קוילן-גרובן. גע-
וויינלעך, וואָלט איך דאָס געוויילד פון פאַרק אויסגעביטן אויף
קוילנגרעבער. איך האָב געהערט, אַז ביי אייך זענען פאַרהאַן
בלויז גוטע אַרבעטער.

דער פרייז האָט אַבער געהאַט אַ צו גרויסע מיינונג וועגן

דעם רוה-הקודש, וואָס שטעקט אין געלט, און וועגן די ברכות, זאָס עס דאַרף ברענגען אויפן לאַנד די אינדוסטריע. אַלנפאַלס, דער פרינץ איז געוואָרן קעניג, יענער קעניג איז געשטאַרבן, און איצט איז געווען אַ נייער קעניג, וועמענס הויפט-באַשעפטיקונג איז געווען - עפענען גאַרליכן פאַר די נויטבאַדערפטיקע.

און די גוטע אַרבעטער האָבן אָנגעהויבן אַראָפּוועצן, צודריקן דעם פריזישן באַזיץ. די נייע אַרבעטער-ישובים האָבן אָנגעגריפן אויפן פאַרק און דער פריץ האָט באַקומען דעם איינדרוק, אַז דאָס איז עפעס אַ פרעמד-ראַסיק פאַלק. ער האָט זיך נאָך אַלץ געפילט, באַמט נאָך אַלץ גוטמוטיק, אָבער אויף אַ באַזונדערן גרויס-פריזישן שטייגער, אַלס באַלעבאַס נישט בלויז איבער זיינע ערד-שטחים, נאָר אויך איבער זיינע מענטשן, די קוילנערעבער. און דאָ קומט אָן אַ גאַנץ נייע אַטמאָספער, וועלכע שטויסט אים אומבאַמערק-לעך, אָבער דעצידירט אַרויס פונדאָנען. אוממעגלעך געווען נישט צו באַמערקן עס, אפילו זיך נישט וויסנדיק צו מאַכן. די קוילן-רובנס, די אינדוסטריע, אַלץ אַרום האָט געהאַט זיין אייגענעם ווילן, און דערדאָזיקער ווילן איז געווענדט געווען קעגן דעם פאַר-וועמען מאַננאַט. אין דעמדאָזיקן דעצידירטן ווילן פון די נייע איינריכטונגען האָבן אַנטיילגענומען די קוילנערעבער: שווער גע-ווען זיך קעגנצושטעלן דעמדאָזיקן ווילן. דערדאָזיקער ווילן האָט פירוש אַרויסגעשטויסן פון דעם פאַרנומענעם אַרט אינם לעבן, ופּשר גאַר פונם לעבן בכלל.

דער אַלטער סער ווינטער האָט ווי אַ זעלנער געקעמפט וועגן דעם. ער האָט אָבער שוין מער נישט געהאַט קיין חשק אַכן מיטאַג זיך דורכצושפּאַצירן איבערן פאַרק. ער איז כמעט נישט אַרויסגעקומען פון זיינע צימערן. איינמאַל איז ער מיט קאָ-וין אַרויסגעגאַנגען אין בלויזן קאַפּ, אין די לאַקירטע שיך און בלויזע שקאַרפעטן אַזש ביזן טויער פונם פאַרק. ער האָט גע-שמועסט מיט איר אויף זיין אייגנאַרטיקן אַריסטאָקראַטישן נאָז-ענגליש. ווען זיי האָבן אָבער אויסגעמיטן אַ גרופע אַרבעטער, וועלכע האָבן געקוקט אויף זיי, נישט באַגריסנדיק זיי, האָט קאַני

באמערקט, ווי דער אלטער מאגנאט האט אויפגעצייטערט אינגאנצן, פונקט ווי א חילדע אנטילאפע ציטערט אויף אין איר שטייג אונז-טער די צוודינגלעכע, ברוטאלע בליקן פונם נייגיריקן המון. די קוילנגרעבער זענען חלילה נישט געווען זיינע פערזענלעכע שונאים. בלויז די אטמאספער, דער גייסט, מיט וועלכן זיי זענען געווען דורכגעזאפט, איז געווען פראסטיק, ער האט ממש ארויס-געשטויסן פונדאנען. טיף אין זייערע נשמות האט געטליעט א פונק פון קנאה. זיי „ארבעטן אויף אים“. זיי, אין זייער איינגעריסטקייט, האבן אים נישט פארגונען זיין עלעגאנץ, זיין איידעלע, אויסגע-כאליעטע, אויסגעראפנירטע עקזיסטענץ. „ווער איז ער דען?“ אט פאר דעמדאזיקן חילוק צווישן זיי און אים האבן זיי אויף אים פאראיבל געהאט.

דער אלטער דזשענטלמען האט געהאט אין זיך א סך פון זיינע אמאליקע מיליטער-אייגנשאפטן און ערגעץ אין א פארבארגן ווינקעלע פון זיין עכט-ענגליש הארץ האט ער בארעכטיקט די ארבעטער, וואס זיי האבן פאראיבל אויף דעמדאזיקן חילוק. ער האט געפילט, אז באמת איז טאקע נישט רעכט אזוי, וואס די גאנ-צע איבערגעוויכט ליגט אויף זיין זייט. ער רעפרעזענטירט אבער א באשטימטן געזעלשאפטלעכן סדר און ער וויל זיך נישט לאזן ארויסשטויסן.

סיידן דורכן טויט. באלד נאך קאניס וויזיט האט אים טא-קע דער טויט גאנץ אומגעריכט געפאקט. אין דער צוואה האט ער נישט אויסגעמיטן קליפארדן, אדרבא, ער האט אים ברייט-הארציק באשאנקען.

די יורשים זענען תיכף ומיד צוגעטרעטן צום שלאס און אים פונדאנדערגענומען. דאס אויפהאלטן די אלטע רעזידענץ וואלט אריינגעטריבן אין גרויסע הוצאות. ווער דארף זי? קיינער האט נישט בדעה געהאט זיך צו באזעצן דא. די געביידע איז צע-שטערט געווארן, די בוקן-אלעע אויסגעהאקט. דער פארק איז פארצעלירט געווארן אויף חלקים צום בויען ווייזונגס-בלאקן פאר די ארבעטער. אויפן ארט פון דער איינזאמער מאגנאטן-נעסט

זענען אַנטשטאַנען גלייך-אויסגעוויירעטע, פּרעכטיקע געסלעך, שזרות קאָמפּאָרטפולע אַרבעטער-הייזער. די גאַרטן-שטאַט שיפליי! דאָס אַלץ איז פאַרגעקומען במשך איין איינציק יאָר נאָך קאַניס לעצטן וויזיט. איצט שטייט פאַר איר די גאַרטן-שטאַט מיט די רייקע ווינונגס-בלאָקן און די גערטנדלעך אַרום זיי. וועמען וואָלט גאָר איינגעפאַלן, אַז מיט צוועלף חדשים צוריק האָט זיך אויף דעם זעלבן אַרט געפונען אַ פאַרציטישער שלאַס מיט שטוקאַטעריע?

איין ענגלאַנד שטופט אַרויס דאָס צווייטע. דאָס ענגלאַנד פון סער ווינטער און סער קליפּאָרד שטאַרבט אָפּ, גייט אַוועק. דער אַרויסשטויסונגס-פּראָצעס דויערט נאָך, ער וועט אָבער אין קורצן פאַרענדיקט ווערן.

אָבער וואָס קומט נאָכדעם? קאַני האָט זיך עס נישט גע-קאַנט פאַרשטעלן. זי האָט בלויז געזען, ווי נייע הייזער-בלאָקן רוקן זיך אַרויס אויף די פעלדער, ווי נייע אונטערנעמונגען וואָס אויס לעבן די אַלטע גרובנס, ווי נייע מיידלעך אין זיידענע זאַקן גייען פאַרברענגען מיט נייע יינגלעך אין „פּאַלעי“ אָדער אין „פּאַלקס-הויז“. דאָס נייע דור ווייסט שוין גאַרנישט וועג אַלטן ענגלאַנד. אַזא מין הפסקה, אָן איבעררייס אינם געשיכט-לעבן באַוווּסטוויין. אַזא מין אַמעריקאַניזם. אָבער וואָס וועט וויי-טער זיין?

קאַני האָט געהאַט אַזא מין אינערלעכע איבערצייגונג, אַז נאָכדעם וועט שוין גאַרנישט קומען. זי וואָלט גערן אַריינגערוקט דעם קאָפּ אין זאַמד, אָדער נאָך בעסער, אַוועקגעלייגט אים אויף דער ברוסט פון אַן אמתדיק-לעבעדיקן מאַנסביל.

די וועלט איז אַזוי פאַרפּלאַנטערט, אַזוי אומהיימלעך, אַזוי שרעקלעך! די מאַסן זענען אַזוי שרעקלעך און אַזוי פּילצאָליק! אַזוי האָט זי געטראַכט, פאַרנדיק אַהיים: זי האָט געזען אַרבע-טער, גייענדיקע פון דער אַרבעט, אַזעלכע גרוי-שוואַרצע, אויסגע-מוטשעטע, איין אַקסל העכער פונם אַנדערן, שלייכנדיקע מיט די שווערע אונטערגעקאוועטע שיך איבערן אַספּאַלט. איינגעפּאַלענע,

גרויע פנימער, פון וועלכע עס גלאַנגן אַרויס די ווייסלעך פון די אויגן, איינגעבויענע רוקנס פון שטענדיקן געפינען זיך אין די ניי דעריקע קאַרידאָרן פון די קוילן-גרובנס, אויסגעדרייטע אַרעמס. מאַנספערשויען! דאָס זענען מאַנספערשויען! אין דעם פרט פון אויסדריער, פון געדוילד, פון האַרטן לעבן זענען זיי אפשר עב' לעך צו מאַנספערשויען, אָבער אין אַנדערע פרטים זענען זיי ווייט פון מאַנספערשויען. עפעס אַזעלכעס, וואָס יעדער מאַנספערשוין מ ו ז האָבן, פעלט זיי לגמרי. פונדעסטוועגן זענען זיי דאָך אַנספערשויען. זיי פרוכפערן זיך, האָבן קינדער, לעבן מיט רויען. אַן אויסטערלישער, אַן עקלדיקער געדאַנק! - זיי זענען זעפּלעך, גוט. אָבער דאָס נאָר מיט איין העלפט פון זייער וועזן. זיט דער גרויער העלפט. זיי זענען „גוט“ אויף דערווייל. אָבער זאָס וועט זיין, ווען זייער צווייטע אָפגעטויטע העלפט וועט זיך פרווון אויפכאַפן צום לעבן? אַ שרעק צו טראַכטן גאָר וועגן דעם. זאָגני האָט זיך אויסטערליש געשראָקן פאַר די אינדוסטריעלע מאַסן. זיי האָבן אויסגעזען אין אירע אויגן ווי עפעס אונטערערדישע. זייער גאַנץ לעבן איז עפעס אַזאַ פאַרבאַלז, אַזאַ געפילקאָז, אַן אַ ברעקל אינטואַי. ע.

און אַזעלכע מענער האָבן קינדער! און די וועלט ווערט פול מיט קינדער פון אַזעלכע מענער! אַ! גאָט מיינער!
 מעלאַרס שטאַמט אָבער אויך פון אַזאַ פאָטער. נישט אינ-אָנצן! דאָס איז געשען מיט פערציק יאָר צוריק, אַט וואָס דער זילוק איז! מיט פערציק יאָר צוריק זענען זיי געווען מענלעכער. איין-רודע, שטייניקליך האָבן זיך טיף איינגעגעסן און דורכגעזשאַ-ווערט די גופים און נשמות פון די מענער.

עקל, מיאוסקייט, העסלעכקייט! און מ'לעבט אַזוי! און מען פרוכפערט זיך! וואָס וועט מיט זיי ווייטער זיין? אפשר וועלן זיי פאַרשווינדן פון דער ערד-פלאַך צוזאַמען מיטן לעצטן ביסל ודע אין די ערדישע געדערים! זיי האָבן זיך פּלוצלינג באַוווּן, ווי זיי די שטייניקליך האָבן זיי אַ רוף געטון און זיי וועלן אפשר אויך אַזוי פּלוצלינג פאַרשווינדן, ווען דערדאָזיקער טימטום-מין

וועט מער נישט נייטיק זיין? דאָס זענען באַשעפענישן פון אַן אַנ-
 -דערער דימענסיע, אַזעלכע עלעמענטאַרע באַשעפענישן, וועלכע
 זינען דעם שטיינקוילן-עלעמענט, אָדער דעם אייזן-רודע-עלעמענט.
 וועלכע מאַנספערשוינען, וואָס זענען נישט קיין מאַנספערשוינען,
 אָר קוילן-חיות, אייזן-חיות, ליימ-חיות. די פּאָונע פון די קוילן-
 זייזן-קוואַרץ-עלעמענטן: עלעמענטאַרע באַשעפענישן. זיי פאַר-
 גאַנגן אין זיך עטוואָס פון דער אומהיימלעכער, נישט-מענטשליכע-
 כער שיינקייט פון די מינעראַלן, עפעס פונם קוילן-גלאַזן, פון
 דער אייזן-האַרטקייט, פון דער קוואַרץ-דורכזיכטקייט. עלעמענט-
 טאַרע וועזנס, וואָס געהערן צו קוילן, אייזן און ליימ, פונקט ווי
 ניש געהערן צו וואָסער און ווי ווערעם געהערן צו פאַרפילט
 האַלץ. אַזעלכע אויסדעמפונגען פון מינעראַלן-פּוילעכץ!

קאַני האָט געדאַנקט גאַט, וואָס זי געפינט זיך שוין אין
 דער היים, וואָס זי קאַן צוריק אַריינרוקן דעם קאַפּ אין זאַמד.
 זי האָט אפילו הנאה געהאַט פונם שמועס מיט קליפּאַרדן. די שרעק
 פאַר דער וויזיע פונם חושכדיקן מיטל-ענגלאַנד האָט זי אַזוי דורכ-
 גענומען ווי אַ גריפע.

— איך האָב געמוזט טיי טרינקען ביי פריילין בענטליי, —
 האָט זי אַ זאַג געטון.

— וואָס דו זאַגסט! ווינטער האָט דיך נישט פאַרהאַלטן
 אויף טיי?

— איך האָב אַבער נישט געקאַנט אַפּוואַגן דער פריילין
 בענטליי.

פריילין בענטליי איז געווען אַן אַלטע, פאַרזעסענע בתולה
 מיט אַ קעז-פאַרביק פנים, מיט אַן אומגעהייער-לאַנגער נאַז און
 אַ ראַמאַנטיש-געשטימטע; זי פלעגט יעדן מכבד זיין מיט טיי אויף
 אַזאַ אופן, ווי זי וואָלט געטון אַ הייליקע עבודה.

— זי האָט זיך מסתם געפרעגט וועגן מיר, — האָט קליי-
 פאַרד באַמערקט.

— נאַטירלעך! „איך דער וועג מיך צו פּרעגן, ווי

ס'פילט זיך סער קליפארד? מיר שיינט, אז זי האלט פון דיר מער ווי פון גאט.

— דו האסט איר מסתם געזאגט, אז איך פיל מיך זייער גוט.

— געוויינלעך! און זי איז געווען אזוי אנטזיקט, ווי איך וואלט איר צו וויסן געגעבן, אז דער הימל האט זיך געעפנט פאר איר. איך האב איר געזאגט, אז זי מעג אונז אמאל פאזוכן.

— צוואַס? ווער דארף זי דא?

— וואָס אַרט עס דיך, קליפארד? זי מוז דאָך כאַטש אַ קוק טון אין פנים אַרײַן פון איר אידעאל! דער הייליקער געאָרג קאַפּאַצקיע איז אין אירע אויגן געווען אַ גאַרנישט קעגן דיר!

— זי וועט טאַקע קומען?

— כ'ווייט? זי איז רויט געוואָרן ווי אַ פּיוואַגיע און זי האָט דערביי באַקומען דעם זיבעטן חן! פאַרוואָס קלויבן זיך מען נער נישט אויס פאַר ווייבער בלויז אַזעלכע פרויען, וועלכע פאַר-הערלעכן זיי?

— פרויען האָבן אַ טבע צו שפּעט אָנצוהייבן צו פאַר-הערלעכן. זי האָט באמת געזאָגט, אז זי וועט קומען צו אונז?

— אַך! — קאַני האָט אָנגעהויבן נאַכמאַכן, ווי די פרייליך בענטלי רעדט מיט איר פאַרדומפן קול, ווי זי וואָלט געווען פאַר-סאַפעט: — „אַך! אייער דורכלויכט! אַך! וואָלט איך געוואָלט האָבן דעם פּכוד אייך צו פּאָזוכן!“

— אן עכטע קאַמעדיע! — האָט קליפּארד אויסגערופּן, פּאַכנדיק: — איך האָף אָבער, אז זי וועט נישט וואַגן זיך אָנ-צוטון דעמדאָיקן פּכוד! און ווי האָט דיר געשמעקט די טיי אירע?

— שטאַרקע, וואָס שטאַרק הייסט! אָבער דו ווייסט גאַר-נישט, קליפּארד, ווי זי פאַרגעטערט דיך! נישט בלויז זי, נאָר אַ סך אַזעלכע אַטע פריילינגס, זיי פירן דאָך מיט דיר „אַ פּלאַטאַ-נישן ראַמאַן“ פּונדערווייטנס!

— איך האָב אפילו די מינדסטע הנאה נישט דערפון.

— זיי באהאלטן יעדעס בילד דיינס פון די אילוסטרירטע צייטונגען ווי אן אוצר, און יעדן אָונט, פארן שלאָפן גיין, דאָ ווענען זיי מסתם צו דיר ווי צו אַ גאָט.

זי איז אַרויפגעגאַנגען צו זיך, פדי זיך איבערצוטון.

אין אָונט האָט קליפּאַרד צו איר אַ זאָג געטון :

— ווי מיינסטו, קאַני, אין דער הייראַט איז פאַרהאַן עפעס אייביקס ?

קאַני האָט אַ קוק געטון אויפן מאַן.

— עפעס רעדסטו אַזוי, ווי די אייביקייט וואָלט געווען אַזאַ מיר שטאַרק, וואָס דעקט צו מיט זיך דעם מענטש, אָדער אַזאַ אומענדלעך לאַנגע קייט, וואָס שלעפט זיך נאָך, ווהיין מען זאָל נישט גיין.

קליפּאַרד האָט איר צוגעוואָרפן אַ בייון בליק.

— איך טראַכט נאָר, — האָט ער געענטפערט, — אַז דיין אַרויספאַרן קיין ווענעדיק באַהאַנדלטו אפּשר ווי אַ געלעגנהייט צו אַ גרויסער ליבע-פאַסירונג, וועלכע וואָלט דיך ערנסט אַב-טאַרבירט.

— אַ גרויסע ליבע-פאַסירונג אין ווענעדיק, וועלכע וואָלט מיך ערנסט אַבסטאַרבירט ? ניין ! איך פאַרזיכער דיך ! איך וואָלט אַ ליבע-פאַסירונג אין ווענעדיק טראַקטירט זייער נישט ערנסט.

זי האָט דאָס אַרויסגערעדט מיט אַ גרינגשעצנדיקן טאָן. קליפּאַרד האָט געקוקט אויף איר מיט צוגיפגעצויגענע ברעמען.

אינדערפרי, ווען זי איז אַראָפּגעקומען פון איר צימער, האָט זי דו זען אויפן קאַרידאָר הינטער קליפּאַרדס טיר דעם וואָלד ? זעערס צויג.

— פּלאַסי ! — האָט זי אַ רוף געטון. — וואָס טוּסטו דאָ ? זי האָט שטיל געעפנט די טיר. קליפּאַרד איז געזעסן אויפ בעט, די שרייב-מאַשין איז געווען אָפּגערוקט אין אַ זייט, דעו וואָלד-אויפזעער איז געשטאַנען צופּוסנס פון בעט אין אַ דינסט פאַרטיקער פּאַזע. די צויג איז אַריינגעלאָפן דורך דער געעפנטע

טיר. מעלָאָרס האָט קוים אַ ווונק געטון און דער הונט איז תיכף פאַרשוונדן הינטער דער טיר.

— גוט-מאַרגן, קליפּאַרד, — האָט קאַני געזאָגט, — איך האָב נישט געוווּסט, אַז דו ביסט פאַרנומען.

דערנאָך האָט זי זיך אומגעקוקט צו מעלָאָרסן און אים באַ-גריסט. ער האָט אַרויסגעמורמלט אַן ענטפער אויף דער באַגריי-סונג, קוקנדיק אויף איר פון אונטער די ווײַסע אַפער מיט האַלב-פאַרמאַכטע אויגן. קאַני האָט דערפילט אַ צושטרעם פון ליידיג-שאַפטלעכן באַגער, וועלכער האָט אַ ווייַע געטון אויף איר פון דעמדאָזיקן בליק מעלָאָרס.

— איך האָב דיר אַפּשר געשטערט, קליפּאַרד? עס טוט מיר זייער ליידיג.

— אַ קלייניקייט. עס שאַדט נישט.

קאַני איז אַרויסגעגאַנגען פון שטוב און אַרויפגעלאָפן אין בלויען סאַלאָן אויפן ערשטן שטאַק. זי איז געזעסן דאָרט ביים פענסטער און געזען, ווי מעלָאָרס איז אַרויסגעגאַנגען פון הויז. ער איז געגאַנגען מיט אַזאַ פאַרטייעטן, שלייכנדיקן גאַנג, ווי ער וואָלט זיך אַרויסגעגנבעט פונדאָנען. אָט איז ער — דער געדוני-גענער מענטש קליפּאַרדס, איינער פון זיינע משרתים.

צי פילט ער זיך אין איצטיקן מאָמענט ווי אַ משרת? צי איז ער טאַקע אַ משרת? און וואָס איז זי, קאַני, אין זיינע אויגן?

דער טאַג איז אַ שיינער, אַ זוניקער, קאַני האָט אַרויפגע-שורן די רויזן-קוסטעס, פרוי באַלסטאָן האָט איר געהאַלטן. זיי האָבן אַזוי ביידע אַ לאַנגע צייט געאַרבעט צוזאַמען אין גאַרטן. בכלל האָבן זיך די צוויי פרויען לעצטנס דערנענטערט צווישן זיך. באַלד האָבן זיי אַנגעהויבן טון אַן אַנדערע אַרבעט, וועלכע זיי ביידע האָבן לייב געהאַט: פאַרזעצן ברידערלעך און נעגעלעך אין די בלוזמען-בייטן. קאַני האָט געפילט אַ גרויס פאַרגעניגן ביים אַריינזעצן די ווייכע, צאַרטע וואַרצלעך אין דער פולכיקער, שוואַרצער ערד. זיצנדיק אַזוי טשיפקע, האָט זי פלוצלינג דער-

שפירט א ציטער אינעווייניק אין די געדערים, ווי די זון-שטראלן וואלטן אויפגעשיינט נישט אינדרויסן, נאָר אינעווייניק, אין איר מוטער-לייב, און זי האט זיך מיטאַמאָל דערפילט אזוי גליקלעך, אזוי גליקלעך!

— וויפיל יאָר איז שוין, זינט איר האט אייער מאן אָנגע-ווירן? — האט זי אַ פּרעג געטון די פרוי באַלטאָן.

— דרייאַונצוואַנציק יאָר! — האט יענע מיט אַ זיפּן גע-ענטפערט. — דרייאַונצוואַנציק יאָר זינט מ'האַט אים מיר אַריינגע-ברענגט אין שטוב אַ טויטן.

קאָני האט דערשפירט אַ שטאָך אין האַרץ, דערהערנדיק די סאַקראַמענטאַלע ווערטער: „מ'האַט אים מיר אַריינגעברענגט אין שטוב“.

— ווי מיינט איר, פאַרוואָס איז אים פונקט באַשערט געווען דער טויט? — האט זי אַ פּרעג געטון. — ו האַט איר גע-האַט אַ גליקלעך צוואַמענלעבן?

די לעצטע פּראַגע איז געשטעלט געוואָרן מיט אַן אינטי-מען טאָן, ווי איין פרוי ווענדט זיך אין אַזעלכע פּאַלן צו דער צווייטער. פרוי באַלטאָן האט אַוועקגעשאַרט אַ פאַסמע האָר פון שטערן.

— וואָס זאָר איך אייך זאָגן? ער איז געווען זייער גייעק, ער האט נישט געקאָנט בייגן זיך פאַר קיינעם, אַ צו שטאַלצער און עלבשטענדיקער, אויף אַזאַ מענטש לויערט דער טויט אין יעדן ווינקל. ער האט זייער פיינט געהאַט דאָס קוילנגרעפער-פאַך, אָבער נאָך יינגלחויז האט אים דער פאַטער געצוונגען צו דער אַרבעט. שפעטער, אַז מ'ווערט עלטער, איז שוין פאַרפאַלן.

— ער פלעגט זיך קלאָגן פאַר אייך?

— אַ, גיין! קיינמאָל! קיינמאָל נישט! ער פלעגט זיך נאָר אזוי קאַמיש פאַרקומען. ער פלעגט זיך מאַכן פלומרשט נישט וויסנדיק, אַוועקמאַכן מיט דער האַנט. אזוי ווי אין די ערשטע טעג פון דער מלחמה: ווער ס'האַט מיט אַ פריילעכער מינע אַרויסגעריירט אין פּעלד אַריין מיט פלומרשטער זאָרגלאַזיקייט,

יענעם פלעגט פאקן די ערשטע קויל. איך פלעג אָפּטמאָל טענהן צו אים: „דיך אינטערעסירט קיינער נישט, קיין שום זאך גייט דיך נישט אָן“. ווירקלעך איז אים אַלץ אָנגעגאַנגען און מיט מיר, זיין ווייב, האָט ער זיך זייער און זייער אינטערעסירט, כאָטש ער האָט גערן געמאַכט אָן אַנשטעל פֿון גלייכגילטיקייט. איך געדענק זייער גוט, ווי ער פלעגט קוקן אויף מיר, בשעת איך בין געזעסן מיטן קינד אויף דער האַנט, איך געדענק נאָך בעסער זיין רע-זיגנירטן בליק בשעת גסיסה. און דעמאָלט, ווען איך בין געלעגן געוואָרן מיטן ערשטן קינד, געדענק איך, ווי ער האָט מיט צער געקוקט אויף מיר. איך האָב אים געמוזט טרייסטן, כאָטש מיר אַליין איז געווען זייער שווער. „ס'איז שוין אַלץ גוט, אַלץ גוט“, האָב איך אַרויסגערעדט מיט אַ געצוונגענעם שמייכל. ער האָט דאָן געוואָרפן אויף מיר אַזאַ בליק, אַזאַ בליק, וואָס איך וועל אים קיינמאָל נישט פאַרגעסן. אָבער רעדן, טענהן, באַקלאַגן זיך פלעגט ער קיינמאָל נישט. איך פלעג אים שטענדיק זאָגן: „זאָרג דיך נישט, יינגל מיינס“. ער פלעגט דערויף בלוזי ענטפערן מיט זיין געוויינלעכן שמייכל. נאָכדעם ווי איך האָב געהאַט דאָס ערשטע קינד, פלעגט ער מיין בעט ווייכן, נישט קוקנ-דיק דערויף, וואָס איך האָב אים שטענדיק צוגעגעבן מוט צו זיין מיט מיר. געוויס איז זיין מוטער געווען שולדיק אין דעם. זי האָט דערלויבט דערויף, ער זאָל בלייבן אין שטוב, בשעת איך בין געלעגן געוואָרן. ער איז צו מיר אָפגעקילט געוואָרן, נישט צו מיר, נאָר צו מיינע צערטלעכקייטן, צו מיין לייב.

— אַזוי האָט אים דורכגענומען דער פראָצעס פֿון געלעגן ווערן? — האָט קאָני געפרענט.

— אַזוי. ער האָט שטאַרק געליטן, גלייך ווי ער אַליין וואָלט געהאַט די ווייען. דאָס האָט אים, ווייזט אויס, אויף אייביק פאַר-סמט דאָס פאַרגעניגן פֿונם ווייבס געלעגער. איך פלעג טענהן צו אים: „זעסט דאָך, מיך אַרט עס נישט, וואָס-זשע מאַכסטו דער, פֿון אַזאַ וועזן?“ ער פלעגט נישט ענטפערן און בסדר אויסמירן מיין געלעגער.

— ער איז מסתם געווען א נערוועזער, — האָט קאַני באַ-

מערקט.

— מסתם. אַלע מענער זענען אַ ביסל צופיל נערוועז. אָבער
אַזאָ שיינער איז ער געווען, אַזאָ שיינער! אפילו טויטערהייט האָט
ער זיין שיינקייט נישט אָנגעוויירן. דאָס האַרץ האָט מיר שיער
נישט געפלאַצט, קוקנדיק אויף אים.

זי האָט זיך צעוויינט. קאַני האָט אויך דערפילט טרערן
אין די אויגן. דער טאָג איז געשטאַנען אַ ליכטיקער, אַ וואַרע-
מער, אַ פּרילינגדיקער. עס האָט געשמעקט מיט רוי-ערד, מיט
געלע פּעלד-בלומען און מיטן סמאַלע-ריח פון די פּלאַנדיקע
קנאַספן; דער גאַנצער גאַרטן איז געווען ממש אָנגעטרונקען
מיט זון.

— איר האָט איבערגעלעבט שרעקלעכס! — האָט זיך קאַני

אָנגערופן.

— אַך, אייער דורכלויכט! אינאַנהייב בין איך געווען צע-
מישט. איך האָב פּסדר געיאַמערט: „יינגל מיינס, פאַרוואָס האָסטו
מיך פאַרלאָזט?“ מער קיין איין וואָרט האָב איך נישט געקאַנט
אַרויסבאַקומען פון דער קעל. נאָר ערגעץ טיף אין דער נשמה
האָט געטליעט אַ וואַנזיניקע האַפּענונג, אַז עס איז בלויז אַ חלום,
אַ וויסער קאַשמאַר.

— און ווי האָט איר זיך שפּעטער געפילט?

— ערגער, אַ סך ערגער ווי אין ערשטן מאַמענט. צום
מיינסטן ביינאַכט. איך האָב איבערלעך געגלייבט, פּולשטענדיק
געגלייבט, אַז ער וועט זיך נאָך אומקערן צו מיר. אַ גאַנצע נאַכט
פלעג איך אַפּליגן מיט אַפּן-געפּראַלטע אויגן און גערעדט צו זיך
אַליין אין וואַנזיניקער פאַרחידושטקייט: „ער איז נאָך נישטאַ?
וואָס זעט מען אים נאָך נישט? וואָס קאַן דאָס זיין, וואָס ער איז
נאָך נישטאַ?“ איך בין געווען איבערצייגט, אַז ער מוז צוריקקומ-
מען, ליגן דאָ לעבן מיר, איך זאָל אים פילן, איך זאָל אים אָנ-
רירן און ער זאָל מיך אַנרירן. וויפיל פּיין האָב איך דורכגע-
לעבט, ביז איך האָב ענדלעך קלאָר באַגריפּן, אַז ער וועט שוין

קיינמאל נישט צוריקקומען, אז נישט ער מיך און נישט איך אים
וועל שוין קיינמאל נישט אָנרירן.

— אזוי האָט איר געבענקט נאָך זיינס אַ באַרירונג?

— דער עיקר דאָס! דער עיקר זיין הייסע באַרירונג, דער
ליידנשאַפטלעכער ציטער פון זיינע גערוועזע פּינגער. ביזן היינ-
טיקן טאָג גייט מיר נאָך דורך דער שוידער איבערן לייב. און
אויב עס עקזיסטירט אַ יענע וועלט, וועל איך דאָרט אויך ליגן
מיט אים צוזאַמען און שוידערן אונטער דער באַרירונג פון זיין
הייסער האַנט.

קאָני האָט זייטיק אַ קוק געטון אויף איר שיין, פאַרוואַלקנט
פנים. נאָדיר נאָך אַ ליידנשאַפטלעכן עקזעמפּליאַר פון צווישן די
פאַלקס-מאַסן! דאָרט, אין דער טיפּעניש פון די נידעריקע שיכטן,
לעבט נאָך, ווייזט אויס, דער נאַטירלעכער מענטש! זי לעכצט נאָך
אַלץ נאָך די ליבעס-לעכט מיטן פאַרשטאַרבענעס מאַן! אירע ליי-
בעס-קייט, איז אוממעגלעך פונאַנדערצורייסן!

— שרעקלעך איז, ווען אונזער בלוט ווערט דורך-אין-דורך
באַהערשט פון אַ מאַן! — האָט זי אַרויסגערעדט.

— אַ, שרעקלעך! — האָט פרוי באַלטאַן צוגעשטימט. —
די וועלט, די האַרטע, די גרויזאַמע וועלט, די האַרטע, די גרוי-
זאַמע מענטשן האַבן אונז צעשיידט. די קוילן-גרויבן זענען די
גרעסטע שונאים פון מאַן-אין-הייב, וואָס זענען ענג צונויפ-
געבונדן.

— וואָס זייערע קערפּערס זענען ענג צונויפגעבונדן, —

האָט קאָני צוגעגעבן.

— אמת, אמת, אייער דורכלויכט! די וועלט איז פול מיט
גרויזאַמע, האַרטערציקע מענטשן. יעדן טאָג, ווען ער פלעגט
אויפשטיין און אַוועקגיין אין קוילן-גרויבן, האָט מיין האַרץ גע-
יאַכצט צוליב דער אומלעכט, וואָס ווערט טאַג-טעגלעך קעגן אונז
באַגאַנגען. אָבער ס'איז קיין ברירה נישט געווען. וואָס פאַר אַ
ברירה האָט ער געהאַט?

אירע אויגן האַבן זיך צעפלאַקערט מיט האַס.

— אזוי שטארק שפירט איר נאך זיינע באַרירונגען? —
האַט קאַני פּלוצלינג געשטעלט אַ פּראָגע.
— אַך, אייער דורכלויכט! די באַרירונגען — דאָס איז דאָס
אייביקע, דאָס שטאַנד האַפטיקע צווישן מאַן-און-ווייב. קינדער וואַסן
אויף און רוקן זיך אַוועק, גייען ביסלעכווייז אַוועק אינגאַנצן. אַ
מאַן אָבער! אַ מאַן!... די שלעכטע וועלט וויל אָבער דאָס אויך,
די באַרירונג, דעם זכר פון די באַרירונגען אַפּטויטן אינם מענטש.
די אייגענע קינדער אפילו ווילן עס. עס קאָן זיין, אַז מיר וואַלטן
זיך אפשר פּונאַנדערגעאַנגען, ווער קאָן וויסן? אָבער דאָס איז
גאָר עפעס אַנדערש. אפשר איז גלייכער, מ'זאָל זיך מיט קיין
שום זאך נישט איבערנעמען. ווען איך זע אָבער, ווי טייל פּרויען
ווערן קיינמאָל נישט אָנגעצונדן פונם אמתן לייבע-פּונק, קומט
מיר אָן אַ רחמנות אויף זיי. אַזעלכע נישטיקע, אַזעלכע נעבעכע-
דיקע! מעגן זיי זיך ווי עלעגאַנט אויספּאָזן און אויסצירן, מעגן
זיי מאַכן די שטאַלצסטע, די פּאַרריסנסטע מינעס! ניין, איך וויל
ליבערשט בלייבן ביי מיין גורל, ביי מיין אייביקער בענקשאַפט.

קאַפיטל XII

קאַני איז באַלד נאַכמיטאָג אַוועקגעאַנגען אין וואַלד אַרײַן.
דער טאָג איז געווען באמת הערלעך, די ערשטע פעלד-בלימלעך
האַפן אויסגעזען ווי קליינע זונען, די ערשטע הונדערטבלעטעלעך
האַפן זיך געוויסט אין גראַז. די געדיכטעניש פון די ניסן-צווייגן
האַט געלאָקט מיט אירע האַלב-צעוויקלטע בלעטער און מיט די
אַראַפּגעהאַנגענע קיזשעלעך. די גאַלדשליסעלעך זענען פול גע-
ווען מיט פרייד פונם איבערפלוס זון און פריילינגס-לופט. דאָס
זאַפטיקע, טונקעלע גרינס פון די וואַלד-היאַצינטן האַט אויסגע-
זען ווי אַ ים, אין וועלכן עס האַפן זיך געטוקט די פּיאַלעטע
קריינדלעך פון די נישט-פּאַרגענט-יך-בלימעלעך. אונטער איין
קוסט זענען געלעגן שטיקלעך אייער-שאַלעכץ: מסתם אַרויסגע-

פאלן פון אַ בעסט, ווו ס'האָט זיך אויסגעפיקט אַן עופהלע. אוי מעטום זענען אָנגעשוואַלן די קנאַספן, אומעטום האָט געשפראַצט מיט לעבן.

דער וואָלד-אויפזעער איז נישט געווען אין שייער. אַרום האָט געהערשט אַ הייטערקייט, די ברוינע פאַזאַנדלעך האָבן אַרומ-געהיפט אויפן גראָז. קאַני איז ווייטער געאַנגען, זיך אומקוקן-דיק אויף אַלע זייטן, זי האָט געזוכט דעם וועכטער. דאָס וואָלד-שטיבל איז געשטאַנען אַרומגענומען פון די זון-שטראַלן. אין קליינעם גערטל האָט געווימלט מיט נאַרציון, צוויי רייען ווייסע ליליען האָבן זיך געצויגן ביז צום איינגאַנג אין הייז.

די טיר איז געווען ברייט געעפנט. ער איז משמעות גע-ווען אין דער היים. די זון-שטראַלן זענען געפאלן אויף דער רוי-טער ציגל-פאַדלע. זי איז אַריין אין גערטל און דערזען אים זיצן ביים פענסטער אָן אַ מאַרינאַרקע, ער האָט געגעסן. דער הונט האָט אָנגעהויבן צו וואַרטשען, פאַכענדיק מיטן וויינדל. דער וואָלד-אויפזעער איז אויפגעשטאַנען און צוגעאַנגען צו דער טיר; ער האָט אָפגעווישט דאָס מויל מיט אַ רויט טיכל, נאָך אַלץ קייענדיק.

— מ'קאָן אַריינגיין? — האָט קאַני געפרעגט.

— קום אַריין!

די זון האָט באַלויכטן דאָס כמעט-ליידיקע צימער, אין וועלכן עס האָט זיך נאָך אַלץ געשפירט דער גערוך פון שעפסע-נעם קאַטלעט. די פאַטעלניע, אין וועלכער דער קאַטלעט איז געפרעגלט געווען, איז געשטאַנען אַרויסגערוקט אויף דער קיר, אַ שוואַרצער טאַפ פון קאַרטאַפּלעס איז געשטאַנען אַ ביסל ווייטער. דאָס פייער האָט נאָך קוים געטליעט און דער טשייניק האָט גע-סיקעט. אויפן טיש איז געשטאַנען אַ טעלער מיט קאַרטאַפּלעס און מיט רעשטלעך פון קאַטלעט. אַ קיישעלע מיט אָנגעשניטן ברויט, אַ זאַלץ-מעסטל מיט זאַלץ און אַ בלויער קופּעל ביר. אויפן טיש איז נישט געווען קיין טישטוך, נאָר אַ ווייסע צעראַטע.

- דער וואָלד-אויפזעער איז געשטאָנען אין שטאָן.
 - דו עסט שפעט מיטאָג, - האָט קאָני זיך אָנגערופֿן. -
 פֿאַרענדיק דאָס עסן, שטער דיר נישט.
 זי האָט זיך צוגערוקט אַ טאַבערוטקע צו דער טיר און זין
 אַוועקגעזעצט.
 - איך האָב געמוזט זיין אין שטאָט, - האָט דער אויפ-
 זעער געזאָגט און זיך צוריקגעזעצט צום טיש, אָבער געגעסן האָט
 ער נישט.
 - נו, עס-זשע, - האָט ווידער קאָני אַ זאָג געטון.
 ער האָט אָבער נישט אָנגערירט דאָס עסן.
 - אפשר וועסטו אויך עפעס פֿאַרזוכן? - האָט ער גי-
 פֿרעגט. - ווילסט אפשר טיי, דאָס וואַסער האָט שוין אויפ-
 קאַכט.
 ער האָט זיך צוריק אויפגעשטעלט.
 - איך וועל אַליין פֿאַרברען די טיי, - האָט קאָני זי-
 אָנגערופֿן, אויך אויפשטעלנדיק זיך פֿון איר אַרט.
 מעלדאָרס האָט אויסגעזען זייער טרויעריק, קאָני האָט גי-
 פֿילט, אז איר אָנוועזנהייט דאָ איז אים נישט אָנגענעם.
 - דאָרט-אַ שטייט אַ טשייניקל צום פֿאַרברען. - ער האָ-
 אָנגעוווּזן אויפֿן שענקעלע מיטן געשיר אין ווינקל שטוב. - דאָר-
 שטייען שעלעכלעך אויך. טרוקענע טיי האָטו דאָרט אונטער דע-
 האָנט.
 קאָני האָט אַרויסגענומען פֿון שענקעלע אַ שוואַרץ טשיי-
 ניקל, פֿון קוימען האָט זי אַראָפֿגענומען אַ פֿושקע מיט טרוקענער
 טיי. אויסגעשווענקט דאָס טשייניקל מיט הייס וואַסער, איז זי
 שטיין געבליבן אומאַנטשלאָסן, ווהיין דאָס וואַסער אויסצו-
 גיסן.
 - גיס אַרויס אינדרויסן, - האָט ער אַ זאָג געטון, דער-
 זעענדיק איר אומאַנטשלאָסנקייט, - ס'איז דאָך ריין וואַסער.
 קאָני איז צוגעגאַנגען צו דער טיר און אַרויסגעגאַסן דאָ-
 וואַסער אין גערטל. אַרום איז געווען אַזוי שטיל, אַזוי פֿיערע-
 רליך.

שטיף, אזוי וואָלדיק. די דעמבעס האָבן זיך איינגעהילט אין גריין-גאַלדיקן בלעטער-וואַרג. די רויטלעכע מאַי-גלעקעלעך אויף די בייטן אין גערטל האָבן אויסגעזען ווי פליושענע קנעפעלעך. זי האָט געוואָרפן אַ בליק אויף דער שטיינערנער שוועל, אויף וועל-כער עס פלעגט זעלטן-ווען אַ מענטשלעכער פוס טרעטן.

— ווי הערלעך דאָ איז, — האָט זי געזאָגט, — ווי שטיף, ווי אויסטערליש שטיף און ווי פול מיט לעבן!

מעלאָרס האָט געענדיקט זיין מיטאָג, ער האָט געגעסן גע-לאָסן און ס'האָט אויסגעזען, ווי ער וואָלט זיך זשענירט פאַר איר. זי האָט שווייגנדיק געמאַכט טיי און אַוועקגעשטעלט דאָס טשיי-ניקל צום אַנציען זיך אויף דער קאַפּע, ווי זי פלעגט זען ביי די דאַרפסלייט. מעלאָרס האָט אָפּגערוקט פון זיך דעם טעלער און אַריינגעגאַנגען אין צווייטן צימערל. זי האָט דערהערט אַ סקריפּ פון אַ געעפנט טירל, באַלד איז ער צוריק אַריינגעקומען מיט אַ טעלער, אין וועלכן עס איז געלעגן אַ שטיק קעז און פוטער.

קאַני האָט אַוועקגעשטעלט צוויי שעלעכלעך צום טיש.

— ווילסט טיי? — האָט זי געפרעגט.

— ביטע, ווילסט זיין אזוי גוט, גיס מיר אָן. צוקער שטייט אַ-דאָרט, אין דער פּושקע, מילך האָסטו דאָרט אין דעם טעפל.

— מעג איך צונעמען דעם טעלער? — האָט קאַני גע-פרעגט.

— פאַרוואָס נישט? דו ווילסט — שטעל אים אַוועק אויף דער קיך.

ער האָט גענומען אַ שטיקל ברויט פון קיישעלע, זיך אָנגעשמירט מיט פוטער, אַרויסגעלייגט אַ פעניצל קעז און גענו-מען עסן.

— ווו נעמסטו מילך? — האָט זי אים געפרעגט, צוגייענדיק מיטן מילך-טעפל צום טיש.

— ביי פרוי פלינט. זיי שטעלן אַליין אַוועק פאַר מיינעם.

וועגן יעדן טאג א פלעשל מיץ דארט, ווו עס הייבט זיך אן דאס ניסן-וועלדל. דו ווייסט דאך, דארט, ווו מיר האבן זיך אנומלט באגעגנט.

ער איז נאך אלץ געווען אין א געדריקטער שטימונג. קאני האט אים אנגעגאסן טיי. זי האט אנגענומען דאס מיץ-טעפל ביים אויער.

— וויילסט מיט מיץ?

— ניין, אן מיץ, — האט ער געענטפערט.

פאוצלינג האט ער זיך האסטיק אויסגעדרייט אין דער זייט פון דער טיר, עס האט זיך דערהערט א שאַרף.

— אפשר איז גלייכער צוצומאכן די טיר? — האט ער א פרעג געטון.

— א שאַד די זון, — האט קאני געזאגט, — ווער וועט דען אהערקומען?

— פונדעסטוועגן. איך ווייס?

— וואָס קאָן דאָס אַרן? זאָל מען קומען! איך טרינק דאָך נאָר טיי. ווו זענען דאָ לעפעלעך?

מעלאַרס האט אַרויסגענומען צוויי טיי-לעפעלעך פון טיש. קאני האט געטרונקען טיי, זיצנדיק ביי דער טיר אויף דער זון.

— פֿאַסי! — האט מעלאַרס אַ רוף געטון דעם הונט. —

אַרויס! אַרויס! גיב אַכטונג! גיב אַכטונג!

ער האט ביים וואַרט „גיב-אַכטונג“ אויפגעהויבן אַ פינגער אין דער הייך און שטיל אַ פייף געטון. דער הונט איז תיבה אַרויס אינדרויסן.

— וואָס ביסטו היינט אַזוי טרויעריק? — האט זי ענדלעך אַרויסגערעדט.

ער האט זי דורכדרינגלעך אנגעקוקט, זיינע פֿלוצע אויגן האבן באַקומען אַ מאַדנע גלעזערנעם אויסדרוק.

— טרויעריק? — אודאי בין איך טרויעריק! ניין, איך בין מער בייז ווי טרויעריק. איך האב היינט געמאַכט צוויי פֿראַ-

טאקאָלן פאַר גנבה אין וואַלד. נו, איז דאָס גוט? איך מוז אָבער
דאָס איז עס מיין טרויעריקייט, מיין בייזקייט, - פאַרשטייסט?
- דו האָסט נישט ליב דיין פאך, - האָט זי געפרעגט
מיט אַ טאָן פון באַשטעטיקונג.

- נו, אוודאי! איך האָב עס פּינט, דאָס פאך. איך וואָלט
עס ליב געהאַט, ווען מ'לאָזט מיך צורוי. איך מוז אָבער כּסדר
האַבן צוטון מיט דער זשאַנדאַרמערע, מיט געריכטן, מיט מענטשן -
און מענטשן האָבן איך זייער נישט ליב... - ער האָט אַ שמייכל
געטון בלויז מיט די ווינקלען פון מויל.

- דו וואָלסט נישט געקאָנט אַוועקוואַרפן דעם פּאַטן?
- כ'וואָלט אפשר יאָ געקאָנט. כ'האַב דאָך אַ שטיקל עמע-
ריטורע. איך מוז אָבער האָבן אַ באַשעפטיקונג, איך מוז אַרבעטן,
אַז נישט וועל איך אינגאַנצן אָפּגעלאָזט ווערן. פאַר זיך קאָן איך
נישט אַרבעטן, איך טויג נישט דערצוי. איך מוז אַרבעטן ביי יע-
נעם, פאַר יענעם, אַז נישט וואָלט איך געמוזט יעדן חודש זיך
נעמען צו אַן אַנדערער אַרבעט, אַזאָ כאַראַקטער האָב איך.
דאָ וואָלט איך מיך געפילט נישט שלעכט, בפרט לעצטנס, אַ דאָנק
דיר...

ער האָט אויף איר געוואַרפן אַ הייטערן בליק, פול מיט
אַנערקענונג.

- אויב אַזוי, פאַרוואָס זשע ביסטו אַזוי שלעכט גע-
שטימט? - האָט קאָני ווידער געפרעגט. - צי ביסטו שטענדיק
אין אַזאָ שטימונג?

- כּמעט, - האָט מעלאָרט געענטפערט מיט אַ געלעכ-
טער, - די גאַל בראַיעט אין מיר.
- די גאַל?

- די גאַל! - האָט ער געענטפערט זייער ערנסט.
קאָני האָט מער נישט גערעדט. ער האָט אויך געשוויגן.
- איך פאַר אַרויס אין אַ מאַנאַט אַרום, - האָט זי זיך
אַנגערופן.

- ווהין? אויף ווי לאַנג?

- אויף א פאר וואכן, קיין ווענעדיק.
 — קיין ווענעדיק? מיט סער קליפארדן?
 — ניין, קליפארד פארט נישט.
 — ער בלייבט?
 — ער בלייבט. ער האט אליין נישט געוואלט מיטפארן.
 א לאנגע וויילע זענען ביידע געזעסן און געשוויגן.
 — וועסט מיר נישט פארגעסן במשך דער צייט? — האט
 קאני איבערגעריסן דאס שטיילשווייגן.
 — פארגעסן? — האט ער ווי אן עכא נאכגעזאגט. — קאן
 מען דען פארגעסן? ווער פארגעסט דען אזעלכע זאכן?
 קאני האט נאך עפעס געוואלט פרגען, נאר זי האט זיך
 איינגעהאלטן. אןשטאט דער פראגע, וואס האט זיך איר געבעטן
 אויף דער צונג, האט זי ארויסגערעדט מיט א דומפ קול:
 — איך האב געזאגט קליפארדן, אז איך וועל אפשר האבן
 א קינד.
 ערשט איצט האט ער אויפגעהויבן אויף איר דעם בליק און
 זי אויפמערקזאם, פארשנדיק אָנגעקוקט.
 — האסט עס אים געזאגט? — האט ער געפרעגט. — און
 וואס האט ער געזאגט?
 — ער האט גארנישט קעגן דעם. ער וואלט אפילו זייער
 צופרידן געווען, ווען דאס קינד זאל אָנגיין פאר זיינס.
 זי האט אים נישט געקוקט אין די אויגן אַריין.
 מעלאַרס האט אַ וויילע געשוויגן, דערנאָך זי ווידער אויפ-
 מערקזאם אָנגעקוקט.
 — געוויס האסטו וועגן מיר נישט דערמאנט? — האט ער
 אַ פּרעג געטון.
 — ניין, דיך האב איך נישט דערמאנט, — האט קאני שטיי-
 געענטפערט.
 — זעלבסטפארשטענדלעך, ווי קום איך צו זיין סער קלי-
 פארדס שטעלפארטערטער! אָבער ווי אזוי וועט צו דיר קומען אַ
 קינד?

— איך קאן דאך האָבן באַצוינגען מיט וועמען אין ווענעדיק.

— דו קאָנסט דאָך! ... — האָט ער ווי אַ ווידערקול אַרויס- גערעדט. — הייסט עס, צוליב דעם פאַרסטו טאַקע!

— ניין! נישט צוליב דעם! איך פאַר נישט האָבן קיין באַ- צוינגען, — האָט אים קאַני איבערגעריסן און אַ קוק געטון אויף אים מיט אַ רחמנות-בליק.

— נאָר כדי צו האָבן אַן אויסרייד, — האָט מעלאָרס פאַר- ענדיקט,

וידער האָבן ביידע געשוויגן. מעלאָרס איז געזעסן און אַרויסגעקוקט דורכן פענסטער, אויף זיינע ליפן האָט געשוועבט אַ שמייכל פון שפּאַט און ביטערקייט צוזאַמען. דערדאָזיקער שמייכל האָט זי געפייניקט.

— האָסטו נישט אָנגענומען קיין מיטלען, עס זאָל קיין קינד נישט געבוירן ווערן? — האָט ער פּלוצלינג געשטעלט אַ פּראַ- גע. — איך האָב אויך גאַרנישט געטון, כדי צו פאַרהיטן דיך פון שוואַנגערשאַפט.

— ניין, איך האָב אַזעלכעס נישט געטון, איך וויל נישט און קאָן נישט. איך פאַרטראַג נישט די דאָזיקע מיטלען, — האָט זי ליידנשאַפטלעך אַרויסגערעדט.

מעלאָרס האָט איר צוגעוואָרפן אַ בליק און באַלד אים צו- ריק געווענדט צום פענסטער מיט דעם זעלבן שמייכל.

פּלוצלינג האָט ער זיך האַסטיק אויסגעדרייט צו איר און אַ זאָג געטון מיט חוּק:

— דעריבער, הייסט עס, האָסטו מיט מיר זיך אָפּגעגעבן? כדי צו האָבן אַ קינד?

קאַני האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ.

— ניין. באמת ניין.

— פאַרוואָס זשע דען? ב א מ ת ? — האָט ער בייסיק

געפרעגט.

זי האט אויף אים א קוק געטון מיט פארווורף און אַרויסגע-
שעפטשעט :

— איך ווייס נישט.

מעלאַרס האָט זיך ווילד צעלאַכט.

— ווער דען ווייסט? איך? איך ווייס געוויס נישט!

די פּוּזע האָט זיך געצויגן לאַנג, אומדערטרעגלעך לאַנג.
ביידע האָבן נישט געקוקט צו זיך.

— נו, — האָט זיך מעלאַרס ענדלעך אָנגערופּן, — ווי איר
ווילט, אייער דורכלויכט. וועסטו האָבן אַ קינד, זאָל עס געהערן
צו סער קליפּאַרדן. איך האָב דאָ גאַרנישט דערלאַיגט. אדרבא, איך
האָב געהאַט אַ פּיינע איבערלאַעבונג. כילעבן, אַ הערלעכע איבער-
לאַעבונג! — ער האָט זיך אויסגעצויגן מיט אַ האַלב-איינגעהאַלטע-
נעם גענעץ. — האָסטו מיך טאַקע אויסגעזען צו, — האָט ער צוגע-
געבן, — איז עס אויך פּון די קלייניקייטן: נישט דאָס ערשטע
מאָל נוצט מען מיך אויס. דאָס איצטיקע אויסנוצן מיך איז פאַר
מיר לפּחות געווען זייער, זייער אָנגענעם. כאָטש קיין פּכוד פאַר-
שאַפט עס מיר דאָס איצטיקע מאָל אויך נישט.

ער האָט זיך הידער אויסגעצויגן און ווידער איינגעהאַלטן
דעם גענעץ.

— איך האָב דאָך דיך נישט אויסגענוצט, — האָט קאַני
מיט אַ בעטנדיקער שטימע אַרויסגעמורמלט.

— איך בין ווייטער גרייט צו דינסט, אייער דורכלויכט, —
האָט ער האַרט געענטפּערט.

— אָבער ניין, — האָט קאַני געבעטן. — איך ליב דיין
קערפּער.

— באַמח? — האָט ער געענטפּערט מיט אַ געלעכטער. —
אויב אַזוי, זענען מיר קוויט — איך האָב זיין קערפּער אויך
ליב.

ער האָט אויף איר אַ קוק געטון מיט טונקל-געוואַרענע
אויגן.

— אפשר ווילסטו איצט אַרויפגיין מיט מיר ? — האָט ער אַ פּרעג געטון מיט אַ פּאַרשטיקטער שטימע.

— ניין, ניין, נישט דאָ. נישט אַצינד. — האָט קאָני גע-
זאָגט, כאַטש ווען ער וואָלט די מינדסטע אַנשטרענגונג אָנגע-
ווענדט, וואָלט זי זיכער אַרויפגעאַנגען מיט אים אין בוידעם-
שטיבל, זי וואָלט נישט געהאַט קיין כוח זיך קעגנצושטעלן זיין
ווילן.

מעלאַרס האָט ווידער אַוועקגעדרייט פון איר דאָס פנים, עס
האַט זיך געקאַנגט דאַכטן, אז ער האָט אינגאַנצן פּאַרגעסן
אין איר.

— איך וויל דיך אָנרירן אַזוי, ווי דו רירסט מיך אָן. —
האַט קאָני אַרויסגערעדט. — איך האָב נאָך דיין לייב נישט אָן-
גערירט.

ער האָט אַ קוק געטון אויף איר און זיך צעשמייכלט.
— דאָ, איצט ? — האָט ער זי געפרעגט.
— ניין, נישט דאָ! אין שייער ? דו ווילסט ?
— ווי אַזוי ריר איך דיך דען אָן ? — האָט ער געפרעגט.
— ווען דו גלעטסט מיין לייב.
ער האָט זי אָנגעקוקט און זיך צונויפגעטראָפן מיט אירע צע-
טומלטע, דערשראָקענע אויגן.

— דו האָסט לייב, ווען איך גלעט דיך אַזוי ? — האָט ער
געפרעגט, נאָך אַלץ שמייכלענדיק.

— יאָ. און דו ? — האָט זי געפרעגט.
— איך ? — פּלוצלינג איז זיין טאָן האַרציקער געוואָרן. —
אַ. איך האָב זייער לייב ! דו ווייסט נישט אַליין ?
זי האָט עס טאַקע אַליין געוואָסט.

קאָני האָט זיך אויפגעשטעלט און גענומען דעם הוט.
— איך מוז שוין גיין, — האָט זי געזאָגט.
— דו גייסט אַוועק ? — האָט ער געפרעגט מילד און מיט
פאַרווונדערונג.

זי האָט געוואַרט, ער זאָל זי אַרומנעמען, אָנרירן איר לייב.

זאָגן עפעס. ער האָט אָבער בלויו געוואָרט מיט העפלעכקייט, מיט מילדער, אָבער אַנטשטאַסענער העפלעכקייט.

— אַ דאַנק פאַר דער טיי, — האָט זיך קאַני אָנגערופֿן.
— איך בין שולדיק דעם דאַנק אייער דורכלויכט, וואָס איר האָט אָנגעטון דעם פּבּוד מיין טשייניק, — האָט מעלאָרס גע-
ענטפּערט.

קאַני איז געגאַנגען מיטן שטעגל, ער איז אזוי געשטאַנען ביי דער טיר און קוים-באַמערקלעך געשמייכלט, די צויג איז צו-געלאָפֿן צו אים מיט אַ פאַרריסענעם עק. און קאַני האָט געמוזט שווינגנדיק אַריינגיין אין וואַלד, וויסנדיק, אַז ער שטייט אזוי פאַר זיין טיר און קוקט איר נאָך מיט דעם מאַדנעם שמייכל אויף די ליפֿן.

זי איז צוריקגעקומען אַהיים זייער צעבראַכן און דערדריקט. זיין טענה, אַז זי האָט אים אויסגענוצט, האָט זי שטאַרק פאַרבי-טערט, ווייל די טענה זיינע איז געווען טיילווייז גערעכט. ער האָט דאָס אָבער נישט געדאַרפט זאָגן. צווייערליי געפילן האָבן זיך גע-ראַנגלט אין איר: דער פעס אויף אים און דער באַגער זיך אים-בערצובעטן מיט אים.

זי האָט פאַרבראַכט אַן אומאַנגענעמע שעה מיט קליפֿאַרדן ביי דער טיי, באַלד איז זי אַרויפגעגאַנגען צו זיך. עס איז איר אָבער אַליץ נישט בעסער געוואָרן אויפֿן געמיט, זי האָט זיך קיין אַרט נישט געקאַנט געפינען. זי האָט געפילט, אַז אזוי קאָן עס נישט פאַרבלייבן, זי טאַר נישט זיצן מיט פאַרלייגטע הענט, זי מוז עפעס טון. זי מוז נאָך היינט זיין ביים שייער אין וואַלד — וועט ער דאָרט זיין, צי נישט, — אַלצאיינס.

שטילערהייט איז זי אַרויס דורך דער הינטער-טיר און מיט אַ ביטער האַרץ אַוועק צום שייער. ווען זי איז צוגעקומען צום אַרט, האָט זי אין זיך דערפילט אַ געוואַלטיקע אומרויקייט. מע-לאָרס איז געזעסן אין די בלויוע העמד-אַרבל ביי די הינער-שטייגן און זיך געפאַרעט מיט די פּאַזאַן-עופֿהלעך.

קאַני האָט זיך אַנטשלאָסן געלאָזט גיין צו אים.

— אַט בין איך געקומען! — האָט זי פשוט אַ זאָג געטון.
— איך זע דאָך! — האָט ער געענטפערט און אַ קוק גע-
טון אויף איר מיט אַ פריילעכן בליק פון אונטן אַרויף.
— דו לאָזסט שוין אַרויס די קוואַקעס? — האָט קאַני גע-
פרעגט.

— זיי זענען זיך אָנגעזעסן פאַר אַלע צייטן, — האָט מע-
לאָרס געענטפערט. — זאָלן זיי אַרומלויפן, נעמען אויף זיך אַ
ביסל לייב. אַז זיי זיצן אויף די אייער, ווערן זיי אויסגעדאַרט,
זיי עסן כמעט גאַנזשט, שפעטער האָבן זיי אויך מער אין זין די
עופהלעך ווי זיך.

אַרימע הינער-מוטערס! אַזא איבערגעגעבנקייט! אַזא
בלינדע איבערגעגעבנקייט צו די קינדער, וועלכע געהערן גאַר-
נישט צו זיי! קאַני האָט געקוקט אויף די עופות, אַ גערירטע
כמעט ביז טרערן, אַ מאַדנע שטילקייט האָט געהערשט צווישן דעם
מאַנספערשוין און דער פרוי.

— נו, גייען מיר אין שייער אַריין? — האָט זיך מעלאָרס
שטיל אָנגערופן.

— וועסט מיר קיינמאָל נישט פאַרלאָזן? — האָט זי גע-
פרעגט.

— פּרעג נישט אַזעלכע זאַכן.
— דו גלייבסט מיר, אַז איך לייב דיך?
— אין דער איינער מינוט ביסטו מיר טייערער געוואָרן,
ווי במשך דער גאַנצער צייט. אַבער וואָס וועט הייטער זיין,
ווען דו וועסט אין אַ צייט אַרום באַטראַכטן די לאַגע.
— ניין, זאָג דאָס נישט! און דו וואַרפסט מיר שוין נישט
פאַר, אַז איך האָב דיך געוואָלט אויסנוצן?
— וואָס מיינסטו דערמיט?
— אויסנוצן צו האָבן אַ קינד...?

— פארמינעטוועגן, באשטיי איך אויף אלץ; וואָס אַרט עס מיך ?

— הער אויף אזוי צו רעדן! דו מיינסט עס דאָך נישט ערנסט.

ער האָט זיך אויפגעזעצט און אָנגעהויבן פאַרשפּיליען די לעדערנע געטרעט.

זי איז געבליבן ליגן. מעלאָרס איז צוגעגאַנגען צו דער טיר און זי געעפנט. דער הימל איז געווען לויטער-בלוי, בלויז אין די ראַנדן — טונקעלער. ער האָט אַריבערגעטרעטן די שוועל און אַרויס צו די עופּהלעך זיינע. קאַני איז נאָך אלץ געלעגן און געטראַכט, פאַוונדערנדיק דאָס לעבן און דעם גאַנג פון דעם מזל אירן.

זען ער איז צוריק אַריינגעקומען, איז זי נאָך אלץ אזוי געלעגן, צעפלאַמט, ווי אַ ציגיינערין. ער האָט זיך אַנידערגעזעצט לעבן איר.

— דו מוזסט קומען צו מיר אזוי אויף אַ גאַנצער נאַכט, איידער דו פאַרסט אַוועק. וועסט קומען? — האָט ער אַ סרעג געטון און אויפגעהויבן די ברעמען, אַנקוקנדיק זי.

— וועסט קומען? — האָט זי אים נאַכגעשפעט.

ער האָט זיך צעשמייכלט.

— אמת? וועסט קומען?

— אמת, וועסט קומען! — האָט זי אים ווידער קינדעריש

נאַכגעשפעט.

— אויף זיכער?

— אויף זיכער, — האָט זי נאַכגעזאָגט.

ער האָט זיך ווידער צעשמייכלט.

— און וועסט שלאָפן מיט מיר אַ גאַנצע נאַכט? אמת?

— אמת, — האָט זי זיך גערייצט מיט אים.

— אפשר קומסטו זונטיק?

— זונטיק, — האָט זי איבערגעזאָרט.

ער האָט גענומען איר פנים אין זיינע ביידע הענט און צערטלעך אַ גלעט געטון קאַנים ביידע באַקן.

— האָסט מיר באמת ליב? — האָט זי אים געפרעגט מיט גלאַנץ אין די אויגן.

ער האָט זי געקושט אין ביידע באַקן און נישט געענטפערט קיין וואָרט.

— נו, גיי שוין, גיי, — האָט ער זיך ווידער צעשמייכלט, — שוין צייט, זאָלסט אַהיימגיין!

— שוין טאַקע צייט, — האָט זי זיך פלינק אויפגעהויבן פון געלעגער און זיך שנעל אָנגעהויבן אַנטון.

— קום, וועל איך דיר אַפרייניקן, דו ביסט פאַרשטויבט געוואָרן, און אַט האָסטו אויפן קלייד שטרוי פונם פויערישן געלעגער.

ער האָט אָנגעהויבן זי אַפּשטויבן און אַראָפּנעמען שטרויע-לעך פון איר קלייד. דערביי האָט זיך זיין האַנט גערוקט איבער די פאַרוונדיקטע ערטער פון איר קערפער. אָן ליידנשאַפטלעכ-קייט, נאָר מיט אַזא האַרציקער נאָענטקייט, מיט אינטימער היי-מישקייט.

ווען זי איז אין דער טונקלקייט פונם אַנקומענדיקן אַלונט געלאָפן אַהיים, האָט אין אירע אויגן די אַרומיקע וועלט אויסגע-זען ווי אַ חלום; די ביימער אין פאַרק האָבן געהאַט אַ פנים, ווי זיי וואָלטן געווען פאַראַנקערט אין אַ שיטערן זומפ, זיי האָבן זיך לייכט געוויגט מיט די שפיצן, געצויגן זיך אַרויף צום טונקעלן הימל-בלוי, און דער באַרג-אַרויף צום שלאָס-צו איז אַזוי ווי פול געווען מיט לעבעדיקע שאַטנס.

קאפיטל XIII

זונטיק איז עס געווען. קליפארד האָט חשק געהאַט אַרויס-
צופאַרן אין וואַלד אַרײַן. דער טאָג איז געווען אַ הערלעכער,
די ווינשט-און פֿלוימען-ביימער האָבן זיך פֿלוצלינג באַדעקט מיט
אַ ים בליעכץ.

קליפארד האָט זיך שטענדיק געפילט זייער שלעכט, ווען
די גאַנצע וועלט אַרום האָט געבליט און געשפּראַצט, און ער
קאָן זיך נישט אָן פרעמדער הילף רירן פֿון אַרט. היינט איז זיין
שטימונג געווען נישט אַזוי געבראַכן, ווי געוויינלעך אין אַזעלכע
שיינע פּרילינגס-טעג. קאַני האָט מיט דעם שטענדיקן פּיינלעכן
געפיל אָנגענומען אים ביי די טויטע, אומבאַוועגלעכע פּיס און
זיי אַריבערגעטראָגן אין מאַטאַר-וועגעלע.

באַלד איז אַרויסגעקומען פּרוי באַלטאַן מיט אַ דערע אין
דער האַנט, קליפארדן אַרומצודעקן. קאַני איז דערווייַל צוגעגאַנג-
גען צום עק פֿון בוקן-וועלדל. קליפארד האָט געלאָזט דעם מאַ-
טאַר פֿון זיין וועגעלע און אָנגעהויבן צופאַרן צו קאַנין. ווען ער
האַט זי דעריאָגט, האָט ער איר צוגעוואַרפֿן מיט הייטערקייט:

— אַט פאַרט סער קליפארד אויף זיין פּייערדיק פּערד!
— אויף זיין סאַפענדיק פּערד! — האָט אים קאַני אויסגע-
בעסערט מיט געלעכטער.

קליפארד האָט אײַנגעהאַלטן דעם פּאַטעל און געוואַרפֿן אַ
בליק הינטער זיך אויף דעם לאַנגן, גרוינעם, אַלטפּרענקישן
בנין.

— מיין ירושה-שלאַס נעמט זיך גאַרנישט איבער מיט זיין
באַלעבאַס, וואָס רײט אויף זיין פּייערדיקן סוס!
זי האָט אים אָפּגעענטפּערט מיט אַ שמייכל און זיך שווינג-
דיק אָנגעהויבן אַרומקוקן איבערן צערוישטן, צעגרינטן, אויפגע-
לעבטן וואַלד. און פֿלוצלינג האָט זי דערשפּירט אַן ענגע קרובה-

שאפט צווישן זיך און דעם פרעכטיקן פריילינג אַרום. אירע אויפֿ-
 גערודערטע געפֿליטן, איר אַנגעקוואַלן מוטער־לייב, דאָס לעבן,
 וואָס רייפט אין אירע געדערם - אַט דאָס איז דאָך דאָס עכטע,
 אומגעפעלשטע לעבן, נאָך וועלכן זי לעכצט אַזוי. דאָס איז דאָס
 אמחדיקע לעבן, גלייך ווי די אַנגעדראַלענע זאָפטיקע פֿלעטער און
 בליטן פֿונם פריילינגדיקן אַרום. און זי האָט נישט ווילנדיק גע-
 וואָרפֿן אַ בליק אויף קליפּאַרדן, וועלכער האָט זיך גערוקט עטלע-
 כע טויט פֿאַראויס פֿאַר איר אין זיין וועגעלע. זי האָט דערשפּירט
 אַ הויך פֿון טויט, וואָס ווייעט פֿון אים, זי האָט דערפֿילט דעם
 שרייענדיקן קאַנטראַסט צווישן דעם טויטן מאַשינדל, וואָס הייסט
 סער קליפּאַרד, און דעם בליענדיקן אַרום, וואָס הייסט - לעבעדי-
 קע וועלט. זיין וועגעלע אפּילו האָט ווי דער טויט פֿאַרשניטן
 לעבנס, די רעדער האָבן זיך איינגעשניטן אין די צאַרטע העלז-
 לעך פֿון די גאַלדיקע מאַי־גלעקעלעך, פֿון די ליכטיק־ווייסע הונ-
 דערטבלעטערלעך.

ער, ווי ער וואָלט אַרויסגעפֿילט אירע טראַכטענישן, האָט
 אויסגעדרייט צו איר דאָס פנים און אַ זאָג געטון:
 - די ביימער זען אויס דערשראָקן פֿון מיין קנאַקנדיקער
 מאַשין.

- איך גלייב, אַז זיי שרעקן זיך טאַקע. דער גייסט פֿון די
 היינטיקע מענטשן און פֿון זייערע מאַשינען איז לחלוטין נישט צו-
 געפאַסט צום וואַלד־לעבן.

- גלייב מיר, - האָט קליפּאַרד צוגעוואָרפֿן, - אַז עס איז
 נישט אַזוי טראַגיש, ווי דו נעמסט עס.

- אודאי, - האָט קאָני געענטפּערט, - ווען פֿלאַטאַן זאָל
 היינט לעבן, וואָלט ער זיינע נשמות געלאָזט אַרויפפאַרן אויפֿן
 הימל נישט אין קיין רייטוואַגנס מיט דריי־געשפּאַנען, נאָר אין
 פֿאַרדן.

- בעסער געזאַגט, אין „ראַל־ראַיסן“, פֿלאַטאַן איז געווען
 אַן אַריסטאָקראַט!

- ריכטיק! נישטאַ מער קיין שוואַרצע פּערד צום שמייסן

און פייניקן. פלאטאנען איז געוויס נישט איינגעפאלן, אז מיר וועלן זיך באגיין אן זיינע ווייסע און שווארצע פערד, אז מיר וועלן זיך בכלל באגיין אן פערד, אז פאר אונז וועלן גענוגן מאשינען!

— מאשינען און גאזן! — האט קליפארד צוגעגעבן.
 אין א וויילע ארום האט ער זיך ווידער אויסגעדרייט מיטן פנים צום שלאס און דערקלערט:

— איבעראייאר וועל איך מיך נעמען רעמאנטירן דאס הויז.
 דער רעמאנט וועט מיך געוויס דארפן אפקאסטן גענוג געלט, אר-בעטס-קראפט איז לעצטנס זייער טייער געווארן.
 — עס זאל נאר ווידער נישט זיין קיין שטרייק, — האט קאני באמערקט.

— א נייער שטרייק? דאס וואלט פשוט געווען א קאטא-סטראפע פאר דער אינדוסטריע, פאר די שיריים פון דער אינ-דוסטריע. מיר גייען אזוי אויך צו גרונט! א בלינדער קאן עס שוין זען!

— זיי שטרייקן דען, כדי צו באגראבן די אינדוסטריע? — האט קאני א פרעג געטון מיט געמאכטער נאיוויטעט.

— רעד שוין נישט אזוי לעכערלעך! דו באהאנדלסט עס אויפן ווייבערישן שטייגער. די אינדוסטריע שטאפט זיי אן דעם מאגן, זי קאן זיי נאר נישט אגשטאפן די טייסטערס, — האט קליפארד געענטפערט מיטן סארקאסטישן טאן און מיט וולגארע פארגלייכן פון פרוי באלטאנס שניט.

— דו האסט גאר, דאכט זיך, אנוואלט פארזיכערט, אז דו ביסט א קאנסערוואטיווער אנארכיסט? — האט זי אים איבערגע-ריסן אינמיטן.

— וואס האסטו דערמיט פארשטאנען? — האט קליפארד צוריקגעענטפערט. — איך פארשטיי אונטער קאנסערוואטיוון אנאר-כיום, אז יעדער מענטש קאן זיך זיין, וואס ער וויל, יעדער מענטש קאן זיך טראכטן, פילן, אפילו טון, וואס ער וויל, — אבער בלוז פרוואט; קיינער טאר אבער נישט וואגן אנצורירן די פא-ר-

מ ע ן פונם לעבן, דעם געזעלשאפטלעכן אפארעט אלס גאנצן.
קאני איז אפגעגאנגען עטלעכע טריט שווינגדיק. דערנאך
האָט זי אַרויסגערעדט מיט עקשנות :

— דיין אַרויסגעזאָגטע אַנשוואונג האָט פונקט אזא פנים, ווי
איינער וואָלט געזאָגט : זאָל זיך דאָס איי פוילן אינעווייניק, אַבי
די שאַלעכץ זאָל בלייבן גאַנץ. עס איז אָבער אַ טעות : פוילע
איינער פלאַצן אליין פון זיך.

— איך האָלט אָבער, אז מענטשן זענען קיין איינער נישט,
מיין טייערע מאַראַל־פרעדיקערין ! — האָט קליפּאַרד אַפּגעענטפּערט
מיט אַ שמייכל.

ער האָט ביסלעכווייז באַקומען אַן אויסגעצייכנטע שטימונג.
דער הערלעכער טאָג האָט געווירקט ממש צויבערלעך. שפּערלעך
האַבן געפּישטשעט אין כאַר מיט געטרייסטע קעפּעלעך, פאַרריסן
צום לויטערן הימל ; דער קוימען פונם גרובן האָט אָן אַ שאַרף
אַרויסגעוואָרפן פונדערווייטנס ווייסע רויך-קנולן. אַלץ האָט אויס-
געזען כמעט אזוי אידייליש, ווי אין די פאַרמלחמה-צייטן. קאָני איז
געווען אַנטשלאָסן נישט אַנצוהייבן מיט קליפּאַרדן קיין קריג. זי
האָט אָבער אויך בשום-אופן נישט געוואָלט גיין מיט אים אין וואַלד
אַריין. זי איז דעריבער געגאַנגען עטוואָס דערווייטערט פון זיין
פּאַטעל מיט אַ באַזונדער מין פאַרעקשנטקייט.

— ניין, — האָט זיך קליפּאַרד אַנגערופן, — עס וועט נישט
קומען צו קיין שטרייק, אויב מ'זאָל דעם ענין נעמען פעסט אין
די הענט אַריין.

— פאַרוואָס ?

— מ'וועט מאַכן אוממעגלעך דאָס שטרייקן.

— אָבער די אַרבעטער, זיי וועלן דען באַשטיין ? — האָט
קאָני געפרעגט.

— מ'וועט ביי זיי נישט פרעגן. מיר וועלן עס דורכ-
פירן אָן זייער דעה, פאַר זייער טובה, פּדי צו ראַטעווען די
אינדוסטריע.

- און אויך פאר אייער טובה! - האָט קאָני באַ-
שטעטיקט.

- נאַטירלעך, פאַר אַלעמענס טובה. אָבער זיי וועט דער-
פון אַרויסקומען אַ פיל גרעסערע טובה ווי פאַר מיר. ווייל קוים
שטעלן זיך די גרופנס, וועלן זיי אויסגיין פון הונגער. איך אָבער
האָב נאָך אַנדערע פאַרדינסט-מיטלען.

פאַר זייער בליק האָט זיך אויסגעשפרייט דער ריזיקער טאָל
פון גרובן און הינטער אים, עטוואָס העכער, די שוואַרצע דע-
כער פון די הייזער אין טיווערסהאָל. דער גלאַק אויפן אַלטן,
ברוינעם קלויסטער האָט זיך צעקלונגען מיט חגא-קלאַנגען.

- די אַרבעטער וועלן זיך דען לאָזן אָנזאָרפן אייערע
באַדינגונגען? - האָט קאָני ווידער געפרעגט.

- מיין טייערע! זיי וועלן מוזן באַשטיין דערויף, מיר
דאַרפן זיך נאָר דערצו נעמען מיט ישוב-הדעת.

- און אַ פאַרשטענדיקונג צווישן ביידע צדדים איז דען
נישט מעגלעך?

- אודאי איז מעגלעך, ווען זיי זאָלן נאָר קענען פאַר-
טייין, אַז די אינדוסטריע אַלס גאַנצע שטייט העכער איבער יעדן
יחיד באַזונדער.

- אָבער צי מוזסטו דען זיין אַן אינדוסטריעלער?

- ניין, איך מוז נישט! איך בין אָבער אַ פּריוואַט-באַזי-
יער און מיין פּריוואַט-אייגנטום איז מיך מתחייב צו זיין דאָס, וואָס
יך בין. פּריוואַט-אייגנטום איז אין היינטיקע צייטן ווידער גע-
וואָרן אַ גלויבנס-ענין, אַ קולט-פּראַגע, גלייך ווי אין די צייטן פון
קריסטוסן און פון הייליקן פּראַנציסק. בלויז דער דעוויז האָט זיך
עביטן. אַמאָל האָט מען געזאָגט: נעם אַלץ, וואָס דו באַזיצסט
און צעטייל די אַרימע, און היינט זאָגט מען: גוץ אויס אַלץ, וואָס
דו באַזיצסט פאַרן ווילשטאַנד פון דער אינדוסטריע און גיב ד
אַרימע אַרבעט! דאָס איז היינט דער איינציקער וועג אָנצוזעט
אַלע הונגעריקע און צו באַקליידן אַלע נאַקעטע. פּונאַנדערטייל
אַלץ צווישן די אַרימעלייט - הייסט ביי איינטיקן טאָג - הונ

גער-טויט פאר אונז און פאר זיי. אזא מין ציל שמעקט, דאכט זיך, קיינעם נישט. אפילו אלגעמיינע אַרימקייט איז נישט קיין וויר-דיקער ציל פאר דער מענטשהייט. אַרימקייט איז העסלעך.

— אָבער די געזעלשאַפטלעכע אונטערשיידן!

— פאַרפאַלן! דאָס איז אַ מזל-זאָך, אַ גורל-זאָך. פאַרוואָס איז דער יופּיטער גרעסער פונם נעפטון? אַזעלכע זאָכן קאָן מען נישט איבעראַנדערשן!

— אָבער קנאה, שנאה האָבן דאָך זייער ווירקונג! — האָט קאַני באַמערקט.

— מוז מען זיי אונטערדריקן מיט אַלע כוחות. עמעץ מוז דאָך זיין באַלעבאַס.

— אָבער ווער איז באַלעבאַס?

— די מענטשן, צו וועלכע די אינדוסטריע געהערט און וועלכע געוועלטיקן איבער איר.

אַ וויילע האָט קאַני געקוקט שווייגנדיק צום ווייטן גרובן.

— מיר שיינט, אַז זיי זענען זייער שלעכטע באַלעבאַ-טיים, — האָט זי ענדלעך אַרויסגערעדט.

— נו, טאָ גיב-זשע דו אַן עצה, ווי אזוי בעסער צו באַלעבאַטעווען.

— זיי זענען ווייניק ערנסטע באַלעבאַטיים, זיי באַהאַנדלען זייער לאַגע צו פּייכטזיניק.

— זיי באַהאַנדלען זי ערנסטער ווי דו — דיין אַדע-פּייקייט.

— די אַדעפּיקייט איז נישט מיינע, מ'האַט זי מיר אָנגע-וואָרפן קעגן מיין ווילן, — האָט קאַני ביזו געענטפערט.

קליפּאַרד האָט אָפּגעשטעלט זיין וועגעלע און אַ קוק גע-טון אויף איר.

— נו, ווער-זשע אַנטלויפט פאַר דער פאַראַנטוואָרטלעכ-קייט? — האָט ער אַ פּרעג געטון. — ווער מיינט אויס די

אחריות פון זיין שטאַנד, פון זיין הערשער-שטאַנד, דו צי מיר?

— איך וויל בכלל נישט הערשן, — האָט קאַני אָפּאַנירט.
 — אָ, דאָס איז אַ פאַלשער אויסרייד! דו האָסט באַקומען
 מאַכט צו הערשן, ביסט אַ ליידי — און פאַרפאַלן, דיין גורל מאַכט
 דיך הערשן, מוזסטו זיך צום גורל צופאַסן. ווער האָט די אַרבע-
 טער געגעבן דאָס אַלץ, וואָס זיי פאַרמאָגן און מיט וואָס זיי
 שטאַלצירן אזוי: זייער גאַנצע פּאַליטישע פּרייהייט, זייער גאַנצע
 בילדונג, זייערע סאַניטאַרע איינריכטונגען, זייער געזונדהייטס-
 צושטאַנד, זייערע ביכלעך, מוזיק, קולטור-פאַרוויילונגען — מיט
 איין וואָרט, אַלץ? ווער האָט זיי דאָס געשענקט, ווער? די אַר-
 בעטער האָבן זיך עס דען אַליין געשאַפן? זיי האָבן דען גאַר
 געהאַט די מינדסטע פאַרשטענדעניש פאַר דעם אַלעם? מיר!
 מיר, די גוטבאַזיצער, די באַלעבאַטים, די אַדעליקע פון
 גאַנץ ענגלאַנד האָבן זיי דאָס געגעבן און מיר מוזן זיי עס
 ווייטער געבן. אָט אין דעם באַשטייט אונזער פאַרזאַנטוואָרט-
 לעכקייט.

קאַני איז פּלוצלינג רוים געוואָרן ווי פייער.

— איך וואָלט זיי אויך גערן געשענקט עפעס, — האָט זי
 מיט היץ אַרויסגערעדט. — נאָר ווי קאָן מען היינט געבן! היינט
 ווערט אַלץ געקויפט און פאַרקויפט. און וועגן די אַלע גוטע זאַכן,
 וואָס דו האָסט דאָ אויסגערעכנט, איז אויך קלאָר פאַר מיר, אַז
 זיי ווערן נישט מער ווי פאַרקויפט די אַרבעטער דורך אייך, די
 באַלעבאַטים און אַדעליקע, מיט גאַנץ פעטע רווחים. אַלץ איז אַ
 האַנדל. דו שענקסט גאַרנישט, קיין איינציקן פּונק פון אמתער סימ-
 פּאַטיע שענקסטו נישט, אַלץ ווערט פאַרקויפט. חוץ דעם, ווער
 האָט צוגערויבט ביים פּאַלץ זיין נאַטור-לעבן, זיין עכטע מענטש-
 לעכקייט און עס אויסגעביטן אים אויף דערדאָזיקער אינדוסטריע-
 לער עקספּדיקייט? ווער האָט די דאָזיקע הימלשרייענדע עוולדע געטון
 דעם פּאַלץ?

— טאָ וואָס-זשע, לויט דיין מיינונג, זאָל איך טון? — האָט
 קליפּאַרד אַרויסגעזיגן פון צווישן די פאַרזוועטשטע יידי. — זאָל

איך זיי אמשר אליין סארבעטן צו מיר, זיי זאלן מיך בארויבן פון מיין האב.

- פארוואס? - האט קאני זיך ווייטער געהיצט, - פאר-וואס איז טיווערסהאלף אזוי העסלעך-מיאוס? פארוואס איז אזוי פיל אומעט, אזוי פיל האפנונגסלאזע מרה-שחורה פארהאן אין זייער לעבנס-שטייגער?

- דאס דארף זייערס האבן זיי זיך אליין געבויט. דאס איז אויך איינע פון די דערשיינונגען, וועלכע איז א פועל-יוצא פון דער פרייהייט זייערער. זייער העסלעך לעבן האבן זיי זיך אליין צו פארדאנקען. זיי קאנען נישט אנדערש לעבן! איך וועל פאר זיי נישט לעבן. יעדער וואָרעם לעבט זיך אויף זיין שטייגער. - זייער לעבן איז דיין ארבעט. דו הייסט זיי ארבעטן אויף דיר. זיי לעבן אזוי, ווי דו האסט זיי איינגעארדנט דאס לעבן.

- עס הייבט זיך נישט אָן. יעדער וואָרעם זוכט זיך ווינס, איבעריקנס, דער הייסט זיי ארבעטן אויף מיר, די ברירה איז ביי זיי.

- די אינדוסטריע דיינע האט זייער לעבן פארוואשט, זייער לעבן און צוגלייך אויך אונזער לעבן! - האט קאני אויס-געשריגן.

- איך זע עס נישט אזוי שרעקלעך. דיינע רייד זענען נישט מער ווי פראָזן, ווי ראַמאָנטישע פראָזן, רעשטלעך פון די אלטע ראַמאָנטישע טרוימען. דו קוקסט מיר גארנישט אויס אזוי מרה-שחורדיק, ווי דו ווילסט מיר איינרעדן, מיין טייערע קאני.

דאס איז געווען אמת. אירע טונקל-בלויע אויגן האבן גע-בליצט מיט פייער, די באַקן זענען געווען דערפלאַמט, עס האט געבלאָזן פון איר אינגאנצן מיט בונטארישקייט, נישט געווען אין איר קיין סימן פון מרה-שחורה און האַפנונגסלאַזיקייט. זי האט באַמערקט אין גראַז עטלעכע פריש-אָרויסגעשפראַצטע, פּוּכיקע „לייבנצינדלעך“, און אין פעס אויף זיך אליין. האט זי זיך אין

הארץ געשטעלט די פראגע: פארוואס פילט זי, ווי קליפארד איז אומגערעכט און פארוואס קאן זי אים נישט אויפווייזן זיין אומ- גערעכטיקייט?

- איך פארשטיי ערשט, פארוואס מ'האט דיך אזוי פיינט, - האט זי א זאג געטון.

- ווער? ווער האט מיך פיינט? - זיי? זיי האבן מיך פיינט? זיי קאנען דען פיינט האבן? פיינט האבן קאנען נאר גענטשן! און זיי זענען דען מענטשן? חיות זענען זיי! זיי זע- זען חיות און דו וועסט זיי קיינמאל נישט פארשטיין, דו קאנסט זיי נישט פארשטיין. שרייב זיי נישט צו דאס, וואס זיי פארמאגן נישט! דו מיט דייע טרוימען ווילסט פון זיי מענטשן מאכן. די מאסן זענען שטענדיק געווען די זעלבע, און זיי וועלן אזוי בלייבן די זעלבע. די קנעכט פון נעראנט צייטן האבן זיך מיט גארנישט אונטערגעשיידט פון אונזערע קוילנגרעבער, אדער פון די ארבע- טער אין פארדס פאבריקן. איך מיין דא נעראנט מינע-גרעבער, זיינע גאלערן-שיפער. די מאסן וועלן אייביק בלייבן אומפארענ- יערט. פון דער מאסע קאן זיך ארויסהייבן א יחיד, אבער דער פערט זייערער איז שטענדיק דער זעלבער. עס איז גאר אוממעג- ליך די מאסע איבערצואנדערשן. אט דאס איז איינער פון די וויכטיקסטע פאקטן אין דער סאציאלאגיע! ברויט און פארהיי- זיגען! בלוז איין חילוק איז פארהאן, וואס די היינטיקע ביל- דונג זייערע, די מאסן-קולטור איז אן אומטויגלעכער ערזאץ, דער רוימישער צירק האט בעסער דערפילט זיין אויפגאבע. מיר האבן שטארק געגרייזט, וואס מיר האבן פארווארפן דעם צירק און אפשטאט דעם פארסטאט אונזערע מאסן מיטן קאפיטשקעלע בילדונג.

ווען קליפארד פלעגט אריינפאלן אין פאטאס-שטימונג, רעדן- דיך וועגן זיין באציונג צום חמון, פלעגט קאנען ארומלאפן א שרעק. אין דידאזיקע רייד זיינע איז געלעגן א סך אמת, צע- שטערנדיקער אמת. דאס איז געווען אזא מין אמת, וואס ברענגט מיט זיך טויט, פאריכטונג.

קליפארד האָט געזען, ווי קאַני שטייט אַזוי בלאַס און שטום, האָט ער ווייטער געלאָזט אין גאַנג דעם מאַטאַר. דאָס וועגעלע האָט גערירט און קאַני איז אַוועק ווייטער נאָכן וועגעלע. ביידע, זי און קליפארד, האָבן נישט אויסגערעדט קיין וואָרט ביזן טירל פון וואָלד. קאַני האָט געעפנט. קליפארד האָט אַ זאַג געטון, אַרייַן-פאַרנדיק אין וואָלד:

— היינט איז די צייט צו רעגירן מיט דער בייטש, נישט מיט דער שווערד. פון אייביקע צייטן האַלט מען די מאַסן אין דער צוים און מ'וועט זיי אַזוי מוזן האַלטן עד סוף פֿל הדורות. יענע, וועלכע רעדן איין די מאַסן, אַז זיי וועלן קענען אַליין מיט זיך רעגירן, זענען אַדער שווינדלער, אַדער חזק-מאַכער.

— און דו קאַנסט איבער זיי רעגירן? — האָט קאַני גע-שטעלט אַ פּראַגע.

— איך? געוויס! מיינע געהירן, מיינע אינטעלעקטועלע פעיקייטן און ענערגיע זענען פּילשטענדיק געזונט, די פּיס זענען מיר נישט נייטיק צום רעגירן. איך בין אימשטאַנד צו טון אַלץ, וואָס עס ליגט אין מײַן קאַמפּעטענץ. שענק מיר אַ זון, וועסטו זען, אַז אויך ער וועט טון דאָס, וואָס זיין רעגירער-שטאַנד וועט אים באַפּוילמעכטיקן צו טון.

— ער וועט דאָך אַבער נישט זיין דײַן זון, אפשר אויך נישט פון דיין רעגירער-קלאַס, — האָט קאַני אַרויסגע-מליסטערט...

— דאָס גייט מיך נישט אָן. וואָס קימערט מיך, ווער עס וועט זיין דער פּאַטער פון מײַן זון, אַבי דאָס זאָל נאָר זיין אַ מענטש אַ געזונטער מיט אַ דורכשניטלעך-נאַרמאַלער אינטעליגענץ. גיב מיר אַ זון פון וועלכן-עס-איז געזונטן, נאַרמאַלן, אינטעלי-גענטן מאַנספּערשוין, מאַך איך דיר פון אים דעם טיכטיקסטן לאַרד טשאַטערליי. עס האַנדלט זיך לחלוטין נישט אין דעם, ווער עס האָט אונז געפרוכפּערט, נאָר וווּ, אויף וועלכן אָרט דער גורל האָט אונז אַוועקגעשטעלט. שטעל אַוועק וועלכעס קינד דו ווילסט אַויפן שטאַפל פון רעגירנדיקן קלאַס, וועט עס אין/זיין געביט

אויסוואקסן אלס מיטגליד פון דעם רעגירונדן קלאס. נעם א קינד פון א פירשט, פון א קעניג און שטעל עס אוועק אין המון, וועט דערפון אויסוואקסן א פלעבעער, א פראדוקט פון דער מאסע.

— אויב אזוי, זענען דאך די מאסן-מענטשן נישט קיין רא-סע פאריזן, פארמאגט דאך נישט די אריסטאקראטיע קיין באזונ-דער בלוי בלוט? — האט קאני באמערקט.

— אוודאי נישט, קינד מיינס! דאס איז נישט מער ווי טרוי-מערשיקייט, ראָמאַנטישע פּלאַפּלעריי. אַריסטאָקראַטיזם איז אַ פּונק-ציע, אַ גורל-באַשטימונג. מאַסע איז ווידער אַן אַנדער מין פּונק-ציע, אַן אַנדער מין גורל-באַשטימונג. דער איינצל-עקזעמפּלאַר, דער אַדער יענער מענטשלעכער יחיד שפּילט דאָ קיין ראלֶע נישט, עס האַנדלט זיך בלויז אין דעם, צו וואָס איינער איז באַשאַפּן און דערצויגן געוואָרן. נישט דער יחיד אַפּט דעם באַגריף אַריס-טאָקראַטיע, עס גייט דאָ אינם פּונקציאָנירן פון דעם קלאַס אלס גאַנצעס.

— הייסט עס, לויט דיין מיינונג, איז נישט פארהאן צווישן אונז אַלעמען קיין שום געמיינזאַמקייט, נישטאָ, הייסט עס, דער אַלגעמיינער באַגריף — מענטשהייט?

— וואָס ווילסטו דערמיט באַווייזן? אַלע מוזן מיר אויף דעם זעלבן אופן אָנפירן אונזערע מאַגנס! וואָס-זשע איז דערפון געדורנגען? ווען עס האַנדלט זיך אַבער אינם וויכטיקסטן, אי די מאַסגעפּנדע, דעצידירנדיקע פּונקציעס, איז פארהאן אַ דע-לֶאָזער אָפּגרונט צווישן דעם רעגירנדיקן קלאַס און דער אונטער-טעניקער מאַסע, דער אָפּגרונט וועט אייביק זיין און ער מוז זיין. די פּונקציעס פון די ביידע קלאַסן זענען פאַרשידן קעגנזעצט צווישן זיך, און דאָס כאַראַקטעריסטישסטע פאַרן יחיד אפילו איז די פּונקציע, וועלכע ער דערפילט.

קאני האט געקוקט אויף אים צערודערט.

— פארוואס פארסטו נישט הייטער? — האט זי גע-

פרעגט.

קליפארד האט געלאזט דעם מאַטאַר. ער האַט געזאָגט אַלץ.

וואָס ער האָט געהאַט צו זאָגן. איצט איז ער באַהערשט געוואָרן פון זיין כאַראַקטעריסטישער גלייכגילטיקייט, אַ שטימונג, וועלכע קאָני האָט נישט געקאָנט פאַרטראַגן. יעדנפאַלס האָט זי פּעסט באַ- שלאַסן דאָ אין וואַלד קיין דיסקוסיע מער נישט צו פירן. די קעמפּעס היאַצינטן האָבן אויסגעזען ווי בלויע קאַלדזשעס שטייענדיק וואַסער. די קיזשעלעך פון די ניסן-קוסטעס האָבן אויס- געזען ווי פּראַנזן פון אַ טייער טישטוך, וואָס איז דאָ פאַרשפּרייט געוואָרן צום סערווירן דערויף מנוחה און נחת-רוח.

— עס איז דאָ באמת שיין, — האָט קליפּאַרד זיך אָנגע- רופן. — באמת, ווונדערלעך-שיין. נישטאָ קיין שענערס אין דער וועלט, ווי דער ענגלישער פּרילינג.

קאָני האָט אַ טראַכט געטון, אַז זיין באַוונדערונג זעט אויס, ווי דער שיינער פּרילינג דאָ אַרום וואַלט זיך צעבלייט אויפן סמך פון אַ פאַרלאַמענט-באַשלוס. ענגלישער פּרילינג! פאַרוואָס עפעס דווקא ענגלישער? פאַרוואָס נישט אירלענדישער, אָדער יידישער פּרילינג? דער פּאָטעל האָט זיך לאַנגזאַם גערוקט פאַראַויס די היאַ- צינטן-קעמפּעס. ווען זיי זענען אַרויס אויף דעם שטח, וווּ דער וואַלד איז געווען אויסגעהאַקט, האָט זיך די טאַג-ליכט אַריינגעריסן צו- שניידיק און מיטאַמאַל, די בלויקייט פון די היאַצינטן האָט באַקו- מען אַ פיאַלעטן אָפּגלאַנק. די פאַפּראַט-בלעטער האָבן אַ יפּגעהויבן זייערע ברוינע, געלאַקטע קעפלעך, ווי מיליאָנען קליינע שלענג- לעך, וואָס זענען גרייט איינצורוימען דער מוטער חוה אַ נייעם סוד אין אייער.

קליפּאַרד האָט נישט פאַרהאַלטן דעם מאַטאַר, ביז זיי זענען אַרויף אויפן שפיץ בערגל. קאָני איז פאַמעלעך געגאַנגען פון הינטן. די דעמפּעס האָבן זיך דאָ געצירט אין ווייכע, ברוינע קנאַספּן. אַלץ, אַלץ האָט זיך געפּוזט און באַנייט לכּבוד דעם פּרי- לינגס-יום-טוב. בלויז די מענטשן זענען געבליבן גרוי, אַלטגעלעך. פאַרוואָס זאָלן זיך די מענטשן נישט באַנייען, נישט באַויריזן אין אַ פּריש געשטאַלט צום יום-טוב פון דער גאַנצער נאַטור? אומגליק- לעכע מענטשן!

קליפארד האט אפגעשטעלט דאָס וועגעלע זיינס און אראָפּ-געקוקט צו דער צווייטער זייט וואָלד. די בלוויקייט פון די האַט-צינטן האַט אַרומגעכאַפט דעם גאַנצן וואָלד ווי מיט אויסטערלישע פייער-צונגען.

— דיִדאָזיקע פאַרב איז זייער שיין אין דער נאַטור, — האַט קליפארד אַ זאַג געטון, — אָבער קינסטלעך לאַזט זיך נישט שאַפן די זעלבע בלויע פייער-קאַליר.

— יאָ, — האַט קאַני גלייכגילטיק צוגעשטימט.
— איך וויל ריזיקירן אַראָפּצופאַרן פונדאַנען ביזן קוואַל, — האַט קליפארד מודיע געווען.

— אָבער צי וועט דער פּאָטעל קאַנען צוריק אַרויפפאַרן ?
— איך וועל פרוּוון, ווער עס ריזיקירט נישט, געווינט נישט.

און דער פּאָטעל האַט זיך אָנגעהויבן פאַמעלעך רוקן פאַר-אויס איבערן ברייטן וואָלד-שליאַך, וועלכער איז געדיכט פאַר-וואַקסן געווען מיט היאַצינטן. אַ, דו לעצטע שיף אויף די בלויע אָפּגרונטן! אַ, דו שיף אויף די לעצטע ווילדע וואַסערן, דו, וואָס מאַכסט די לעצטע רייזע פון אונזער ציחיליזאַציע! ווהין, אויס-טערלישע שיף, ווהין פירט דיין וועג? רויק, צופרידן מיט זיך איז קליפארד געזעסן מיטן רודער אין האַנט, אין זיין שוואַרצן ברייטן הוט, אין דעם שעוויאַטענעם אָנצוג. העי, קאַפּיטאַן! קאַ-פיטאַן! דיין הערלעכע רייזע דערנענטערט זיך צו איר סוף! נאַכ-נישט, זאַגסטו? אַלץ נאַכנישט? דו ווילסט אַלץ נאַכנישט אָפּגעבן דעם רודער? אונטער דיין שיף פלאַטערט דאָס קלייד פונם ווייב, דאָס קלייד פון קאַנין, דאָס ווייב פילט דעם נאַטירלעכן פּרילינג-אין איר לייב, דיין שיף גייט אונטער צוזאַמען מיט איר פּרילינגס-געפיל.

זיי האָבן אויסגעמיטן דאָס שטעגל, וואָס פירט צום וואָלד-שייער. דאָס שטעגל איז צום גליק שמאַל און דער פּאָטעל קאַן דאַרט נישט אַריינפאַרן. דאָס וועגעלע האַט געמאַכט אַ קרייז און פאַרשוונדן פון קאַניס אויגן. זי האַט הינטער זיך דערהערט אַ קורצן

פיף און זיך האַסטיק אויסגעדרייט. דער וואַלד-אויפזעער האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פון בערג און זיך דערנענטערט צו איר; דער הונט איז אים נאָכגעלאָפּן.

— סער קליפּאַרד וויל פאַרן צום שייער? — האָט ער גע-
פרעגט, קוקנדיק איר אין די אויגן אַרײַן.
— ניין, נישט מער ווי צום קוואַל.

— אויסגעצייכנט! וועל איך פאַרשפּאַרן זיך צו ווייזן פאַר
אים. אָבער דיך וועל איך נאָך זען היינט אינאַוונט, נישט אמת?
כ'וועל דיך אַפּוואַרטן ביים טירל פון פאַרק אַרום צען אַ זייגער,
גוט?

ער האָט איר ווידער דורכדרינגלעך אַרײַנגעקוקט אין די
אויגן.

— גוט, — האָט קאַני אַרויסגעשעפטשעט.

עס האָט זיך דערהערט אַ פיף, דאָס האָט קליפּאַרד מיטן
פייפער ביים מאַטאַר געגעבן אַ סיגנאַל קאַנין. זי האָט אָפּגעענט-
פערט, אַז זי גייט. דער וואַלד-אויפזעער האָט קוים-באַמערקלעך אַ
שמייכל געטון און דורכגעפירט די פּיבערנדיקע האַנט איבער דער
בולטקייט פון איר בוזעם. זי האָט אים אָנגעקוקט דערשראָקן און
תיכף אַוועקגעלאָפּן צום אַרט, פּונדאָנען דער סיגנאַל האָט זיך
נאָכאַמאָל דערהערט. מעלאָרס האָט איר נאָכגעקוקט, דערנאָך זיך
פאַמעלעך אויסגעדרייט מיט אַ פאַרטייעטן שמייכל אויף די ליפּן
און אַוועק אין דער טיפּעניש פון וואַלד.

קאַני האָט דעריאָגט קליפּאַרדן, ווען זיין מאַשין האָט זיך
שוין געהאַט אַראָפּגעלאָזט אין טאַל.

— די מאַשין האָט זיך פּיין אויסגעצייכנט, — האָט ער מיט
צופרידנקייט באַמערקט.

קאַני האָט געוואָרפּן אַ בליק אויף די גרויסע גרויע פּלע-
טער, וועלכע זענען דאָ געוואַקסן לרוב צווישן די ביימער. די
דאַרסלייט האָבן דאָסדאָזיקע געוויקט גערופן, ראָבין הודס רומ-
באַרבאָרום. שטיל און טרויעריק אַרום. נאָר דאָס לעבעדיקע קווע-
לעכל זומט און ברומט מיט אַזוי פיל לעבן, די קלאַריקייט פונם

וואסערל איז אזוי קריסטאליק, אזוי מחיהדיק. צרום דעם קוועל
 לעכל שפראצן העל-בלויע פארגעס-מיך-נישט-בלימלעך. אט דארט
 רירט זיך מיטאמאל אויף די ערד. א מוילווורף! ער איז ארויס
 פון אונטערן אויפגעשאטענעם געלן בערגל ליים, די ראזע לאפ-
 קעלעך זיינע צעשארן נאך די רעשטלעך ערד, וואס פארשטעלן אים
 דעם וועג, זיין שפיציק פיסקל מיט די בלינדע אייגלעך שנאפט
 מיט גיריקייט די לופט.

— עס זעט אויס, ווי ער וואלט געקוקט מיטן נעזל, — האט
 קאני געזאגט.

— בעסער ווי מיט די אויגן, — האט קליפארד געענט-
 פערט. — ווילסט אפשר א טרונק?

קאני האט געטון א שלוק פונם טעפעלע קוואל-וואסער.

— אייז-קאלט, — האט זי געזאגט, צונעמענדיק דאס טעפע-
 לע פונם מויל.

— מחיהדיק וואסער, אמת, דו ביסט מסתם נישט דורשטיק?

— און דו?

— א ביסל.

א פיקטיוגל האט אנגעהויבן קלאפן ערגעץ נישט ווייט. קאני
 האט אויפגעהויבן דעם בליק אינדערהיין. ווייסע וואלקנדלעך האבן
 שפאצירט איבערן הימל-בלוי.

— זעסט, — האט זי א זאג געטון, — וואלקנס זענען א-
 געקומען.

— עס שאדט נישט, — האט קליפארד געענטפערט, — די
 ווייסע שעפסעלעך דראען נישט מיט קיין רעגן.

דער מוילווורף איז נאך אלץ געזעסן אונטער זיין בערגלע
 און געשנאפט די לופט.

— א מיאוס חיהלע, לאמיר עס דערהרגענען, — האט קלי-
 פארד א זאג געטון.

— טו א קוק, צי זעט עס נישט אויס, ווי א גלח אויסן בא-
 לעמער? — האט קאני בצמערקט.

זי האט צונויפגעקליבן א בוקעטל בלימלעך און עס אים דערלאנגט.

— די בלימלעך שמעקן זיי ראמאנטישע דאמען פון פאריקן יארהונדערט, — האט קליפארד געזאגט.

קאני האט ווידער אויפגעהויבן דעם קאפ צו די ווייסע וואלקנדלעך:

— דאכט זיך, עס וועט רעגענען.

— רעגענען? ווי? דו וואלסט געוואלט, עס זאל רעגע-

נען? — האט זיך קליפארד געווענדט צו איר מיט א פארווונדער-טער מינע.

זיי האבן זיך פארנומען צוריק אהיים. קליפארד האט גע-לאזט די מאשין.

— נו, ברודער, — האט ער זיך געווענדט צום פאטער, —

נעם זיך צו דער ארבעט.

דער בארג-ארויף איז אנגעקומען א ביסל שווער. די מא-

שין האט געציטערט, זיך געוויגט און פאמעלעך, ווי מיט ווייניק

וושק געפארן ארויף. אזוי לאנג, ביז דער פאטער איז ענדלעך צו-

געקומען צו די שווערערע, משופעדיקע ערטער, וועלכע זענען

געווען געדיכט פארוואקסן מיט היאצינטן. דארט האט ער זיך אפ-

געשטעלט און נישט געוואלט מער רירן פון ארט.

— לאמיר געבן א סיגנאל, אפשר וועט דער וואלד-אויפזעער

דערהערן, — האט קאני געזאגט. — ער וואלט אונטערגעשטופט

דעם פאטער. איבעריקנס, איך וועל אליין אויך עפעס קאנען

אויפטון.

— לאמיר נאר א רגעלע אפסאפען, — האט קליפארד זיך

געווישט דעם שווייס, — זיי אזוי גוט, קאני, לייג דארט אונטער א

שטיין אונטערן ראד.

קאני האט אזוי געטון. אין א וויילע ארום האט קליפארד

ווידער געלאזט דעם מאטאר. דער פאטער האט גערירט פון ארט.

ער האט זיך אבער געוויגט, און געוואקלט, און געקרעכצט, ווי

א חולה.

— לאַמיר, וועל איך אים אונטערשטופן, — האָט קאַני,
גייענדיק פון הינטן, אַ זאַג געטון.

— היליפה! טשעפע נישט! אַליין זאָל ער גיין! — האָט
קליפּאַרד אין כּעס אויסגעשריגן. — צו וועלכע גוטע יאָר טויג
ער, דער מאַטאַר, אויב מ'דאַרף אים אונטערשטופן! לייג ווידער
אונטער אַ שטיין!

אין אַ וויילע אַרום האָט קליפּאַרד ווידער געלאָזט די מאַ-
שין, אַבער מיט נאָך ווייניקער דערפאַלג.

— דו זעסט דאָך, — מען מוז אים אונטערשטופן, — האָט
קאַני זיך ווידער אָנגערופן. — אפשר רופן דעם וואַלד-אויפּווער
צוהילף?

— וואַרט נאָר צו.

קאַני האָט געוואַרט און קליפּאַרד האָט ווידער געמאַכט אַ
פרוּוו צו פאַרריכטן די מאַשין, עס האָט אַבער גאָר ווייניק גע-
האַלפּן.

— גיב שוין אַ סיגנאַל, וועט דער אויפּווער צוקומען,
אויב דו ווילסט בשום-אופן נישט, איך זאָל דיר העלפּן, — האָט
קאַני געזאָגט.

— צום טייוול! זיי-זשע שטיץ אַ רגע!

קאַני האָט געשוויגן, קליפּאַרד האָט געמאַכט פאַרצווייפּלטע
אָנשטרענגונגען צו פאַרריכטן די מאַשין.

— וועסט אַ תּל מאַכן פּונם מאַטאַר, קליפּאַרד, — האָט
קאַני זיך נאָכאַמאָל אָנגערופן, — און אויסער דעם איז אַ שאַד
דיינע גערוון.

— אַ, ווען איך זאָל נאָר קאַנען אַרויסקריכן פּונם פּאַטעל
און באַטראַכטן דעם פאַרשאַלטענעם מאַטאַר! — האָט קליפּאַרד
אויסגערופן און האַסטיק אָנגעהויבן פייפּן. — אפשר וועט מעלאָרס
קאַנען עפעס אויפּטון.

זיי האָבן אַזוי געוואַרט, אַרומגערינגלט מיט אַ ים היאַ-
צינטן. דער הימל האָט זיך ביסלעכווייז פאַרצויגן מיט כּמאַרעס.

שטיץ אלץ ארום, בלויז פון צייט-צו-צייט לאזט זיך הערן דאס וואַרקען פון אַ ווילדער טויב. קליפּאַרדס מאַטאַר האָט זיך היי-זעריק צעפּייפט און געצווונגען די ווילדע טויב אַנטשוויגן צו ווערן.

עטוואָס שפּעטער האָט זיך באַוווּזן פון צווישן די ביימער דער וואַלד-אויפּזעער. ער האָט זיך אַרומגעקוקט און אַרצאָפּגענומען דעם הוט צום באַגריסן די הערשאַפט.

— איר האָט עפעס אַן אַנונג אין מאַטאַרן? — האָט אים קליפּאַרד האַרט געפרעגט.

— ליידער! וואָס איז געשען?

— דער טייוול ווייסט עס! — האָט קליפּאַרד ביזו אָפּגע-

קט.

מעלאַרס האָט זיך צוגעזעצט טשיפקע ביים פּאָדערשטן ראָד זי עס אויפּמערקזאָם באַטראַכט.

— ליידער בין איך נישט געניט אין די אַלע טעכנישע ינים, סער קליפּאַרד, — האָט ער רויק געזאָגט, — עס פּעלט נישט בענוין, אָדער אייל? ...

— טוט בעסער אַ קוק אַרונטער, אפשר איז דאָרט עפעס עבראַכן, — האָט אים קליפּאַרד איבערגעשלאָגן די רייד.

מעלאַרס האָט אַנגעלענט די ביקס אָן אַ בוים, אויסגעטון י מאַרינאַרקע און זי אַ וואַרף געטון אויפן גראָז. דער הונט האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף די הינטערשטע לאַפּעס. דער וואַלד-ויפּזעער האָט זיך ווידער צוגעזעצט טשיפקע און אַנגעהויבן רומטאַפן מיט די פינגער די מאַשין. עס האָבן אים געערגערט י פעטע אייל-פליעקן, וואָס האָבן אים איינגעריכט די מאַנקעט, זון אויבערהעמד.

— דאַכט זיך, אַז ס'איז אין ערגעץ נישט באַשעדיקט, — האָט ער זיך אַנגערופן.

ער האָט זיך צוריק אויפּגעשטעלט, אַרויפּגערוקט דעם הוט אויף דער פּאַטילניצע, אָפּגעווישט דעם שווייס פון שטערן און זיך פּאַרטראַכט.

— באַקוקט בעסער די שטאַנגען דאָרט אונטן, — האָט
קליפּאַרד האָרט אַ זאַג געטון. — זעט, צי זיי זענען אין
אַרדענונג!

דער אויפזעער האָט זיך אַוועקגעלייגט אויפן בויד, אויס-
געדייט דעם קאַפּ און אַרונטערגעקראַכן אונטערן וועגעלע. קאַני
האַט בשעת מעשה אַ טראַכט געטון, וואָס פאַר אַ נעבעכדיק,
שוואַך באַשעפעניש אַ מאַנספּערשוין איז, ווען ער ליגט אַזוי אויס-
געצויגן אויף דער ערד מיטן פנים אַראָפּ.

— אויף וויפיל עס שיינט מיר, איז אַלץ אין אַרדע-
נונג, — האָט זיך דערהערט זיין פאַרשטיקטע שטימע פון אונ-
טערן וואַגן.

— איר וועט, זע איך, דאָ גאַרנישט אויפטון, — האָט קלי-
פּאַרד געזאָגט.

— איך דענק אויך דאָס זעלבע, — האָט מעלאָרס געענט-
פערט, אַפּערקריכנדיק פון אונטער דער מאַשין. — איך זע גאַר-
נישט, אַלץ איז, דאַכט זיך, גאַנץ.

קליפּאַרד האָט ביז אַ כאַפּ געטון דאָס הענטל פון מאַטאָר
און געפרוּווט אים לאָזן אין גאַנג, דאָס וועגעלע האָט אָבער נישט
געריט פון אַרט.

— סער, איר האָט אים צופיל געטרויט, דעם מאַטאָר! —
האַט דער וואַלד-אויפזעער באַמערקט.

קליפּאַרד איז אויפגערעגט געוואָרן פון דערדאָזיקער באַ-
מערקונג; דער מאַטאָר אָבער האָט פּסדר געהאַלטן אין איין זשו-
זען, סאַפען, כראַקען, כריפען, ענדלעך האָט זיך געדאַכט, אַז ער
רירט שוין מיט מול.

— עס ווייזט אויס, אַז ער וועט רירן פונם אַרט, — האָט
מעלאָרס באַמערקט.

קליפּאַרד האָט געמאַכט אַ געוואַלטיקע אַנשטרענונג. דער
פּאַטעל האָט געטון אַ האַסטיקן שפרונג אין אַ זייט און מיט גרויס
מי זיך אַנגעהויבן רוקן פאַראויס.

— קאָזט, סער, וועל איך אים עטוואָס אונטערשטופן, וועט
ער שוין ווייטער גיין אַליין.

— גייט אַוועק! — האָט קליפּאַרד אַ געשריי געטון. — איך
וועל מיר אַליין אָן עצה געבן.

— דו וויסט דאָך, קליפּאַרד, — האָט זיך קאַני אַריינגע-
מישט, — אַז עס אוממעגלעך אַנדערש. פאַרוואָס ביסטו אַזוי איינ-
געשפּאַרט ?

קליפּאַרד איז בלאָס געווען פון כּעס. ער האָט אַ ריס גע-
טון די הייב-שטאַנג, דער פּאַטעל האָט אַ האַסטיקן שפּרונג געטון
און געבליבן שטעקן אינמיטן דער געדיכטעניש פון די וואַלד-
היאָצינטן.

— קאַפּוט! — האָט מעלאָרס אויסגערופן. — די מאַשינקע
האָט שוין מער קיין כּוח נישט.

— די מאַשין האָט נאָך גענוג כּוח! — האָט קליפּאַרד ביז
אַפּגעענטפּערט.

— איך צווייפל, — האָט מעלאָרס אַרויסגעמורמלט.

קליפּאַרד האָט גאַרנישט געענטפּערט. ער האָט זיך גענומען
פאַרען ביים הענטל פון מאַטאַר, געדרייט אַהין, אַהער, ווי ער
וואַלט געפרוּווט אַנטרעפן אויפן חסרון פון דער מאַשין. דער
וואַלד איז פול געווען מיט די אויסטערלישסטע קולות, וואָס
דער כאַרכלענדיקער מאַטאַר האָט פון זיך בשעת-מעשה אַרויסגע-
געבן.

— איר וועט אים די געדערים אונטעררייסן! — האָט מע-
לאָרס אַ ברום געטון.

דער פּאַטעל האָט פּלוצלינג געמאַכט אַ ווילדן שפּרונג אין
דער זייט פון באַרג-שיפּוע.

— וואָס טוסטו, קליפּאַרד? — האָט קאַני אויסגעשריגן אַ
דערשראָקענע.

מעלאָרס האָט אָנגעכאַפּט דעם פּאַטעל ביים אַנלען. דער-
ווייל האָט קליפּאַרד מיט אַ געוואַלטיקער אָנשטרענגונג באַוויזן

אויסצוקערעווען דאָס וועגעלע צום וועג. מיט אויסטערלישער
 כאַרכלעניש האָט עס גערירט און זיך פאַמעלעך גערוקט פאַראויס.
 מעלאַרס האָט עס אונטערגעשטופט מיט אַ מיגע אַ גלייכגילטיקע,
 אַבער אַ פאַלידיקטע.

— נו, זעט איר שוין, איך גיב מיר נאָך אַן עצה אַליין! —
 האָט קליפאַרד צוגעוואָרפן די נאַכגייענדיקע מיט שטאַלץ און אויס-
 געדרייט דאָס פנים צו זיי. ער האָט האַרט לעבן זיך דערוען דעם
 וואַלד-אויפזעער.

— וואָס? איר שטופט גאָר אונטער?

— אַנדערש וועט איר זיך קיין עצה נישט געבן.

— לאַזט אַפּ, זאָג איך אייך!

— איר וועט אַליין גאַרנישט אויפטון.

— איך וויל אַליין, אַליין וויל איך! — האָט קליפאַרד מיט

כעס אַרויסגעצישעט צווישן די ציין.

מעלאַרס האָט אָפגעלאָזט דעם פאַטער, זיך האַטטיק אויס-

געדרייט און צוגעגאַנגען נאָך דער מאַרינאַרקע און דער
 ביקס.

די מאַשין האָט תיכף אָנגעוויירן דאָס חיות און זיך אָפגע-
 שטעלט ווי געליימט. קליפאַרד האָט, זיצנדיק אינם פאַטער, אויס-
 געזען ווי אַן אַרעסטאַנט; ער איז אַזש גריין געוואָרן פון כעס.
 מיט די הענט האָט ער געשלאָפּט די מאַשין דאָ ביים הענטער, דאָ
 ביי אַ ראָד. אומזיסט! די קולות פון דער מאַשין האָבן איצט
 אויסגעזען ווי די הילפסרופן פון אַ גוסס. מיט כעס האָט קלי-
 פאַרד געריסן די מאַשין, די קולות אירע זענען געגאַנגען ביז
 צום הימל, אַבער אַלץ בחינם, זי האָט נישט גערירט פון אַרט.
 קיין טריט נישט, קיין שפּאַן! ענדלעך האָט קליפאַרד אָפגעלאָזט
 דעם מאַטאָר און געבליבן זיצן אין פאַטער אָן באַוועגונג.

קאָנסטאַנציע איז געזעסן ביים ראַנד פון וועג און געקוקט
 אויף די צעקניטשטע, צעטרעטענע בלומען. „נישטאָ קיין שו-
 בערס פונם ענגלישן פרייַנג.“ „איך בין בכוח אויפצוטון דאָס,

וואָס איך דאַרף טון". „איצט איז די צייט צו נעמען אין דער האַנט אַ בייטש אַנשטאַט אַ שווערד". „מיר - דער הערשנדער קלאַס".

מעלאַרס האָט זיך אומגעקערט מיט דער ביקס, אין דער מאַרינאַרקע. דער הונט איז אים נאַכגעגאַנגען האַרט ביי די טריט. קליפּאַרד האָט ווידער באַפוילן מעלאַרסן, ער זאָל עפעס טון ביים מאַטאַר. קאַני איז געדוילדיק געזעסן אויף איר אָרט, גלייך זי וואָלט געווען. נישט קיין לעבעדיקער מענטש, נאָר אַ מאַנעקען. דער וואַלד-אויפזעער איז שוין ווידער געלעגן אויפן בוך. דער רעגירנדיקער קלאַס און דער באַדינענדיקער קלאַס. ער האָט זיך אויפגעהויבן פון דער ערד און געדוילדיק אַרויסגערעדט:

— פרוווט, אפשר וועט עס איצט גיין.
ער האָט געזאָגט די ווערטער מיט אַזאַ טאָן, ווי מ'באַ-רויקט אַ קינד.

קליפּאַרד האָט געפרוּווט און מעלאַרס האָט זיך תיכף גע-שטעלט פון הינטן און אַנגעהויבן אונטערשטופן. דער פּאַטעל איז אַוועק: דער מאַטאַר האָט געטון אַ חלק, דאָס איבעריקע - דער מענטש.

קליפּאַרד האָט זיך אומגעקוקט, געל פון צאַרן.

— איר גייט אַוועק, צי גיין?

דער וואַלד-אויפזעער האָט זיך תיכף אַפּגערוקט און קליפּאַרד האָט צוגעגעבן ווי מיט פאַרענטפערונג:

— איך מוז דאָך סוף-בל-סוף וויסן, צי די מאַשין טויג נאָך צו עפעס.

מעלאַרס האָט אַוועקגעשטעלט די ביקס און גענומען אַרויפ-ציען אויף זיך די מאַרינאַרקע.

פּלוצלינג האָט דער פּאַטעל מיט קליפּאַרדן זיך אַנגעהויבן שנעל רוקן אויף צוריק.

— האַלט איין! — האָט קאַני אַ דערשראָקענע אויסגע-שרינגן. — האַלט איין! דריק אָן דעם טאַרמאַז!

קליפארד האָט זיך אָבער מיטן טאַרמאַז קיין עצה נישט גע-
געבן, דאָס וועגעלע איז געפֿליגן צוריק באַרג-אַראָפּ. ביידע -
קאַני און מעלָאַרס - זענען אונטערגעלָאַפּן צוהילף, דערפֿון
האַבן זיי זיך לייכט צונויפגעשטויסן. דאָס וועגעלע איז פֿאַרהאַלטן
געוואָרן. עס איז אַנטשטאַנען אַ טויט-שטיילקייט.

- עס איז קלאָר, איך בין הילפֿלאָז ווי אַ פּיצל קינד,
וואָס מוז אַנקומען נאָך הילף צו יעדן איינעם, - האָט קליפֿארד
פּמעט מיט טרערן אַרויסגערעדט.

קיינער האָט גאַרנישט געענטפּערט דערויף. מעלָאַרס האָט
אַריבערגעהאַנגען די ביקס איבערן אַקסל, זיין פנים איז געווען
פֿאַרבלאָז, מיט אַן אויסדרוק פֿון אויסטערלישער סבלנות. די צויג
זיינע איז געשטאַנען האָרט לעבן אים ווי אַן אַנגעצויגענע סטרוי-
נע, זי האָט געוואַכט איבער איר באַלעבאַט. זי האָט פֿלויז גע-
וואָרפֿן בליקן פֿול מיט חשד און אומצוטרוי צו דער מאַשין
און צו דעם מענטש, וואָס זיצט אין איר. דער טויטער וואָגן
מיטן טויטן רייטער האָבן אַזוי אומבאַוועגלעך געשטעקט צווישן
די צעטרעטענע פֿלומען און קיינער האָט נישט אַרויסגערעדט קיין
וואָרט.

- איך גלייב, אַז מ'וועט מיך מוזן אַ ביסל אונטער-
שופּן, - האָט קליפֿארד ענדלעך אַרויסגערעדט מיט געמאַכטער
קאַלטפֿלוטיקייט.

קיינער האָט זיך נישט אונגערופּן. מעלָאַרס' פנים האָט אויס-
געזען אַזוי גלייכגילטיק, ווי ער וואָלט גאַרנישט געהערט. קאַני
האַט אים צוגעוואָרפֿן אַ דערשראָקענעם בליק. קליפֿארד האָט זיך
אויך אומגעקוקט צו אים.

- איר וועט אפשר אונטערשופּן דעם פּאַטעל ביז
אַהיים, - האָט ער אַ זאָג געטון מיט אַ מאַיעסטעטישן טאָן. -
איך גלייב, אַז איך האָב דאָ גאַרנישט געזאָגט אַזעלכעס, וואָס
האַט אייך געקאַנט באַליידיקן, - האָט ער צוגעגעבן מיט
ערגערניש.

— ניין, סער קליפארד, גארנישט. איר פארלאנגט, איך זאל
אונטערשטופן דעם פאטער?

— איך בעט איך זייער.

מעלארס איז צוגעגאנגען, אבער זיין אונטערשטופן האט
דאס מאל קיין פעולה נישט געהאט. דער טארמאז האט זיך פאר-
האקט. ביידע, ער און קאני, האבן געשטופט אהין און צוריק, גע-
ריסן דעם פאטער אהין און אהער, געשאקלט אים פון ביידע זייטן,
ביז מעלארס האט ענדלעך ווידער אוועקגעלייגט די ביקס און אויס-
געטון די מארינארקע. קליפארד איז געזעסן שטום ווי א פיש. מע-
לארס האט א כאפ געטון דאס וועגעלע פון הינטן, עס אויפגע-
הויבן אינדערפופטן און א קאפע געטון מיטן פוס אין די רעדער
אריין. דער טארמאז האט נישט נאכגעלאזט, דער פאטער האט ווי
א פלאץ א זעץ געטון אין דער ערד. די גאנצע צייט איז קלי-
פארד געזעסן איינגעקורטשעט און מיט פיבערדיקע פינגער זיך גע-
קלאמערט ביי דעם אַנלען. מעלארס האט געסאפעט פון אַג-
שטרענגונג.

— טוט נישט אזוי! — האט קאני געשריגן צו מעלארסן.

— זייט אזוי גוט און טוט א צי ביי דעם ראד, אט אזוי, —
האט ער איר געוויזן, ווי אזוי זי זאל ציען.

— ניין! ניין! הייבט אים נישט אויף! איר וועט זיך אי-
בעררייסן! וואס איז דאס פאר אן ארבעט! — האט קאני געשריגן,
רויט ווערנדיק פון אויפרעגונג.

ער האט איר אבער א קוק געטון אין די אויגן אריין און
א שאקל געטון מיטן קאפ. זי איז תיכף געהארכזאם צוגעגאנגען
און אַנגענומען דאס ראד. ער האט אויפגעהויבן דאס וועגעלע, זי
האט א צי געטון ביים ראד און דער גאנצער פאטער האט זיך א
טרייסל געטון.

— גאט מיינער! — האט קליפארד מיט שרעק אויסגע-

רופן.

ס'איז אבער קיין שלעכטס נישט געשעען, דער טארמאז

האָט נאָכגעלאָזט. מעלאָרס האָט אונטערגעלייגט אַ שטיין אונטערן ראָד און זיך אַוועקגעזעצט אַפּרוען. דאָס האַרץ האָט ביי אים האַסטיק געקלאָפּט, דאָס פנים איז געווען בלייך און דער שטערן פאַרשוויצט. קאָני האָט, באַמערקנדיק דאָס אַלץ, שיער נישט צע-שריגן זיך פון צאָרן. אַ טויט-שטיקלייט האָט באַהערשט אַלע דריי. זי האָט באַמערקט, ווי די הענט זיינע האַפּן, ליגנדיק אויף די קני, געציטערט.

— איר האָט אייך אפשר עפעס געטון ? — האָט זי אַ פרעג געטון, צוגייענדיק צו אים.

— ניין, ניין !

ער האָט אַוועקגעדרייט דאָס פנים פון איר. ווידער איז געוואָרן אַבסאָלוט שטיל. קליפּאָרד איז געזעסן אויסגעדרייט מיטן רוקן ווי אַ מומיע. אפילו די צויג האָט אויס-געזען ווי אַ פאַרגליווערטע. דער הימל האָט זיך פאַרצויגן מיט אַ גרויער כמאַרע.

מעלאָרס האָט אָפּגעשאַפעט און אַרויסגעמורמלט :

— איך בין נאָך אַלץ אָפּגעשוואַכט פון דער לונגען-אַנט-צינדונג.

קיינער האָט זיך נישט אָנגערופּן. קאָני האָט געחשבוּנט אין געדאַנק : זי האָט באַרעכנט. וויפיל כּוח עס האָט געקאָסט דאָס אויפהייבן אין דער לופטן די מאַשין צוזאַמען מיטן פעטלייביקן קליפּאָרד. די דאָזיקע אָנשטרענגונג זאָל מעלאָרסן נאָר נישט פאַר-שאַדטן צום געזונט !

יענער האָט זיך דערווייל אויפגעשטעלט, גענומען די מאַ-רינאַרקע אויף זיך און אַריבערגעהאַנגען זי ביקס איבערן אַנלען פּונם פּאַטעל.

— ס'ער קליפּאָרד. איר זענט גרייט ?

— אויב איר זענט גרייט, ביטע !

מעלאָרס האָט אָפּערגענומען דעם שטיין פון אונטערן ראָד און זיך אָנגעשפּאַרט מיטן גאַנצן קערפּער אינם וועגעלע. ער איז

געווען אזוי בלייך ווי נאך קיינמאל נישט. קאני האט געקוקט מיט פחד. דער שלאפער מעלאַרס דאַרף שטופן דעם פעטן קליפאַרד באַרג-אַרויף. זי איז צוגעגאַנגען און געשטעלט זיך ביי מעלאַרס זייט.

— איך וועל צוהעלפן שטופן.
זי האט מיטן גאַנצן פוח זיך אָנגעשפּאַרט אינם וועגע-
לע, עס האט זיך אָנגעהויבן שנעלער באַוועגן. קליפאַרד האט זיך
אומגעקוקט:

— צוואַס טוסטו דאָס?
— איך וויל אזוי! דער הער מעלאַרס וועט אַליין נישט
באַוויינן! ער איז פאַרמאַטערט!...

זי האט נישט פאַרענדיקט דעם זאַץ, עס האט איר פאַר-
פעלט אַטעם פון אויפּרעגונג און אַנשטרענגונג ביים אונטער-
שטופן.

— שטרענגט אייך נישט אזוי אָן! — האט מעלאַרס איר
צוגעוואָרפן מיט אַ לייכטן שמייכל.

— איר האט אייך זיכער גאַרנישט געטון? — האט קאני
אים אַ פרעג געטון אַנשטאַט אַן ענטפער.

ער האט געשאַקלט מיטן קאַפּ אויף ניין. זי האט געוואָרפן
אַ בליק אויף דער קליינער, דעליקאַטער, קויס-אַפגעברענטער
האַנט, וועלכע האט צוגעהאַלטן דעם אַנלעפן. די זעלבע האנט האט
געצערט איר לייב. זי האט קיינמאל אזוי אויף דערדאָזיקער
האַנט נישט געקוקט. זי, דידאָזיקע שטילע מענער-האַנט, האט אויס-
געזען אין אירע אויגן ווי אַ האנט פון אַן אַנדערער שלווהדיקער
וועלט, און עס האט זיך אין קאנין דערוועקט אַ לוסט אַ כאַפּ צו
טון דידאָזיקע מענער-האַנט און זי צוצודריקן צו אירע הייסע
ליפן. און איר גאַנץ וועגן האט זיך אזוי געריסן צו אים, צו דעם
שלווהדיקן, שטילן, אומדערגרייכלעכן מאַנספּערשוין. אויך ער האט
פּלוצלינג דערפילט אַ לעבעדיקן ציטער, וועלכער איז דורכגע-
פּלויגן איבער אַלע אויסגעמאַטערטע גלידער זיינע און זיי באַ-

נייט. אונטערשטופנדיק דאָס וועגעלע מיט דער ליינקער האַנט, האָט ער די רעכטע אַרויפגעלייגט אויף איר דעליקאַטער, ווייסער האַנט און זי פיעשטשענדיק אַ גלעט געטון. אַ פלאַקער האָט פלוצלינג אויסגעבראַכן אין זיינע לענדן און זיך אויפגעהויבן ביזן האַרץ. קאַני האָט זיך שנעל איינגעפויגן און אַ קוש געטון די פיעשטשענדיקע מענער-האַנט. קליפאַרדס רוקן האָט זיך געפונען אין דעם מאַמענט איין צאָל פון זיי.

געקומען אַרויף אויסן באַרג, האָבן זיי זיך אָפגערוט. קאַני האָט פרייער אָפגעאַטעמט נאָכן שווערן שטיקל אַרבעט. אין גע- דאַנק ביי איר האָבן זיך געוועבט רעיונות וועגן אַן אידיילישער פריינטשאַפט צווישן די צוויי מענער: איינער - דער מאַן אי- רער; דער צווייטער - דער פאַטער פון איר קינד. אוממעג- לעך! אוממעגלעך! האָט איר נשמה געשריגן אין איר. אַ תהום, אַ וויסטער תהום ליגט צווישן זיי! צוויי פיינטלעכע עלעמענטן! פיער מיט וואָסער! איינער שליסט אויס דעם אַנדערן. און דאָס צרשטע מאָל אין איר לעבן האָט זי פאַרשטאַנען, וואָס פאַר אַן אויסערליש, סובטעל געפיל עס איז האָס. דאָס ערשטע מאָל האָט זי ערשט איצט באַווסטזיניק און אַנטשיידן געהאַסט קלי- פאַרדן, געהאַסט מיט דער גאַנצער נשמה אירער; זי האָט גע- פילט עפעס אַזעלכעס, ווי דערדאַזיקער קליפאַרד וואָלט געמוזט אַראָפגערוימט ווערן פון דער ערד-איבערפלאַך. און אַ ווונדער- לעכע דערלייכטערונג, אַ מעכטיקע לעבנס-פרייד און לעבנס- קראַפט האָט אַריינגעבלאָזן אין איר נשמה דערדאַזיקער באַווסט- זיין פון האָס.

„איצט, ווען מיין האָס צו אים האָט זיך אויפגעוועקט אין מיר, וועל איך מער נישט קאָנען בלייבן לעבן מיט אים“, איז איר דורכגעפלוין אין געדאַנק.

דער וועג איז געגאַנגען גלייך און גלאַט, איצט איז גענוג געווען בלוז מעלצאַרס' הילף. קליפאַרד האָט פסדר געשמועסט מיט קאַני אין אַ לייכטן טאָן, ווי ער וואָלט געוואָלט באַווייזן,

אז ער איז געבליבן גלייכגילטיק צו אלעם, וואָס ס'איז דאָ נאָר-
וואָס מיט אים פאָרגעקומען. ער האָט געשמעסט וועגן דער מו-
מע עוואָ, וועלכע האָט זיך איצט געפינען ביים ים אויף קור,
וועגן קאָניס פאָטער, וועלכער האָט אין לעצטן בריוו אָנגעפרעגט,
צי קאָני וויל פאָרן קיין ווענעדיק מיט אים אין זיין לימוזינע, צי
מיט הילדען אין ציג.

— איך וויל ליבערשט פאָרן מיט דער באַן, — האָט
קאָני געוואָגט. — איך לייד נישט קיין ווייטע רייזעס אין אויטאָ.
איבעריקנס, איך וואָרט אויף אַ בריוו פון הילדען.

— הילדאָ וועט געוויס אויך פאָרן נישט מיט דער
באַן, נאָר מיט איר אויטאָ, — האָט קליפאָרד באַמערקט.

— אפשר! ... אַדאָ מוז איך ווידער צוהעלפן שטופן, דער
וועג גייט דאָ ווידער באַרג-אָרויף. דו ווייסט גאָרנישט, ווי שווער
דערדאָזיקער פאָטעל איז.

זי האָט זיך געשטעלט הינטערן וועגעלע און, אונטערשטופן-
דיק עס, געגאָנגען ביי מעלאָרס' ווייט. נישט ווייט איז שוין גע-
ווען די היים. זי איז געווען גלייכגילטיק צו דעם, ווי מענטשן
וועלן קוקן אויף איר אין איצטיקן צושטאַנד.

— קאָני! — האָט זיך קליפאָרד אָנגערופן. — לאָז אָם און
רוף אַהער אַ צוויי באַדינער.

— עס לוינט שוין נישט, — האָט זי געענטפערט מיט שאַדן-
פרייד, כאָטש פון גרויס אַשטרענגונג האָבן ביידע, זי און מעלאָרס,
שווער געאַטעמט און זיך באַגאַסן מיט שווייס.

ענדלעך זענען זיי אָנגעקומען צום הויז. אַ ווונדערלעך גע-
פיל האָט קאָנין באַהערשט: עס איז פאַר איר געווען קלאָר, אז
די בשותפותדיקע האַרעוואַניע האָט זיי אַ סך מער דערנענטערט
צו זיך, ווי זיי זענען געווען ביז איצט.

— איך דאַנק אייך זייער, מעלאָרס, — האָט קליפאָרד גע-
זאָגט, ווען זיי האָבן זיך שוין געפונען פאַרן הויז. — איך מוז

מיר איינשאפן אן אנדערע מאשין, וואָס זאָל זיין טויגלעכער. גייט אַריין אין קיך, וועט מען אייך דאַרט געבן צו עסן. עס איז שוין, דאַכט זיך, מיטאַג-צייט.

— אַ דאָנק, ס'ער קליפּאַרד. איך גיי טאַקע צו מיין מוטער אויף מיטאַג.

— ווי איר ווילט.

מעלאָרס האָט אַרויפגעצויגן אויף זיך דאָס רעקל, געוואָרפן אַ בליק אויף קאַנין, זיך פאַרנייגט און נעלם געוואָרן. קאַני איז אין צאָרן אַוועק צו זיך אין צימער.

בשעתן מיטאַג האָט זי זיך אָפּער נישט געקאַנט באַ-
הערשן :

— פאַרוואָס האָסטו אַזאַ עקלדיקע האַלטונג צו מענטשן ?

— צו וועמען ?

— צום וואָלד-אויפזעער, אַ שטייגער! אויב דאָס הייסט

ביי דיר הערשנדיקער קלאַס, דאַרף מען דיך פשוט באַ-
דויערן.

— פאַרוואָס ?

— אַ מענטש איז דורכגעקומען אַ שווערע קרענק, ער האָט

נאָך קיין כּוח נישט! אויף מיין ערנוואָרט! ווען איך געהער אַזוי צום באַדינענדיקן קלאַס, וואָלט איך דיר געגעבן צו שמעקן! וואָלט לאַנג געדאַרט וואַרטן, איך זאָל אַזאַ איינעם ווי דו ביַ דינען!

— איך גלייב עס דיר.

— ווען ער זאָל זיצן אַזוי אין וועגעלע מיט פאַראַליזירט:

פיס, ווען ער זאָל דערביי אַזוי האַלטן זיך ווי דו, ווי אַזוי וואָלט.
דו געהאַנדלט קעגן אים ?

— ליבע עוואַנגעליסטין, דאָס פאַרטוישן די יוצרות זאָגט

עדות, אַז דיין געשמאַק איז פאַרדאַרבן.

— אַ! דו מיט דיין עקלדיקער, פּוסטער באַציונג צו אַל-

געמיין-מענטשלעכע געפילן, דו וויסט, וואָס עס הייסט גע-
שמאַק! אַ חרפה צו געהערן צו דינע איידל-לייט, צו דיין הער-
שער-קלאַס!

— וואָס איז די חרפה? איך בין מחויב צו האָבן פאַזונ-
דערס-איידעלע געפילן צו מיין וואַלד-וועכטער? איך דאַנק דיר
דערפאַר. די דאָזיקע געפילן לאָזן איך איבער פאַר דיר, מיין ליבע
עוואַנגעליטיין.

— דו רעדסט אזוי, גלייך ווי ער וואַלט נישט געווען קיין
מענטש, ווי דו!

— ער איז אַ חוץ דעם אָבער מיין וואַלד-וועכטער, ווע-
מען איך צאָל צוויי פונט וועכנטלעך און גיב אים אַן אומזיסטע
דירה.

— דו צאָלט אים! ווי מיינסטו, פאַרוואָס גיסטו אים די
צוויי פונט און די אומזיסטע דירה?

— פאַר זיין דינסט.

— אזוי! און איך, זעסטו, וואַלט אזאָ ווי דו מוחל געווען
אי די צוויי פונט, אי די אומזיסטע דירה.

— איך גלייב דיר, ער וואַלט אפשר אויך אזוי געהאַנדלט,
צו קאָן זיך אָבער נישט דערלויבן אזאָ לוקסוס!

— כאַ-כאַ! אַ הערשער! זעט נאָר דעם הערשער! — האָט
קאָני אויסגערופן. — אַן איינרעדעניש — ער הערשט! דו פאַר-
מאָגסט עטוואָס מער געלט, ווי דו דאַרפסט האָבן, צווינגסטו יע-
נעם צו אַרבעטן אויף דיר פאַר צוויי פונט אַ וואַך, אַז נישט —
דראָסטו זיי מיט הונגער. הערשער! וואָס פאַר אַ הערשער ביסטו?
איינגעקוואַרט ביסטו און אויסגעטרוקנט ווי אַ מומיע! דו פראָ-
וועסט טיראַנישע שטיק דורך דיין געלט, ווי דער ערשטער בעס-
טער פראָצענטניק!

— זייער עלעגאַנט דריקט איר זיך אויס, לינדי טשאַ-
טערליי!

— איך קאָן דיר פאַרויכערן, און דו האָסט זיך זייער עלעגאַנט געהאַלטן דאָרט אין וואַלד די גאַנצע צייט. אַ חרפה איז מיר געווען פאַר דיר. מיין פאַטער האָט צענפאַכיק מער מענטש-לעכע האַלטונג ווי דו, דו זענט לימאָן!

קליפּאַרד האָט אויסגעשטרעקט די האַנט און אָנגעקלונגען צו פרוי באַקלאָטן. אינגאַנצן איז ער בשעת מעשה געווען געל.

קאַני איז אַרויף צו זיך אין צימער אַ צערייצטע. זי האָט געטראַכט:

„אויך אַ הערשער! אַ מענטשנקויפער! אָהאַ! מיך האָט ער אָפּער נישט געקויפט, איך האָב נישט דעם מינדסטן גרונד דאָ מער צו פאַרבלייבן. אַ געפּגרטער פּיש! אַ דזשענטלמען מיט אַ נשמה פון צעלואַזע! אַך, ווי זיי קאָנען עס פאַנגען דעם מענטש מיט זייערע מאַניערן, מיט זייער צביעותדיקער אויסגעהאַלטנקייט, מיט זייער געמאַכטער גוטסקייט! זייערע געפילן זענען אויך פון צעלואַזע.“

זי האָט זיך אויסגעשטעלט אַ פּלאַן פון אירע ווייטערדיקע האַנדלונגען און באַשלאָסן זיך אַרויסצושלאָגן קליפּאַרדן פון די געדאַנקען. זי וויל אים נישט זיין קיין שונא. אפילו קיין שונא נישט! קיין שום געפיל טאָר זי מיט אים נישט פינדן. זאָל ער וועגן איר גאַרנישט וויסן, קיין זאָך, בפרט וועגן אירע געפילן צו דעם וואַלד-אויפזעער. אַזעלכע קריגערייען צווישן זיי זענען קיין נייעס נישט געווען: קליפּאַרד האָט געהאַלטן, אַז קאַני איז צו היימיש מיט דער דינערשאַפט, זי וויל דער פּלעגט אים פאַרוואַרפן טעמפע, געפיללאַזע באַציאָנג צו מענטשן.

צום אַוונט-עסן איז זי אַראָפּגעקומען פּולשטענדיק רויק, ווי עס וואַלט גאַרנישט געשען. קליפּאַרד איז נאָך אַלץ געווען געל, ווי פריער. ער וועט געוויס באַקומען אַ גאַל-אַטאַק, ווי שטענדיק, ווען זיינע נערוון צעשפילן זיך.

ער האָט געלייענט אַ פראַנצויזיש בוך.
— דו האָסט געלייענט פרוסטן? — האָט ער אַ פּרעג
געטון.

— כ'האַב שוין געפרוּווט אַמאָל, ער פֿאַנגווייליקט מיך
אַבער.

— זיינע ווערק זענען ווונדערבאַר.

— גאַנץ מעגלעך, נאָר מיך נודען זיי. צופיל חכמה, צופיל
סאָפיסטישער פילפול. ער האָט קיין געפיל נישט, בלוז אַ ים מיט
רייד זעגן געפילן. איך קאָן נישט פאַרטראַגן די איבערגעטריבע-
נע חכמות!

— וואָס דען געפעלט דיר? די בהמישע פונקציעס, וועלכע
מ'נעמט צו ערנסט?

— מעגלעך. בכלל וואָלט מען געדאַרפט אויסגעפינען דעם
סינטעז צווישן לייטעראַטור און ווירקלעכקייט.

— ביי פרוסטן געפעלט מיר דער עיקר די סובטעלִיקייט און
דער אַריסטאָקראַטישער אַנאַרכיזם.

— ביידע מעלות, וועלכע טויטן אָפּ דעם ווירקלעכן, נאָ-
טירלעכן מענטש.

— דאָס רעדט שוין ווידעראַמאָל פון דיר אַרויס די עזאַנ-
געליסטין.

זיי זענען ווידער אַרויף אויף די שטרייט-פראַגן. זי האָט
זיך אַבער נישט געקאַנגט אָפּהאַלט פון קעמפן מיט אים. ער האָט
אויסגעזען אין אירע אויגן ווי אַ מת, וועלכער שטראַלט אויס
פון זיך אַזאַ אומהיימלעך-קאַלטע, שוידערלעכע, בית-עולמדיקע
ווילנס-קראַפט, מיט וועלכער ער וויל זי אַרומנעמען און באַצווינ-
גען. ווי דערדאָזיקער פאַרפּוילטער בר-מינן וואָלט זי אַרומגעשפּוּ-
נען מיט קלעבעדיקע, עקלדיקע טויטן-פעדעס. זי האָט זיך צו-
ביסלעך געשראַקן פאַר דער ווירקונג, וואָס ער האָט געהאַט
אויף איר.

זי האָט זיך מיט כוח אַוועקגעריסן פון דער דיסקוסיע מיט אים און שנעל אַוועק אַרויף צו זיך. זי האָט זיך אויסגעטון און געלייגט אין בעט אַריין. אָבער אַרום האַלב צע האָט זי זיך אויפגעהויבן, אַרויסגעגאַנגען שטיל אויפן קאַרידאָר און זיך גענומען צוהאַרען. שטיל אַלץ, עס דערגייט נישט צו איר געהער דעם מינדסטער שאַרף. זי האָט אַרויסגעוואָרפן אויף זיך דעם שלאָפראַק און שנעל אַראָפּגעלאָפּט פון די טרעפּ. קליפּאַרד און פרוי באַלסטאַן האָבן נאָך אַלץ געשפּילט אין קאַרטן. זיי וועלן מסתם אַזוי אָפּשפּילן ביז האַלבער נאַכט.

קאַני איז צוריק אַרויף צו זיך אין צימער אַריין, אַראָפּגעוואָרפן די פיזשאַמע, אָנגעטון אַ דינ נאַכט-העמד, אויפן העמד צו וואַלן קליידער, אויף די פיס טעניס-לאַטשן מיט גומענע זיילן און אַרויפגעוואָרפן אויף זיך אַ קליינט מאַנטל. זי איז געווען גרייט אַוועקצוגיין. ווען עס זאָל איר ווער אַקעגנקומען אין וועג, גייט זי אַרויס אויף אַ מינוטקעלע פאַר דער טיר. און טאַמער פאַרגעגנט זי ווער אינדערפרי, ווען זי וועט צוריקגיין פון וואַלד, וועט זי האָבן אַן אויסרייד, אַז זי מאַכט אַ קליינעם פרימאַרגן שפּאַציר פאַרן פרישטיק. איין געפאַר איז נאָר פאַרהאַן, אַז עמען וואַלט געקאַנט ביינאַכט אַריינגיין אין איר צימער און זען, אַז זי איז נישטאַ. די דאָזיקע וואַרשיינלעכקייט איז אָבער כמעט אוממעגלעך.

דער טויער-היטער האָט נאָך דאָס טויער נישט צוגעשלאָסן, - צען אָונט שליסט ער עס צו, זיבן אינדערפרי מאַכט ער עס אויף. זי האָט זיך אַרויסגעשלייכט שטיל, אומבאַמערקט. די האַלבע לבנה האָט גענוג העל געלויכטן, כדי צו זען, וווּ מען גייט, אָבער ווייניק העל, כדי צו לאָזן זי מערקן פון פרעמדע אויגן, בפרט אינם טונקל-גרוען מאַנטל. אין וועלכן זי איז געווען איינגעהילט.

זי איז שנעל געגאַנגען דורכן פאַרק, אַן אויפגערודערטע.

נישט אזוי פון דער פארשטייענדיקער באגעגעניש מיטן גע-
ליבטן, ווי פון דער ביטערקייט, פונם בונט, פון דער רעוואָלט,
וועלכע האָבן צעשפּאַרט איר האַרץ. נישט אזוי פילט מען
זיך, בשעת מען גייט אויף אַ ליבעס-צוזאַמענקום. דאָס איז
געווען גיכער דאָס גיין אויף אַ שלאַכט, דאָס גיין אויף מלחמה.

סוף פון צווייטן בוך

„ידישע אוניווערסאל-פיזיקאטעק“

ליטעראַדישע לייטונג: שלמה שריינבערג

פ י נ פ ט ע ר י א ר ג א נ ג

1939

ו א ר ש ע

לארענס
דער געליבטער
פון ליידן משאטערליי

ד א ת א ו

ייִשוֹ אַנְרֵהֶם צִימְעֵרמאַי

דאָס דריטע בוך

ווֹדִישֶׁ אָנְנוּ עֵרֶס אַל-פּוֹלִי אָטֶק

1939

וואַרשע

Druk. „Grafia”, Warszawa

קאפיטל XIV

- ווען זי איז צוגעקומען צום טירל פון פארק, האָט זי דער-
הערט אַ סקריפּ פּונם שלאַס. ער איז דאָרט דאָ, ער זעט זי!
— ביסט געקומען פרי, — האָט זיך דערהערט זיין קול פון
דער פינסטערניש. — ווי איז עס דורכגעגאנגען דיין פליטה?
— אין דער בעסטער אָרדענונג.
ער האָט שטיל צוגעמאַכט הינטער איר דאָס טירל און באַ-
לויכטן מיטן טאַשן-לעמפל דעם וואָלדיקן וועג. ביים ליכט פון
דעם לאַמטערל האָט מען געקאָנט באַמערקן קעמפעס גרויסע ווייסע
בלומען, וועלכע האָבן די בעכערלעך נאָך נישט פאַרמאַכט, כאַטש
ס'איז שוין געווען נאַכט. זיי זענען געגאַנגען אָפּגעזונדערט און
געשוויגן.
— ווי פילסטו דיך? האָסט דיר טאַקע גאָרנישט געטון מיטן
שלעפּן דאָס וועגעלע? — האָט קאָני געערעגט.
— גאָרנישט! גאָרנישט!
— די לונגען-אַנטצינדונג האָט דיך שטאַרק רואינירט?
— ע! נאַרישקייטן! אַ ביסל איז מיר איבערגעבליבן אַ
שוואַק אויפן האַרץ, אָבער אויף די לונגען בין איך פולקאָם
געזונט.
— דו טאָרסט נישט נעמען אויף זיך קיין שווערע אַרבעט.
— אודאי.
זי איז געגאַנגען ווייטער און ביז געשוויגן.
— דו האָסט דאָך קליפּאַרדן, אמת? — האָט זי ענדלעך
אַרויסגערעדט.
— האָסן? אָך, ניין! איך קען אַ סך אַזעלכע ווי ער, איך
האָס זיי נישט, איך קאָן זיי נאָר נישט פאַרטראַגן, די נעבעכלעך!

— קליפארדן האלטסטו פאר א נעבעכל? —
— ער איז א בייוויליק נעבעכל! זיי אלע, די אלע הויכ-
געשעצטע לייט, זיי זענען מערסטנטיילס נעבעכלעך, נאר בייווי-
ליקע דערצו.
זי האט פונדערווייטנס באמערקט א פייערל און זיך אפגע-
שטעלט:

— וואָס איז דאָס? ווער איז ביי דיר דאָ אינדערהיים?
— קיינער נישט. איך לאָו שטענדיק איבער אינדערהיים אַ
ברענענדיקן לאַמפּ.

זי איז ווייטער געגאנגען, נישט דערנענטערנדיק זיך צו אים,
בכלל האָט זי עפעס איצט נאָכגעטראַכט, וואָס זי טוט דאָ איצט
מיט דעם מענטש אין וואָלד!

זיי זענען אָנגעקומען צו זיין ווינונג, ער האָט אויפגעשלאָסן
די טיר און זי אַריינגעלאָזט פאַראויס אין שטוב. ווי אין אַ תּפּיסה,
איז קאַנין דורכגעפּלויגן אַ געדאַנק. דער טשייניק אויף דער קיך
האַט געסיקעט, אויפן טיש זענען געשטאַנען שאַלן און ס'איז גע-
ווען געגרייט צו טיי.

זי האָט זיך צוגעזעצט אויף אַ שטול ביים אויוון. אין שטוב
איז געווען אַ ליבע וואַרעמקייט.

— איך וועל אויסטון די לאַטשן, זיי זענען דורכגענעצט
אינגאַנצן, — האָט זי אַ זאַג געטון ווי צו זיך אַליין.

די פּיס אין די בלוזע זאַקן האָט זי אָנגעשפּאַרט אין דער
אוייוון-רושטע. ער איז דערוויל אַריינגעגאַנגען אין קעמערל און
געברענגט ברויט, פּוטער און גערויכערטן לעקער. זי האָט זיך
אויפגעשטעלט, אויסגעטון דעם מאַנטל און אים אויפגעהאַנגען אויך
דער טיר. עס איז איר געוואָרן הייס.

— וואָס ווילסטו, טיי, קאַקאַ, צי קאווע? — האָט מעלאָרן
געפּרעגט.

— פּאַקטיש וויל איך גאַרנישט, — האָט קאַני געענט-
פּערט, קוקנדיק אויפן טיש. — דו שטער דיר אָבער נישט, עס.

— איך בין נישט הונגעריק. דעם הונט, זעסטו, וועל איך
יאָ אַנקאַרמען.

ער האָט געמאַכט עסן פאַרן הונט און עס אַוועקגעשטעלִ
אויף דער פּאַדלֶאָגע אין אַ ליימענער שיסל. דער הונט האָט זי
נישט צוגערירט צום עסן און געקוקט אויפן באַלעבאַס מיט אַ פאַר
ווירטן אויסדרוק.

— נאָ, נאָ, דיין וועטשערע! וואָס מאַכסטו אַזאַ תּמעוואַטע
מינע? עס! עס! — האָט ער אונטערגעשטופּט דעם הונט צו דער
שיסל.

מעלאָרס האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף אַ שטול און גענוי
מען אַראָפּציען די שטיוויל פון די פיס. דער הונט האָט אַוועקגע
דרייט די מאַרדע פון דער שיסל און צוגעגאַנגען צום באַלע
באַס, אַוועקגעצנדיק זיך לעבן אים און קוקנדיק אויף אים אומי
רויק.

— וואָס איז מיט דיר? עס אַרט דיך דער גאַסט? און
אפשר ביסטו אייפּערוזיכטיק? האָ? גיי, פּרעס, פּרעס דיין ווע
טשערע!

ער האָט אַרויפגעלייגט די האַנט אויפן הונטס קאַפּ. דער
הונט איז פּאַמעלעך צוריקגעגאַנגען און אַריינגעשטעקט די מאַרדע
אין דער שיסל.

— ווי איך זע, האַסטו ליב הינט, — האָט קאַני באַ
מערקט.

— נישט זייער. אַ באַשעפעניש אַ צו הכּנעהדיקס און אַ צו
געטרייעס.

ער האָט אַנגעהויבן אויסטון די שטיוויל. קאַני האָט זיך
אַרומגעקוקט איבער דער שטוב. ווי פּוסט דאָ איז און ווי טרויע
ריק! איבערן טישל איז געהאַנגען אויף דער וואַנט אַ העסלעך
פאַרגרעסערטע פּאַטאַגראַפיע פון אַ יונג פאַרפּאַלק, דער מאַן
אויפן בילד האָט געכאַפט דאָס אַנבליק פון מעלאָרסן, די פּרוי
האָט געקוקט מיט צוויי פּרעכע אויגן אין דער ראַם פּונם שיי.

נעם אבער אויסגעלאָסן-אַפּשטויסנדיקן פּנימ, - מסתּם איז זי דאָס ווייב זיינס.

- דאָס איז מסתּם דיין בילד ? - האָט קאַני אָנגעוויזן אויף דער פּאָטאַגראַפיע.

ער האָט אויסגעדרייט דעם קאַפּ און אַ קוק געטון צום בילד אויף דער וואַנט.

- נו, יא. די פּאָטאַגראַפיע איז פון מיין חתונה, איך בין דעמאָלט אַלט געווען איינאַונצוואַנציק יאָר.

און ווען ער האָט נישט אויפּגעהערט צו קוקן, האָט זי אַ פרעג געטון :

- האָסט לייב די פּאָטאַגראַפיע ?

- וואָס ? לייב ? צו אַלדי שוואַרצע ריחות, איך קאָן זי נישט ליידן ! דאָס האָט זי עס אַזוי אָנגעדרייט, אַז מיר זאָגן זיך מאַכן דיאָזיקע פּאָטאַגראַפיע, - דאָס איז אירס אַ קונץ.

ער האָט זיך ווידער גענומען צו די שטיחל.

- האָסט נישט לייב די פּאָטאַגראַפיע, צוואַנס-זשע הענגט זי ביי דיר ? אפשר וויל זי גאָר דיין ווייב האַפּן ביי זיך ?

ער האָט זי אָנגעקוקט און זיך צעשמייטלט :

- זי האָט מיר פאַרנומען פון שטוב אַלץ, וואָס האָט כאַטש אַ פּיצל ווערט, נאָר דאָסדאָזיקע חפּץ האָט זי מיר איבער-געלאָזט.

- טאָ צוואַנס-זשע האַלטסטו עס ביי דיר ?

- איך ווייס ? כּוּהאַב גאָר פאַרגעסן, אַז עס הענגט דאָ, ווער קוקט דערויף ? עס הענגט און הענגט, ווער האָט עס אין זינען ?

ער האָט זיך ווידער אויסגעדרייט צום בילד. עס האָט גע-האַט אַ ברוינע, פאַרגילדטע ראַם, אַ העסלעכע. דאָס בילד האָט פאַרגעשטעלט אַ גלאַט-אַרומגעראַזירטן, שיינעם מאַנספּערשוין, נאָך זייער אַ יונגן, און אַן עטוואָס דיקלעכע פרוי מיט פרעכע אויגן, געלאַקטע האָר און אַ טונקל-זיידענער בלוזקע.

— א פיין חפצל? הא? איר אויפטו! — האט מעלארט א

זאג געטון.

ער האט שוין געהאט אויסגעטון די שטיוול און אריין מיט די פיס אין שטעק-לאטשן. ער האט זיך געשטעלט אויף א שטול, אראפגענומען די פאטאגראפיע. אויף דער וואנט איז געבליבן א העלערער, פירקאנטיקער פלעק.

— נישט פדאי אפילו אפצושטויבן, — האט ער געזאגט.

אזעקשטעלנדיק דאס בילד ביי דער וואנט אויף דער ערד.

ער איז אזעק אין קעמערל און ארויסגעקומען באלד פון דארט מיט א העמערל און א צווענגל. ער האט זיך צוריק אזעק געזעצט אויף דער שטול, ווו ער האט נאר-וואס אויסגעטון די שטיוול, א נעם געטון די פאטאגראפיע און אנגעהויבן ארויס-שלעפן מיטן צווענגל און העמערל די טשוועקלעך, וועלכע האבן אויף דער צווייטער זייט פונם בילד צוגעהאלטן דעם טאוול הינטער דער פאטאגראפיע. ער האט עס געטון מיט זיין געוויינלעכער שווייגעוודיקער עקשנות.

ווען די טשוועקלעך זענען ארויסגענומען געווארן, האט ער ארויסגעזעצט דעם טאוול זייער ערנסט און געדולדיק, דערנאך ארויסגענומען די פאטאגראפיע גופא, וועלכע איז גע-ווען באזונדער איינגעפאסט אין א שטארקן, ווייסן פאספארטו. דא האט ער א קוק געטון אויפן בילד מיט א קאמישער גרימאסע:

— דאסדאזיקע בילד שטעלט פינקטלעך פאר, וואס איך בין

דעמאלט געווען: א יונגער ראצער, און זי — אויך, וואס זי איז געווען: א מויד מיט פאמפושקעס.

— לאמיר א קוק טון, — האט קאני געבעטן.

ער האט באמת אויסגעזען שיין אויפן בילד, גלאטיק אויס-געראזירט, בכלל האט ער געמאכט אויף דער פאטאגראפיע זייער א גלאטיקן איינדרוק, אן עכטער טיפ פון א פיינעם יונגמאן, נאר אן לעבן, אן רייץ. די אויגן זיינע זענען אבער אויך דא געווען דרייסטע, אומדערשראקענע. אויך זי האט נישט אויסגעזען אזוי

וויילגאר, ווי ער האָט זי געשילדערט, כאָטש זי האָט געהאַט צו
מגושמדיקע באַקנביינער. אַ געוויסע צוציונגס-קראַפט האָט געשטעקט
אין איר פרעכן בליק.

— אַזעלכע זאָכן דאַרף מען נישט האַלטן ביי זיך, — האָט
קאָני באַמערקט.

— טאַקע ניין, ביסט גערעכט, מ'דאַרף טאַקע נישט! מען
דאַרף אַזעלכע מינים זאָכן בכלל אויף פּפרות!

ער האָט אויף דער קני צעריסן די פּאַטאַגראַפיע אינאיי-
נעם מיטן פּאַספּאַרטו אויף פּיץ-פּיצלעך און אַרײַנגעוואַרפן אין
פּײַער.

— עס וועט מיר דאָס פּײַער פּאַראַומרייניקן, — האָט ער
זאָג געטון.

די שויב און דעם טאַוול האָט ער פּאַרזיכטיק אַרויסגעטראָגן.
די ראָס האָט ער צעהאַקט מיטן העמעראַל, דער גיפּס איז זיך
שטיקלעכווייז צעפּלויגן. ווען אַלץ איז געוואָרן צוגערוימט, האָט
ער זיך צוריקגעזעצט צום טיש.

— דו האָסט אַמאָל לײב געהאַט די פּרוי דיינע? — האָ
איים קאָני געשטעלט אַ פּראַגע.

— וואָס? צי כ'האַב זי געליבט? און דו האָסט דעם פּרוי
דיינעם, קליפּאַרדן, געליבט?

זי האָט זיך אַבער נישט געלאָזט אָפּפּטרן מיט גאַ
נישט.

— אַבער לײב געהאַט האָסטו זי?

— אַ פּראַגע דאָס איז? — האָט ער זיך צעלאַכט.

— און אפשר האָסטו זי נאָך איצט לײב?

— איך? — ער האָט ברייט געעפּנט די אויגן. — ניין

ניין! אפילו דער געדאַנק וועגן איר איז מיר דערווידער! — האָ
ער רויק געענטפּערט.

— פאַרוואָס?

ער האָט אומגעדוילדיק אַוועקגעמאַכט מיט דער האַנט.

— פארוואָס-ווע גטסטו דיך נישט מיט איר? זי קאָן דאָך
אמאָל צוריקקומען צו דיר, — האָט קאָני געענטפערט.
ער האָט אויף איר געוואָרפן אַ דורכדרינגלעכן בליק.
— זי וועט זיך נישט דערנענטערן צו מיר אויף אַ מהלך
פון אַ ביקסן-שאַס. זי האָט מיך נאָך מער פיינט, ווי איך זי.
— וועסט זען, זי וועט נאָך צוריקקומען.
— נאַרישקייטן, זי — נישט! אויסגעשלאָסן! צווישן אונז
איז אַלץ געענדיקט. ס'שוידערט מיך אַזש, ווען ס'שטעלט זיך מיר
פאַר, ווי זי קומט דאָ אַהער צו מיר!
— פונדעסטוועגן, זיי נישט אַזוי זיכער, — נישט אַ קיין
זיכערע זאָכן! דו האָסט אפילו נישט באַמיט זיך געריכטלעך וועגן
אַ גט?

— ביין!

— זעסטו שוין! אויב אַזוי וועט זי געוויס קומען צו
דיר און דו וועסט קיין ברירה נישט האָבן, וועסט מוזן מיט איר
ווינען צוזאַמען.
מעלאַרס האָט ווידער געוואָרפן זיין שאַרפן בליק אויף
קאָני.

— און אפשר ביסטו גערעכט. כ'האָט געטון אַ שטות, וואָס
איך בין צוריקגעקומען אַהער. איך בין אַבער געווען צעבראָכן
און געגאַרט נאָך רו, ווו דעם מידן קאַפּ אַנצושפּאַרן. אַ מאַנס-
פערשוין איז אַזאַ מין אומגליקלעך באַשעפעניש, וואָס יעדעס
ווינטל האָט איבער אים שליטה און טרייבט אים, ווהיין עס וויל.
האָסט רעכט. איך וועל מיך באַמינען זי אַפּצויגטן. באַמת, בין איך
אַ דם-שונא די אַלע זאָכן מיט די פאַרענישן און לאַדענישן, די
באַזאַמטע, קאַנצעלאַריעס, געריכטן. כ'וועל מיר אַבער אַנטון אַ
כוח, כ'מוז פון איר פטור ווערן אויף שטענדיק. מאַרגן גיב
איך איין אַ ביטע וועגן אַ גט.

קאָני איז אינערלעך צופרידן געווען פון זיין פעסטן באַ-
שלוס; פארוואָס זי איז אַזוי צופרידן געווען, האָט זי אַליין נישט
געוויסט.

— עם גלוסט זיך מיר טיי טרינקען, — האָט זי מודיע געווען.

מעלאַרס האָט זיך אויפגעהויבן פון אַרט צו דערלאַנגען טיי. זיין פנים איז געבליבן אומדורכדרינגלעך.

ווען זיי האָבן זיך ביידע געזעצט צום טיש, האָט קאָגני געפרעגט:

— פאַרוואָס האָסטו מיט איר חתונה געהאַט? זי איז דאָך געשטאַנען נידעריקער פון דיר. פרוי באַלטיאָן האָט מיר דערציילט וועגן איר. זי, די פרוי באַלטיאָן, קאָן נאָך ביז היינט נישט באַגרייפן, האָט מיט דיר האָט זיך געטון, פאַרוואָס דו האָסט מיט איר חתונה געהאַט.

מעלאַרס האָט אַ וויילע געטראַכט און ענדלעך אַרויסגע-רעדט:

— כ'וועל מיך באַמיען דיר אַלץ איבערצוגעבן. איך בין אַלט געווען אַ יאָר זעכצן, ווען איך האָב געהאַט צו טון מיטן ערשטן מיידל. זי איז געווען אַ לערערס אַ טאַכטער, אַ שיינ מיידל אפילו. איך האָב געהאַט אַ שם פון אַ לייטישן בחור נאָך פון דער דער שעפילדער גימנאַזיע, איך האָב געקאָנט צוביסלעך פראַנצויזישע און דייטש, די נאָז האָב איך אַלפּפּאַלס פאַרריסן זייער הויך. זי, דאָס מיידל מיינס, איז געווען ראַמאַנטיש געשטימט, זי האָט פיינט געהאַט ווילגאַריטעט. זי האָט דערוועקט אין מיר די תּשוקה צו פּאַעזיע און בכלל צו ליטעראַטור. אונטער איר השפּעה בין איך אוי געוואָרן אַ שטיקל מאַנספּערשוין. איך האָב געלייענט, גע-טראַכט, געטרוימט מיט איר און פאַר איר. אין קורצן האָב איך באַקומען אַ פּאַסטן אַלס ביוראַליסט. איך בין צו יענער צייט געווען אַן אויסגעבלייכט, אויסגעמאַגערט בחור מיט אַ קאַפּ פול מיט ביכער. מיר ביידע, איך און זי, פלעג שמועסן וועגן אַלץ, ממש וועגן אַלץ. אין אַזעלכע שמועסן פלעגן מיר פאַרפּאָרן קיין פּערסעפּאַליס, קיין טימבוקטו. איך גלייב, אַז קיין ליטעראַריש מער געשטימטע פּאָר ווי מיר ביידע איז אוממעגלעך געווען צו געפּינען אין גאַנץ ענגלאַנד. איך האָב געלעבט אין סכּרדיקן עקסטאַז.

איך בין פשוט געווען אין זיבעטן הימל פון מיין מיידל. זי האט מיך אויך פארגעטערט. אבער דער נחש הקרמוני - די געשלעכט-לעכע תאוה - האט געלויערט אויף מיר. דאס אומגליק איז גע-ווען, וואס מיין געליבטע האט אינגאנצן קיין סעקסועלע תשוקה נישט פארמאגט, יעדנפאלס - נישט דארט, וווּ אזא תשוקה דארף זיך געפינען. איך בין געווארן וואס אמאל אויסגעדארטער, וואס אמאל צעחושטער. איינמאל האב איך איר דערקלערט, אז א סוף - לאמיר לעבן ווי מאן און ווייב. קיום מיט צרות איז מיר גע-לונגען זי איבערצורעדן. זי איז איינגעגאנגען דערויף. איך האב געפיבערט, געברענט, געפלאקערט - ווי געוויינלעך א יונגערמאן מיט בלוט - זי אבער האט עס פשוט נישט געדארפט. זי האט נישט פארשטאנען, צוואס מ'דארף דאס, נישט געפילט אין דעם קיין שום טעם. זי האט מיך געליבט, פארגעטערט, זי האט ליב געהאט צו זיצן מיט מיר, שפאצירן מיט מיר, שמועסן מיט מיר, קושן זיך מיט מיר. אויף אזא ארט האט זי זיך געוואלט ליבן מיט מיר - מער נישט. יענץ איז איבעריק. לחלוטין איבעריק און אומ-פארשטענדלעך. דערדאזיקער צולאג צו דער ליבע האט זי שא-קירט און געבראכט יעדעסמאל אין געוואלטיקער פארלעגנהייט. לאך נישט, אזעלכע פרויען זענען פארהאן א סך, זייער א סך. איך בין אבער געווען פונקט דער היסוף פון איר, יענץ איז ביי מיר געווען דער עיקר, - אן דעמדאזיקן האב איך קיין ליבע נישט פארשטאנען. דערדאזיקער פרט האט ענדלעך צעשטערט אונ-זער ליבע. איך האב ענדגילטיק איבערגעריסן מיט איר און אן-געקנופט באציאונגען מיט א צווייטער, א לערערין פון א פאלקשול. דיאזיקע לערערין האט נאך פריער געהאט ארויסגערופן אן עפנט-לעכן סקאנדאל, זי האט געלעבט מיט א פארהייראטן מאן. א טאטן פון קליינע קינדער, און אים דערפירט כמעט ביז משוגעת. זי איז געווען א ווייכע, מיט א מילך-ווייסער הויט, בכלל א טיפ פון א ווייכער פרוי, זי איז געווען עלטער פון מיר און געשפילט פידל. אויסער דעם אלעם איז זי געווען א טייוף. אין דער ליבע האט זי ליב געהאט אלץ, א חוץ דעם עיקר, די געשלעכטס-באציאונגען.

א צוגעלאָזענע, א צערטלענדיקע, האָט זי דעם מאַנספּערשוין זיך באַמיט צופּרידנצושטעלן אויף אַלע אופנים. אָבער ווען זי פלעגט געצווּנגען ווערן צום געשלעכטלעכן אַקט, האָט זי ממש געקריצט מיט די ציין און געשפיגן מיט שנאה. איך האָב זי באַצווּנגען און זי האָט מיך פשוט פאַרשרפהט מיט איר האָט. ווידער האָב איך זיך אַנטוישט. נמאס איז מיר דאָס אַלץ געוואָרן. איך האָב געגאַרט נאָך אַזאָ פרוי, וואָס זאָל פילן אַ טעם אין געשלעכטס-אַקט און אים אַליין פאַרלאָנגען.

— נאָכדעם איז געקומען די ריי אויף בערטאָ קוטס, אַזוי הייסט דאָס ווייב מיינס. אונזערע עלטערן האָבן געוווינט בשכנות, איך האָב זי דעריבער געקענט פון קינדווייז אָן. אַ קינד פון פשוטע פאַלקס-מענטשן. בערטאָ איז צו יענער צייט געווען ערגעץ אָן אַנגעשטעלטע אין בירמינגאַם. זי האָט געזאָגט, אַז זי דינט אַלס גובערנאַנטקע ביי קינדער, מענטשנס מיילער האָבן אָבער געוווּסט צו דערציילן, אַז זי איז דאָרט אַ קעלנערין אין אַ האַ-טעל, אָדער נאָך עפעס ערגערס. אַזוי צי אַזוי, ווען כ'האַב שוין יענעם מין פרויען געהאַט איבערגענוג, איז פונקט צו יענער צייט מיר אונטערגעקומען בערטאָ מיט אירע גרויסשטאַטישע מאַניערן און פאַרנעמער האַלטונג, מיט איר עלעגאַנטער גאַרדעראַבע, פייער-שפּריצנדיקע אייגעלעך, אַנצוהערענישן און אַנדייטונגען, מיטן הויך פון עכטער, קערפּערלעכער ליידנשאַפטלעכקייט, וועלכע האָט זיך געטראָגן פון איר אויף אַ מיי. איך בין דעמאָלט געווען זייער מרה-שחורדיק געשטימט. איך האָב אַזש אַוועקגעוואָרפן דאָס ביי-ראַליסטן-פּאָך און זיך צוריק באַזעצט אין טיווערסהאַל. מיין פּאָ-טער איז געווען אַ שמיד — בין איך אויך אַ שמיד געוואָרן. איך פלעג מיין פּאָטער העלפן אין דער אַרבעט און געקענט די מלאכה. לייב געהאַט דאָס פּאָך האָב איך, מיין טרוים איז געווען שטענדיק צו זיין פאַרנומען מיט פערד — איך האָב זייער לייב דאָסדאָזיקע איידעלע באַשעפּעניש — אַ שמיד האָט כמעט שטענדיק צו טון מיט פערד. איך האָב אויפגעהערט צו רעדן לייטעראַריש און אַנגעהויבן ווי אַלע פשוטע דאָרמסלייט רעדן אויף אַ פויערישן דיאַלעקט. אינ-

דערהיים פלעג איך ליינען, א סך ליינען, אָבער מײן באַשעפּטי-
 קונג האָט אויף מיר געלייגט איר חותם, איך בין געוואָרן אַ שמיד
 ווי אַלע שמידן. מײן פּאָטער האָט מיר איבערגעלאָזט בירושה אַן
 איינגעאַרדנטן וואַרשטאַט און דרייהונדערט פּונט באַרעס געלט.
 אַלזאָ, האָב איך מיך פאַרבונדן מיט בערטען און איך בין פון איר
 צופרידן געווען, דער עיקר – פון איר ווילגאַרקייט. איך בין, נאָך
 יענע צוויי געליבטע, להוט געווען נאָך אַזאַ מין פּראַסטער פּרוי.
 איך האָב זיך אַליין באַמיט צו זיין אַזוי ווילגאַר ווי זי. איך האָב
 מיט איר חתונה געהאַט און זי איז געווען אַ נישקשהדיק ווייב
 פאַר מיר. יענע פּרויען זענען געווען צו „איידל“, צו „אידעאַל“.
 זיי האָבן מיך שיער נישט געמאַכט פאַר אויס מאַנספּערשוין. אין
 דערדאָזיקער הינויכט איז בערטען נישט געווען גאַרנישט פאַרצו-
 וואַרפן. זי האָט געגאַרט נאָר צום בעט, זי האָט נאָר פאַרלאָנגט
 יענץ און דערצו פּראַסט-פּשוט, אַן צערעמאַניעס. איך ווידער האָב
 מיך געפרייט, ווי מיט עפעס אַזוינס, וואָס איך האָב ביז איצט
 נישט באַגעגנט. איך האָב דאָך צו דעם געשטרעבט: אַ פּרוי, וועל-
 כע איז אומגעזעטיקט סעקסועל און וועלכע ווייסט נישט פון קיין
 שום אַנדערער ליבע, אויסער בעט-ליבע. און איך האָב זי אין אַ
 גענוגדיקער מאָס צופרידגעשטעלט. דאַכט זיך, אַז צופיסלעך האָט
 זי מיך דערפאַר גרינגעשעצט, וואָס איך האָב אַזאַ הנאה פון דעם-
 דאָזיקן און וואָס איך פלעג איר צייטנווייז אפילו דערלאָנגען דאָס
 פרישטיק אין בעט אַריין. זי האָט ביסלעכווייז אַנגעהויבן פאַרנאַכ-
 לעסיקן די שטוב, נישט צוגרייטן אפילו קיין עסן, ווען איך פלעג
 קומען אַהיים פון דער אַרבעט, און אַז איך האָב איר געוואָלט מאַכן
 אַ פאַרווורף, פלעגט זי זייער אָפט אַרויפפאַרן אויף מיר מיטן
 פיס. נו, האָב איך אויך איר אַנגעהויבן אָפּענטפערן מיט גע-
 שרייען און קללות. זי וואַרפט מיר אַ טעלער אין קאָפּ אַריין, כאָפּ
 איך זי אַן ביים קאַרק, אַז זי פלעגט שיער נישט דערשטיקט ווערן.
 אַזעלכע מעשיות האָבן זיך ביי אונז אַנגעהויבן! זי האָט מיך גע-
 נומען באַהאַנדלען וואָס אַמאָל פּרעכער און העזהדיקער, ס'איז
 דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז ווען איך האָב געוואָלט שלאָפן מיט איר,

האָט זי נישט געוואָלט, קיינמאָל נישט! זי פֿלעגט מיך כסדר אָפֿ-
שטויסן פֿון זיך אזוי ברוטאַל, אז דו קאָנסט עס דיר גאַרנישט פֿאַר-
שטעלן. און ווען איך האָב ענדלעך אַ שפּיי געטן און זי געלֶאָזט
צורו, פֿלעגט זי אָנהייבן זיך חנדלען צו מיר און מאַכן זיסע מי-
נעלעך, און דערמיט האָט זי מיך גענומען, נישט ווען איך האָב
געוואָלט, נאָר ווען איך פֿלעגט איינפֿאַלן. איך בין געוואָרן איר
שפּילעכל, איר הינטל. ווען זי האָט נאָר אַ פּייך געטן, פֿלעג איך
קומען צו לויפֿן מיט אַן אַרויסגעשטעקטער צונג אויף אירע סעק-
סועלע באַפֿעלן. ענדלעך האָב איך מיך אַרומגעזען: עס איז שוין
נישט מעגלעך איבערצוהאַלטן דעמדאָזיקן צושטאַנד. מיר האָבן
אָפּגעזונדערט אונזערע בעטן און געשלאָפֿן באַזונדער. אָנגעהויבן
האָט זי דעמדאָזיקן רוגן, זי האָט די ערשטע געפֿאַדערט אַ באַ-
זונדער שלאָף-חדר. עס איז אָבער געקומען אַ צייט, ווען זי איז
צו מיר געקראַכן אין פעט אַריין און איך האָב זי אַרויסגעטריבן.
אַן עק זאָל עס נעמען, האָב איך זיך געטראַכט.

— איך האָב זי אָנגעהויבן צו האַסן, אָבער נאָך מער ווי
איך זי, האָט זי מיך פּייגט געהאַט. ממש אַ דם-שונא איז זי מיר
געווען, ביז זי האָט געבוירן דאָס קינד. מיר שיינט, אַ צו-להכעיס
מיר, אויס שנאה צו מיר האָט זי דאָס קינד געבוירן. אַלפֿפֿאַלס,
פֿון זינט דאָס קינד איז געבוירן געוואָרן, האָב איך זי אָפּגעלֶאָזט.
באַלד דערנאָך איז אויסגעבראַכן די מלחמה און איך האָב זיך
אָנגעגעבן אַלס פּרייוויליקער. צוריקגעקומען אַהיים בין איך
ערשט דעמאָלט, ווען איך בין געוואָרן געוואָרן, אַז זי לעבט מיט
אַ צווייטן.

ער איז אַנטשוויגן געוואָרן. זיין פֿנים איז געווען בלייך ווי
די וואַנט.

— ווער איז ער, דיין ווייבס געליבטער? — האָט קאָני
געפֿרעגט.

— אַ געזונטער, הויכער יאָלד מיט אַ קינדערישן מוח. אַ
שטיק אידיאָט. בערטאַ פֿירט אים ביים שטריקל. ביידע מאַכן די
פֿוסה, דאָס איז אַלץ.

— א, איך פארשטיי שוין, וואָס פאַר אַן אומגליק עס וואָלט געווען, ווען זי טשעפעט זיך צוריק אָן אין דיר!

— אודאי אָן אומגליק, — האָט מעלאַרס מעלאַנכאָליש געענטפערט. — איך וואָלט געמוזט עוקר זיין פונדאָנען.

עס איז אַנטשטאַנען אַ פיינלעכע פּויע. פון דער פּאַטאַ-גראַפיע איז געבליבן אין אויוון אַ ביסל גרוי אַש.

— הייסט עס, ווען דו האָסט שוין ענדלעך געפאַקט אַ פרוי לויט דיין געשמאַק, — האָט קאַני זיך אָנגערופן, — האָסטו זיך צופיל איבערגעגעסן מיט דעם מאַכל?

— עס ווייזט אַזוי אויס. נאָר גלייב מיר, אַז זי איז שוין גלייכער ווי יענער סאַרט פרויען, אַזוי ווי מיין ערשטע ווייסע ליליע און די אַנדערע, די פאַרסטע מילך-רויז, וואָס האָבן ביי-דע נישט צוגעלאָזט צו זיך, אַדער ווי אַ סך אַנדערע.

— וועלכע אַנדערע? דערצייל מיר עפעס וועגן די אַנ-דערע! — האָט קאַני געבעטן.

— אַנדערע? איך האָב מער קיין אַנדערע נישט געהאַט! נאָר סתם אַזוי, לויט מיין מיינונג, זענען ס'רוב פרויען אַזעלכע: זיי ווילן, זיי גארן צום מאַנספערשוין, אָבער קיין געשלעכטלעכע באַציונגען דאַרפן זיי נישט, ווילן זיי נישט. פאַר זיי איז גענוג אַ ריר, אַ גלעט, אַ קוש, העכטנס אַ טאַפּ אויף אַ נישט-אַנשטענ-דיק אַרט, ווי זיי רופן דאָס. די פשוטערע פרויען פון דעם-דאָזיקן מין לייגן צעלייגט ווי די קלעצער און זאָל זיך דער מאַנס פערשוין טון מיט זיי, וואָס ער וויל. זיי האָבן צו אים דערפאַר קיין טענות נישט, אדרבא, זיי זענען נאָכדעם נאָך מער פאַרליבט אין אים. אָבער דאָס געשעפט גופא אינטערעסירט זיי לגמרי נישט, עס עקלט זיי אפילו צוביסלעך. דו ווייסט, עס זענען פאַרהאָן אַ סך מענער, וואָס האָבן אַזעלכע אפילו ליב. איך קאָן עס אָבער נישט פאַרטראָגן. דורכגעטריבענע נקבות זענען פאַרהאָן, וועלכע קאָנען מאַכן דעם אַנשטעל, זיי גופא זענען קאַלט ווי אייז, אָבער ס'קאָן זיך דאַכטן, אַז זיי ברענען ווי פייער. דאָס איז אָבער נישט מער ווי פוסטער אַנשטעל, עס עקלט מיך פון אים נאָך מער. איך בין

א מבין אויף די גענארטע קונצשטיקלעך. יא, ס'איז פארהאן נאך א סארט פרויען, וועלכע האבן אלץ ליב, דעם אנהייב, דעם שפיל, די תאוה, דעם אקט און דעם פינאל פון אקט, אלץ האבן זיי ליב, אבער נישט דאס נאטירלעכע, נאר דאס געקונצלטע. זיי האבן ליב געמאכטע אויפרייצונג, געמאכטע תאוה, געמאכטן ארגאזם, קיים קומט ער אבער פשוט, אויפן נאטירלעכן וועג - באפרידיקט ער זיי נישט. וואס זאל איך דיר זאגן, - איך קען מיך אויף די אלע זאכן און איך האב אפגעמאכט ביי מיר, אז אן עק, מער וויל איך זיט פרויען נישט האבן צו טון.

ווידער האבן ביידע אפגעשוויגן א שטיקל צייט.

- און ווען איך בין געקומען, ביסטו געווען שטארק אומ-
זופרידן? יא? - האט קאני ענדלעך געפרעגט.

- אוודאי בין איך געווען אומצופרידן, אבער גלייכצייטיק
האב איך הנאה געהאט.

- און איצט?

- איצט פיל איך מיך דערשלאגן. איך פיל שוין פאר-
אויס, וואס פאר אן אומאנגענעמלעכקייטן, וכילות, מיאוסע ריי-
דעלעך, קאמפליקאציעס, קאפ-דרייענישן און הארץ-ווייטיק עס
וועט דערפון ארויסקומען. ווען איך רעכן זיך איבער, אז דאס
מוז קומען, ווערט מיר זייער פאסקודנע אויפן הארץ. אבער דאס
בלוט צעקאכט זיך ביי מיר, דעמאלט, מוז איך דיר זאגן דעם
אמת, בין איך ממש גליקלעך. איך פיל מיך אפילו שטאלץ. איך
בין שוין כמעט פארשימלט געווארן, כ'האב זיך שוין כמעט
מיאש געווען פון דער וועלט. כ'האב געגלייבט - נישטא מער
קיין אמתער סעקסואליזם, נישטא מער קיין פרוי, וואס זאל אויף
א נאטירלעכן אופן איבערלעבן דאסדאזיקע מיט א מאנספער-
שוין, - אויסער די שווארצע פרויען. אבער מיר זענען דאך
שליסלעך ווייסע מענער און זיי זענען דאך עטוואס ענדלעך צו
קייט.

- און איצט? איצט ביסטו צופרידן מיט מיר?

- יא! ווען איך פארגעס מיך לעבן דיר, ווען איך פאר-

געס דאָס איבעריקע. ווען איך דערמאן מיך אָבער אַלץ, וואָס
אונז דערוואַרט, בין איך גרייט זיך צו באַהאַלטן אונטערן טיש און
אפילו דאָרט שטאַרבן.

— פאַרוואָס גראַד אונטערן טיש ?

— פאַרוואָס ? — האָט ער זיך צעלאַכט. — באַהאַלטן זיך

ווי אַ קליין קינד.

— דו האָסט, ווייזט אויס, ווייניק גליק גענאָסן מיט דינע

פרויען ! — האָט קאַני באַמערקט.

— זעסטו, מיין אומגליק איז, וואָס איך קאָן מיך אַליין

נישט נאַרן. ס'רוב מענער נאַרן זיך אַליין און זענען ווי נישט

איז צופרידן. זיי זענען צופרידן פונם שקר, וואָס זיי באַשאַפן פאַר

זיך אַליין. איך קאָן נישט לעבן אין דער אַטמאָספער פון שקר.

איך האָב קלאָר געוואָס, וואָס מיך דערוואַרט פונם צוואַמענלעבן

מיט אַ פרוי און כ'האַב זיך קיינמאָל נישט געקאָנט איינרעדן,

אַז איך האָב דעם ציל דערגרייכט, אויב עס איז אַזוי נישט

געווען.

— און איצט האָסטו דערגרייכט ?

— דאַכט זיך, אַז יאָ.

— פאַרוואָס זשע ביסטו אַזוי בלייך, מרה-שחורהדיק ?

— איך בין אָנגעשוואַלן מיט דערינערונג פון מיין פראַקטיק.

און אפשר איז דאָס די מורא פאַר זיך אַליין.

קאַני איז געזעסן שוויגנדיק. עס איז געוואָרן שפּעט.

— וואָס מאַכסטו פון דעם אַזאַ וועזן ? אַזאַ וויכטיקע זאַך

איז ביי דיר דער מאַן-און-ווייב-שפּיל ? — האָט זי אים ענדלעך

געפרעגט.

— פאַר מיר — יאָ. פאַר מיר איז די באַציונג צווישן מאַן

און פרוי דער חוט-השדרה פונם לעבן. אַז די דאָזיקע באַציונג איז

עכט, נישט געפּעלשט — איז דאָס גאַנצע לעבן אַ וויכטיקס און

ווידיקס.

— און אויב דו וועסט דאָס נישט דערגרייכן ?

— פארפאלן, וועל איך נאָכן איצטיקן מאַל רעזיגנירן אינ-
גאַנצן.

קאַני האָט זיך גוט איבערגעלייגט, איידער זי האָט גע-
שטעלט די פראַגע:

— און אפשר ביסטו אַליין אויך שולדיק?

— מעגלעך. אפשר בין איך אויך שולדיק. פון מיין ווייב
האַב איך געמאַכט אַזעלכע, ווי זי איז איצט: אפשר בין איך
גאַר דער עיקר שולדיק. איך האָב זי צופיל צעבאַלעוועט. חוץ
דעם, בין איך שטענדיק פול מיט חשד. דערויף מוזסטו אויך
זיין צוגעגרייט. איך דאַרף צופיל לייבן, פדי צופיל צו געטרויען.

קאַני האָט געוואָרפן אויף אים אַ זייטיקן בליק.

— קערפערלעך ביסטו גאַרנישט אַזוי אומצוטרוילעך, — האָט
זי אַ זאָג געטון. ווען עס צעשפילט זיך אין דיר די תאוה, ביס-
טו פול מיט צוטרוי.

— אַזוי איז עס, צום באַדויערן! צוליב דעם זענען טאַקע
געקומען אויף מיר די אַלע צרות. קערפערלעך בין איך שוין צו-
פיל צוטרוילעך, דערפאַר בין איך גייטיק פול מיט חשדים.

— זאָל זיין אַזוי, וואָס אַרט ער דיך.

דער הונט האָט אַרויסגעלאָזט אַ זיפן, לייגנדיק אויסגע-
צויגן אויפן דיוואַנדל. אַ גרוי אַש האָט פאַרצויגן די קוילן אינם
איוון.

— ביידע זענען מיר אַ וועטעראַנען-פאַר, — האָט קאַני
באַמערקט.

— אַזוי, ביסטו אויך אַ וועטעראַן! — האָט זיך מעלאָרס
צעלאַכט. — און איצט טרעטן מיר ווידער אַויין אין שלאַכט.

— אַזוי איז עס. און אַ ביסל מורא האָב איך אויך.

— זעסטו שוין!

ער האָט זיך אויפגעשטעלט, אַנידערגעשטעלט אירע לאַטשן
ביים איוון צום אויסטרוקענען. זיינע שטיוול האָט ער אָפגעווישט
און אַוועקגעשטעלט לעבן אירע פאַנטאַפּל. דערנאָך האָט ער

מיטן שאר-איינן אוועקגעשארט דאָס אַש פון דער פאַרברענטער פּאַטאַגראַפיע.

— די שיריים פון דער מיאוסער פּאַטאַגראַפיע זענען נאָך אַלץ עקלהאַפט, — האָט ער מיט טיפן ערנסט אַרויסגערעדט. ער האָט גענומען צעשפּאַלטן דינע, טרוקענע קינדלעך אויף מאַרגן צום דערברענען. דערנאָך איז ער אויף אַ וויילע אַרויס פון שטוב צוזאַמען מיטן הונט.

ווען ער איז צוריק אַריינגעקומען, האָט קאַני זיך אַג- גערופּן:

— איך וויל אויך אויף אַ מינוט אַרויסגיין אויף דער לופט. זי איז אַרויס אין דער חשכות פון דער נאַכט. די שטערן האָבן שטיל געטראַכט. זי האָט דערשפּירט דעם שאַרפּן ביינאַכטיקן ריח פון וואַלד און געפילט, ווי די לאַטשן אירע זענען שוין פּיטש- נאַס. זי האָט אַבער חשק געהאַט צו גיין אַזוי און גיין אוועק פון אים און פון אַלעמען.

אַ שאַרפּער צפון-ווינט האָט אויפגעשוידערט אירע גלידער. די קעלט האָט זי צוריקגעבראַכט צו דער ווירקלעכקייט. זי איז צוריק אַריין אין שטוב. מעלאַרס איז געזעסן ביים אויסגעלאַשע- נעם אויוון.

— אוך! קאַלט! — האָט קאַני זיך אויפגעטרייסלט. מעלאַרס האָט צוגעוואַרפּן טרוקענע צווייגלעך, ביסלעכווייז האָט זיך דאָס פּייער דערכאַפט, באַלד האָט עס פּריילעך געהו- דזשעט. די געלע פּייער-צינגלעך האָבן אויסגעלייטערט בייַרנס געמיטער. זיי זענען געוואָרן פּריילעכער, האַרציקער.

— נעם דיך נישט צופיל איבער, — האָט קאַני אַ זאָג גע- טון, צוגלייענדיק צו אים און אַננעמענדיק אים ביי דער האַנט. — ווי עס גייט, גייט עס.

— נו, זאָל זיין אַזוי, — האָט ער געשמייכלט. קאַני האָט זיך צו אים צוגערוקט און זיך איינגעטוליעט אין אים. ביידע זענען באַלויכטן געווען פון די לאַסטיקע פּייער- צינגלעך.

— פארגעס יענץ, — האָט זי אים איינגערוימט, — פאָרגעס.
 ער האָט זי פעסט צוגעדריקט צו זיך. זיין אינערליכע
 זעלבסטגעפיל איז אין דעם מאַמענט געווען די פאָרגעסונג אַליין.
 דערצו איר ווייכער, הייסער, צייטיקער קערפער! באַלד האָט
 זיין בלוט אָנגעהויבן האַסטיקער קלאַפן, שנעלער קרייזן אין די
 אַדערן.

— אפשר האָבן די פרויען, מיט וועלכע דו האַסט פאַר-
 קערט, דיך באמת געוואַלט ליב האָבן, נאָר זיי האָבן נישט גע-
 וואָסט ווי אַזוי? אפשר איז זייער שוילד נישט אַזוי גרויס, ווי דו
 מיינסט?

— געוויס ביסטו אויך גערעכט. דו מיינסט, איך ווייס
 נישט? דו מיינסט, אַז איך ווייס נישט, וואָס פאַר אַ נאַריש קאַלב
 מיט אַ צעשמעטערטן חוט-השדרה איך בין געווען?

זי האָט זיך פּלוצלינג נאָך פעסטער צוגעטויליעט צו אים. זי
 האָט גערן געוואַלט מער נישט רעדן וועגן דעם, אָבער אַ שט
 האָט זי עפעס געשטופט ווי צו-להכעיס זיך אַליין יאָ צו רעדן.

— אָבער איצט ביסטו מער נישט אַזעלכער, ביסטו שו
 מער נישט, ווי דו זאָגסט עס, אַ נאַריש קאַלב מיט אַ צעשמ-
 טערטן חוט-השדרה!

— כ'ווייס אַליין נישט, וואָס איך בין. איך ווייס נאָר, אַ
 ס'וועלן אַנקומען שווערע טעג.

— ניין! — האָט זיך קאַני געווערט. — פאַרוואָס עפעס
 שווערע טעג? פאַרוואָס?

— שווערע טעג קומען אויף אונז און בכלל אויף אַלע
 מען. — האָט ער אַרויסגערעדט מיט אַ טאָן פון נבואה.
 — עד נישט אַזוי! רעד נישט!

ער איז אַנטשוויגן געוואָרן. קאַני האָט געשפּירט אינערליכע
 זיין אָנגעצויגענעם נשמה-צושטאַנד. דאָס איז געווען אַזאַ שטימונג
 פון אינערליכער אויסגעליידיקטקייט, אַ צושטאַנד פון פּוסטקייט,
 לערקייט פון האַרץ און פון געפילן; די פּוסטקייט, וועלכע לויערט

אין יעדן מאן, ווי א הייל אן אן עק, אין וועלכער עס ווערט פאר-
ווירט די נשמה זיינע.

— דיינע רייד וועגן געשלעכטס-פראגן זענען אזוי קאלט, —
האָט קאַני אַרויסגעזאָגט אירע געפילן. — דו רעדסט אזוי, ווי דו
וואָלסט נאָר געוואָלט זיך זעלבסט באַפרידיקן, דיר אַליין פאַרגע-
ניגן צו פאַרשאַפן.

איר גאַנץ וועזן האָט זיך געבוטעוועט קעגן אים.
— ניין, נישט אזוי, — האָט ער דערווידערט. — איך וויל
געניסן באַפרידיקונג, פאַרגעניגן, אמת, אָבער איך האָב דאָס קיינ-
מאַל נישט גענאָסן, דווקא דערפאַר, ווייל מיין באַפרידיקונג, מיין
פאַרגעניגן קאָן איך נישט געניסן, אויב די פרוי האָט אויך נישט
איר באַפרידיקונג, איר פאַרגעניגן. דאָס איז מיר קיינמאַל נישט
געלונגען. דערצו האָב איך קיינמאַל קיין גליק נישט געהאַט.
— אָבער דו האָסט קיינמאַל קיין צוטרוי נישט געהאַט צו
די פרויען דיינע. דו האָסט צו מיר אויך קיין פולשטענדיקן צוטרוי
נישט, — האָט קאַני באַמערקט.

— איך פאַרשטיי נישט, וואָס עס הייסט געטרויען אַ פרוי.
— אָט אין דעם גייט עס טאַקע!
זי איז נאָך אַלץ געזעסן צוגעטויליעט צו אים. זיין פנים האָט
אָבער עדות געזאָגט, אַז ער פילט זי נישט לעבן זיך, אַז ער איז
נאָך אַלץ ווייט פון איר. וואָס מער זי האָט גערעדט צו אים, אַלץ
ווייטער איז ער געוואָרן פון איר.
— אָבער צו וואָס האָסטו יאָ צוטרוי? אין וואָס גלייב-
סטו יאָ?

— איך ווייס אַליין נישט.
— מסתם גלייבסטו, גלייך ווי אַלע מענער, וועלכע איך
אין מיין לעבן באַגעגנט, אין גאַרנישט.
ביידע האָבן געשוויגן. פלוצלינג האָט ער ווי אויפגעוואַכט
און אַרויסגערעדט:

— יאָ! איך גלייב יאָ אין עפעס! איך גלייב אין אַ ליבן,
דיק האַרץ, אַ וואַרעמס. איך גלייב אין הייסער ליבע צווישן מאַן

און פרוי, צום מיינסטן ביים געשלעכטס-אקט. איך גלייב, אז ווען אלע מאנספערשויען זאלן האָבן ביים געשלעכטס-אקט הייס-ליבן-דיקע הערצער און ווען אלע פרויען זאלן ביים אויפנעמען דעם אקט אויך האָבן אזעלכע הייס-ליבנדיקע הערצער, וואָלט זיכער גוט געווען צו לעבן אויף דער וועלט. דאָס האָבן געשלעכטלע-כע באַציונגען מיט אַ קאלט האַרץ - אַט דאָס איז דאָס גאַנצע אומגליק, דאָס ערגסטע משוגעת פון אונזער וועלט.

- אָבער ווען דו שלאַפסט מיט מיין האַסטו נישט קיין קאלט האַרץ, - האָט קאַני באַמערקט.

- גלייב מיר, איך האָב מיט דיר אויך קיין חשק נישט צו שלאַפן. בכלל איז מיין האַרץ געוואָרן קאלט, ווי איבערגע-שטאַנענע קאַרטאָפּל.

- נו! - האָט קאַני אויסגערופן און אים אַ קוש גע-טון. - לאַמיר-זשע דייע איבערגעשטאַנענע קאַרטאָפּל אַנ-וואַרעמען.

מעלאַרס האָט אַ שמייכל געטון און זיך אויסגעגלייכט.

- דאָס איז מיין גלויבן, - האָט ער ערנסט אַ זאָג גע-טון. - נאָר מיט אַ וואַרעם האַרץ! נאָר מיט האַרץ! פרויען האָבן אָבער דאָס נישט ליב. אויך דו ביסט אייגנטלעך נישט קיין ליב-האַבערין דערפון. דו דאַרפסט נאָר אַייגס : אַ גוטן, שאַרפן, פעסטן געשלעכטס-אקט מיט אַ קאלט אויסגעחשבונט האַרץ, דערנאָך וויל-סטו דיר איינרעדן, אז עס איז געווען זיס ווי צוקער. אָבער ווי זענען דייע געפילן צו מיר ? דו האַסט אויף אזוי פיל חשד צו צו מיר ווי אַ קאָץ צו אַ הונט. מ'דאַרף פילן יענעם הייסע גע-פילן, ווען נישט קאָן מען אין זיך אַליין קיין וואַרעם געפיל נישט אויפוועקן. מיין שלאַפן מיט דיר, אַט דאָס געפעלט דיר, נישט מער. דו ווילסט עס פאַרשענערן, פאַרהערלעכן בלויז מחמת דעם, וואָס דיין איידעלע דערציונג פאַרלאַנגט דאָס. דער אַרעאַפּ, מיט וועלכן דו ווילסט דעם רויען אקט אַרומשלייערן, אַרומהילן, איז פאַר דיר הונדערט מאָל וויכטיקער ווי דער אקט גופא, ווי אַנגענעם ער זאָל פאַר דיר נישט זיין.

— דאָס זעלבע וואָלט איך געקאָנט זאָגן אויך וועגן דיר.
די באַדייטונג פון דיין אייגענער פּערזאָן איז ביי דיר וויכטיקער
פון אַלעם.

— אַזוי זאָגסטו? נו, גוט! — האָט מעלאָרס געמאַכט אַ באַ-
וועגונג, ווי ער וואָלט זיך געוואָלט אויפשטעלן פון אַרט. — לאַ-
מיר-זשע זיך פון היינט אָן דערווייטערן איינס פון אַנדערן. האָבן
באַציִונגען מיט אַ קאַלט האַרץ, פּרט געשלעכטס-באַציִונגען, איז
פאַר מיר ערגער ווי דער טויט.

קאָני האָט זיך האַסטיק אָפּגערוקט פון אים און אַ פּרעג גע-
טון שאַרף:

— און דו מיינסט, אַז דאָס וויל איך?
— איך ווייס, אפשר יאָ און אפשר נישט. יעדנפאַלס, דו
לייג דיך אין בעט אַריין און איך וועל שלאַפן אויף דער
פּאָדלאַגע.

זי האָט אויף אים אַ קוק געטון: ער איז געווען בלאַס, דער
אויסדרוק פון פנים אַ פאַרביטערטער. אַזאָ ווייטער האָט ער איר
אויסגעזען אין איצטיקן מאַמענט. אַלע מענער זענען אין תוך גע-
ומען די זעלבע.

— אַהיים קאָן איך איצט נישט גיין. ערשט אינדערפרי וועל
איך קאָנען אַהיימגיין.

— טאָ לייג-זשע דיך אין בעט אַריין. ס'איז דריי פּערטל
אויף איינס.

— דאָס וועל איך נישט טון.
מעלאָרס איז צוגעגאַנגען צום פייער. און גענומען פון ווינקל
די שטיוויל.

— אויב אַזוי, גיי איך אַרויס, — האָט ער אַ זאָג
געטון.

ער האָט אָנגעהויבן אַרויפציען די שטיוויל. קאָני האָט נישט
אַראָפּגעלאָזט פון אים קיין אויג.

— וואַרט נאָר, — האָט זי אַרויסגעמורמלט. — וואַרט נאָר!
וואָס איז דאָ געשען צווישן אונז?

מעלאָרס איז געזעסן אַריבערגעבויגן איבערן שטיוול, וועלכ
ער האָט געהאַלטן אינמיטן אַרויפציען אויפן פוס. ער האָט נישט
געענטפערט. די שטיילקייט האָט זיך געצויגן. זי איז באַהערשט
געוואָרן פון אַ געפיר ענלעך צום צושטאַנד פון חלשות. איר באַ
ווסטויין איז ווי פאַרלאָשן געוואָרן. זי איז געשטאַנען מיט ברייט
צעפנטע אויגן, געקוקט ערגעץ ווייט און בכלל זיך נישט אָפגע
געבן קיין חשובן פון גאַרנישט.

אונטערן איינדרוק פונם בליק אירן האָט מעלאָרס אויפגע
הויבן צו איר די אויגן. ער האָט דערזען, ווי זי שטייט מיט די
צעפראַלטע אויגן ווי אין וואַנזין. און ווי פון אַ שטורעם-ווינט גע
טריבן, האָט ער זיך אַ לאַז געטון צו איר מיט איין פוס אַ באַ
שטיוולטן, דעם צווייטן אין בלויון זאַק, און זי אַ כאַפ געטון אי
די אַרעמס, צוגעדריקט צו זיך. דאָס איז געווען אַ באַוועגונג פון
ווייטיק און צאַרטקייט צוזאַמען. און אזוי האָט ער זי געהאַלט
און אזוי איז זי געבליבן הענגען אין זיינע אַרעמס.

— — — — —
זי האָט נישט געהערט דאָס פייפן פונם פאַבריקס-קוימע
שטייל איז זי געלעגן. איר נשמה איז געווען דורכזיכט
קלאָר.

— שוין צייט פאַר דיר, — האָט זי דערהערט זיין קו
לעבן זיך.

— ווי שפעט איז? — האָט זי געפרעגט.

— ס'האָט געשלאָגן זיבן.

— כ'מוז שוין טאַקע אויפשטיין.

מעלאָרס האָט זיך אויפגעזעצט אין בעט און אַרויסגעק
דורכן פענשטער.

— הער נאָר, אמת, אַז דו האָסט מיך לייב? — האָט ק
פלוצלינג געפרעגט.

ער האָט זי אָנגעקוקט.

— צוואַס פּרעגסטו? — האָט ער גלייכגילטיק צוריקגע-
פּרעגט.

— סתם. קוים האָסטו מיך באמת ליב, דערלויב מיר אַוועקצו-
גיין פון דיר נאָר צייטווייליק.

— וואָס הייסט צייטווייליק?

— אין קורצן וויל איך קומען צו דיר אויף שטענדיק.

ער איז געזעסן אַ נאַקעטער אין בעט, דעם קאַפּ אַראָפּגע-
האַנגען, און געטראַכט אָן געדאַנקען.

— ווילסטו נישט?

— איך וויל, — האָט ער שטיל אַרויסגערעדט.

באַלד האָט ער אויפגעוויבן דעם קאַפּ, זי אַנגעקוקט מיט
אַ פאַרנעפּלטן בליק און אַרויסגערעדט, ציילנדיק די ווערטער:

— אַצינד פּרעג מיך גאַרנישט, גאַרנישט.

— ס'איז האַלב אַכט, — האָט ער צוגעגעבן.

קאַני האָט אָפּגעזיפּצט און אַרויס פון בעט. די שטוב האָט
איצט אויסגעזען נאָך ליידיקער און נאָך קלענער ווי ביינאַכט. דאָ
איז געשטאַנען נישט מער ווי אַ שמאַלע קאַמאַדע און אַ באַשיידן
בעט. די פּאָדלאַגע איז געווען ריין אויסגעשייערט. אין ווינקל ביים
פּענסטער איז געשטאַנען אַ סערוואַנטקע מיט ביכלעך, עטלעכע
פון זיי האָבן געשטאַמט פון אַ לייבליאַטעק. זי האָט אַ הלעטער
געטון די ביכער. טייל זענען געווען וועגן באַלשעוויזם, טייל —
רייזע-באַשרייבונגען, איין ווערק וועגן אַטאַמען און עלעקטראָנען,
איינס — וועגן געאָלאָגיע און ערד-ציטערנישן, חוץ דעם — עט-
לעכע בעלעטריסטישע ווערק און דריי ביכלעך וועגן אינדיע. נו,
הייסט עס, ער לייענט אפילו ביכלעך אויך!

דורכן נידעריקן פּענסטער האָט אַריינגעקוקט די זון און באַ-
לויכטן דאָס שטיבל. פאַר דער שטוב האָט אַרומגעבליאָנקעט דער
הונט. די ניסן-ביימלעך האָבן זיך טונקל געגרינט פונדערווייטנס.
דער טאָג איז געשטאַנען אַ שיינער, אַ לויטערער, די פייגל האָבן
געזונגען מיט אויפגעוויבענע קעפּלעך צום בלויען הימל. אַך, ווען
זי זאל דאָ קאַנען פאַרבלייבן, פאַרבלייבן אויף שטענדיק! מער

נישט זען די וועלט פון רויך און אַרץ, די שוידערלעכע וועלט פון די קוילנרובנס! איר וועלט זאָל בלויו דורך א י ם געשאפן און געשטאַלטיקט ווערן!

זי איז אַרצפגעגאַנגען דורך די משופעדיקע, הילצערנע טרעפֿלעך. אַך, ווי צופרידן זי וואָלט געווען צו לעבן אַט-דאָ אין דעמדאָזיקן שטיבעלע, ווען די וועלט אַרום איר זאָל געשאפן ווערן בלויו דורך זיי ביידע - דורך איר מיט אים. מעלאָרס איז שוין געזעסן אַן אַפגעוואַשענער, אַ דערפריש-טער. אין קיימען האָט שוין געקנאַקט דאָס פייערל. - אפשר וועסטו נאָך עפעס עסן? - האָט ער גע-פרעגט.

- ניין. וווּ האָסטו דאָ אַ קאַם צו די האָר?
זי איז מיט אים אַריינגעגאַנגען אין קיך און זיך דאַרט צו-געקעמט פאַר אַ שמאַץ שפּיגעלע, וואָס איז געהאַנגען ביי דער טיר. זי איז גרייט געווען צום אַוועקגיין.
געבליבן שטיין אין קליינעם געוונדל פאַר דער שטוב, האָט זי געקוקט אויף די מיט טוי-באַדעקטע בלומען, אויף דער מאַט-זילבערנער נעגעלעך-בייט, וועלכע האָט שוין אַנגעהויבן בליען.

- איך ווינטש מיר, אַז די וועלט, אַ חוץ דעם-אַ ווינקל, זאָל אונטערגיין, - האָט זי אַ זאָג געטון. - און נאָך ווינטש איך מיר, אַז אין דעמדאָזיקן ווינקל זאָלן אַלס אדם און חוה בלייבן איך און דו.

- זי וועט אָבער נישט אונטערגיין, די וועלט, - האָט מע-לאָרס מעלאָנכאַליש געענטפערט.

זיי האָבן מער קיין איינציק וואָרט נישט אויסגערעדט, שפּאַ-נענדיק אַזוי אינאיינעם איבערן מיט טוי באַפייכטן פאַרשישופטן וואָרד. זיי האָבן אָבער שטאַרק געפילט איינס דאָס אַנדערע און ביידע צוזאַמען האָבן געשפּירט די אַפגעוונדערטקייט זייערע פון דער דרויסנדיקער וועלט.

קאַני האָט זיך געפילט באמת גליקלעך, אָבער דאָס גליק

איז איר געווען פארסמט דורך דער ביטערקייט, וואָס זי גייט
איצט און מוז איצט גיין אַהיים צו קליפּאַרדן.
— אױ, וואָלט איך געוואָלט שוין איינמאַל אַן עק מאַכן, קױ-
מען אַהער אויף שטענדיק און לעבן מיט דיר אינאיינעם, — האָט
זי געזאָגט ביים געזעגענען זיך.
ער האָט אַ שמייכל געטון און גאַרנישט געענטפערט.
שטייל און אומבאַמערקט פון קיינעם האָט זי זיך אַריינגע-
שלייכט אין הויז און אַרויף צו זיך אין צימער.

קאַפיטל XV

ביים פרישטיק איז אויף איר טיש געלעגן אַ בריוו פון
הילדען :

„דער טאַטע פאַרט די וואַך קיין לאַנדאָן. איך וועל אָפּ-
טרעטן נאָך דיר איבעראַכטאַג דאַנערשטיק, דעם 17-טן יוני.
זאַלסט זיין גרייט, מיר וועלן תּיכף מוזן אָפּפאַרן. איך וויל נישט
פאַרזוימען ביי דיר. דו ווייסט דאָך, ווי פּיינט איך האָב די
מקומות דיינע. איך וועל נאָך וואַרשיינלעך אָפּטרעטן אין רעט-
פאַרד וועגן אַ געוויסן ענין, אָבער אויף דאַנערשטיק מעגסטו מיר
זיכער דערוואַרטן ביי זיך אויף מיטאַג. אַוונט-צייט וועלן מיר קאָ-
נען אַרויספאַרן, איבערנעכטיקן וועלן מיר ערגעץ אין וועג. איך
וויל נישט בלייבן נעכטיקן ביי קליפּאַרדן. דיין אָפּפאַר קרענקט
אים, וועט מסתם דאָס אויך אים פאַרשאַפן עגמת-נפש. זיי גרייט.
דיינע א. א. וו.“

קליפּאַרדן האָט טאַקע געקרענקט איר אַרויספאַר, אָבער
בלויז דעריבער, ווייל אין קאַניס אַפּוועזנהייט האָט ער זיך גע-
פילט זייער אומבאַהאַלפן. צוליב נישט אויסגעפאַרשטע סיבות האָט
איר אַנוועזנהייט געווירקט אויף אים דערמונטערנדיק און געגעבן
אים די פעסטקייט אין באַשלוסן און האַנדלונגען. גאַנצע טעג
פלעגט ער פאַרברענגען אין די גרובנס און זיך געראַנגלט מיט די

כמעט האָפּנונגסלאָזע פּראָבלעמען, ווי אַזוי פּון זיינע קוילן אַרויס-
צובאַקומען עקאַנאָמישערן הייץ-מאַטעריאַל און ווי אַזוי דאָסדאַ-
זיקע פּראָבלעמאַטישע הייץ-מאַטעריאַל גינסטיקער און מיט מער
ריווח צו פאַרקויפּן. ער האָט געוואוסט, אַז ער מוז גע-
פּינען אַן אופּן, ווי אַזוי די קוילן איבערצואַרבעטן און אויס-
נוצן, אַז ער טאָר דעם געמייגעם סאַרט קוילן נישט פאַרקויפּ
רויערהייט און דערצו נאָך מיט היזק, אַדער מיט נישטיקן ריווח.
ער מוז פּראָדוצירן עלעקטרישע קראַפּט! נאָר ווי אַזוי מאַכט מע
דאָס? וווּ וועט ער דיִאָזיקע קראַפּט פאַרנוצן? איבעראַרבעט
ווידער די קוילן אויף פּליסיקן ברען-שטאַף וואָלט זייער גוט גע
ווען, די פּראָדוקציע אָבער דערפון וואָלט אים אַריינגעטריבן אי
אומגעהייער גרויסע אויסגאַבן, וועלכע וואָלט זיך אפשר ניש
אויסגעשלאָגן. וואָס מער ער טראַכט זיך אַריין אין דער זאַן
אַלץ אומדערגרייכלעכער זעט זי אים אויס. צום דערהאַלטן ז
עקזיסטירנדיקע אינדוסטריע, מוז מען זי קאַמפּליצירן מי
אַלץ נייע און נייע אינדוסטריע-אונטערנעמונגען - ממש משוגג.
צו ווערן!

און ס'איז טאַקע געווען אַ משוגעת, וועלכעס האָט געקאַן
דורכגעפירט ווערן נאָר דורך אַ משוגענעם. זאָל זיין - צי איז ע
דען אַליין נישט אין דער בחינה פון אַ משוגענעם? אַזוי האָט ק
ני געטראַכט. זיין ענטוואַזאָם, זיין אייפּעריקייט און איבערגעטריב
קייט אויפן געביט פון דער קוילן-פּראָדוקציע האָט געשמעקט מי
ריין משוגעת. אפילו די המצאות זיינע, די פּלענער - האָבן אויס
געזען ווי פּלענער פון אַ משוגענעם.

ער פּלעגט איר אויסדערציילן אַלע וויכטיקסטע פּלענער זיי
נע, און קאַני פּלעגט אים אויסהערן מיט אַזוי פיל ספּעציפישער
באַוונדער נג, נישט איבערשלאָגנדיק אים די רייד מיט קיין איינ-
ציקער באַמערקונג. באַלד דערנאָך פּלעגט זיך אויסשעפּן דער
קוואַל פון רייד ביי קליפּאַרדן און ער פּלעגט אַנטשעלן דעם ראַ-
דיאָ, אַריינפאַלנדיק ממשותדיק אין עפעס אַ גייסטיקן אַפּגרונט.

אין וועלכן די פאנטאסטישע אינדוסטריע-פלענער זענען אים נאך אלץ פארבייגעשוומען פארן באוויסויין, ווי א קאשמאר.

אויך האט ער יעדן אונט געשפילט מיט פרוי באַלטאָן אין זעלנערישן שפיל „פאנטאָן“ צו זעקס פענס אַ קאָן. בשעתן שפיל איז ער דורכגענומען געווען פון דעם אומהיימלעכן געפיל פון קאָש-מארהאפטיקייט און געדאנקענלאָזיקייט. קאָנין האָט געעקלט פון אים, זי האָט דעמדאָזיקן צושטאַנד זיינעם ממש נישט געקאָנט פאַרטראָגן. אָבער ווען זי פלעגט אָוועק צו זיך אין צימער און זיך לייגן שלאָפן, זענען זיי נאָך אלץ געזעסן און געשפילט מיט האַזאַרד ביז צוויי און דריי אַ זייער ביינאַכט. פרוי באַלטאָן האָט זיך מיטן געפיל פון האַזאַרד אָנגעשטעקט פון קליפּאַרדן, זי האָט ביים שפילן אַרויסגעוויזן נישט ווינציקער ברען פון קליפּאַרדן, בפרט, אַז זי פלעגט כסדר פאַרשפילן.

— נעכטן האָב איך ביי סער קליפּאַרדן פאַרשפילט דרייאָונ-צוואַנציק שילינג.

— און ער האָט ביי אייך גענומען דאָס געלט? — האָט קאָני מיט שרעק און עקל געפרעגט.

— זעלבסטפאַרשטענדלעך, אייער דורכלויכט! עס איז דאָך אַן ערן-חוב.

קאָני האָט זיי ביידע געמאַכט עפנטלעכע פאַרווורפן צוליב דעם און זיך מיט ביידע צעקריגט. געענדיקט האָט עס זיך דער מיט, וואָס קליפּאַרד האָט געהעכערט פרוי באַלטאָן איר יערלעכע פענסיע מיט הונדערט פונט, זי זאָל קאָנען פאַרשפילן ביי אים. דערוויייל האָט קאָני געהאַט דעם איינדרוק, אַז קליפּאַרד שטאַרבט ביסלעכווייז אָפּ.

ענדלעך האָט זי מודיע געווען, אַז זי פאַרט אין קורצן אַרויס, נישט שפעטער ווי דעם פופצענטן.

— דעם פופצענטן! — האָט קליפּאַרד אויסגערופן. — און ווען וועסטו צוריקקומען?

— נישט שפעטער ווי דעם צוואַנציקסטן יולי.

— אַזוי! דעם צוואַנציקסטן יולי!

ער האָט זי אָנגעקוקט מיט זיין אומהיימלעכן, פּוסטן בליק.
דער אויסדרוק פון זיינע אויגן איז געווען גלייכצייטיק פון אַ
זיג-קינד און פון אַן איבערצייטיקן, געעלטערטן מענטש.

— וועסט מיך איצט נישט פאַרלאָזן? אמת? — האָט ער
געפרעגט.

— וואָס הייסט?

— דו פאַרסט דאָך אַוועק? נו, פרעג איך דיר, צי דו וועסט
טאַקע צוריקקומען.

— איך בין פעסט איבערצייגט, אַז איך וועל צוריק-
קומען.

— אזוי! נו, גוט. הייסט עס -- דעם צוואַנציקסטן
יולי?

ער האָט זי ווידער מאַדנע אָנגעקוקט.

פונדעסטוועגן האָט ער געוואָלט, זי זאָל אַרויספאַרן. ער האָט
בפירוש חשק געהאַט, זי זאָל אַרויספאַרן אויף אַ שטיקל צייט. ער
האַט עס געוואָלט דערפאַר, פּדי איר צו געבן די מעגלעכקייט דורכ-
צולעבן איר ליבעס-פאַסירונג, זי זאָל שוין צוריקקומען אַ שוואַנ-
גערנדיקע און אזוי ווייטער. גלייכצייטיק האָט ער זיך געשראַקן
פאַר איר אַרויספאַרן.

קאַני האָט געפיבערט פון אומגעדולדיקייט, זי האָט געגאַרט
נאָך אַ געלעגנהייט פטור צו ווערן פון אים, זי האָט אָפּגעוואַרט
דעם מאַמענט, ווען סיי ער, סיי זי וועלן צו דער צעשיידונג רייף
ווערן.

דעם זעלבן טאָג איז זי געזעסן ביי מעלאָרסן און געשמועסט
מיט אים וועגן איר רייזע.

— שפעטער, ווען איך וועל צוריקקומען, וועל איך איינ-
מאַל פאַר אַלעמאַל דערקלערן קליפּאַרדן, אַז איך מוז אים פאַר-
לאָזן. דערנאָך וועלן מיר ביידע, איך און דו, אַוועקפאַרן ערגעץ,
אפשר קיין אויסלאַנד. קיין אַפריקע, אָדער קיין אויסטראַליע.
גוט?

- זי איז געווען פול מיט ענטוויאזם.
— דו ביסט קיינמאל אין די קאלאניעס נישט געווען? —
האָט מעלאָרס זי געפרעגט.
— ניין! און דו?
— איך בין געווען אין אינדיע, אין דרום-אַפריקע, אין
עגיפטן.
— לאָמיר אפשר פאַרן קיין דרום-אַפריקע?
— מ'קאָן. — האָט מעלאָרס רויק דערקלערט.
— אפשר ערגעץ אַנדערש? ווי מיינסטו?
— מיר איז קיין נפּקא-מינה נישט, מיר איז אַלצאיינס
— דו פּינסט נישט קיין גליק אין דעם? פאַרוואָס איז דיר
אַלצאיינס? מיר וועלן פון קיין נויט נישט וויסן. איך האָב אַ
נישקשהדיקן קאַפיטאַל: זעקס הונדערט פונט יערלעכע הכנסה.
ס'איז נישט פיל, אָבער גענוג אויף צום לעבן אָן נויט.
— פאַר מיר איז עס אַ גאַנצער אוצר.
— אַ, ווי גוט אונז וועט זיין אינאיינעם!
— איך מוז זיך אָבער פריער גטן. דו מוזסט עס אויך דורכ-
קומען, כדי אויסצומיידן קאַמפּליקאַציעס.
זיי האָבן זיך ביידע פאַרטראַכט.
מיט עטלעכע טעג שפּעטער איז זי מיט אים געזעסן אין
וואַלד-שייער און געשמועסט וועגן זיין פאַרגאַנגענהייט.
— זאָג מיר, האָסטו זיך געפילט גליקלעך אַלס פאַרוטשניק,
אַלס אַפיציר, אַלס דזשענטלמען?
— גליקלעך? ווי אַמאָל. איך האָב זייער ליב געהאַט דעם
פּולקאַוויק מיינעם.
— דו האָסט אים ליב געהאַט?
— יאַ.
— און ער — דיך?
— אויך. ער האָט מיך אויך ליב געהאַט.
— דערצייל מיר וועגן אים.
— וואָס זאָל איך דיר דערציילן? ער איז געוואָרן פּולקאַוו-

ניק ביסלעכווייז, צום ערשט איז ער געווען א פשוטער זעלנער. ער האָט ליב געהאַט די מיליטער-דינסט. קיין באַווייבטער איז ער נישט געווען. פון מיר איז ער עלטער געווען מיט צוואַנציק יאָר. וייער אָן אינטעליגענטער מענטש און אָן איינזאַמער. וואָס נאָך וואָל איך דיר זאָגן וועגן אים? איך האָב זיך געפונען אונטער זיין השפעה און האָב אים ממש פאַרהערלעכט. ער איז געווען זייער אַ טיכטיקער און ליבער מענטש און איך האָב אים דערלויבט צו קירעווען מיט מיר. קיינמאַל האָב איך קעגן אים נישט ווידער-שפעניקט, און אז איך פלעג האַנדלען לויט זיינע אַנווייזונגען, איז עס שטענדיק אַרויסגעקומען אַ טובה פאַר מיר.

— און ווי אזוי האָסטו אויפגענומען זיין טויט?

— ווי אזוי, פּרעגסטו? איך בין שיער אַליין פון צרות נישט געשטאַרבן. איך בין טאַקע געפערלעך קראַנק געוואָרן, און ווען איך בין געזונט געוואָרן, האָב איך דעם טויט פון מיין פּויל-קאָווינק באַטראַכט, ווי דאָס גרעסטע אומגליק, וואָס האָט מיך ווען עס איז געטראָפן. דער טויט האָט ביי מיר צוגערויבט דעם איינציקן פריינט און וועג-ווייזער אינם לעבן.

קאַני איז געזעסן פאַרטראַכט, זיין דערציילונג האָט אויף איר געמאַכט אַ טיפן איינדרוק. פּונדרויסן האָט זיך דערהערט אַ קנאַל פון אַ דונער. זיי זענען דאָ ביידע געזעסן ווי אין דער תּיבה, בשעת אינדרויסן בושעוועט דער מבול.

— דו האָסט אַ סך איבערגעלעבט, — האָט קאַני זיך אָנגע-
גערופן.

— אַ סך, זייער אַ סך, — האָט ער אויסגעצויגן, — מיר דאַכט זיך טיילמאַל, אז איך לעב שוין נישט דאָס ערשטע מאָל, עפעס אזוי ווי איך וואָלט שוין אַ צוויי-דריי מאָל געהאַט גע-שטאַרבן און איצט לעב איך אין דריטן, אַדער פּערטן גילגול.

קאַני האָט מיט אַ האַלב אויער געהערט זיינע רייד, איר גאַנצע אויפּמערקזאַמקייט האָט געצויגן אויף זיך דער שטורעם אינדרויסן.

— און נאך דיין פולקאָוויקס טויט? ווי העסטו דין וויי-

טער געפילט?

— נמאס איז מיר געוואָרן מיין אָפיצירן-שטאַנד, די באַני-
דע דזשענטלעייט, — ער האָט זיך פּלוצלינג צעלאָכט. — דער
פּולקאָוויק פּלעגט טענהן צו מיר: יינגל מיינס, דער ענגלישער
מיטלשטאַנד מוז יעדן ביסן דריי מאָל איבערקייען, ווייל זיינע
קישקעס זענען זייער שמאַל. פון אַ ביסן אזוי גרויס ווי אַן אַר-
בעס, קאָן ער חלילה דערשטיקט ווערן. דאָס איז די נבוהדיקסטע
באַנדע נבלות, וועלכע איז ווען עס איז געווען אויף דער וועלט.
זייער גייציקייט איז אין לשער, אָבער קוים בינדט זיך זיי אויף
אַ שוך-בענדל פון שוך, ווערן זיי איבערגעשראַקן אויף טויט, חוץ
דעם שטינקט פון זיי אויף אַ מייל, אַזאַ פאַרלעגענע סחורה איז
דאָס. פונדעסטוועגן האַלטן זיי זיך פאַר שטענדיק גערעכט. איך
קאָן נישט פאַרטראַגן זייער געוועלשאַפט! זיי הערן נישט אויף צו
בוקן זיך און צו לעקן דעם אַחור און זענען שטענדיק מיט זיך
אין אַרדענונג. גייציקע נבלות. נבלות! אַ דור פון צעבאַפעטע
נבלות און אויף יעדן פון זיי פאַלט אויס פּונקט אַ האַלב איי.
קאָני האָט זיך צעלאָכט. אינדרויסן האָט געגאַסן ווי מיט
צעבערס.

— דיין פּולקאָוויק האָט זיי אמתדיק געהאַסט!

— ניין! נישט געהאַסט האָט ער זיי! — האָט איר מע-
לאָרס געענטפערט. — ער האָט זיי פשוט אינגאַרירט. ער האָט
זיי נאָר נישט געקאַנט פאַרטראַגן. ער פּלעגט האַבן תרעומות צו
די פשוטע זעלבער אפילו, אַז זיי ווערן אויך אַזעלכע נבלות,
האַלבע מאַנספערשויען, זולל-וסובהניקעס מיט ענגע קישקעס און
אַז דאָס איז דער גורל און די צוקונפט פון דער גאַנצער
מענטשהייט.

— פשוטע פאַלקס-מענטשן אויך? און די אַרבעטער?

— אַלע! אַלע! געשטאַרבן אין זיי די התלהבות צו עפעס.
די אויטאָס, קינאַס און אַעראַפּלאַנען זייגן אויס פון זיי די רעשט-
לעך לעבנס-וויילן. איך פאַרויכער דין, אַז מיט יעדן דור ווייטער

ווערט געבוירן א מער נישטיק, מער נבלהדיק דור, א דור מיט
 גומי-רערעלעך אָנשטאַט געדערעם, מיט צעלולאָזענע פּיס און בלע-
 כערנע פּנימער. בלעכערנע מענטשן! דאָס אַלץ איז אזאָ מין אייג-
 געעקשנטער באַלשעוויזם, וואָס טויט אָפּ אַלדאָס מענטשלעכע און
 פאַרהערלעכט, פאַרגעטערט דאָס מעכאַניזירטע. געלט, געלט און
 ווידערמאָל געלט! די גאַנצע כּנופּיה שעפט איר חיות פּון דעם,
 וואָס זי טויט אָפּ אינם מענטש יעדעס מענטשלעכע געפיל און צע-
 האַקט אויף פּיצלעך די אוראַלטע אדם וחוה. און אַלע, אַלע זע-
 נען די זעלבע. די גאַנצע וועלט איז געהאַרכזאַם צו איינאונאייני-
 גיקן לאַזונג: טויטן די מענטשלעכע נאַטור, אַ גאַלדשטיקל פאַר
 יעדער ערלעך, צוויי גאַלדשטיקלעך פאַר יעדער פאַר מענלעכע זוי-
 מען-דריין! צוואַנציג נוצט צו האַבן אַ ווייבלעכן געשלעכטס-אַרגאַן.
 אויב דער געשלעכטס-אַקט קומט פאַר ווי אַ מעכאַנישע פּונקציע?
 גיב זיי נאָר גענוג געלט און זיי וועלן דער גאַנצער וועלט דאָס
 זעשלעכטס-אַבר אָפהאַקן! גיב זיי נאָר געלט, און זיי וועלן די
 גענטשהייט אָפּשינדן ווי אַ נבלה, צונעמען ביי איר דעם גאַנצן
 אַטירלעכן לעבנס-דראַנג און ענערגיע, בלייבן וועלן בלוזן פּיצני-
 קלעך נבוהדיקע צענטריפּוגע-מאַשינקעס אָנשטאַט מענטשן, אַני-
 שטאַט עכטע, נאַטירלעכע, געזונטע מענטשן!

ער איז געזעסן אינם שייער מיט אַ פנים אַן אויסגעקרומטט
 פּון בייסנדיקער איראַניע. בשעת-מעשה אַבער האָט ער מיט איין
 אויער אויפגעכאַפט דעם שטורעם, וואָס האָט געבושעוועט איבערן
 וואַלד.

- און דערדאָזיקער צושטאַנד וועט זיך שוין קיינמאָל נישט
 ענדיקן? - האָט קאַני געפרעגט.
 - נאַטירלעך, אז יאָ. אינם אומגליק ליגט שוין דער זאַמען
 פּנים צוקונפטיקן אויפשטייג, פּון דער מענטשלעכער ווידערגע-
 בורט. ווען אינם לעצטן מענטש וועט דער מענטש דערמאַרדעט
 ווערן, ווען אַלע, אַלע וועלן שוין ווערן נידערגעשלאָגן, הכּנעה-
 דיק: די ווייסע, די שוואַרצע, די געלע - אַ הכּנעהדיקע, גי-
 דערגעשלאָגענע מענטשהייט פּון אַלע פאַרבן: אַ, דעמאָלט וועלן

לע, אלע אַרָאָפּ פון זין, משוגע ווערן. ווייל די וואָ-צלען פונם
 עזונטן מענטשלעכן פאַרשטאַנד שטעקן אין די געשלעכטס-דריין.
 זון ערשט דעמאָלט וועט די גאַנצע וועלט משוגע ווערן, זי וועט
 זיינאַרדענען איר גרויסן, גרויסן אויטאָדאַפּע. דו ווייסט דאָך, אוי-
 זאַדאַפּע - איז דער טייטש - גלויבנס-אַקט. אזוי טאַקע, אַ גרויסן
 גלויבנס-אַקט וועט זיך איינאַרדענען די וועלט. איינער וועט דעם
 בחייטן אַלס קרבן ברענגען.

— ווילסט דערמיט זאָגן, אַז איינער וועט דעם צווייטן דער-

הרגענען ?

— אזוי איז עס, טייערע! אויב מיר וועלן אין אזא שניצלן
 טעמפּאָ גיין אזוי ווייטער, וועלן אויף דעמדאָזיקן גרויסבריטאַנישן
 אינזל אין הונדערט יאָר אַרום נישט געפינען זיך קיין צען טויזנט
 מענטשן. אפשר וועלן זיך שוין נישט געפינען קיין צען מענטשן
 אפילו. פון גרויס ליבע איינער צום צווייטן וועלן זיי זיך איינס
 האָט אַנדערע אויסראַטן.

אַ שרעקלעכער קנאַל פונם דונער האָט אויפגעטרייטלט דעם

טייער.

— ווי הערלעך דאָס איז! — האָט קאַני אויסגערופּן

— אומגעהייער הערלעך! אַ טראַכט טון וועגן דער אויס.

יאָטונג פונם נישטיקן מענטשלעכן מין און וועגן דעם לאָנגן איבער-
 הייס, העלכער וועט נאָכדעם קומען, איידער עס וועט אויפקומען
 אַ נייער מין פאַרשטענדלעכע באַשעפּענישן, — בלויז דערדאָוי-
 קער געדאַנק איז שוין מסוגל צו דערפרישן און באַרויקן דאָס
 געמיט. און אויב ס'וועט אזוי ווייטער גיין, אויב אלע — אינטע-
 ליגענטן, קינסטלער, רעגירונגען, אינדוסטריעלער, אַרבעטער —
 מיט איין וואָרט — אלע וועלן אין זייער וואַנזיניקייט טויטן דאָס
 גאַלדענע רעשטל מענטשלעכע געפיל, דאָס געבליבענע רעשטל
 איגטואַציע, דאָס לעצטע פּיצל געזונטן אינסטיקט — אויב דאָס,
 וואָס קומט איצט פאַר, וועט שטייגן מיט אַלגעבראַישער גראַ-
 דאַציע: מעגן מיר זיכער זיין — זיי געזעגנט, מענטשלעכער
 מין! ביסט קאַפּוט, מענטשלעכע גענעראַציע! די שלאַנג שלייגט-

איין זיך אַליין און לאַזט איבער נאָך זיך אַ ליידיק אַרט, כאַטש
אַ פאַרענפּושט, אַ פאַראומרייניקט אַרט — אָבער עס בלייבט די
האַפּענונג. אַ הערלעכע האַפּענונג! אויפן פּלאַץ פון די לאַרדישע
שלעסער — וואָיען ווילדע הינט, אויפן פּלאַץ פון די קוילן-
גרוכנס — בריקעווען אַרום ווילדע שפּראַצלינגער פון די אונ-
טעריאַכטע פּאַפּריקס-פּערדלעך! אַן עק מיט די קאַפּיטעס!
קאָני האַט אַרויסגעלאַכט, אָבער איר געלעכטער האַט אַפּ-
געקלונגען מיט טרויעריקייט.

— אזוי! דאַרפסטו דאָך צופרידן זיין, וואָס זיי זענען, ווי
דו זאָגסט, באַלשעוויקעס, — האַט זי באַמערקט. — דו דאַרפסט
דאָך דיך פרייען דערמיט, וואָס זיי איילן צו זייער אייגענעם
סוף!

— איך פריי מיך טאַקע. איך האַלט זיי דען איין? איך
לאַז זיי דען נישט לויפן צום אונטערגאַנג? איבעריקנס, ווען איך
זאָל אפילו וועלן דאָס טון, קאָן איך דען?
— וואָס-זשע דען ביסטו אזוי פאַרביטערט?
— איך בין עס נישט. ווען מיין האַן זאָל שוין אפילו דאָס
לעצטע מאָל קרייען — פאַר מיר איז עס אַלצאיינס.
— אָבער ווען דו זאָלסט האַבן אַ קינד?
מעלאַרס האַט אַראַפּגעלאַזט דעם קאַפּ.

— מיר דאַכט זיך טאַקע, — האַט ער ענדלעך אַרויסגע-
רעדט, — אז עס איז זייער אַ שלעכטע און אַ ביטערע זאַך צו
ברענגען אַ קינד אויף דערדאָזיקער וועלט.

— ניין! רעד נישט אזוי! זאָג דאָס נישט! — האַט זיך
אזוי קאָני געבעטן ביי אים. — אַט וועל איך, דאַכט זיך, האַבן
אַ קינד. זאָג, זאָג מיר, אַז דאָס וועט דיר פאַרשאַפן פרייד
זי האַט געלייגט איר האַנט אויף זיינער.

— דיין פרייד איז אויך מיין פרייד, — האַט ער איינגע-
האַלטן אַרויסגערעדט. — אין מיינע אויגן זעט עס אָבער אויס,
ווי אַ מיאוסע בגידה קעגן אַ נאָך נישט געבוירן באַשעפּעניש.
— זאָג עס נישט! זאָג דאָס נישט! — האַט קאָני אויסגע-
זאָגט.

רוטן מיט שרעק. — אויב אזוי, קאָנסטו נישט באמת גלוסטן ; מיר ! דו קאָנסט נישט גלוסטן צו מיר, אויב דו טראָגסט דיך אַרונ מיט אַזעלכע שרעקלעכע געפילן.

מעלָאָרס האָט אַלץ געשוויגן. זיין פנים איז געווען פאַר-וואַלקנט. פונדרויסן האָט זיך דערטראַגן דאָס אומאויסהערלעכע שטראַמען פונם רעגן.

— נישט אמת, נישט אמת, — האָט קאָני כסדר געפליט-טערט. — דאָס איז לגמרי נישט אמת ! עס איז פאַרהאַן אויך אַ גאַנץ אַנדערער אמת.

זי האָט געפילט, אַז ער איז איצט פאַרביטערט דעריבער. ווייל זי פאַרלאָזט אים, ווייל זי פאַרט קיין ווענעדיק. זיין פאַרבי-טערונג האָט זי געערגערט, אָבער גלייכצייטיק אָנגעפילט מיט שטאַל-צער פרייד.

— זאָג מיר, זאָג, אַז דו ווילסט אַ קינד פון מיר, אַז דו פאַרלאָנגסט פון מיר דין קינד ! — האָט זי געשעפטשעט, איינטו-ליענדיק זיך מיטן פנים אויף זיין ברוסט. — זאָג, אַז דו ווילסט עס !

— איך ווייס אַליין נישט, — האָט ער ענדלעך אַרויסגע-רעדט, און קאָני האָט דערפילט אַ מאַדנעם ציטער אין זיין שטי-מע, אַ ציטער פון האַרציקער ווייכקייט, ווי די אייז-קריע, וואָס האָט פאַרשמידט ביז איצט זיין האַרץ, וואָלט געפלאַצט אונטער הויך פון איר ווייבלעכער וואַרעמקייט. — איך ווייס אַליין נישט ! טיילמאָל פלעג איך מיר טראַכטן : לָאָמִיך אַ פרוו טון דאָ צווישן די קוילנגרעבער. זיי אַרבעטן שווער, פאַרדינען קנאַפ. ווען מ'זאָל צו זיי אַ זאָג טון : — דאָ איז ער אַריבער אויפן פויערישן דיאַ-לעקט — ווען מ'זאָל צו זיי אזוי זאָגן : וואָס זאָרגט איר אזוי פיל וועגן פרנסה ? וויפיל, מ'שטיינט געזאָגט, דאַרפט איר סך-הפּל האָבן ! און נאָך אַלעמען, צי לעבט מען דען בלויז פאַרן שטיקל פרנסה ... צו דעמדאָזיקן וויסטן לעבן אונזערן צווינגט מען דאָך אונט. מיר זענען דאָך געצוונגען צו אַרבעטן און פאַרדינען אַ קא-פיטשקעלע פאַר זיך און זייער אַ סך פאַר די פריצים. אָבער צו

דעם מוז איינמאל פאר אלעמאל א סוף נעמען. פאמעלעכניקע, ביסלעכווייז לאמיר פארענדיקן דערמיט. לאמיר ביסלעכווייז פאר- שמייסן דאסדאזיקע איינגעריסטע, פארהושכטע לעבן און - אוועק אויף צוריק! צוריק צום אלטן! צוביסלעך וועט קלעקן פאר יעדן, פאר מיר, פאר דיר, פאר די פריצים, פאר די הערן און אפילו פארן קעניג אויך. צוביסלעך וועט פאר יעדן קלעקן. באטראכט דיך גוט און נעם זיך דערצו, וועסטו זען, ווי לייכט וועסט פטור ווערן פון דערדאזיקער גאנצער קאמעדיע.

ער האט אפגעהאקט, געשוויגן א וויילע און דערוואך היי טער געצויגן זיינע געדאנקען, ווי אזוי מען דארף מיטן פויער שמועסן:

- און איך וואלט זיי נאך געזאגט: קוקט אייך אליין און וואס פאר א פנים איר האט! קוקט אייך צו צו אייך אליין: איין אקסל העכער, דער אנדערער נידעריקער, די פלייצע אויסגע- קרומט. די פיס צעדרייט און שלאבעריק! וואס האט איר אליין געמאכט פון זיך דורך דער פארשאלטענער ארבעט? איר האט דאך שוין קיין פנים פון קיין מענטשן נישט! צי מיינט איר טאקע, אז איר מוזט אזוי פיל ארבעטן אויפן נישטיקן שטיקל פרנסה, וויפיל מ'צווינגט אייך? טוט אויס אייערע שמאטעס און קוקט אן די נאקעטע לייבער אייער! מענטשן דארפן זיין לעבעדיק, פליינק, און איר זענט בלויז גולמס און פגרים. - אט אזוי וויל איך רעדן צו זיי. און איך וואלט געצוונגען די לייט אַנצוטון אנדערע מינים מלבושים, אפשר גאר אזעלכע, ווי מ'האט אמאל גע- טראגן - קורצע הייזלעך מיט גרינע שוורן באגייט און קורצע רעקלעך מיט גרינע לאצן. און ווען די לייט וועלן באקומען חשק צו האבן שלאנקע, געזונטע פיס און גלייכע רוקנס, וועט זיך די וויסטע אינדוסטריע-קאמעדיע אין איין חודש ענדיקן. א, דעמאלט וועלן זיי ווערן מענער, אמתדיקע מענער! און די ווייבער וועלן זיך א ברירה האבן צו קליידן, ווי זייער הארץ וועט גלוסטן. ווייל ווען די מאנספערשויען וועלן אנהייבן פאראדירן אין קורצע הייזלעך מיט עלעגאנטע הינטנס, וועלכע וועלן אפערשטארן פון

הינטער די קורצע רעקלעך, דעמאלט וועלן די ווייבער מוזן זיין
אמתדיקע פרויען. דאס אומגליק באשטייט דאך אין דעם, וואס די
מענער זענען קיין מענער נישט, מוזן די ווייבער ווערן מענער.
און אויך וואלט איך די דערפֿלעך אונזערע אָפּגערוימט און וואלט
אָנשטאַט זיי אויפגעשטעלט ווינונגען באַקוועמע און ליכטיקע פּאַר
אַלעמען. און נאָך וואלט איך זיי געבעטן, די לייט מיינע, נישט
צו האָבן אזוי פיל קינדערלעך, ווייל די וועלט איז שוין אזוי אויך
אָנגעפאַקט מיט מענטשן.

— קיין מוסר-דרשות וואלט איך זיי אָבער נישט געהאַלטן.
איך וואלט נאָר פון זיי אַראָפּגעצויגן די בגדים און זיי געהייסן
זיך איינקוקן אין זייערע אייגענע גופים. קוקט אייך אָן! איר זעט
אויס העסלעך בלויז דעריבער, ווייל איר האָרעוועט פאַר געלט,
פאַר געצאַלטס, פאַר פּרנסה! קוקט אָן אייער טיווערסהאַל, ווי
שרעקלעך מיאוס עס איז אייער וויין-אַרט! עס זעט אזוי אויס, ווייל
איר אַרבעט פאַר געלט. קוקט אָן אייערע ווייבער! נישט זיי צו
איין, נישט איר צו זיי פילט עכטע, מענטשלעכע ליבשאַפט. אייער
גאַנץ לעבן האָרעוועט איר פאַר געלט און נאָר אינם געצאַלטס פאַר
אייער מיאוסער אַרבעט גייט אייך. איר קאָנט צוליב דעם נישט
רעדן לייטיש, נישט גיין, נישט שטיין לייטיש, נישט לעבן לייטיש,
איר קאָנט אויך נישט לייטיש באַשלאָפּן אַ ווייב. איר לעבט
נישט! טויטע, מתים זענט איר! קוקט אדרבא אויף זיך אַליין!
אָן אַבסאַלוטע שטילקייט האָט געהערשט אַרום.

— ווען איך פיל, אַז דער גורל פון דער מענטשהייט איז אַ
נעחתמעטער, אַז געחתמעט האָט אים די מענטשהייט אַליין מיט
איר עקלדיקער אויפפירונג, — וואלט איך אַנטלאָפּן אין עק וועלט.
אינדיע, אויסטראַליע, דרום-אַפריקע זענען צו נאָענט פאַר מיר.
אויף דער לבנה וואלט איך אַנטרינען, אָבער אויך די לבנה, דאַכט
זיך מיר, איז צו נאָענט. פון דער לבנה קאָן מען זיך אויך אומ-
קוקן אויף צוריק און דערווען די ערד, די שמוציקסטע, די עקל-

דיקסטע, די נבוהדיקסטע פון אלע פלאנעטן און שטערן, די פאר-
אומרייניקטע דורך מענטשן. מיר ווייזט זיך דעמאלט אויס, אז איך
האב מיין אייגענע גאל איינגעשלאנגען, און אז זי צעפרעסט מיר
די געדעריס, און אז ס'איז אויף דער אלוועלט נישט פארהאן א
גענוג ווייט ארט, וווהין פון דעם אלעם צו אנטריינען. ווען מיין
שטימונג בייט זיך אבער, פארגעס איך באלד דאס אלץ. דאך פיל
איך פסדר, ווי שענדלעך עס איז דאס, וואָס עס איז אָפגעטון גע-
וואָרן מיט דער מענטשהייט במשך די לעצטע הונדערט יאָר. מען
האַט ביי די מענער צוגערויבט זייער מענלעכקייט, זייער ווירקלעך
לעבן און זיי פארוואַנדלט אין אַרבעטס-ווערעם. איך שטרעב צו
דעם, אז עס זאלן אויסגעראַטן ווערן פון דער וועלט די מאַשינען
און עס זאל איינמאל פאַר אלעמאל אַ סוף נעמען צו דער אינדו-
סטריע-עפאָכע, וועלכע איז אַ קאָשמאַרהאַפּטער טיט-פעלער אין
אונזער אַנטוויקלונגס-וועג. איך קאָן עס אָבער נישט אויספירן און
קיינער וועט דאָס נישט קאָנען אויפטון, וויל איך ליבערשט שטיל
זיך אויסלעבן אין מיין אייגן ווינקעלע, לעבן מיט מיין אייגן לעבן,
אויב ס'איז נאָך פארהאן צוליב וואָס צו לעבן, אין וועלכן איך
צווייפל זייער שטאַרק.

דאָס דונערן האָט אויפגעהערט, בלויז דער רעגן, וועלכער
האַט נאָכגעלאָזט פון זיין אימפעט, האָט ווידער אָנגעהויבן גיסן
מיט אַ געוואַלטיקער פאַרביסנקייט, די לעצטע, דערווייטערטע
בלויצן האָבן נאָך צייטווייז באלויכטן דעם הימל איבער די ביימער
און דער שטורעם האָט זיך גענומען אַוועקרוקן ערגעץ אויף מורח.
קאָני איז געזעסן אַן אומרויקע. אַזוי לאַנג, אַזוי לאַנג האָבן זיך
געצויגן זיינע רייד. פאַקטיש האָט ער דאָך גערעדט צו זיך אליין,
נישט צו איר. עס האָט זיך איר אויסגעוויזן, ווי דער יאוש וואָלט
אים אַרומגענומען אינגאַנצן, זי אָבער פילט זיך גליקלעך, טאַקע
גליקלעך און יעזעס געפיל פון יאוש איז איר העסלעך און פיינט-
לעך. זי האָט, עוואָסט, אַז דידאַזיקע יאוש-שטימונג האָט אויף אים
אָנגעווייעט איר אָפפאַר, איר פאַרלאָזן אים, — און זי האָט אפילו
צווייטלעך טריאוּמפירט.

זי האָט ברייט אויסגעפראַלט די טירן פונם שייער אין אַרויס-
געקוקט צו די וואַסער-יריעות, וועלכע האָבן זיך ווערטיקאַל אַרצאָפּ-
געגאַסן פונם הימל. זי האָט זיך דערפילט אָפגעטיילט פון דער איי-
פעריקער וועלט דורך די דאָזיקע וואַסער-פאַרהאַנגען. און פּלוצלינג
האַט זי דערשפירט אין זיך אַן אומגעצוימטע לויסט אַרויסצולויפן
אויפן גאַס-רעגן און אַנטלויפן, אַנטלויפן. זי האָט זיך אויסגע-
שטעלט און אָנגעהויבן שנעל אַרצופציען פון זיך די זאַקן, דערנאָך
דאָס קלייד און די וועש, ער איז געזעסן און זיך צוגעקוקט מיט
אַן איינגעהאַלטענעם אַטעם. אירע שפיציקע חיהשדיקע ברוסטן
האַבן געציטערט און געפלאַטערט ביי יעדער באַוועגונג אירער.
אין דער גרינלעכער שיינ האָט איר נאָקעט לייב באַקומען דעם
קאַליר פון העלפאַנטביין. זי האָט אַריינגעשטעקט די פיס אין די
לאַטשן און מיט אַ ווילד, אָפגעהאַקט געלעכטער אַרויסגעלאַפן פון
שייער, אינטערשטעלנדיק די ברוסטן אונטערן שווערן גאַס-רעגן.
מיט פונאַנדערגעשפרייטע אַרעמס איז זי אַזוי געלאַפן, קוים אַנ-
געזען צווישן די וואַסער-יריעות, און געלאַפן איז זי מיט ריטמי-
שע באַוועגונגען, ווי אויפירנדיק אַ מיסטעריעזן טאַנץ, וועלכן זי
האַט זיך אַמאָל געהאַט אויסגעלערנט, נאָך זייענדיק אין דרעזדען.
איר ווונדערלעכער, בלאַסער סילועט האָט זיך אויסגעצויגן און ווי-
דער איינגעקורטשעט, איינגעבויגן און ווידער אויסגעגלייכט, און
דער רעגן האָט געשמיסן און באַוואַשן אירע פולע לענדן און גע-
לאַנצט אויף זיי; דאָ האָט זי זיך ווידער אויסגעגלייכט אינגאַנצן
און געצוואַלעוועט אונטערן שלאַקס-רעגן מיט אַן אַרויסגערוקטן
בויך, און ווידער זיך איינגעבויגן אַזוי, אַז בלויז די רונדיקע היפטן
און דער פולטער הינטן זענען אַרויסגעשטעלט געווען געשווענקט
צו ווערן דורך די וואַסער-כוואַליעס, ווי זי וואַלט זיך פאַר אַ
קרובן געבראַכט צו דער נאַטור, ווי זי וואַלט מיט דעם קרבן אויס-
געדריקט דעם ווילדן ענטוויאָזם און די פאַרערונג אירע פאַר דער
נאַטור.

מעלאַרס האָט אַ קרומען שמייכל געטון און אויך אָנגעהויבן
אַרפאַוואַרפן פון זיך די מלבושים און די וועש. אַ שוידער איז אים

דורכגעלאָפּן איבערן ווייסן, נאָקעטן לייב, ווען ער איז אַרויסגע-
 לאָפּן אויפן שלאָקס-רעגן. דער הונט האָט זיך געלאָזט לויפן נאָך
 אים מיט אַ הייזעריק, אָפּגעהאַקט בילן. קאָגיס האָר זענען שוין
 געווען אינגאַנצן דורכגעשווענקט און זיי האָבן זיך איר געקלעפט
 צום לייב; זי האָט אויסגעדרייט דאָס דערהיצטע פנים און דער-
 זען הינטער זיך מעלאָרסן. אירע בלויע אויגן-אָפּלען האָבן אויפ-
 געפלאָקערט און זי האָט זיך נאָך שנעלער אין מיסטעריעזן טאָגן
 געלאָזט אַוועק, אַוועק צווישן דער געדיכטעניש פון די נאַסע צווייגן,
 וועלכע האָבן געשמיסן איר נאָקעט לייב. זי איז געלאָפּן פאַראויס,
 ווי אַ מענאָדע געיאָגט פון אַ פּאָון, און ער האָט פאַר זיך גאַר-
 נישט מער געווען, נאָר דעם קיילעכדיקן אָפּגעשווענקן קאַפּ, די נאַ-
 סע, אויסגעפויגענע פלייצעס און דעם פאַרוואַנדיקטן, גלאַנצעדיקן
 הינטן, — די וואַנדערלעכע פרויען-געשטאַלט, די נאָקעטע מוטער
 חוה, וועלכע האָט פון צווישן דעם מבולדיקן האַסער-געפלייזן זיך
 באַוווּן פאַר אים אַן אַנטלויפנדיקע און אַ לאַקנדיקע, אַ רייצנדיקע
 מיט איר אוראַלטער נאָקעטער טראַכט.

ווען ער איז געקומען צו זיך, האָט ער אַוועקגעשאַרט די
 נאַסע האָר, וועלכע האָבן אים פאַרשטעלט די אויגן.
 — קום! — האָט ער זי אַ רוף געטון און זי האָט אָנגע-
 הויבן לויפן צום שייער צו. ער איז איר נאָכגעלאָפּן, זי האָט פאַר-
 קלענערט די טריט און אינמיטן לויפן אָנגעהויבן אַפּרייסן וואַלד-
 בלימלעך, און ווייטער געלאָפּן עטלעכע טריט, און ווייטער גע-
 ריסן וואַלד-בלימלעך, און זיך אומגעקוקט אַלע מאָל צוריק צו
 אים.

ווען זי איז אַ פאַרסאַפעטע אָנגעקומען צום שייער מיט די
 נאַסע בלומען אין דער האַנט, איז ער שוין דאָרט געזעסן און אונ-
 טערגעלייגט טרוקענע צווייגלעך אונטערן פלאַקערנדיקן פייער.
 אירע שפיציקע ברוסטן האָבן זיך געהויבן און די האָר האָבן אַרומ-
 געקלעפט דאָס גלאַנצעדיקע לייב, דאָס פנים אירס האָט געפלאַמט,

דאָס וואָסער האָט גערונען פון איר ווי פון אַ קוואַל. מיט די שטאַר-צעפענטע אויגן, מיטן קיילעכדיקן נאַסן קאַפּ, מיט די פּוּ-לע, גראַציעזע, פון וואָסער גלאַנצנדיקע לענדן האָט זי אויסגע-זען ווי אַן אויסטערליש באַשעפעניש, אַן אוימבאַקאַנטנס אויף אינ-זער וועלט.

מעלאַרס האָט גענומען אַ ליילעך און זי אַנגעהויבן אַפּ-ווישן. זי איז דערביי געשטאַנען שטיף און אומבאַוועגלעך ווי אַ קליין קינד. דערנאָך האָט ער מיטן זעלבן ליילעך אַפּגעווישט זיך אַליין און פאַרמאַכט די טיר פון שייער. די צווייגלעך אין אויוון האָבן זיך העל צעפלאַקערט. קאַני האָט זיך אַרומגעוויקלט דעם נאַסן קאַפּ מיט אַ ברעג פונם ליילעך און זיך אויסגעווישט די נאַסע האָר.

— מיר ווישן זיך ביידע מיט איין האַנטוך, — האָט מע-לאַרס באַמערקט, — אַ סימן, אַז מיר וועלן זיך צעקריגן.

קאַני האָט אים אַנגעקוקט מיט ברייט-געעפנטע אויגן.

— עס הייבט זיך נישט אָן, — האָט זי צוגעוואָרפן, — דאָס

איז דאָך נישט קיין האַנטוך, נאָר אַ ליילעך.

זי האָט זיך ווידער גענומען שטאַרק רייבן דעם קאַפּ. כדי גוט אויסצוווישן די האָר. ער האָט זיך געטרוקנט דעם קאַפּ ביים פייער.

אינקורצן זענען זיי שוין ביידע געזעסן איינגעהילט אין מי-ליטערישע קאַלדרעס פאַרן ברענענדיקן אייוועלע. דער האַריקער קאַץ אויפן נאַקעטן לייב איז פאַר קאַנין געווען נישט אַנגעזעס, אָבער דאָס ליילעך איז שוין געווען פולשטענדיק נאַס.

— ביסט נאָך אַלץ בייו, וואָס איך פאַר אַוועק? — האָט זי אים אַ פרעג געטון אין אַ וויילע אַרום.

זי האָט אַנגעקוקט זיין פנים, דער מינדסטער שטריך דער-פון האָט נישט פאַרראַטן, וואָס פאַר אַ געפילן עס נורטעווען אי-נעווייניק אין מעלאַרס' האַרץ.

— טו, ווי דו פאַרשטייסט, — האָט ער שטיף געענט-פערט.

— קוים ווילסטו נישט, פאַר איך נישט, — האָט קאַני אַרויס-
גערעדט, צוטויליענדיק זיך צו אים.

ביידע האָבן געשוויגן אַ לאַנגע וויילע. ער האָט זיך צוגע-
בויגן צום פייער און צוגעוואָרפן טרוקענע צווייגלעך. די פלאַמען
האָבן זיך געמיניעט אויף זיין פנים, וועלכעס האָט אויסגעזען ווי
אַן אומפאַוועגלעכע שטיינערנע מאַסקע. קאַני האָט געוואָרט, ער
האָט גאַרנישט געזאָגט.

— מיט דערדאָזיקער ריזע מיינער, — האָט זי ווידער אָנגע-
געהויבן, — בין איך אויסן צו פאַקומען אַ פאַסיקן אויסרייד פטור
צו ווערן פון קליפּאַרדן. איך וויל דאָך אַ קינד האָבן און איך וועל
עס דאָך האָבן. און אַט וואָלט איך געהאַט אַ געלעגנהייט...
— צונויפצושטוקעווען אַ לינגערישע מעשה פאַר מענטשנס
זיילער וועגן, — האָט איר מעלָאַרס אויסגעכאַפט דעם סוף פון איר
וואַקלדיקער דערקלערונג.

— טאַקע דאָס אויך. אָבער נישט בלויז דאָס מיין איך.
אָבער צי ווילסטו דען, אַז מענטשן זאָלן וויסן דעם ריכטיקן
אמת?

— מיך אַרט נישט, וואָס יענער טראַכט וועגן מיר.
— מיך אויך נישט! אָבער ווי לאַנג איך בין נאָך דאָרט
מיט קליפּאַרדן, וואָלט איך געוואָלט אויסמיידן מענטשנס זיילער.
ווען איך וועל אַוועק פון דאָרט, מעגן זיי דעמאָלט רעדן און
טראַכטן. וואָס זייער האַרץ גלויסט.

מעלָאַרס האָט גאַרנישט דערווידערט. דערנאָך האָט ער אַ
פרעג געטון:

— און סער קליפּאַרד איז נישט חושד, אַז דו וועסט זיך
מער צו אים נישט אומקערן?

— פונדאָנען זאָל ער חושד זיין? און צוריקגעשמועסט, מוז
איך דאָך צוריקקומען!

וידער זענען ביידע געזעסן שווייגנדיק.
— און דאָס קינד ווילסטו האָבן טאַקע דאָרט, אין טשאַ-
טערליי-פּאַלאַץ?

- זי האָט אַרומגעוויקלט זיין האַלז מיט די אַנטבלויזטע אַרעמס.
- קיים נעמסטו מיך נישט צו באַצייטנס, וועל איך דאָרט מוזן האָבן דאָס קינד, — האָט זי אַרויסגעפליסטערט.
- ווהיין דיך צונעמען ?
- ווהיין דו ווילסט ! אַבי אַוועק פון דאָרט ! אַבי וואָס נאָג טער פון דאָרט !
- ווען ?
- פאַרשטייט זיך, ווען איך וועל צוריקקומען.
- צוואַקס-זשע דאַרפסטו גאָר אינגאַנצן דאָס צוריקקומען צו אים ? דיין איצטיקער אָפּפאַר קאָן דאָך שוין זיין דער ענדגילטיגער, דער לעצטער ?
- איך מוז צוריקקומען. איך האָב עס אים צוגעזאָגט ! איך וויל האַלטן וואָרט. איבעריקנס, צוריקקומען וועל איך דאָך פאַך-יש צו דיר, נישט צו אים !
- צו דיין מאַנס וואַלד-וועכטער ?
- וואָס איז דען די נפּקא-מינה ?
- אַזוי ? — האָט ער זי איבערגעפרעגט. — און ווען האַסטו בדעה אינגאַנצן אַוועקצופאַרן ? ענדגילטיק ?
- דאָס ווייס איך נישט ! פון ווענעדיק וועל איך אַלנפאַלס צוריקקומען. דערנאָך ערשט וועלן מיר ביידע צוזאַמען אַפּרעדן ברויזשן זיך אַלץ.
- ווי אַזוי, גלייבסטו, וועלן מיר עס קאַנען איינאַר-דענען ?
- איך וועל אים דאָן אַלץ אויסזאָגן. דאָס, גלייב איך, מוז איך טון.
- וועסט אים דערציילן אַלץ ? ...
- ער האָט אָפּגעהאַקט און אַנטשוויגן געוואָרן. זי האָט האַס-טיק אַרויפגעוואָרפן ביידע נאַקעטע הענט אויף זיין האַלז און געפליסטערט, קוקנדיק אים מיט געבעט אין די אויגן אַריין :
- מאַך מיר נישט קיין שוועריקייטן !

— וואָס פאַר אַ שוועריקייטן ?
 — לאַמיר פאַרן און לאַמיר זיך צוגרייטן אַלץ.
 אַ שאַטן פון אַ קוים באַמערקלעכן ביטערן שמיכל־חאַט זיך
 דורכגעשלייכט דורך זיין פנים.

— איך שטער דיר נישט, — האָט ער אַרויסגערעדט. —
 איך וויל בלויז פאַרשטיין, וואָס דו ווילסט באַצוועקן דערמיט. איך
 גלייב, אַז פאַקטיש ווילסטו זיך אַליין אויספרוון. דו ווילסט גע-
 ווינען מיט דער רייזע אַ הפסקה פון אַ שטיקל צייט און זיך אַרומ-
 זען, וווּ דו ביסט אין דער וועלט. אדרבה, איך האַלט עס נישט
 פאַר קיין עוולה פון דיין זייט. איך האַלט, אַז דו טוסט קלוג און
 מיט ישוב-הדעת. דו ווילסט דיך באַקלערן, אפשר לוינט זיך נישט,
 אפשר איז גאָר גלייכער צו בלייבן לידי טשאַטערליי. גלייב מיר,
 אַז איך האַלט עס לחלוטין פאַר קיין עוולה נישט און איך מאַך דיר
 נישט קיין פאַרוורפן. דו ווילסט, אַז איך בין איך און לאַרד טשאַ-
 טערליי איז לאַרד טשאַטערליי. און איך האַלט, אַז דיין ישוב-הדעת
 אין אַזאָ אַנטשיידענעם מאַמענט איז פולשטענדיק באַרעכטיקט. אין
 בין מיט דיר דורכאויס מסכים. און נאָך איין זאך גלייב מיר, אַז
 עס שמיכלט מיר גאַנץ ווייניק די פערספעקטיוו צו זיין ביי דיר אַ
 קעסט-קינד, צו לעבן אויף דיין חשבון. איך מוז אויך זיך באַטראַכטן.
 יעדנפאַלס פון דעמדאָזיקן שטאַנדפונקט.

קאָני האָט אַרויסגעפילט פון זיינע רייד, אַז ער צאָלט איר
 אַפּ מיט דער זעלבער מטבע, וואָס זי צאָלט אים.
 — אָבער דו באַשטייט דערויף ? דו ווילסט מיך ? — האָט
 זי געפרעגט.

— און דו ? דו ווילסט ?
 — דו ווילסט דאָך אַליין ! פּרעג מיך נישט אַזוי !
 — נו, גוט. און וו ען, וו ען ווילסטו מיך ?
 — דו זעסט דאָך, אַז איינאַרדענען דאָס אַלץ וועט מען
 ערשט קאַנען, ווען איך וועל צוריקקומען פון דער רייזע. מיט
 דייע ווערטער האַסטו מיך אָבער צעמישט, איך מוז צוגיפּנע-
 מען די געדאַנקען.

— נאטירלעך! בארויך דיך און נעם צונויף די געדאנקען.
קאני האט זיך געפילט עטוואס באליידיקט פון זיין טאן.
— אבער צוטרוי האסטו צו מיר? — האט זי אים גע-
פרעגט.

— יא, — האט ער געענטפערט, — פולשטענדיקן
צוטרוי.

אין זיין ענטפער האט זי דערשפירט איראָניע.
— טאָ זאָג-זשע מיר, — האט זי אָנגעהויבן מיט אַ פאַר-
שטיקטער שטימע, — צי איז לויט דיין מיינונג גלייכער, איך זאָל
קיין ווענעדיק נישט פאַרן?

— איך בין איבערצייגט, אז ס'איז גלייכער, זאָלסט יאָ פאַרן
קיין ווענעדיק, — האט מעלאָרס געענטפערט מיט אַ קאלטן, עט-
וואָס אַפּשפּעטנדיקן טאָן.

— איך פאַר דעם צווייטן דאָנערשטיק, — האט זי זיך גע-
מאַכט, ווי זי וואָלט זיין טאָן נישט באַמערקט.
— נו?

זי האט זיך פאַרטראַכט און דערנאָך געזאָגט מיט איינגע-
האַלטנקייט:

— ווען איך וועל צוריקקומען, וועלן מיר ביידע וויסן בע-
סער ווי איצט, וואָס ווייטער צו טון.

— געוויס! געוויס! — האט ער אונטערגעכאַפט.
אַ שטילקייט האט ווידער באַהערשט ביידע. ענדלעך האט
ער מיט אַ געצווונגענעם טאָן מודיע געווען:

— איך בין שוין געווען ביי אַן אַדוואָקאַט וועגן דעם גט
מיינעם.

קאני האט אַ גלייכטן ציטער געטון.
— ביסט טאַקע געווען? און וואָס האט דער אַדוואָקאַט גע-
זאָגט?

— ער האט געזאָגט, אז גלייכער וואָלט געווען מיט אַ צייט
צוריק אָנצוהייבן דעם פּראָצעס. איצט קאָנען זיך שאַפן שווערי-
קייטן. נאָר צוליב דעם, וואָס איך האָב במשך דער צייט געדינט

אין מיליטער, גלייבט ער, וועט אים געלינגען אלץ דורכצופירן גלאַטיק. זי זאל זיך באַר נישט מיישב זיין און צוריקקומען צו מיר.

— זי דארף דען וויסן וועגן דעם ?

— אוודאי! זי וועט אין קורצן געווירר ווערן, זי וועט באַ- קומען צוגעשיקט אַ מעלדונג פון געריכט.

— אַן עקלהאַפטע פראַצעדור דאָס גטן זיך! מיר וועט אויך אויסקומען דאָס זעלבע גיהנום. ווידער אַ וויילע שטיף.

— אוודאי וועסטו עס אויך מוזן פאַרזוכן, אויב וועסט זיך גטן. נאָר אַט וועל איך איצט מוזן לעבן ווי אַ נזיר ווייניקס אַ האַלב יאָר צייט, ביז איך וועל זיך גטן. איצט, אין דער צייט, וואָס דו וועסט דאָ נישט זיין, וועל איך אַלנטאָלס פטור ווערן דעם יצר-הרע.

— בין איך, הייסט עס, דער יצר-הרע! — האָט קאַני גע- זאָגט, גלעטנדיק אים דאָס פנים. — איך בין אַזוי גליקלעך צו זיין דיין יצר-הרע! לאַמיר גלייכער מער נישט טראַכטן וועגן די זאַכן. בכלל שרעק איך מיך פאַר דיר, ווען דו הייבסט אָן צופיל צו טראַכטן. איך פיל מיך דעמאָלט עפעס אַזוי דערשלאַגן! לאַ- מיר-זשע מער נישט טראַכטן. ס'וועט קלעקן צייט אויף צו טראַכטן, ווען מיר וועלן זיין צעשיידט. לאַמיר בעסער צונויפשמעסן זיך, ווען איך קום נאָכאַמאָל צו דיר אויף אַ גאַנצער נאַכט, איידער איך פאַר אַוועק. איך מוז נאָכאַמאָל שלאָפן ביי דיר אין דיין היים, אינם וואַלד-שטיבל. אפשר קומען דאָנערשטיק ?

— דיין שוועסטער וועט דאָך שוין דאָ זיין דאָנערשטיק ?

— סאָ וואָס איז ? זי וועט טאַקע קומען דאָנערשטיק. נאָכ- מיטאַג פאַרן מיר ביידע אָפּ. זי אָבער וועט איבערנעכטיקן אין שטאַט און איך וועל די נאַכט פאַרברענגען ביי דיר.

— און זי ? וואָס וועט זי זאָגן דערויף ?

— זי ווייסט שוין צוביסלעך אַלץ. איך וועל זיך דורכ-

שמועסן מיט היילדען. זי וועט מיר אפילו בייהילפיק זיין, דו וויסט גארנישט, וואָס פאַר אַ הערלעכער מענטש זי איז!
ער האָט זיך פאַרטראַכט.

— וועסט פאַרן דאָנערשטיק נאַכמיטאָג פֿלומרשט קיין לאַנד
דאָן? און באַמת וועט דיך דיין שוועסטער ברענגען צו מיר דורך
אַ הינטער-וועג? אַ ריזיקאַלישער פּלאַן!
— נאַרישקייטן! קיין שום ריזיקע! איך וועל טראַגן אַן
אַנדערן מאַנטל און בריילן.

— נו, טו ווי דו פאַרשטייסט, מיר איז אַלצאיינס, — האָט
ער באַמערקט קאַלטפּלוטיק, — איך פאַרלאָזן מיך אויף דיר.
— און דו וואָס זאָגסט? — האָט זי געפרעגט.
— איך? וואָס זאָל איך זאָגן? וואָס אַרט עס מיך? איך
וועל האָבן פאַרגעניגן, — האָט מעלאָרס אומגערן געענטפערט. —
איך וועל דאָ גאַרנישט אַנווערן.

ער האָט זיך צעלאַכט, דערנאָך זיך אויפגעשטעלט, צוגע-
גאַנגען צו דער טיר פון שייער און זי געעפנט. דער הונט, וועל-
כער איז געלעגן אונטערן אָפּדעכל, האָט זיך אויפגעשטעלט און
אים אַנגעקוקט.

— איך, איך בין עס! — האָט מעלאָרס זיך אַנגערופן צום
הונט.

דער רעגן האָט אויפגעהערט צו גיסן. אַרום איז געווען
שטיל, נאָס און דעמפיק. עס איז צוגעפאַלן דער אַוונט.

ער איז אַרויסגעגאַנגן פאַרן שייער און אַוועק מיטן שמאַלן
שטעגל קווער דעם ברייטן וואַלדיקן וועג. קאַני האָט אַבסער-
וירט זיין דינע, ווייסע פיגור: ער האָט איר אויסגעזען ווי אַ
גייסט, ווי אַ געשפענסט, וואָס דערווייטערט זיך פון איר. ווען ער
איז פאַרשוונדן געוואָרן פון איר בליק, האָט איר האַרץ אויפגע-
ציטערט פון מורא. זי איז געשטאַנען ביי דער טיר פון שייער,
איינגעהילט אין דער קאָלדרע און אַריינגעקוקט אין דער פאַרנאַכ-
טיקער פייכטער שטיקייט פון וואַלד.

אַבער ער איז צוריקגעקומען, לויפנדיק עפעס אַזוי מאַדנע,

ווי אונטערשפרינגענדיק, אין ביידע הענט האָט ער געטראַגן אַנ-
געריסענע בלומען. קאַני האָט ווידער דערפילט צו אים עפעס
ענלעכס צו שרעק, ער האָט אויסגעזען אין אירע אויגן נישט
ענלעך צו אַ מענטש, עפעס געשפענסטיקס איז געווען אין אים
אין דעם מאַמענט. ווען ער איז האָרט צוגעקומען צו איר, האָבן
זיינע אויגן רעטולעהאפט אַריינגעקוקט אין אירע. זי האָט זיין
בליק נישט געקאָנט פאַרשטיין.

געבראַכט האָט ער אַ גאַנצן הויפּן ווילדע בעגעלעך, פייער-
גלעקלעך, מאַרונע און יונגע דעמב-בליטן און קלעטער-בלימלעך
מיט אַ סובטעלן צימרינג-גערוך.

ער האָט קאָנן אָנגעהויבן באַצירן מיט די געבראַכטע בלו-
מען, איינגעפלאַכטן אין אירע האָר אָן אַ שיעור קלעטער-פלאַנצן.
קאַני האָט פריילעך זיך צוגעקוקט און נישט געשטערט אים צו טון
מיט איר, וואָס ער וויל. זי האָט אים נאָר אַריינגעשטעקט אַ פייער-
גלעקלע אונטער די וואַנטעס, דאָס בלימל האָט זיך די גאַנצע
צייט געהוידעט ביי אים אונטער דער נאָז.

— זאָלן מיר איצט זיין דאָס מיט בלומען-באַפּוצטע חתן-פּלה-
פּאַר, וואָס ווערט אַזוי שיין באַזונגען אין אונזערע פּאַלקס-לעגענ-
דעס, אפשר...

ער האָט ברייט פּונאַנדערגעשפּרייט די אַרעמס, ווי ער וואָלט
פּון שמחה געוואָלט אַרומכאַפּן די גאַנצע וועלט. דערנאָך האָט ער
אַראַפּגעבליאַזן דאָס בלימל פּון אונטער דער נאָז.

— וואָס „אפשר“? — האָט אים קאַני איבערגעפרעגט וועגן
דעם נישט-פאַרענדיקטן זאַץ זיינעם,

ער האָט זי אָנגעקוקט מיט פאַרוונדערונג.
— האַ?

— האָסט דאָך עפעס געזאָגט „אפשר“? זאָג-זשע, וואָס דו
האַסט געוואָלט זאָגן, — האָט קאַני צודרינגלעך פאַרלאַנגט פּון אים,
ער זאָל פאַרענדיקן זיין געדאַנק.

— יאָ? טאָ וואָס-זשע טאַקע האָב איך געוואָלט זאָגן?

ער האט פארגעסן. קאנין האט דאָס זייער געקרענקט. זי איז זיכער געווען, אז ער האט איר געוואָלט זאָגן עפעס וויכטיקס. אַ לעצטער, געלער זון-שטראַל האָט זיך דורכגעשלייכט צווישן די ביימער.

— זעסט! — האָט מעלאָרס אויסגעשריגן, — די זון געזעגנט זיך שוין! צייט צו אַנטלויפן פונדאָנען, ליכטיקע פריצה! שוין צייט, אייער דורכלויכט! טרעף אַ רעטעניש, פריצה-לעבן: וואָס פלייט אָן פליגל? — די צייט, פריצה-לעבן, די צייט!

ער האָט גענומען אַרױפציען אויף זיך דאָס העמד. — ווינטש דעם באַשערטן דיינעם אַ גוטע נאַכט! — האָט ער געזאָגט צו איר און זיך טיף פאַרנייגט. — ווינטש אים, ער זאָל שטענדיק רוען אויף דער שױס פון זיין געטרייער פירשטיין.

און ער האָט אַריבערגעצויגן דאָס העמד איבערן קאָפּ. — דער געפערלעכסטער מאַמענט פאַר אַ מאַנספערשױן איז, — האָט ער צוגעגעבן, אַרױסשטעקנדיק דעם קאָפּ פונם אַריבערגע-צויגענעם העמד, — ווען ער טוט אָן אַ העמד. דער קאָפּ בלייבט אים אין דעם מאַמענט שטעקן ווי אין אַ זאַק. איך האָב דעריבער ליבער אַמעריקאַנער העמדער, ווייל מ'טוט זיי אָן ווי אַ מאַרינאַרקע. קאָני איז נאָך אַליץ געשטאַנען און אים באַטראַכט. מעלאָרס האָט אַרױפגעצויגן אויף די פיס קורצע גאַטקעס און זיי צוגעקנעפלט. — און איצט לאָמיר זיך אַנשפּיגלען אין מיין באַשערטער פירשטיין, ווי זי זעט אויס אינם בלומען-פּוץ! — האָט ער אַ זאָג געטון. — ווער וועט דיך איבעראַיאָר מיט בלומען באַפּונן, פיר-שטיין מיינע? איך, צי אַן אַנדערער? ווייט געזעגנט, בלימעלעך מיינע, בלייבט געזעגנט! איך האָס דאָסדאָזיקע לידל, עס שטאַמט פון די ערשטע מלחמה-יאָרן.

קאָני פלעגט קיינמאָל נישט וויסן, וואָס אים צו זאָגן, ווען ער פלעגט זיין אין אַזאַ שטימונג ווי איצט. זי האָט זיך אָנגעטון און געגרייט צום גיין צוריק אין איר פאַרהאַסטער היים.

ער האָט זי פאַגלייט, כאָטש זי האָט אים געבעטן, זי צו לאָזן אַליין.

ווען זיי זענען אַרויס אויפן ברייטן וועג, האָבן זיי דער-
זען, ווי פרוי באַלטאָן לויפט זיי אַנטקעגן.

— אַ, אייער דורכלויכט! — איז זי זיי אַקעגנגעלאָפן מיט
אַ בלאַס געזיכט. — מיר האָבן איבערגעקלאַרט, געמיינט, אַ
ס'איז געשען עפעס שלעכטס!

— ס'איז גאַרנישט געשען!

פּרוי באַלטאָן האָט געוואָרען אַ בליק אויף מעלאַרס' פנים
וועלכעס האָט אויסגעזען פאַריינגערט און פאַרשענערט פון דע
ליבע. זי האָט זיך באַגעגנט מיט זיין צעשמייכלטן, עטוואָס אַ
חוזקדיקן בליק.

— גוטן-אָונט, מאַדאַם באַלטאָן! די פּריצה אייערע געפני-
זיך איצט אין גוטע הענט, איך קאָן זי שוין איצט אַפלאָן!
גוטע נאַכט, אייער דורכלויכט! אַ גוטע נאַכט, מאַדאַם באַלטאָן!
ער האָט זיך טיף פאַרבייגט און צוריק אוועק אין וואַס-
אַריין.

XVI קאַפיטל

נאַכדעם ווי קאַני איז אַהיימגעקומען, האָט זי געמוזט דור-
גיין אַ פייער-פּראָבע פון קרייץ-פּראָגן. קליפּאַרד איז אַרויסגעפאַ-
צום גרובן און געקומען צוריק פאַרן אָנהייב פון שטודיעס. וו
איז-זשע געווען קאַני? וווּ איז די פּריצה? קיינער האָט איר
דערדאָזיקער פּראָגע נישט געקאָנט ענטפערן. מרוי באַלטאָן האָ
נאָר אויסגעדריקט איר השערה, אַז איר דורכלויכט איז מסת-
געגאַנגען אויף אַ שפּאַציר אין וואַלד אַריין. אין וואַלד אַריין
אין אַזאָ וועכער! — קליפּאַרד איז שיער נישט משוגע געוואָר
פון אויפגעגונג. ביי יעדן בליץ האָט ער זיך אַזאָ אויפגעטרייסלט
פון שרעק, ביי יעדן דונער — באַהאַלטן דאָס פנים אין די
הענט. ער האָט מיט גלעזערנע אויגן פול פחד געקוקט אויפן
גאַס-רעגן הינטערן פאַרמאַכטן פענסטער, ווי די וועלט וואַלט גע-

האַלטן ביים אונטערגיין. פון מינוט-צו-מינוט איז זיין פאַרצוהייפֿן
לונג געשטיגן.

פּרוי באַלטאַן האָט זיך געפֿלייסט אים צו באַרויקן :
— זי האָט זיך געוויס באַהאַלטן אינם שייער און וואָרט,
דאָס געוויטער זאָל פאַרבייגיין. זאָרט אייך נישט, אייער דורכ-
לויכט, זייער דורכלויכט איז אויסער יעדע געפאַר.
— וואָס טוט זי אין וואַלד, ווען אינדרויסן קערט זיך די
וועלט? וואָס טוט זי דאָרט אין וואַלד בכלל? וואָס קאָן דאָס זיין?
איז דאָך שוין צוויי שעה פונדערהיים? ווען איז זי אַרויס-
געגאַנגען?

— מיט עטלעכע מינוט איידער איר זענט אַהיימגעקומען.
— איך האָב זי אין פאַרק נישט באַגעגנט! גאָט ווייסט, וו
איז איצט, וואָס מיט איר איז געשען!
— ס'איז גאַרנישט געשען. איר וועט זען, אָט קומט זי
לדאָן, זאָל נאָר אויפהערן רעגענען. מסתם האָט זי דער רעג,
געהאַלטן.

דער רעגן האָט אויפגעהערט, אָבער איר דורכלויכט איז
נאָך אַלץ נישט געקומען. די זון האָט אַרויסגעקוקט פון צווישן די
מאַרעס, די צייט לויפט, די געלע שטראַלן געזעגענען די אָפּגע-
ווענקטע, אויסגעוויקטע וועלט, און קאָני איז אַלץ נאָך נישטאַ.
זון איז פאַרגאַנגען. דער בין-השמשות איז צוגעפאַלן, דער
לעצט האָט שוין צום נאַכטעסן געקלונגען.

— וואָס טוט מען! וואָס טוט מען! איך קאָן מער נישט
וואַרטן! — האָט קליפּאַרד געשריגן אין וואַנזיניקן אומרו. — זאָלן
ליגט מיט בעטסן, אַרויס אין וואַלד זי אָפּזוכן.

— מ'דאַרף נישט! — האָט פּרוי באַלטאַן געבעטן. — טוט
אָס נישט! מ'קאָן נאָך מיינען, מי יודע וואָס! מענטשן קאָנען
יינען דאָס ערגסטע! אָט וועל איך גלייכער אַ לויף טון אין וואַלד
ריין, צום שייער, אַ קוק טון, זי איז מחויב דאָרט צו זיין. איר
עט זען, איך מוז זי אויפּזוכן.
קליפּאַרד האָט איר געגעבן די דערלויבעניש.

אָט אַזוי איז געקומען צו דער באַגעגעניש, ווען קאַני האָט
 געהיימגייענדיק באַגעגנט די צערודערטע, בלאַסע פרוי באַלעטאַן
 ויפן וואַלדיקן שטעג.

— נעמט מיר נישט פאַר אומגוט, אייער דורכלויכט, וואָס איך
 בין אייך געקומען זוכן! סער קליפּאַרד איז אַזוי דענערווירט, אין
 אַזאַ צושטאַנד, אַז ס'איז אַ שרעק! ער האָט שוין געגלייבט, אַז
 דער אַ דונער האָט אייך געטראַפּן, אַדער אַ בוים איז אויף אייך
 אַרויסגעפאַלן און דערהרגעט. ער איז שוין גרייט געווען אַרויסצו-
 שיקן פּילדן און בעטסן זוכן אייער קערפּער. איך האָב נישט דער-
 זאָט דערצו.

זי האָט גערעדט גערוועזן. אויף קאַניס פנים האָט זי נאָך
 דערקענט דעם אויסדרוק פון די איבערגעלעבטע ליידנשאַפטלעכע
 מינוטן, זי האָט פאַרשטאַנען, ווי די אַנוועזנהייט פון אַ פּרעמדן
 ווירקט אויף קאַנין אויפּרעגנדיק.

— נאַטירלעך! — האָט קאַני געענטפּערט. מער קיין וואָרט
 האָט זי נישט געקאַנט אַרויסרעדן.

די צוויי פרויען האָפּן געדרעפטשעט שווייגנדיק איבערן
 נאָסן וועג, בשעת גרויסע טראַפּנס זענען מיט אַ הילכיקן אַפּקלאַנג
 אַראָפּגעפאַלן פון די אַרומיקע ביימער. ווען זיי זענען אַריינגעקו-
 מען אין פאַרק, האָט קאַני אַנגעהויבן גיין פאַראַויס, פרוי באַלעטאַן
 האָט איר קוים באַוויזן נאַכצואַיילן, אַטעמענדיק שווער. זי האָט
 לעצטנס אַנגעהויבן דיקער ווערן.

— אַזאַ נאַרישקייט פון קליפּאַרדס זייט! אַזוי פיל גערודער
 אַנצומאַכן פון גאַרנישט! — האָט קאַני אין בעס גערעדט ווי צו
 זיך אַליין.

— איר ווייסט דאָך, אייער דורכלויכט, וואָס די מאַנספּער-
 שווינען זענען. זיי ווערן שנעל אויפּגערעגט. ער וועט זיך באַרויקן
 פּיפּף, ווי ער וועט נאָר אייך דערוען.

קאַני איז געווען געערגערט, וואָס פרוי באַלעטאַן ווייסט איצט
 געוויס איר געהיימניש, זי איז זיכער געווען אין דעם.
 מיטאַמאָל איז זי שטיין געבליבן אינמיטן וועג, זיך אויסגע-

דרייט צו דער פארשאפטער פרוי באַלטאָן און מיט אַ בייון בלישטש
אין די אויגן אַרויסגערעדט:

— אָן אומדערהערטע זאָך, אַזוי מיך צו פאַרפאַלגן, מיר
נאַכצושפירן יעדן טריט!

— זאָגט דאָס נישט, אייער דורכלויכט, זאָגט דאָס נישט!
ער וואָלט געוויס געשיקט די דינערשאַפט, מ'וואָלט אייך געוויס
געזוכט אין וואַלד-שייער. איך ווייס אפילו נישט, וווּ דער שיייער
געפינט זיך.

קאָניס באַקן זענען אַזש טונקל געוואָרן פון פעס, דערהערנ-
דיק די דאָזיקע אַ צוהערעניש. זי איז אָבער נאָך אַלץ געווען באַ-
הערשט פון דער ליידנשאַפט און איר צונג האָט זיך נישט גע-
קאָנט איבערדרייען אין איצטיקן מאַמענט צו זאָגן אַ ליגנט. זי
האָט אפילו נישט געקאָנט מאַכן קיין אַנשטעל, אַז צווישן איר און
דעם וואַלד-אויפזעער איז נישט פאַרהאַן קיין געמיינזאַמט. זי האָט
בלויז אַ בליק געטון אויף דערדאָזיקער פרוי, וואָס איז געשטאַ-
נען פאַר איר מיט אַ געבוירענעם קאַפּ, מיט אַ קלוגעטשקע, גע-
שייטע מינע אויפן פנים, אָבער געפילט האָט קאָני אין דערדאָ-
זיקער פרוי אַ מיטפילערין, אַ מיטשיתופטע.

— אָן עסק — זעסטו! — האָט זי אויסגערופן. — זאָל זיין
אַזוי! מיר איז אַלצאיינס!

— אָבער וואָס איז דען דאָ! — האָט זיך פרוי באַלטאָן
שעמעוודיק פאַרענטפערט. — אַלץ איז דאָך אין אַרדענונג! איר
האָט זיך פשוט באַהאַלטן פאַרן רעגן אין שיייער! וואָס איז דען
געשען שלעכטס!

זיי זענען געגאַנגען הייטער ביז צום הויז. קאָני איז אַריין
אין צימער צו קליפּאַרדן אויפגערגט, ביז צוליב זיין בלאַס פנים,
אויפגעבראַכטן אויסזען און אַרויסגעזעצטע אויגן.

— איך מוז דיר באַמערקן, אַז איך האָלט פאַר איבעריק
דאָס נאַכשיקן נאָך מיר די דינערשאַפט, — האָט זי אַ זאָג געטון
ביים אַריינקומען.

— גאָט מיינער! — האָט קליפּאַרד אויסגעשריגן. — וווּ

ביסטו דאָס געווען? ביסט פאַרפאַלן געוואָרן אויף שעהן, אויף גאַנצע שעהן אין אַזא וועטער! וואָס האָסטו, צום טייל, געזוכט דאָרט אין דעם פאַרשאַלטענעם וואַלד? צוואַס איז דאָס אַרומ-שפּאַצירן בכלל? וואָס האָסטו דען דאָרט געטון? דער רעגן האָט דאָך שוין אויפגעהערט פון שיינע שעהן! דו ווייסט דען, ווי שפעט עס איז איצט? דו קאָנסט דאָך אַ מענטש דערפירן צו משוגעת! וווּ ביסטו דאָס געווען? און וואָס האָסטו דאָרט, צו אַלדי רוחות, געטון?

— און אַזא איך וועל דיר נישט ענטפערן דערויף, אַ שטייגער? קאָני האָט בשעת-מעשה אַראָפּגענומען דעם הוט פון קאָפּ און אַ טרייסל געטון מיט די האַר.

קליפּאַרד האָט זי אָנגעקוקט, די אויגן זענען אים אָנגעלאָפּ געוואָרן מיט בלוט, די ווייסלעך זענען געל געוואָרן. זייער שטאַלעך איז געווען פאַר אים זיך אַזוי שטאַרק אויפצורעגן. פרוי באַן זאָן פלעגט געוויינלעך נאָך אַזעלכע נערוון-אַטאַקן אים מוזן אוי-טערגעוויינלעך זאָרגפּעליק פלעגן. קאָני האָט זיך פלוצלינג דער-פילט שולדיק קעגן דעם קראַנקן קריפל, געוויסנדיגן האָבן זיך אַי איר דערוועקט.

— באַמת! — האָט זי אויסגערופּן ווייכער און מיט אַ געו-סער מאַס הייטערקייט. — מיך טאַקע מיינען מי יודע וואָס! אַ האַב גאַנץ איינפאַך איבערגעוואָרט דעם שלאַקט-רעגן. זיצנדיק אַי וואַלד-שייער, אין האַב מיר דאָרט פייער געמאַכט און זיך געפּן פון דעם פאַרפאַל באַמת גליקלעך.

זי האָט דאָס אַל אַרויסגעזאָגט זייער פשוט און אומג-ווינגען צוואַס זאָל זי נאָך דער קאָליקע פאַרשאַפּן קרענקונג? קליפּאַרד האָט אויף איר אַ קוק געטון מיט חשד.

— זע נאָר, ווי דו זעסט אויס! — האָט ער אויסגערופּן. ווי די האַר דינע זען אויס!

— ס'איז קיין ווונדער נישט, — האָט קאָני קאַלטבלי-געענטפערט — אין האַב מיך אויסגעטון נאַקעט און בין אַרום-געלאָפּן אונטערן רעגן.

קליפארד איז פארשטיינערט געווארן פון דערדאזיקער נייעס
און זי אָנגעקוקט, ווי זי וואָלט אַראָפּ פון זין.

— ביסט, ווייזט אויס, משוגע געוואָרן! — האָט ער אויס-
געשגן

— וואָס איז דען? איך האָב הנאה געהאַט פונם פרישניץ, —
האַט זי געענטפערט פשוט.

— און מיט וואָס האָסטו דיך אָפגעווישט?

— עפעס אַן אַלט האַנטוך איז דאָרט געלעגן אין שייער. אי-
בעריקנס, ביים פייער בין איך שנעל טרוקן געוואָרן.

ער האָט נישט אַראָפגעלעזט פון איר קיין אויג.

— און ווי וואָלט געווען, ווען עמעץ קומט אָן? — האָט ער
ענדלעך געפרעגט.

— ווער וועט קומען אין וואָלד אַריין, ווען ס'גיסט אזוי?

— ווער? אַ חילוק ווער! מעלאָרס אַ שטייגער! ער איז
נישט אָנגעקומען? ער מוז דאָך קומען צום שייער עטלעכע מאָל
אין טאָג!

ער איז טאַקע געקומען, נאָר אַ סך שפעטער, ווען עס האָט
זיך אויסגעלייטערט, ער האָט אָנגעקאַרמעט די פּאַזאַנען.

זי האָט גערעדט מיט אַזאַ גלייכגילטיקייט, אַז פרוי באַל-
טאָן, וועלכע האָט פונם שכנותדיקן צימער אונטערגעהערט, האָט

געשטוינט. זי האָט בשום-אופן נישט געקאָנט באַגרייפן, ווי אַזוי
קאָני קאָן מיט אַזאַ קאַלטבלוטיקן טאָן רעדן וועגן אַזעלכע זאַכן.

— שטעל דיר אָבער פאַר, וואָס פאַר אַן איינדרוק דו וואָלסט
געמאַכט אויף אים, ווען ער דערזעט דיך אַרומלויפן אַ נאַקטע

אויפן רעגן, ווי אַן עכטע משוגענע!

— ער וואָלט מסתם דערשראָקן געוואָרן אויף טויט און
געמאַכט פליטה.

קליפארד האָט זי אָנגעקוקט מיט צוויי אַרויסגעזעצטע,
פאַרנעפליטע אויגן. וואָס ער האָט אין אונטערבאַווסטזיין גערטאַכט

בשעת-מעשה, וואָלט ער בשום-אופן נישט געקאָנט דערקלערן.
בכּלל איז ער געווען צופיל צערודערט, זיין מוח זאָל אין דעם

מאמענט פעיק זיין כאַטש אויף איין קלאַרן געדאַנק. קאַניס ענט-
פערן, אירע רייד האָט ער אויפגענומען נישט מער ווי מיטן גע-
הער, זיי זענען צו זיינע געהירן דערגאַנגען ווי אַ פּוסט ווידער-
קול. און גלייכצייטיק האָט ער זי באַווונדערט, ממש באַווונדערט.
זי איז געווען אַזוי אויפגעהייטערט, זי האָט אויסגעזען אַזוי שיין,
אַזוי סימפּאַטיש, אַזוי ליב, אַזוי ליבנדיק!

— אַלפּאַלס, וועסטו דאַרפן גאָט זאָנקען, אויב דו וועסט
אַפּקומען אָן אַ שטאַרקער פאַרקלונג, אַדער אָן אַנדערער קרענק, —
האַט ער נאָך אַ לאַנגער אַטעם-פוּיוּע אַרויסגעווערט.
— אַ, זאָרג דיך נישט, איך בין נישט פאַרקילט, — האָט
קאַני געענטפערט.

אינאַוונט האָט קליפּאַרד זיך באַמיט צו זיין העפּלעכער צו
איר. ער האָט געלייעגט עפעס אַ ניי בוך — אַ ווינסאַפּטלעך-
רעליגיעזע ווערק. בכלל איז ער לעצטנס געוואָרן אויף אַן אייגן-
אַרטיקן אופן צבוועהדיק רעליגיעז, ער האָט זיך עגאַצענטריש גע-
זאָרגט וועגן השאַרת הנפש פאַר זיין אייגענעם „איך“. לויט דעם
איינגעשטעלטן מנהג צווישן קליפּאַרדן און קאַנין, האָט ער גע-
מוזט אַפּט פירן מיט איר דיספּוטן איבער ביכער, דאָסדאָזיקע איז
פאַר אים געוואָרן אַ נויטווענדיקייט, כמעט אַ כעמישע נויטווענ-
דיקייט. דערדאָזיקער קאַנטאַקט, דער מוח-קאַנטאַקט איז פאַרבליבן
דאָס איינציקע, וואָס האָט זיי פאַראייניקט.

— ווי איז דיין מיינונג וועגן דעם? — האָט ער אָנגעהויבן,
ווייזנדיק אויפן בוך, וועלכעס ער האָט געלייענט. — דו וואָלט
פאַרשפּאַרט זיך צו מאַכן קאַלטע פּרישניצן אויפן צעהיצטן קאַפּ
דיינעם, וואָלט פאַרשפּאַרט אַרומצולויפן אויפן רעגן, ווען דו זאָלט
זיך פאַרטיפּן אין מהות פון דעמדאָזיקן בוך. צווישן אַנדערן ווערט
דאָ אַזוי געזאָגט: „אויף דער וועלט קאָן מען קוקן פון צוויי שטאַנד-
פּונקטן. פון ערשטן שטאַנדפּונקט, אַז מ'קוקט — דערנידעריקט זיך
דער קערפּער, אַבער דער גייסט ווערט דערהויבן.“

קאַני האָט געשוויגן, זי האָט געוואָרט אויף דער פאַרזעצונג

פון דער סענטענץ. קליפארד האט אָפּגעהאַקט און זי האָט אים אָן-
געקוקט פאַרווונדערט :

— אַז די וועלט דערהייבט זיך, וואָס לאָזט זי איבער אונ-
טער זיך, דאָרט, וווּ ס'האַט זיך געפונען דער וועלטס וויינדל ?

— זוי ווילגאַר דו דריקסט זיך אויס און ווי פשוט דו פאַר-
שטייסט עס ! — האָט קליפארד אויסגערופן עמפערט. — דו מוזסט
פאַרשטיין די כּוונה פונם מחבר — ד ע ר ה י י ב ו נ ג אַלס
קעגנזאַץ צו י ר י ד ה .

— עס קומט אויס, ווי אַזאַ מין גייסטיקע אויפבלאָזונג !

— צי מיר שפּאַסן, צי מיר שמועסן ערנסט ? ווי פאַרשטיי-
סטו דאָס בכלל, איך מיינ דידאָזיקע סענטענץ ?
קאָני האָט אויף אים געוואָרפן אַ זייטיקן בליק.

— דו ווילסט הערן מיינ מיינונג העגן פיזישער ירידה ? —
האַט זי מיט אַ שמייכל געפרעגט. — איך זע, דו ווערסט דיקער
וואָס אַ יאָר מער, אויך איך בין נישט קיין פיזישער יורד. ווי
מיינסטו, די זון איז קלענער געוואָרן, ווי זי איז געווען אַמאָל ?
מיר שיינט, אַז נישט. איך האַלט, אַז דאָס עפעלע, מיט וועלכן
זוה האָט מכבד געווען אדמען, איז מסתם נישט געווען פיל גרע-
סער ווי אַ היינטיקער גאַלדענער רענעט. ווי מיינסטו ?

— הער-זשע, וואָס ער שרייבט ווייטער : „דערדאָזיקער
בראַצעס קומט פאַר זייער פאַמעלעך, מיט אַזאַ לאַנגזאַמקייט, וואָס
לאָזט זיך דורך אונזערע צייט-אויסמעסטונגען נישט קאָנטראָלירן.
און אַזוי אַרום דערנענטערט זיך די וועלט צו אַ נייעם שאַפונגס-
צושטאַנד, אין וועלכן די פיזישע זייט פון דער וועלט וועט מיט
זיך פאַרשטעלן בלוז אַ שוואַכניקן שטראַם, וועלכן עס וועט כמעט
אוממעגלעך זיין אונטערצושטיין פון רוחניות. דער פיזישער יש
וועט כמעט אויסזען ווי אַן אַין.“

קאָני האָט געהאַכט מיט אַ כּסדר וואַקסנדיקער הייטער-
קייט. עס האָבן זיך איר געבעטן אויף דער צונג אומאַנשטענדי-
קע ביישפּילן צו דעמדאָזיקן פילאַזאָפּישן מאמר. זי האָט זיך אָבער

איינגעהאלטן און געזאגט בלויז דאָס, וואָס איז מעגלעך געווען
צו זאָגן קליפּאַרדן :

— אַך, וואָס פאַר אַ מאַגישע קונצשטיקלעך! גלייך ווי דער
נישטיקער, פאַרריסענער באַוווסטזיין וואָלט באַמת געקאָנט עפעס
וויסן וועגן ענינים, וועלכע קומען פאַר מיט אַזאַ אויסטערלישער
פאַמעלעכקייט! פאַר מיר איז נאָר קלאָר איין זאַך, אַז דער מחבר
אַליין מוז זיין אַ פאַרשויןדל אַ פיזיש פאַרקריפּלטס. מסתם וויל
ער טאַקע דעריבער צונעמען ביי דער גאַנצער וועלט איר פּי-
זישן ווערט. אַן אומפאַרשעמטע חוצפּה!

— אָבער הער ווייטער! רייס נישט איבער די הויכע גע-
דאַנקען פון דעמדאָזיקן באַמת גרויסן מענטש! — „די עקזיסטירנ-
דיקע וועלט-אַרדענונג האָט זיך אָנגעהויבן ביי אומשטענדן, וועל-
כע עס איז זיך אוממעגלעך פאַרצושטעלן און זי וועט זיך ענ-
דיקן אויך אין אַזעלכע אומשטענדן, וועלכע עס איז זיך אוממעג-
לעך פאַרצושטעלן. דויערהאַפטיק, אייביק זענען בלויז די אַב-
סטראַקטע פאַרמען און שאַפּונגס-בוחות, זיי זענען עס די גרונט-
יסודות, וועלכע זענען געשאַפּן געוואָרן פון גאָט אַליין און בלויז
פון זיין חכמה זענען אָפּהענגיק די פאַרמען פון דער וועלט-אַר-
דענונג.“ דערמיט ענדיקט ער.

קאָני איז געזעסן און זיך צוגעהערט מיט ביטול.

— געענדיקט! — האָט זי אויסגערופּן. — אַ, וואָס פאַר אַ
גייסטיקע אָנגעבלאָזנקייט! אַ ים מיט שטותים! אומשטענדן אומ-
מעגלעכע זיך פאַרצושטעלן, אָנהייב און סוף פון וועלט-אַרדענונג-
גען, אַבסטראַקטע פאַרמען און שאַפּונגס-בוחות, און גאָט אַליין מיט
זיין חכמה, דאָס אַלץ אויסגעמישט אין איין קאַשע! דאָס איז דאָך
רייבער אידיאָטיס!

— איר בין מודה, אַז עס איז נישט אַלץ קלאָר, אַז עס איז
נישט אַזוי דורכזיכטיק דער געדאַנקען-גאַנג פונם מחבר, אַז דאָס
איז אַזוי ווי אַ געמיש פון גאַון, — האָט קליפּאַרד מסכים גע-
ווען. — דאָך זע איך דאָ איין זייער אַ טיפּן געדאַנק, אַז די וועלט
מוז קומען צו פיזישער ירידה און גייסטיקער דערהייבונג.

— אזוי גלייבסטו? מהיכא-תיתי, זאָל זי זיך הייבן און דער-
הייבן, אבי מיך זאָל זי איבערלאָזן מיט מיין פיזישקייט דאָ אין
דער נידער! —

— אזוי איינגעליבט ביסטו אין דיין קערפערלעכקייט? —
האַט קליפּאַרד געפרעגט.

— נישט איינגעליבט, נאָר פאַרליבט בין איך!

— דאָס איז באמת מערקווירדיק. עס איז דאָך אוממעגלעך
צו לייקענען, אַז די קערפערלעכקייט אונזערע איז אַ גרויסע שטע-
רונג פאַר אונזער גייסט. נאָר צוריקגעשמועסט, פרויען פילן נישט
די העכסטע פרייד אין גייטיקן לעבן.

— די העכסטע פרייד? — האָט קאַני איבערגעפרעגט. — אַט
דאָסדאָזיקע אידיאָטישע שרייבעריי, אַט דאָס זאָל זיין די העכסטע
פרייד פון גייטיקן לעבן? איך בין זי מוחל — דידאָזיקע פרייד!
איך וויל ליבערשט דעם קערפער. לויט מיין פאַרשטאַנד איז דאָס
לעבן פונם קערפער אַ סך מער ווירקלעך, ווי דאָס לעבן פונם
גייסט. פאַרשטייט זיך, אויב דער קערפער איז באמת אַ קערפער,
וועלכער וויל לעבן, קאָן לעבן און האָט לֹאָסט צום לעבן. עס זע-
נען אָבער פאַרהאַן אַן אַ שיעור מענטשן, ווי אַ שטייגער דער באַ-
רימטער אידיאָט דיינער, דער מחבר פון דעמדאָזיקן שטותים-ווערק,
וועלכע פאַרמאָגן טאַקע נישט מער ווי אַ גייטיקע צוטשעפעניש
צו אַ פיזישן בר-מינן.

קליפּאַרד האָט זי אָנגעקוקט דערשטוינט.

— דאָס לעבן פונם קערפער, — האָט ער באַמערקט, — איז
דאָך פשוט דאָס לעבן פון דער חיה.

— אַ סך בעסער איז עס אָבער ווי דאָס לעבן פון אַ מת.
נאָר עס איז גאָר איבעריק אַ וואָרט צו פאַרלירן איבער דעם בוך.
עס איז נאַריש און לעכערלעך, און דער עיקר פאַלש: דער מענטש-
לעכער קערפער הייבט ערשט לעצטנס אָן אויפצולעבן. ער שטייט
ערשט אויף פונם קבר. ערשט איצט קומט פאַר דער תחיית-המתים
פונם קערפער. עס גייט אַ לעבן אַ נייעס, אַ הערלעכס, אַ הערלעך

לעבן אויף אַ הערלעכער וועלט - דאָס לעבן פונם מענטשלעכן קערפער.

- מיין טייערע, דו רעדסט, פונקט ווי דו וואָלסט געווען אַ נביא! אמת, דו פאַרסט טאַקע אַרויס אויף אַ לוסט-רייזע, אָבער דיין אַנטציקונג איז אפילו אַ ביסל נישט אַנשטענדיק. גלייב מיר, וואָס פאַר אַ גאַט עס זאָל נישט רעגירן איבער דער וועלט, אָבער זיין טועכץ איז זייער קלוג און דערהויבן, ער נעמט ביסלעכט ווייז צו ביים מענטש דעם באַלאַסט פון די אינגעווייד-און פאַר-דייאונגס-אַרגאַנען און ער פירט צו דער אַנטוויקלונג פון אַ מער דערהויבן, מער גייסטיק באַשעפעניש, ווי דער איצטיקער מענטש איז.

- פאַרוואָס זאָל איך דיר גלייבן, קליפּאַרד, ווען איך פיל גאַר, אַז וועלכער גאַט עס זאָל מיט דער וועלט נישט רעגירן, האָט ער אין מיר אויפגעוועקט דווקא דאָס, וואָס דו רופסט אָן אינגעווייד. פאַרוואָס-זשע זאָל איך דיר גלייבן, אַז איך פיל פונקט קאַפּויער, ווי דו זאָגסט?

- איך פאַרשטיי, איך פאַרשטיי! טאָ וואָס-זשע האָט אין דיר אויפגעוועקט דידאַזיקע אויסערגעוויינלעכע ענדערונג? צי דאָס אַרומלויפן נאַקעט אויפן רעגן און מאַכן פון זיך אַ באַקכאַני-טין? אָדער אפשר גאַר די לוסט צו סענטאַציאָנעלע עמאַציעס, אָדער די פאַרשטייענדיקע לוסט-רייזע קיין ווענעדיק?

- אַלץ אינאיינעם. וואָס, איז אפשר אַ חטא. וואָס איך פריי מיך מיטן אַרויספאַר קיין ווענעדיק?

- אַ חטא איז עס נאָר אויף אזוי פיל, אויף וויפיל דו ווייסט אַרויס דיין שמחה צו עפנטלעך.

- נו, מילא, וועל איך מיך פון היינט אָן פרייען אין געהיים.
- באַמי זיך נישט, עס לוינט נישט און אפשר פאַלט מיר פון דיין שמחה אויך צו אַ קליין חלק. איך האָב כמעט דעם אייני-דרוק, ווי איך אַליין וואָלט אויך מיטגעפאַרן.

- טאָ פאַר טאַקע מיט.
- דאָס איז שוין אַ באַשלאָסענע זאַך. איך פאַר נישט. אי-

בעריקנס, איך פארשטיי דיין שמחה, דו ביסט צושפירן צו פאר-
לאָן אַלץ, אַלץ, וואָס געפינט זיך דאָ, אפילו מיך אויך. אויף אַ
קורצער צייט, געוויינלעך. דיין ענטוואָס נעמט זיך פֿונם געדאַנק,
אַז אינקורצן וועסטו דאָ אַלץ און אַלעמען זאָגן : - זייט געזעגנט!
דו טאַרסט אָבער נישט פאַרגעסן, אַז וועסט זיך אַפרייסן פונדאָ-
נען און זיך צובינדן ערגעץ אַנדערש. וועסט אונז געזעגענען און
מיט אַנדערע וועסטו זיך באַגעגענען. און נייע באַגעגענישן זע-
נען גייע קייטן.

- איך האָב נישט בדעה אַנצוטון ערגעץ-וואו נייע קייטן.
- באַרים דיך נישט פאַראויס און פרוווי נישט זיין קיין
נביא, דער גורל שטייט שטענדיק הינטער אונזערע פלייצעס און
הערט אונטער.

קאַני האָט זיך פאַרטראַכט און אַרויסגערעדט האָרט :

- ביסט גערעכט, מיטאַר זיך נישט באַרימען און פרוווי
פאַראויסזען די צוקונפט.

פונדעסטוועגן האָט די פרייד געשפרודלט פון איר, זי האָט
געזיבלט ממש, וואָס זי וואַרפט אַראָפּ פון זיך די אַלטע קייטן. זי
האַט די שמחה נישט געקאַנט האַמעווען אין זיך.

קליפּאַרד האָט בשום-אופן נישט געקאַנט איינשלאָסן און די
גאַנצע נאַכט געשפילט אין קאַרטן מיט פרוי באַלטיאָן, וועלכע איז
געזעסן און שיער נישט געעקט זיך פון אויסגעמאַטערטקייט.

ענדלעך איז געקומען דער טאַג, ווען הילדא האָט געזאַלט
צונעמען פונדאָנען קאַנין. מיט מעלאָרסן איז אָפּגערעדט געוואָרן
אַזוי, טאַמער וועט דער פלאַן צו פאַרברענגען צוזאַמען די דאָזיקע
לעצטע נאַכט זיך לאָזן דורכפירן. הענגט קאַני אַרויס ביי איר
פענסטער אַ גרינעם שאַל, טאַמער נישט - אַ רויטן.

פרוי באַלטיאָן האָט געהאַלטן קאַנין איינפאַקן די זאַכן

- די ענדערונג וועט געוויס ווירקן אויף אייער דורכפליכט
בום גוטן, - האָט זי געזאָגט.

- איך דענק אויך זאָס זעלבע. איר נעמט אייך געוויס

נישט צום האַרץ, וואָס סער קליפּאַרד בלייבט דאָ בלויז אונטער
אייער אויפזיכט, אמת?

— חלילה, עס אַרט מיך לחלוטין נישט דער עול. איך בין
שוין געווינט. מיר דאַכט זיך, אַז ער זעט אויס פיל בעסער ווי
פריער.

— פיל בעסער. איר האָט אויף אים אַן אויסטערלישע
ווירקונג.

— אזוי מיינט איר? די מאַנספערשוינען זענען אַלע די זעלע
פע. ווי די קליינע קינדער. מען מוז זיי חנפּענען און איינרעדן,
דערנאָך מאַכן דעם אַנשטעל, ווי זיי דערפילן זייער אייגענעם ווילן,
נישט אייערן. ווי איז אייער מיינונג וועגן דעם, אייער דורכ-
לויכט?

— איך האָב מורא, אַז עס פעלט מיר דערפאַרונג צו אור-
טיילן וועגן די דאָזיקע פּראָגן. — קאַני האָט אויפּגעהערט איינ-
צופאַקן די קופּערטס. — און אייער מאַן? אים האָט איר אויך
געמוזט איינרעדן און באַהאַנדלען ווי אַ קינד? — האָט זי גע-
פרעגט, אַנקוקנדיק איר מיטשמועסערין.

פּרוי באַלטאַן האָט אויך אויפּגעהערט איינצופאַקן די זאַכן.
— הם! — האָט זי געצויגן מיט די אַקסלען. — אַפּטמאַל
פלעג איך אים מוזן איינרעדן, ער אָבער האָט שטענדיק געוואוסט,
צו וואָס איך ציל. פּונדעסטוועגן פלעגט ער מיר פּמעט שטענדיק
נאַכגעבן.

— ער האָט קיינמאַל נישט געשפּילט די ראָל פּון אַ הער-
שער איבער אייך?

— ניין! טיילמאַל אָבער פלעג איך אין זיינע אויגן באַ-
מערקן אַזאָ מין אויסדרוק, אַז איך פלעג תּיכּף באַשליסן אַפּצו-
טרעטן מערסטנטיילס פלעגט ער אָבער אַפּטרעטן. ניין, קיין
הערשער איבער מיר איז ער נישט געווען. איך אָבער אויך נישט.
איך האָב שטענדיק געוואוסט, ווי ווייט איך מעג מיך פאַראַויסרוקן
און פלעג שטענדיק באַצייטנס אַפּטרעטן, כאַטש דאָס פלעגט מיך
קאַסטן גענוג געזונט.

— אבער וואָס וואָלט געווען, ווען איר שטעלט זיך אים אַקעגן?

— איך ווייס נישט. קיינמאָל פֿלעג איך אזוי נישט טון. אפילו ווען ער איז געווען אומגערעכט. קוים פֿלעגט ער זיך איינשפּאַרן, בין איך שטענדיק אָפּגעטרעטן. איר פֿאַרשטייט, אייער דורכלויכט, כ'האַב נישט געוואָלט צעשטערן דאָס, וואָס האָט אונז פֿאַראייניקט. איינס בין איך זיכער, אַז ווען אַ ווייב הייבט אָן סיכסוכים מיט אַ מאַן, איז אָן עק צום צוזאַמענלעבן. אויב מ'ליבט אַ מאַן ערנסט, מוז מען אים אָפּטרעטן, ווען ער האָט אָנגענומען אָן ערנסטן באַ-שלוס. צי ער האָט רעכט, צי נישט, אָפּטרעטן דאַרף מען אים. ווען נישט, קאָן מען אַלץ, אָדער דאָס וויכטיקסטע צעשטערן. איך מוז אָבער מודה זיין, אַז מיין מאַן פֿלעגט אויך אָפטמאָל אָפּ-טרעטן, ווען איך פֿלעג זיך טיילמאָל פֿאַרגעסן און וועלן אויספירן מיינס.

— איר טוט אזוי מיט אַלע מאַנספּערשוניגען, פֿרוי באַלסטאָן?
— הייליג! וואָס גייען מיך זיך אַנדערע מאַנספּערשוניגען! מיט זיי האַנדל איך, ווי מיר פֿאַלט איין. אָבער מיט אַ מאַן, מיט אַ גע-ליבטן איז גאַנץ אַנדערש. וואָס אינטערעסירן מיך פרעמדע מע-נער? איך גלייב בכלל, אַז אַ פֿרוי, וועלכע האָט ווען עס איז אמתדיק געליבט, אינטערעסירט זיך מער קיינמאָל נישט מיט אַנדערע מענער. די לעצטע ווערטער האָבן אויף קאַנין געמאַכט אָן איינדרוק.
— איר גלייבט, הייסט עס, אַז מער ווי איינמאָל קאָן מען נישט ליבן?

— אָדער איינמאָל אין לעבן, אָדער קיינמאָל נישט! ס'רוב פֿרויען ליבן קיינמאָל נישט, זיי ווייסן גאַרנישט, וואָס מען מיינט ליבן. ווען איך באַגעגן אָבער אין לעבן אַ פֿרוי, וועלכע לעבט אמתדיק, בין איך ממש אויס מענטש, דאָס האַרץ שטאַרבט אָפּ אין מיר פֿון בענקשאַפט.

— און ווי איז אייער מיינונג, צי אַלע מאַנספּערשוניגען ווערן אזוי לייכט אויפּגערגט? — האָט קאַני איבערגעהאַקט פֿרוי באַל-טאַנס השתפכות הנפש.

— אלע! אלע! פרוווט נאָר אַגרירן זייער מענער-שטאַלץ.
 סך-הכל איז דאָך מיט פרויען אויך דאָס זעלבע. דער חילוק איז
 נאָר אינם מין: פרויען-שטאַלץ און מענער-שטאַלץ זענען צוויי
 גאַנץ באַזונדערע זאַכן.

קאַני האָט זיך ווידער פאַרטראַכט. איצט האָט זי אָנגעהויבן
 פילן געוויסנסיסן צוליב איר פלוגלינגדיקן אָפּפאַר פונדאָנען. סך-
 הכל אַנטלויפט זי דאָך איצט אויך פונם געליבטן! און ער, מע-
 לאַרס, פילט עס דאָך, ער ווייסט עס דאָך. דעריבער טאַקע איז זיין
 אויפפירונג געווען אַזוי אויסטערליש און זייע רייד אַזוי סאַר-
 קאַסטיש.

עס איז קיין ספק נישט! די מענטשלעכע עקזיסטענץ איז אין
 דער גרעסטער טייל באַהערשט דורך דער מאַשין פון אויסערלעכע
 סיבות. זי געפינט זיך טאַקע איצט אין רשות פון דערדאָזיקער
 מאַשין. זי קאָן זיך נישט באַפרייען פון איר אָן געוואַלטיקע אָנ-
 שטרענגונגען. באַמת, וויל זי זיך גאַרנישט באַפרייען פון איר.
 הילדאָ איז אָנגעקומען דאָנערשטיק פאַרטאָג אין איר אייגע-
 נעם, צווייפערזאָניקן אויטאָ. זי האָט אויסגעווען באַשיידן, קינדיש-
 צאַרט, ווי שטענדיק, אָבער פון איר גאַנצער באַשיידענער, צאַר-
 טער פיגור האָט זיך אַרויסגעפילט איר שטענדיקע עקשנות. זי האָט
 געהאַט אין זיך אַ טיילווישע עקשנות, וועלכע עס האָט תיכף דער-
 פילט אויף זיין אייגענער הויט דער מאַן אירער. זי האָט טאַקע
 איצט געהאַלטן ביי גטן זיך מיטן מאַן. זי האָט אים קיין שווערי-
 קייטן ביים דורכפירן דעם גט נישט געמאַכט, כאַטש זי האָט קיין
 געליבטן נישט געהאַט. זי איז שוין איבערגעוועטיקט פון די מאַנס-
 פערשוניגען. זי איז העכסט-גליקלעך, וואָס זי בלייבט איצט אַליין
 מיט זיך, אַ באַלעבאַסטע פאַר זיך און איבער זיך אַליין, און וואָס
 זי וועט קאָנען אירע צוויי קינדער געבן אַ „געהעריקע“ דערציִונג.
 וואָס זי מיינט מיטן אויסדרוק „געהעריקע דערציִונג“, איז קיין
 נפּקא-מינה נישט.

הילדעס באַגאַוש איז באַשטאַנען פון איין האַנט-וואַליקע,
 קאַנין האָט זי אויך מער נישט דערלויבט מיטצונעמען. דער פאַ-

טער זייערער פאָרט מיט דער באַן און ער פירט מיט זיך הילדעס
אַ גרויסן קופערט מיט זאַכן, וועלכע וועלן קלעקן סיי פאַר איר,
סיי פאַר קאַנין. מיט דער באַן פאָרט דער פאָטער דערפאַר, ווייל
ער האַלט פאַר אַ שטות מיטצושלעפן קיין ווענעדיק אַן אויטאָ,
בפּרט אויף זומער, ווען די היצן זענען דאָרט צו גרויס און מען
קאָן נישט מאַכן קיין אויטאָ-אויסשלאָגן. פאָרט ער טאַקע פון שאַט-
לאַד בהרחבהדיק מיטן צוג.

הילדא האָט באַלד אָנגעהויבן ווי אַן עכטער פעלדמאַרשאַל
אַרויסגעבן פאַראַרדע: ונגען וועגן דער רייזע. אַט זיצט זי מיט
קאַנין אין בודואַר און פירט דעם שמועס געשיקט און מיט אַ קא-
טעגאַרישן טאָן.

— אָבער, הילדא, — בעט זיך קאַני עטוואָס שרעקעו-
דיק. — איך מוז דאָך בלייבן נעכטיקן דאָ. אייגנטלעך, נישט דאָ
גופא, נאָר נישט ווייט פונדאָנען.

הילדא האָט באַטראַכט די שוועסטער מיט אירע גרויע,
רעטזלהאַפטע אויגן. זי האָט אויסגעזען אזוי רויק, אָבער אַ ליאַדע
מינוט קאָן ביי איר אויסברעכן דער שטורעם.
— וווּ ?

— דו ווייסט דאָך, אַז איך האָב אַ געליבטן, נישט אמת ?
— איך האָב באַלד געטראַכט, אַז עפעס ענלעכס מוז דאָ זיין.
— נו, אַט, וווינט ער דאָ נישט ווייט. ווייל איך ביי אים
פאַרברענגען די לעצטע נאַכט. איך מוז! איך האָב געגעבן דאָס
וואָרט.

קאַני האָט נישט געוואַלט אָפּטרעטן.
הילדא האָט שווייגנדיק אַראָפּגעבויגן דעם מינערוואַ-קאַפּ,
דערנאָך געוואָרפן אַ בליק אויף דער שוועסטער.
— צי קאָנסטו מיר זאָגן, ווער דאָס איז ? — האָט זי אַ
פרעג געטון.

— אונזער וואַלד-אויפזעער, — האָט קאַני אַרויסגעשטאַמלט
און שטאַרק רייט געוואָרן, ווי אַ פאַרשעמט קינד.

— קאני! — האָט הילדאָ אויסגעשריגן, פאַרציענדיק די נאָז פון עקל...
 — איך ווייס. אָבער ער איז ווירקלעך אַנטציקנדיק. ער ווייסט באמת, וואָס עס הייסט ליבע.

הילדאָ האָט, ווי די ראָז-פאַקיקע געטין אַטענע, ווידער אראָפגעבויגן דעם קאָפּ און זיך טיף פאַרקלערט.

זי האָט טאַקע קליפּאַרדן נישט ליב געהאַט: עס האָט זי געערגערט זיין קאַלטע גאווה — אַ לאַרד! זי האָט געהאַלטן, אַז קאַניס צוואַמענלעבן מיט קליפּאַרדן איז מיאוס, עקלהאַפּט מיאוס. זי וואָלט צופּרידן געווען, קאַני זאָל פון אים אַוועק. געהערנדיק אָבער צום סאַלידן שאַטלענדישן מיטלשטאַנד, האָט זי געפּילט אַן עמפּערונג צו יעדער אַרט פאַראומווירדיקן די פּערזאָן אָדער פּאַ-מיליע. ענדלעך האָט זי אויפגעהויבן דעם בליק צו דער שוועס-טער און אַרויסגערעדט:

— וועסט אַמאָל חרטה האָבן.

— ניין, איך וועל קיין חרטה נישט האָבן! — האָט קאַני אויסגערופּן, שטאַרק רויט ווערנדיק. — ער איז אַ זעלטענער מענטש, אַן אויסנאַם פון אַלע. איך ליב אים ערנסט. ער איז אַ ווונדערלעכער געליבטער.

הילדאָ האָט נאָך אַלץ איבערגעלייגט אין געדאַנק די סיטואַציע.

— דאָס וועט זיך ביי דיר שנעל ענדיקן. — האָט זי גע-זאָגט, — דערנאָך וועסטו זיך מיט דער חרפה אַרוימטראָגן דאָס גאַנצע לעבן.

— אויסגעשלאָסן, הילדאָ, אויסגעשלאָסן! איך ריכט מיך צו האָבן אַ קינד פון אים.

— קאני! — האָט הילדאָ אַן אויפגעברויזטע אויסגעשריגן, ווי זי וואָגט מיט אַ האַמער אַ זעץ געטון, און איז בלאָס גע-וואָרן אַ צאָרן.

— איך וויל עס! איך וויל עס אומבאַדינגט! איך וועל זיך פילן שטאַלץ צו האָבן מיט אים אַ קינד!

זייער מיינונגס-אויסטויש האָט אָנגעווירן יעדן זין. הילדאָ
האָט ווידער געכאַפט אַ ישוב.

— קליפּאַרד ווייסט עפעס? ער איז עפעס חושד? — האָט
זי אַ פּרעג געטון.

— חלילה! פּונדאָנען?

— איך בין איבערצייגט, אַז דו האָסט אים געגעבן גענוג
געלעגנהייטן דין חושד צו זיין, — האָט הילדאָ ביז אַרויס-
גערעדט.

— עס הייבט זיך נישט אָן.

— אַלפּאַלס, דיין אויפטו אויף דער היינטיקער נאַכט איז
נישט מער ווי משוגעת. וווּ ווינט ער, דערדאָזיקער?

— אינם וואַלד-שטיבל, אין צווייטן עק וואַלד.

— ער איז אַ בחור?

— ניין, דאָס ווייב איז אַוועק פון אים.

— ווי אַלט איז ער?

— כ'ווייס נישט. ער איז עלטער פאַר מיר.

נאָך יעדן ענטפער איז הילדאָ נאָך מער אין פעס געוואָרן.
זי איז שוין באַלד געווען אַזוי אויפגערעגט, ווי איר מוטער
פלעגט זיין, איידער עס פלעגט אויף איר אָנפאַלן די היסטעריע.
זי האָט זיך אָבער איינגעהאַלטן מיט אייזערנע צוואַנגען.

— איך וואַלט דיר געראַטן אָפּצוזאָגן זיך פון דעמדאָזיקן
ביינאַכטיקן פּאָגעגעניש, — האָט זי ווייט מעגלעך רויקער
אַרויסגערעדט.

— איך קאָן נישט! איך מוז מיט אים פאַרברענגען די
היינטיקע נאַכט, אויב נישט, קאָן איך בכלל נישט פאַרן קיין ווע-
געדיק. איך קאָן נישט.

הילדאָ האָט דערזען, אַז זי וועט מיט איר גאַרנישט מאַכן —
דעם פּאַטערס עקשנות — און זי האָט דיפּלאַמאַטיש אָפּגעטרעטן.
זי האָט איינגעשטימט אַוונט-צייט אָפּצופאַרן מיט קאַנין קיין
מאַנספילד, ווען די נאַכט וועט צופאַלן זי צוריק אָפּפירן אין
וואַלד אַרײַן, אַליין איבערנעכטיקן אין מאַנספילד, אַ האַלבע

שעה ריזע פון וואַלד, און צומאַרגנס פּאַרטאַג קומען נאָך איר צו פּאַרן און זי צונעמען פּונם וואַלד-שטיבל. זי האָט אַלץ גע- נוי אַפּגערעדט, אָבער אין האַרץ האָט געזאָטן דער כּעס אויף קאַ- נין, ווייל זי האָט איר געמוזט נאַכגעבן און נאָך ביי היילפּיק זיין ביים דורכפירן דעם משוגענעם פּלאַן.

קאַני האָט תּיכּף אַרויסגעהאַנגען ביי איר פענסטער אַ גרי- נעם שאַל.

דער כּעס אויף דער שוועסטער האָט געווירקט אויף הייל- דען אַזוי, אַז זי איז געווען זייער ליבלעך צו קליפּאַרדן. שליס- לעך איז כּאָטש קליפּאַרד אַ מענטש פּון גייסט. וואָס אַרט דאָס וועמען, וואָס ער איז געשלעכטלאָז? ווייניקער מיט איין מאַנס- פּערשוין אויף דער וועלט!

קליפּאַרד ווידער איז געקומען צום באַשלוס, אַז סוף-כּל-סוף איז היילדאָ פּאַרט אָן אינטעליגענטע פּרוי, אַז זי וואַלט געווען זייער אַ וויכטיק, אינטערעסאַנט און נוצלעך ווייב ביי אַ מאַן, וועלכער וואַלט זיך באַשעפּטיקט מיט פּאַליטיק, דיפּלאָמאַטיע, אַדער ענלעכע געוועלשאַפטלעכע פּראַפעסיע.

די טיי איז פּריער ווי שטענדיק סערווירט געווען אינם האַל, די טירן זענען געשטאַנען אויפגעפּרעלט, כּדי די זון זאָל אַריינשיינען. אַלע זענען געזעסן אַרום טיש אין אַ פייערלעך-אַנגע- צויגענער שטימונג.

— פּאַר געזונט, קאַני, מיידלעע מיינס! קום צוריק צו מיר ווי אַמשנעלסטן.

— בלייב געזונט, קליפּאַרד! איך וועל נישט לאַנג פּאַרווימען. קאַני האָט זיך געפּונען אין דער זעלבער פייערלעך-אַנגע- צויגענער שטימונג, וואָס אַלע.

— פּאַר געזונט, היילדאָ! זע, טו אַכטונג אויף קאַנין.
— האָב קיין מורא נישט, — האָט היילדאָ געענטפּערט, — איך וועל זי נישט לאָזן צופּיל פּאַרגאַפּירן זיין.
געדענק, וואָס דו זאָסט מיר צו.

— צום ווידערזען, מאדאם באַלטאָן! איך בין זיכער,
אַז איר וועט דאָ אַכטונג טון אויף סער קליפּאַרדן.
— זאָרגט אייך נישט, אייער דורכלויכט, איך וועל נישט
זשאַלעווען קיין מי.

— זשאַלעוועט נישט קיין בריוו, שרייבט אַפּט.
— אַודאי, אַודאי, איך וועל אומבאַדינגט שרייבן אייער
דורכלויכט. וויילט אייך דאָרט גוט! און קומט ווי צום שנעלסטן,
מיר וועלן דאָ בענקען נאָך אייך.

אַלע האָבן געפאַכעט מיט די טאַשנטיכלעך. דער אויטאָ האָט
גערירט פון אָרט. קאָני האָט אויסגעדרייט דעם קאַפּ און דערזען,
ווי קליפּאַרד זיצט אָנגעלענט אויף אַן עלענבוין אין זיין פּאַטעל.
שליסלעך, איז ער דאָך איר מאַן. זיין היים איז דאָך אויך איר היים.
זייערע גורלות זענען דאָך ווי-נישטאיז צונויפגעבונדן.

די פרוי טשעמבערס האָט געעפנט דאָס טויער און געוואַנטשן
דער פּריצה אַ גליקלעכע רייווע. דער אויטאָ איז אַרויסגעפאַרן פון
פאַרק און אַרויף אויפן שאַסיי, וועלכער האָט געפירט צום גרובן.
אַרבעטער זענען געגאַנגען גרופעסוויי און איינציקוויי אַהיים פון
דער אַרבעט. הילדא האָט פאַרקירעוועט דעם אויטאָ קיין מאַנס-
פילד און ווייטער געפאַרן לענגאויס דער באַ-ליניע; באַלד זענען
זיי אַרויף אויף דער בריק און זיך געלאָזט ווייטער.
— דאָס איז דער וועג צום וואַלד-שטיבל, — האָט קאָני אָנ-
געוויזן דער שוועסטער.

הילדא האָט געוואַרפן אַן אומגעוואָלדיקן בליק אין דער זייט
פון אָנגעוויזענעם וועג.

— אַ שאַד, וואָס מיר פאַרן נישט ווייטער, — האָט זי אַ
זאַג געטון. — מיר וואַלטן נאָך היינט גענעכטיקט אין לאַנדאָן.
— עס טוט מיר זייער לייד די פאַרוימונג און איך דריק
דיר אויס מיין מיטגעפיל, — האָט קאָני געשמייכלט צו דער שוועסטער.
באַלד זענען זיי אָנגעקומען קיין מאַנס-יילד, אַ פאַרצייטיש
ראַמאַנטיש שטעטלעך, וואָס איז איצט געווען טרויעריק, וויסט און
פאַרהושכט, ווי אַלע קוילנגרובן-שטעטלעך. הילדא האָט פאַרהאַלטן

דעם אויטאָ פאַרן האַטעל, וועלכער איז דערמאָנט געווען אין איר „בעדעקער“, און געדונגען פאַר זיך אַ צימער. קאָני איז נאָך אַלץ געזעסן שטיי און געפילט זיך ווי פאַרשולדיקט קעגן דער שוועס-טער. הילדעס פעס האָט טאַקע נאָך אַלץ געזאָגט אין איר און זי האָט נישט געקוקט אין דער שוועסטערס זייט, שוויגנדיק פאַר-עקשנט. ביסלעכווייז האָט זי זיך אָבער אָבער אָפגעקילט און גע-הייסן קאָנין עפעס דערציילן איר וועגן איר געליבטן. קאָני האָט דערציילט איינגעהאַלטן און איבערגעלייגט יעדעס וואָרט אין געדאַנק.

— ע ר ! ע ר ! אַזוי רופסטו אים טאַקע ? ווי אַזוי רעדסטו צו אים ? דו רופסט אים פסדר ע ר ! — האָט הילדע איר איבער-געריסן די רייד.

— איך האָב אים נאָך קיינמאַל נישט גערופן ביים נאָמען. ער מיך — אויך נישט. עס איז טאַקע מאָדנע, אָבער אַזוי איז עס. מיר רעדן שטענדיק צווישן זיך עפעס אַזוי פאַרשטעלט. זיי נאָמען איז אָבער אַליוער מעלאָרס.
— און דו ווילסט גלייכער הייסן מאָדאָם מעלאָרס איידער ליידי טשאַטעריי ?

— אודאי ! אודאי ! אָן שום ספק !
מיט קאָנין איז נישט געווען וואָס צו מאַכן. איבעריקנס, אויב דערדאָזיקער מענטש איז פיר-פינף יאָר געווען אָפיציר איז דער אינדישער אַרמיי, איז זיין געזעלשאַפט מחויב צו זיין דער-טרעגלעך. מסתם איז ער אויך אַ מענטש מיט כאַראַקטער. הילדע האָט אָנגעהויבן ווייכער ווערן.

— גלייב מיר אָבער, אַז אין קורצן וועט ער דיר נמאט ווערן, — האָט זי באַמערקט. — וועסט דיר דערנאָך קיין אַרט נישט געפינען פון חרפה. מ'טאָר נישט מישן זיך אויף אַזוי ווייט מיט די נידעריקע קלאַסן.

— הילדע, דו ביסט דאָך אַ סאַציאַליסטין. דו ביסט דאָך אַליין געשאַנען שטענדיק אויף דער זייט פון אַרבעטער-קלאַס.
— ווען עס אַנטשטייט אַ פאַליטישער קריזיס, בין איך

היינט אויך אויף דער זייט פונם ארבעטער-קלאס, אבער דעריבער טאָקע, ווייל איך שטיי אויף זייער זייט, ווייס איך, ווי אוממעגלעך עס איז דאָס לעבן אונזערס צונויפצובינדן מיט זייערן. עס עס האַנדלט זיך נישט אין גאווה, אָדער אין קלאַסן-שטאַלן, זייער לעבנס-רייטם קאָן זיך נישט אַריינפאַסן אין אונזערן. הידראָ האָט איר לעבן פאַרבראַכט צווישן דער פּאַליטיש-אַנגאַזשירטער אינטעליגעַץ, ס'איז שווער געווען מיט איר צו פירן געשפּרעכן אויף אַזעלכע טעמעס.

זיי זענען געזעסן אין האַטעל-צימער און זיך געלאַנגוויי-ליקט. ענדלעך האָט מען דערלאָנגט דאָס זייער פּאַשידענע אַוונט-ברויט. דערנאָך האָט קאַני אַיינגעפאַקט עטלעכע זאַכן אינם זיי-דענעם האַנט-בייטל און זיך צוגעגלעט די האַר פאַרן שפּיגל. — דו ווייסט, הידראָ, — האָט זי אַ זאַג געטון, — ליבע איז באַמת אַ הערלעכע זאַך. אַז מ'ליבט, פּילט מען, אַז מען לעבט און אַז מ'געפינט זיך, אַזוי צו זאַגן, אין סאַמע ברענפּונקט פון דער וועלט.

זי האָט דאָס אַלץ אַרויסגעזאַגט מיט היץ און האַרציקער פּרייד.

— איך גלייב, אַז יעדע פּליג פּילט זיך אַזוי, — האָט הידראָ געענטפּערט.

— אַזוי? איז טאַקע זייער שיין פון דער פּליגס זייט!
דער אַוונט איז געווען ווונדערלעך-לויטער, אפילו דאָ, אינם פאַרריסטן שטעטל. די נאַכט האָט אַנגעהויבן צופאַלן אויך אַזוי לוי-טער ווי דער אַוונט. הידראָס פנים איז געווען אומפּאַוועגלעך פון אַיינגעהאַלטענעם פאַרדרוס, ווען זי האָט זיך ווידער אַריינגעזעצט אין אויטאָ. זיי זענען צוריקגעפאַרן צום וואַלד, אַבער דורך אַן אַג-דערן וועג.

קאַני איז געווען אַנגעטון אין שאַפּערישע ברייָן, אויפן קאַפּ האָט זי געטראָגן אַ פּילאַטן-העלם — עס איז זי נישט געווען צו דערקענען. זי האָט עקש-וודדיק געשוויגן דעם גאַנצן וועג. צוליב הידראָס ווידערשטאַנד, איז זי איצט מיט איר גאַנץ וועגן געווען

אויפן צד פונם מאַנספערשוין, צו וועלכן זי פאַרט איצט אויף אַ גאַנצער נאַכט.

דורכפאַרנדיק גראַסהיל, האָבן זיי אָנגעצונדן די רעפּלעקטאָרן, און דער קליינער באַלויכטענער צוג, וועלכער איז געשטאַנען אויפן באַן-טאַר און געסאַפּעט, האָט נאָך מער פאַרשטאַרקט דעם איינדרוק, אַז עס איז ווירקלעך שפּעטע נאַכט. ביי דער בריק האָט היילדאָ האַסטיק פאַרקירעוועט לינקס און אַריין אין וואַלדיקן וועג. דאָס בלענדנדיקע רעפּלעקטאָרן-ליכט האָט באַלויכטן די ביימער-שטאַ-מען מיטן הויך-געוואַקסענעם גראַז צופּונס פּון זיי. קאַני האָט גע-וואַרפן אַ בליק אַרום זיך און דערזען אַ טונקעלן סילועט נישט ווייט פּונם אויטאָ. זי האָט אַן עפּן געטון דאָס טירל און אַרויסגע-שעפּטשעט:

— דאָ איז עס.

היילדאָ האָט מאַמענטאַל פאַרלאָשן דאָס ליכט און אָנגעהויבן מאַנעוורירן מיטן אויטאָ, אים אויסצוקירעווען אויף צוריק.
— דאָ אַרום וועט מען קאָנען צוריקפאַרן? — האָט זי קורץ געפרעגט.

— יאָ! — האָט זיך דערהערט אַ קול פּון אַ מאַנספער-שוין: — איר קאָנט גאַנץ רויק פאַרן.
זי האָט אויסגעדרייט דעם אויטאָ, דורכגעפאַרן עטלעכע מעטער און דערנאָך הינטערוויילעכס זיך פאַרנומען צוריק צום שאַסיי, צוריקקומענדיק צום אַרט, וווּ קאַני איז אויסגעשטיגן. דער מאַנספערשוין האָט זיך באַוויזן ביים אויטאָ.
— האַסט לאַנג געוואַרט? — האָט קאַני געפרעגט.
— נישט זייער לאַנג, — האָט דער וואַלד-אויפזעער גע-ענטפּערט.

היילדאָ איז נישט אַרויסגעשטיגן פּון אויטאָ. זי האָט צו-ריק צוגעקלאַפּט דאָס טירל און אַ נעם געטון אין האַנט אַריין דעם קירעווער.
— דאָס איז מיין שוועסטער היילדאָ. אפשר וואַלסטו, היילדאָ, אויסגעשטיגן אויף אַ וויילע. דאָס איז דער הער מעלאַרט.

דער וואָלד-אויפזעער האָט אויסגעוויבן דעם הונט. אָבער
נישט צוגעקומען גענטער.

— קום מיט אונז מיט אין וואָלד-שטיבל אַריין, הילדאָ, —
האַט זי קאַני געבעטן. — ס'איז נישט ווייט פונדאָנען.

— און דער אויטאָ?

— קאַנסט דרייסט אים לאָזן דאָ שטיין, פאַרשליס בלוז
דאָס טירל.

הילדאָ האָט געשוויגן און זיך באַטראַכט אַ וויילע. דער-
נאָך האָט זי זיך אַרומגעקוקט.

— אפשר איז מעגלעך צוצופאַרן הינטער די דאָזיקע קושאָ-
קעס? — האָט זי געפרעגט.

— פאַרוואָס נישט? — האָט דער מאַנספערשוין געענטפערט.

זי איז איינגעשטיגן, אויסגעקירעוועט דעם אויטאָ הינטער

די געדיכטע נוסן-ביימלעך, פאַרשלאָסן די מאַשין און צוריקגעקו-

מען צו זיי. די נאַכט איז געווען אַ העלע, אַ לויטערע. די קושאָ-

קעס אויף ביידע זייטן וועג האָבן אויסגעזען ווי אַ שפאַליער פון

פון אַ געשפענסטיק, פאַנטאַסטיש הייל. אינדערלופטן האָבן זיך

געטראָגן פאַרשידענע זיסע ריחות. מעלאָרס האָט געשפּאַנט פאַר-

אויס, קאַני נאָך אים, צום סוף הילדאָ; אַלע דריי האָבן געשוויגן.

אויף טייל ערטער האָט מעלאָרס צוגעלויכטן מיטן טאַש-לעמפל.

אַ סאָווע האָט איינזאַם געהוקעט ערגעץ נאָענט. דעם וואָלד-אויפ-

זעערס הונט פלאַסי האָט, שנאָפּנדיק אין דער לופט, זיך געדרייט

אַרום דער קליינער גרופע שפּאַנענדיקע אין ביינאַכטיקן וואָלד.

קיינער פון זיי האָט קיין וואָרט נישט אויסגערעדט.

ענדלעך האָט קאַני דערזען דאָס געלע ליכט פונם וואָלד-

שטיבל, איר האַרץ האָט אַנגעהויבן האַסטיקער צו קלאָפן. זי האָט

געפילט עטוואָס מורא פאַר דער היינטיקער נאַכט. זיי זענען נאָך

אַלץ געגאַנגען אזוי ווי אינדיאַנער אויפן שפור פון שונא, איינער

הינטערן אַנדערן.

מעלאָרס האָט געעפנט די טיר און אַריין דער ערשטער

אינם וואַרעמען, ליידיקן, קליינעם צימערל. דאָס פייער אין קיי-

מען האָט געפלאַקערט רויט. אויפן טיש איז געדעקט געווען צום
נאַכטעסן: צוויי טעלער, צוויי גלעזער, צוויי גאַפּל-מעסער, דאָס
טישטוך איז געווען שניי-ווייס. הילדאָ האָט זיך אַרומגעקט אים
בער דער פּוסטער, אומהיימלעכער וווינונג. באַלד האָט זי אָפּ-
געשטעלט דעם בליק אויפן באַלעבאָס.

אַ מיטל-ווקסיקער, אַ דאַרער, גענוג שלאַנק, האָט ער גע-
מאַכט אויף איר אַ גאַנץ גוטן איינדרוק. ער האָט זיך געהאַלטן
אַנשטענדיק דערווייטערט און נישט אַרויסגעוויזן דעם מינדסטן
חשק צו פאַרפירן אַ שמועס.

— זעץ דיר, הילדאָ! — האָט זי קאַני פאַרבטן.

— ביטע! — האָט מעלאָרס צוגעשטימט. — און אפשר
מאַכן טיי, אָדער עפעס אַנדערש? אפשר ווילט איר ביר? פאַר-
האַן ביי מיר זייער גוט ביר.

— זאָל זיין ביר, — האָט קאַני געענטפערט.

— מיר אויך ביר, — האָט הילדאָ צוגעגעבן מיט געמאַכ-
טער אומדרייסקייט.

מעלאָרס האָט אויף איר געוואָרפן אַ פאַרביילויפנדיקן בליק
און אַרויס אין שפייז-קאַמער. ער איז באַלד צוריקגעקומען מיט
אַ בלויער קרוג ביר. זיין פנים האָט מיטאַמאָל באַקומען אַן אַג-
דערן אויסדרוק.

קאַני האָט זיך אַוועקגעזעצט ביי דער טיר, הילדאָ האָט
פאַרנומען דעם איינציקן פאַטעל ביים קוימען.

— דאָס איז זיין פאַטעל, — האָט איר קאַני איינגערוימט
אין אויער.

הילדאָ איז אויפגעשפרונגען ווי אַן אָפגעברייטע.

— זיצן זי, פריצהלעבן, זיצן זי! — האָט זיך מעלאָרס
פּלוצלינג געווענט צו איר מיט זיין פויערישער אויסשפראַך. —
זי קאַנען זיך זיצן, פריצהלעבן. וווּ זי ווילן. כּיבין דאָך חלילה
נישט אַזאַ שלעכטער!

ער האָט הילדען דערלאַנגט אַ גלאַז און אַנגעגאַסן פון
דער בלויער קרוג.

— אַוואָ! כ'לעבן פאַרגעסן! קיין פאַפיראַסן האָב איך
נישט. אַרויס פון קאַפּ! נאָר זיי האָבן געוויס אייגענע. איך ריי-
כער נישט. אפשר וועסטו עפעס נעמען אין מויל אַריין? — האָט
ער זיך געווענדט דירעקט צו קאַנין. — וועסט עסן עפעס? נו?
ער האָט גערעדט אויף דעם פויערישן דיאַלעקט אַזוי פשוט,
אַזוי רויק, ווי ער וואָלט געווען אַן אייגנטימער פון אַ דאַרפס-
קרעטשמע.

— וואָס איז פאַרהאַן צו עסן? — האָט קאַני געפּרעגט,
רויט ווערנדיק.

— געקאַכטע שינקע, קעז, געבראַטענע קאַשטאַנעס, וואָס
נאָך? מער, דאַכט זיך, האָב איך נישט.
— זאָל זיין, — האָט קאַני געזאָגט. — אפשר ווילסטו אויך
עפעס, הילדאָ?

יענע האָט פּונם וואָלד-אויפּזעער קיין אויג נישט אַראָפּגע-
לאָזט.

— פאַרוואָס רעדט איר פויעריש?

— וואָס אַרט עס אייך, פּריצהשי?

— ביז איצט האָט איר דאָך גערעדט פשוט.

— באמת? און וואָס אַרט עס אייך, אַז איך רעד אַזוי?

דערלויבן זי מיר, פּריצהלעבן, צו רעדן אַזויערנאָך, ווי מיר גע-
פּעלט. וואָס איז דען פאַר אַ חילוק?

— עס זעט אויס עפעס אַזוי נישט נאַטירלעך, — האָט היל-
דאָ געזאָגט.

— מעגלעך, זייער מעגלעך. אָבער ביי אונז אין טיווערס-

האַל וואָלט אייער לשון אויסגעזען נישט נאַטירלעך.

ער איז אַרויס פון צימער מיט שווערע טריט און זיך ווי-
דער דאַרט אָנגעהויבן פאַרען ביים שפייז-קעמערל וועגן עסן פאַר
די געסט.

ביידע שוועסטערן זענען געזעסן און געשוויגן. דער וואָלד-
אויפּזעער האָט אַריינגעברענגט טיי-געשיר פאַר נאָך איין פּערזאָן.

— כ'בעט די פריצהלעבן מיר דערלויבן אויסטון דאָס רעקל, איך בין אזוי געווינט.

נישט וואָרטנדיק אויף קיין ענטפער, האָט ער אויסגעטון די קורטקע, זי אויפגעהאַנגען אויף דער וואַנט און זיך צוגעזעצט צום טיש. דאָס העמד זייגט איז געווען אַ קרעמס, אַ פּלאַגעלענס, אַ זוּיבערס.

— נעמטס עפעס, — האָט ער פאַרבעטן, — עסטס, פריצהס, עסטס געוונטערהייט, לאָזט זיך נישט בעטן!

ער האָט אָנגעשניטן ברויט און געבליבן זיצן אומבאוועג-לעך. הילדראַ האָט, ווי קאַני אַמאַל, דערפילט די קראַפט פון זיין שווייגעוודיקייט. זי האָט באַמערקט זיין דעליקאַטע, באַוועגלעכע האַנט, וועלכע האָט אומגעצווונגען גערוט אויפן טישטוך. ניין, דאָס איז נישט קיין פשוטער אַרבעטער: ער שפילט אַ קאַמעדיע אַזעלכע.

— פונדעסטוועגן, — האָט זי זיך אָנגערופן, אַראָפּגעמעג-דיק פון טעלער אַ פעניצל קעז, — פונדעסטוועגן וואָלט גלייכער געווען, איר זאָלט רעדן פשוט, לייטעראַריש, נישט ווי איר רעדט איצט, עס איז זייער נישט נאַטירלעך.

— באמת? — האָט ער אָנגעהויבן אין אַ ריינעם ענגליש. — איר האַלט, אַז עס איז נישט נאַטירלעך? איך בעט אייך, וואָס קאָן דען גערעדט ווערן צווישן אייך און מיר נאַטירלעך, אויסער איר זאָלט מיר תיכף דערקלערן אָפּן, אַז איר ווינטשט זיך, איך זאָל גיין צו אַלדי רוחות און נישט האָבן קיין מחזקות מיט אייער שוועסטער און איך זאָל אייך דערויף ענטפערן מיט אַן ענלעכער העפלעכקייט. וואָס פאַר אַ מיינונגס-אויסטויש צווישן אונז ביידע קאָן דען זיין נאַטירלעך.

— ניין! — האָט הילדראַ דערווידערט. — גוטע מאַניערן זענען שטענדיק נאַטירלעך.

— נו, דאָס איז שוין אַ נאַטור-זאך, נישט איך טויג דערצו, — האָט זיך מעלאַרס פּלוצלינג צעלאַכט און ווידער אָנגעהויבן רעדן פויעריש: — אַך, לאָזט אָפּ, פריצהלעבן,

מיט די פיינע מאניערן, זיי קריכן מיר שוין פון האלץ ארויס!
הילדא איז געזעסן צערודערט און בייז. וואס פאר אן ארא-
גאנץ! די קאמעדיע, וואס ער שפילט! די גאנצע האלטונג זיינע!
וואס האט די אומגליקלעכע קאני דערזען אין דעם חוצפניה?

אלע דריי האבן געגעסן שווייגנדיק. הילדא האט אומגערן
זיך צוגעקוקט, ווי ער האלט זיך ביים עסן. זי האט אין הארץ
געמוזט מודה זיין. אז אינסטינקטיוו ווייזט ער ארויס מער סובטעל-
קייט, מער דערציאונג פון איר אפילו. זי איז עטוואס האמעטע,
שווערלעך אין די באוועגונגען, ווי געוויינלעך א שאטלע: דערין,
ער אבער האט זיך אויסגעצייכנט מיט דער פולשטענדיקער, רוי-
קער, זעלבסטצופרידענער זיכערקייט פון אן עכטן ענגלענדער.
זייער שווער צו באזיגן אזא שטארקן טיפ, — האט הילדא א
טראכט געטון. זי וועט זיך אבער אויך נישט לאזן בייקומען.

— איך פרעג אייך, צו וואס טויג עס אייך, אט די גאנצע
איינשטעלונג? — האט זי אים טרוקן א פרעג געטון.

— וועלכע איינשטעלונג?

— די פארבינדונג מיט מיין שוועסטער?

— הער אויף, הילדא! — האט קאני געזאגט.

— וואס זאג איך דען? איך זאג נאר, אז עס איז נישט
רעכט אזוי. עס מוז דאך זיין אן אויסזיכט אויף דער צוקונפט.
ביסט מיר א שוועסטער און איך האב רעכט צו זארגן פאר דער
סטאבילקייט פון דיין לעבן!

עס איז אנטשטאנען א שטילשווייגן. ענדלעך האט זיך מע-
לארס אנגערופן אינם פויערישן דיאלעקט.

— סטאבילקייט! נו, נו, סטאבילקייט! און ביי אייך, פריצה-
לעבן, ווי האלט עס מיט דער סטאבילקייט? כ'האב עפעס גע-
הערט, אז איר זענט זיך צעגאנגען מיטן מאן. נו, ווי-זשע איז
איער סטאבילקייט?

— מיט וואס פאר א רעכט רעדט איר צו מיר אזוי?

— וואס? רעכט? און איר, פריצהלעבן. פונדאנאן נעמט

זיך אייער רעכט איינצושפאנען יענעם אין אייערע סטאבילקייטן?
לאזט צורו אנדערע, וועט מען אויך אייך נישט פארטשעפצן.

— ליבער מענטש, — האָט זיך הילדאָ ווי הייט מעגלעך
באהערשט, — מיר גייט דאָך צום ווייניקסטן אין אייך!
— אוודאי אין מיר! — האָט מעלאָרס האָרט געענט-
פערט. — אין מיר גייט אייך טאַקע! איך בין דאָך שוין כמעט
אייער שוואַגער!

— איך בין זיכער, אַז דערצו איז נאָך זייער, זייער ווייט.
— נישט אזוי ווייט, ווי איר מיינט, פריצהלעבן. איך בין
דווקא אַ מענטש מיט סטאבילקייט און מיין וואָרט מעגט איר
גלייבן: נישט לאַנג וועט געדויערן, און איר וועט זיין מיין שווע-
גערין, כאַטש אייער געשמאַק קאַן מיך נישט פאַרדייען. עס גייט
אַבער נישט אין אייער, נאָר אין אייער שוועסטערס געשמאַק.
אויב זי קומט צו מיר אַליין, ווייסט זי מסתם, וואָס זי טוט.

אַ שטילשווייגן האָט געהערשט, און זער וואַלד-אויפוער
האָט נאָך אַ קורצער וויילע ווידער אַנגעהויבן:

— איך פאַרשלאָף נישט. אַז עס פאַלט מיר צופעליק אַראָפּ
ווי פונם הימל אַ לוסטיקע מינוט, דאַנק איך דעם אייבערשטן
און כאַפּ אַריין, ווי לאַנג עס לאַזט זיך. נישט יעדע אַנגעבלאָזע-
נע און פאַרריסענע פריצה קאַן אַ מאַנכפערשון אזוי פיל פאַרגע-
ניגן פאַרשאַפן, ווי אייער שוועסטערל. איך גלייב, אַז איר אַליין,
פריצהלעבן, וואַלט אויך געקאַנט זיין אַ ביישלאַפערין פונם בעסטן
מין, עס פעלט נאָר דער פאַסיקער ביישלאַפער. איידער צו זיין
אַ ווילדער, זויערער, כאַטש אַ שיינער עפל אין וואַלד, וואַלט
איר ליבערשט געווען אַ זיס, באַטעמט עפעלע אין בעט, — אַזאַ
יאָר אויף מיר!

ער האָט געוואָרפן אַ בליק אויף הילדען מיט אַ הייטער,
פאַרפירעריש מיכעלע, וואָס האָט אויסגעדריקט אי אַנערקענונג
פאַר איר ש קייט, אי אַ תשיקה צו דערדאָזיקער שיינער פרוי.

— אַזעלכע מענער ווי איר, — האָט הילדאָ שטרענג גע-
ענטפערט, — דאַרפן אַפגעזונדערט ווערן פון דער געזעלשאַפט.

— פארוואס? פארוואס, פריצהלעבן? עס איז דאך א
ברכה פון גאט, וואָס אויף אונזער אויסגעטרונקטער וועלט גע-
פינען זיך נאָך אזעלכע יונגען ווי איך, און איר, פריצהלעבן,
זענט ווערט דעם שטעקן: צוליב אייער עקשנות וועט איר איי-
ביק בלייבן פארוואַרלאָזט, אָן אמתדיקער פרייד!
הילדא האָט זיך אויפגעשטעלט און צוגעגאָנגען צו דער טיר.
מעלאָרס האָט זיך אויך אויפגעהויבן פון זיין אַרט און אַראָפּגענו-
מען די קורטקע פון דער וואַנט.
— איך וועל אליין דעם וועג געפינען, — האָט הילדא אַ
זאָג געטון.

— איך צווייפל, — האָט מעלאָרס געענטפערט מיט היי-
טערקייט און אַרויפגעצויגן אויף זיך די קורטקע.
וידער זענען זיי געגאָנגען אין דרייען איבערן וואַלד. די
סאָווע האָט נאָך אַלץ געהוקעט. מעלאָרס האָט געטראַכט וועגן
דעם, אַז ער מוז די סאָווע דערשיסן.

דער אויטאָ איז געשטאַנען אויף זיין אַרט, די פייכטקייט
פונם טוי האָט געגלאַנצט אויף זיין דאָך. הילדא איז איינגעשטיגן
און געלאָזט דעם מאָטאָר. קאַני און דער וואַלד-אויפזעער האָבן
געוואַרט. שוין זיצנדיק אין איר פעסטונג, האָט זיך הילדא דאָס
לעצטע מאָל אָנגערופן:

— איך לאָז מיר איבער די רעכט אייך צו וואַרענען פאַר
דער געפאַר, מיט וועלכער איר ביידע שפּילט זיך. איך גלייב, אַז
סוף-כּל-סוף וועט איר ביידע אָנערקענען, אַז עס האָט נישט גע-
לוינט די מי.

— וואָס פאַר איינעם איז מעדנים, איז פאַרן אַנדערן סם, —
האָט מעלאָרס געענטפערט פון דער וואַלדיקער חשכות אַרויס. —
פאַר מיר איז עס מעדנים.

די רעפּלעקטאָרן האָבן אויפגעפלאַקערט.

— לאָמין מאָרגן פרי נישט דאַרפן אויף דיר צו לאָנג
וואַרטן! דו הערסט, קאַני?

— איך הער! איך הער! אַ גוטע נאַכט!

דער אייטאָ איז פֿאַמעלעך אַרױפגעפֿאַרן אױפן שאַסיי און
באַלד פֿאַרשווונדן פֿון זײער בליק. אױבערלאַזנדיק נאָך זיך נאַכט
און אַפּסאַלוטע שטילקײט.

קאַני האָט שעמעוודיק אים גענומען אונטערן אַרעם און בײַ-
רע זענען אַוועק צוריק צום וואַלד-שטיבל. מעללאָרס האָט קײן
וואַרט נישט אױסגערעדט. ענדלעך האָט זי אים געצווונגען זיך
אַפּצושטעלן.

— טו מיר אַ קוש! — האָט זי אים שטיל געזאָגט.
— וואַרט-צו אַ רגעלע! לאַמיר נאָר צו זיך קומען! — האָט
ער געענטפֿערט.

זי האָט זיך נישט געקאַנט אײנהאַלטן פֿון געלעכטער. נאָך
פעסטער האָט זי אים אָנגענומען בײם אַרעם און ווײטער שוײנג-
דיק געגאַנגען מיט אים. די פֿרייד אירע איז געווען אַזוי גרויס,
אַז די פֿיס האָבן זיך אונטער איר אַלײן געהויבן. מעללאָרס איז גע-
גאַנגען שוײנגדיק און זי האָט אים מער נישט קײן וואַרט נישט
געשטערט אין די געדאַנקען זײנע.

ווען זײ זענען ענדלעך אָנגעקומען אין שטיבל אַרײן, איז
קאַניס הײטערקײט נאָך מער געשטיגן: זי האָט געדאַנקט גאַט,
וואָס זי איז פֿטור געוואָרן פֿון דער שוועסטער.

— וואָס האָסטו אָפּגעאַרבעט מיט דער שוועסטער מײ-
נער? — האָט זי אַ זאָג געטון.

— זי איז דען נישט ווערט געווען די שמיץ?

— פֿאַרוואָס? זי איז דאָך אַזוי שײן!

ער האָט נישט געענטפֿערט דערויף, געפֿאַרעט זיך, גע-
דרייט זיך אױבער דער שטוב און געגרייט אַלץ אױף דער נאַכט.
ס'איז קלאָר געווען, אַז ער איז בײז, אַבער נישט אױף איר. קאַ-
ני האָט דאָס באַשײמפֿערלעך געפֿילט. דער פֿעס האָט אים גע-
פֿאַסט צום פֿיס, עס איז געווען אַזוי ווי באַלױכטן מיט אַן אײ-
נערלעך פֿיער.

ער האָט זיך נאָך אַלץ אַרומגעפֿאַרעט און זי אַזוי ווי אײנ-
גאַנצן נישט באַמערקט.

ענדלעך האָט ער זיך אַנידערגעזעצט און אַ געהויבן אויפֿ-
שנורעווען די שיד, דערביי האָט ער געוואָרפֿן אויף איר אַ בליק
פֿון אונטער די ברעמען אָפֿער.

— וויססט אַרויפגיין אינדערהיין? — אַ, דאָ האָסטו אַ
ליכט, — מיטן קאָפּ האָט ער איר אָנגעוויזן אויפֿן ליכט, וועלכעס
איז געשטאַנען און געברענט זיך אויפֿן טיש.

קאָני האָט געפּאָלגט, גענומען דאָס ליכט און אַרויפֿגעגאַ-
גען אויף די טרעפּ. ער האָט בשעת-מעשה איר נאָכגעקוקט און
אָנגעקוואַלן פֿון דער עלאַסטישקייט און פּאַררונדיקטקייט פֿון איר
קערפּער.

געווען איז דאָס אַ נאַכט פֿון וואַנזניקער תּאוּה. קאָני האָט
זיך אַזש געשראַקן און געפּלאַמט פֿון בושע; אָבער גלייכצייטיק איז
זי געווען צעברוייט ביזן טיפּסטן תּוך אירן דורך דעם ליידנ-
שאַפטס-שטורעם, וועלכער האָט זיך אויף איר אַ וואָרף געטון ווי אַ
לאָווע. כאָטש זי האָט זיך צוביטלעך געשראַקן און געפּילט דעפּרי-
מירט, האָט זי אים אַלץ נאָכגעגעבן, און זיין אומגעצוימטע, אָן-
בושהדיקע תּאוּה האָט זי צעשטורעמט ביז אין די טיפּסטע טיפּע-
נישן פֿון איר וועזן, זי צענומען, צעגלידערט ביז פּוּלשטענדיקער
זעלבסטפּאַרגעסונג, געמאַכט פֿון איר אינגאַנצן אַן אַנדערע, ווי זי
איז געווען ביז היינט. נישט געווען איז דאָס קיין ליבע, אויך קיין
סעקסועלער תּענוג איז דאָס נישט געווען. דאָס איז געווען תּאוּה
ברענענדיקע, פּריענדיקע, שניידנדיקע, פּלאַמענדיקע ווי פּיער,
תּאוּה, אין וועלכער די גאַנצע פּריערדיקע נשמה איז אויף אַש
פּאַרברענט געוואָרן.

אין דערדאָזיקער תּאוּה איז פּאַרברענט געוואָרן די גאַנצע
בושה, יענע טיפּסטע, אוראַלטע בושע פּאַר די פּאַרבאָרגנסטע
קערפּער-טיילן. קאָני האָט זיך אָנגעטון אַ כּוח, אים צו לאָזן טון
מיט זיך, וואָס ער האָט געוואָלט. זי האָט געמוזט ווערן אַן אונ-
טערטעניקע, אַ צוגעלאָזענע, אַ שקלאַפּין, אַ פיזישע שקלאַפּין פֿון
דער תּאוּה. אָבער דער תּענוג האָט זי זינלאָז געמאַכט, פּאַרצערט
איר ווילן, און ווען דער תּאוּה-פּלאַקער האָט דורכגעדרונגען

אירע געדעריס, אירע ברוסטן, האָט זי זיך געגרייט אַזש צו שטאַרבן, אָבער מיט אַ זיסן, תענוגדיקן, תאוהדיקן טויט. זי האָט זיך נישט איינמאַל פאַרטראַכט, וואָס אַבעלאַר האָט געמיינט, זאָגנדיק, אַז בשעת זיין יאָר ליבע מיט עלאַזען זענען זיי דורכגעגאַנגען אַלע מדרגות און ניואַנסן פון דער תאוה. אַט דאָס זעלבע איז דאָך פאַרגעקומען מיט טויזנט יאָר צוריק, דאָס זעלבע מיט צען טויזנט יאָר צוריק! דאָס זעלבע איז דאָך פאַר-האַן אויף די גריכישע וואַזע-געמעלן און אומעטום! די ניואַנסן פון דער תאוה, די מדרגות פון געשלעכטס-תענוג! דאָס נייטיק-סטע, דאָס אימער און אייביק נייטיקסטע, כדי צו פאַרברענען די פאַלשע בושה און אויסשמעלצן דעם שווערסטן, דעם שטאַרקסטן אַרץ, דעם נאַטירלעכן קערפער, דאָס ריינע מענטשן-לייב. דאָס איז עס – דאָס פייער פון עכסטער, ריינסטער, נישט-געפעלשטער ליידנשאַפט!

אין משך פון דערדאָזיקער קורצער זומער-נאַכט האָט זי אַ סך געלערנט פונם לעבן. פריער וואָלט זי געגלייבט, אַז ביי אַזעלכע כע אומשטענדן דאַרף אַ פרוי שטאַרבן פון בושה. די דאָזיקע בושה איז פאַקטיש די מורא, די טיף-איינגעוואַרצלטע אַרגאַנישע בושה, דאָס איז באמת די אוראַלטע פיזישע שרעק, וועלכע שטעקט אין אונזערע וואַרצלען, אין די קערפערלעכע וואַרצלען אונזערע, און וועלכע קאָן אַרויסגעטריבן, אַרויסגעשטויסן ווערן נאָר דורך דעם גאָוה-פלאַם – אַט די דאָזיקע בושה איז ענדלעך פאַרניכטעט, פאַר-טריבן געוואָרן דורך דער געשלעכטס-יאַגד פונם מאַן, און די פרוי האָט זיך דערגרונטעוועט ביז צום שורש, ביז צו דער דזשאַנגל פון איר אייגן האַרץ. איצט ערשט האָט זי זעראַפילט, אַז זי האָט דערגרייכט בַזן עכטן וועזן פון איר נאַטור און אין טיפסטן גרונט פון איר נשמה איז זי פטור געוואָרן די בושה, זי איז געוואָרן, זי אַליין – אַ נאַקעטע, אַ פולשטענדיק-נאַקעטע קערפערלעך, אַן אַ פגם פון בושה. און זי האָט טריאומפירט, און זי האָט געיובילט, און זי איז פול געווען מיט פריידיקן שטאַלץ. אַט דאָס איז עס! אַט דאָס איז דאָס לעבן! אַט דאָס איז די ווירקלעכע לעבנס-פרייד!

נישטאָ אינם מענטש אַזעלכעס, מיט וועלכן ער זאָל זיך דאַרפן
שעמען, מיט וועלכן ער זאָל זיך דאַרפן באַהאַלטן! איר טיפסטע,
איר אינטימסטע נאַקעטקייט טיילט זי מיט אַ מאַן, מיט אַ פּרעמדן
מענטש.

און ווי ריקיכטלאָן, ווי טייוויליש דערדאַזיקער מאַן איז!
אַן עכטער טייוויל! וויפיל מוט, וויפיל כוח מוז מען פאַרמאַגן
אום צו פאַרטראַגן אים. מען מוז אַבער, מען מוז, פּדי צו דער-
גרונטעווען זיך ביזן גרונט פון דער פיזישער דושאַנגל, ביז דער
ווייטסטער, ביז דער טיפסטער באַהעלטעניש פון דער אַרגאַנישער
בושה. בלויז די אַרגיע פונם מענלעכן געשלעכטס-אַרגאַן האָט
פאַר איר די געהיימישן געקאַנט עפענען און נאָך ווי אַזוי
עפענען!

ווי געהאַסט האָט זי דאָס אין איר באַהאַלטענער שרעק! און
ווי געגאַרט האָט זי דאָס אין איר באַהאַלטענער לוסט! איצט
ערשט האָט זי עס באַגריפן. טיף, טיף אין דער פאַרבאַרגעניש פון
איר נשמה, אויפן סאַמע דעק פון איר וועזן האָט זי געלעכצט צו
דערדאַזיקער אַרגיע, צו דעמדאַזיקן פישוף-שפּרוך פונם מענלעכן
געשלעכטס-אַרגאַן, אין געהיים האָט זי שטענדיק געבענקט צו
דעמדאַזיקן און געוועלקט פון האַפנונגסלאַזיקייט, געמיינט, אַז
שוין קיינמאַל וועט דאָס איר נישט באַשערט זיין. און דאָ איז
עס געקומען צו איר, — דער מאַן האָט געטיילט מיט איר די
פולשטענדיקסטע, די אַנפּניוהדיקסטע נאַקעטקייט. זי האָט אַזאַ
מאַן געפּינען! אַט ליגט ער דאָ לעבן איר, ענלעך צו אַן איינגע-
שלאַפענער וואַלד-חיה. זי האָט זיך צוגעטויליעט צו אים, פּדי
צו פּילן זיין נאַענטקייט.

ער האָט זיך אויפגעכאַפט. זי האָט עס נישט באַלד באַמערקט.
אַז זיצט ער אין בעט און קוקט אויף איר. ער קוקט און אין
זיין בליק זעט זי איר אייגענע נאַקעטקייט. אַך, ווי גוט דאָס איז
צו פאַרמאַגן הענט, און פיס, און ברוסטן, וואָס זאָלן זיך פּילן
אַפּגעשפּיגלט אין די תּאוהדיקע אויגן פון אַ תּאוהדיקן מאַנס-
פּערשוין!

— אפשר איז שוין צייט אויפצושטיין ? — האָט זי געפרעגט.
 — עס איז האַלב זיבן.
 אַכט אַ זיגער האָט זי געדאַרפט זיין אויף דער בריק. זי
 האָט געמוזט, געמוזט !
 — און איך וועל דערווייל צוגרייטן פּרישטיק און דיר דער-
 לאַנגען. — האָט ער געזאָגט.
 — זאָל זיין.
 אונטן האָט דער הונט שטיל געוואָיעט. אַראָפּגעוואָרפן פון
 זיך די פיזשאַמע, האָט מעלאָרס איינמאַסאַזשירט זיך דעם קערפּער
 מיט אַ פייכט האַנטוך. ווען דער מענטש איז פול מיט מוט און
 לעבן, ווי שוין איז ער דעמאָלט ! אַזוי האָט קאַני געטראַכט, קוקנ-
 דיק אויף אים.
 — רוק אויף די פּאַרהענגלעך, גוט ?
 די זון האָט געלאָאָנצט אויפן פּרישן בלעטערואַרג, דער
 פּוילעכער, באַנייטער וואַלד האָט זי געגרוסט דורכן פענסטער.
 קאַני האָט זיך אויפגעזעצט אויפן געלעגער און ווי אַ חלום האָט
 איר אויסגעזען די פּאַרפישופטע, גרינע וועלט אינדרויסן, וווּ די פיי-
 געלעך האָבן געפישטשעט.
 מעלאָרס האָט דערווייל אונטן געמאַכט פּיער, זי האָט, זיצנ-
 דיק דאָ אין בעט, געהערט, ווי ער פּאַרעט זיך דאָרט ביי דער
 קיך. ביסלעכווייז איז צו איר נאָז דערגאַנגען אַ ריח פון געפרעגלט
 חזיר-פעטס. באלד דערנאָך האָט ער זיך באַוויזן אין דער טיר מיט
 אַ גרויסער שוואַרצער טאַץ, וועלכע האָט קוים געקאַנט אַריין דורך
 דער טיר. ער האָט אַנידערגעשטעלט די טאַץ אויפן בעט און אַנ-
 געבאַסן טיי, קאַני איז געזעסן און מיט אַפעטיט געגעסן. ער איז
 געזעסן אויף אַ שטול און געהאַלטן זיין טעלער אויף די קני.
 — ווי זיס ! — האָט קאַני אויסגערופן. — ווי טייער דאָס
 איז צו עסן אינאיינעם פּרישטיק ?
 מעלאָרס האָט געגעסן שווייגנדיק, זיינע געדאַנקען זענען
 געזען געווענדט אין אַן אַנדערער ריכטונג. קאַני האָט אַ זיפּך
 געטון פון הענוג :

— אך, ווי פרעכטיק עס וואָלט געווען שוין איצט צו פאַר-
בלייבן דאָ, נאָר קליפּאַרד זאָר ווינען פונדאָנען טויזנט מייל ווייט.
— אוהם, — האָט מעלאָרס אַרויסגעמורלט אַנשטאַט אַן
ענטפער.

— דו זאָגסט מיר צו, אַז מיר וועלן זיין צוזאַמען, ווינען
אינאיינעם, מיר ביידע, איך און דו? זאָגסט עס מיר צו?
— יאָ! אויב ס'וועט מעגלעך זיין.

— אוודאי! עס מוז מעגלעך זיין!
זי האָט זיך צוגעבויגן צו אים און אים אַנגעכאַפט ביי דער
האַנט. די טיי האָט זיך איר אויסגעגאַסן.
— יאָ! נו, יאָ! — האָט ער געשמייכלט און איר אַנגעגאַסן
אַנדערע טיי.

— נאָר ווי דען? — האָט זי געפרעגט מיט אַ בעטנדיקן
טאָן. — ווי קאַנען מיר דען נישט לעבן צוזאַמען? איצט מוזן
מיר שוין לעבן צוזאַמען!

ער האָט אויף איר געוואָרפן אַ זייטיקן, איראַנישן בליק און
ווידער אַ שמייכל געטון.
— אוודאי, אוודאי, אָבער אין צוזאַנציק מינוט אַרום מוז-
סטו שוין דאָ נישט זיין.

— איך מוז? — האָט זי אויסגערופן.
מיטאַמאָל איז מעלאָרס אויפגעשפרונגען און געגעבן אַ צייכן,
זי זאָר שווייגן.

ער האָט גיך אוועקגעשטעלט זיין טעלער און דאָס גלאָז טיי
אויף דער טאַץ און אַרצפּ אונטן. קאָנסטאַנציע האָט געהערט, ווי
ער גייט אויפן שטעגל אינם גאַרטן. צו איר געהער האָט זיך דער-
טראָגן אַ קלונג פון אַ ראָוער-גלעקל. עמעץ איז מסתם געקומען
צו פאַרן אויף אַ ראָוער.

— אַ גוטן מאָרגן, מעלאָרס! כ'האַב פאַר אייך אַן עקס-
פרעס-בריוו.

— נו, גיט אַהער אַ בליישטיפט.

— אַט דאָ שרייבט אונטער.

א פויזע.

— פון קאנאדע ?

— אוהם, — הערט זיך מעלאַרס שטימע. — פון א קא-
לעגע. וואָס איז אים עפעס איינגעפאַן צו שרייבן אַן עקספרעס-
בריוו ?

— מסתם שיקט ער אייך יענע אפּוטיקא.

— מסתם פאַרקערט, ער דאַרף געוויס פון מיר עפעס געלט.

א פויזע.

— אַ שיינער טאַג שטעלט זיך.

— אוהם.

— אַ גוטן !

— צום ווידערזען !

אין אַ ווילע אַרום איז מעלאַרס צוריק אַרויפגעקומען און

אַ שלעכטער שטימונג.

— דער בריווטרעגער, — האָט ער געמאַלדן.

— אזוי פרי ? — האָט קאַני געפרעגט.

— ער האָט צו באַזאָרגן אַ גרויסן קרייז. ער קומט צו מיר

שטענדיק מיט דער פאַסט אין דער צייט.

— וואָס שרייבט דיר דער קאַלעגע ?

— נאַרישקייטן. עטלעכע צייטונגס-אויסשניטן, עטלעכע פּאַ-

טאַגראַפיעס.

— אַזער פאַרן מיר קיין קאנאדע ?

— אפשר טאַקע.

— לאַמיר טאַקע פאַרן אַהין. וועסט זען, ווי פּיין מיר וועלן

זיך דאַרט איינאַרדענען.

אים האָט אַבער אַלץ נישט געקאַנט אַרויס פון קאַפּ דער

בריווטרעגער,

— די פאַרשאַלטענע ראַווער-פאַרערס ! ווען דו ריכסט זיך

אויף זיי נישט, פאַלן זיי אַראָפּ ווי פון הימל. ער האָט מסתם

גאַרנישט באַמערקט. ווי מיינסטו ?

— וואָס האָט ער דען געקאַנט באַמערקן ?

— שטיי אויף. שוין צייט אין וועג אריין. איך גיי ארויס אויף א מינוט זיך ארומקוקן.

זי האָט געזען פונדערהיך, ווי ער האָט אויסגעשפירט דעם גאַנצן וועג מיט דער ביקס אין האַנט און מיטן הונט ביי דער זייט. זי איז דערווייַל אַראָפּגעגאַנגען, זיך אָפּגעוואָשן און ווען מעלאָרס איז צוריקגעקומען, האָט זי שוין געהאַט אירע קלייניקייטן איינגעפאַקט אינם האַנטבייטל און איז גרייט געווען אין וועג אריין.

מעלאָרס האָט צוגעשלאָסן די טיר און זיי זענען אוועק דורכן וואַלד. ער האָט אַרויסגעוויזן די גאַנצע צייט אַ גרויסע מאָס פאַר-זיכטיקייט.

— איך גלייב, אַז לעבן לוינט זיך נאָר צוליב אַזעלכע מי-נוטן, ווי מיר האָבן דורכגעלעבט די פאַרגאַנגענע נאַכט. — האָט זי געשעפטשעט.

— אודאי נישט אַנדערש, מיר מוזן אָבער אין זין האָבן די אַנדערע, ווייניקער אָנגענעמע מינוטן פון לעבן אויך. — האָט ער אויך אַזוי שטיל געענטפערט.

זיי האָבן ווייטער זיך גערוקט צווישן די ניסן-קוסטעס, ער — פאַראויס, אַ שווייגנדיקער, זי הינטער אים.

— מיר וועלן זיך אָבער צונויפקומען אויף שטענדיק און תמיד זיין צוזאַמען, אמת? — האָט קאַני געפליסטערט הינטער זיינע פלייצעס.

— יאָ, — האָט ער שעפטשענדיק געענטפערט, — מסתמא וועלן מיר נאָך דערלעבן. דערווייַל פאַרסטו אוועק קיין ווענעדיק, אַדער ווער הייסט ווהיין.

זי איז געגאַנגען הינטער אים מיט אַן אויפגערודערט האַרץ. ווי שטאַרק זי האָט איצט באַדויערט, וואָס זי פאַרט אָפּ פונדאַנען! מעלאָרס האָט זיך פּלוצלינג אָפּגעשטעלט:

— וואַרט-צו, איך וועל פאַראויס גיין אַ קוק טון. זי האָט זיך פּלוצלינג אָנגעהאַנגען מיט ביידע הענט אַן זיין האַלד און זיך צוגעדריקט צו זיין ברוסט:

— וועסט מײַך אײביק לײב האָבן, אײביק געדענקען? —
האַט זײ געשעפטשעט. — געדענק, געדענק אונזער לעצטע נאַכט.
איך וועל זײ שטענדיק געדענקען. פאַרגעס מײַך נישט!

מעלאָרס האָט איר אַ קוש געטון און פעסט צוגעדריקט צום
האַרץ. דערנאָך האָט ער אַרויסגעוויפצט שווער און איר חידער אַ
קוש געטון.

— איך מוז אַ קוק טון, צי דער אויטאָ איז שוין דאָ.
ער איז דורכגעראַכן צווישן די געדיכטע קסטעס. אַ מי-
נוט-צוויי איז זײ געשטאַנען און זײך צוגעהערט.

— נאָך נישט געקומען דער אויטאָ, — האָט ער שטיל גע-
מאָלדן, באַווייזנדיק זײך ענדלעך פון צווישן די קוסטעס, — אַ
פור פאַרט עפעס, אַ בעקער מיט געבעקס, צי וואָס? נאָדיר אַ
ניי באַגעניש!

פּלוצלינג האָבן זײך דערהערט דײַ לעכע סיגנאַלן פון אַן
אַנקומענדיקן אויטאָ, וועלכער האָט זײך אָפגעשטעלט אויף דעו
בריק.

— דאָ אַרום! דאָ גײ דורך! נישט דאָ, — האָט זײ מע-
לאָרס אָנגענומען בײַ דער טאַליע און אַרויסגעשטופט אויפן וועג
צווישן די צוויי רײען נאָדל-ביימלעך. — איך בלייב דאָ. גײ! גײ!
זײ האָט אויף אים געוואָרפן אַ בליק מיט אומגעהײערן טרויער
און פאַרצווייפלונג. ער האָט זײ שנעל אַרומגעכאַפט, אַ קוש געטון
און אַרויסגעשטופט אויפן מיטן וועג.

אַ דערשלאָגענע איז זײ אַרויס אויפן וועג, אַריבערגעשפרונג-
גען אײבערן גרובן און אַרויס מיט שטרויכלענדיקע טריט אויפן
שאַסיי, וווּ זײ האָט דערוען הילדען אַרויסשטייגן פון אויטאָ, און
אויפגערעגטע.

— ביסט דאָ? — האָט הילדאָ אַ רוף געטון. — און ווו
איז ער?

— ער איז נישטאָ.
קאַניס פנים איז באַוואַשן געווען מיט טרערן, ווען זײ איז

איינגעשטיגן אין אויטא מיטן טארבעלע אין דער האנט. הילדא האט איר דערלאנגט שאפערן-ברילן און א פילאטן-היטל.
- נא, טו אן.

קאני האט תיכף אנגעטון די ברילן מיטן היטל, וועלכע האבן זי פארענדערט נישט צום דערקענען, הילדא האט ארויפגע-ווארפן אויף אירע פלייצעס א העל-גרוי שאפער-מאנטל, און אויס-געזען האט איצט קאני, זיצנדיק אומבאוועגלעך, ווי א וואקסענע פיגור, ווי א באשעפעניש נישט קיין מענשלעכס. הילדא האט גע-לאזט דעם מאטאר.

פארבייפארנדיק דעם וועג צווישן די ניסן-קוסטעס, האט קאני געווארפן א בליק און שוין קיינעם דארט נישט געזען. אוועק! אוועק! זי האט זיך געוואשן אין ביטערע טרערן. די צעשיידונג איז געקומען אזוי פלוצלינג, אזוי אומגעריכט, ווי דער טויט.
- דאנקען גאט, איצט וועסטו זיין א געוויסע צייט ווייט פון אים! - האט הילדא א זאג געטון, ארויספארנדיק אויף א זיי-טיקן וועג, פדי אויסצומיידן גראסהיל.

XVII קאפיטל

- זעסטו, הילדא, - האט קאני זיך אנגערופן, ווען זיי האבן זיך שוין דערנענטערט צו לאנדאן, - דיר איז אינגאנצן אומבאקאנט דאס אמתיקע געפיל פון ליבע און תאוה. ווען דאס געפיל זאל דיר אבער באקאנט זיין, וואלסטו אנדערש געקוקט אויף די זאכן.

- גאט מיין איינציקער! ווי זי האלט זיך גרויס מיט אי-רע דערפון רונגען אויף דעם געביט! - האט הילדא אויסגע-רופן. - הער, קאני, קיינמאל האב איך נאך נישט באגעגנט קיין מאנספערשוין, וואס זאל פעיק זיין זיך אמתיק צו פארליבן אין א פרוי, וואס זאל זיך איר אפגעבן אינגאנצן. אזעלכע מענער זענען נישט פארהאן. איך בין א קנאפער בעלן אויף זייער עגא-

איסטישער ליבע און ליידנשאפט. איך וויל נישט זיין קיין שפיי-
לעכל פון וועלכנס איו מאנספערשויין, איך וויל נישט זיין קיי-
נעמס זאך צום פארוויילן זיך, איך האב אין מיין לעבן געזוכט
אידעאלע צונויפלעבונג און האב זי נישט געפונען ביי קיינעם
פון זיי. גענוג פאר מיר.

קאני האט אירע רייד פארשטאנען אזוי: וואס הייסט ביי
איר אידעאלע צונויפלעבונג? זי האט זיך משער געווען, אז דאס
דארף הייסן - ווען איינער גיט איבער דעם צווייטן אלץ, דער-
צווייט אים וועגן זיך אלע איינצל הייטן. אט דאס מיינט מסתם
הילדא מיטן אידעאלן צוזאמענלעבן זיך. דידאזיקע אלע פוסטע
קעגנזייטיקע אינפארמאציעס צווישן מאן און פרוי - אין דעם
גייט איר. אך, ווי פוסט, ווי נאריש, ווי לעכערלעך! אויסגעדרא-
שענע קאמעדיע!

- איך גלייב, אז שטענדיק אין דינע באציאונגען מיט מע-
נער האסטו מסתם דער עיקר אין זיין געהאט זיך אליין, - האט
זי א זאג געטון צו דער שוועסטער.

- געוויס! איך בין נישט מסוגל צו זיין א שקלאפישע
נאטור, איך טויג נישט דערצו, - האט הילדא ביז געענטפערט.
- דו ביסט א שקלאפין פון דיין מיינונג וועגן זיך זעלבסט
נאך אזא חוצפהדיקן ענטפער איז הילדא א שטיק צייט גע-
זעסן שווייגנדיק.

- יעדנפאלס בין איך נישט קיין שקלאפין פון א פרעמדנס
מיינונגען וועגן מיר, בפרט ווען דערדאזיקער פרעמדער איז א די-
נער ביי מיין מאן, - האט זי ענדלעך ארויסגערעדט מיט איינגע-
האלטענעם צארן.

- דו האסט אבער מיט דיין מיינונג א גרויסן טעות, - האט
קאני רויק געענטפערט.

זי האט שטענדיק דערלויבט דער עלטערער שוועסטער צו
הערשן א ר זיך. איצט אבער איז זי פולשטענדיק פריי געווען
פון פרעמדער הערשאפט, בפרט פון פרויען - הערשאפט.
דאס אליין איז אייך געווען א פועל-יוצא פון דער פארגאנגענער

לייטערונגס-נאכט. פרויען! אך, די פרויען, די פרויען, מיט זייערע מיינונגען וועגן געוויסע זאכן, מיט זייער אויסאיבן השפעה, הער-שאפט! ווי דערווידער דאס אלץ איז איר איצט געווען.

אין לאַנדאָן האָבן זיי זיך צונויפגעטראָפן מיטן פּאָטער. זיין געזעלשאַפט איז קאָנין פיל ליבער געווען ווי דער שוועסטערס. ער איז נאָך אלץ געווען דער זעלבער ברייטפלייציקער, היפשער מאַנספערשוי, כאַטש דער נייער דור און די אויפגעקומענע וועלט האָבן אים צופיסלעך זשענירט. ער האָט אַ צווייט מאָל חתונה גע-האַט און גענומען אַ יונג ווייב מיט אַ גרויסן נדן. ער האָט אָבער די פרייע צייט פאַרברענגט אויסער דער היים און אויסער דער געזעלשאַפט פונם צווייטן ווייב, פונקט ווי ער האָט געטון, בשעת דאָס ערשטע ווייב האָט נאָך געלעבט.

קאָני איז געזעסן מיט אים אין אָפערע. ער איז געווען אַ דיקער מאַנספערשוי מיט געזונטע ליטקעס; אַזעלכע ליטקעס פאַר-מאָגן נאָר יענע מענער, וועלכע האָבן הנאה פונם לעבן. זיין גוט-מוטיקער עגאָאיזם, זיין איינגעעקשנטע זעלבשטענדיקייט, זיין אומ-געצוימטע ליידנשאַפטלעכקייט — קאָני האָט דידאָזיקע אלע כאַ-ראַקטער-שטריכן געזען אין זיינע פונדאמענטאַלע, געזונטע ליטקעס. די ליטקעס האָבן כאַראַקטעריזירט דעם מאַן. ליטקעס געזונטע, פעסטע זעט מען ביים מאַנספערשוי, ווען ער איז פעסט, געזונט, נאַטירלעך.

קאָני האָט לעצטנס אָנגעהויבן באַמערקן דעם כאַראַקטער פון פיס. זיי, די פיס, זענען פאַר איר וויכטיקער געוואָרן ווי די פנימער. אין די היינטיקע פנימער האָט זי נישט אַזוי לייכט גע-קאָנט אונטערשיידן דאָס געקינצלטע פונם נאַטירלעכן, בשעת די פיס האָבן איר אַ סך דערציילט וועגן דעם, וועמען זיי טראָגן אויף זיך. זייער ווייניק מענטשן האָט זי פאַגעגנט מיט געזונטע, פעס-טע, לעבנסלוסטיקע פיס. זי האָט זיך צוגעקוקט צו מענער: גרוי-סע, שלאַבעריקע ליטקעס הינטער אָנגעבלאָזענע הויזן, אַדער דא-רע, הילצערנע דרענגער הינטער נאַכבאַמבלענדיקע הויזן, צי גאָר שוין געשיקטע, געטאַקטע יונגע ליטקעס אָן דעם מינדסטן אויס-

דרוק, און תאוהדיקייט, און געפילבארקייט, און באדייטונג, עפעס אזוי ווי א גייענדיקע רגילות אינם געשטאלט פון א פאר פיס. אפילו קיין סימן פון ליידנשאפט - ווי ביים פאטער אירן. די פיס ווי זייערע באלעבאטים האבן אויסגעזען צוגלייך גרוי, צוגלייך דערשלאגן און איבערגעשראקן כמעט אויף טויט.

דאקעגן האבן די פרויען גישט ארויסגעוויזן קיין סימן פון דערשראקנקייט. וואס פאר א פרויען - אזעלכע פיס האבן זיי! אדער אויסטערלישע, אומגעהייערע קלעצער, סלופעס גאנצע, אדער נעבעכדיקע, אויסגעדארטע שטעקעלעך, אדער געטאקטע, געשיקטע שטעלעלעך אין זיידענע זאקן, אבער און א ברעקל לעבן אין זיך. שוידערלעך און איבלדיק איז צו קוקן אויף די מיליאנען נשמהלאזע פיס, וואס טרעטן אויף דער וועלט, גישט זאגנדיק אין זיך קיין ברעקל נאטירלעך לעבן.

בכלל האט קאני פון שטענדיק און פיינט געהאט לאנדאן. די מענטשן דא פלעגן איר שטענדיק אוינזען אזוי אויסגעליי. דיקט פון אלעם, אזוי קאשמארהאפטיק. קיין פונק אמתידיק לעבן, קיין ניצוץ פון פרייד אויף די פנימער. א שרעק צו קוקן אויף זיי. אין פאריז שפירט זיך כאטש אין דער לופט דאס ביסל תאוה. אבער וואס פאר א נודנע, אויסגעמוטשטע, אויסגעשעפ-טע תאוה דאס איז! אויסגעזויגן פונם לעצטן רעשטל געפיל. טרוי-עריק איז פאריז! איינע פון די טרויעריקסטע שטעט אין דער וועלט. פארמאטערט פון איר מעכאנישער תאוה נעבעך, פאר-מאטערט פון געיעג נאך געלט, געלט, געלט, פארמאטערט אפילו פון איר בייון געברום און גאוהדיקייט, פשוט אויסגעשעפט, שטערבלעך אויסגעשעפט, אבער אלץ נאך גישט גענוג אמעריקא-ניזירט, גישט גענוג לאנדאניזירט. כדי די אויסגעמאטערטקייט צו פארדעקן מיט דער מעכאניזירטער ציטערניש. און די מאנס-פערשוניגען די פאריזער! די אלע מענער משטיינס-געזאגט, די שפאצירער, די פלירט-מאכער, די זולל-וסובהדיקע מיטאג-פאר-צערער! ווי טרויעריק זיי זענען אלע, ווי אויסגעמוטשעט, ווי אויסגעזויגן פונם לעצטן ביסל געפיל! אמת, פרויען פלעגט מען

גיכער באגעבענען טיכטיקע, אפילו באצויבענדע, ווונדערלעכע פרויען, וועלכע האבן געהאט א נאענטע שייכות צו דער ווירקלעכער כער וועלט פון געפילן און נשמה-איבערלעבונגען; זיי זענען אין דעם פרט א סך העכער געשטאנען פון זייערע מעכאניש-אנגע-דרייטע ענגלישע שוועסטערן. זיי האבן אבער אויך געהאט אזוי פיל אומעט אין זיך, זיי זענען אויך געווען גענוג אויסגעשעפט און זיי ווערן וואס א יאָר מער אויסגעשעפט. די מענטשהייט ווערט בכלל אָפגענוצט, פאַרעלטערט פאַר דער צייט!

קאָני האָט געפילט, אַז איר באַציונג צו דער אַרומיקער וועלט איז נישט קיין געזונטע, טיילמאָל, אויף די בולוואַרן, אין בולאָנער וועלדל, אָדער אין לוקסעמבורגער פאַרק, פלעגט זי זיך אויף אַ מינוט פאַרגעסן און זיך פילן גליקלעך. אָבער די דאָזיקע מינוטן פלעגן ווערן אַלץ זעלטענער: פאַרנו איז איבערפולט גע-ווען מיט אַמעריקאַנער און ענגלענדער, אויסטערלישע אַמעריקאַ-נער אין די אויסטערלישסטע גאַרדעראַפּן און געוויינלעכע, מרה-שחורהדיקע ענגלענדער, וועלכע מאַכן אין אויסלאַנד נאָך טרויע-ריקערע מינעס ווי אינדערהיים ביי זיך.

זי האָט וואָס גיכער פאַרלאָזט פאַרנו. עס איז געווען אין דער צייט פון די הייסע חדשים, האָט זיך קאָני אַוועקגעלאָזט דורך דער שווייץ קיין ווענעדיק. הילדאָ האָט, ווי געוויינלעך, הנאה גע-האַט פון איר ראַץ אַלס לייטערין, וועגווייזערין, אַנפירערין. קאָני האָט מער פאַרגעניגן געהאַט דערפון, וואָס זי האָט געקאַנט מיט אַ רויק, שטיל געמיט זיך לאָזן אַרומפירן איבער איראַפּע.

די רייזע איז באמת געווען ווונדערלעך-שיין. קאָני פלעגט אָבער כסדר האָבן אַ שטימונג פון „לאַז-מיך-געמאַכט“, זי האָט צו זיך אַליין געהאַט הרעומות, הלמאי דאָס אַלץ אינטענעזירט זי לחלוטין נישט, הלמאי זי איז נישט אזוי אַנטציקט ווי אַמאָל. עס האָט זי ממש געשראַקן, וואָס די ווונדערשיינע לאַנדשאַפטן ווירקן נישט אויף איר געמיט.

זי האָט אַלדאָ קיין לעבן נישט געזען נישט אין פאַרנו, נישט אין דער שווייץ, נישט אין טיראַל, נישט אין איטאַליע. זי איז

דורכגעפארן די אלע לענדער, ווי אן אויגן, ווי אן א נשמה. אַלץ דאָ האָט ביי איר נישט געהאַט מער חן ווי קליפּאַרדס מיטל-ענג-לאַנד. זי האָט געפילט, אַז עס אינטערעסירט זי אַזוי ווייניק, פּונקט ווי זי וואָלט גערייזט נישט צווישן פּראַנקרייך, שווייץ און איטאַליע, נאָר צווישן טיווערסהאַל און שעפּילד. דאָס, וואָס זי זעט דאָ, איז אפילו ווינציקער ממשותדיק ווי דאָס פאַרחושכטע מיטל-ענגלאַנד, עס האָט אַ סך ווייניקער ווירקלעכקייט אין זיך.

און די מענטשן! די מענטשן זענען אלע ווי פון איין טייג געקנעטן. אַלע האָבן נאָר איינס אין זיך: וואָס מער געלט אויס-צופּרעסן פון די רייזדע, די רייזדע ווידער - וואָס מער צו גע-ביסן, פאַר יעדן פרייז געניסן, ווי זיי וואָלטן פון אַ שטיין געוואָלט פלוט צאָפן. אומגליקלעכע בערג! אומגליקלעכע לאַנדשאַפּטן! זייער אויפגאַבע איז וואָס מער עמאַציע, וואָס מער סענסאַציע צו פאַרשאַפן.

זי האָט אַזש געבענקט צוריק אַהיים, צו קליפּאַרדן, צום אומגליקלעכן קאַליקע קליפּאַרד. ער איז לפחות נישט אַזאַ אידיאָט, ווי די חברה טוריסטן דאָ, וואָס שלענדערן זיך אַרום איבער דער וועלט.

אַבער טיף, אינעווייניק, אין אונטערבאווסטזיין, האָט זי באמת געצויגן צו יענעם מאַנספּערשוין, וועלכער האָט איר לעבן איבערגעדרייט ווי אַ טאַפּ. זי טאָר נישט איבעררייסן דעם מינוסטן פאַדעם פון קאַנטאַקט מיט אים, זי האָט נישט באַדאַרפט אַן עקפּאַרן און בלייבן אַן אים. אַן אים איז זי אַ פאַרלוירענע.

די שוועסטערן האָבן אַוועקגעגעבן דעם אויטאָ אין אַ גאַ-ראַזש, אַרויסגענומען אַ קוויטירונג און מיט אַ דאַמפּער אַרויס-געפּאַרן קיין ווענעדיק. עס איז געווען אַ פּרעכטיקער זומער-טאַג. די טאַג וואָס איז לייכט געפאַלדעוועט געווען דורכן מילדן דרום-ווינט. י וון האָט זיך געשפּיגלט אין די גרינלעכע גע-רינצלטע כוואַליעס. ווענעדיק איז געווען איינגעהילט אין אַ לייכטן בעפל-טייל.

ביים ברעג ים, פאַרן אַריינגאַנג אינס פאַרט-וואַקזאַל, האָבן

זיי געדונגען אַ גאַנדאַלע און געגעבן דעם גאַנדאַליער דעם אַד-
רעס. דער גאַנדאַליער אין אַ ווייס-בלויער בלוזע האָט אויך נישט
געמאַכט קיין באַזונדערן איינדרוק.

— וויליע, עסמעראַלדא, יא, יא, איך ווייס, ווו דאָס איז.
איך האָב אַהין געפירט עפעס איינעם אַ הער. אַ היפשער מהלך
פונדאָנען.

דער יונגער איטאַליענער, דער גאַנדאַליער, האָט גערעדט
מיט קינדישער זשעסטיקולאַציע. בכלל האָט ער אויסגעזען איבער-
מעסיק עקזאַלטירט. געאַרבעט מיט דעם רודער פון זיין שיפּל
האַט ער אויך צו האַסטיק, מיט איבערגעטריבענעם פלייס. זיי
האַבן זיך געגליטשט לענגאויס זייטיקע קאַנאַלן מיט פינסטערע
מויערן פון ביידע זייטן, באַקלעפטע מיט גרין-שליימיקן מעך. אי-
בער זייערע קעפּ איז צעהאַנגען געווען אויף שטריק וועט צום
טרוקענעם און געשמעקט האָט נישט בעסער ווי אין אַ קלאַזעט,
ווען זיי זענען אַריינגעקומען אין די ברייטע קאַנאַלן, האָט
זיך דער האַריזאָנט אויסגעשפּרייט, לענגאויס האָבן זיך פאַר די
היזער געצויגן ברייטע טראַטואַרן, איבער די קאַנאַל-וואַסערן-זע-
נען געהאַנגען בויגנפאַרמיקע בריקן. באַלד זענען זיי אַריינגעקו-
מען אין Canale Grande. ביידע שוועסטערן זענען געזעסן אונ-
טערן לייזונטענעם אַפּדעכל, דער גאַנדאַליער איז געשטאַנען הינ-
טער זיי אויפן אויפגעהויבענעם שטאַבל פון זיין שיפּל.

— די סיניאַרינעס בלייבן אויף לאַנג אין דער וויליע, עס-
מעראַלדא? — האָט ער אַ פרעג געטון, רודערנדיק פאַמעלעכער
און אַפּווישנדיק דעם שווייס פון שטערן מיט אַ ווייס-בלוי טיכעלע.
— בערך דריי וואַכן! — האָט היילדאָ געענטפּערט, דער-
ביי האָט איר איטאַליענישע אויסשפּראַך תּיפּף פאַרראַטן אַן ענג-
לענדערין.

— אזוי! דריי וואַכן! — האָט דער גאַנדאַליער געפרעגט
און אָנגעהויבן לאַנג נאַכטראַכטן. — אפשר דאַרפן די סיניאַרי-
נעס אַ גאַנדאַליער אויף די דריי וואַכן? ס'קאַן זיין אויף וויי-
ניקער.

קאני און הילדא האבן זיך א ווילע באראטן. אין ווענע-
דיק איז תמיד גלייכער צו האבן אן אייגענע גאנדאלע, אזוי ווי
אין א דארף מוז מען האבן אן אייגענעם אויטא.
— און אין דער ווילע ווי אזוי איז מיט דידאזיקע זאכן?
נישטא דארט קיין אייגענע גאנדאלעס?
— ס'איז פארהאן א מאַטאָר-שיפּל און אן איינציקע גאנדא-
לע, אָבער...

דערדאזיקער „אָבער“ האָט באַדייט: עס זענען דארט פאַר-
האַן צופיל בעלזנים אויף דער איינציקער גאנדאלע.
— וויפיל ווילט איר א טאג, א וואך?
ער האָט געזאָגט זיין פרייז. עס האָט אויסגעמאַכט בערך
דרייסיק שילינג א טאג, אָדער צען פונט א וואך.
— גוט, — האָט הילדא מסכים געווען. — קומט מאַרגן
פרי. ווי הייסט איר?

ער האָט אָנגעגעבן זיין נאָמען — דושיאַוואַני און געפרעגט,
וויפיל א זייגער ער זאָל קומען און וועמען הייסן מעלדן.
די ווילע „עסמעראלדא“ איז געלעגן ווייט פון דער לאַגו-
נע. די געביידע איז ערשט נישט לאַנג אויפגעשטעלט געוואָרן,
זי איז געווען זייער פיין געבויט, מיט טעראַסן צום ים-צו, אונ-
טער די טעראַסן — א גרויסער פאַרק, א געדיכט-פאַרוואַקסענער
און אַן אַרומגערינגלטער מיט א געמויערטן פאַרקאַן.

דער ווירט פון דער ווילע, א שאַטלענדער, א פעסט-גע-
בויטער און א ברייט-פלייציקער, האָט נאָך פאַר דער מלחמה גע-
מאַכט אין איטאַליע א שיין פאַרמעגן און בשעת דער מלחמה איז
ער פאַר זיין אולטראַ-פאַטריאַטיזם באַשאַנקען געוואָרן מיטן טיטול
אָדעליקער. די פרוי זיינע איז געווען א דאָרינקע, א בלאַסינקע
מיט א פויגליש פנימל; זי האָט קיין אייגן פאַרמעגן נישט געהאַט,
דערפאַר אָבער האָט זי געהאַט גענוג צרות ביים ליקווידירן די
אַפּטע גאַנץ שמוציקע ליבעס-פאַסירונגען פון איר מאַן. זי האָט
געהאַט אַן א שיער דאגות מיט די דינסטן, אָבער דער מאַן האָט

דעם זומער געהאט א שטיקל הארץ-אטאק, זענען אירע צרות אין זארג אויף דעם געביט א ביסל קנאפער געוואָרן.

די וויליע איז געווען איבערפולט. חוץ די צוויי שוועס-טערן מיטן פאָטער האָבן זיך דאָרט געזונגען נאָך זיבן געסע: אַ שאַטלענדיש פאַרפאַלק מיט זייערע צוויי טעכטער; אַ יונגע אי-טאַליענישע גרעפין, אַן אלמנה; אַ יונגער גרוינישער פירשט און אַ מיטליעריקער ענגלישער גייסטלעכער, וועלכער איז נאָר-וואָס דורכגעקומען אַ לונגען-אַנטצינדונג און צוליב זיין שלעכטן געזונט-צושטאַנד געבליבן דאָ ביים ווירט סער אַלעקסאַנדער קופער אַלס הויז-קאָפּע. און דער פירשט, אַ שיינער, אַבער אַרימער יונג, וואָלט זיך זייער פּיין פּרעזענטירט אַלס שאַפּער, ער האָט פאַרמאַגט אַ געזונדע מאַס חוצפה, מער נישט. די איטאַליענישע גרעפין איז געווען אַ שטיבל. באַשיידן קעצעלע, וועלכע האָט עפּעס געפירט אַ געהיימען שפּיל. דער גייסטלעכער איז געווען אַ האַמעטנער, פאַקסטימלעכער טיפּ, וועלכער האָט צום גליק איבערגעלאָזט אינ-דערהיים אַ ווייב מיט צוויי קינדער. וואָס שייך דער פאַמיליע גוטריע, זענען דאָס געווען אַרנטלעכע, סאַלידע עדינבורגער שטאַט-באַלעבאַטיס, וואָס האָבן זיך געקוויקט מיט אַלץ אויף זייער סאַ-לידן שטייגער און זיך צוגעלאָזט אַלע אויסלענדישע תּענוגים, וועל-כע זענען נאָר נישט געווען צו-טייער און ריזיקאַליש.

קאַני און הילדאָ האָבן תּיכּף אויסגעצייכנט צווישן אַלע אי-בעריקע דעם גרוינישן פירשט. די עדינבורגער בירגער זענען געווען מער-ווייניקער פון דעם זעלבן געזעלשאַפטלעכן שיכט, וואָס זיי - פאַרמעגלעכע, אַבער לאַנגווייליקע; די מיידלעך זענען גע-באַנגען אויף יאָגד נאָך מענער, חתונה צו האָבן. דער גייסטלעכער וואָלט געווען אַ נישטשהדיקער קאַמפּאַניאָן. אַבער הניפהדיק און קריכעריש דער ווירט, סער אַלעקסאַנדער, איז נאָכן דורכגעקומע-נעם האַרץ-אטאָק געווען צו שווער, צו איינגעזעסן אין זיין פאַטעל, אַבער נישט קונדיק דערויף, איז ער געווען זייער אויפגעהייטערט צוליב דער אַנוועזנהייט אין זיין וויליע פון אַזוי פּיל שיינע פרויען. דאָס ווייב זיינס, ליירי קופער, איז געווען אַ שטיבל, כּיטרע באַ-

שעפעניש, וועלכעס איז פמט נישט אריינגעגאנגען אין חשבון ; זי האט נעבעך געקוקט אויף יעדער פרעמדער פרוי מיט איבער-געשראקענע אויגן און אויפגעשפיצטע אויערן און ארויסגעלאזט פון מויל אועלכע אייז-קאלטע שטעכווערטלעך, וואָס האָב געזאָלט באַוויון, ווי ווייניק זי האָלט פון אונזער וועלט און פון דעם גאַנצן מענטשלעכן מין. קאָני האָט באַמערקט, אַז די זעלבע באַציונג האָט זי צו דינסטן. זי האָט אַבער צו דער זעלבער צייט געקאָנט איינ-רעדן דעם מאַן אירן, אַז באַלעבאַס איז דאָ איבער אַלץ און אַלע מען ער, מיט זיין דיקן בויך, מיט זיין געמאַכטער גוטמוטיקייט און מיט די נאַרישע וויצן זיינע, וועלכע פאַרמאָגן נישט אין זיך קיין ברעקל' הומאָר, לויט היילדעס פאַרזיכערונג.

קאָניס פאַטער האָט געמאַלט. ער איז נאָך אַלץ געווען פאַר-נומען מיט זיין מאַלעריי ; אים איז נישט קיין גרויסער חילוק געווען, וואָס צו פאַראייביקן אויף לייזונט : אַ לאַנדשאַפטל פון דער ווענעציאַנישער לאַגונע, אַ ברעג פון באַרג-שיפוע. יעדן פרימאָרגן פלעגט ער זיך אַרויסלאָזן אויפן ים אין אַ שיפל און מיטנעמען זיינע מכשירים צו דער אַרבעט. עטוואָס שפעטער פלעגט אַרויספאַרן אין שטאַט אַריין ליידי קופער מיט איר מאַל-ברעט און אַקוואַרעל-פאַרן. זי איז געווען אַ פאַרברענטע אַקוואַ-לעריסטין, און דאָס גאַנצע הויז איז פול געווען מיט ראָוע פאַ-לאַצן, טונקעלע קאָנאָלן, הענגל-בריקן, מיטלאַלטערלעכע קאַר-ניזן און דאָסגלייכן. ערשט שפעטער איז זי פאַמיליע גוטרייע, דער פירשט, די גרעפין, סער אַלעקסאַנדער און טיילמאַל אויך דער גייסטענער הער לינד אַרויסגעפאַרן זיך באַדן צו דער לידאָ און אַהיימקומען צו מיטאַג אַרום האַלב צוויי אַ זייגער.

בכל איז דאָ די געזעלשאַפט געווען אַ היפש ביסל נודיע. היילדאָ און קאָני האָבן זיך אַבער ווייניק געקיימערט דערמיט. זיי האָבן זייער גאַנצע צייט פאַרבראַכט אויסער דער וויליע. דער פאַטער פלעגט זיי אַרומשלעפן איבער די בילדער-אויסשטעלונג-גען — גאַנצע מיינן פאַרשידענע מאַלערייען. ער פלעגט זיי מיט-נעמען צו זיינע אַמאָליקע חברים-קינסטלער, אין די הייסע אָונטן

פלעגט ער מיט זיי פארברענגען אויף דער פיאצצא, ווו ער האָט געפאקט אַ טישל ביי פלאַריאַנען. אָפט פלעגט ער מיט זיי באַ- זוכן גאַלדאַניס טשאַטער-פאַרשטעלונגען. זיי זענען געווען אויף פאַרוויילונגען מיט לאַמפּיאַנען, וועלכע זענען איינגעאַרדנט גע- וואָרן אויפן וואַסער, אויף בעלער. דאָס איז געווען אַ מקום צום פאַרוויילן זיך - דאָס איינציקע אין דער וועלט. די לידאָ מיט אירע קילאַמעטערדיקע שטחים, אָנגעשטאַפטע מיט אָפּגעברענטע און אין פּיזשאַמעס אָנגעקליידטע קערפערס, האָט אויסגעווען ווי אַ ים-ברעג, אויף וועלכן עס האָבן זיך צונויפגעצאַמלט אומענד- לעכע סטאַדעס ים-הינט צום פאַרן זיך. אַ צו גרויסע שפע מענטשן אויף דער פּיאַצצא, אַ צו גרויסע שפע מענטשלעכע לייבער אויף דער לידאָ, צופיל גאַנדאַלעס, צופיל מאַטאַר-שיפלעך, צופיל דאַמ- פערס, צופיל טויבן, צופיל אייז-קרעם, צופיל וויין און קאָקטאַיל, צופיל דינערשאַפט מיט אויסגעשטרעקטע הענט נאָך טרינגעלעט, צופיל פעלקער און צופיל לשונות, צופיל ווענעציאַנישע ריחות, צופיל קוישן מיט טרוסקאַוקעס, צופיל זיידענע שאַלן, צופיל רוי- טע קאַוואַן-לאַכמעס אויף די שטעלעכלעך : אַ צו-גרויסע שפע פאַר- געניגנס, טאַקע שוין צופיל, אַ צו-גרויסער איבערפלוס פון פאַר- געניגן !

קאַני און הילדאָ האָבן פאַראַדירט אין זומערדיקע טואַלעטן. עס האָבן זיך דאָ געפונען צענדליקער מענטשן, וועלכע האָבן זיי געקענט, צענדליקער, וועלכע זיי האָבן געקענט. מיכאַעליס האָט זיך אויך באַוווּן ווי אַן אָנשיקעניש.

— האַלל! ווו ווינט איר ! קומט ערגעץ אויף אייז-קרעם ! קומט, לאַמיר זיך ערגעץ דורפאַרן אויף אַ גאַנדאַלע !

אפילו מיכאַעליס איז געווען עטוואַס אָפּגעברענט. אייגנט- לעך, איז דער אויסדרוק - אָפּגעברענט - אין באַצוג צו דער- דאָזיקער מאַסע מונטשלעכע לייבער נישט זייער צוגעפאַסט, בע- סער וואַלט געווען זיך אויסצודרוקן - פאַרשרהט.

אַ געוויסער מין פאַרגעניגן האָט אפילו אין דעם אַלעס גע- שטעקט. עס האָט כמעט געהאַט אַ טעם פון פאַרגעניגן. דאָך איז

דאָס אַלץ אינאיינעם מיט די אַלע וויינען און קאָקטאַילן, מיט דעם לייגן גאַנצע טעג אין וואַרעמען וואַסער, מיט די זון-בעדער אויפן צעהיטן זאָמד אונטער דער בריינדיקער זון, מיט די טעג אונטער די קלאַנגען פון דושאַז, בשעת אין די הייסע זומער-נעכט קלעבט זיך צו דער בויך צום בויך פון עפעס אַ פּרעמדן יונגמאַן, מיט דעם שפעטערדיקן אַפּקילן זיך דורך אַן שיעור פאַרציעס אייז-קרעם און פּרכט-זאַפט - געווען נישט מער ווי אַזאַ נאַרקאָז, אַן אויסגעצייכנט פאַרשיכורונגס-מיטל. און די אַלע מענטשן דאָ ה.ב.ן דאָך מער נישט פאַרלאַנגט ווי שיכרות. דאָס פּוילע וואַסער - איז נאַרקאָז, די זון - נאַרקאָז, די דושאַז-מוויק - נאַרקאָז, די פאַ-פּיראַסן, דער קאָקטאַיל, דער אייז-קרעם, דער ווערמוט, אַלץ איז נאָר צום פאַרשיכורן, צום באַטייבן זיך! געניסן! געניסן!

הילדאָ האָט געפונען אַ סך רייץ און אפילו פאַרגעייגן אין דעמדאָויקן אומאויפהערלעכן שיכרות-צושטאַנד. זי האָט הנאה גע-האַט צו אַבסערווירן דאָס פּרויען-געזינדל און פלעכטן וועגן זיי אַ נעץ פון השערות. וואָס פאַר אַ מין באַשעפעניש אַט דידאָזיקע אַ שטייגער איז? וועמען זי האָט שוין אויפגעכאַפט? וואָס פאַר אַ פאַרבינדונג עס איז פאַרהאַן צווישן אַט דעם פאַרל? וויפיל פאַר-געניגן האָט זי אַ שטייגער פון דער פאַרבינדונג? די פּרויען ווי די פּרויען, אָבער די מענער האָבן ביי איר געהאַט אַ פנים פון גרויסע סאַן-בערנאַרד-הינט אין ווייסע הויזן, וועלכע קוקן אויס אויף אַ גלעט, אויף אַ צערטלעכקייט, אויף אַ געלעגנהייט צוצו-קלעבן זייער בויך צום בויך פון וועלכער ס'איז פרוי.

הילדאָ האָט אַליין אויך ליב געהאַט דעם דושאַז, ווייל ער האָט איר געגעבן די געלעגנהייט צוצוקלעבן איר בויך צום בויך פון אַן אַזוי גערופענעם מאַנספערשוין און צו לאָזן קירעווען מיט אירע באַוועגונגען רעכטס צי לינקס איבער דער געוועקסטער פאַ-דלאַגע, פּדי זיך דערנאָך אַוועקצורייסן פון יענעם בויך און איג-נאַרירן דעם „שוטה“. זי האָט געקוקט אויף יעדן מאַן ווי אויף אַ קעגנשטאַנד צו באַנוצן אים. קאַני אָבער איז נעבעך געווען אומ-געשיקט אין די זאַכן. זי האָט נישט קיי, חשק געהאַט צו טאַנצן

ביי די קלאנגען פון דזשאז, זי האָט ממש נישט געקאָנט פאַרטראַגן די שפע נאַקעטע לייבער אויף דער לידאַ. עס האָט אַזש נישט געקלעקט קיין וואַסער אין דער לאַגונע זיי אַלע אַפּאָשווענקען. זי האָט געפילט אַן עקל צו סער אַלעקסאַנדער און צו ליידי קו-פער. זי האָט נישט געוואָלט, אַז מיכאַעליס, אַדער ווער אַנדערש זאָל נאָך איר נאַכלויפן.

די גליקלעכסטע מינוטן פאַר איר זענען געווען, בשעת עס איז איר געלונגען איבערבורעדן הילדען צו מאַכן מיט איר אַ שפאַ-ציר איבער דער לאַגונע צו אַן איינוואַמער זאַמד-באַנק ווייט פון ברעג, וווּ זיי האָבן זיך געקאַנט אויסבאַדן גאַנץ אַליין און די גאַנדאַלע זאָל וואַרטן אויף זיי ערגעץ נישט ווייט.

דזשיאָואַני פלעגט אין אַזעלכע פאַלן מיטנעמען צו-הילף נאָך אַ גאַנדאַליער, ווייל די שטרעקע איז געווען אַ ווייטע און ער פלעגט זיך באַדן אין שווייס פון גרויס מי. דזשיאָואַני, זייער אַ ליבלעכער, אַ העפלעכער, ווי יעדער איטאַליענער, האָט נאָך דער-צו געהאַט אַ גרויסע מעלה — ער האָט נישט פאַרמאַגט קיין ברעקל תאוה. בכלל זענען איטאַליענער ווייניק תאוהדיק: תאוה מוז באַזיין גרויסע רעזערוון. זיי זענען מערסטנטיילס מענטשן ליבע, גינסטיג-געשטימטע און נאַכגיביקע. אַבער האָבן תאוה פון אייגענער אינציטיוו — דאָס נישט.

דזשיאָואַני איז אַלזאָ געטריי געווען זיינע צוויי פריצות פונקט אַזוי, ווי ער האָט געטריי געדינט אַלע פריערדיקע פריצות. ער איז געווען אַנטשלאָסן צו פראַסטיטואירן מיט זיי, ווען זיי זאָלן עס נאָר פאַרלאַנגען. אין האַרץ איז ער געווען איבערצייגט, אַז זיי וועלן דאָס טאַקע פאַרלאַנגען פון אים. פון דערפאַרונג האָט ער געוואוסט, אַז דאָס מוז קומען און אַז פאַר דעם באַקומט מען גוט באַצאָלט. איצט וואָלט עס אים דווקא זייער צונוץ געקומען, ווייל ער האָלט ביי חתונה האָבן.

אַזא שפאַציר ווייט איבער דער לאַגונע האָט אים איינגע-געבן אין געדאַנק די השערה, אַז דאָס שמעקט מיט געשעפט — מיט ליבע, האָט ער טאַקע דעריבער מיטגענומען זיינס אַ חבר,

ער זאל אים ארויסהעלפן; ערשטנס, איז עס טאקע געווען א ווייטע שטרעקע, צווייטנס, זענען דאך געווען צוויי דאמען. דער חבר, וועלכן דזשיאָואַני האָט מיטגענומען, האָט גע- הייסן דאָניעלע. ער איז געווען אַ שיינער, שלאַנקער יונג, אַ העל-בלאָנדער קאָפּ לאַקן, אַ געשניצט, מענלעך פנים, בלויע, ווייטזיכטיקע אויגן, נישט קיין צופיל באַרעדעוודיקער און נישט קיין שנאָרערישער ווי דזשיאָואַני. ער האָט די גאַנצע צייט גע- שוויגן און גערודערט מיט אויסטערלישער גראַציע און געשיקט- קייט. אויף די צוויי דאָמען האָט ער אפילו קיין בליק נישט געטון.

אַן עכטער מאַנספערשויך! ווען דזשיאָואַני האָט צופיל גע- פלאַפלט, גערודערט נישט ווי עס באַדאַרף צו זיין, געזופט צו אַפט פונם פלעשל, וואָס ער האָט געהאַלטן ביי זיך אין דער הויזן-קעשענע, האָט ער זיך אַזש געקרומט פון פאַרדרוס. דאָס איז אַ טיפּ פון אַ נישט פראַסטיוואירטן מאַנספערשויך, ווי מעלאָרס, — האָט קאָני געטראַכט. זי האָט מיטגעפילט דזשיאָואַניס פּלח. רחמנות געהאַט אויף איר. דאָניעלעס ווייב, דאַקעגן, האָט זי זיך פאַרגעשטעלט אַלס סימפּאַטישע ווענעציאַנישע פאַלקס-פרוי.

קאָני האָט געקוקט אויף דעם ווייט-אוועקגעשוומענעם ווע- געדיק, אַזוי ראַז, אַזוי פלאַך ליגט עס אויפן וואָסער. געבויט פון געלט, צעבליט פונם געלט און טויט ווי דאָס געלט! די טויט- קייט פון געלט! געלט, געלט, געלט, פראַסטימוציע און טויטקייט! און דאָך איז דאָניעלע אַ מאַן, אַ עכטער מאַן, פּעיק צו מענלעכער טרייהייט. ער טראַגט נישט קיינמאָל קיין גאַנדאָליע-ר- בלווע, נאָר אַ בלויען סוועטער. ער איז עטוואָס ווילד, ווייניק ציוויליזירט, ווייניק אויסגעשליפן און גענוג שטאַלץ. ער פילט זיך אַלס געדונגענער פון דעם הינטישן דזשיאָואַני, דזשיאָואַני אַליין ווירער איז אַ געדונגענער פון דינאַזיקע צוויי פּריצות, ווע, קריסטוס האָט צוריקגעשמיצט דעם שטן זיין געלט, האָט ער אים דערמיט געגעבן די הערשאַפט איבער דער וועלט, איבער דער וועלט פון געלט.

פון די דאזיקע שפאצירן איבער דער לאגונע פלעגט קאני צוריקקומען אהיים א צערודערטע און פלעגט אפנעמען די פאסט. קליפארד האט איר געשריבן רעגולער יעדן צווייטן טאג. ער האט געוויינלעך געשריבן שיינע, ליטערארישע בריוו, מ'וואלט פון זיי געקאנט מאכן א בוך. קאני האט זיי דעריבער געלייענט מיט ווייניק אינטערעס.

זי האט זיך געפונען אין צערודערונגס-צושטאנד. אלץ האט אויף איר געוירקט לעצטנס: די געזאלצענע ים-בעדער, די פון זון פארפלייצטע לאגונע, די נישטיקייט, די פוסטיקייט פון אלץ ארום, דער שטאנד האפטיקער געזונט-צושטאנד. דאס אלץ האט קאני גיין גלייכצייטיק אי צערודערט, אי צופרידגעשטעלט, זי האט זיך מיטגעשלעפט מיטן ארומיקן לעבן און נישט רעאגירט דערויף. אי סער דעם האט אויף איר געוירקט דאס, וואס זי האט זיך דערפילט אין אנדערע אומשטענדן.

זי האט זיך שוין דא געפונען צוויי וואכן און בדעה געהאט צו פארבלייבן נאך צען טעג, אדער העכסטנס נאך צוויי וואכן. די דרום-זון האט צונישט געמאכט יעדע צייט-רעכענונג און איר אייגענער צושטאנד האט זי אינגאנצן געמאכט אומפעיק צו חשבונען. פלוצלינג האט זי פון דערדאזיקער גליקעליקער פארגעסונג אויפגעוועקט קליפארד א בריוו:

„...מיר האבן דא געהאט א שטיקל סענסאציע. דאס ווייב פונם וואלד-אויפזער מעלארס האט זיך צוריקגעקערט צו אים אין זיין וואלד-שטיבל. דארט האט זי זיך איבערצייגט, אז דער מאן האט נישט געבענקט נאך איר. ער האט זי פשוט ארויסגעווארפן און צוגעשלאסן נאך איר די טיר. מ'גייט אבער איבער, אז ווען ער איז דעם זעלבן טאג געקומען צו זיך אהיים, האט ער געטראפן זיין פלוגניטע נאקעט ווי די מוטער חוה, צעלייגט ביי זיך אין בעט. זי האט אויפגעריסן א פענסטער און גאנץ איינפאך אריין צו אים — ווי זי טענהט: צו זיך — אין שטוב. נישט געפינענדיק קיין פאסיק מיטל פטור צו ווערן די ארוורה פון זיין היים, האט ער גענומען די פיס אויף די פלייצעס און עוקר געווען צו זיין

מוטער קיין טיווערסהאָל. הכלל, די ווענוס באַלעבאַטעוועט אינם וואַלד-שטיבל און אַפּאַלץ זיצט ביי דער מוטער.

איך שרייב דיר דאָס, ווייל דערציילנדיק מיר די דאָזיקע נייעס, האָט מין אינפאַרמאַטאַרין פרוי באַלעבאַטעוועבן פּאַל-גענדע באַמערקונג: „שוין! איצט וועט שוין די געדיקע ליידי נישט גיין שפּאַצירן אין וואַלד אַרײַן, זי וועט זיך נישט וועלן באַגעגענען מיט דער דאָזיקער פרוי!“

די נייעס, וואָס זי האָט דערהאַלטן, האָט איר קאַליע גע-מאַכט די גוטע שטימונג. זי איז געוואָרן טרויעריק און צע-שרויפט, קיין אַרט האָט זי זיך ממש נישט געקאַנט געפונען. נאָ-דיר אַזאַ מין אומגליק, אַ פרישע צרה! הייב איצט אַן פּאַרען זיך מיט אַזאַ מין אויסוואַרף, ווי די בערטאַ קוטס! קיין ידיעה פון מעלאַרסן האָט זי נישט געהאַט. זיי האָבן צווישן זיך געהאַט אַפּגערעדט קיין קאַרעספּאַנדענץ נישט צו פירן. איצט איז אַבער נייטיק געווען פון אים צו באַקומען אַ בריוו. דאָס קינד, אויף וועלכן זי ריכט זיך, איז דאָך אויך זיינס. ער וואַלט איר באַ-דאַרפט איצט שרייבן וועגן זיינע פאַרלעגנשהייטן.

ווי עקלהאַפט דאָס אַלץ איז! ווי עקלהאַפט און ווי שמוציק די אַלע לייט זענען! און דאָ — די זון, דער ים, די פּוילקייט — ווי ליב, ווי הערלעך דאָס איז אין פאַרגלייך מיט דעם מיאוסן מיטלענגלאַנד! שליסלעך, איז טאַקע דאָס וויכטיקסטע אינם לעבן אַ לויטערער הימל און אַ הערלעכע זון.

וועגן דעם, אַז זי איז אין אַנדערע אומשטענדן, האָט קיי-נער נישט געוויסט, אפילו הילדאָ אויך נישט. זי האָט אַלדאָ אַנגע-שריבן צו פרוי באַלעבאַטעווע אַ קורץ בריוו מיט דער ביטע וועגן מער אויספירלעכע ידיעות.

דונקאן פאַרבעט, אַ קונסט-מאַלער, זייערס אַ הויז-פריינט, האָט, פאַרנדיק קיין רוים, אַפּגעטרעטן ביי זיי אין „עסמעראַלדאָ“. ער האָט פאַרוויילט דאָ לענגער, געבאָדן זיך צוזאַמען מיט היל-דען און קאַנין אין דער לאַגונע, געמאַכט מיט זיי אינאיינעם זייע-טערע שפּאַצירן אין דער גאַנדאַלע. דערדאָזיקער יונגערמאַן איז

געווען אן אייביקער שוויגער, אן אויסטערליש רויקער, אלס קינסטלער איז ער שוין געווען באקאנט אין פאראשידענע ענגלישע געזעלשאפטלעכע קרייזן.

קאני האט דערווייל באקומען פון פרוי בעאלטאן ענטפער אויף איר בריוו:

אייער דורכלויכט וואלט זיך געוויס געפרייט, ווען איר קוקט היינט אן סער קליפארדן. ער זעט אויס אויסגעצייכנט, ארבעט אינטענסיוו און איז שוין אין דער בעסטער שטימונג. זעלבסטפארשטענדלעך, איז זיין בענקשאפט נאך אייער דורכלויכט אומבאשרייבלעך. מיר אלע ציילן שוין די מינוטן, ווען אייער דורכלויכט וועט צוריקקומען.

וואס איז שייך דעם הער מעלארס, ווייס איך נישט, וואס פאר א ידיעות סער קליפארד האט אייער דורכלויכט געשריבן. ווי מיר איז באוואוסט, האט זיין ווייב געזאלט קומען צו אים אומגעריכט. ווען ער איז אהיימגעקומען איינמאל אויף מיטאג, האט ער זי געטראפן זיצן ביי זיך אויף דער שוועל. זי האט געזאגט דייטלעך דערקלערן, אז זי איז איצט ענדגילטיק צוריקגעקומען צו אים, וווינען מיט אים ווי מאן-און-ווייב, און אז וועגן גט זאל ער פארגעסן. ווי מיר שיינט, האט דער הער מעלארס לעצטנס געזאגט אונזעמען שריט זיך צו גטן מיט איר. ער האט זי טאקע נישט אריינגעלאזט צו זיך אין שטוב אריין. אליין איז ער אויך נישט אריינגעגאנגען מיטאג עסן, נאר צוריק אוועק אין וואלד אריין.

צוריקקומענדיק אבער אהיים אונט-צייט, האט ער דערזען, אז די טיר איז אויפגעהאקט. אריינגיענדיק אין שטוב, האט ער דערזען, ווי דאס צוריקגעקומענע ווייב זיינס ליגט אין בעט אן א העמד אפילו. ער האט איר פארגעלייגט אויסקויף-געלט, אזוי זי פטור צו ווערן. זי האט אים קאטעגאריש דערקלערט, אז אלס זיין געזעצלעך ווייב איז זי דא באלעבאסטע און זי האט נישט בדעה אוועקצוגיין פונדאנען. וואס ווייטער איז פארגעקומען צווישן זיי, ווייס איך נישט. זיין מוטער האט מיר דאס אלץ איבערגעגעבן —

זי איז ממש פארצווייפלט פון דער מעשה. ער ווינט איצט ביי זיין מוטער אין טיווערסהאָל. מ'האָט מיר נאָך איבערגעגעבן, אז אויך זי, דאָס ווייב זיינס, ווינט נישט מער אין וואַלד-שטיבל, זי געפינט זיך ביי איר ברודער, וועלכער הייסט דאָן. זי פאַרשפּרייט קלאַנגען, אז דער הער מעלאָרס, דער מאַן אירער, האָט ביי זיך אין וואַלד-שטיבל אויפגענומען פרויען, זי האָט געזאָלט אין אַ טיש-קעסטל געפונען אַ פלעשעלע דאַמען-פערפום, מונדשטוקן מיט גאַלד-פאַפיר פון אויסגערייכערטע פאַפיראַסן און גאַט ווייסט, וואָס נאָך פאַר אַ סימנים. מ'שמועסט אויך, אז דער פאַסט-טרעגער פרעד קירק האָט איינמאַל פאַרטאָג געהערט עפעס אַ פרויען-שטימע פון הער מעלאָרס' שלאַף-חדר און אז עפעס אַן אויטאָ האָט מען געזען וואַרטן ביים וואַלד.

מ'האָט מיר די טעג דערציילט, אז הער מעלאָרס' ווייב האָט זיך צוריק אַריינגעקליבן אינם וואַלד-שטיבל, וווּ זי באַלעבאַטע-זעט אויף איר שטייגער. דער מאַן אירער קומט אַלע טאָג אין וואַלד אַריין אויף דינסט דורכן פאַרק. ער צוזאַמען מיט זיינס אַ חבר האָבן געכטן אַרויסגענומען פונם וואַלד-שטיבל אַלע זאַכן און דאָס גאַנצע מעבל, אפילו דעם פלומפּ האָבן זיי איר נישט איבער-געלאָזט, זיי האָבן אָפגעשרויפט און צוגענומען די פאַמפע, כדי זי זאָל נישט האָבן קיין וואַסער און מוזן פאַרלאָזן דאָס שטיבל. צווישן הער מעלאָרס און זיין ווייב איז דערביי געקומען צו אַ גרויסער אַהאַנטורע. דאָס צוריקגעקומענע ווייב האָט געזאָלט שוין זיין ביי אַן אַדוואָקאַט, וועלכער האָט זיך אונטערגענומען צו פירן איר ענין אין געריכט. בכלל איז דאָס זייער אַ געפערלעכע פרוי. זי קריכט אַרום אין אַלע שטובן, דערציילט וועגן איר מאַן אויסטער-לישע געשיטעס, וועגן פרויען אַלערליי, וועלכע ער האָט געהאַט ביי זיך, און וועגן איר צוזאַמענלעבן מיט אים. עס שוידערט ממש צו הערן, וואָס די פרוי דערציילט אַלץ. קיינער גלייבט איר אפילו קיין העלפט נישט, אָבער ווי-נישט-ווי קלעבט זיך עפעס צו פונם שמוץ, מיט וועלכן זי באַקלעבט טאַג-איין, טאַג-אויס סיי איר מאַן, סיי זיך, סיי זייטיקע מענטשן. צום שוידערלעכסטן זענען אירע

מעשיות, ווי אזוי הער מעלאָרס באַגייט זיך מיט פרויען — די ברוטאַלסטע זאָכן דערציילט זי, ממש נישט צום גלייבן. זי באַ-
רימט זיך, אַז זי מוז אים דערפירן אַדער אין דר'ערד אַרין, אַדער
אין תּפּיסה, אַדער אין משוגעים-הוּיז. איך פאַרשטיי נישט, צוואַס
דאַרף זי אים? קוים איו ער טאַקע געווען אזוי ברוטאַל, ווי זי
דערציילט, צוואַס-זשע האָט זי געדאַרפט צוריקקומען צו אים?
דערדאַזיקער בריוו האָט קאַנין דערלאַנגט ווי מיט אַ האַ-
מער איבערן מוח. זי האָט זיך משער געווען, אַז מסתּם האָט
דערדאַזיקער שמוציקער סקאַנדאַל מיט איר אויך נישט קיין קליי-
נע שייכות. זי איז געווען אויפגערעגט אויף מעלאָרסן, פאַרוואַס
ער האָט נישט באַוווּן אַפּצוגטן זיין מכשפה באַצייטנס. זי האָט
אים אפילו נישט געקאַנט מוחל זיין, וואָס ער האָט מיט איר בכלל
חתונה געהאַט. ער איז, ווייזט אויס, אויך נישט בעסער פון זיין
ווייב, אַז ער האָט מיט אַזאַ סחורה געקאַנט אַפּלעבן יאָרן. קאַנין
איז אויפגעשווומען אין זכרון די פאַרבראַכטע לעצטע נאַכט מיט
אים און זי האָט אויפגעציטערט מיטן גאַנצן לייב. ער האָט די
אַלע זאַכן דורכגעציטערט אויך מיטן ווייב זיינעם. ווי שענדלעך! ווי
עקלהאַפט! מ'דאַרף זיך אפשר פון אים באַפרייען, פולשטענדיק
באַפרייען פון אים. ער איז געוויס נישט ווייניק ווילגאַר, נישט
ווייניק ברוטאַל — דאָס איז זיכער.

זי האָט מיטאַמאָל דערפילט אַ הידערגעפיל צו דער גאַנ-
צער געשיכטע און פּמעט מקנא געווען די פריילינס גוטריע מיט
זייער אומגעשיקטקייט, אומדערפאַרנקייט און אומגעלומפערטער
צניעות. זי האָט ממש געציטערט ביים געדאַנק, טאַמער דעקט זיך
אויף אַליץ וועגן איר און דעם וואַלד-אויפּווער. ווי דערנידעריקט,
ווי באַשפּיגן זי וואַלט זיך געפילט! פאַרביטערט און דערשראָקן,
האַט זי געלעכצט נאָך אויסערלעכער אַרנטלעכקייט, אפילו אַזאַ
אומגעלומפערטע און האַמעטנע, מיט וועלכער עס צייכענען זיך
אויס אַט די דאַזיקע צוויי פריילינס גוטריע. ווען קליינאַרד זאָל זיך,
אַ שטייגער, דערוויסן וועגן דער גאַנצער אַפּערע אירער, — ווי
נידעריק, ווי צעטרעטן וואַלט זי זיך געפילט! עס האָט זי אַרומ-

גענומען א פחד פאר דער געזעלשאפטלעכער מיינונג, פארן גיט-טיקן, שמוציקן ביס, וואס דידאזיקע געזעלשאפטלעכע מיינונג קאן איר דערלאנגען. זי האט אנגעהויבן טראכטן וועגן א קינסטלעכן אבארט: פטור ווערן קודם-כל דאס קינד און דערנאך זיך ארויס-דרייען פון דעם אלעמען. מיט איין ווארט, א פחדנישע שרעק איז זי באפאלן.

בנוגע דעם פלעשעלע פערפום - האט זי געטראכט - האט זי טאקע געטון א גרויס גארשקייט. זי האט זיך נישט געקאנט אפהאלטן פונם קינדישן קאפריז צו פערפומירן זיינע נאז-טיכלעך, העמדער און קראוואטן. זי האט דערנאך איבערגעלאזט דאס כמעט-אויסגעליידיקטע פלעשל קאטיס וואלד-פילכען אין שופלאד פון זיין וועש. זי האט אים דאס ביסעלע פערפום איבערגעלאזט צום ליבן אַנדענק. די פאפיראסן-מונדשטוקן ווידער זענען געבליבן פון היילדען.

זי האט נישט געפונען קיין אַנדערן אויסוועג, ווי זיך טייל-ווייז אַנצופאַרטוריען פאַר דונקאַן פאַרבעסן. זי האט אים איבער-געגעבן עטלעכע פרטים פון דער געשיכטע, נישט דערציילט אים, אַז זי האט מיטן וואלד-אויפזעער געלעבט, נאָר אַז זי ליבט אים און ער זי אויך, דערנאָך האט זי אים אויסדערציילט מעלאַרס' לעבנס-געשיכטע.

- נו, נו, - האט דונקאן געשאקלט מיטן קאפ, - א מיאוסע מעשה! איר וועט זיך איבערצייגן אין קורצן, אַז דער-דאָזיקער מענטש וועט האָבן אַ שלעכטן סוף. מענטשנס מיינער וועלן אַזוי לאַנג נישט איינרויען, ביז מ'וועט אים נישט דערליי-דיקן. ער האט זיך באַנאַרישט, געדאַרפט באַצייטנס אויסנוצן די לאַגע, אַוועק פון די גידעריקע שיכטן און איינברענגען זיך אין מיטלשטאַנד. אַ מענטש מיט אַזאַ טעמפעראַמענט, וועלכער פאַר-טיידיקט אַזוי מוטיק זיין געשלעכטלעכן שטאַנדפונקט, מוז אין אַזעלכע באַדינגונגען פאַלן אונטער די קלעפּ פון זיין סביבה. די-דאָזיקע זאַכן איז מען אַ מענטש נישט מוחל - גראַדליניקייט און קאַנסעקווענץ אין געשלעכטס-ענינים! ער וואָלט געמעגט אַפּטון די

גרעסטע שוויינערייען, אבער נישט זיין אזוי קאנסעקווענט אין די דאזיקע זאכן. איך בין איבערצייגט, אז דער אומגליקלעכער מענטש וועט מיטן לעבן באצאלן.

קאני האט נאך דעם געשרעך מיט דונקאנען אנגעהויבן קאנטראלירן אירע פריערדיקע געדאנקען וועגן מעלאָרסן. וואָס האָט ער דען אייגנטלעך געזינדיקט? וואָס האָט ער געזינדיקט קעגן איר אַליין א שטייגער? ער האָט איר געגעבן דאָס ווונדער-לעכע פאַרגעניגן, געגעבן צו פילן דעם אמתן טעם פון פרייהייט און לעבן! ער האָט אויסגעלייזט דעם געפענטעטן דראַנג נאָך הייס-בלוטן, קערנדיקן סעקסואַליזם, וועלכער איז געלעבן פאַר-שמאַכט אין איר נשמה. און אַט דערפאַר זאָלן אים איצט מענטשן פאַרפאַלגן און אומברענגען!

זי האָט געטון אַן אומבאַרעכנטע זאַך. צו פרוי באַלטאַן האָט זי אַנגעשריבן עטלעכע ווערטער און צוגעלייגט אַ בריוו פאַרן הער מעלאָרס, בעטנדיק דעם מאַנס וועכטערין, זי זאָל איר טון די טובה און איבערגעבן מעלאָרסן דעם בריוו. זי האָט אין דעמאָ- זיקן בריוו אזוי געשריבן:

„איך בין שטאַרק אויפגעבראַכט געוואָרן, הערנדיק, וואָס אייך קומט אויס צו ליידן פון אייער ווייב. זייט נישט פאַרצוהיילט, מסתם איז עס ביי איר אַזאָ היסטערישער אַנפאַל. עס וועט ביי איר דורכגיין. איך פיל אייך מיט אין אייער צער. איך פאַרזיכער אייך, אַז עס איז נישט פדאי זיך דאָס צופיל נעמען צום האַרץ. איך קום צוריק אַהיים אין צען טעג אַרום. ביז דעמאָלט, גלייב איך, וועט זיך אַלץ אויסהיילן.“

מיט עטלעכע טעג שפעטער האָט זי דערהאַלטן זייער אַ חושכדיקן בריוו פון קליפּאַרדן.

„דערוויסנדיק זיך, אַז דו האָסט באַשלאָסן צו פאַרלאָזן דע- נעדיק דעם 15-טן, האָב איך מיך דערפרייט. קיים אַבער ווילסטו זיך גוט, קאָנסטו נאָך אַ ביסל דאָרט פאַרבלייבן. מיר אַלע פילן, מי דו פעלט אונז, דאָס גאַנצע הויז בענקט נאָך דיר. עס איז אַבער היכטיקער, אַז דו זאָלסט צו דער זעט געניסן זון און לופט.“

אויב דאָס גיט דיר צו אַזוי פיל הומאַר און אויסדויערע ווירדיקייט קעגן אונזער קלימאַט. ביי אונז הערט נישט אויף צו רעגענען.

פרוי באַלטאַן פאַרנעמט זיך מיט מיר און איך פיל מיך זייער גוט. זי איז אַ ווונדערלעכע פרוי. וואָס לענגער איך לעב, מער קום איך צו דער איבערצייגונג, אַז דער מענטש איז אַ מאַדנע, אויסטערליש באַשעפעניש. טייל מענטשן וואָלט געפאַסט צו זיי ווערעם, טייל וואָלטן גלייכער געטון, ווען זיי ווערן געבוירן חוזרים. מענטשלעכקייט, מענטשלעכע ווירדע דאָס זענען זאַכן, וואָס עקזיסטירן, משמעות, לחלוטין נישט. איך הייב אָן צווייפלע אין מיין אייגענער מענטשלעכער ווירדיקייט.

דער סקאַנדאַל מיטן וואַלד-אויפזעער דויערט נאָך אַלץ, אדרבא, ער האָט נאָך באַקומען מער פאַרנעם ווי אַ קויל שניי, ווען זי קאַלערט זיך באַרג אַראָפּ. די פרוי באַלטאַן אינפאַמירט מיך פסדר. זי איז ענלעך צו אַ פיש, זי פאַרמאַכט נישט דאָס מויל און אַטעמט אָן איבעררייס, נאָר אַנשטאַט מיט וואַסער, שפייט זי מיט רכילות. אַלץ ווייסט זי, וועגן אַלץ דערצייילט זי און קיין זאַך איבערראַשט זי נישט. מיר דאַכט זיך טיילמאַל, אַז פאַר איר איז רכילות נייטיקער צום לעבן ווי זויערשטאַף.

איר מוח איז דורכאויס באַשעפטיקט מיטן מעלאַרס-סקאַנדל; קוים טו איך איר צוליב און וויל זי אויסהערן, קאָן זי נישט אויפ-הערן צו דערצייילן און דערצייילן. און אַז זי הערט אויף און איך דערנע אויף אַ וויילע די ליכטיקע שיין, ווער איך ממש נשגומם. וואָס די ליכטיקע וועלט עקזיסטירט נאָך.

עס זעט מיר אויס, אַז אונזער וועלט איז נישט מער ווי אַ דנאָ פון אַ טיפן, טיפן ים. די צמחים אונזערע זענען אַזעלכע ים-פלאַנצן, און מיר אַליין - אַזעלכע מינים אונטער וואַסער-חיות, אונזער שפייז זענען ים-קרעבסלעך. טיילמאַל גאָר לעכצט אונזער נשמה נאָך אַ טראָפן לופט, טויכט זי אויף פון דעם אָפּ-גרונט צום עטער, צו וועלכן זי בענקט פון איר טיפעניש. איך בין איבערצייגט, אַז די נאַרמאַלע לופט, מיט וועלכער מיר אַטע-

מען, איז אזא מין וואסער-שטאף, און אז מאן און פרוי זענען בלויז צוויי מינים פיש אזעלכע.

פון צייט-צו-צייט טוט א נשמה א פלי ארויס פונם אפגרונט, זי שיסט ארויף ווי א מעווע צו דער ליכטיקער שיין, זי האט זיך שוין גענוג אָנגערויבט דאָרט אין די ים-טיפענישן. וואָרשיינלעך, איז דאָס אונזער שטערבלעכער גורל, וואָס מיר מוזן פונם שרעק-לעכן אונטערגרונט-לעבן אַרויפטויכן אין די הימלישע הויכן נאָר איינאיניציק מאָל און דאָס אויך נאָר פאַרן טויט. מסתם גיבן מיר זיך ערשט דעמאָלט אַפּ אַ דין-וחשבון פון אונזער אומשטערבלעכקייט. ווען איך הער מיך צו צו פרוי באַלטאַנס מעשיות, דאַכט זיך מיר, אַז איך טוק מיך אונטער אין די סאַמע טיפסטע טיפּענישן, וווּ עס ווימלען די סטאַדעס מענטשן-פיש. איך כאַפּ אויף אַ ביסל פון דער שפיין, מיט וועלכער אַלע נעבעכדיקע אונטערגרונט-באַ-שעפענישן זענען זיך מפרנס און - צוריק אַרויף, צום ריינעם עטער, צו ריינער ליכט-דערקענטעניש. איצט באַשרייב איך דיר בלויז דעם איינדרוק, איך מעג דיר אפילו אויסדערציילן אַלע פרטים, אָבער עס איז נישט דאָס; בשעת פרוי באַלטאַן דערציילט, שפיר איך מיך ממש צווישן די עקלהאַפטע ים-געוויקסן, צווישן די קלעביקע, עיפּושיקע דעק-באַשעפענישן.

איך האָב מורא, אַז מיר וועלן אַנווערן דעם וואַלד-אויפ-זעער. דער סקאַנדאַל מיטן ווייב ווערט וואָס אַ טאַג שטאַרקער, וואָס אַ טאַג עקלדיקער און מער מפורסם. מעלאָרס ווערט באַשול-דיקט אין די שוידערלעכסטע מעשים. צומיינסטן איז פאַר מיר ווונדערלעך, וואָס דאָס עקלהאַפטע ווייב זיינס האָט באַוויזן אויפ-צורודערן קעגן אים דאָס גאַנצע דאַרף, דער עיקר האַלטן מיט איר די ווייבער.

זי דערציילט אויסטערלישע זאַכן וועגן איר צוזאַמענלעבן מיטן מאָן.

יעדער האַרכט זיך צו מיט נייגיריקייט, איך אַליין אויך. מיט צען-פּופּען יאָר צוריק וואָלטן אַזעלכע געשיכטעס אוממעג-לעך געווען. דעמאָלט האָט נאָך צווישן עולם עקזיסטירט עלע-

מענטארע זיטלעכקייט. היינט אָבער איז אַזאַ מין זאָך ווי עלע-
 מענטארע זיטלעכקייט ביים עולם נישט בנמצא, מפּי-שכן ביי די
 ווייבער זייערע. זיי, די ווייבער, ליאַרמען אַזוי הויך, ווי יעדעס
 קינד, וואָס ווערט געבוירן אין טיווערסהאַל, וואָלט געקומען אויף
 דער וועלט בקדושה וטהרה, און ווי יעדע פון די דאָרטיקע פּשרע
 צניעות וואָלט געווען אַזוי אומבאַפּלעקט ווי זשאָן ד'אַרק. דאָס,
 וואָס אונזער וואָלד-וועכטער האָט געלעבט מיט זיין ווייב אַזוי
 ווי אים איז געפּעלן, מאַכט אים אין זייערע אויגן ערגער ווי אַ
 מערדער. אַ שיינע באַנדע - נישטאַ וואָס צו זאָגן.

דאָס ערגסטע אין דער גאַנצער מעשה איז אָבער דאָס, וואָס
 די דאָזיקע נידערטריכטיקע פּרוי האָט זיך נישט באַגרענעצט מיטן
 דערציילן אירע אייגענע איבערלעבענישן. זי האָט נאָך צוגעלייגט
 מי און פּאַנטאָזיע צו אַנטדעקן, וועלכע אַנדערע פּרויען עס פּלעגן
 זיין צוגאַסט ביי איר מאַן אין וואָלד-שט. בל. זי האָט דערביי
 באַהיזן צו באַשמוצן עטלעכע אַנגעזעענע און געאַכטעטע פּער-
 זאָנען. די זאָך איז אַוועק אַזוי הייט, אַז מ'איז געצוונגען געווען
 צו פאַרפירן קעגן איר אַ פּראָצעס פאַר בייזוויליקע רכילות.

איך האָב וועגן דעם גערופּן צו זיך מעלאָרסן און זיך מיט
 אים דורכגעשמועסט, הייל די פּלוניהטע זיינע וויל נישט פאַרלאָזן
 מיין וואָלד. מעלאָרס מאַכט אַן אַנשטעל, ווי די גאַנצע מעשה וואָלט
 אים אַנגעגאַנגען ווי דער פאַראַיאַריקער שניי. מיר דאַכט זיך אָבער,
 אַז ער פילט זיך ווי אַ הונט, וועלכן מ'וואָלט אַנגעהאַנגען אַ בלעכל
 ביים היינדל, ער מאַכט אַ גלייכגילטיקע מינע, ווי עס וואָלט אים
 ביים היינדל גאַרנישט נאַכעהאַנגען. איך האָב אָבער געהערט, אַז
 ווען ער גייט פאַרביי דאָס דאָרף, שלעפּן די ווייבער זייערע מייד-
 לעך אַריין אין די שטובן און פאַרהאַקן די טירן, ווי אונזער וואָלד-
 וועכטער וואָלט געווען דער באַרימטער מאַריקו דע-סאָד.

איך האָב אים געפּרעגט, צי קאָן ער ווייטער דערפילן די
 דינסט אין וואָלד, האָט ער מיר געענטפּערט: ער גלייבט, אַז
 דערווייל האָט ער נאָך גאַרנישט פאַרנאַכלעסיקט. איך האָב
 אים מודיע געווען, אַז עס איז מיר נישט אַנגענעם, וואָס די דאָ-
 אים

זיקע פרוי שלענדערט זיך דאָ ביי מיר אין וואַלד. ער האָט מיר דערויף געענטפערט, אַז נישט אין זיין האַנט לייגט די מאַכט זי צו באַזייטיקן. דערנאָך האָב איך אים געגעבן אַנצוהערן וועגן דעם סקאַנדאַל און דעם בייגעשמאַק, וועלכן ער רופט ביי מיר אַרויס. „אודאי, - האָט ער אָפגעענטפערט, - די לייט וואָלטן אַליין געדאַרפט פאַרזוכן דעם אמתדיקן תענוג פון באַשלאָסן אַ ווייב, וואָלטן זיי נישט אויסגעגאַסן אויף מיר די גאַנצע ברודיקע גאַל זייערע“.

געזאָגט האָט ער דאָס מיט ביטערקייט און איך פוז מודה זיין, אַז אין זיינע ווערטער לייגט אַ סך אמת. דער אומן אָבער פון זיין רעדן צו מיר איז געווען צו גראַב און מיט ווייניק אַכטונג. איך האָב אים אָנגעוויזן אויף זיין אומטאַקטישער האַלטונג. דער פאַסטאַר און דער דאָקטאָר האָבן שוין נישט איינמאַל ביי מיר אינטערוויערט, איך זאָל אים משלח זיין און בכלל אים פטור ווערן פונם דאָרף אַרויס.

איך האָב אים אַ פּרעג געטון, צי ער האָט טאַקע אויפגענומען פרויען אינם וואַלד-שטיבל, ער האָט אָבער מיר איבערגעשלאָגן די רייד מיט די ווערטער: „וואָס גייט עס אייך אָן, סער קליפּאַרד?״ איך האָב אים אויפּמערקזאַם געמאַכט, אַז איך האַלט פאַר מיינן חוב אַפּצוהיטן די זיטלעכקייט ביי מיר אין גוט. ער האָט חידער מיר געענטפערט: „הענגט-זשע אָן שלעסלעך די חיי בער אויף די פּיסקעס“. ווען איך האָב דערמאַנט עטוואָס וועגן די קלאַנגען, וועלכע ווערן פאַרשפּרייט וועגן זיין אויפּפירונג, האָט ער באַמערקט: „און וועגן מיינע באַציונגען מיט דער צויג מיינער פּלאַסי האָבן זיי אינגאַנצן פּרגעסן? אַ שאַד!״ דערדאָזיקער פאַרשוין איז אַלס טיפּ פון אַ חוצפהניק אומפאַרגלייכלעך!

איך האָב אים ענדלעך געפרעגט, צי ער וואָלט זיך געקאַנט שאַפּן אַן אַנדערע שטעלע. ער האָט מיר געענטפערט דערויף: „איב איר ווילט מיר געבן אַנצוהערן, אַז איר ווילט מיך פטור ווערן, בין איך צו יעדער צייט גרייט אַוועקצוגיין“. אַלאָ, ער מאַכט מיר נישט קיין שוועריקייטן. ער טרעט אָפּ פון זיין שטעלע

סוף וואָך, איך האָב שוין אפילו אַ פאַרטרעטער אויף זיין אָרט. איך האָב אים בדעה געהאַט צו געבן גראַטיפיקאַציע, ער וויל אָבער נישט נעמען, ער טענהט: „סער קליפּאַרד, וויפיל איר זענט מיר שולדיק, אזוי פיל וועל איך נעמען, קיין צולאָג קומט מיר נישט פון אייך!“

פאַרלויפיק איז דאָס דער סוף פון דער געשיכטע. דאָס הייב זיינס איז ערגעץ פאַרשוונדן. וועט זי אָבער ווידער קאָפּויער קן-מען אין טיווערסהאַל, ווערט זי תיכף אַרעסטירט. זי ציטערט פאַר דער תפיסה — אזוי האָט מען מיר איבערגעגעבן — זי האָט מורא, עס זאָלן זיך נישט אויפדעקן אַנדערע פאַרברעכנס אירע. מעלאָרס גייט אַוועק פון דעם שבת איבעראַכטאָג, און דאָס לעבן דאָ ביי אונז וועט צוריק אַריין אין נאַרמאַלן גאַנג!

דערווייל, ליבסטע קאַני, ווען דו וואָלסט חשק געהאַט צו בלייבן אין ווענעדיק, אָדער אין דער שווייץ ביז אָנהייב אוי-גוסט, וואָלט איך זייער צופרידן געווען, וואָס דו געפינסט זיך ווייט פון די דאָזיקע מיאוסע רכילות: ביזן סוף חודש וועלן, גלייב איך, די מיליער זיין ענדגילטיק געשלאָסן, אָדער פאַרנו-מען מיט עפעס אַנדערש.

דו זעסט שוין אַליין, וואָס פאַר אַ מיאוס דעק-באַשעפעניש דער מענטש איז. ווען אַזא מין באַשעפעניש קריכט אַריין אין ליים, פאַרבלאַטיקט עס דאָס וואַסער און דאָס לעבן פון אַלע אַנ-דערע באַשעפענישן. עס איז קיין ברירה נישטאָ — מען מוז די דאָזיקע זאכן באַהאַנדלען פילאַזאָפיש.

די אויפּרעגונג און דער מאַנגל אין סימפּאַטיע צו וועמען עס איז האָבן אַרויסגעבליקט פון יעדע שורה און דער גאַנצער בריוו האָט איבערגעלאָזט אַ שלעכטן איינדרוק אויף קאַנין. ערשט פון מער ר' בריוו האָט זי זיך אָנגעהויבן אַריינטיירן אין דער גאַנצער געשיכטע.

„די קאַץ איז אַרויס פון זאַק — האָט מעלאָרס געשריבן — און זי האָט נאָך אָנגעפּלוישט אַ גאַנצע כאַפּטע קעצעלעך. ווי דו ווייסט שוין, איז מיין הייב בערטאָ צוריקגעקומען אין מינע

צערטלענדיקע אַרעמס, זי האָט זיך אָבער באַלד איבערצייגט, אַז מיינע צערטלעכקייטן זענען נישט פאַר איר. איין שמעק האָט זי נאָך געטון - און שוין האָט זי אַנטדעקט דאָס פלעשעלע קאַטי מער קיין שולד-באַחזיון האָט זי לכתחילה נישט געפאַקט. דער-נאָך האָט זי אָנגעהויבן באַקלאַגן די פאַרברענטע פאַטאָגראַפיע. די שויב מיטן טאָול האָט זי געזען אין קעמערל. צום אומגליק האָט עמעצנס האַנט אויסגעקריצט אויפן טאָול צייכענונגען און די ראשי-תיבות ק. ס. ר. דאָס וואָלט זי נאָך נישט געבראַכט צו גע-וויסע השערות, ווען זי זאָל איינמאַל נישט אַנטדעקן צווישן מיינע ביכלעך איינס, וועלכעס שטאַמט פון דיר, מיט דער אונטער-שריפט: קאָנסטאַנץ סטעוואַרד רעיד. ערשט דעמאָלט האָט זי אָנגעהויבן אַרומלויפן איבערן דאָרף און ליאַרעמען אויף אַלע גאַסן, אַז מיין געליבטע איז געווען נישט מער און נישט ווייניקער ווי די ליידן טשאטעריי בכבודה ובעצמה. דאָסדאָזיקע נייעס איז בהדרגהדיק דערגאַנגען צום דאָקטאָר, דערנאָך צום פּאַסטאָר און צום לעצט צו סער קליפּאַרדן. מ'האַט מיין ליבסטע פרוי איבער-געגעבן צום געריכט, זי אָבער איז תיכף ומיד נעלם געוואָרן. נישט האַבנדיק קיין חשק אַריינצופאַלן אין די הענט פון דער פּאָליציי.

סער קליפּאַרד האָט ווידער אויסגעדריקט זיין ווונטש זיך דורכצושמועסן מיט מיר. ווען איך בין געקומען צו אים, האָב איך באַמערקט, אַז ערשטנס, איז ער אויף מיר זייער בייז און צווייטנס, האָט ער מורא צו רעדן מיט מיר וועגן דעם, וואָס אים קוועלט דער עיקר. ענדלעך האָט ער מיך געפרעגט, צי ס'איז מיר באַ-ווסט, אַז ליידן טשאטעריינס נאָמען ווערט דערמאַנט אין צוואַ-מענהאַנג מיטן סקאַנדאַל אַרום מיר. איך האָב אים דערויף גע-ענטפערט, אַז מיט די סקאַנדאַליעזע פליאַטקעס אינטערעסיר איך מיך נישט און אַז איך בין איבערראַשט, הערנדיק אַזאַ זאַך, דערצו נאָך פון סער קליפּאַרדן אַליין. ער האָט מיך אויפּמערקזאַם גע-מאַכט, וואָס פאַר אַ פאַרברעכן עס שטעקט אין אַזאַ באַליידיקונג, דערויף האָב איך אים מודיע געווען, אַז ביי מיר איבערן בעט

הענגט דער פארטרעט פון דער קעניגין מאריע, וואָס קאָן מסתמא דינען אַלס באַווייז, אַז די קעניגין געהער אויך צו מיין האַרעם. ער האָט מיין שפּאַס, ווייזט אויס, שלעכט פאַרשטאַנען. אַלנפּאַלס דאָס, וואָס ער האָט מיר ווייטער געזאָגט, האָט געזאָלט מיר אויפֿ-ווייזן, אַז איך בין אַ נידעריקער פאַרשוין, אַן אויסגעלאָסענער טיפּ, וועלכער לויפט אַרום עפנטלעך מיט אויפגעקענעפּלטע הויזן. איך האָב אים דערויף אויפּמערקזאַם געמאַכט, אַז ער האָט נישט בכלל צו וואָס די הויזן אויפצוקנעפּלען. אַ וואָרט צו אַ וואָרט — ער האָט מיר אָפּגעזאָגט פון דער שטעלע, איבערזאַכטאַג שבת טאָר זיך מער דאָ מיין געביין נישט געפינען. איך וועל אַוועקפאַרן קיין לאַנדאַן. מיין דאָרטיקן אַדרעס לייג איך ביי אין דעמדאָזיקן בריוו. אַ מענטש זינדיקט קיינמאַל נישט אומבאַשטראָפּט. באַגייט מען אין לעב אַ חטא, מוז ער קאַפויער ק מען און זיך נוקם זיין, בפרט, אַז דער חטא באַשטייט אין חתונה האָבן מיט אַזאַ אוצר חי מיין ליבהאַרציקעבערטאָ.

קיין וואָרט צו איר, אַדער וועגן איר איז אין דעם בריוו נישט געווען. קאַנין האָט דאָס שטאַרק פאַרדראָסן. פאַרוואָס האָט ער נישט אָנגעשריבן כאַטש עטלעכע טרייסט-ווערטער, אַדער באַ-רויקונגס-ווערטער צו איר גופא? זי האָט זיך אָבער באַרעכנט, אַז ער לאָזט דאָך איר איבער דעם אויסוואַל, צו גיין צו אים, אַדער אומקערן זיך צו קליפּאַרדן. זי האָט אָבער דאָסדאָזיקע אויך גע-אַרט. וואָס מאַכט ער אַוועלכע אָנשטעלן! פאַרוואָס האָט ער גלייך נישט דערקלערט קליפּאַרדן: אַזוי און אַזוי, זי איז מיין געליבטע, איך בין שטאַלץ דערמיט! דערצו דאָט אים געפּעלט מוט!

אַזוי צי אַזוי! דאָרט, אין טיחערסהאַל, קאַכט אַרום איר נאָמען! דאָס איז נישט אַריינגעקומען אין איר חשבון! נו, וואָס זשע טוט מען ווייטער?

זי איז געווען אויפגערייצט, ביז און נישט פעיק געווען אָנצונעמען אַ באַשלוס. וואָס טוט מען ווייטער? גאַרנישט? וואָרטן? זי האָט טאַקע גאַרנישט געטון און געוואָרט. אויף וואָס, איינגעטלעך, זי וואָרט, האָט זי אַליין נישט געוואוסט. זי האָט וויי-

טער פארגעזעצט איר ביו איצטיק לעבן אין ווענעדיק, געשימט זיך מיט דונקאן פארבעסן, געבאדן זיך, און אזוי האבן זיך גע- צויגן די טעג. דונקאן, וועלכער איז אין איר געווען האפנונגסלאז פארליבט מיט צען יאר צוריק, האט זיך חידער איינגעליבט אין איר. קאני האט אים אבער דערקלערט:

— איין פארלאנג האב איך צו מענער — זיי זאלן מיך לאזן צורו.

דונקאן האט זי דעריבער צורו געלאזט. ער האט זי גע- בעטן בלוז איינס, זי זאל אים דערלויבן צו זיין לעבן איר, צו קוקן אויף איר.

קאפיטל XVIII

זי האט געמוזט באשליסן, וואס צו טון. האט זי אפגעמאכט ביי זיך, אז אין זעקס טעג ארום, פונקט אין דעם טאג, ווען ער פארלאזט דארט טיווערסהאל, וועט זי דא פארלאזן ווענעדיק. אי- בעראכטאג מאַטיק, האט זי אויסגערעכנט, וועט זי זיין אין לאַג- דאן, דארט וועט זי אים אויפזוכן.

דער פאטער זייערער האט באשלאסן ארויסצופארן אינאיי- נעם מיט קאנין, דונקאן האט געזאגט נאכקומען צוזאמען מיט היל- דען. דער אלטער, קאניס פאטער, האט זיך געפילט נישט מיט אלעם, ווי ער פלעגט זיך געוויינלעך פילן, פארנדיק אהיים צום ווייב. קאני, אן אפגעברענטע, א פארשענערטע במשך דער צייט, איז געזעסן שווייגנדיק, נישט ווארפנדיק אפילו קיין בליק אין ווא- גאן-פענסטער צו די פארבייפליענדיקע לאנדשאפטן.

— עס ציט דיך נישט אהיים, דאס זעט מען אן, — האט דער טאטער באמערקט, זעענדיק איר שלעכטע שטימונג.

— איך פאר אפטר גאר נישט אהיים, — האט קאני פלוז- לינג ארויסגערעדט און א קוק געטון אויף אים מיט אירע גרויסע, בלויע אויגן. זיינע אויגן, אויך אזעלכע גרויסע און בלויע ווי אירע, האבן באקומען דעם אויסדרוק פון נישט קיין ריינעם געוויסן.

— וואָס הייסט? דו בלייבסט, הייסט עס, אויף אַ שטיקל צייט אין פאָריוו?

— ניין, נישט דאָס. איך פאָר בכלל נישט אַהיים.

דער אַלטער איז באַלאַסטעט געווען מיט אייגענע זאָרגן.

ער האָט זיך נישט געריכט אויף נייע — מצד דער טאַכטער.

— וואָס איז פּלוצלינג געשען? — האָט ער געפרעגט.

— איך וועל האָבן אַ קינד.

דאָס ערשטע מאָל האָט זי דאָס אַרויסגעזאָגט פאָר אַ זיין

טיקן מענטש.

— פּונוואָנען ווייסטו? — האָט זיך דער פאָטער אויפֿ

גערודערט.

קאָני האָט אַ שמייכל געטון.

— וואָס איז דאָס פאָר אַ פּראַגע?

— אָבער... אָבער געוויס נישט פון קליפּאָרדן?

— ניין. פון אַן אַנדערן.

אינערלעך האָט זי געזיבֿלט פון זיין צערודערטער מינע.

— איך קען אים? — האָט דער פאָטער געפרעגט.

— ניין. דו האָסט אים קיינמאָל נישט געזען.

עס איז אַנטשטאַנען אַ לאַנג-דויערנדיקע פּויווע.

— וואָס-זשע קלערסטו צו טון?

— כ'ווייס אַליין נישט...

— און מיט קליפּאָרדן וואָלט זיך אוממעגלעך געווען צו

פאַרשטענדיקן?

— איך גלייב, אַז יאָ, — האָט קאָני געענטפּערט. — ווען

כ'האָב מיט אים דאָס לעצטע מאָל גערעדט, האָט ער מיר דער

קלערט, אַז ער וואָלט נישט געהאַט קעגן דעם, איך זאָל האָבן אַ

קינד, אונטער דעם איינציקן באַדינג, איך זאָל די זאָך איינ-

אַרדענען דיסקרעט.

— ווי דען? אַוודאי אַזוי! איך האָלט, אַז אַלץ וועט זיין

אין דער בעסטער אַרדענונג.

— וואָס מיינסטו דערמיט צו זאָגן?

— איך מײן דערמיט צו זאָגן, — האָט ער זיך צעשמײכלט, —
אַז דו קאַנסט גאַנץ געמײטלעך באַשענקען קליפּאַרדן מיט אַ יורש
עצר, מיט אַ נײעם לאָרד טשאַטערליי.
— איך האָב אָבער ווייניק חשק דערצו.
— פאַרוואָס דען נישט? דו פילסט זיך אפשר צופיל צוגע-
בונדן צו דעם אַנדערן, צום פאַטער פון דיין צוקונפטיק קינד? נו,
איז אויב דו ווילסט אויסהערן מײן מײנונג וועגן דעם, דערלויב-
זשע מיר צו באַמערקן דיר, אַז די וועלט קוקט אַנדערש אויף
אַזעלכע זאַכן. אויסערלעך מוזן מיר זיך צו דער וועלט צופאַסן,
אינערלעך אָבער — דאָס איז לויט מײן פּערזענלעכער מײנונג —
קאַנען מיר זיך טון, וואָס אונזער האַרץ געפעלט. די טשאַטערליי-
פּאַזיציע, די טשאַטערליי-גזע דאָס איז אַ פעסטע, פונדאַמענטאַלע
זאַך, געפילן אָבער בײטן זיך, ענדערן זיך. היינט קאַנסטו ליבן אײ-
נעם, איבעראַיאָר — אַ צווייטן. אָבער דיין פּאַזיציע אַלס לידי
טשאַטערליי איז אומפאַרענדערלעך. וואָס וועסטו אויפטון, אויב דו
פאַרלאָזסט די דאָזיקע פעסטע פּאַזיציע דײנע? דו האָסט טאַקע דיין
אייגנס אַ קאַפיטאַל. דאָסדאָזיקע איז די איינציקע זאַך אין אונזער
וועלט, וואָס האָט אַ ממשותדיקן ווערט. אָבער וואָס וועסטו דען
אויפטון דורכן איבעררייסן מיט קליפּאַרדן? האַרץ מײן עצה, באַ-
שענק אים גלייכער מיט אַ יורש-עצר!
דער אַלטער האָט זיך בריווהדיק אַנגעלענט אויף דער ווייך-
געבעטער קאַנאַפקע און גוטמוטיק-שעלמיש אַ שמײכל געטון. קאַני-
האַט געשוויגן.
— האָסט מסתא געפונען אַן עכטן מאַנספּערשוין, — האָט
דער פאַטער פאַרגעזעצט דעם איבערגעריסענעם שמועס.
— יאָ. אין דעם גײט עס טאַקע, נישטאַ אַ סך אַזעלכע.
— אוודאי, אוודאי איז נישטאַ! — האָט דער פאַטער מסכים
געווען. — איך מוז זאָגן, קוקנדיק איצט אויף דיר, אַז ער איז
מחויב צו זײן אַ גליקלעכער מיט דיין ליבע. נו, ער מאַכט דיר
מסתם קײן שוועריקײטן נישט?
— אַ, ניין! ער לאָזט מיר איבער די פּולשטענדיקע פּרייהייט.

— הי דען! ווי דען! אן עכטער, הונדערטפראצענטיקער מאן טוט שטענדיק אזוי.

דער אלטער האט אָנגעקוואַלן פון דער ייגערער טאָכטער: זי איז דאָך געווע זיין ליבלינג. זי איז אינגאָנצן נישט ענלעך געווען צו דער פאַרשטאַרבענער מוטער. קליפּאַרדן האָט ער קיינמאָל נישט געקאָנט פאַרטראַגן. יעדנפאַלס, צופרידן איז ער זייער געווען סיי פון איר ליבע, סיי פונם קינד, וועלכעס וועט פון דערדאָזיקער ליבע געבוירן ווערן. ער האָט זי באַגלייט אין האַטעל אַרײַן, דערנאָך אַוועק אין זיין קלוב.

דער שוויצער האָט קאָנין באַלד ביים איינמעלדן דערלאַנגט דעם בריח פון מעלאַרסן.

„איך וועל נישט קומען צו דיר. איך וואַרט אויף דיר זיבן אָונט אין רעסטאָראַן „גאַלדענער האָן“ אויף אַדאַם-סטריט“.

זי האָט אים באַגעגנט באַלד ביים עפענען די טיר פונם רעסטאָראַן. ער איז געווען פיין אָנגעטון, אין אַ שוואַרצן אָנצוג, אָבער ווי עלעגאַנט ער האָט נישט אויסגעזען אין אירע אויגן, האָט זי דאָך באַמערקט, אַז זיין קאָסטיום איז נישט אויפגענייט לויטן לעצטן מאַדע-זשורנאַל, ווי עס טראַגן די מענער פון קאָניס קלאַס. דאָך האָט מען זיך מיט אים און זיין אויסזען געקאָנט באַ-הייון אין יעדע געזעלשאַפט. זיין פרייע, נאַטירלעכע באַנעמונג האָט געמאַכט מער איינדרוק ווי דו עלעגאַנץ פון די מאַדע-זשורנאַלן.

— הי גוט דו זעסט אויס! — האָט ער זי פריידיק באַגעגנט.

— אָבער דו זעסט אויס נישט גוט!

זי האָט מיט אומרו געקוקט אויף זיין שטאַרק אָפּגעצערט פנים, אויף די שאַרף-קאָנטיקע באַקנביינער. זיינע אויגן אָבער האָבן איר געשמייכלט און ס'איז איר וואַרעם געוואָרן אין אלע אבריים. זי האָט זיך מיטאַמאָל דערפילט אזוי פריי, אזוי אומגע-צוימט, אומגעהעמט, ווי אין איר נשמה וואַלט צעגאַנגען דאָס אייז, וועלכעס האָט זי ביז איצט געפרירט. נישט ווענדליך, נישט די

הייסע דרום-זון האָבן איר נישט פאַרשאַפן אַזוי פיל איבערלעכע
וואַרעמקייט, ווי זיין שמייכלענדיקער בליק.

— ער איז זיך מסתם באַגאַנגען מיט דיר ווי אַ כאַם ? —
האַט זי באַלד אַ פּרעג געטון, אַזוי ווי זיי האָבן זיך נאָר געזעצט
צום טיש.

— וועלכער מענטש איז נישט קיין כאַם ? — האַט ער אַ
שמייכל געטון.

זיין אָפגעצערט פנים האַט ביי איר געוועקט גרויס מיטלייד.
די האַנט זיינע, אויך אַן אויסגעבלייכטע, איז געלעגן פאַר איר ווי
שטענדיק און געמאַכט אַן איינדרוק פון אַ שלאָפנדיקער חיה. זי
האַט שטאַרק געגלוסט אים אַנצופאַפן ביי דער האַנט און אַ
קוש טון.

— ווי פילסטו זיך ? — האַט זי אַקצענטירנדיק געפרעגט.
— ווי געוויינלעך. אַ נאָר בין איך געווען, וואָס איך האָב
מיר דאָס אַלץ גענומען צום האַרץ.

— און נאָך מיר האַסטו געבענקט ? — האַט זי אַ פּרעג גע-
טון מיט הייטערקייט.

— איך האָב געדאַנקט גאַט, וואָס דו ביסט נישט געווען
ביים גאַנצן גערודער.

זיי האָבן געשוויגן אַ לאַנגע וויילע.

— מ'האַט געגלייבט אין דער געשיכטע וועגן אונז
ביידע ?

— ניין! איך בין פולשטענדיק זיכער, אַז קיינער גלייבט
נישט.

— און קליפּאַרד ?

— איך האַלט, אַז אויך ער גלייבט נישט.

— איך וועל האָבן אַ קינד.

זיין פנים איז מיטאַמאָל געוואָרן אויסדרוקסלאָז. ער האַט
אויף איר אַ קוק געטון מיט טונקל געוואַרענע אויגן, דעם אויס-
דרוק זייערן האַט זי נישט געקאַנט באַגרייפן : עפעס אַזוי ווי אַ
טונקל-פלאַמיקער גייסט וואָלט אַרויסגעבליקט פון זיי.

— נו? דו פרייסט דיך דען נישט? — האָט זי געבעטן און אים אָנגענומען פאַר דער האַנט.

זי האָט טיף אין זיינע שוואַרצאַפּלען, דערווען אָן אויפגע-
וואַכטע פרייד, וועלכע איז געווען אזוי ווי געפענטעט אין אַ נעץ.
וועלכע איז פאַר איר געבליבן אומבאַגרייפֿלעך.

— וואָס וועט אָבער ווייטער זיין? — האָט זיך מעלאָרס
געוואַקלט.

— אָבער אויף איצט, אויף דערווייץ פרייסטו זיך?

— איך פיל אָבער אַזאָ אומצוטרוי צו דער צוקונפט!

— זאָרנג דיך נישט. קליפּפאַרד וואַלט דאָס קינד אָנערקענט
פאַר זיינס. ער וואַלט אפילו צופרידן געווען, ווען מיר זאָלן נאָר
דערויף איינשטימען.

מעלאָרס האָט ביי די ווערטער אַ ציטער געטון און שטאַרק
בלאַס געוואָרן. ער האָט גאַרנישט געענטפערט.

— נו, ווי האַלטסטו? זאָל איך צוריקפאַרן צו קליפּפאַרדן

און אים שענקען אַ יורש, אַ לאָרד?

מעלאָרס האָט אויף איר געקוקט אַ בלאַסער און אַ פרעמדער.

— און דו וואַלטסט אים נישט געדאַרפט אויסוואַגן, ווער ס'איז

דער פּאָטער פּונם קינד?

— ניין!

מעלאָרס האָט געטראַכט אַ וויילע.

— דו ווילסט דאָך מסתם נישט, איך זאָל זיך אומקערן צו

קליפּפאַרדן? — האָט קאַני אָפהענטיק געפרעגט.

— און דו וואָס ווילסט?

— איך וויל בלייבן מיט דיר, — האָט קאַני פשוט געענטפערט.

קעגן זיין אייגענעם ווילן האָבן בריענדיקע פונקען זיך צע-

שיט יבער זיין גאַנץ לייב ביי דעמדאָזיקן פשטותדיקן ענטפער.

ער האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ, דערנאָך אים פאַמעלעך אויפגע-

הויבן און אַרויסגערעדט מיט טרויער:

— איך האָב דען עפעס אַנדערש אין זין? איך בין אָבער

אַרים, איך האָב גאַרנישט.

דו פארמאגסט מער ווי אלע אנדערע מענער! - האָט זי אים איבערגעשלאָגן די רייד.

- איך הייס אליין, - האָט ער אַ זאָג געטון. - איך ווייס. דאָ האַנדלט זיך אָבער אין עפעס אַנדערש! דאָס לעבן באַוועגט זיך כסדר פאַראויס, מיין לעבן וויל זיך אָבער נישט באַוועגן אינם אַלגעמיינעם שטראַם. עס וויל נישט - און גענוג! איך בין דעריבער אַזאַ מין קאַליקע, אַן אומטויגלעכער צום לעבן. איך טאָר דעריבער נישט אין מיין נישטיק לעבן אַריינציען אַ פרוי. יעדער מאַן מוז, נעמענדיק מיט אין זיין לעבן אַ פרוי, געבן איר אַ לעבנס-אינהאַלט, אַן אינערלעכן, צי אַן אויסערלעכן. עס איז ווייניק צו שלאָפן אינאיינעם, מ'דאַרף לעבן אינאיינעם, מ'דאַרף האָפן אינאיינעם צו וואָס צו לעבן.

- פאַרוואָס איז ווייניק צו ליבן זיך אינאיינעם? - האָט קאַני אַ פּרעג געטון.

- פאַרוואָס? דערפאַר, ווייל איך קאָן דאָס נישט. אויך דיר וואָלט עס גיך פאַרמיאוסט געוואָרן.

- טרוי דיר אַן אין מיר, - האָט קאַני בעטנדיק אַרויס-געפליסטערט.

איבער זיין פנים האָט דורכגעשוועבט אַ שמייכל.

- געלט האָסט דו, אַ געזעלשאַפטלעכע לאַגע - אויך דו, נו, איז די דעה ביי דיר. איך בין דאָך נישט בלויז דער באַשלאָ-פער פון דער ליכטיקער פריצה?

- וואָס-זשע ביסטו יאָ?

- צוואַס דאָס פרעגן? שווער זיך צו אַריענטירן אין מיין סיטואַציע. איך בין אָבער זיכער, אַז פאַר דיר בין איך מער ווי אַ באַשלאָפער דיינער. דעם זין פון מיין לעבן פיל איך נאָר אליין, אָבער געבן אים צו פאַרשטיין בין איך נישט בכוח.

- דיין לעבן וועט דען פאַרלירן דעם זין, אויב דו וועסט עס פאַרבינדן מיט מיין לעבן?

מעלאַרס האָט לאַנג געשוויגן, איידער ער האָט געענטפערט: - אפשר.

זי איז אויך אנטשוויגן געוואָרן, אַרייַנטראַכטנדיק זיך אין דעמדאָזיקן קורצן ענטפער.

— טאָ פרוה-זשע מיר אויפקלערן דעם זין, דעם תוך פון דיין לעבן, — האָט זי ענדלעך אַרויסגערעדט.

— איך וועל פרוהן, כאַטש איך גלייב נישט, דו זאָלסט מיך אינגאַנצן פאַרשטיין. איך גלייב נישט — נישט אין דער וועלט, נישט אין געלט, נישט אין קאַריערע, נישט אין דער צוקונפט פון אונזער ציוויליזאַציע. אויב די מענטשהייט מוז האָבן אַ צוקונפט, איז נייטיק דערצו אַ ריזיקע איבערבויאונג פון אַלעם, וואָס עק-זיסטירט איצט.

— און ווי אזוי שטעלסטו דיר פאַר די דאָזיקע צוקונפט ?
— איין גאַט הייסט! אַ ביסל פיל איך זי אינערלעך אין זיך, נאָר דאָס בילד אירס איז ביי מיר נאָך זייער כאַאָטיש צוליב מייַן פעס אויף דער איצטיקער וועלט אונזערער.

— און אפשר זאָל איך דיר אונטערזאָגן ? — האָט קאַני גע-פרעגט, קוקנדיק אים אין פנים אַריין. — אפשר זאָגן דיר, וואָס אַזעלכעס דו באַזיכסט, וואָס אַנדערע מענער פאַרמאָגן נישט. וואָס איז דער תוך פון דיין וועזן, וועלכעס וועט האָבן דעם גרעסטן איינפלוס אויף דער געבורט פון דער צוקונפט ? זאָל איך עס דיר זאָגן ?

— זאָג עס מיר, — האָט מעלאָרס איינגעשטימט.
— עס האַנדלט זיך אין דער קראַפט פון זיינע געפילן, אינם מוט פון דיין ליבע...

אַ שמייכל האָט ווידער דורכגעשוועבט איבער זיין פנים.
— אַהא, דאָס מיינסטו ! — האָט ער אויסגעצויגן.
נאָך אַ קורצער פויזע האָט ער אַנגעהויבן:
— און אפשר ביסטו גערעכט. עס איז אפשר טאַקע אמת, וואָס דו האַסט נאָר-וואָס געזאָגט.

— פאַרוואָס-זשע אַנטלויפסטו פון מיר ?
— איך אַנטלויף אייגנטלעך נישט פון דיר, נאָר פון דיין געלט און פון דיין געזעלשאַפטלעכער לאַגע.

— פארוואס נעמסטו נישט אריין אין השבון מיין געפיל?
 — דיין געפיל? — יא. דאס געפיל אבער איז א זאך, וואס
 קומט און פארגייט.
 — פרווה, טרוי זיך אן דעם געפיל, מיינעם ווי דינעם,
 וועסט זען, אז מ'קאן זיך שטיצן אויף געפילן אינם צוזאמענלעבן
 פון מאן און פרוי.
 — מעגלעך, — האט מעלאָארס געענטפערט.
 נאך א קורץ שטילשווייגן האט קאָני ארויסגערעדט:
 — איך וויל ליגן אין דינע אַרעמס, איך וויל, דו זאלסט
 זיך פרייען מיטן קינד, וואָס וועט געבוירן ווערן.
 זי האט אויסגעזען אזוי שיין, אזוי הייס, אזוי צוציענדיק און
 גלייכצייטיק אזוי ערנסט, אזוי פייערלעך-ערנסט! זיין נשמה האָט
 זיך געריסן צו איר.
 — לאָמיר גיין צו מיר אַהיים, — האָט ער געזאָגט. — דער-
 פון קאָן אפילו אויך ארויס אַ סקאַנדאַל, — האָט ער צוגעגעבן
 מיט אַ שמייכל.
 זי האָט אָבער באַמערקט, אַט ער האָט הידער פאַרגעסן די
 גאַנצע וועלט אַרום, אַז זיין פנים האָט באַקומען דעם באַקאַנטן
 אויסדרוק פון ריינער, אומצעשטערטער ליידנשאַפט.
 זיי זענען אַוועק צו זיין ווינונג. דאָס איז געווען אַ באַשיידן
 צימערל אויפן העכסטן שטאַק, ווו ער האָט אויף אַ גאַז-אייזעלע
 זיך אַליין געקאַכט עסן. דאָס צימערל איז געווען זייער קליין,
 אָבער ריין, ציכטיק.
 קאָני האָט איצט ענדגילטיק געוואָסט, אַז זיי ביידע וועלן
 זיך מער נישט שיידן. עס דאַרפן נאָר אויסגעפינען ווערן די פאַ-
 סיקע מיטלען און וועגן.
 — דו האָסט שטאַרק פיינט געהאַט בערשאַ קוטס? — האָט
 זי אים געפרעגט.
 — רעד מיר נישט וועגן איר.
 — ניין. לאָמיר יאָ רעדן. דו האָסט זי דאָך אַמאָל ליב גע-
 האָט! ביסט דאָך מיט איר געווען אַמאָל פונקט אזוי נאָענט חי מיט

מיר איצט! דו מוסט עס מיר זאגן. ווי שרעקלעך דאָס איז! אַמאָל
האַטטו זי געליבט און היינט ביסטו איר אַ שונא. פאַרוואָס?
— איך ווייס אַליין נישט. פאַרשטייטו מיך, פון שטענדיק
אַן איז זי געווען קעגן מיר, איר ווילן קעגן מיין ווילן — פון
שטענדיק אָן. זי איז מיר שטענדיק געקראַכן אין די אויגן אַריין
מיט איר עקלהאַפּטן פרויען-ווילן, מיט איר פרייהייט!
— זי איז נאָך איצט נישט באַפרייט פון דיר. זי האָט דיך
נאָך אַליץ ליב.

— אַ, ניין, ניין! אויב זי האָט זיך נאָך ביז איצט נישט
באַפרייט פון מיר, איז עס בלויז דעריבער, ווייל איר משוגעת
באַשטייט אין דעם, וואָס זי וויל מיך דווקא האָבן אונטער איר
פאַנטאַסע, זי וויל מיך דווקא האַלטן ביי זיך אויפן שטריק.

— אָבער אַמאָל האָט זי דיך ליב געהאַט?
— אויך נישט! אפשר טיילמאָל — פון צייט-צו-צייט. גע-
שלעכטלעך האָט זי געצויגן צו מיר. איך האַלט אָבער, אז אויך
דאָסדאָזיקע געפיל איז איר געווען דערווידער. טיילמאָל פלעגט
זי מיך אפילו ליב האָבן. זי האָט אָבער דאָס געפיל באַמיט אונ-
טערצודריקן און אַרויסגערוקט אין פאַדערגרויס די אייביקע
מלחמה מיט מיר.

— און אפשר האָט זי געפילט, אז דו ליבסט זי נישט, האָט
זי דיך געוואָלט צווינגען דערצו?

— אַ פיינער אויפטו, ווי אַזוי צו צווינגען צו ליבע!
— דו האָסט זי טאַקע באמת נישט געליבט? נו, איז זי
דאָך געווען טיילווייז גערעכט!

— ווי איז גאָר מעגלעך געווען זי ליב צו האָבן? אַזוי ווי
איך פיל וואָר אַנהייבן זי ליב צו האָבן, האָט זי באַלד באַוווּן
וואָס זי קאָן און מיך אויפגערייצט קעגן זיך. אַזעלכע ברואים
דאַרף מען רעכטלעך דערלויבן אומצוברענגען. אַז אַ פרוי איז
דורכאויס פאַהערשט מיט איר משוגענעם, עגאָאיסטישן ווילן, איז
עס זי ערגסטע מפה. מימו אַזעלכע ברואים אומברענגען.

— צי דארף מען אָבער שוינען אַזעלכע מענער, וועלכע
זענען באַהערשט פון אייגענעם ווילן?
— יאָ! אַלצאיינס! איך מוז מיך אָבער גענצלעך באַפרייען
פון איר. איך מוז פאַר יעדן פרייז אַרויסבאַקומען אַ גוט. לאַמיר
דעריבער זיין פאַרויכטיק. לאַמיר זיך וואָס ווייניקער באַגעגענען.
קאָני האָט זיך פאַרטראַכט.
— קאָנען מיר, הייסט עס, נישט לעבן אינאיינעם? — האָט
זי געפרעגט.
— אַלנפאַלס, ועקס חדשים דאַרף געדויערן, ביז דער גוט
וועט גילטיק ווערן.
— איך וועל אָבער וואַרשיינלעך געבוירן דאָס קינד פריער.
מעלאַרס האָט געשוויגן.
— די בעסטע זאַך וואָלט געווען, אַז קליפּאַרד מיט בער-
טען זאָלן אַפּשטאַרבן, אַז נישט איז טאַקע שלעכט, — האָט ער
זיך ענדלעך אָנגערופּן.
— דיינע געפילן צו זיי זענען נישט פונם איידעלן מין! —
האָט קאָני באַמערקט.
— געפילן? איידעלע געפילן? די איידלסטע געפילן דיק-
טירן מיר צו ווינטשן זיי ביידע דעם טויט! זיי לעבן דען? דאָס
הייסט דען געלעבט? זיי פאַרשווענדן בלוז דאָס לעבן. דער
טויט דאַרף פאַר זיי זיין אַ דערלייזונג. עס וואָלט געווען די
גרעסטע מצווה זיי צו דערשיסן.
— דו וואָלט עס נישט געטון, — האָט אים קאָני באַרויקט.
— מיטן גרעסטן פאַרגעניגן, מיט אַ סך מער פאַרגעניגן,
ווי דערשיסן אַ ווילדע רויב-חיה. יעדע חיה האָט לפחות שיינס
אין זיך, זי לעבט זיך איר איינזאַם לעבן. אַזעלכע ווי זיי זענען
אָבער פאַרהאַן מיליאָנען און זיי זענען העסלעך אַרום-און-אַרום.
איך וואָלט זיי אויסגעשאַסן איינס-ביי-איינס.
— נו, נו, ביסטו אַ געפערלעכער שונא! — האָט קאָני
אויסגערופּן.
קאָני האָט איצט געדאַרפט פיל איבערטראַכטן. איינס איז

קלאָר: מעלאָרס וויל זיך אומבאַדינגט באַפרייען פון בערטען. ער האָט רעכט מורא צו האַפן פאַר איר, בפרט נאָכן לעצטן סקאַנדאַל. ביז פריילינג איז נישטאָ וואָס צו רעדן וועגן אַ צוזאַמענלעבן מיט אים. אפשר אויכנוצן די צייט אויף צו גטן זיך מיט קליפּאַרדן? אָבער ווי אזוי? טאַמער דערמאָנט זי מעלאָרס' נאַמען, שטערט זי זיין גט מיט בערטען. דאָס גלייכסטע איז – אַנטלויפן אין עק וועלט און פטור ווערן דאָס אַלץ.

נישטאָ אָבער היינט קיין עק וועלט. פאַרהאַן אַ ראַדיאָ, וועל-כער פאַראייניקט אַלע עקן וועלט אין איין אויגנבלויק. די הערשער פון דאָהאַמיע, די פּריסטער פון טיבעט הערן אוידיציעס פון לאַנג-דאָן און ניו-יאָרק.

אַלזאָ, געדולד! געדולד! די גאַנצע וועלט איז איין שרעקלע-כער פּלאַנטער פון מעכאַניזירטן תּוהו-וּבּוהו, אָן אַ שיעור פּאַרוזיכ-טיק דאַרף מען זיין, ווען מ'שטעלט זיך קעגן איר. קאַני האָט זיך פאַרטרויט פאַרן פּאַטער.

– זעסטו, אַזאַ מעשה: מײן געליבטער איז קליפּאַרדס וואָלד-אויפזעער. אַמאָל אָבער איז ער געווען אַפּיציר אין דער אינדי-שער אַרמיי. איצט איז ער אַזאַ מין טיפּ, ווי דער פּולקאַוויק פּלאַ-רענס, וועלכער האָט געוואָלט צוריק ווערן אַ פּראַכטער זעלנער. דער פּאַטער קאַניס האָט אָבער פיינט געהאַט דעם באַרימטן פּולקאַוויק פּלאַרענס, ער האָט אין זיינע קונצשטיקלעך דערשמעקט מער זעלבסט-רעקלאַמע, ווי אינערלעך געפיל. ער האָט בכלל נישט פאַרטראָגן די חוצפה פון זעלבסטדערנידעריקונג.

– פּוננאַנען שטאַמט ער, דיין וואָלד-אויפזעער? – האָט ער געמערענט מיט אויפּרעגונג.

– ער איז אַ זון פון אַ קוילנערעבער, צי פון אַ שמיד. דער אַלטער איז נאָך מער אויפּגערעגט געוואָרן.

– מיר דאַכט זיך, אַז ער איז מחויב צו זיין אַזאַ מין גאַלד-גרעבער. דו, מײן טאַכטער, ביסט פאַר אים מסתם אַ פיי-גער גאַלד-גרויבן.

– ניין, פּאַטער, דו האָסט אַ טעות, דו וואָלסט זיך געחיס

איבערצייגט אין דיין טעות, ווען דו זעסט אים נאָר. ער איז אַן
עכטער מאַן. קליפּאַרד האָט אים שטענדיק פיינט געהאַט, ווייל ער
איז נישט פעיק צו הכנעה.

— און אפשר בין איך מיך טאַקע טועה.

דער אַלטער האָט בלויו מורא געהאַט פאַרן סקאַנדאַל, ווען
עס זאָל אַרויס אין דער עפנטלעכקייט, אז זיין טאַכטער האָט גע-
האַט באַציונגען מיט אַ וואַלד-וועכטער. צו די באַציונגען גופא
האַט ער גאַרנישט געהאַט, נאָר צום סקאַנדאַל.

— בכלל אַרט מיך נישט די גאַנצע זאַך, ער קאָן זיך זיין אַ
גאַנץ ווילער מענטש. אָבער באַטראַכט נאָר, וואָס פאַר אַ ליאַרעם
עס וועט אויסברעכן! באַרעכן, האָט דיין שטיממוטער וועט זאָגן
דערצו!

— איך ווייס, — האָט קאַני געענטפערט. — די רייד, די
רכילות זענען פאַר מיר אויך עקלהאַפט. בפרט, אז ער דאַרף נאָך
אויך אַרויסבאַקומען אַ גט, און דער עפנטלעכער סקאַנדאַל קאָן
אַלץ צעשטערן. אפשר זאָל איך-זשע עמעצן אַנדערש אָנגעבן פאַרן
פאַטער פונם קינד און מיין געליבטנס נאַמען נישט דערמאַנען?
ווי מיינסטו?

— וועמען דען-זשע?

— אפשר דונקאַן פאַרבעס. ער איז אַ לאַנגסדיקער פריינט
פון אונזער פאַמיליע. ער איז אַ גאַנץ באַקאַנטער קינסטלער. חוץ
דער האָט ער מיך ליב.

— זאָל עס דער טייוול נעמען! וואָס ווילסטו פון דונקאַ-
נען? וואָס פאַר אַ שייכות האָט ער מיט דער געשיכטע?

— קיין שום. אָבער איך ווייס? אפשר וועט ער אייני-
שטימען.

— איינשטימען? אַ נאָר וואַלט ער געווען, ער זאָל באַ-
שטיין דערויף. דו האָסט דען מיט אים אַמאָל געהאַט באַציונגען?

— ניין! וואָס פאַלט דיר איין? זיין ליבע צו מיר איז
פון אַן אַנדערן סאַרט. ער וויל נאָר בלויו קוקן אויף מיר, נישט
צורירן זיך.

— גאָט מיין איינציקער! מאַדנע מענטשן זענען היינט
פאַרהאַן אויף דער וועלט!
— ער הלשט איבער מיר, איך זאָל אים פאַזירן. איך וויל
אַבער נישט.
— זאָל אים גאָט העלפן. ער זעט טאַקע אויס צו זיך
פעיק צו נעמען אויף זיך פרעמדע זינד.
— אַלפאַלס, צום האַרץ וואָלט ער זיך גענומען גאַנץ וויי-
ניק די גאַנצע מעשה.
— אַבער, קאָני! דער שווינדל אַליין איז דאָך עקל האַפט!
— איך ווייס, איך פיל! איך האָב אַבער קיין אַנדערע
ברירה נישט.
— אַך, ווי מיאוס די שווינדלערייען זענען!
— ווייניק שווינדלערייען האָסטו, טאַטע, אַליין געמוזט
מאַכן אין לעבן, כּדי צו דערגרייכן דיין ציל?
— דאָס איז, מיין קינד, עפעס אַנדערש!
— אַלצאיינס, אַלץ איז שווינדלעריי.
הילדא איז אין קורצן געקומען קיין לאַנדאָן; דערווייטנדיק
זיך וועגן די ניעס, איז זי שיער נישט אַראָפּ פון זיך, אזא צאָרן
האַט זי באַהערשט.
— אפשר וואָלט גלייכער געווען טאַקע געלס צו ווערן קיין
קאַנאַדע? — האָט קאָני זיך געעצהט מיט הילדען.
— אויף כּפרות טויג עס! — האָט הילדא געשטורעמט. —
דער סקאַנדאַל וועט נאָך גרעסער זיין. גלייכער שוין התונה צו
האַבן מיט אים.
דער פאַטער האָט זיך געוואַקלט.
— אפשר ווילסטו אים זען?
! ער אַלטער האָט געקנייטשט מיט די פלייצעס. צוואַנס טויה
עס אים? און מעלאָרס? אים האָט עס נאָך ווינציקער געטויגט. פונ-
דעסטוועגן איז צו דער זעאונג געקומען. ביים מיטאָג אין קלוג
זענען ביים טיש געזעסן צוויי מענער און זיך אַבסערווירט קעגן-
זייטיק פון קאַפּ ביז די פיס.

דער אלטער האָט געטרונקען אַ סך וויסקי. מעלאָרס האָט
אויך געטרונקען און די גאַנצע צייט געשמועסט וועגן אינדיע.
אַפגעגעסן מיטאַג, האָט דער אלטער פאַרריכערט אַ ציגאַר
און אַ זאַג געטון מיט אַ האַרציקן טאַן:
— נו, יונגערמאַן, וואָס הערט זיך עפעס מיט מיין טאַכטער?
אַ לייכטער שמייכל האָט דורכגעשלייכט איבער מעלאָרס'
געזיכט.

— וואָס זאָל זיך דען הערן, סער?
— ווי נישט איז, איר האָט איר געמאַכט אַ קינד! ... נאָר
ערנסט גערעדט, וואָס טוט מען ווייטער? איך וויל רעדן מיט אייך
ערנסט, איר פאַרשטייט?
זיי זענען מיט זייער ערנסטן רעדן נישט געקומען צו גאָר-
נישט.

— אַזוי, אַזוי, יונגערמאַן! איר געפעלט מיר; וועט איר
אַמאָל צו מיר דאַרפן, וועל איך אייך מיין מיטהילף נישט אַפּזאָגן.
אַלץ, וואָס איך פאַרמאַג, האָב איך פאַשלאַסן אַפּצושרייבן קאַגין.
אויף מיין וואָרט!
זייער צעשיידונג איז פאַרגעקומען אויף זייער אַ הערצלעכן
אופן.

צומאַרגנס האָט ער געגעסן מיטאַג אינאיינעם מיט קאַגין און
הילדען אין אַ זייטיקן געמיטלעכן רעסטאָראַן.
— פּוין דעם ענין האָט זיך צעבלאָזן אַ מיאוס עסק, — האָט
הילדאָ געזאָגט.

— איך האָב פון דעם געהאַט בלוז פאַרגעניגן, — האָט
מעלאָרס געענטפערט.

— איר וואָלט אייך גלייכער אַפּגעהאַלטן פון פרוכפערן אַ ניי-
לעבן, ביז איר וואָלט ביידע פריי געווען און געקאַנט אייך אומ-
געשטערט מאַכן קינדער.

— דער רבּונו-של-עולם איז שוילדיק, ער האָט צו פרי אויפ-
געבלאָזן דעם פּונק, — האָט מעלאָרס ווידער געענטפערט.

— וואָס האָט דאָס צו טון מיטן רבּונו-של-עולם? אַלנפאַלס,

קאני האט גענוג געלט, איר קאנט איך טון, וואס איר ווילט. די
לאגע איז אבער זייער אַ מאוסע.

— וואס האט דאָס מיט איך צו טון? — האט זיך מע-
לאָרס שוין נישט געקאָנט איינהאַלטן.

— ווען איר זאָלט כאַטש זיין פון דעם זעלבן געזעלשאַפט-
לעכן שיכט, וואָס קאָני?

שטיף. קיינער רופט זיך נישט אָן מיט קיין וואָרט.

— אפשר וואָלט גלייכער געווען, — האט היילדא אין אַ

ווילע אַרום זיך אָנגערופן, — מ'זאָל מיט דעם גאַנצן עסק פאַר-
בינדן אָן אַנדערן נאַמען, פדי איך אינגאַנצן אויסצומיידן?

— דאָכט זיך, אַז דאָס איז אוממעגלעך.

— און וואָס וועט זיין מיטן גט?

מעלאָרס האָט זי אָנגעקוקט פאַרווונדערט. קאָני האָט ביז

איצט נישט געוואָגט איבערצוגעבן אים דעם פּלאַן וועגן ציוניפּ-
בינדן דונקאנען מיט דעם גאַנצן ענין.

— איך פאַרשטיי איך נישט, — האָט ער אַ זאָג געטון.

— מיר האָבן איינעם, אַ פריינט אונזערס, וועלכער וואָלט

וואָרשיינלעך געדעקט מיט זיין נאַמען דעם ענין און דערמיט מעג-

לעך געמאַכט אייער נאַמען נישט אָנצורופן, — האָט היילדא דער-
קלערט.

— איר ווילט דעקן די זאך מיט אָן אַנדערן?

— אוודאי.

— זי האָט דאָך קיין אַנדערן נישט!

ער האָט מיט פאַרווונדערונג אָנגעקוקט קאָני.

— אוודאי נישט! אוודאי נישט! — האָט קאָני אויסגעשריגן.

דאָס איז אָן אַלטער פריינט אונזערס, נישט מער!

— צוואַנצ-זשע זאָל אַ זייטיקער מענטש נעמען אויף זיך אַ

פרעמדן חטא? ער האָט דאָך גאַרנישט מסתם געהאַט פון דיר?

— עס זענען פאַרהאַן מענער איידעלייט, וועלכע רעכענען

נישט אויס בלויוז די נוצן, וואָס זיי האָבן פון דער פרוי, — האָט
היילדא זיך אָנגערופן.

— דאָס איז אַ שטיין אין מיין גאַרטן אַריין, האָ? נון, ווער
איז ער, דערדאָזיקער פּויגל?
— אַ קונסט-מאַלער, אַ פּריינט אונזערס פון שאַטלאַנד.
— אַהאָ! דונקאַן פאַרבעס! — האָט זיך מעלאַרס תּיכף דער-
מאַנט דעם נאַמען. קאַני האָט נישט איינמאַל דערציילט וועגן
אים. — אויף אים, הייסט עס, וויל מען אַרויפלייגן די בייגל!
— מ'קאַן עס אַזוי איינאַרדענען, אַז דער סקאַנדאַל זאָל זיין
וואָס קלענער.
— מיר שיינט, אַז ס'לוינט זיך נישט צו מאַכן דערפון אַזאַ
עסק, — האָט מעלאַרס באַמערקט.
— טאָ וואָס-זשע לייגט איר פאַר? — האָט אים הילדאַ גע-
פרעגט. קיים רופט מען אַן אַן אייער נאַמען, וועט איר קיין גט
נישט באַקומען.
— אמת, — האָט מעלאַרס אומגערן צוגעשטימט.
ווידער זענען אַלע דריי געזעסן און געשוויגן.
— פשוט נעלם ווערן פון ענגלאַנד, דאָס וואָלט געזען דאָס
בעסטע, — האָט ער אַ זאָג געטון.
— קאַני קאַן נישט נעלם ווערן, — האָט הילדאַ געענט-
פערט. — קליפּאַרד איז צופיל באַקאַנט אין דער וועלט.
ווידער אַ שטילשווייגן אין פיינלעכע, האָפּנונגסלאָזע איבער-
לייגונגען.
— די וועלט וועט איר נישט איבערמאַכן. ווילט איר ביידע
חתונה האָבן, ווילט איר אויסמיידן פאַרפאַלגונגען, מוזט איר זיין
ביידע געגט. טאָ ווי אַזוי ווילט איר די זאַך איינאַרדענען?
מעלאַרס האָט לאַנג נישט געגעבן קיין ענטפער. ענדלעך
האָט ער אַ פּרעג געטון.
— און איר? ווי אַזוי ווילט איר עס פאַר אונ-
זערטוועגן איינאַרדענען?
— קודם מוז מען זען, צי דונקאַן באַשטייט צו פיגורירן
אַנשטאַט איר. נאַכדעם מוז מען זען, אַז קליפּאַרד זאָלן וועלן
קאַנין גט. דערווייל דאַרפט איר זיך זען אַפּצוגען מיט אייער

ווייפל ווייטער - מוזט איר ביידע זיך קעגנזייטיק אויסמיידן,
 ביז דער ענין וועט זיין פולשטענדיק דערליידיקט.

— עס זעט אויס, ווי א מעשה פון א משוגעים-הויז...

— מעגלעך! אבער נאך ערגער ווי משוגעים וועט איר
 אויסזען ביי דער וועלט אין די אויגן, אויב איר וועט אזוי
 נישט טון.

— וואס קאן זיין נאך ערגער ווי משוגעים?

— נאך ערגער - הייסט פארברעכער.

מעלאַרס האָט זיך מרה-שחורהדיק אָנגעכמורעט און אזוי
 געטראַכט אַ לאַנגע ווילע.

— זאָל זיין אזוי! - האָט ער ענדלעך דערקלערט. - איך
 באַשטיי אויף אַלץ. מיר מוזן זיך זען צו ראַטעווען פאַר יעדן
 פרייז.

ער האָט געוואָרפן דערביי אַ בליק אויף קאַנין. דער בליק
 איז פול געווען מיט ווייטיק, פעס און אונטערגעבן זיך דעם גורל.
 דונקאן, ווען מ'האַט אים דערקלערט, וואָס מ'פאַרלאַנגט
 פון אים, האָט זיך אומבאַדינגט געוואָלט באַקענען מיטן בעל-
 דבר, דעם וואַלד-אויפזעער. עס איז איינגעאַרדנט געוואָרן אַן
 אַזונט-אויפנומען ביי פאַרבעסן אין זיין פריוואַטער וווינונג.

דער באַלעבאַס, דונקאן פאַרבעס, איז געווען אַ ברייט-
 פלייציקער, געזעצטער, ברוינהויטיקער, שוויגעוודיקער האַמלעט,
 מיט שוואַרצע גלאַטע האַר, אַן עכטער צעלטישער טיפ. זיינע
 מאַלערייען זענען פאַשטאַנען פון טאַמע רערן, פאַמפעס, שפרינג-
 פעדערן און אויסטערלישע פאַרבן.

אַלע מיר האָבן באַטראַכט די בילדער אין אַטעליע, דונ-
 קאן האָט זיינע ברוינע אויגן נישט אַראָפגעלאָזט פונם צווייטן
 מאַנספערשויגן. ער האָט געוואָלט, דערדאָזיקער מענטש זאָל זיך
 אַרויסזאָגן וועגן זיינע בילדער. קאַניס און הילדעס מיינונגען זע-
 נען אים שוין געווען באַקאַנט.

— אַט דאָס בילד זעט אויס צו זיין אַן עקסטראַקט פון
 מאַרד, - האָט מעלאַרס זיך פלוצלינג אָנגערופן.

אויף אזא אויסדרוק האָט זיך דער קינסטלער נישט געריכט פונם וואָלד-וועכטער.

— און ווער איז דאָ דער דערמאָרדעטער? — האָט היילדאָ אַ פֿרעג געטון מיט אַ חוץ-טאָן.

— איך! דאָס דערהרגעט אינם מענטש יעדעס מיטגעפיל.

אַ שטראַם קאָנדיענטירטער האָט האָט זיך אַרויסגעגאָסן פון קינסטלערס פֿליק. אינם טאָן פונם פֿרעמדן קונסט-שאַצער האָט ער דערהערט ווידערגעפיל און ביטול צו זיין קונסט. דאָס וואָרט „מיטגעפיל“ האָט אים אַזש אויפגעשוידערט. וואָס פֿאַר אַ פֿאַר-קריפֿטער סענטימענטאַליזם!

— עס ווערט מיט דעם פֿילד אפשר באַגאַנגען אַ מאָרד-טאַט, אָבער פֿלויז איבער דער טיפֿשות, איבער דער סענטימענט-טאַלער טיפֿשות, — האָט דער קינסטלער אַרויסגעוועדט פון צווישן די ציין.

— אזוי מיינט איר? און איך גלייב, אַז עס איז נישט פֿאַר-האַן קיין גרעסערע סענטימענטאַלע טיפֿשות פון דיראַזיקע רערן און שפּרינגפֿעדערן. זיי פֿאַרראַטן אַ גרויסע מאַס גרינגשע צונג צו זיך אַליין און נישט קיין קלענערע מאַס נערוועזע גרויסקייט-מאַניע. אזוי איז לויט מין מיינונג.

דעם קינסטלערס פנים איז אַזש געל געוואָרן. ער האָט מיט שווינגדיקער גאווה אויסגעדרייט די פֿילדער צו דער וואַנט און געמאַלדן, אַז ס'איז שוין צייט אַריינצוגיין אין עסציער. ביים טיש האָט געהערשט אַ געדריקטע שטימונג. נאָכן דעסערט האָט דונקאן דערקלערט:

— איך האָב גאַרנישט קעגן דעם זיך אַנצוגעבן אַלט פֿאַטער פון קאַניס קינד. נאָר איין באַדינג שטעל איך — זי זאָל פֿאַר מיר פֿאַירן. שוין יאָרן ווי איך בעט דאָס ביי איר, זי האָט מיר אָפּגעזאָגט.

דאָס האָט ער אַרויסגעזאָגט מיט אַזא טאָן, ווי אַן אינקוויזיט-טאַר, וועלכער וואָלט מכריו געווען אַן אויטאָ-דאָ-פע.

- אזוי! - האָט זיך מעלאָרס אָנגערופן. - שטעלט איר
 אויך באַדינגונגען?
 - זעלבסטפאַרשטענדלעך! איך באַשטיי נאָר אונטער דעם
 באַדינג.

אין זיינע ווערטער האָט ער זיך באַמיט אויסצודריקן די
 גרעסטע מאַס גרינגשעצונג צום וואַלד-אויפוער.

- נעמט-זשע מיך אויך אינאיינעם פאַר אַ מאַדעל, -
 האָט מעלאָרס געזאָגט. - מאַלט אויס אַ גרופע: ווילקאָן און ווע-
 נוס אין די נעצן פון קונסט. איך בין פריער געווען שמיד, איי-
 דער איך בין געוואָרן וואַלד-וועכטער.

- אייך דאַנק איך, - האָט דער מאַלער געענטפערט. -
 איך גלייב נישט, ווילקאָן זאָל האַבן אַן אַקט, וועלכער זאָל מיך
 פאַראינטערעסירן.

- ווען מי'זאָל אים אפילו אויססדרן אין רערן און שפרינג-
 פעדערן און געהעריק דורכרייניקן?
 קיין ענטפער האָט ער נישט באַקומען.

- דונקאן איז דיר נישט געפעלן, אָבער באמת איז ער
 זייער אַ ווילדער מענטש, - האָט קאַני געזאָגט, ווען זיי זענען
 אהיימגעגאַנגען.

- ער איז אין מיינע אויגן נישט מער ווי אַזאַ מין קליין
 שוואַרץ הינטל מיט אַ מאַלערישן דעפעקט, - האָט מעלאָרס אָפ-
 געענטפערט.

- היינט איז ער עפעס טאַקע געווען זייער מרה-שחורהדיק.
 - דו וועסט פאַר אים טאַקע פאַזירן?
 - וואָס אַרט עס מיך? אַנרירן וועט ער דאָך מיך נישט:
 וואָס-זשע קאָן דאָס מיך אַרן, אויב דערפון קאָן אַרויסקומען אַ
 טובה פאַר אונז ביידע.

- ער וועט דיך אויסמאָלן שוין איינמאָל אין אַרדענונג!
 מסתם וועלן אַנשטאַט אברים זיין ביי דיר רערן, אָדער שפרינג-
 פעדערן, אָדער אַן אַנדער שוואַרציאַר!
 - זאָל זיין. זאָל ער מאַלן, וואָס ער וויל. אַנרירן וועל איך

מיך נישט לאָזן פון אים פאַר קיין זאַך אין דער וועלט. זאָל ער
קוקן, מאַלן, טון וואָס ער וויל. זאָל ער פון מיר זיך מאַכן רערן,
זי שפּרינגפּעדערן, וואָס גייט עס אינו אָן. ער וועט דיר זיין אַ
דום-שונא, ווייל דו האָסט זיין קונסט אָנגערופן סענטימענטאַלע נאָ-
רישקייט. אמת איז אפילו דיין מיינונג, אָבער צוואַס האָסטו אים
געדאַרפט רייצן?
מעלאַרס האָט אָנשטאַט אן ענטפּער רעטזעהאַפט געשמייכלט.

קאַפיטל XIX

„ליבער קליפּאַרד! דאָס, וואָס דו האָסט פאַראויסגעזען, איז
מקיים געוואָרן. איך האָב זיך טאַקע פאַרליבט אין אן אנדערן
מאַנספּערשוין און איך פאַרהאַף, אַז דו וועסט מסכים זיין צו אַ
גט. איך ווילן איצט מיט דונקאנען אין זיין ווינונג. איך האָב דאָך
דיר געשריבן וועגן דעם, אַז מיר זענען צוזאַמען געווען אין ווע-
געדיק. איך פיל זיך זייער אומגליקלעך, דערמאַנענדיק זיך וועגן
דיר. איך בעט דיך, נעם אויף מיין מעלדונג מיט אַ רויק געמיט.
איך בין דאָך דיר מער נישט נייטיק ווי פריער, און פאַר מיר איז
שוין אוממעגלעך זיך צוריק אומצוקערן צו דיר. עס טוט מיר זייער,
זייער לייד. איך בעט דיך, טו דיר אָן אַ כוח און זיי מיר מוחל.
גט דיך מיט מיר און געפין דיר אַ צווייטע, אַ בעסערע פון מיר.
באַמי זיך, נעם דיר נישט צום האַרץ, וועסט אַליין איינזען, אַז אַנ-
דערש דאַרף נישט זיין. וואָס באַדאַרפסטו מיך? זיי מיר מוחל אַלץ
און באַפריי דיך פון מיר.“

ווען קליפּאַרד האָט דעם בריוו דערהאַלטן, איז ער אין דער
מינדסטער מאָס נישט געוואָרן איבערראַשט. ער האָט געפילט אַי-
נערלעך שוין פון אַ לענגערער צייט, אַז קאַני איז אַוועק פון אים.
דאָס אַלץ - טיף, אינערלעך. אָבער אויסערלעך האָט ער זיך גע-
ווערט קעגן דעמדאָויקן אינערלעכן געפיל. דעריבער טאַקע איז
דידאָזיקע ידיעה אויסערלעך געווען פאַר אים ווי אן אומגעריכטער

טויט-קלאפ. ביזן לעצטן מאָמענט איז אויסערלעך זיין צוטרוי צו קאַנין געבליבן אומדערשיטערט.

אזוי איז שוין די מענטשלעכע טבע. אונזער ווילן דיקטירט אונז אַפּאָזשניידן דאָס אינטואַיטיווע אינערלעכע בילד פּוֹנֵם רעאַל בילד, וועלכעס מיר אַליין האָבן זיך אויפגעשטעלט. דאָסדאָויקע שאַפט ביי אונז אַ באַזונדערן צושטאַנד פון מורא, פון פאַרגעמיל, צוליב וועלכן דער קלאַפּ, ווען ער קומט, ווערט פאַר אונז צענפאַכיק גרעסער און ווייטיקלעכער.

קליפּאַרד איז געוואָרן היסטעריש ווי אַ קינד. די פּרוי באַל טאָן איז שיער נישט אַרויסגעשפרונגען פון דער הויט אויס שרעק דערזענדיק, ווי ער האָט זיך פּלוצלינג אויפגעזעצט אין בעט בלאַס ווי דער טויט, אָן אַ טראַפּן בלוט אין פנים.

— סער קליפּאַרד! וואָס איז געשען?

נישטאָ קיין ענטפער. זי האָט זיך נאָך מער דערשראָקן: אפשר איז עס אַ האַרץ-אַטאַק. זי איז צוגעלאָפּן, אים אָנגעכאַפּט ביים דופּק, ציטערנדיק אינגאַנצן.

— וואָס איז? וואָס איז? ווו טוט אייך וויי?

נישטאָ קיין ענטפער.

— גאָט מיין איינציקער! לאַמיר טעלעפּאָנירן נאָכן דאָקטאָר!

זי איז צוגעלאָפּן צו דער טיר און דערהערט הינטער זיך זיין

הייזעריקן געשריי:

— ניין!

פּרוי באַלטאָן איז שטיין געבליבן ווי געליימט מיט אויסגע גלאַצטע אויגן. קליפּאַרד איז געזעסן געל ווי וואַקס, מיט אַ פנים אָן יעדן אויסדרוק, ווי אַ פּולשטענדיקער אידיאָט.

— איר ווילט נישט קיין דאָקטאָר?

— ניין! איך וויל נישט, איך דאַרף נישט.

— אָבער וואָס איז אייך, סער קליפּאַרד? איר זענט דאָן קראַנק, איך קאָן נישט אַלס פּלעגעריין נעמען די אחריות, איך מוּז רופן אַ דאָקטאָר.

אַ פּוּזע. דאָס הייזעריקע קול ווערט נאָך מער פאַרדומפּן.

— איך בין נישט קראנק. מײן פרוי וועט מער נישט צו-
ריקקומען.

— ווער וועט נישט צוריקקומען? איר דורכלויכט? — פרוי
באלטאן איז צוריק צוגעלאנגען צום בעט. — זאגט דאס נישט,
זאגט דאס נישט. איר דורכלויכט וועט געוויס צוריקקומען.
— נאט, לייענט איבער, — האָט ער איר דערלאנגט דעם
בריוו.

— דאָס איז אַ בריוו פון דער ליידן? סער קליפּאַרד, איך
ויל נישט נעמען אויף זיך די העזה צו לייענען דעם בריוו,
מסתם ווינטשט זיך דאָס נישט איר דורכלויכט. איר קאָנט מיר
מינדלעך איבערגעבן דעם אינהאַלט פון בריוו.

דאָס פנים קליפּאַרדס מיט די צוויי אומבאוועגלעך-אַרויסגע-
שטאַרצטע אויגן האָט קיין ציטער נישט געטון.
— מ'זאָגט אייך — לייענט!

— איר ווילט דווקא איך זאָל לייענען, דערפיל איך אייער
נאָפּעל, סער קליפּאַרד.

און זי האָט דעם בריוו איבערגעלייענט.

— איך ווונדער מיך באמת, — האָט זי געזאָגט. — די ליי-
די האָט דאָך צוגעזאָגט, אַז זי וועט צוריקקומען.

דאָס געלע פנים אין בעט איז נאָך געלער געוואָרן און אַ
קאָנוולסיווער קורטש האָט דורכגענומען די באַקנביינער. פרוי
באלטאן האָט אַוועקגעדרייט דעם קאַפּ, נישט געוואָלט אים קוקן
אין די אויגן אַרײַן.

זי האָט נישט געהאַט קיין געדולד צו דער היסטעריע זײ-
נער: אַ ביסל האָט זי געערגערט אפילו. וואָס איז דען? יעדער
בער-דעת האָט דאָך געמוזט וויסן, אַז קאַני וועט מיט אים לאָנג
נישט הויזן. ער אַרײַן איז דאָך קיין בלינדער נישט, געוויסט האָט
ער אַלץ, נאָר ער האָט זיך איינגערעדט, אַז ס'וועט אַלץ פאַר-
בייגיין גלאַטיק.

דאָס מוז שטאַמען דערפון. — האָט פרוי באלטאן גע-
טראַכט, — וואָס ער האָט אַ טבה נאָר זיך אַרײַן אין זין צו האַבן.

ער איז אזוי שטענדיק באַשעפטיקט מיט זיין אייגענער פּערזאָן, אז ווען אָן אומגליק פאַלט אויף זיין קאַפּ, גלויבט ער נישט, אז אויף אים, אויף זיין הייליקן „איך“ זאָלן אומגליקן האָבן שליטה.“ זיין צושטאַנד איז אָבער געווען באמת פאַטאַל. זי אַלס זיין פּלעגערין האָט געמוזט עפעס אויפטון. יעדע באַמיונג אויפצוהעקן אין אים דעם מענלעכן שטאַלץ וואָלט זיך נאָך פאַטאַלער אָפּגע-רופן אויף זיין צושטאַנד. זיין מענלעכקייט איז געווען טויט. ס'וואָלט געווען דאָס בעסטע, צו דערוועקן אין אים אַ רחמנות צו זיך אַליין. ער האָט געהאַט צוויי ברירות, אָדער זיך אויסוויי-נען, אָדער שטאַרבן.

פרוי באַלטאָן האָט דעריבער די ערשטע אָנגעהויבן וויינען. — ווער וואָלט זיך אזוינס געריכט פון דער ליידי! ווער האָט זיך געקאָנט ריכטן! — האָט זי געכליפּעט. און ביסלעכטווייז איז דאָס וויינען אַריבער אין אַ היסטעריש שלוכצן איבער איר אייגענער פאַרלוירענער יוגנט, איבער איר אייגענער עלגטקייט און צרות.

איר געוויין, איר געיאַמער איז איצט געווען עכט, נישט געפּעלשט, זי האָט באַוויינט אין יענעם אומגליק איר אייגענעם גורל.

קליפּאַרד איז געזעסן מיט אַ פּול האַרץ. אָבער יענערס גע-יאַמער האָט אים לייכטער געמאַכט דעם שטיקנדיקן קנויל פּונם האַרץ, וועלכער האָט אָנגעהויבן אַרויסגיטן זיך דורך די שטאַר-געעפּנטע אויגן. דיקע טרערן זענען ווי אַ האַגל געזאַלן איבער זיינע באַקן. פּרוי באַלטאָן, דערזענדיק דאָס, האָט פלינק אויס-געווישט אירע אייגענע טרערן און זיך אַריבערגעבויגן איבער קליפּאַרדן.

— פייניקט זיך נישט, סער קליפּאַרד, פייניקט זיך נישט. ער האָט זיך אָנגעהויבן טרייסלען פון ספּאָמעס און די טרערן האָבן נאָך שטאַרקער גענומען שטראַמען פון זיינע אויגן.
— וואָס טוט איר? וואָס טוט איר? הערט אויף! הערט אויף! — האָט זי געיאַכצט און זיך אַליין באַוואַשן מיט טרערן.

זי האָט אים אינגאנצן צוגעצויגן צו זיך, אַרומגענומען אים מיט ביידע אַרעמס און איר ביוסט האָט זיך צוגעדריקט צו זיין פנים.

— הערט אויף! נו, הערט שוין אויף! — האָט זי זיך געבעטן.

אויך ער האָט זי אַרומגעאַרעמט, זיך צוגעקלאַמערט צו איר ווי אַ קליין קינד און זי באַגאַסן מיט טרערן.

ביז פרוי באַלטאַן האָט אים צום סוף אַ קוש געגעבן, וויגנ-דיק אים אויף איר ברוסט און טראַכטנדיק ביי זיך טיף אין האַרץ: „אַך, סער קליפּאַרד, אַך שטאַלצע טשאַטערליי-גוזע, אזוי נידעריק זענט איר געאַלן!“ ער איז ענדלעך אזוי איינגעשלאָפן אין אירע אַרעמס, ווי אַ קינד. פרוי באַלטאַן, אינגאנצן אַ דער-שעפטע, איז אַוועק צו זיך אין צימער.

נאָך דעם פאַל האָט זיך שוין קליפּאַרד געהאַלטן בנוגע פרוי באַלטאַן ווי אַ קינד צו אַ מוטער. ער האָט זי צוגעהאַלטן ביי די הענט, אָנגעלענט דעם קאַפּ אויף איר ברוסט. און ווען זי האָט אים ווידער אַ קוש געטון, האָט ער געזאָגט:

— נאָך! נאָך! נאָך אַ קוש! נאָך אַ קוש!

ווען זי האָט ווי געוויינלעך געמאַסאַזשירט זיין מאַסיוו, ראַז לייב מיט אַ פייכטער שוואַם, האָט ער געפאַדערט:

— אַ קוש! איך פאַרלאַנג אַ קוש! נאָך אַ קוש!

און זי האָט אים געקושט דעם קערפער אומעטום, האַלב שפאַסיק.

ער פלעגט בשעת-מעשה ליגן מיט אַ מאַדנע-אומבאַוועגלעך פנים, אויסגעלאָשן פון יעדן געדאַנק, ווי ביי אַ פּיגל קינד, און געקוקט אויף איר מיט ברייט-געעפנטע אויגן, וועלכע האָבן אויס-געדרוקט באַוונדערונג און אַנטציקונג.

פרוי באַלטאַן האָט געפילט גלייכצייטיק אי אַנטציקונג, אי בושע. זי האָט דערפון געהאַט אי הנאה, אי פאַרדרוס. זי האָט אים אַבער נישט אַגעשטויסן, קיינמאַל נישט געווערט אים גאַר-

נישט. עס איז אַנטשטאַנען צווישן זיי אַ מאַדנע פיזישע דערנעג-טערונג, אַ דערנעטערונג פון אַנטאַרטונג, פון פּערווערזיע. צום מיינסטן הונדערטלעך איז געווען דאָס, וואָס דערדאָזי-קער קינדישער מאַנסביל איז געוואָרן נאָך מער ענערגיש, נאָך מער אויסגערעכנט, ווי דער פּריערדיקער עכטער מאַנסביל. דאָס-דאָזיקע אַנטאַרטעטע מאַנסבילישע קינד איז איצט געווען אַן עכ-טער געשעפטס-מענטש, אין די געשעפטן איז דאָס קינד געווען פּול-שטענדיקער מאַנסביל, שאַרף ווי די קלינג פון אַ חרף און האַרט ווי שטאַל. ווען ער האָט זיך געפונען אויסער דער היים, צווישן מאַנסלייט, שטרעבנדיק צו זיינע צילן, „אַנטוויקלענדיק“ זיינע אונ-טערנעמונגען, האָט ער זיך אויסגעצייכנט מיט געוואַלטיקער כּיט-רעקייט, אומבויגזאַמקייט און קיינמאָל נישט פאַרפּלעט צו טרעט, אין פינטל.

פּרוי באַלסטאָן האָט דערמיט שטאַלצירט. „ער שפּאַנט פאַראויס מיט ווונדערלעכע שריט! — האָט זי געטראַכט. — מיין ווערק איז עס! ער וואַלט ביי דער ליידי טשאַ-טעריי דאָס בשום-אופן נישט דערגרייכט. זי איז נישט פון די פּרויען, וואָס שטויסן דעם מאַן פאַראויס! זי פאַרלאַנגט צופּיל פאַר זיך!“

טיף אַבער, אין אַ געהיים ווינקעלע פון איר אויסטערלי-שער פּרויען-נשמה, האָט זי געשפיגן קלעק אויף אים, געגאַסן אויף אים גאַנצע עמערס האַס. זי האָט אים אויף דאָס האַלטן, אונטער-געשטיצט מיט אַלע מעגלעכקייטן, אַבער אינם חרדי-חדרים פון איר פאַרפליבענער, געוונטער פּרוילעכקייט, זי געעקלט פון אים, געעקלט אָן אַ ברעג און אָן אַ מאַס. דער ערגסטער שלעפּער איז פאַר איר בעסער געווען פון אים.

זיך באַציינג צו קאַנין איז געווען אַ מערקווירדיקע. ער האָט זיך איינגעשפּאַרט זי צו זען. ער מוז זי זען. זי מוז דאָ אַהערקן מען צו אים. אין דעמדאָזיקן פרט איז געווען אוממעגלעך מיט אים עפעס צו מאַכן. ער וויל פון גאַרנישט וויסן — קאַני האָט צוגע-זאָגט צו קומען און זי מוז האַלטן וואַרט.

— דאָס האָט דאָך קיין זין נישט! — האָט פרוי באַלטאָן
אים איינגערעדט. — לאַזט שוין אָפּ דאָס גאַנצע עסק. וואָס טויר
דאָס טראַכטן דערפון?

— ניין! זי האָט צוגעזאָגט — מוז זי צוריקקומען.
פרוי באַלטאָן האָט איינגעזען, אַז אירע רייד זענען אַרויס-
געוואָרפן.

„עס איז איבעריק, גלייב איך, דיר צו באַשרייבן דעם
אינדריק, וואָס דיין בריוו האָט אויף מיר געמאַכט, — האָט ער
געשריבן צו קאַנין קיין לאַנדאָן. — דו וועסט עס דיר אַליין קאָ-
נען פאַרשטעלן, אויב דו וועסט זיך וועלן פאַר מיר כאַטש אויף
אַזוי ווייניק מטרײַח זיין און אַנשטרענגען צוליב מיר דיין פאַר-
שטעלונגס-קראַפט. איך קאָן דיר נאָר ענטפערן איינס: איידער
איך וועל עפעס אַנהייבן צו טון, מוז איך מיט דיר זיך דורכ-
שמועסן פערזענלעך. דו האָסט מיר צוגעזאָגט פייערלעך, אַז דו
וועסט צוריקקומען, האַלט איך דיך ביים וואָרט. איך וועל גאָר
נישט וועלן גלייבן, גאַרנישט וועלן פאַרשטיין, ווי לאַנג דו וועסט
נישט קומען אַהער און זיך מיט מיר דורכשמועסן פערזענלעך. איך
דאַרף דיר נישט פאַרויכערן, אַז דאָ איז קיינער נישט חושד קיין
זאָך. דיין צוריקקומען וועט דאָ אויפגענומען ווערן ווי אַ זעלבסט-
פאַרשטענדלעכקייט. אויב דו וועסט נישט זיין איינגעקעשנט און
קומען צו פאַרן, גלייב איך, אַז ס'וועט זיך נאָך אַלץ לאָזן פאַר-
ריכטן. אויב אָבער דו וועסט זיך נאָך אונזער שמועס האַלטן ביי
דיין באַשלוס, וועלן מיר אָן ספק אַלץ איינאַרדענען אויפן
פיינסטן אופן.“

קאַני האָט דעם בריוו געוויזן מעלאַרסן.
— ער הייבט שוין אָן זיין נקמה איבער דיר, — האָט מע-
לאַרס אַרויסגעטראָגן זיין מיינונג וועגן בריוו.
קאַני האָט געשוויגן. זי האָט זיך אַליין געחידושט, פילנ-
דיק עפעס אָן אומבאַשטימטע מורא פאַר קליפּאַרדן. זי האָט זיך
געשראַקן פאַר דער צונויפטרעפונג מיט אים. זי האָט דער-
פילט די געפאַר, וואָס שטעקט אין דעם, ווי דער בייזער,

נקמה-דורשטיקער קליפארד וואָלט זי געוואָלט אַריינברענגן אין אַ פּאַסטקע.

— וואָס-זשע טוט מען? — האָט זי אַ פּרעג געטון.

— גאַרנישט. טו גאַרנישט.

זי האָט געענטפערט אויפן בריוו, באַמיענדיק זיך איבערצו-צייגן קליפארד אין דער צוועקלאָזיקייט פון איר קומען צו אים. זי האָט דערהאַלטן פאַלגענדן ענטפער:

„וויילסטו נישט קומען איצט, גלייב איך אָבער, און דו וועסט דיך באַרעכענען ווען-עס-איז און צוריקקומען צו מיר. איך וועל האַנדלען אַזוי, ווי דידאַזיקע איבערצייגונג מיינע דיקטירט מיר. איך וועל וואַרטן אויף דיר אַזוי לאַנג, ביז דו וועסט קומען, זאַל מיין וואַרטן געדויערן אפילו פּופציק יאָר.“

זי האָט פּולט דערווען די נקמה. אַ! ער האָט באַוווּן די ציין! זי איז זיכער געווען, אַז ער וועט נישט אַפטרעטן פון זיינעם. ער וועט איר קיין גט נישט געבן, דאָס קינד וועט ער אָנערקענען פאַר זיינס, אויב זי וועט נישט אויסזוכן קיין מיטל צו באַוווּן, אַז עס איז אַן אומגעזעצלעכט.

נאָך לאַנגע וואַקלענישן און פיינלעכע איבערלייגונגען איז ביי איר געבליבן — זי טוט אים צוליב, זי וועט פאַרן צו אים אינאיינעם מיט היילדען. זי האָט אים וועגן דעם אָנגעשריבן. ער האָט געענטפערט דערויף:

„דיין שוועסטערס וויזיט דערפרייט מיך נישט זייער, איך וועל איר אָבער די טיר נישט ווייזן. איך בין פּעסע איבערצייגט, אַז דאָ שטעקט איר האַנט, אַז דאָס האָט זי דיך געבראַכט דער-צו, דו זאַלט פאַרנאַכלעסיקן דיינע פליכטן און פאַרגעסן די פאַר-אַנטוואַרטלעכקייט. ווונדער-זשע דיך נישט, וואָס איך וועל זי באַ-געגענען נישט מיט קיין הנאה-געפיל.“

פונדעסטוועגן זענען געפאַרן ביידע. ווען די שוועסטערן זע-נען אָנגעקומען, איז קליפארד נישט געווען אינדערהיים. אויפגענו-מען האָט זיי פרוי באַלטיאָן:

— אַך, אייער דורכלויכט! אייער צוריקקומען איז נישט אַזוי

גליקלעך, אזוי מזלדיק, ווי מיר האָבן זיך דאָ געריכט! נישט
אמת?

— אמת, — האָט קאַני געענטפערט.

זי וויסט, דידאַזיקע פרוי, אַלץ — איז איר דורכגעפלוּיג אין
געדאַנק. און די איבעריקע שטוב-מענטשן האָבן מסתם אויך גענוג
געוויסט, אָדער זיך משער געווען.

קאַני איז אַריין אין דעם הויז, וועלכעס זי האָט איצט מיט
יעדן קעמערל פון איר לייב געהאַסט.

— כ'וואָלט דאָ לאַנג נישט געקאַנט פאַרבלייבן, — האָט זי
איינגערוימט הילדען מיט שרעק.

זי האָט זיך נאָך ערגער דערפילט, ווען זי איז אַריינגעקו-
מען אין איר אַמאָליק שלאָפצימער.

ערשט ביים אַוונטברויט האָבן זיי זיך צונויפגעטראָפן מיט קליי-
פאַרדן. בשעתן עסן האָט ער זיך באַצויגן צו די געסט. אויסטער-
ליש-העפלעך, געפירט אַ גרויס-וועלטישן, איידעלן שמועס. פון דעם
אַלעם האָט זיך אָפער אַרויסגעשפירט דער שגעון זיינער.

— די דינערשאַפט וויסט עפעס? — האָט זיך קאַני גע-
ווענדט צו אים, נאָכדעם ווי דאָס שטוב-מידל איז אַרויס פון
צימער.

— וועגן דינע פלענער? ניין.

— די פרוי באַלטאָן וויסט.

קליפאַרד האָט זיך פאַררויטלט.

— פרוי באַלטאָן איז דאָ קיין דינסט נישט.

— עס אַרט מיך נישט. נישט אין דעם גייט מיר.

פיז דער קאָווע האָט געהערשט אַן אָנגעצויגענע שטימונג.
הילדאָ האָט זיך אויפגעשטעלט און אַרויסגעגאַנגען אין איר
צימער.

קליפאַרד און קאַני האָבן געשוויגן אַ לאַנגע צייט. ביידע
האַבן נישט געהאַט קיין חשק אָנצוהייבן רעדן. קאַני איז צופרידן
געווען שוין פון דעם, וואָס ער איז נישט אַרויס מיט זיין פאַטע-
טישן מוסר, וועלכן זי האָט נישט פאַרטראָגן.

— איך גלייב, אז דו נעמסט דיר נישט זייער צום האַרץ,
וואָס דו האָסט דוין וואָרט געבראַכן, — האָט זיך קליפּאַרד ענדי-
לעך אָנגערופן.

— איך קאָן דערצו גאַרנישט אויפטון, — האָט קאַני גע-
ענטפּערט.

— דו קאָנסט נישט? ווער-זשע דען קאָן?

— מסתם קיינער נישט.

קליפּאַרד האָט אויף איר געוואָרפן אַ קאַלטן גולנישן בליק.
ער האָט זיך אַזוי געהאַט צוגעווינט צו איר. זי האָט אים ממש
געפּעלט מער ווי די געליימטע פּיס.

— אָבער פאַר וועמען וואָרפסטו דאָס אַלץ אַוועק? — האָט
ער ווייטער עקשנותדיק געפרעגט.

— פאַר דער ליבע! — האָט קאַני געענטפּערט.

— פאַר דונקאן פאַרבעטעס ליבע? ווען דו האָסט מיך
דערקענט, האָסטו, דאַכט זיך, נישט זייער שטאַרק געהאַלטן פון
זיין ליבע? וואָס איז עפעס פּלוצלינג געשען מיט זיין נישטיקער
ליבע? אַזוי טייער איז זי ביי דיר געוואָרן?

— אַ מענטש ענדערט זיך.

— מעגלעך! מעגלעך! אַ מענטש האָט קאַפּרין! דו מוזסט
מיך אָבער פּריער איבערצייגן אין דער וויכטיקייט, אין דער
ערנסטקייט פון דיין קאַפּרין. איך, צום ביישפּיל, גלייב לגמרי
נישט אין זיין ליבע צו דונקאן פאַרבעסן.

— צוואָס דאַרפסטו דען גלייבן אין איר? איך דאַרף נישט,
דו זאָלסט גלייבן אין מיין ליבן, נאָר דו זאָלסט מיר געבן אַ גוט.
— צוואָס טויג דיר דער גוט?

— איך וויל מער דאָ נישט זיין. מיר זענען מער נישט
נייטיק איינס דעם אַנדערן.

— אַנטשולדיק. איך בין נישט ווי דו, איך בייט מיך נישט
אַזוי שנעל. איך נייטיק מיך יאָ אין דיר, דו ביסט מיין פּרוי און
איך וויל, דו זאָלסט בלייבן אין מיין הויז. פאַרבייגייענדיק שוין
די פּערזענלעכע געפילן מיינע — און פאַרויכערן קאָן איך דיר.

אז ס'איז פאר מיר זייער שווער פארבייזוגיין זיי - איז עס פאר מיר א גרויסע ווייטיק, דאָס צעשטערן די רוי און אָרדענונג פון מיין לעבנס-סדר צוליב דיינס אַ קאפּריז.

קאָני האָט געשוויגן אַ ווילע און דערנאָך זיך אָנגערופן:
- דאָס איז אַ פאַרפאַלענע זאַך. איך מוז אַוועק פונדאָנען.
איך ריכט מיך אַ קינד צו האָבן.
ער האָט אויך אַ ווילע געשוויגן, איידער ער האָט געשטעלט די פּראָגע:

- און צוליב דעם, וואָס דו ריכטט דיך אויף אַ קינד, מוזסטו אַוועק פונדאָנען?

זי האָט שווייגנדיק אַ שאַקל געטון מיטן קאָפּ אויף יאָ.
- פאַרוואָס? אַזוי אייפּערזיכטיק איז ער, פאַרבעס, אויף זיין זאַמען?

- יעדנפאַלס מער אייפּערזיכטיק ווי דו וואָלט געווען אויף זיין אָרט. - האָט קאָני געענטפּערט.

- איך וויל אָבער האָבן לעבן זיך די פרוי מינע, איך וויל זי נישט אַוועקלאָזן פון מיר. אויב זי וויל אונטער מיין דאָך ברענע-גען אַ קינד אויף דער וועלט, וויל איך צונעמען זי מיטן קינד אינאיינעם. איין באַדינג שטעל איך נאָר - עס זאָלן דערהאַלטן ווערן די עפנטלעך-מאַראַלישע און עטישע באַדינגונגען. ווילסטו מיר אפשר איינרעדן, אַז נאָכדעם, וואָס איך דערקלער דיר דאָ, ביסטו פאַרט נרטה אַוועקזוגיין צו פאַרבעסן, אַז עס ציט דיך צו אים מער ווי צו מיר, וויל איך נישט גלייבן אין דעם.
ווידער האָבן ביידע געשוויגן.

- דו זעסט דען נישט, - האָט קאָני אויסגערופן, - אַז איך מוז פון דיר אַוועק? איך מוז לעבן מיט דעם מאַן, וועלכן איך האָב ליב!

- ניין, איך זע דאָס נישט. קיין צעבראַכענעם דרייער גיב איך נישט פאַר דיין ליבע צו אים, נישט פאַר אים גופא. איך גלייב נישט אין דידאַזיקע פּראָזן.

- אזוי איז עס אָבער פֿאַרט.
- אזוי? אזוי איז עס פֿאַרט? נו, וועל איך דיר זאָגן, לוי בע פרוי מיינע, אז איך האָלט דיך פֿאַר צופיל אינטעליגענט צו קאָנען לייבן דונקאָן פֿאַרבעסן. איך בין איבערצייגט, אז דו האָסט נאָך פֿאַר מיר איצט אַזילו אַ סך מער ליבעס-געפיל ווי פֿאַר אים. קאָנני האָט געפילט, אז ער האָט רעכט. זי האָט איינגעזען, אז לענגער שווייגן קאָן זי נישט.
- נישט דונקאָן פֿאַרבעס איז מיין געליבטער, — האָט זי דערקלערט, קוקנדיק אים דאָס מאַל גלייך אין פנים אַרײַן, — איך האָב דיר נישט געוואָלט פֿאַרשאַפֿן קיין איבעריקע לײַדן.
- נישט פֿאַרשאַפֿן מיר קיין איבעריקע לײַדן? — האָט ער אויסגעלאָצט די אויגן.
- אוודאי! ווייל דער, וועמען איך ליב אינדעראַמתן — דו וועסט מיך דערפֿאַר האָסן — איז דער הער מעלפֿאַרס, וועלכער איז דאָ געווען וואָלד-אויפֿווער.
- ווען קליפֿאַרד זאָל קאָנען אַרויסשפּרינגען פֿון זיין פֿאַטער, וואָלט ער עס געוויס געטון. דאָס פנים איז אים געל געוואָרן, די אויגן האָבן זיך צאָרניק אַרויסגעזעצט פֿון די לעכער. ער איז באַלד צוריק אַרײַנגעפֿאַלן אין דער טיצעניש פֿון פֿאַטער, זיין ברוסט האָט זיך האַסטיק געהויבן פֿון שווערן אַטעמען, ער האָט די אויגן אויפֿגעהויבן צום סופֿיט.
- ענדלעך האָט ער זיך אויסגעלייכט.
- דו וויסט מיר דאָס איינרעדן, אָדער איז עס ווירקלעך אַן אַמת, וואָס דו האָסט מיר גאָר-וואָס געזאָגט? — שטעלנדיק די דאָזיקע פֿראַגע, האָט ער אויסגעזען שרעקלעך.
- אזוי איז עס. דו וויסט עס אַלײַן.
- ווען האָסטו דאָס אָנגעהויבן מיט אים?
- נאָך אין פֿרײַנג.
- קליפֿאַרד איז פֿאַרשטאַרט געוואָרן ווי אַ געפֿאַנגענע חיה אין דער כאַפֿ-שטייג.
- ביסטו, הייסט עס, טאָקע געשלאָפֿן מיט אים אין וואָלד-שטיבל?

איבערלעך האָט ער דאָס שוין פֿון לאַנג געוואָסט.
- יאָ.

ער איז געזעסן אינם פּאָטעל און געקוקט אויף איר שטאַר,
פאַרחידושט און פאַרווירט ביזן לעצטן גראַד.

- גאַט! מיין גאַט! דאַרף מען דאָך דיך עוקר מן השורש
זיין! אַזעלכע ווי דו טאַר דאָך אויף דער וועלט נישט עקזיסטירן!
- פאַרוואָס? - האָט קאַני שטיל געפרעגט.

ער האָט די פּראַגע דורכגעלאָזט אָן אַן ענטפּער.

- דערדאָזיקער אויסוואַרף! דערדאָזיקער כאָם! דערדאָזיקער
קער נבזהדיקער חונפהניק! דערדאָזיקער נישטיקער שנאַרער! מיט
דעמדאָזיקן האָסטו דיך אַרומגעוואַלגערט די גאַנצע צייט, פּשעת די
ביסט דאָ געווען די פּריצה, די לייד, און ער איז געווען דער
משרת, דער דינער מיינער! גאַט מיינער! גאַט מיינער! צי איז
פאַרהאַן אַ גרענעץ צו וויבערישער נידערטרעכטיקייט?

אַזוי ווי זי האָט פאַראויסגעזען, איז ער געווען אַזש וואַנדיג
ניק פֿון געוואַלטיקן כּעס.

- און דעמדאָזיקן כאָם, דעמדאָזיקן אויסוואַרף ווילסטו אַ
קינד געבוירן?

- יאָ. אַזוי איז עס.

- אַזוי איז עס? פֿון אים? פֿון צים? ביסט זיכער אין
דעם? פֿון ווען אָן?

- פֿון יוני.

ער איז ווידער פאַרשטיינערט געבליבן.

- עס איז צו פאַוונדערן, - האָט ער ענדלעך אַרויסגע-
רעדט, - וואָס אַזעלכע באַשעפענישן קאַנען גאָר געבוירן ווערן
אויף דער וועלט!

- וואָס פאַר אַ באַשעפענישן?

ער האָט אויף איר אַ שרעקלעכן בליק געוואַרפן און גאָר-
נישט געענטפּערט.

- און איצט האָסטו בדעה מיט אים חתונה צו האַבן? און
טראַגן זיין מנוולדיקן נאָמען?

— יאָ, איך וויל עס.

ער איז ווידער געבליבן זיצן פאַרשטיינערט.

— אזוי! — האָט ער ענדלעך אַרויסגערעדט. — איז טאַקע ריכטיק די מיינונג, וועלכע איך האָב וועגן דיר שטענדיק געהאַט. ביסט טאַקע אומגאַמאַל, נישט ביים קלאָרן זין. דו ביסט אַן אויס-נאַם-טיפּ אפילו צווישן דעם מין משוגענע ווייבער. וועלכע עס ציט שטענדיק צום כאָם, צום מנוולדיקן שלעפּער-טיפּ צווישן מענער.

ער האָט מיטאַמאַל דערשפירט אַ דעקלאָרן תּהום צווישן זיך, דעם זויבערן מענטש, דעם מאַראַל-פרעדיקער און עטיק-לערער פון איין זייט און אַזעלכע שמוציקע באַשעפּענישן ווי קאַני און מע-לאָרס פון דער צווייטער זייט. און אַ געפיל פון אומגעהייערן שטאַלץ מיט זיך אַליין, מיט זיין דערהויבנקייט האָט אים אַרומגעכאַפט. — איצט זעסטו שוין, אַז עס איז גלייכער זיך צו גטן מיט מיר, זיך צו באַפרייען פון מיר אויף שטענדיק, — האָט קאַני באַמערקט.

— ניין! ניין! גיי דיר, ווזהין דו ווילסט. אָבער גטן דיך וועל איך נישט.

— פאַרוואָס?

קליפּאַרד האָט עקשנותדיק געשוויגן. קאַני האָט ווייטער געפרעגט:

— און דאָס קינד? וועסטו דאָס קינד אָנערקענען פאַר דיינס, מאַכן עס פאַר דיין יורש?

— וואָס גייט מיך אָן דאָס קינד דיינס?

— אויב איך וועל געבוירן אַ יינגל, וועט ער דאָך לויט די געזעצן ירוש? דיין פאַרמעגן און דיין נאַמען?

— דאָס גייט מיך נישט אָן.

— עס מוז דיך אָנגיין! איך וועל אָנווענדן אַלע מעג-לעכקייטן, אַז דאָס קינד זאָל אָנערקענט ווערן נישט אַלס דיין קינד. איך וועל עס ליבערשט פאַרשרייבן אַלס נישט-געוועזענעס, איידער אַלס טשאַטערליי.

— טו דיר, וואָס דו ווילסט.
ער איז געבליבן שטרענג און האָרט ווי שטיין.
— הפּלץ, ווילסטו דיר נישט גטן מיט מיר? — האָט קאַני
געפרעגט. — אויב דו ווילסט, קאַן ביי דער גט-פּראָצעדור פיגוי
רירן דונקאַן אַלס מיין געליבטער. ער גייט איין דערויף און דו
וועסט נישט ליידין קיין אומפּבוד.
— איך וועל זיך מיט דיר קיינמאָל נישט גטן.
— פּאַרוואָס? וויל דו ווילסט מיר טון צו-להכעיס?
— דערפּאַר, וויל מיר געפּעלט אַזוי.
דאָס ווייטערדיקע געשפּרעך איז געווען צוועקלאָז. קאַני
איז אַרויף צו זיך אין צימער און אַלץ דערציילט היילדען.
— מאַרגן פרי פאַרן מיר אַוועק. זאַל ער האָבן צייט זיך
איבערצופּלייגן.
קאַני האָט נאָך די זעלבע נאַכט זיך איינגעפּאַקט. אינדער-
פרי האָט זי אין געהיים פאַר קליפּאַרדן אַרויסגעשיקט אירע וואָ-
לינעס צו דער באַן. זי האָט באַשלאָסן זיך צו זען מיט אים ערשט
ביים מיטאַג און זיך געזעגענען.
געזען האָט זי זיך אַבער מיט פרוי באַלטיאָן.
— איך מוז זיך געזעגענען מיט אייך, מאַדאַם באַלטיאָן, פאַר-
וואָס, ווייסט איר דאָך. איך גלייב אַבער, אַז איר וועט די געשיכ-
טע נישט פאַרשפּרייטן.
— איר מעגט מיר גלייבן, אייער דורכלויכט! איך קאַן האַלטן
סוד. איך האָף, אַז איר האָט אייער גליק געפונען, יענער הער מוז
אייך זיין מער צום האַרץ ווי סער קליפּאַרד.
— יענער הער? מיין געליבטער איז דאָך הער מעלאַרס,
אייער באַקאַנטער. סער קליפּאַרד ווייסט עס. איך בעט אייך, דער-
ציילט עס נישט קיינעם. און נאָך איין זאַך: וועט איר באַמערקן,
אַז סער קליפּאַרד איז נוטה מיך צו גטן, שרייבט מיר אַן, איך
בעט אייך זייער. איך וויל אַפּיציעל חתונה האָבן מיט דעם, ווע-
מען איך ליב.
— איך פאַרשטיי אייך, אייער דורכלויכט. פאַרלאָזט אייך

אויף מיר. איך וועל בלייבן געטריי סיי אייך, סיי סער קליפארדן.
לויט מיין איינזען זענט איר ביידע גערעכט - איר אויף אייער
שטייגער און ער אויף זיין שטייגער.

- איך בין אייך זייער דאנקבאר! אויב איר דערלויבט,
וועל איך אייך שענקען א קלייניקייט... איר דערלויבט?

זי איז אוועקגעפארן צוזאמען מיט הילדען קיין שטאלאנד.
מעלארס האט זיך באזעצט ערגעץ אין א דארף אלס עקאנאם אין
א הויף. ער האט זיך דערווייל באמיט וועגן גט, נישט לייגנדיק
קיין אכט דערויף, וואס קאני קאן דערווייל פון קליפארדן נישט
פטור ווערן. עס איז אויך אפגעשמועסט געווארן, אז קאני זאל
פאר איר קאפיטאל קויפן א פאלווארק, דאָרט וועט מעלארס קא-
נען אַרבעטן, פארדינען פאר ביידנס-וועגן אויף צום לעבן און
דאָרט זעלן זיי קאנען ווינען צוזאמען באלד נאכדעם, ווי ער
זעט אפונטן בערטען.

אלנפאלס, דערמיט מוז מען אפוארטן ביז אנהייב פריילינג,
זען קאני וועט שוין האבן געבוירן דאָס קינד.

איך האָב דאָ באקומען אַרבעט אַ דאַנק מיינס אַ פריינט
אַן אינושינער, וועלכן איך קען פון מיליטער. דער הויף דאָ איז
נישט קיין פריוואטער. ער געהערט צו אַן אַגראַר-געזעלשאַפט.
דאָ האָדעוועט מען פאַרשידענע שטוביקע חיות. איך באַקום דרייסיק
שילינג אַ וואָך און שטודיר גלייכצייטיק דאָס פאַך אַלזייטיק. איך
פאַרהאַף, אַז בערך אין אַ האַלב יאָר צייט וועל איך אַליין קאָ-
נען פירן אַן אַגראַר-ווירטשאַפט. פון בערטען האָב איך נישט קיין
שום ידיעה. איך פאַרשטיי נישט, פאַרוואָס זי האָט זיך נישט צו-
געשטעלט צום געריכט, איך ווייס אפילו נישט, וווּ זי געפינט זיך
איצט. איך גלייב אָבער, אַז אין מערץ וועל איך שוין זיין פול-
שטענדיק פריי פון איר. זאָרג דיך נישט. איך גלייב, אַז סוף-כל-
סוף וועסטו אויך פון קליפארדן פטור ווערן.

איך האָב אַ פיין דירהלע, אַ קליינס, אָבער אַ ווילס. מיין
ווירט איז אַ באַן-מאַשיניסט, אַ ריז מיט אַ מעכטיקער באַרד.

זיין ווייב איז א פרוי מיט א פויגליש פנימל, זי איז זייער סענזיטיווע טימענטאל און פסדר חורט זי איבער די ווערטער: „דערלויבט גיטיקס“. זייער איינציקער זון איז אומגעקומען אויף דער מלחמה און די איבערלעבונג האט זיך שווער געלייגט אויפן פאך-פאלקס געמיטער. געבליבן איז ביי זיי א טאכטער, אן אויסגעוואקסענע חיי א ציבעלע און אן אומגעלומפערטע, וועלכע גרייט זיך צו א לערער-עקזאמען. איך העלף איר צוביסלעך אין לערנען און בכלל האב איך מיך מיט זיי גאנץ גוט איינגעלעבט. זייער פייער מענטשן - די באלעבאטים מיינע - טרויעריקע, אומעטיקע, אבער גוטע, שטילע מענטשן.

„דאס אגראר-פאך געפעלט מיר זייער. קיין גייסטיקע מי פאדערט עס נישט, איך בין טאקע נישט להוט נאך גייסטיקער ארבעט. איך האב זייער ליב פערד, קי אפילו, כאטש זיי זענען זייער פרוילעך, פונדעסטוועגן האב איך זיי אויך נישט פיינט. דער היי-שניט האט זיך זייער גוט איינגעגעבן, און כאטש מיינע הענט פיל איך נאך איצט נישט און די זייטן שטעכן מיך נאך היינט - איך האב געארבעט צוגלייך מיט אלע פשוטע ארבעטער - פיל איך מיך ממש גליקלעך.“

„אין די קולנגרובנס איז נישט גוט. דא זענען פארהאן נישט ווייניקער גרובנס ווי ארום טיווערסהאל, די געגנט איז אבער א שענערע. איך שמועס זייער אפט מיט די ארטיקע ארבעטער. זיי זענען ביי, צערייצט אויף די באדינגונגען, אין וועלכע זיי לעבן, אבער עפעס אויפצוטון קעגן דעם, איז קיין איינער פון זיי נישט גרייט. זיי זענען נישט געשטימט קריגעריש ווי אמאל. זיי רעדן וועגן פארגעזעלשאפטלעכן, פארמלוכהשן די גרובן-קאנצעסיעס, די גאנצע אינדוסטריע. די קוילן קאן מען אבער נישט פארמלוכהשן. מ'רעדט דא א סך וועגן סער קליפארדן און זיין אויפטו, ווי אזוי צו פארווענדן די קוילן. איך גלייב נישט אין דער צוועקמעסיקייט פון דעם אויפטו. בכלל זענען זיי אלע אפאטיש. מ'פילט באשייניג פערלעך, אז דאס געשעפט גייט אונטער און אונטער די חורבות פון דער אינדוסטריע וועלן זיי אויך חרוב ווערן.“

מיר האָבן אַ ריזיקע צאָל אינדוסטריעלע אַרבעטער, מען מוז זיי געבן מיטלען צום לעבן. די אַרבעטער-פרויען זענען היינט מער פאַרעדעוודיק און מער דרייסט ווי די מענער. די מענער זענען פיל, זיי פילן דעם אונטערגאַנג און זיי לעבן אויף דער-ווייל – אַבי ווייטער. אַלפּאַלס, מ'רעדט, מ'רעדט, אָבער וואָס ס'איז דאָ אויפצוטון, ווייסט קיינער נישט. די, וועלכע האָבן נישט קיין געלט, זענען מער חוצפהדיק, אָבער דערמיט ענדיקט עס זיך. די גרובנס אַרבעטן צוויי-דריטהאלבן טעג אין דער וואָך. אויף ווינטער זעט זיך פאַר נאָך ערגער. מ'האַט אויפגעוואָנדעוועט די וועלט, אַז אָן דער מעגלעכקייט געלט אויסצוגעבן איז קיין לעבן נישטאַ. דאָס זענען די פרוכטן פון אונזער ציוויליזאַציע, פון דער קולטור אונזערער !

„מ'וואָלט זיי געדאַרפט דערקלערן, אַז לעבן און געלט אויסגעבן איז נישט איינס און דאָס זעלבע. זיי וועלן אָבער נישט גלייבן. זיי זענען נישט מסוגל צום לעבן, נאָר צום געלט פאַרדיינען, צום געלט אויסגעבן. ווען די מענער זאָלן טראָגן קאַלירטע מלבושים מיט קורצע הויזן, ווי איך האָב דיר געהאַט געזאַגט, וואָלטן זיי ווייניקער געטראַכט וועגן געלט. ווען זיי זאָלן קענען טאַנצן, זינגען, שפּרינגען, לאַכן האַרציק, וואָלטן זיי אַזוי פיל געלט נישט פאַדאַרפט. זיי וואָלטן דעמאָלט הנאה געהאַט פון די ווייבער און די ווייבער וואָלטן הנאה געהאַט פון זיי. זיי וואָלטן אַזוי קיין געלט נישט געדאַרפט האָבן. דאָס איז דער איינציקער וועג צו לעזן די אינדוסטריע-פראַגע : דערציען די מענטשהייט צום ווירקלעכן, נאַטירלעכן לעבן, צו אַ לעבן פון שיינקייט און רייזן אָן געלט, אָן דער נויטווענדיקייט געלט אויסצוגעבן. דאָסאיזיקע איז אָבער אַ שווער שטיקל אַרבעט. די וועלט האָט אַנגעוויירן די מסוגלדיקייט צו טראַכטן. מ'דאַרף די מאַסן חוץ אַלעם אויסלערנען טראַכטן.

„איך גלייב, אַז מיין שרייבעכץ נודעט דיך שוין. איך וויל אָבער נישט שרייבן בלויז וועגן זיך, בפרט, אַז ביי מיר קומט נישט פאַר קיין שום וויכטיקס. איך וויל אויך נישט בלויז טראַכטן

וועגן דיר - פון דידאזיקע געדאנקען וועט גארנישט ארויסקו-
מען. ווארטן מוז מען, ווארטן און געדולדיק זיין. איך גלייב אין
אונזער בשותפותדיקער צוקונפט, אבער איך זע זי נישט אין ראזע
פארבן: איך האב מורא, אז סוף-כל-סוף וועלן מיר ביידע אויך
צוריינגעצויגן ווערן אינם מאסן-שגעון, וועלכער הייסט תשוקה צו
געלט און שנאה צום לעבן. און דא קומט דו און ווילסט מיט
מיר א קינד געבוירן. נאר לאמיר האפן, לאמיר גלייבן. געווען
שוין אויף דער וועלט גענוג שווערע, שלעכטע צייטן, און זיי
האבן דעם תמצות פונם לעבן נישט געקאנט פארניכטן, נישט גע-
קאנט אומברענגען די ליבע, די הייסע, די אמתדיקע, די קערנ-
דיקע, די פולבלוטדיקע פרויען-ליבע. זיי וועלן אויך מיין ליבע,
מיין גלוסטונג צו דיר נישט פארניכטן. איבעראיאך וועלן מיר,
האפטלעך, זיין צוזאמען. איך שרעק מיך צוביסלעך, אבער איך
האָף, אז אלץ וועט זיין גוט. איך גלייב אינם פלאַקער, וואָס בינדט
אונז ביידע צונויף. אָט דאָס איז דערווייל מיין איינציקער גלויבן.
קיין פריינט, קיין אמתע פריינט פארמאג איך נישט. בלויז דו
איינע ביסט מיט מיר. דער פלאַקער, וואָס פאראייניקט אונז, איז
דאָס איינציקע וויכטיקע אין מיין לעבן. אמת, דאָס קינד, וואָס
דאַרף געבוירן ווערן, האָט אויך אַ באַדייטונג, אַבער פאַרלויפיק אַ
צווייטראַנגיקע. דעמדאָזיקן פאַראייניקונגס-פלאַקער וועט קיינער
נישט באַווייזן צו פאַרלעשן - נישט קליפּאַרד, נישט בערטאַ,
נישט קיין שום אַקציע-געזעלשאַפט, נישט די גאַנצע קאַרטעליזיר-
טע אינדוסטריע, נישט די רעגירונג, אפילו נישט די מענטשלעכע
געזעלשאַפט אינגאַנצן, וועלכע האָט די נשמה פאַרקויפט דעם
נאָט ממון.

אָט דאָס איז די סיבה, פאַרוואָס איך קלער נישט וועגן
דיר. נישט פדאי זיך צו פייניקן בחינם, ווען דיר קאָן דאָס גאַר-
נישט העלפן. איך רייס מיך צו דיר, אַבער מיין געדולד איז גע-
נוג גרויס, איך לעב שוין איבער דעם פערציקסטן ווינטער אויף
דער וועלט.
לאַמיר לעבן מיט בטחון. נעם דיר גאַרנישט צום האַרץ.

האָסטו נישט קיין ידיעות פון סער קליפאָרדן. נעם זיך נישט איי
בער. ווען אפילו ער זאָל דיך נישט וועלן גטן, וועלן מיר זיך אויך
באַמיען אויסצולאָכן זיך פון זיין עקשנות. איך גלייב אָבער, אַז ער
וועט עס יאָ טון: צו-גרויס איז ער אין זיינע אייגענע אויגן, ער
זאָל נישט וועלן אָשטויסן פון זיך אַזאַ אומווירדיקע פרוי, ווי דו
ביסט.

„עס איז מיר זייער שווער צו פאַרענדיקן דעם בריוו צו דיר.
מיר גלױסט זיך צו ציען אים אין דער אומענדלעכקייט
אַריין, — מיר דאַכט זיך, שרייבנדיק דעם בריוו, אַז מיר זענען
געבונדן דורך אים מיט אונזערע הערצער. מיין גלױבן אין אונזער
פאַראייניקונג גיט מיר כוח צום אויסדויערן. זיי געגרוסט, פרינצע-
סין מיינע, פון מיר, וועלכער איז נאָך דערווייט איבערפולט מיט
טרויער, אָבער וועלכער פלעגט אין זיין האַרץ דעם אוצר פון
האַפענונג.“